Izdevējs: Saeima
Veids: likums
Pieņemts: 14.10.1998.
Stājas spēkā: 01.03.1999.

Publicēts:
Latvijas Vēstnesis, 326/330, 03.11.1998.; Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 23, 03.12.1998.

Attēlotā redakcija: 01.10.2026. - 31.12.2026.

Grozījumi:

20.06.2001. likums / LV, 102, 02.07.2001.; Ziņotājs, 15, 09.08.2001. / Stājas spēkā 01.07.2001.
31.10.2002. likums / LV, 169, 20.11.2002.; Ziņotājs, 24, 27.12.2002. / Stājas spēkā 01.01.2003.
19.06.2003. likums / LV, 103, 10.07.2003.; Ziņotājs, 15, 14.08.2003. / Stājas spēkā 24.07.2003.
Satversmes tiesas 27.06.2003. spriedums / LV, 97, 01.07.2003. / Stājas spēkā 01.07.2003.
Satversmes tiesas 06.11.2003. spriedums / LV, 157, 07.11.2003. / Stājas spēkā 07.11.2003.
12.02.2004. likums / LV, 30, 25.02.2004.; Ziņotājs, 6, 25.03.2004. / Stājas spēkā 10.03.2004.
07.04.2004. likums / LV, 64, 23.04.2004. / Stājas spēkā 01.05.2004.
17.06.2004. likums / LV, 101, 29.06.2004.; Ziņotājs, 14, 29.07.2004. / Stājas spēkā 01.07.2004.
02.09.2004. likums / LV, 151, 23.09.2004.; Ziņotājs, 20, 28.10.2004. / Stājas spēkā 07.10.2004.
17.02.2005. likums / LV, 40, 09.03.2005. / Stājas spēkā 10.03.2005.
09.06.2005. likums / LV, 98, 22.06.2005.; Ziņotājs, 14, 28.07.2005. / Stājas spēkā 23.06.2005.
01.12.2005. likums / LV, 198, 13.12.2005.; Ziņotājs, 1, 12.01.2006. / Stājas spēkā 31.12.2005.
Satversmes tiesas 14.03.2006. spriedums / LV, 46, 21.03.2006. / Stājas spēkā 21.03.2006.
25.05.2006. likums / LV, 92, 14.06.2006.; Ziņotājs, 13, 13.07.2006. / Stājas spēkā 28.06.2006.
07.09.2006. likums / LV, 154, 27.09.2006.; Ziņotājs, 20, 26.10.2006. / Stājas spēkā 11.10.2006.
26.10.2006. likums / LV, 180, 09.11.2006.; Ziņotājs, 24, 28.12.2006. / Stājas spēkā 01.01.2007.
14.12.2006. likums / LV, 207, 29.12.2006.; Ziņotājs, 3, 08.02.2007. / Stājas spēkā 01.03.2007.
01.11.2007. likums / LV, 188, 22.11.2007.; Ziņotājs, 24, 27.12.2007. / Stājas spēkā 01.01.2008.
22.05.2008. likums / LV, 90, 11.06.2008.; Ziņotājs, 13, 10.07.2008. / Stājas spēkā 25.06.2008.
Satversmes tiesas 02.06.2008. spriedums / LV, 89, 10.06.2008. / Stājas spēkā 10.06.2008.
11.12.2008. likums / LV, 200, 23.12.2008.; Ziņotājs, 2, 29.01.2009. / Stājas spēkā 31.12.2008.
05.02.2009. likums / LV, 31, 25.02.2009.; Ziņotājs, 6, 26.03.2009. / Stājas spēkā 01.03.2009.
12.02.2009. likums / LV, 27, 18.02.2009.; Ziņotājs, 6, 26.03.2009. / Stājas spēkā 19.02.2009.
11.06.2009. likums / LV, 97, 26.06.2009.; Ziņotājs, 14, 23.07.2009. / Stājas spēkā 01.07.2009.
12.06.2009. likums / LV, 100, 30.06.2009. / Stājas spēkā 01.07.2009.
12.06.2009. likums / LV, 100, 30.06.2009.; Ziņotājs, 14, 23.07.2009. / Stājas spēkā 01.07.2009.
17.12.2009. likums / LV, 205, 30.12.2009. / Stājas spēkā 01.02.2010.
Satversmes tiesas 30.03.2010. spriedums / LV, 53, 01.04.2010. / Stājas spēkā 01.04.2010.
30.09.2010. likums / LV, 166, 20.10.2010. / Stājas spēkā 01.11.2010.
28.10.2010. likums / LV, 183, 17.11.2010. / Stājas spēkā 01.02.2011.
Satversmes tiesas 24.11.2010. spriedums / LV, 187, 25.11.2010. / Stājas spēkā 24.11.2010.
20.12.2010. likums / LV, 206, 30.12.2010. / Stājas spēkā 01.01.2011.
20.01.2011. likums / LV, 16, 28.01.2011. / Stājas spēkā 01.02.2011.
09.06.2011. likums / LV, 95, 17.06.2011. / Stājas spēkā 18.06.2011.
04.08.2011. likums / LV, 132, 24.08.2011. / Stājas spēkā 01.10.2011.
08.09.2011. likums / LV, 148, 20.09.2011. / Stājas spēkā 30.09.2011.
15.03.2012. likums / LV, 50, 28.03.2012. / Stājas spēkā 01.04.2012.
Satversmes tiesas 20.04.2012. spriedums / LV, 63, 24.04.2012. / Stājas spēkā 24.04.2012.
21.06.2012. likums / LV, 100, 27.06.2012. / Stājas spēkā 01.07.2012.
15.11.2012. likums / LV, 190, 04.12.2012. / Stājas spēkā 01.01.2013.
29.11.2012. likums / LV, 197, 14.12.2012. / Stājas spēkā 01.01.2013.
18.04.2013. likums / LV, 87, 08.05.2013. / Stājas spēkā 22.05.2013.
Satversmes tiesas 14.05.2013. spriedums / LV, 92, 15.05.2013. / Stājas spēkā 14.05.2013.
23.05.2013. likums / LV, 112, 12.06.2013. / Stājas spēkā 01.11.2013.
12.09.2013. likums / LV, 188, 26.09.2013. / Stājas spēkā 01.01.2014.
19.12.2013. likums / LV, 2, 03.01.2014. / Stājas spēkā 04.01.2014.
13.02.2014. likums / LV, 41, 26.02.2014. / Stājas spēkā 31.03.2014.
20.03.2014. likums / LV, 63, 28.03.2014. / Stājas spēkā 11.04.2014.
22.05.2014. likums / LV, 108, 04.06.2014. / Stājas spēkā 18.06.2014.
22.05.2014. likums / LV, 108, 04.06.2014. / Stājas spēkā 05.06.2014.
11.09.2014. likums / LV, 194, 01.10.2014. / Stājas spēkā 01.11.2014.
30.10.2014. likums / LV, 228, 15.11.2014. / Stājas spēkā 01.01.2015.
30.10.2014. likums / LV, 228, 15.11.2014. / Stājas spēkā 01.03.2015.
Satversmes tiesas 28.11.2014. spriedums / LV, 238, 01.12.2014. / Stājas spēkā 28.11.2014.

12.02.2015. likums / LV, 42, 01.03.2015. / Stājas spēkā 01.03.2015.
Satversmes tiesas 16.04.2015. spriedums / LV, 76, 20.04.2015. / Stājas spēkā 20.04.2015.
23.04.2015. likums / LV, 91, 12.05.2015. / Stājas spēkā 26.05.2015.
28.05.2015. likums / LV, 118, 18.06.2015. / Stājas spēkā 02.07.2015.
29.10.2015. likums / LV, 227, 19.11.2015. / Stājas spēkā 03.12.2015.
10.12.2015. likums / LV, 251, 23.12.2015. / Stājas spēkā 01.01.2016.
04.02.2016. likums / LV, 31, 15.02.2016. / Stājas spēkā 29.02.2016.
09.06.2016. likums / LV, 123, 29.06.2016. / Stājas spēkā 13.07.2016.
23.11.2016. likums / LV, 241, 10.12.2016. / Stājas spēkā 01.01.2017.
08.12.2016. likums / LV, 249, 21.12.2016. / Stājas spēkā 04.01.2017.
01.06.2017. likums / LV, 117, 13.06.2017. / Stājas spēkā 01.07.2017.
22.06.2017. likums / LV, 132, 05.07.2017. / Stājas spēkā 01.08.2017.
19.10.2017. likums / LV, 216, 31.10.2017. / Stājas spēkā 01.11.2017.
14.12.2017. likums / LV, 259, 31.12.2017. / Stājas spēkā 15.01.2018.
01.03.2018. likums / LV, 53, 14.03.2018. / Stājas spēkā 01.07.2018.
31.05.2018. likums / LV, 119, 15.06.2018. / Stājas spēkā 01.07.2018.
25.10.2018. likums / LV, 225, 14.11.2018. / Stājas spēkā 28.11.2018.
28.02.2019. likums / LV, 52, 14.03.2019. / Stājas spēkā 01.04.2019.
01.10.2020. likums / LV, 199, 14.10.2020. / Stājas spēkā 01.01.2021.
Satversmes tiesas 02.11.2020. spriedums / LV, 213, 03.11.2020. / Stājas spēkā 03.11.2020.
10.12.2020. likums / LV, 243, 16.12.2020. / Stājas spēkā 31.12.2020.
21.01.2021. likums / LV, 22, 02.02.2021. / Stājas spēkā 01.03.2021.
25.03.2021. likums / LV, 65A, 06.04.2021. / Stājas spēkā 20.04.2021.
15.06.2021. likums / LV, 121B, 28.06.2021. / Stājas spēkā 01.01.2022.
11.11.2021. likums / LV, 227, 24.11.2021. / Stājas spēkā 01.12.2021.
09.12.2021. likums / LV, 239A, 10.12.2021. / Stājas spēkā 11.12.2021.
22.12.2021. likums / LV, 248B, 23.12.2021. / Stājas spēkā 24.12.2021.
Satversmes tiesas 23.02.2022. spriedums / LV, 40, 25.02.2022. / Stājas spēkā 25.02.2022.
16.06.2022. likums / LV, 120, 22.06.2022. / Stājas spēkā 01.08.2022.
16.06.2022. likums / LV, 128, 06.07.2022. / Stājas spēkā 07.07.2022.
Satversmes tiesas 17.02.2023. spriedums / LV, 36, 20.02.2023. / Stājas spēkā 20.02.2023.
Satversmes tiesas 23.02.2023. spriedums / LV, 41, 27.02.2023. / Stājas spēkā 27.02.2023.
16.03.2023. likums / LV, 62, 28.03.2023. / Stājas spēkā 29.03.2023.
14.09.2023. likums / LV, 190, 02.10.2023. / Stājas spēkā 15.10.2023.
05.10.2023. likums / LV, 203, 19.10.2023. / Stājas spēkā 02.11.2023.
06.06.2024. likums / LV, 119, 20.06.2024. / Stājas spēkā 04.07.2024.
20.06.2024. likums / LV, 128A, 04.07.2024. / Stājas spēkā 18.07.2024.
27.02.2025. likums / LV, 52, 14.03.2025. / Stājas spēkā 01.04.2025.
03.12.2025. likums / LV, 244, 18.12.2025. / Stājas spēkā 01.01.2026.
18.12.2025. likums / LV, 2, 06.01.2026. / Stājas spēkā 01.03.2026.
16.04.2026. likums / LV, 84, 05.05.2026. / Stājas spēkā 07.05.2026.
21.05.2026. likums / LV, 105, 03.06.2026. / Stājas spēkā 01.07.2026.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

Civilprocesa likums

A daļa
Vispārīgie noteikumi

Pirmā sadaļa
Civilās tiesvedības pamatnoteikumi

1.nodaļa
Civilprocesa principi

1.pants. Personas tiesības uz tiesas aizsardzību

(1) Katrai fiziskajai un juridiskajai personai (turpmāk — persona) ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā.

(2) Personai, kas griezusies tiesā, ir tiesības uz tās lietas izskatīšanu tiesā likumā noteiktajā procesuālajā kārtībā.

2.pants. Tiesas spriešana civillietās

Civillietas tiesa izspriež kārtībā, kāda noteikta šajā likumā un likumā "Par tiesu varu".

3.pants. Tiesvedību civillietā regulējošo tiesību normu spēks laikā

Tiesvedību civillietā regulē civilprocesuālo tiesību normas, kas ir spēkā lietas izskatīšanas, atsevišķu procesuālo darbību izdarīšanas vai tiesas sprieduma izpildīšanas laikā.
(07.04.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2004.)

4.pants. Tiesvedības instances civillietā

(1) Civillietu pēc būtības izskata pirmās instances tiesa, bet pēc lietas dalībnieku sūdzības par šīs tiesas spriedumu — arī otrās instances tiesa apelācijas kārtībā, ja likumā nav noteikts citādi.

(2) Civillieta nav izskatāma pēc būtības augstākā tiesu instancē, iekams tā nav izskatīta zemākā tiesu instancē, ja šajā likumā nav noteikts citādi.

(3) Otrās instances tiesas spriedumu lietas dalībnieki var pārsūdzēt kasācijas kārtībā.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.09.2011. likumu, kas stājas spēkā 30.09.2011.)

5.pants. Tiesību normu piemērošana

(1) Tiesa izspriež civillietas saskaņā ar likumiem un citiem normatīvajiem aktiem, Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem un Eiropas Savienības tiesību normām.

(2) Ja starptautiskajā līgumā, ko apstiprinājusi Saeima, ir paredzēti citādi noteikumi nekā Latvijas likumā, piemēro starptautiskā līguma noteikumus.

(3) Ja attiecīgo tiesību jautājumu regulē Eiropas Savienības tiesību normas, kas ir tieši piemērojamas Latvijā, Latvijas likumu piemēro, ciktāl to pieļauj Eiropas Savienības tiesību normas.

(4) Likumā vai līgumā noteiktajos gadījumos tiesa piemēro arī citu valstu likumus un starptautisko tiesību normas.

(5) Ja nav likuma, kas regulē strīdīgo attiecību, tiesa piemēro likumu, kurš regulē līdzīgas tiesiskās attiecības, bet, ja tāda likuma nav, — vadās pēc tiesību vispārējiem principiem un jēgas.

(6) Piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.
(07.04.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2004.)

5.^{1} pants. Jautājuma uzdošana Eiropas Savienības Tiesai

Tiesa saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību normām uzdod Eiropas Savienības Tiesai jautājumu par Eiropas Savienības tiesību normu iztulkošanu vai spēkā esamību prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai.
(07.04.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.09.2011. likumu, kas stājas spēkā 30.09.2011.)

5.^{2} pants. Lūgums Eiropas Cilvēktiesību tiesai sniegt konsultatīvu atzinumu

Augstākā tiesa var lūgt Eiropas Cilvēktiesību tiesu sniegt konsultatīvu atzinumu par principiāliem jautājumiem attiecībā uz Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā vai tās protokolos noteikto tiesību un brīvību

iztulkošanu vai piemērošanu.

(18.12.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.03.2026.)

6.pants. Civillietas ierosināšana tiesā

(1) Tiesnesis ierosina civillietu pēc to personu pieteikuma, uz kurām šī lieta attiecas.

(2) Tiesnesis ierosina civillietu arī pēc to valsts vai pašvaldību iestāžu un personu pieteikuma, kurām ar likumu piešķirtas tiesības aizstāvēt tiesā citu personu tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses.

(3) Prasības tiesvedības lietās iesniedz prasības pieteikumus, bet sevišķās tiesāšanas kārtības lietās — pieteikumus.

7.pants. Civilprasība krimināllietā

(Izslēgts ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

8.pants. Apstākļu noskaidrošana civillietā

(1) Tiesa noskaidro lietas apstākļus, pārbaudot pierādījumus, kuri iegūti likumā noteiktajā kārtībā.

(2) Tiesa izskaidro lietas dalībniekiem viņu tiesības un pienākumus, kā arī procesuālo darbību izdarīšanas vai neizdarīšanas sekas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.05.2006. likumu, kas stājas spēkā 28.06.2006.)

9.pants. Pušu līdztiesība civilprocesā

(1) Pusēm ir vienlīdzīgas procesuālās tiesības.

(2) Tiesa nodrošina pusēm vienādas iespējas izmantot tām piešķirtās tiesības savu interešu aizsardzībai.

9.[1] pants. Patiesības paušanas pienākums

Puses, trešās personas un pārstāvji pārstāvamo vārdā sniedz tiesai patiesas ziņas par faktiem un lietas apstākļiem.

(23.04.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.05.2015.)

10.pants. Sacīkste civilprocesā

(1) Puses realizē savas procesuālās tiesības sacīkstes formā.

(2) Sacīkste notiek, pusēm dodot paskaidrojumus, iesniedzot pierādījumus, tiesai adresētus pieteikumus, piedaloties liecinieku un ekspertu nopratināšanā, citu pierādījumu pārbaudē un novērtēšanā, piedaloties tiesu debatēs un veicot citas procesuālās darbības šajā likumā noteiktajā kārtībā.

11.pants. Civillietas izskatīšanas atklātums

(1) Civillietas tiesās izskata atklāti, izņemot lietas par:

1) bērna izcelšanās noteikšanu;

2) adopcijas apstiprināšanu un atcelšanu;

3) laulības šķiršanu vai neesamību;

4) personas rīcībspējas ierobežošanu garīga rakstura vai citu veselības traucējumu dēļ;

4^1) pagaidu aizgādnības nodibināšanu;

4^2) nākotnes pilnvarnieka tiesību apturēšanu;

5) bērna prettiesisku pārvietošanu pāri robežai uz ārvalsti vai aizturēšanu ārvalstī un bērna prettiesisku pārvietošanu pāri robežai uz Latviju vai aizturēšanu Latvijā;

6) aizgādības un saskarsmes tiesībām;

7) pagaidu aizsardzību pret vardarbību.

(2) Personas, kas jaunākas par 15 gadiem un kas nav lietas dalībnieki vai liecinieki, tiesas sēdē var būt klāt tikai ar tiesas atļauju.

(3) Pēc lietas dalībnieka motivēta lūguma vai tiesas ieskata tiesas sēdi vai tās daļu var pasludināt par slēgtu:

1) ja nepieciešams aizsargāt valsts noslēpumu vai komercnoslēpumu;

2) ja nepieciešams aizsargāt personu privāto dzīvi un korespondences noslēpumu;

3) nepilngadīgo interesēs;

4) ja nepieciešams nopratināt personu, kas nav sasniegusi 15 gadu vecumu;

5) tiesas spriešanas interesēs;

6) ja nepieciešams aizsargāt ierobežotas pieejamības informāciju lietās par zaudējumu atlīdzināšanu par konkurences tiesību pārkāpumiem.

(3^1) Tiesa rakstveidā brīdina personas, kuras piedalās tādas lietas izskatīšanā, kuras materiālos ir iekļauts valsts noslēpuma objekts vai komercnoslēpums, un kurām ir tiesības iepazīties ar lietas materiāliem, par pienākumu glabāt valsts noslēpumu vai komercnoslēpumu un par atbildību, kas paredzēta par valsts noslēpuma vai komercnoslēpuma izpaušanu. Valsts noslēpumu vai komercnoslēpumu saturošu dokumentu atvasinājumu izgatavošana nav pieļaujama.

(3^2) Ja tiesai objektīvās patiesības noskaidrošanai ir nepieciešams pārbaudīt ziņas, kas ir valsts noslēpuma objekts, šo ziņu pārbaudē piedalās personas, kurām tiesa nav ierobežojusi tiesības iepazīties ar lietas materiāliem, kas satur valsts noslēpumu, un, ja nepieciešams, citas personas, kurām ir speciālā atļauja pieejai valsts noslēpumam.

(4) Slēgtā tiesas sēdē piedalās lietas dalībnieki, bet, ja nepieciešams, — arī eksperti un tulki.

(5) Ja neviens lietas dalībnieks neiebilst, ar tiesas sēdes priekšsēdētāja atļauju slēgtā tiesas sēdē var piedalīties personas, kam to darīt ir īpašs iemesls.

(6) Lietu slēgtā tiesas sēdē izskata, ievērojot visus tiesvedības noteikumus.

(7) Tiesas nolēmumus lietās, kas izskatītas atklāti, pasludina publiski.

(8) Lietās, kas izskatītas slēgtā sēdē, tiesas nolēmuma rezolutīvo daļu pasludina publiski. Lietās par adopcijas apstiprināšanu vai atcelšanu nolēmumu pasludina slēgtā tiesas sēdē.

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 04.08.2011., 29.11.2012., 13.02.2014., 23.04.2015., 19.10.2017., 28.02.2019. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

12.pants. Civillietas vienpersoniska un koleģiāla izskatīšana

(1) Pirmās instances tiesā civillietu izskata tiesnesis vienpersoniski.

(2) Apelācijas un kasācijas instances tiesā civillietu izskata koleģiāli.

13.pants. Tiesvedības valoda

(1) Tiesvedība notiek valsts valodā.

(2) Dokumentus svešvalodās lietas dalībnieki iesniedz, pievienojot noteiktā kārtībā apliecinātu tulkojumu valsts valodā.

(3) Tiesa var pieļaut atsevišķas procesuālās darbības arī citā valodā, ja to lūdz kāds no lietas dalībniekiem un ja visi lietas dalībnieki tam piekrīt. Tiesas sēdes protokols un tiesas nolēmumi rakstāmi valsts valodā.

(4) Lietas dalībniekiem, kuri lietā saņem valsts nodrošināto juridisko palīdzību vai ir atbrīvoti no tiesas izdevumu samaksas, tiesa nodrošina tiesības iepazīties ar lietas materiāliem un piedalīties procesuālajās darbībās, izmantojot tulka palīdzību, ja viņi nepārvalda tiesvedības valodu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 04.02.2016. likumu, kas stājas spēkā 29.02.2016. Saistībā ar tulkiem izdarītais grozījums ceturtajā daļā stājas spēkā 31.07.2016. Sk. pārejas noteikumu 114. punktu)

14.pants. Tiesas sastāva nemainīgums

(1) Lietas izskatīšana pēc būtības noris nemainīgā tiesas sastāvā.

(2) Tiesneša aizstāšana lietas iztiesāšanas gaitā pieļaujama tikai tad, ja viņš sakarā ar pāriešanu citā darbā, slimības vai citu objektīvu iemeslu dēļ nevar pabeigt lietas izskatīšanu.

(3) Ja lietas iztiesāšanas gaitā līdz sprieduma sastādīšanai atbilstoši šā likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam kādu no tiesnešiem aizstāj cits tiesnesis, lietas iztiesāšana jāsāk no jauna. Par tiesneša aizstāšanu lemj tiesas priekšsēdētājs likumā "Par tiesu varu" noteiktajā kārtībā.

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.04.2015. un 14.12.2017. likumu, kas stājas spēkā 15.01.2018. Trešās daļas pirmā teikuma jaunā redakcija stājas spēkā 01.03.2018. Sk. pārejas noteikumu 137. punktu)

15.pants. Civillietas izskatīšanas tiešums un mutiskums

(1) Pirmās instances un apelācijas instances tiesa, izskatot civillietu, pati pārbauda pierādījumus lietā.

(2) Uz tiesu uzaicinātās un izsauktās personas paskaidrojumus un liecības dod mutvārdos. Iepriekš nopratināto liecinieku liecības, rakstveida pierādījumi un citi materiāli pēc pušu lūguma tiek nolasīti. Tiesa var lietā esošos dokumentus nenolasīt, ja puses tam piekrīt.

(3) Šajā likumā vai Eiropas Savienības tiesību normās paredzētajos gadījumos tiesa pieteikumus, sūdzības un jautājumus izskata rakstveida procesā, nerīkojot tiesas sēdi. Ja tiesa atzīst par nepieciešamu noskaidrot papildu apstākļus, kuriem varētu būt nozīme pieteikuma, sūdzības un jautājuma izlemšanā, tiesa to var izskatīt tiesas sēdē, iepriekš par tās laiku un vietu paziņojot lietas dalībniekiem. Šo personu neierašanās nav šķērslis pieteikuma, sūdzības un jautājuma izskatīšanai.

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.05.2006., 05.02.2009., 08.09.2011. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

2.nodaļa
Tiesas sastāvs

16.pants. Tiesneši

Lietu tiesā izskata likumā "Par tiesu varu" noteiktajā kārtībā iecelti vai apstiprināti tiesneši.

17.pants. Jautājumu izlemšana tiesā

(1) Visus jautājumus, kas rodas, izskatot lietu koleģiāli, tiesneši izlemj ar balsu vairākumu. Neviens no tiesnešiem nav tiesīgs atturēties no balsošanas.

(2) Šajā likumā paredzētajos gadījumos jautājumus tiesnesis izlemj vienpersoniski.

18.pants. Nepieļaujamība tiesnesim piedalīties lietas atkārtotā izskatīšanā

(1) Tiesnesis, kas piedalījies lietas izskatīšanā pirmās instances tiesā, nevar piedalīties šīs lietas izskatīšanā apelācijas vai kasācijas instances tiesā, kā arī jaunā lietas izskatīšanā pirmās instances tiesā, ja ir atcelts spriedums vai lēmums par tiesvedības izbeigšanu vai prasības atstāšanu bez izskatīšanas, kas sastādīts, viņam piedaloties.

(2) Tiesnesis, kas piedalījies lietas izskatīšanā apelācijas vai kasācijas instances tiesā, nevar piedalīties šīs lietas izskatīšanā pirmās instances tiesā vai apelācijas instances tiesā.

19.pants. Tiesneša atstatīšana vai noraidīšana

(1) Tiesnesis nav tiesīgs piedalīties lietas izskatīšanā, ja viņš:

1) šīs lietas iepriekšējā izskatīšanā ir bijis lietas dalībnieks, liecinieks, eksperts, tulks vai tiesas sēdes sekretārs;

2) ir radniecības attiecībās līdz trešajai pakāpei vai svainības attiecībās līdz otrajai pakāpei ar kādu no lietas dalībniekiem;

3) ir radniecības attiecībās līdz trešajai pakāpei vai svainības attiecībās līdz otrajai pakāpei ar kādu no tiesnešiem, kas ir tās tiesas sastāvā, kura izskata lietu;

4) ir personīgi tieši vai netieši ieinteresēts lietas iznākumā vai ir citi apstākļi, kas rada pamatotas šaubas par viņa objektivitāti.

(2) Ja ir šā panta pirmajā daļā vai šā likuma 18.pantā minētie apstākļi, tiesnesis sevi atstata līdz lietas iztiesāšanas sākumam .

(3) Ja šā panta pirmajā daļā minētos apstākļus tiesnesis atklāj lietas iztiesāšanas gaitā, sevis atstatīšana izdarāma tiesas sēdē, norādot sevis atstatīšanas motīvus. Šajā gadījumā tiesa lietas izskatīšanu atliek.

(4) Ja tiesnesis nav sevi atstatījis, jebkurš lietas dalībnieks uz šajā pantā minētajiem pamatiem var pieteikt noraidījumu tiesnesim vai vairākiem tiesnešiem vienlaikus, norādot katra tiesneša atstatīšanas iemeslus.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

20.pants. Noraidījuma pieteikšana

(1) Lietas dalībnieks noraidījumu var pieteikt rakstveidā vai mutvārdos, un par to izdarāms ieraksts tiesas sēdes protokolā.

(2) Noraidījums jāpieteic, pirms uzsākta lietas izskatīšana pēc būtības. Vēlāk noraidījumu var pieteikt tad, ja tā pamats kļuvis zināms lietas iztiesāšanas laikā.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

21.pants. Pieteiktā noraidījuma izskatīšanas kārtība

(1) Ja pieteikts noraidījums, tiesa uzklausa citu lietas dalībnieku viedokli un noklausās tiesnesi, kuram noraidījums pieteikts.

(2) Tiesas sēdē pieteikto noraidījumu tiesa izlemj apspriedē.

(3) Lietā, kuru tiesnesis izskata vienpersoniski, pieteikto noraidījumu izlemj pats tiesnesis.

(4) Lietā, kuru izskata koleģiāli, pieteikto noraidījumu izlemj šādā kārtībā:

1) ja noraidījums pieteikts vienam tiesnesim, to izlemj pārējais tiesas sastāvs. Ja balsis sadalās līdzīgi, tiesnesis ir noraidīts;

2) ja noraidījums pieteikts vairākiem tiesnešiem, to ar balsu vairākumu izlemj tā pati tiesa pilnā sastāvā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. un 31.05.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

22.pants. Noraidījuma apmierināšanas sekas

(1) Ja noraidīts tiesnesis vai vairāki tiesneši, lietu izskata tā pati tiesa citā sastāvā.

(2) Ja jaunu tiesas sastāvu attiecīgajā tiesā nav iespējams izveidot, lietu nosūta cita rajona (pilsētas) tiesai vai citai apgabaltiesai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

3.nodaļa
Civiltiesisko strīdu pakļautība un piekritība

23.pants. Pakļautība

(1) Visi civiltiesiskie strīdi ir pakļauti tiesai, ja likumā nav noteikts citādi. Tas neatņem pusēm tiesības, savstarpēji vienojoties, griezties strīda izšķiršanai šķīrējtiesā vai izmantot mediāciju.

(2) Jautājumu par strīda pakļautību izšķir tiesa vai tiesnesis. Ja tiesa vai tiesnesis atzīst, ka strīds nav pakļauts tiesai, lēmumā jānorāda iestāde, kuras kompetencē ietilpst šā strīda izšķiršana.

(3) Tiesa izskata arī fizisko un juridisko personu pieteikumus, kuriem nav civiltiesiska strīda rakstura, ja tas noteikts likumā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.05.2014. likumu, kas stājas spēkā 18.06.2014.)

24.pants. Piekritība

(1) Rajona (pilsētas) tiesa izskata civillietas kā pirmās instances tiesa. Rīgas pilsētas tiesa izskata lietas, kuru materiālos ir iekļauts valsts noslēpuma objekts, un lietas par patenttiesību, augu šķirņu, pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju, dizainparaugu, preču zīmju, sertifikācijas zīmju un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību, lietas par autortiesību un blakustiesību, datubāzu veidotāju tiesību (*sui generis*) aizsardzību un lietas par komercnoslēpuma aizsardzību pret nelikumīgu iegūšanu, izmantošanu un izpaušanu. Ja izskatāmā lieta ietver prasījumu, kas ir saistīts ar prasījumu lietā, kura ir piekritīga gan Rīgas pilsētas tiesai, gan rajona (pilsētas) tiesai, vai arī rajona (pilsētas) tiesā saņemta pretprasība, kas ir piekritīga Rīgas pilsētas tiesai, lietu izskata Rīgas pilsētas tiesa.

(1^1) Ekonomisko lietu tiesa kā pirmās instances tiesa izskata:

1) prasības, kas izriet no pārapdrošināšanas līgumiem;

2) prasības, kas izriet no ieguldījumu pakalpojumu vai ieguldījumu blakuspakalpojumu līgumiem;

3) Eiropas Savienības dalībvalstu ieguldītāju prasības pret Latvijas valsti par ieguldījumu aizsardzību;

4) prasības, kas izriet no koncernu tiesiskajām attiecībām;

5) prasības, kas izriet no kapitālsabiedrības dalībnieku (akcionāru) savstarpējām tiesiskajām attiecībām;

6) prasības, kas izriet no finanšu nodrošinājuma līgumiem;

7) prasības, kas izriet no kapitālsabiedrību darījumiem ar saistītajām personām Komerclikuma un Finanšu

instrumentu tirgus likuma izpratnē;

8) prasības, kas izriet no uzņēmumu pārejas un sabiedrības reorganizācijas, izņemot darbinieku prasījumus;

9) prasības, kas izriet no līgumsaistībām starp būvniecības procesa dalībniekiem, tai skaitā ar apakšuzņēmējiem, attiecībā uz tādas otrās un trešās grupas būves būvniecību, kuras realizācijai nepieciešama būvatļauja, izņemot atsevišķas viena dzīvokļa vai divu dzīvokļu dzīvojamās mājas un ar to funkcionāli saistīto būvju būvniecību;

10) prasības par konkurences tiesību pārkāpumiem un prasības par Eiropas Parlamenta un Padomes 2022. gada 14. septembra regulas (ES) 2022/1925 par sāncensīgiem un godīgiem tirgiem digitālajā nozarē un ar ko groza direktīvas (ES) 2019/1937 un (ES) 2020/1828 (Digitālo tirgu akts) (Dokuments attiecas uz EEZ) (turpmāk — Digitālo tirgu akts) pārkāpumiem;

11) prasības par kapitālsabiedrības dalībnieku (akcionāru) sapulces lēmumiem;

12) pieteikumus par kredītiestāžu likvidāciju un maksātnespēju.

(1^2) Ja izskatāmā lieta ietver prasījumu, kas ir savstarpēji saistīts ar prasījumu lietā, kura ir piekritīga Ekonomisko lietu tiesai, vai arī rajona (pilsētas) tiesā saņemta pretprasība, kas ir piekritīga Ekonomisko lietu tiesai, lietu izskata Ekonomisko lietu tiesa.

(1^3) Ja izskatāmā lieta ietver prasījumu, kas ir savstarpēji saistīts ar prasījumu lietā, kura ir piekritīga gan Ekonomisko lietu tiesai, gan Rīgas pilsētas tiesai saskaņā ar šā panta pirmās daļas trešajā teikumā noteikto piekritību, vai arī kādā no šīm tiesām saņemta pretprasība, kas ir piekritīga otrai tiesai, lietu izskata Rīgas pilsētas tiesa.

(2) Apgabaltiesa kā apelācijas instance izskata lietas apelācijas kārtībā.

(2^1) Apelācijas kārtībā pārsūdzētu Ekonomisko lietu tiesas nolēmumu izskata Rīgas apgabaltiesa.

(3) Augstākā tiesa kā kasācijas instance izskata lietas kasācijas kārtībā.

(30.10.2014. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.05.2018., 25.10.2018., 28.02.2019., 01.10.2020., 21.01.2021., 11.11.2021., 16.06.2022. un 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

25.pants. Piekritība apgabaltiesai

(Izslēgts ar 30.10.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

26.pants. Prasības celšana pēc atbildētāja deklarētās dzīvesvietas vai juridiskās adreses

(1) Prasību pret fizisko personu ceļ tiesā pēc tās deklarētās dzīvesvietas.

(2) Prasību pret juridisko personu ceļ tiesā pēc tās juridiskās adreses.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

27.pants. Prasības celšana, ja atbildētājam nav deklarētās dzīvesvietas

(1) Prasība pret atbildētāju, kuram nav deklarētās dzīvesvietas, ceļama pēc viņa dzīvesvietas.

(2) Prasība pret atbildētāju, kura dzīvesvieta nav zināma vai kuram nav pastāvīgas dzīvesvietas Latvijā, ceļama pēc viņa nekustamā īpašuma atrašanās vietas vai pēc viņa pēdējās zināmās dzīvesvietas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

28.pants. Piekritība pēc prasītāja izvēles

(1) Prasību, kas radusies sakarā ar juridiskās personas filiāles vai pārstāvniecības darbību, var celt tiesā arī pēc filiāles vai pārstāvniecības juridiskās adreses.

(1[1]) Prasību par saistību izpildi pret komercsabiedrību, kura pārrobežu pārveidošanas ceļā reorganizējusies uz citu dalībvalsti, divu gadu laikā pēc reorganizācijas spēkā stāšanās var celt arī pēc komercsabiedrības pēdējās juridiskās adreses Latvijā.

(2) Prasību par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam vai paternitātes noteikšanu prasītājs var celt arī pēc savas deklarētās dzīvesvietas.

(3) Prasību, kas izriet no personiskiem aizskārumiem (Civillikuma 1635., 2347.—2353.pants), prasītājs var celt arī pēc savas deklarētās dzīvesvietas vai pēc aizskāruma nodarīšanas vietas.

(4) Prasību par fiziskās vai juridiskās personas mantai nodarītajiem zaudējumiem var celt arī pēc to nodarīšanas vietas.

(5) Prasību par mantas atdošanu vai tās vērtības atlīdzināšanu prasītājs var celt arī pēc savas deklarētās dzīvesvietas.

(6) Jūras prasību var celt arī pēc atbildētāja kuģa aresta vietas.

(7) Prasību pret vairākiem atbildētājiem, kuri dzīvo vai atrodas dažādās vietās, var celt pēc viena atbildētāja deklarētās dzīvesvietas vai juridiskās adreses.

(8) Prasību par laulības šķiršanu vai laulības neesamību var celt tiesā pēc prasītāja izvēles atbilstoši šā likuma 234.panta noteikumiem.

(9) Prasību, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām, prasītājs var celt arī pēc savas deklarētās dzīvesvietas vai darbavietas.

(9[1]) Ja pret personu, kuras dzīvesvieta vai juridiskā adrese ir Latvijā, saistībā ar tās darbošanos sabiedrības interesēs prasība ir celta ļaunprātīgos nolūkos tādas valsts tiesā, kas nav dalībvalsts tiesa, un to ir cēlusi persona, kuras dzīvesvieta vai juridiskā adrese nav dalībvalstī, persona, pret kuru ir celta šī prasība, var celt prasību Latvijas tiesā pēc savas deklarētās dzīvesvietas vai juridiskās adreses par tai ārvalstī ierosinātās tiesvedības dēļ radītajiem zaudējumiem un nodarītā nemantiskā kaitējuma atlīdzināšanu.

(10) Ja prasītājam šajā pantā minētajos gadījumos nav deklarētās dzīvesvietas, viņš prasību var celt pēc savas dzīvesvietas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.06.2003., 07.04.2004., 28.10.2010., 09.06.2011., 29.11.2012., 16.03.2023. un 16.04.2026. likumu, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

29.pants. Izņēmuma piekritība

(1) Prasība par īpašuma tiesībām un par jebkuru citu lietu tiesību uz nekustamo īpašumu vai tā piederumiem, kā arī prasība par minēto tiesību ierakstīšanu zemesgrāmatā vai par šo tiesību dzēšanu un par mantas izslēgšanu no aprakstes akta ceļama pēc mantas atrašanās vietas.

(2) Kreditora prasības pret mantojuma masu, kad nav zināmi mantojuma tiesībās apstiprinātie vai mantojumu pieņēmušie mantinieki, piekrīt tiesai pēc mantojuma atstājēja deklarētās dzīvesvietas vai dzīvesvietas, bet, ja viņa deklarētā dzīvesvieta vai dzīvesvieta nav bijusi Latvijā vai ja tā nav zināma, — tiesai pēc mantojamās mantas vai tās daļu atrašanās vietas.

(3) Izņēmuma piekritība var būt noteikta arī citos likumos.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

30.pants. Līgumiskā piekritība

(1) Slēdzot līgumu, tā slēdzēji var noteikt to pirmās instances tiesu, kurā izšķirami strīdi, kas viņiem varētu celties par šo līgumu vai tā izpildīšanu.

(2) Likumā noteikto izņēmuma piekritību nevar grozīt, pusēm vienojoties.

31.pants. Vairāku savstarpēji saistītu lietu piekritība

(1) Pretprasība neatkarīgi no tās piekritības ceļama tiesā pēc sākotnējās prasības izskatīšanas vietas.

(2) *(Izslēgta ar 11.11.2021. likumu)*
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

31.[1] pants. Prasības celšana saskaņā ar Latvijas Republikai saistošiem starptautiskiem līgumiem un Eiropas Savienības tiesību normām, ja lieta ir piekritīga Latvijas tiesai

Ja saskaņā ar Latvijas Republikai saistošiem starptautiskiem līgumiem un Eiropas Savienības tiesību normām lieta ir piekritīga Latvijas tiesai, bet šā likuma piekritības noteikumi neparedz, kurā tiesā prasība ceļama, prasītājs var celt prasību jebkurā Latvijas tiesā pēc savas izvēles, ievērojot šā likuma 23. un 24.panta noteikumus.
(29.11.2012. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

32.pants. Tiesvedībā pieņemtās lietas nodošana citai tiesai

(1) Lieta, kuru tiesa pieņēmusi savā tiesvedībā, ievērojot piekritības noteikumus, tiesai jāizskata pēc būtības, kaut arī lietas izskatīšanas gaitā būtu mainījusies tās piekritība.

(2) Tiesa var nodot lietu izskatīšanai citā tiesā, ja:

1) izskatot lietu tiesā, atklājas, ka tā pieņemta, pārkāpjot piekritības noteikumus;

2) pēc viena vai vairāku tiesnešu atstatīšanas vai noraidīšanas viņu aizstāšana tai pašā tiesā nav iespējama;

3) *(izslēgts ar 29.11.2012. likumu)*.

(3) *(Izslēgta ar 30.10.2014. likumu)*

(4) Lēmumu par lietas nodošanu izskatīšanai citā tiesā lietas dalībnieki var pārsūdzēt šajā likumā noteiktajā kārtībā.

(5) Lietu nodod izskatīšanai citā tiesā, kad notecējis termiņš šā lēmuma pārsūdzēšanai, bet, ja lēmums pārsūdzēts, — pēc sūdzības noraidīšanas.

(6) Lietu, kas nosūtīta no vienas tiesas citai tiesai, pieņem izskatīšanai tā tiesa, kurai šī lieta nosūtīta.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 29.11.2012. un 30.10.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

32.[1] pants. Tiesvedībā pieņemtās lietas nodošana citai tiesai lietas ātrākas izskatīšanas nodrošināšanai

(1) Pirmās instances tiesa var ierosināt nodot izskatīšanai citai tās pašas instances tiesai tās izskatīšanā esošu prasības tiesvedības lietu, izņemot lietu, kuras piekritība noteikta saskaņā ar šā likuma 30.pantu, ja lietas izskatīšana pēc būtības nav uzsākta un, nododot lietu citai tiesai, var panākt tās ātrāku izskatīšanu. Ierosinot nodot lietu izskatīšanai citai tās pašas instances tiesai, priekšroka dodama rakstveida procesā izskatāmas lietas nodošanai.

(2) Apgabaltiesa var ierosināt nodot izskatīšanai citai apgabaltiesai tās izskatīšanā esošu apelācijas lietu, kas ierosināta par pirmās instances tiesas spriedumu (papildspriedumu), ja lietas izskatīšana pēc būtības nav uzsākta un, nododot lietu citai tiesai, var panākt tās ātrāku izskatīšanu.

(3) Lietu, kuras piekritība noteikta saskaņā ar šā likuma 28. vai 29.pantu, tās instances tiesa, kuras izskatīšanā atrodas lieta, var ierosināt nodot izskatīšanai citai tās pašas instances tiesai tikai pēc prasītāja rakstveida lūguma.

(4) Lēmumu par lietas nodošanu no vienas tiesas citai tiesai pēc tās tiesas priekšsēdētāja ierosinājuma, kurai lieta ir piekritīga, pieņem vienu līmeni augstākas tiesas priekšsēdētājs. Ja rajona (pilsētas) tiesas lietvedībā esoša lieta nododama citā tiesu apgabalā esošai tiesai, jautājumu izlemj tās apgabaltiesas priekšsēdētājs, kuras darbības teritorijā atrodas tiesa, kas ierosina lietas nodošanu citai tiesai. Lēmumu pieņem rezolūcijas veidā, un tas nav pārsūdzams.

(5) Par šā panta ceturtajā daļā minētā lēmuma pieņemšanu tiesa, kura ierosinājusi lietas nodošanu citai tiesai, informē lietas dalībniekus.

(6) Ja lieta tās ātrākas izskatīšanas nodrošināšanai kādā no tiesvedības instancēm tikusi nodota izskatīšanai citai tiesai, atkārtota lietas nodošana šajā pantā noteiktajā kārtībā nav pieļaujama.

(23.04.2015. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.01.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2021.)

4.nodaļa
Tiesāšanās izdevumi

33.pants. Tiesāšanās izdevumi

(1) Tiesāšanās izdevumi ir tiesas izdevumi, drošības nauda un ar lietas vešanu saistītie izdevumi.

(2) Tiesas izdevumi ir:

1) valsts nodeva;

2) *(izslēgts ar 11.11.2021. likumu);*

3) ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

(3) Ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir:

1) izdevumi par advokāta palīdzību;

2) izdevumi sakarā ar ierašanos uz tiesas sēdēm;

3) ar pierādījumu savākšanu saistītie izdevumi;

4) izdevumi par valsts nodrošināto juridisko palīdzību;

5) izdevumi par tulka palīdzību tiesas sēdē.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2001., 10.12.2015.,04.02.2016., 25.03.2021. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

34. pants. Valsts nodeva

Iesniedzot tiesā prasības pieteikumu (prasību vai pretprasību, trešās personas pieteikumu ar patstāvīgu prasījumu par strīda priekšmetu, kas iesniegts jau iesāktā procesā), pieteikumu sevišķās tiesāšanas kārtības lietās vai citu šajā likumā paredzētu pieteikumu vai sūdzību, maksājama valsts nodeva šā likuma 3. pielikumā noteiktajā apmērā.

(27.02.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

35.pants. Prasības summa

(1) Prasības summa ir:

1) prasībās par naudas piedziņu — piedzenamā summa;

2) prasībās par mantas izprasīšanu — izprasāmās mantas vērtība;

3) prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu — maksājumu kopsumma par vienu gadu;

4) prasībās par terminētiem maksājumiem un devumiem — visu maksājumu vai devumu kopsumma, bet ne vairāk kā par trim gadiem;

5) prasībās par beztermiņa vai mūža maksājumiem un devumiem — visu maksājumu un devumu kopsumma par trim gadiem;

6) prasībās par maksājumu vai devumu samazināšanu vai palielināšanu — summa, par kādu samazina vai palielina maksājumus vai devumus, bet ne vairāk kā par vienu gadu;

7) prasībās par maksājumu vai devumu izbeigšanu — atlikušo maksājumu vai devumu kopsumma, bet ne vairāk kā par vienu gadu;

8) prasībās par nomas un īres līguma pirmstermiņa izbeigšanu — maksājumu kopsumma par atlikušo līguma darbības laiku, bet ne vairāk kā par trim gadiem;

9) prasībās par īpašuma tiesībām uz nekustamo mantu — tās vērtība, bet ne mazāka par tās kadastrālo vērtību;

10) prasībās, kas sastāv no vairākiem patstāvīgiem mantiskiem prasījumiem — visu prasījumu kopsumma;

11) prasībās par darījuma izbeigšanu vai atzīšanu par spēkā neesošu — apstrīdētā darījuma summa.

(2) Prasības summu norāda prasītājs. Ja norādītā prasības summa acīm redzami neatbilst izprasāmās mantas īstajai vērtībai, prasības summu nosaka tiesa.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 02.09.2004. likumu, kas stājas spēkā 07.10.2004.)

36.pants. Valsts nodevas piemaksa

(1) Prasībai, kuru iesniegšanas laikā ir grūti novērtēt, tiesnesis iepriekš nosaka valsts nodevas apmēru. Galīgo valsts nodevas apmēru, izskatot lietu, nosaka tiesa.

(2) Ja palielina prasības summu, izņemot procentu un pieaugumu pievienošanu, atbilstoši piemaksājama valsts nodeva.

36.[1] pants. Valsts nodevas ieskaitīšana

Par pieteikumu Eiropas maksājuma rīkojumam saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra regulu (EK) Nr. 1896/2006, ar ko izveido Eiropas maksājuma rīkojuma procedūru (turpmāk — Eiropas Parlamenta un Padomes regula Nr. 1896/2006), samaksātā nodeva ieskaitāma valsts nodevā par prasību, ja atbildētājs paziņojis par iebildumu pret Eiropas maksājuma rīkojumu un tiek turpināta prasības tiesvedība.

(08.09.2011. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

37.pants. Valsts nodevas atmaksāšana

(1) Samaksātā valsts nodeva atmaksājama pilnīgi vai daļēji šādos gadījumos:

1) ja iemaksāta lielāka nodeva, nekā to nosaka likums;

2) ja tiesa atsakās pieņemt pieteikumu;

3) ja izbeidz lietā tiesvedību uz tā pamata, ka lietas izskatīšana nav pakļauta tiesai;

4) ja prasību atstāj bez izskatīšanas uz tā pamata, ka ieinteresētā persona, kas griezusies tiesā, nav ievērojusi attiecīgajai lietu kategorijai noteikto lietas ārpustiesas izskatīšanas kārtību, vai pieteikumu iesniegusi civilprocesuāli rīcībnespējīga persona;

4[1]) ja prasību atstāj bez izskatīšanas uz tā pamata, ka saskaņā ar Latvijas Republikai saistošiem starptautiskiem līgumiem un Eiropas Savienības tiesību normām lieta nav piekritīga Latvijas tiesai;

5) ja tiesa apstiprinājusi izlīgumu, — 50 procentu apmērā no iemaksātās valsts nodevas tiesvedībai attiecīgās instances tiesā;

6) ja tiesa saskaņā ar šā likuma 440.[8] panta septīto daļu atsakās ierosināt apelācijas tiesvedību, — 50 procentu apmērā no iemaksātās valsts nodevas;

6[1]) ja apelācijas instances tiesa atceļ pirmās instances tiesas spriedumu šā likuma 427. pantā paredzētajos gadījumos;

7) ja tiesvedības izbeigšanas pamats ir prasītāja atteikšanās no prasības, jo ir panākta mediācijas vienošanās, kuru apliecina mediatora izsniegts rakstveida apliecinājums par mediācijas rezultātu, — 50 procentu apmērā no iemaksātās valsts nodevas.

(2) *(Atzīta par spēkā neesošu ar Satversmes tiesas 02.11.2020. spriedumu)*

(3) Tiesa vai tiesnesis pēc savas iniciatīvas vai personas pieteikuma pieņem lēmumu par valsts nodevas atmaksu, ja konstatē kādu no šā panta pirmajā daļā minētajiem gadījumiem. Pieteikumu par valsts nodevas atmaksu var iesniegt tiesā, kurā atrodas lieta, viena gada laikā no dienas, kad radies pamats valsts nodevas atmaksai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 19.06.2003., 20.12.2010., 08.09.2011., 29.11.2012., 20.03.2014., 22.05.2014., 29.10.2015., Satversmes tiesas 02.11.2020. spriedumu, 11.11.2021. un 16.04.2026. likumu, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

38.pants. Kancelejas nodeva

(Izslēgts ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

39.pants. Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi

(1) Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir:

1) summas, kas jāizmaksā lieciniekiem un ekspertiem;

2) izdevumi, kas saistīti ar liecinieku nopratināšanu vai apskates izdarīšanu uz vietas;

3) ar atbildētāja vai liecinieka meklēšanu saistītie izdevumi;

4) ar tiesas sprieduma izpildi saistītie izdevumi;

5) ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu personai ārvalstī un tulkošanu saistītie izdevumi;

6) ar sludinājuma teksta sagatavošanu un izsniegšanu saistītie izdevumi;

7) ar prasības nodrošināšanu vai pagaidu aizsardzību saistītie izdevumi;

8) *(izslēgts no 01.01.2012. ar 31.10.2002. likumu)*.

(2) Lieciniekiem un ekspertiem izmaksājamo summu, kā arī ar liecinieku nopratināšanu vai apskates izdarīšanu uz vietas, atbildētāja vai liecinieka meklēšanu, tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu personai ārvalstī un tulkošanu, sludinājuma teksta sagatavošanu un izsniegšanu un prasības nodrošināšanu vai pagaidu aizsardzību saistīto izdevumu apmēru un aprēķināšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 25.03.2021., 11.11.2021. un 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

40.pants. Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu iemaksāšanas kārtība

(1) Izdevumu summas, kas izmaksājamas lieciniekiem un ekspertiem, vai arī summas, kas nepieciešamas izdevumu samaksai par liecinieku nopratināšanu vai apskates izdarīšanu uz vietas, tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu tulkošanu, sludinājuma teksta sagatavošanu un izsniegšanu un prasības nodrošināšanu vai pagaidu aizsardzību, iemaksā tā puse, kura izteikusi attiecīgu lūgumu.

(2) Ja pēc Latvijas lūguma pierādījumus iegūst vai tiesas dokumentus izsniedz personai ārvalstī, izdevumu

summas, kuras ārvalsts kompetentā iestāde pieprasa iemaksāt pirms vai atmaksāt pēc lūguma izpildes, iemaksā tā puse, kura izteikusi attiecīgu lūgumu.

(3) Ja šā panta pirmajā vai otrajā daļā minēto lūgumu iesniegušas abas puses, tās iemaksā pieprasītās summas vienādā apmērā.

(4) Ja šā panta pirmajā vai otrajā daļā minēto lūgumu šajā likumā paredzētajos gadījumos iesniegusi tiesa vai tiesnesis pēc savas iniciatīvas, nepieciešamo summu iemaksā valsts.

(5) Šajā pantā minētās summas neiemaksā puse, kas atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas.

(05.02.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.03.2021., 11.11.2021. un 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

41.pants. Tiesas izdevumu atlīdzināšana

(1) Pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam — proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta. Valsts nodeva par pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas jaunu izskatīšanu lietā, kurā taisīts aizmugurisks spriedums, netiek atlīdzināta.

(2) Ja prasītājs atsakās no prasības, viņš atlīdzina atbildētājam radušos tiesas izdevumus. Prasītāja samaksātos tiesas izdevumus šajā gadījumā atbildētājs neatlīdzina. Tomēr, ja prasītājs neuztur savus prasījumus tāpēc, ka atbildētājs tos pēc prasības iesniegšanas labprātīgi apmierinājis, tiesa pēc prasītāja lūguma piespriež no atbildētāja prasītāja samaksātos tiesas izdevumus.

(3) Ja prasība atstāta bez izskatīšanas, tiesa pēc atbildētāja lūguma piespriež no prasītāja atbildētāja samaksātos tiesas izdevumus, izņemot šā likuma 219.panta pirmās daļas 2.punktā norādīto gadījumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 08.09.2011. un 14.12.2017. likumu, kas stājas spēkā 15.01.2018. Grozījums pirmajā daļā par vārdu "blakus sūdzību par tiesas lēmumu" izslēgšanu stājas spēkā 01.03.2018. Sk. pārejas noteikumu 139. un 140. punktu)

42.pants. Tiesas izdevumu atlīdzināšana valstij

(1) Tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

(2) Ja prasību noraida, atstāj bez izskatīšanas vai ja prasītājs atsakās no prasības, tiesas izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, piespriežami no prasītāja valsts ienākumos. Taču, ja prasītājs neuztur savus prasījumus, jo atbildētājs tos pēc prasības iesniegšanas labprātīgi apmierinājis, tiesas izdevumus valsts ienākumos piedzen no atbildētāja.

(3) Ja prasība apmierināta daļēji, bet atbildētājs atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas, tie piedzenami valsts ienākumos no prasītāja, kas nav atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas, proporcionāli tai prasījuma daļai, kura noraidīta.

(4) Ja abas puses ir atbrīvotas no tiesas izdevumu samaksas, tiesas izdevumus uzņemas valsts.

(5) Ja tiesa apstiprina izlīgumu un izbeidz tiesvedību lietā, tiesas izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, piespriežami no abām pusēm valsts ienākumos vienādā apmērā, ja izlīgumā nav noteikts citādi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.09.2011. un 23.04.2015. likumu, kas stājas spēkā 26.05.2015.)

43.pants. Izņēmumi no vispārīgiem noteikumiem par tiesas izdevumiem

(1) No tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti:

1) prasītāji — prasībās par darba samaksas piedziņu un citiem darbinieku prasījumiem, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām vai ir ar tām saistīti;

1^1) prasītāji — prasībās, kas izriet no vienošanās par darba veikšanu, ja prasītājs ir persona, kas izcieš sodu ieslodzījuma vietā;

1^2) pieteikuma iesniedzēji — par juridiskās personas vai fiziskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu, ja tiesas nolēmuma par darba samaksas piedziņu izpilde šajā likumā noteiktajā kārtībā atzīta par neiespējamu;

2) prasītāji — prasībās, kas izriet no personiskiem aizskārumiem, kuru rezultātā radies sakropļojums vai cits veselības bojājums vai iestājusies personas nāve;

3) prasītāji — prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam, kā arī prasībās par paternitātes noteikšanu, ja prasība celta vienlaikus ar prasību par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam;

3^1) pieteikuma iesniedzēji — par ārvalsts nolēmuma par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam atzīšanu vai atzīšanu un izpildīšanu;

4) prasītāji — prasībās par noziedzīga nodarījuma vai administratīvā pārkāpuma rezultātā radušos zaudējumu un nemantiskā kaitējuma atlīdzināšanu;

4^1) prasītāji — prasībās par zaudējumu un nemantiskā kaitējuma atlīdzināšanu, kas tiem radies tiesvedības dēļ, kurā pret šīm personām saistībā ar to darbošanos sabiedrības interesēs Sabiedrības interesēs iesaistīto personu aizsardzības likuma izpratnē ir celta acīmredzami nepamatota prasība vai tā celta ļaunprātīgos nolūkos;

5) prokurori, tās valsts vai pašvaldību iestādes, kurām ar likumu piešķirtas tiesības aizstāvēt tiesā citu personu tiesības un ar likumu aizsargātās intereses;

6) pieteikuma iesniedzēji — par personas rīcībspējas ierobežošanu garīga rakstura vai citu veselības traucējumu dēļ, rīcībspējas ierobežošanas pārskatīšanu vai rīcībspējas atjaunošanu;

6^1) pieteikuma iesniedzēji — par pagaidu aizgādnības nodibināšanu un izbeigšanu;

7) pieteikumu iesniedzēji — par personas rīcībspējas ierobežošanu un aizgādnības nodibināšanu izlaidīgas vai izšķērdīgas dzīves dēļ, kā arī alkohola vai citu apreibinošo vielu pārmērīgas lietošanas dēļ;

8) atbildētāji — lietās par tiesas piespriesto uzturlīdzekļu samazināšanu bērnam vai vecākam un to maksājumu samazināšanu, kurus tiesa piespriedusi prasībās, kas izriet no personiskiem aizskārumiem, kuru rezultātā radies sakropļojums vai cits veselības bojājums vai iestājusies personas nāve;

9) *(izslēgts no 01.01.2012. ar 31.10.2002. likumu);*

9^1) pieteikuma iesniedzēji — lietās par bērna prettiesisku pārvietošanu pāri robežai vai aizturēšanu;

10) administratori — prasībās, kas celtas to personu labā, kurām pasludināts juridiskās personas maksātnespējas process un fiziskās personas maksātnespējas process, ja šīs personas ir attiecīgā tiesiskā darījuma vai neatļautas darbības, saistībā ar kuru celta prasība, dalībnieks vai cietušais;

10^1) administratori — sūdzībās, kas iesniegtas maksātnespējas procesa lietās sakarā ar kreditoru sapulces lēmumiem, ja tās ir kreditoru kopuma interesēs;

11) piedzinēji — izpildu lietās par piedziņām valsts ienākumos;

11^1) piedzinēji — izpildu lietās, kad piedziņa izdarāma atbilstoši vienotajam instrumentam, kas atļauj izpildi pieprasījuma saņēmējā dalībvalstī;

12) nodokļu (nodevu) administrācija — pieteikumos juridiskās personas maksātnespējas procesa lietās;

13) Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde — lietās par Latvijas pilsonības atņemšanu;

14) Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra — lietās par finanšu līdzekļu atgūšanu valsts budžetā daļā par

sociālās apdrošināšanas pakalpojumu vai valsts sociālo pabalstu pārmaksu un sociālās apdrošināšanas pakalpojumu vai valsts sociālo pabalstu izmaksu sakarā ar ceļu satiksmes negadījumiem;

14[1]) valsts un pašvaldību iestādes — lietās par zaudējumu atlīdzināšanu par konkurences tiesību pārkāpumiem;

15) pieteikuma iesniedzēji — par pagaidu aizsardzību pret vardarbību;

16) puse, kas lietā saņem valsts nodrošināto juridisko palīdzību;

16[1]) puse, kas atzīta par trauksmes cēlēju vai ir viņa radinieks vai saistītā persona Trauksmes celšanas likuma izpratnē;

17) pieteikuma iesniedzēji — par adopcijas apstiprināšanu;

18) zvērināts notārs — lietās par fiziskās personas atbrīvošanas no parādsaistībām atcelšanu, ja zvērināts notārs taisījis notariālo aktu par fiziskās personas atbrīvošanu no parādsaistībām;

19) sūdzības iesniedzēji — par zvērināta notāra atteikumu apliecināt pieteikumu par fiziskās personas atbrīvošanu no parādsaistībām, kā arī par atteikumu atbrīvot fizisko personu no parādsaistībām;

20) prasītāji — patērētāju kolektīvajās prasībās.

(2) Ja prokurors, tās valsts vai pašvaldību iestādes, kurām ar likumu piešķirtas tiesības aizstāvēt tiesā citu personu tiesības un ar likumu aizsargātās intereses, atsakās no pieteikuma, kas iesniegts citas personas labā, bet šī persona prasa lietas izskatīšanu pēc būtības, tiesas izdevumi jāmaksā saskaņā ar vispārīgiem noteikumiem.

(3) Puses atbrīvojamas no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos arī citos likumā paredzētajos gadījumos.

(4) Tiesa vai tiesnesis, ievērojot personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos vai arī atliek tiesas izdevumu samaksu.

(5) Prasībās par laulības šķiršanu pēc prasītāja lūguma tiesnesis atliek valsts nodevas samaksu vai sadala to termiņos, ja prasītāja aprūpē ir nepilngadīgs bērns.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2001., 31.10.2002., 19.06.2003., 07.09.2006., 01.11.2007., 05.02.2009., 30.09.2010., 09.06.2011., 08.09.2011., 15.03.2012., 29.11.2012., 13.02.2014., 29.10.2015., 10.12.2015., 08.12.2016., 01.06.2017., 22.06.2017., 14.12.2017., 31.05.2018., 28.02.2019., 11.11.2021., 15.06.2021., 16.03.2023., 14.09.2023.,Satversmes tiesas 17.02.2023. spriedumu, 06.06.2024., 27.02.2025., 18.12.2025. un 16.04.2026. likumu, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

43.[1] pants. Drošības nauda

(1) Drošības nauda 80 *euro* apmērā maksājama:

1) par blakus sūdzību, izņemot blakus sūdzību par lēmumu, ar kuru atteikts atbrīvot no drošības naudas vai tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos;

2) par sūdzību par maksātnespējas procesa administratora (turpmāk — administrators) vai zvērināta tiesu izpildītāja, vai zvērināta notāra darbību;

3) par sūdzību par Tieslietu ministrijas lēmumu attiecībā uz tiesiskās aizsardzības procesa uzraugošās personas rīcību tiesiskās aizsardzības procesā, maksātnespējas procesa administratora rīcību juridiskās personas vai fiziskās personas maksātnespējas procesā vai attiecībā uz tiesiskā pienākuma uzlikšanu;

3[1]) par sūdzību par Tiesu administrācijas lēmumu attiecībā uz maksātnespējas procesa depozīta izmaksu;

4) par sūdzību par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmumu.

(1[1]) Drošības nauda 300 *euro* apmērā maksājama:

1) par kasācijas sūdzību;

2) par pieteikumu par lietas jaunu izskatīšanu sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem.

(2) Drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

(25.03.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.06.2024., 27.02.2025. un 21.05.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2026. Pirmās daļas 3. punkta jaunā redakcija un 3.[1] punkts stājas spēkā 01.10.2026. Sk. pārejas noteikumu 189. punktu. Otrās daļas otrais teikums, ciktāl šīs normas neparedz privāto tiesību juridiskajai personai tiesības lūgt, lai tiesa lemj par tās atbrīvošanu no pienākuma samaksāt drošības naudu par blakus sūdzības iesniegšanu, atzīts par spēkā neesošu ar Satversmes tiesas 23.02.2022. spriedumu, kas stājas spēkā 25.02.2022.)

43.[2] pants. Drošības naudas atmaksāšana

(1) Ja tiesa pārsūdzēto vai apstrīdēto tiesas nolēmumu pilnīgi vai kādā tā daļā atceļ vai groza vai pilnīgi vai daļēji apmierina sūdzību vai pieteikumu, drošības nauda atmaksājama. Ja sūdzību vai pieteikumu noraida, drošības naudu neatmaksā.

(2) Drošības naudu atmaksā vai neatmaksā arī citos šajā likumā noteiktajos gadījumos.

(3) Drošības naudu atmaksā no valsts budžeta līdzekļiem uz tiesas vai tiesneša lēmuma pamata.

(25.03.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

43.[3] pants. Tiesas izdevumu un drošības naudas iemaksāšana neatbilstošā valsts budžeta kontā

Ja tiesas izdevumi vai drošības nauda ir iemaksāta neatbilstošā Tiesu administrācijas, Valsts ieņēmumu dienesta vai Augstākās tiesas kontā Valsts kasē, tad šos tiesas izdevumus un drošības naudu Tiesu administrācija, Valsts ieņēmumu dienests vai Augstākā tiesa pārskaita atbilstošā kontā, pamatojoties uz tā tiesneša lēmumu rezolūcijas veidā, kurš to ir konstatējis.

(25.03.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.04.2021.)

44.pants. Ar lietas vešanu saistītie izdevumi un to atlīdzināšana

(1) Ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir atlīdzināmi šādos apmēros:

1) izdevumi advokāta palīdzības samaksai:

a) atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa nepārsniedz 8500 *euro*, — to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 30 procentiem no prasījumu apmierinātās daļas,

b) atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa ir no 8501 *euro* līdz 57 000 *euro*, — to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 2850 *euro*,

c) atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa pārsniedz 57 001 *euro*, — to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 5 procentiem no prasījumu apmierinātās daļas,

d) atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām nav mantiska rakstura, — to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 2850 *euro*,

e) atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām nav mantiska rakstura, un lietās, kuras tiesa atzinusi par sarežģītām, — to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 4275 *euro*;

2) ceļa un uzturēšanās izdevumi sakarā ar ierašanos tiesas sēdē, kā arī sakarā ar pušu vai to pārstāvju klātbūtni vai piedalīšanos pierādījumu iegūšanā, pēc Latvijas lūguma pierādījumus iegūstot ārvalstī, — pēc Ministru kabineta noteiktajām likmēm komandējuma izdevumu atlīdzībai;

3) izdevumi sakarā ar rakstveida pierādījumu iegūšanu — izdevumu faktiskajā apmērā;

4) tulka izdevumi sakarā ar pušu vai to pārstāvju klātbūtni vai piedalīšanos pierādījumu iegūšanā, pēc Latvijas lūguma pierādījumus iegūstot ārvalstī, — izdevumu faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par Ministru kabineta noteiktajām likmēm;

5) tulka izdevumi sakarā ar pušu piedalīšanos tiesas sēdē — izdevumu faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par Ministru kabineta noteiktajām likmēm.

(1^1) Par šā panta pirmās daļas 1. punktā minēto atlīdzināmo izdevumu faktisko apmēru uzskata gan izdevumus, kuri jau ir samaksāti, gan izdevumus, par kuriem saskaņā ar advokāta un puses vienošanos par juridiskās palīdzības sniegšanu ir izrakstīts rēķins.

(2) Ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no atbildētāja par labu prasītājam, ja viņa prasījums ir apmierināts pilnīgi vai daļēji, kā arī tad, ja prasītājs neuztur savus prasījumus sakarā ar to, ka atbildētājs tos pēc prasības iesniegšanas labprātīgi apmierinājis.

(3) Ja prasība noraidīta, ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no prasītāja par labu atbildētājam.

(4) Ja prasība ir izskatīta tikai pirmās instances tiesā, atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai nedrīkst pārsniegt 50 procentus no šā panta pirmajā daļā noteiktā maksimālā atlīdzības apmēra.

(5) Tiesa var noteikt mazāku apmēru atlīdzināmo izdevumu advokāta palīdzības samaksai, ievērojot taisnīguma un samērīguma principu, kā arī izvērtējot objektīvos ar lietu saistītos apstākļus, it īpaši — lietas sarežģītības un apjomīguma pakāpi, tiesas sēžu skaitu lietas izskatīšanas laikā un tiesu instanci, kurā prasība tiek izskatīta.

(6) Tiesa var atteikt atlīdzināt tulka izdevumus, ja puse, kurai par labu piespriežami šie izdevumi, pārvalda tiesvedības valodu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2001., 05.02.2009., 29.11.2012., 12.09.2013., 04.02.2016. un 22.06.2017. likumu, kas stājas spēkā 01.08.2017.)

44.[1] pants. Izdevumi par valsts nodrošināto juridisko palīdzību un to atlīdzināšana valstij

(1) Izdevumi par valsts nodrošināto juridisko palīdzību ir:

1) izdevumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu;

2) ar valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu saistītie atlīdzināmie izdevumi.

(2) Izdevumus par valsts nodrošināto juridisko palīdzību tiesa, taisot nolēmumu, piedzen atbilstoši šā likuma 42.pantā minētajiem nosacījumiem.

(3) Ziņas par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības izdevumu apmēru tiesa iegūst no valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības reģistra un no valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzēja iesniegtā paziņojuma par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu civillietās, ja šīs ziņas nav iekļautas valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības reģistrā.

(4) Ja puse, no kuras saskaņā ar šā panta otro daļu būtu jāpiedzen izdevumi par valsts nodrošināto juridisko palīdzību, ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas, tad ar valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu saistītos izdevumus uzņemas valsts.

(10.12.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2016. Sk. pārejas noteikumu 112. punktu)

45.pants. Par tiesāšanās izdevumiem pieņemto lēmumu pārsūdzēšana

Lēmumu jautājumā par tiesāšanās izdevumiem var pārsūdzēt persona, uz kuru tas attiecas.

(19.06.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.07.2003.)

5.nodaļa

Procesuālie termiņi

46.pants. Procesuālo termiņu noteikšana

(1) Procesuālās darbības izpilda likumā noteiktajos termiņos. Ja procesuālie termiņi nav noteikti likumā, tos nosaka tiesa vai tiesnesis. Tiesas vai tiesneša noteiktā termiņa ilgumam jābūt tādam, lai procesuālo darbību varētu izpildīt.

(2) Procesuālo darbību izpildīšanai nosaka precīzu datumu vai termiņu līdz noteiktam datumam, vai laika periodu (gados, mēnešos, dienās vai stundās). Ja procesuālā darbība nav jāizpilda noteiktā datumā, to var izpildīt visā noteiktā termiņa laikā.

(3) Termiņu var noteikt, norādot arī notikumu, kuram katrā ziņā jāiestājas.

(4) Ja likumā tiesai vai tiesnesim ir noteikti termiņi lietu izskatīšanai vai citu procesuālo darbību izpildīšanai un par attiecīgās procesuālās darbības veikšanu paziņo lietas dalībniekam saskaņā ar šā likuma 56.[2] pantu, bet attiecīgās procesuālās darbības izpilde likumā noteiktajā termiņā nav iespējama, tiesa vai tiesnesis ir tiesīgs noteikt saprātīgāku un garāku termiņu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. un 05.02.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2009.)

47.pants. Procesuālo termiņu skaitījuma sākums

(1) Termiņš, kas skaitāms gados, mēnešos vai dienās, sākas nākamajā dienā pēc datuma vai pēc notikuma, kas nosaka tā sākumu.

(2) Termiņš, kas skaitāms stundās, sākas nākamajā stundā pēc notikuma, kas nosaka tā sākumu.

(31.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

48.pants. Procesuālo termiņu izbeigšanās

(1) Termiņš, kas skaitāms gados, izbeidzas termiņa pēdējā gada attiecīgā mēnesī un datumā. Termiņš, kas skaitāms mēnešos, izbeidzas termiņa pēdējā mēneša attiecīgā datumā. Ja mēnešos skaitāmais termiņš beidzas tādā mēnesī, kuram nav attiecīga datuma, tas izbeidzas šā mēneša pēdējā dienā. Termiņš, kas noteikts līdz konkrētam datumam, izbeidzas šajā datumā.

(2) Ja termiņa pēdējā diena ir sestdiena, svētdiena vai likumā noteikta svētku diena, par termiņa pēdējo dienu skaitāma nākamā darba diena.

(3) Procesuālo darbību, kurai beidzas termiņš, var izpildīt termiņa pēdējā dienā līdz pulksten divdesmit četriem.

(4) Ja procesuālā darbība izpildāma tiesā, termiņš izbeidzas tajā stundā, kad tiesa beidz darbu. Ja prasības pieteikums, sūdzība vai citi pasta sūtījumi nodoti sakaru iestādē termiņa pēdējā dienā līdz pulksten divdesmit četriem, tie uzskatāmi par nodotiem termiņā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

49.pants. Procesuālo termiņu nokavējuma sekas

Tiesības izpildīt procesuālās darbības zūd līdz ar likuma vai tiesas noteiktā termiņa izbeigšanos. Pēc procesuālā termiņa izbeigšanās iesniegtās sūdzības un dokumentus nepieņem.

(31.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

50.pants. Procesuālo termiņu apturēšana

Apturot tiesvedību lietā, termiņa skaitījums tiek apturēts. Termiņa skaitījums apstājas brīdī, kad radies apstāklis, kas ir par pamatu tiesvedības apturēšanai. Procesuālā termiņa skaitījums turpinās no dienas, kad atjaunota tiesvedība lietā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

51.pants. Procesuālo termiņu atjaunošana

(1) Nokavētos procesuālos termiņus pēc lietas dalībnieka pieteikuma atjauno tiesa, ja tā atzīst nokavēšanas iemeslus par attaisnojošiem.

(2) Atjaunojot nokavēto termiņu, tiesa vienlaikus atļauj izpildīt nokavēto procesuālo darbību.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

52.pants. Procesuālo termiņu pagarināšana

Tiesas vai tiesneša noteiktos termiņus var pagarināt pēc lietas dalībnieka pieteikuma.

53.pants. Procesuālo termiņu pagarināšanas un atjaunošanas kārtība

(1) Pieteikums par termiņa pagarināšanu vai nokavētā termiņa atjaunošanu iesniedzams tiesā, kurā nokavēto darbību vajadzēja izpildīt, un to izskata rakstveida procesā. Par pieteikuma izskatīšanu rakstveida procesā iepriekš paziņo lietas dalībniekiem, vienlaikus nosūtot tiem pieteikumu par termiņa pagarināšanu vai nokavētā termiņa atjaunošanu.

(2) Pieteikumam par procesuālā termiņa atjaunošanu pievienojami dokumenti, kas nepieciešami procesuālās darbības izpildīšanai, un pamatojums termiņa atjaunošanai.

(3) Tiesneša noteikto termiņu var pagarināt tiesnesis vienpersoniski .

(4) Par tiesas vai tiesneša atteikumu pagarināt vai atjaunot termiņu var iesniegt blakus sūdzību.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.09.2011. likumu, kas stājas spēkā 30.09.2011.)

6.nodaļa
Tiesas paziņojumi, izsaukumi un tiesas dokumentu piegādāšana un izsniegšana

(Nodaļas nosaukums 05.02.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.03.2009.)

54.pants. Aicināšana uz tiesu

(1) Lietas dalībniekus aicina uz tiesu, savlaicīgi paziņojot par tiesas sēdes vai atsevišķas procesuālās darbības laiku un vietu.

(2) Lietas dalībniekus aicina uz tiesu ar tiesas pavēsti. Šajā likumā noteiktajos gadījumos atbildētāju var aicināt uz tiesu ar publikāciju oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

(3) Lieciniekus un ekspertus izsauc uz tiesu ar tiesas pavēstēm.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. un 04.02.2016. likumu, kas stājas spēkā 29.02.2016. Saistībā ar tulkiem izdarītais grozījums trešajā daļā stājas spēkā 31.07.2016. Sk. pārejas noteikumu 114. punktu)

54.[1] pants. Atbildētāja dzīvesvietas noskaidrošana

(1) Ja atbildētājam nav deklarētās dzīvesvietas adreses Latvijā, prasītājam ir pienākums norādīt tiesai atbildētāja dzīvesvietas adresi, ja viņam tā ir zināma.

(2) Ja prasītājam objektīvu iemeslu dēļ nav izdevies noskaidrot atbildētāja dzīvesvietu, kura nav Latvijā, tiesa pēc prasītāja motivēta lūguma var izmantot Latvijas Republikai saistošos starptautiskajos līgumos vai Eiropas Savienības tiesību aktos paredzētās procedūras atbildētāja adreses noskaidrošanai.
(29.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

55.pants. Tiesas pavēste

Pavēstē norāda:

1) aicināmās vai izsaucamās fiziskās personas vārdu, uzvārdu, adresi vai juridiskās personas nosaukumu un juridisko adresi;

2) tiesas nosaukumu un adresi;

3) ierašanās laiku un vietu;

4) tās lietas nosaukumu, kurā persona aicināta vai izsaukta;

5) norādījumu, kādā sakarībā aicināts vai izsaukts adresāts;

5^1) norādījumu, ka tiks izmantota videokonference;

6) norādījumu, ka personai, kas saņēmusi pavēsti sakarā ar adresāta prombūtni, ir pienākums nodot to adresātam;

7) neierašanās sekas;

8) norādījumu, ka tiesvedība notiek valsts valodā un ka lietas dalībniekam, kurš nepārvalda valsts valodu, ir pienākums pašam nodrošināt tulka palīdzību, izņemot šajā likumā noteiktos gadījumus. Lietas dalībniekam ir pienākums nodrošināt tulka palīdzību arī ekspertiem vai lieciniekiem, kas izsaukti pēc viņa lūguma, ja eksperts vai liecinieks nepārvalda tiesvedības valodu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 08.09.2011., 29.11.2012. un 04.02.2016. likumu, kas stājas spēkā 29.02.2016. Saistībā ar tulkiem izdarītais grozījums, papildinot pantu ar 8. punktu, stājas spēkā 31.07.2016. Sk. pārejas noteikumu 114. punktu)

56.pants. Pavēstes un citu tiesas dokumentu piegādāšana un izsniegšana

(1) *(Izslēgta ar 23.11.2016. likumu)*

(2) Tiesas sagatavotos dokumentus (nolēmumus, paziņojumus, pavēstes u. c.), kā arī dokumentus (pieteikumu sevišķās tiesāšanās kārtībā, apelācijas, kasācijas sūdzību, rakstveida paskaidrojumus u. c.), kurus tiesai iesniedz lietas dalībnieki, bet kurus tālāk izsniedz tiesa, nosūta elektroniski, ar vienkāršu pasta sūtījumu vai piegādā ziņnesis.

(2^1) Tiesas dokumentus nosūta elektroniski, ievērojot šādu secību:

1) tiešsaistes sistēmā, ja adresāts paziņojis tiesai, ka piekrīt saziņai ar tiesu izmantot tiešsaistes sistēmu;

2) uz adresāta norādīto elektroniskā pasta adresi, ja adresāts paziņojis tiesai, ka piekrīt saziņai ar tiesu izmantot elektronisko pastu;

3) uz adresāta oficiālo elektronisko adresi.

(2^2) Ja fiziskajai personai tiesas dokumentus atbilstoši šā panta $2.^1$ daļai elektroniski nosūtīt nav iespējams, tos nosūta uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, bet gadījumā, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, — uz papildu adresi, ja vien fiziskā persona nav norādījusi citu adresi saziņai ar tiesu. Ja atbildētājam nav deklarētās dzīvesvietas adreses un viņš nav norādījis citu adresi saziņai ar tiesu, tiesas dokumentus piegādā uz lietas dalībnieka saskaņā ar šā likuma $54.^1$ panta pirmo daļu norādīto adresi. Tiesas dokumentus var nosūtīt arī uz personas darbavietu.

(2^3) Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tiešsaistes sistēmā, tās norādītajā elektroniskā pasta adresē vai oficiālajā elektroniskajā adresē, ja fiziskā persona piekritusi elektroniskai saziņai ar tiesu, deklarētās dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā citā adresē saziņai ar tiesu.

(2^4) Ja juridiskajai personai tiesas dokumentus atbilstoši šā panta $2.^1$ daļai elektroniski nosūtīt nav iespējams, tos

nosūta uz tās juridisko adresi.

(2^5) Juridiskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tiešsaistes sistēmā, tās norādītajā elektroniskā pasta adresē vai oficiālajā elektroniskajā adresē, ja juridiskā persona piekritusi elektroniskai saziņai ar tiesu.

(2^6) Izpildot ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgumu (672. un 681. pants), dokumentus adresātam piegādā uz lūgumā norādīto adresi, bet, ja adresāts šajā adresē nav sastopams, tos var piegādāt šajā pantā noteiktajā kārtībā.

(3) Tiesas dokumentus var izsniegt adresātam personīgi pret parakstu, ja nepieciešams, ar pavēsti izsaucot adresātu ierasties pēc izsniedzamajiem dokumentiem uz tiesu.

(4) Lietas dalībnieks ar tiesneša piekrišanu var saņemt tiesas dokumentus piegādāšanai citam adresātam lietā.

(5) Tiesas dokumentus, kurus piegādā ziņnesis vai lietas dalībnieks, adresātam izsniedz personīgi pret parakstu. Paraksta daļā atzīmē dokumenta izsniegšanas laiku un datumu un paraksta daļu nodod atpakaļ tiesai. Ja tiesas dokumentus piegādā tiesu izpildītājs vai viņa palīgs, tiesā iesniedz tiesu izpildītāja vai viņa palīga sastādītu aktu.

(5^1) *(Izslēgta ar 11.11.2021. likumu)*

(6) *(Izslēgta ar 11.11.2021. likumu)*

(6^1) *(Izslēgta ar 11.11.2021. likumu)*

(6^2) *(Izslēgta ar 11.11.2021. likumu)*

(7) *(Izslēgta ar 11.11.2021. likumu)*

(8) Ja tiesas dokumentu piegādātājs nesastop adresātu, viņš izsniedz tiesas dokumentus kādam no kopā ar šo personu dzīvojošiem pieaugušajiem ģimenes locekļiem. Ja tiesas dokumentu piegādātājs nesastop adresātu tā darbavietā, viņš atstāj izsniedzamos dokumentus darbavietas administrācijai — nodošanai adresātam. Minētajos gadījumos tiesas dokumentu saņēmējs paraksta daļā norāda savu vārdu un uzvārdu, dokumenta izsniegšanas laiku un datumu, kā arī attiecības ar adresātu vai ieņemamo amatu un tiesas dokumentu nekavējoties nodod adresātam.

(9) Ja tiesas dokumentu adresāts nav sastopams, tiesas dokumentu piegādātājs par to izdara atzīmi dokumenta paraksta daļā. Šajā dokumenta daļā tiesas dokumentu piegādātājs norāda arī vietu, uz kurieni aizbraucis adresāts, un laiku, kad gaidāma viņa atgriešanās, ja ir to noskaidrojis.

(10) Atsevišķiem tiesas dokumentiem likums var paredzēt to nosūtīšanu ierakstītā pasta sūtījumā vai citus piegādāšanas vai izsniegšanas veidus.

(05.02.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.09.2011., 29.11.2012., 12.02.2015., 23.11.2016., 01.03.2018., 31.05.2018. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

56.[1] pants. Tiesas dokumentu piegādāšanas un izsniegšanas datums

(1) Ja tiesas dokumenti piegādāti šā likuma 56.pantā noteiktajā kārtībā, izņemot tā devītajā daļā paredzēto gadījumu, uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdes vai procesuālās darbības laiku un vietu vai par attiecīgā dokumenta saturu un tiesas dokumenti ir izsniegti:

1) datumā, kad adresāts vai cita persona tos pieņēmusi saskaņā ar šā likuma 56.panta trešo, septīto vai astoto daļu;

2) datumā, kad persona atteikusies tos pieņemt (57.pants);

3) septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu;

4) trešajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti elektroniski;

5) *(izslēgts ar 11.11.2021. likumu).*

(2) Tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, deklarācijā norādīto papildu adresi, fiziskās personas norādīto adresi saziņai ar tiesu vai juridiskās personas juridisko adresi un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu. Prezumpciju, ka dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no to nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu, vai trešajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti elektroniski, adresāts var atspēkot, norādot uz objektīviem apstākļiem, kas neatkarīgi no viņa gribas bijuši par šķērsli dokumentu saņemšanai norādītajā adresē.

(05.02.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.09.2011., 29.11.2012., 23.11.2016. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

56.[2] pants. Tiesas dokumentu piegādāšana un izsniegšana personai, kuras dzīvesvieta vai atrašanās vieta nav Latvijā

(1) Personai, kuras dzīvesvieta, atrašanās vieta vai juridiskā adrese nav Latvijā un kuras adrese ir zināma, tiesas dokumentus piegādā:

1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 25. novembra regulā (ES) 2020/1784 par tiesas un ārpustiesas civillietu vai komerclietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs (dokumentu izsniegšana) (turpmāk — Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) 2020/1784) (81. nodaļa) paredzētajā kārtībā;

2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2007.gada 11.jūlija regulas (EK) Nr. 861/2007, ar ko izveido Eiropas procedūru maza apmēra prasībām (turpmāk — Eiropas Parlamenta un Padomes regula Nr. 861/2007), 13.pantā paredzētajā kārtībā;

3) Latvijai saistošos starptautiskajos līgumos (82.nodaļa) paredzētajā kārtībā;

4) šā likuma 83.nodaļā paredzētajā kārtībā;

5) Hāgas 1965. gada 15. novembra konvencijā par tiesas un ārpustiesas dokumentu izsniegšanu civillietās vai komerclietās (turpmāk — Hāgas 1965. gada konvencija) (81.[1] nodaļa) paredzētajā kārtībā.

(2) Ja tiesas dokumenti personai piegādāti šā panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā, uzskatāms, ka personai par tiesas sēdes vai procesuālās darbības laiku un vietu vai par attiecīgā dokumenta saturu ir paziņots tikai tajā gadījumā, ja ir saņemts apstiprinājums par dokumenta izsniegšanu. Dokumentus uzskata par izsniegtiem datumā, kāds norādīts apstiprinājumā par dokumentu izsniegšanu.

(2[1]) Ja tiesas dokumenti personai piegādāti šā panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā un ir saņemts apstiprinājums par to neizsniegšanu, tiesa izvērtē dokumentu neizsniegšanas iemeslus un dokumentu neizsniegšanas ietekmi uz tiesvedību nosaka saskaņā ar šā likuma noteikumiem. Tiesa pēc dokumentu neizsniegšanas iemeslu izvērtēšanas var piegādāt dokumentus atkārtoti vai izmantot citu metodi dokumentu izsniegšanai. Ja dokumentus neizdodas izsniegt atkārtoti, piemēro šā likuma 59.pantu.

(3) Šo pantu nepiemēro, ja persona, kuras dzīvesvieta, atrašanās vieta vai juridiskā adrese nav Latvijā, lietu ved ar Latvijā pilnvarota pārstāvja starpniecību. Šādā gadījumā tiesas dokumenti vispārējā kārtībā izsniedzami tikai pārstāvim.

(4) Šo pantu nepiemēro, ja pārstāvim deklarētā dzīvesvieta vai norādītā adrese ir ārpus Latvijas. Pārstāvim, kura deklarētā dzīvesvieta vai norādītā adrese ir ārpus Latvijas, pavēsti, tiesas sagatavotos dokumentus, kā arī citus elektroniski sagatavotos dokumentus nosūta elektroniskā pasta sūtījumā, ja vien pārstāvis nav paziņojis tiesai par savas dalības reģistrēšanu tiešsaistes sistēmā.

(05.02.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012., 01.06.2017., 31.05.2018., 11.11.2021. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

57.pants. Sekas, ko rada atteikšanās pieņemt tiesas dokumentus

(1) Ja adresāts atsakās pieņemt tiesas dokumentus, dokumentu piegādātājs izdara dokumentā attiecīgu atzīmi, norādot arī atteikšanās iemeslus, datumu un laiku.

(2) Atteikšanās pieņemt tiesas dokumentus nav šķērslis lietas izskatīšanai.

(05.02.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.03.2009.)

58.pants. Adreses maiņa lietas tiesvedības laikā

(1) Lietas dalībnieks paziņo tiesai par elektroniskā pasta adreses maiņu, ja viņš piekritis elektroniskai saziņai ar tiesu, vai savas adreses maiņu lietas tiesvedības laikā. Ja šāds paziņojums nav bijis, pavēsti un citus tiesas dokumentus nosūta uz pēdējo tiesai zināmo elektroniskā pasta adresi, ja lietas dalībnieks piekritis elektroniskai saziņai ar tiesu, vai adresi. Šajā gadījumā uzskatāms, ka lietas dalībniekam ir paziņots dokumenta saturs.

(2) Lietas dalībniekam, ja viņš nepaziņo tiesai par savas elektroniskā pasta adreses vai adreses maiņu tiesvedības laikā, tiesa vai tiesnesis var uzlikt naudas sodu līdz 300 *euro*.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.09.2010., 12.09.2013., 11.11.2021. un 16.04.2026. likumu, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

59. pants. Aicināšana uz tiesu ar publikāciju

(1) Atbildētāju, kura adresi nevarēja noskaidrot saskaņā ar šā likuma 54.[1] pantu vai kuram dokumentus nevarēja izsniegt adresē, kuru bija norādījis lietas dalībnieks saskaņā ar šā likuma 54.[1] panta pirmo daļu, vai kuram tiesas dokumentus nevarēja izsniegt saskaņā ar šā likuma 56.[2] pantu, aicina uz tiesu ar publikāciju oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

(2) Neatkarīgi no aicinājuma publikācijas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" prasītājs ir tiesīgs tiesas aicinājuma tekstu publicēt uz sava rēķina citos laikrakstos.

(3) Publikācijā norāda pavēstes saturam atbilstošu aicinājuma tekstu.

(4) Tiesa var izskatīt lietu bez atbildētāja piedalīšanās, ja pagājis ne mazāk kā viens mēnesis no aicinājuma publikācijas dienas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

(5) Līdztekus atbildētāja aicināšanai ar publikāciju oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" pavēste piesūtāma arī pēc viņa nekustamās mantas atrašanās vietas, ja to norādījis prasītājs.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

60.pants. Atbildētāja meklēšana, ja viņa atrašanās vieta nav zināma

Ja atbildētāja atrašanās vieta nav zināma, tiesa pēc prasītāja lūguma ir tiesīga izsludināt atbildētāja meklēšanu.

7.nodaļa
Protokoli

61.pants. Tiesas sēdes gaitas fiksēšana

(1) Par katru tiesas sēdi rakstāms tiesas sēdes protokols. Tiesas sēdes gaitu pilnā apjomā fiksē, izmantojot tehniskos līdzekļus.

(2) Skaņu ieraksta vai citu tehnisko līdzekļu izmantošanas rezultātā iegūto materiālu pievieno lietai un uzglabā kopā ar to vai ievieto un uzglabā tiesu informatīvajā sistēmā.

(3) Šajā likumā paredzētajos gadījumos protokols rakstāms arī par atsevišķām procesuālajām darbībām, kas izpildītas ārpus tiesas sēdes.

(4) Tiesas sēdes gaita netiek fiksēta, izmantojot tehniskos līdzekļus, ja uz tiesas sēdi nav ieradies neviens no lietas dalībniekiem vai arī ja tiesai objektīvās patiesības noskaidrošanai ir nepieciešams pārbaudīt ziņas, kas ir valsts noslēpuma objekts vai komercnoslēpums.

(5) Ja tiesas sēdes gaita fiksēta, izmantojot skaņu ierakstu, personām, kurām ir tiesības iepazīties ar lietas materiāliem, attiecīgais skaņu ieraksts pieejams nākamajā darba dienā pēc tiesas sēdes dienas.

(19.12.2013. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.05.2014. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

62.pants. Protokola saturs

(1) Ja tiesas sēdes gaita netiek fiksēta, izmantojot tehniskos līdzekļus, tiesas sēdes protokolā norāda:

1) gadu, datumu, mēnesi un tiesas sēdes vietu;

2) tās tiesas nosaukumu, kura izskata lietu, tiesas sastāvu, tiesas sēdes sekretāru, advokātu un prokuroru, kuri piedalās lietā;

3) to, ka tiesas sēdes gaitu fiksē ar tehniskajiem līdzekļiem;

4) tiesas sēdes atklāšanas laiku;

5) lietas nosaukumu;

6) ziņas par lietas dalībnieku, liecinieku, ekspertu un tulku ierašanos;

7) ziņas par to, ka lietas dalībniekiem izskaidrotas viņu procesuālās tiesības un pienākumi;

8) ziņas par to, ka liecinieki, eksperti un tulki brīdināti par krimināltatbildību;

9) ziņas par lietisko un rakstveida pierādījumu pārbaudi;

10) tiesas rīkojumus un lēmumus, kas nav pieņemti atsevišķu procesuālo dokumentu veidā;

11) ziņas par tiesas aiziešanu lēmuma pieņemšanai vai sprieduma taisīšanai;

12) ziņas par sprieduma vai atsevišķa procesuālā dokumenta veidā pieņemta lēmuma pasludināšanu;

13) ziņas par sprieduma vai lēmuma satura, pārsūdzēšanas kārtības un termiņa izskaidrošanu;

14) ziņas par to, kad lietas dalībnieki var iepazīties ar tiesas sēdes protokolu, skaņu ierakstu un sprieduma tekstu;

15) tiesas sēdes slēgšanas laiku;

16) tiesas sēdes protokola parakstīšanas laiku.

(2) Par prasītāja atteikšanos no prasības, kā arī par to, ka atbildētājs ir atzinis prasību un lietas dalībnieki atzinuši juridiskos faktus, izdara atzīmi tiesas sēdes protokolā.

(3) Tiesas sēdes protokolu paraksta tiesas sēdes priekšsēdētājs un tiesas sēdes sekretārs.

(4) Ārpus tiesas sēdes izpildīto atsevišķo procesuālo darbību protokolam jāatbilst šā panta prasībām.

(19.12.2013. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.12.2017. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

63.pants. Protokola rakstīšana

(Izslēgts ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

64.pants. Piezīmes par protokolu

(Izslēgts ar 19.12.2013. likumu, kas stājas spēkā 04.01.2014.)

8.nodaļa
Procesuālās sankcijas

65.pants. Procesuālo sankciju veidi

Šajā likumā noteiktajos gadījumos tiesa var piemērot šādas procesuālās sankcijas:

1) brīdinājumu;

2) izraidīšanu no sēžu zāles;

3) naudas sodu;

4) piespiedu atvešanu uz tiesu.

66.pants. Brīdinājums

Personai, kas traucē kārtību lietas iztiesāšanas laikā, tiesas sēdes priekšsēdētājs izsaka brīdinājumu, un par to izdarāma atzīme tiesas sēdes protokolā.

67.pants. Izraidīšana no sēžu zāles

Ja lietas dalībnieki, liecinieki, eksperti vai tulki atkārtoti traucē kārtību lietas iztiesāšanas laikā, viņus ar tiesas lēmumu var izraidīt no sēžu zāles, bet citas klātesošās personas var izraidīt ar tiesas sēdes priekšsēdētāja rīkojumu arī bez iepriekšēja brīdinājuma.

68.pants. Naudas sods

(1) Tiesa uzliek naudas sodu šajā likumā noteiktajos gadījumos un apmēros. Ja tiesa uzliek naudas sodu tiesas sēdē, lēmums ierakstāms tiesas sēdes protokolā.

(2) Tiesas lēmumu par naudas soda uzlikšanu nosūta personai, kurai naudas sods uzlikts.

(3) Persona, kurai uzlikts naudas sods, 10 dienu laikā pēc tiesas lēmuma izsniegšanas var lūgt tiesu, kura to uzlikusi, atbrīvot šo personu no naudas soda vai samazināt tā apmēru. Šo iesniegumu izskata rakstveida procesā, izņemot gadījumu, kad tiesa uzskata par nepieciešamu to izskatīt tiesas sēdē.

(4) Amatpersonām uzliktos naudas sodus piedzen no viņu personīgajiem līdzekļiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 19.12.2013., 11.11.2021. un 06.06.2024. likumu, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

69.pants. Piespiedu atvešana

(1) Šajā likumā noteiktajos gadījumos tiesa var pieņemt lēmumu par personas piespiedu atvešanu uz tiesu.

(2) Šo lēmumu izpilda tiesas norādītā policijas iestāde.

70.pants. Lietas dalībnieku un citu personu administratīvā un krimināla atbildība

Lietas dalībniekus un citas personas, kuras ar savu darbību vai bezdarbību traucē tiesas darbu, līdztekus likumā paredzētajām procesuālajām sankcijām likumā noteiktajos gadījumos var saukt pie administratīvās vai krimināls atbildības.

Otrā sadaļa

9. nodaļa
Civilprocesuālā tiesībspēja un rīcībspēja

71.pants. Civilprocesuālā tiesībspēja

(1) Civilprocesuālā tiesībspēja ir spēja būt apveltītam ar civilprocesuālām tiesībām un pienākumiem.

(2) Civilprocesuālā tiesībspēja atzīstama vienlīdzīgi visām fiziskajām un juridiskajām personām.

72.pants. Civilprocesuālā rīcībspēja

(1) Spēja realizēt civilprocesuālās tiesības un izpildīt pienākumus (civilprocesuālā rīcībspēja) ir pilngadīgām fiziskajām personām tiktāl, ciktāl to nav ierobežojusi tiesa, un juridiskajām personām.

(2) Fiziskajām personām vecumā no 15 līdz 18 gadiem lietas tiesā ved to likumiskie pārstāvji. Pilngadīgām fiziskajām personām, kuru rīcībspēju ierobežojusi tiesa, lietas tiesā ved to pārstāvji vai — likumā noteiktajos gadījumos — pārstāvji kopā ar šīm personām. Lietās, kuras ved minēto personu pārstāvji, tiesa aicina piedalīties arī pašas šīs personas.

(3) Fiziskajām personām, kuras nav sasniegušas 15 gadu vecumu, lietas tiesā ved to likumiskie pārstāvji.

(4) Likumā noteiktajos gadījumos nepilngadīgās personas ir tiesīgas patstāvīgi realizēt savas civilprocesuālās tiesības un izpildīt pienākumus. Šādās lietās pēc tiesas ieskatiem var pieaicināt šo personu likumiskos pārstāvjus, lai sniegtu tām palīdzību lietas vešanā.

(5) Pilngadīgām fiziskajām personām, kuru rīcībspēju ierobežojusi tiesa, tomēr ir pilnīga civilprocesuālā rīcībspēja lietās, kurās izskata to rīcības un brīvības ierobežojumus, kā arī strīdus starp šo personu un tās aizgādni. Šādās lietās tiesa pieaicina prokuroru un bāriņtiesas pārstāvi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

73.pants. Lietas dalībnieka jēdziens

(1) Lietas dalībnieki ir puses, trešās personas, pušu un trešo personu pārstāvji, prokurors un tās valsts vai pašvaldību iestādes un personas, kurām ar likumu piešķirtas tiesības aizstāvēt tiesā citu personu tiesības un ar likumu aizsargātās intereses, institūcijas, kuras likumā paredzētajos gadījumos pieaicina atzinuma došanai, kā arī šo personu pārstāvji.

(2) Lietas dalībnieks var būt persona, kurai ir civilprocesuālā tiesībspēja un rīcībspēja. Valsts un pašvaldību iestādes, kurām ar likumu piešķirtas tiesības aizstāvēt tiesā citu personu tiesības un ar likumu aizsargātās intereses, var būt lietas dalībnieki neatkarīgi no tā, vai tās ir juridiskās personas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 07.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2004.)

73.[1] pants. Negodprātīga tiesību un pienākumu izmantošana vai necieņa pret tiesu

(1) Ja lietas dalībnieks negodprātīgi izmanto savas tiesības vai negodprātīgi pilda savus pienākumus, tajā skaitā sniedz tiesai apzināti nepatiesas ziņas par faktiem un lietas apstākļiem vai apzināti ar darbību vai bezdarbību novilcina lietas vai jautājuma izskatīšanu, tiesnesis izsaka lietas dalībniekam brīdinājumu vai uzliek naudas sodu līdz 2000 *euro*.

(2) Par necieņu pret tiesu — jebkuru rīcību, kas liecina par tiesas sēdē vai tiesā pastāvošo noteikumu klaju ignorēšanu — tiesa var uzlikt lietas dalībniekam naudas sodu līdz 2000 *euro*.

(3) Par apzināti nepatiesa pieteikuma, prasības pieteikuma vai sūdzības, izņemot blakus sūdzības, apelācijas vai kasācijas sūdzības, iesniegšanu nolūkā sasniegt prettiesisku mērķi vai kavēt tiesību vai likumisko interešu

aizsardzību tiesa var uzlikt pusei naudas sodu līdz 5000 *euro*.

(4) Tiesa šā panta trešajā daļā minēto naudas sodu uzliek ar nolēmumu, ar kuru lieta izspriesta pēc būtības vai ar kuru pieteikums, prasība vai sūdzība atstāta bez izskatīšanas, vai tiesvedība izbeigta. Persona, kurai uzlikts naudas sods, iebildumus par naudas soda uzlikšanu var izteikt, iesniedzot apelācijas sūdzību, kasācijas sūdzību vai blakus sūdzību, ja nolēmums ir pārsūdzams augstākā tiesu instancē. Naudas soda uzlikšana nav pārsūdzama atsevišķi no nolēmuma, ar kuru tas uzlikts, pārsūdzēšanas.

(23.04.2015. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.10.2018. un 16.04.2026. likumu, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

73.[2] pants. Lietas dalībnieku tiesību ierobežošana, aizsargājot valsts noslēpumu

Tiesa ar motivētu lēmumu valsts noslēpuma aizsardzības interesēs var ierobežot lietas dalībniekiem, kuriem nav atbilstošas speciālās atļaujas pieejai valsts noslēpumam, tiesības iepazīties ar sējumu, kurā apkopoti valsts noslēpuma objekti, ciktāl tas neietekmē objektīvās patiesības noskaidrošanu.

(11.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

10.nodaļa
Puses

74.pants. Puses, to tiesības un pienākumi

(1) Civilprocesā par pusēm — prasītāju un atbildētāju — var būt jebkura fiziskā vai juridiskā persona.

(2) Pusēm ir šādas civilprocesuālās tiesības:

1) iepazīties ar lietas materiāliem un izgatavot to atvasinājumus;

2) piedalīties tiesas sēdē;

3) pieteikt noraidījumus;

4) iesniegt pierādījumus;

5) piedalīties pierādījumu pārbaudīšanā;

6) pieteikt lūgumus;

7) dot tiesai mutvārdu un rakstveida paskaidrojumus;

8) izteikt savus argumentus un apsvērumus;

9) celt iebildumus pret citu lietas dalībnieku lūgumiem, argumentiem un apsvērumiem;

10) pārsūdzēt tiesas spriedumus un lēmumus;

11) saņemt spriedumu, lēmumu un citus lietā esošos dokumentus vai to atvasinājumus, kā arī izmantot citas procesuālās tiesības, kuras tām piešķirtas ar šo likumu.

(3) Prasītājs turklāt ir tiesīgs:

1) pilnīgi vai daļēji atteikties no prasības;

2) samazināt prasījumu apmēru;

3) rakstveidā grozīt prasības pamatu vai priekšmetu vai palielināt prasījumu apmēru, iekams nav uzsākta lietas izskatīšana pēc būtības (šā likuma 163.pants).

(4) Atbildētājs ir tiesīgs pilnīgi vai daļēji atzīt prasību, celt iebildumus pret prasību vai celt pretprasību.

(5) Puses var vienoties par mediācijas izmantošanu, kā arī noslēgt izlīgumu vai vienoties par lietas nodošanu izskatīšanai šķīrējtiesā.

(6) Pusēm savas tiesības jāizmanto un pienākumi jāizpilda godprātīgi.

(7) Pusēm ir pienākums:

1) ierasties pēc tiesas aicinājuma tiesā;

2) savlaicīgi rakstveidā paziņot par iemesliem, kuru dēļ nevar ierasties uz tiesas sēdi, iesniedzot par to pierādījumus;

2^1) nodrošināt tulka palīdzību, ja tās nepārvalda tiesvedības valodu, izņemot šajā likumā noteiktos gadījumus, tajā skaitā nodrošināt tulka palīdzību arī ekspertiem vai lieciniekiem, kas izsaukti pēc pušu lūguma, ja eksperts vai liecinieks nepārvalda tiesvedības valodu;

3) izpildīt citus procesuālos pienākumus, kuri tām uzlikti saskaņā ar šo likumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 04.08.2011., 22.05.2014., 04.02.2016. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

75.pants. Procesuālā līdzdalība

(1) Prasību var celt vairāki prasītāji pret vienu atbildētāju, viens prasītājs pret vairākiem atbildētājiem vai vairāki prasītāji pret vairākiem atbildētājiem.

(2) Katrs līdzprasītājs un līdzatbildētājs attiecībā pret otru pusi un citiem līdzdalībniekiem uzstājas patstāvīgi.

(3) Līdzdalībnieki var uzdot lietas vešanu vienam no viņiem vai vienam kopējam pārstāvim.

76.pants. Prasītājs lietās, kas uzsāktas pēc citu personu iniciatīvas

Persona, kuras interesēs lieta uzsākta pēc prokurora, kā arī tās valsts vai pašvaldības iestādes vai personas pieteikuma, kurai ar likumu piešķirtas tiesības aizstāvēt tiesā citu personu tiesības un ar likumu aizsargātās intereses, piedalās lietā kā prasītājs.

77.pants. Puses procesuālo tiesību pārņemšana

(1) Ja viena no pusēm lietā izstājas (fiziskās personas nāve, juridiskā persona beidz pastāvēt, prasījuma cesija, parāda pārvede un citi apstākļi), tiesa pieļauj aizstāt šo pusi tās tiesību pārņēmējam.

(1^1) Pieteikumu par procesuālo tiesību pārņemšanu izskata rakstveida procesā, izņemot gadījumu, ja tiesa uzskata par nepieciešamu pieteikumu izskatīt tiesas sēdē.

(1^2) Tiesa pirms lēmuma pieņemšanas par procesuālo tiesību pārņemšanu Tiesu informatīvajā sistēmā pārbauda, vai puse, kura cedējusi prasījumu, ir reģistrēta Uzturlīdzekļu garantiju fonda iesniedzēju un parādnieku reģistrā. Ja tiek konstatēts, ka puse ir uzturlīdzekļu parādnieks, tiesa pieņem lēmumu, ar kuru noraida pieteikumu par puses procesuālo tiesību pārņemšanu.

(2) Tiesību pārņemšana iespējama jebkurā procesa stadijā.

(2^1) Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību.

(3) Visas darbības, kas izpildītas procesā līdz tiesību pārņēmēja iestāšanās brīdim, tiesību pārņēmējam ir tikpat obligātas, cik obligātas tās bija personai, kuras tiesības ir pārņemtas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.09.2011., 22.06.2017. un 05.10.2023. likumu, kas stājas spēkā 02.11.2023. 1.[2]

daļa stājas spēkā 01.12.2023. Sk. pārejas noteikumu 182. punktu)

11.nodaļa
Trešās personas

78.pants. Trešo personu piedalīšanās civilprocesā

(1) Par trešo personu civilprocesā var būt fiziskā vai juridiskā persona, kuras tiesības vai pienākumus pret vienu no pusēm var skart spriedums lietā.

(2) Uz trešajām personām attiecas pušu procesuālās tiesībspējas un rīcībspējas noteikumi, tām ir pušu procesuālās tiesības un pienākumi ar izņēmumiem, kas noteikti šā likuma 80.pantā.

(3) Trešās personas var iestāties lietā, pirms ir pabeigta lietas izskatīšana pēc būtības pirmās instances tiesā. Tās var pieaicināt piedalīties lietā arī pēc pušu vai prokurora lūguma.

79.pants. Trešās personas ar patstāvīgiem prasījumiem

(1) Trešās personas, kas piesaka patstāvīgus prasījumus par strīda priekšmetu, var iestāties lietā, iesniedzot prasības pieteikumu.

(2) Trešajām personām ar patstāvīgiem prasījumiem ir prasītāja tiesības un pienākumi.

80.pants. Trešās personas bez patstāvīgiem prasījumiem

(1) Trešās personas, kas nepiesaka patstāvīgus prasījumus par strīda priekšmetu, var iestāties lietā prasītāja vai atbildētāja pusē, ja spriedums lietā var skart šo personu tiesības vai pienākumus pret vienu no pusēm.

(2) Trešajām personām, kas nepiesaka patstāvīgus prasījumus, ir puses procesuālās tiesības un pienākumi, izņemot tiesības grozīt prasības pamatu vai priekšmetu, palielināt vai samazināt prasījumu apmēru, atteikties no prasības, atzīt prasību vai noslēgt izlīgumu, kā arī prasīt tiesas sprieduma izpildi.

(3) Iesniegumos par trešo personu pieaicināšanu un trešo personu iesniegumos par iestāšanos lietā prasītāja vai atbildētāja pusē norādāmi tie pamati, kuru dēļ trešās personas pieaicināmas vai pielaižamas piedalīties lietā.

81.pants. Tiesas lēmums par trešās personas pieaicināšanu vai pielaišanu piedalīties lietā

Trešā persona tiek pieaicināta vai pielaista piedalīties lietā saskaņā ar tiesas lēmumu. Lēmums, ar kuru apmierināts vai noraidīts lūgums par trešās personas pieaicināšanu vai iestāšanos lietā, nav pārsūdzams. Lēmums trešajai personai tiek nosūtīts uz oficiālo elektronisko adresi vai ierakstītā pasta sūtījumā.

(29.11.2012. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.11.2016. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

12.nodaļa
Pārstāvji

82.pants. Tiesības uz pārstāvību civilprocesā

(1) Fiziskās personas lietas tiesā var vest pašas vai ar pilnvarotu pārstāvju starpniecību.

(2) Juridisko personu lietas tiesā ved to amatpersonas, kas darbojas likumā, statūtos vai nolikumā piešķirto pilnvaru ietvaros, vai arī citi juridisko personu pilnvaroti pārstāvji.

(3) Tās valsts vai pašvaldības iestādes lietas, kurai ar likumu piešķirtas tiesības aizstāvēt citu personu tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses, tiesā ved iestādes vadītājs vai viņa pilnvarots pārstāvis.

(4) Šā panta pirmajā, otrajā un trešajā daļā minēto lietas dalībnieku piedalīšanās civilprocesā neatņem viņiem tiesības uzaicināt savā lietā advokātu juridiskās palīdzības sniegšanai. Šajā gadījumā advokāta pilnvaru apjomu nosaka šā likuma 86.pants, paskaidrojumus par lietas būtību viņš nesniedz.

(5) *(Izslēgta ar 12.02.2004. likumu)*

(6) *(Izslēgta no 01.01.2019. ar 14.12.2017. likumu. Sk. Pārejas noteikumu 132. punktu)*

(7) *(Izslēgta no 01.01.2019. ar 14.12.2017. likumu. Sk. Pārejas noteikumu 132. punktu)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2001., 31.10.2002. likumu, Satversmes tiesas 27.06.2003. spriedumu, 12.02.2004., 19.12.2013. un 14.12.2017. likumu, kas stājas spēkā 15.01.2018.)

82.[1] pants. Izņēmumi no vispārīgiem noteikumiem par tiesībām uz pārstāvību

(1) Fiziskās personas un juridiskās personas pirmās instances tiesā un apelācijas instances tiesā lietas ved pašas vai ar advokāta starpniecību:

1) lietās, kas ir piekritīgas Ekonomisko lietu tiesai;

2) lietās, kas izriet no saistību tiesībām, ja prasības summa pārsniedz 150 000 *euro*;

3) lietās par komercnoslēpuma aizsardzību pret nelikumīgu iegūšanu, izmantošanu un izpaušanu (30.[8] nodaļa).

(1[1]) Lietas par komercnoslēpuma aizsardzību pret nelikumīgu iegūšanu, izmantošanu un izpaušanu (30.[8] nodaļa) var vest arī ar profesionāla patentpilnvarnieka starpniecību.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētajos gadījumos lietu ved juridiskā persona pati, ja to ved tās amatpersonas, kas darbojas likumā, statūtos vai nolikumā piešķirto pilnvaru ietvaros, kā arī personas, kas atrodas darba tiesiskajās vai civildienesta attiecībās ar attiecīgo juridisko personu un ir tam pilnvarotas šajā likumā noteiktajā kārtībā. Ja juridiskā persona ir koncerna valdošā vai atkarīgā sabiedrība, tad šajā daļā minētās amatpersonas, kā arī personas, kas atrodas darba tiesiskajās attiecībās ar attiecīgo juridisko personu, var vest arī valdošās vai atkarīgās sabiedrības lietas.

(3) Fiziskās personas lietas kasācijas instances tiesā ved pašas vai ar advokāta starpniecību.

(4) Juridisko personu lietas kasācijas instances tiesā ved to amatpersonas, kas darbojas likumā, statūtos vai nolikumā piešķirto pilnvaru ietvaros, vai arī tās tiek vestas ar advokāta starpniecību.

(5) Fizisko un juridisko personu lietas par rūpnieciskā īpašuma tiesību pārkāpumiem un aizsardzību un šā panta pirmās daļas 3. punktā minētās lietas kasācijas instances tiesā var vest arī ar profesionāla patentpilnvarnieka starpniecību.

(14.12.2017. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.02.2019., 01.10.2020., 21.01.2021. un 25.03.2021. likumu, kas stājas spēkā 20.04.2021.)

83.pants. Persona, kura var būt par pilnvarotu pārstāvi civilprocesā

Par pilnvarotu pārstāvi civilprocesā var būt jebkura fiziskā persona, ievērojot šā likuma 82.[1] pantā un 84. pantā noteiktos ierobežojumus.

(12.02.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.2013. un 14.12.2017. likumu, kas stājas spēkā 15.01.2018. Grozījums pantā par skaitļa un vārdu "82. panta sestajā un septītajā daļā" aizstāšanu ar skaitli un vārdu "82.[1] pantā" stājas spēkā 01.01.2019. Sk. pārejas noteikumu 132. punktu)

84.pants. Personas, kas nevar būt par pārstāvjiem civilprocesā

(1) Par pārstāvjiem civilprocesā nevar būt:

1) persona, kura nav sasniegusi pilngadību;

2) persona, kurai nodibināta aizgādnība;

3) persona, kurai ar tiesas spriedumu atņemtas tiesības vest citu personu lietas;

4) persona, kura atrodas radniecības attiecībās līdz trešajai pakāpei vai svainības attiecībās līdz otrajai pakāpei ar tiesnesi, kuram lieta jāiztiesā;

5) persona, kura sniegusi juridisko palīdzību strīda otrai pusei šajā vai ar to saistītā citā lietā;

6) mediators, kurš piedalījies mediācijā šajā vai ar to saistītā citā lietā.

(2) Konstatējot šā panta pirmajā daļā minētos apstākļus, tiesa nepielaiž šādu personu lietas izskatīšanā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. un 22.05.2014. likumu, kas stājas spēkā 18.06.2014.)

85.pants. Pārstāvības noformēšana

(1) Fizisko personu pārstāvību noformē ar notariāli apliecinātu pilnvaru. Pārstāvja pilnvarojumu pārstāvamais tiesā var izteikt mutvārdos, un par to izdarāms ieraksts tiesas sēdes protokolā.

(2) Juridisko personu pārstāvību noformē ar rakstveida pilnvaru vai dokumentiem, kas apliecina amatpersonas tiesības bez īpaša pilnvarojuma pārstāvēt juridisko personu.

(3) Advokāta pilnvarojumu juridiskās palīdzības sniegšanai apliecina orderis. Ja advokāts uzstājas kā puses pilnvarots pārstāvis, šo pilnvarojumu apliecina ar rakstveida pilnvaru.

(3^1) Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzēja pilnvarojumu juridiskās palīdzības sniegšanai apliecina atbildīgās valsts institūcijas izdots norīkojums par juridiskās palīdzības nodrošināšanu.

(3^2) Profesionāla patentpilnvarnieka pārstāvību noformē ar rakstveida pilnvaru un dokumentu, kas apliecina patentpilnvarnieka statusu.

(4) Vecāki, adoptētāji, aizbildņi un aizgādņi uzrāda tiesai dokumentus, kas apliecina viņu tiesības.

(5) Ja pilnvarotais pārstāvis ir viens no procesuālajiem līdzdalībniekiem citu līdzdalībnieku uzdevumā, pārstāvamais viņa pilnvarojumu tiesā var izteikt mutvārdos, un par to izdarāms ieraksts tiesas sēdes protokolā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2001., 12.02.2004., 17.02.2005., 10.12.2015. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

86.pants. Pārstāvju pilnvaru apjoms

(1) Pārstāvim ir tiesības pārstāvamā vārdā izpildīt visas procesuālās darbības, izņemot tās, kuru izpildīšanai nepieciešams īpašs pilnvarojums. Ja fiziskā persona lietu ved ar pilnvarota pārstāvja starpniecību, tiesas paziņojumi un dokumenti nosūtāmi tikai pārstāvim. Ja fiziskās personas pilnvarotais pārstāvis, kura deklarētā dzīvesvieta vai norādītā adrese ir ārpus Latvijas, nenorāda elektroniskā pasta adresi vai nepaziņo par savas dalības reģistrēšanu tiešsaistes sistēmā, tiesas paziņojumus un dokumentus var nosūtīt tikai pārstāvamajam.

(2) Pilnīga vai daļēja atteikšanās no prasības, prasības priekšmeta grozīšana, pretprasības celšana, prasības pilnīga vai daļēja atzīšana, izlīguma noslēgšana, lietas nodošana šķīrējtiesai, tiesas nolēmumu pārsūdzēšana apelācijas vai kasācijas kārtībā, izpilddokumentu iesniegšana piedziņai, piespriestās mantas vai naudas saņemšana, izpildu lietvedības izbeigšana īpaši jānorāda pilnvarā, kuru izdevis pārstāvamais.

(3) Visas procesuālās darbības, kuras pārstāvis veicis saskaņā ar viņam izdoto pilnvaru, ir saistošas pārstāvamajam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.06.2003. un 01.06.2017. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2017.)

87.pants. Pārstāvības pirmstermiņa izbeigšana

(1) Pārstāvamais var jebkurā laikā atsaukt pārstāvim doto pilnvarojumu, nekavējoties rakstveidā paziņojot par to tiesai. Mutvārdu paziņojumu par pilnvarojuma atsaukšanu var sniegt tiesas sēdē, un par to izdarāms ieraksts tiesas sēdes protokolā.

(2) Pārstāvim ir tiesības atteikties no lietas vešanas, par to savlaicīgi rakstveidā paziņojot pārstāvamajam un tiesai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.11.2016. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2017.)

13.nodaļa
Institūcijas un personas, kuras piedalās procesā saskaņā ar likumu

(Nodaļas nosaukums 07.04.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2004.)

88.pants. Valsts vai pašvaldību iestāžu un atsevišķu personu piedalīšanās procesā, aizstāvot citu personu tiesības

(1) Likumā, Latvijas Republikai saistošos starptautiskajos līgumos vai Eiropas Savienības tiesību aktos paredzētajos gadījumos valsts vai pašvaldību iestādes un personas var iesniegt tiesā pieteikumu, lai aizstāvētu citu personu tiesības un ar likumu aizsargātās intereses.

(2) Šajā pantā norādītās iestādes un personas var iepazīties ar lietas materiāliem, pieteikt noraidījumus, dot paskaidrojumus, iesniegt pierādījumus, piedalīties pierādījumu pārbaudīšanā, iesniegt lūgumus, pārsūdzēt tiesas spriedumu un lēmumu.

(3) Norādīto iestāžu un personu atteikšanās no pieteikuma, kuru tās iesniegušas saskaņā ar šā panta pirmo daļu, neatņem personai, kuras interešu aizstāvēšanai pieteikums iesniegts, tiesības prasīt, lai tiesa lietu izskata pēc būtības.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 09.06.2011. likumu, kas stājas spēkā 18.06.2011.)

89.pants. Institūciju piedalīšanās procesā atzinuma došanai

(1) Tiesa likumā paredzētajos gadījumos pieaicina piedalīties procesā institūcijas, lai tās savas kompetences ietvaros dotu atzinumu lietā un aizstāvētu personu tiesības un ar likumu aizsargātās intereses.

(2) Pieaicinātajām institūcijām ir tiesības iepazīties ar lietas materiāliem, piedalīties pierādījumu pārbaudīšanā, pieteikt lūgumus un dot atzinumu.

(07.04.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2004.)

14.nodaļa
Prokurors

90.pants. Prokurora piedalīšanās civilprocesā

(1) Prokurors ir tiesīgs piedalīties lietas izskatīšanā, ja viņš ir cēlis prasību, iesniedzis pieteikumu vai viņa piedalīšanās ir obligāta.

(2) Prokuroram ir tiesības celt prasību vai iesniegt pieteikumu tiesā, ja:

1) tas ir nepieciešams likumā noteikto valsts vai pašvaldības tiesību un interešu aizsardzībai;

2) ir pārkāptas nepilngadīgo, aizgādnībā esošo personu, personu ar invaliditāti, ieslodzīto vai citu tādu personu tiesības vai likumīgās intereses, kurām ir ierobežotas iespējas aizstāvēt savas tiesības;

3) veicot prokurora pārbaudi, ir konstatēts likuma pārkāpums.

(3) Prokurora piedalīšanās lietas izskatīšanā ir obligāta, ja tas ir noteikts likumā vai to par nepieciešamu atzinusi tiesa.

(4) Prokuroram, kurš piedalās lietas izskatīšanā, ir tiesības iepazīties ar lietas materiāliem, pieteikt noraidījumus, iesniegt pierādījumus, piedalīties pierādījumu pārbaudīšanā, pieteikt lūgumus, dot atzinumu jautājumos, kas radušies lietas iztiesāšanas gaitā un par lietas būtību kopumā, iesniegt protestu par tiesas spriedumu vai lēmumu, saņemt spriedumu, lēmumu vai citu lietā esošu dokumentu vai tā atvasinājumu, kā arī izpildīt citas likumā noteiktās procesuālās darbības.

(5) Ja prokurors ir lietas dalībnieks, viņam ir tiesības iesniegt protestu par tiesas spriedumu vai lēmumu visos gadījumos, kad tiesības pārsūdzēt spriedumu vai lēmumu ir citiem lietas dalībniekiem.

(6) Prokurora atteikšanās no prasības vai pieteikuma, ko viņš iesniedzis tiesā, neatņem personai, kuras interešu aizstāvēšanai prokurors iesniedzis prasību vai pieteikumu, tiesības prasīt, lai tiesa izskata lietu pēc būtības.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

91.pants. Prokurora atstatīšana vai noraidīšana

(1) Prokurors nevar dot lietā savu atzinumu, ja viņš šīs lietas izskatīšanā iepriekš ir bijis tiesnesis, puse, trešā persona, pārstāvis, liecinieks, eksperts, tulks vai tiesas sēdes sekretārs, kā arī šā likuma 19.panta pirmās daļas 2., 3. un 4.punktā norādītajos gadījumos.

(2) Pastāvot minētajiem apstākļiem, prokuroram ir sevi jāatstata pirms lietas iztiesāšanas sākuma.

(3) Ja prokurors nav sevi atstatījis, lietas dalībnieki ir tiesīgi pieteikt noraidījumu prokuroram uz šajā pantā minētajiem pamatiem.

(4) Noraidījumu prokuroram piesaka un tiesa to izlemj šā likuma 20. un 21.pantā noteiktajā kārtībā.

Trešā sadaļa
Pierādījumi

15.nodaļa
Vispārīgie noteikumi par pierādījumiem

92.pants. Pierādījumi

Pierādījumi ir ziņas, uz kuru pamata tiesa nosaka tādu faktu esamību vai neesamību, kuriem ir nozīme lietas izspriešanā.
(31.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

93.pants. Pienākums pierādīt un iesniegt pierādījumus

(1) Katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

(2) Pierādījumus iesniedz puses un citi lietas dalībnieki. Ja pusēm vai citiem lietas dalībniekiem nav iespējams iesniegt pierādījumus, pēc viņu motivēta lūguma tos izprasa tiesa.

(2^1) Ja puses iesniedz pierādījumus vai arī tiesa izprasa pierādījumus, kas satur valsts noslēpuma objektu, tiesa pieprasa no kompetentās iestādes, kas ir klasificējusi informāciju kā valsts noslēpuma objektu, viedokli par lietas dalībnieka tiesībām iepazīties ar to.

(3) Pierādījumus iesniedz tiesā ne vēlāk kā 14 dienas pirms tiesas sēdes, ja tiesnesis nav noteicis citu termiņu

pierādījumu iesniegšanai. Uz šo termiņu neattiecas šā likuma 48.panta ceturtās daļas otrais teikums.

(3^1) Lietas iztiesāšanas laikā pierādījumus var iesniegt pēc puses vai citu lietas dalībnieku motivēta lūguma, ja tas nekavē lietas iztiesāšanu vai tiesa savlaicīgas pierādījumu neiesniegšanas iemeslus atzinusi par attaisnojošiem, vai pierādījumi ir par faktiem, kuri kļuvuši zināmi lietas iztiesāšanas laikā.

(3^2) Ja lietas dalībnieks iesniedz pierādījumus pēc tam, kad notecējis termiņš, un tiesa savlaicīgas neiesniegšanas iemeslus neatzīst par attaisnojošiem, tā uzliek lietas dalībniekam naudas sodu līdz 750 *euro*.

(3^3) Tiesas lēmums par atteikšanos pieņemt pierādījumus nav pārsūdzams, bet iebildumus par to var izteikt apelācijas vai kasācijas sūdzībā.

(4) Ja tiesa atzīst, ka par kādu no faktiem, uz kuriem pamatoti puses prasījumi vai iebildumi, nav iesniegti pierādījumi, tā paziņo par to pusēm un, ja nepieciešams, nosaka termiņu pierādījumu iesniegšanai.

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.06.2003., 07.09.2006., 29.11.2012., 12.09.2013. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

94.pants. Pierādījumu attiecināmība

Tiesa pieņem tikai tos pierādījumus, kuriem ir nozīme lietā.

95.pants. Pierādījumu pieļaujamība

(1) Tiesa pieļauj tikai likumā noteiktos pierādīšanas līdzekļus.

(2) Faktus, kurus saskaņā ar likumu var pierādīt tikai ar noteiktiem pierādīšanas līdzekļiem, nevar pierādīt ne ar kādiem citiem pierādīšanas līdzekļiem.

96.pants. Pamats atbrīvošanai no pierādīšanas

(1) Ja tiesa atzīst kādu faktu par vispārzināmu, tas nav jāpierāda.

(2) Fakti, kas nodibināti ar likumīgā spēkā stājušos spriedumu vienā civillietā, nav no jauna jāpierāda, iztiesājot citas civillietas, kurās piedalās tās pašas puses.

(3) Likumīgā spēkā stājies tiesas spriedums krimināllietā, prokurora priekšraksts par sodu, kā arī lēmums par kriminālprocesa izbeigšanu uz nereabilitējoša pamata ir obligāts tiesai, kas izskata lietu par tās personas civiltiesisko atbildību, par kuru pieņemts attiecīgais nolēmums, vienīgi jautājumā par to, vai noziedzīgā darbība vai bezdarbība notikusi vai to izdarījusi vai pieļāvusi tā pati persona.

(4) Fakti, kas saskaņā ar likumu uzskatāmi par nodibinātiem, nav jāpierāda. Tādu pieņēmumu var apstrīdēt vispārīgā kārtībā.

(5) Pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. un 05.02.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2009.)

97.pants. Pierādījumu novērtēšana

(1) Tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

(2) Nekādiem pierādījumiem nav iepriekš noteikta spēka, kas saistītu tiesu.

(3) Tiesai spriedumā jānorāda, kādēļ tā vienam pierādījumam devusi priekšroku salīdzinājumā ar citu pierādījumu un atzinusi vienus faktus par pierādītiem, bet citus — par nepierādītiem.

16.nodaļa
Pierādījumu nodrošināšana

98.pants. Pierādījumu nodrošināšanas pieļaujamība

(1) Ja personai ir pamats uzskatīt, ka tai nepieciešamo pierādījumu iesniegšana vēlāk var būt neiespējama vai apgrūtināta, tā var lūgt šos pierādījumus nodrošināt.

(2) Pieteikumus par pierādījumu nodrošināšanu var iesniegt jebkurā procesa stadijā, kā arī pirms prasības celšanas tiesā.

(3) Pierādījumus līdz lietas ierosināšanai tiesā nodrošina tā rajona (pilsētas) tiesa, kurā ceļama prasība. Pierādījumus pēc lietas ierosināšanas tiesā nodrošina tiesa, kas izskata lietu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.12.2006. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023.)

99.pants. Pieteikums par pierādījumu nodrošināšanu

Pieteikumā par pierādījumu nodrošināšanu norāda:

1) pieteicēja vārdu, uzvārdu, lietu, kuras izskatīšanai nepieciešams nodrošināt pierādījumus, vai tās iespējamos dalībniekus;

2) pierādījumus, kurus nepieciešams nodrošināt;

3) faktus, kuru pierādīšanai šie pierādījumi nepieciešami;

4) iemeslus, kuru dēļ pieteicējs prasa nodrošināt pierādījumus.

100.pants. Kārtība, kādā izlemj pieteikumu par pierādījumu nodrošināšanu pirms prasības celšanas

(1) Pieteikumu par pierādījumu nodrošināšanu tiesa vai tiesnesis izlemj 10 dienu laikā no tā saņemšanas dienas.

(2) Ja pieteikumu par pierādījumu nodrošināšanu izlemj tiesa, uz tiesas sēdi aicina pieteicēju un iespējamos lietas dalībniekus. Šo personu neierašanās nav šķērslis iesniegtā pieteikuma izskatīšanai.

(3) Ar tiesneša lēmumu pierādījumus bez iespējamo lietas dalībnieku uzaicināšanas var nodrošināt tikai neatliekamos gadījumos, tai skaitā neatliekamos autortiesību un blakustiesību, datubāzu aizsardzības (*sui generis*), preču zīmju, sertifikācijas zīmju un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu, patentu, dizainparaugu, augu šķirņu, pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju (turpmāk — intelektuālā īpašuma tiesības) pārkāpumu vai iespējamu pārkāpumu gadījumos vai gadījumos, kad nevar noteikt, kas būs lietas dalībnieki.

(4) Ja lēmums par pierādījumu nodrošināšanu pieņemts bez iespējamā atbildētāja vai cita lietas dalībnieka klātbūtnes, viņam paziņo par šo lēmumu ne vēlāk kā minētā lēmuma izpildes brīdī.

(5) Liecinieku nopratināšanu, kā arī apskati uz vietas un ekspertīzi izdara saskaņā ar šā likuma attiecīgajām normām.

(6) Apmierinot pieteikumu par pierādījumu nodrošināšanu pirms prasības celšanas, tiesnesis nosaka prasības pieteikuma iesniegšanai termiņu, ne ilgāku par 30 dienām.

(7) Apmierinot pieteikumu par pierādījumu nodrošināšanu pirms prasības celšanas, tiesnesis var pieprasīt, lai iespējamais prasītājs, iemaksājot noteiktu naudas summu tiesu izpildītāja depozīta kontā vai sniedzot līdzvērtīgu garantiju, nodrošina to zaudējumu segšanu, kuri atbildētājam varētu rasties sakarā ar pierādījumu nodrošināšanu.

(8) Tiesas sēdes protokolu un materiālus, kas savākti, nodrošinot pierādījumus, glabā, līdz tos pieprasa tiesa, kas izskata lietu.

(9) Par tiesneša lēmumu atteikties pieņemt pieteikumu par pierādījumu nodrošināšanu vai šā panta trešajā daļā

minēto lēmumu var iesniegt blakus sūdzību. Ja lēmums par pierādījumu nodrošināšanu pieņemts bez lietas dalībnieka klātbūtnes, termiņu blakus sūdzības iesniegšanai skaita no lēmuma izsniegšanas vai nosūtīšanas dienas.

(14.12.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2010. un 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

101.pants. Kārtība, kādā izskata pieteikumu par pierādījumu nodrošināšanu pēc lietas ierosināšanas tiesā

(1) Pieteikumu par pierādījumu nodrošināšanu izskata tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma attiecīgajām normām.

(2) Pieteikuma iesniedzējam un citiem lietas dalībniekiem paziņo par sēdes laiku un vietu. Šo personu neierašanās nav šķērslis izskatīt pieteikumu par pierādījumu nodrošināšanu.

102.pants. Tiesas uzdevumi

(1) Ja tiesai, kura izskata lietu, nav iespējams savākt pierādījumus, kas atrodas citā pilsētā vai rajonā, tiesa vai tiesnesis uzdod attiecīgajai tiesai izdarīt noteiktas procesuālās darbības.

(2) Lēmumā par tiesas uzdevumu īsi izklāstāma izskatāmās lietas būtība un norādāmi apstākļi, kuri jānoskaidro, un pierādījumi, kuri jāsavāc tiesai, kas izpilda uzdevumu. Šis lēmums ir obligāts tiesai, kurai tas adresēts, un tas jāizpilda 15 dienu laikā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

103.pants. Tiesas uzdevumu izpildīšanas kārtība

(1) Tiesas uzdevumus izpilda tiesas sēdē šajā likumā noteiktajā kārtībā. Lietas dalībniekiem paziņo par sēdes laiku un vietu. Šo personu neierašanās nav šķērslis uzdevuma izpildīšanai.

(2) Protokolus un citus lietas materiālus, kas savākti, izpildot uzdevumu, triju dienu laikā nosūta tiesai, kas izskata lietu.

103.[1] pants. Pierādījumu nodrošināšanas izbeigšanās

Ja lēmums par pierādījumu nodrošināšanu pieņemts pirms prasības celšanas un tiesas noteiktajā termiņā prasība nav celta, tiesnesis pēc iespējamā prasītāja vai atbildētāja pieteikuma saņemšanas pieņem lēmumu par pierādījumu nodrošināšanas atcelšanu.

(14.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.03.2007.)

103.[2] pants. Ar pierādījumu nodrošināšanu radīto zaudējumu atlīdzināšana

Atbildētājs ir tiesīgs prasīt atlīdzību par zaudējumiem, kas viņam radušies sakarā ar pierādījumu nodrošināšanu, ja pierādījumu nodrošināšana ir atcelta šā likuma 103.[1] pantā noteiktajā gadījumā, ja pret viņu celtā prasība ir noraidīta, atstāta bez izskatīšanas vai tiesvedība izbeigta šā likuma 223.panta 2. un 4. punktā noteiktajos gadījumos.

(14.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.03.2007.)

17.nodaļa
Pierādīšanas līdzekļi

104.pants. Pušu un trešo personu paskaidrojumi

(1) Pušu un trešo personu paskaidrojumi, kuri ietver ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņu prasījumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi tiesas sēdē pārbaudīti un novērtēti pierādījumi.

(2) Ja viena puse atzīst faktus, ar kuriem otra puse pamato savus prasījumus vai iebildumus, tiesa var atzīt šādus faktus par pierādītiem, ja tai nav šaubu, ka atzīšana nav notikusi viltus, vardarbības, draudu vai maldības ietekmē vai

arī lai slēptu patiesību.

105.pants. Liecinieku liecības

(1) Liecinieks ir persona, kurai zināmi fakti, kas attiecas uz lietu, un kuru tiesa izsaukusi uz tiesas sēdi.

(2) Lietas dalībniekam, lūdzot nopratināt liecinieku, jānorāda, kādus lietai nozīmīgus apstākļus liecinieks var apstiprināt.

(3) Nevienam uz tiesu izsauktajam lieciniekam nav tiesību atteikties no liecību došanas, izņemot šā likuma 106. un 107.pantā noteiktos gadījumus.

(4) Liecinieku var nopratināt vienīgi par šajā lietā noskaidrojamiem faktiem.

(5) Nevar būt par pierādījumu liecinieka liecības, kas pamatotas uz ziņām, kuru avots nav zināms, vai uz citu personu sniegtajām ziņām, ja šīs personas nav nopratinātas.

106.pants. Personas, kuras nevar būt par lieciniekiem

Par lieciniekiem nevar izsaukt un nopratināt:

1) garīdzniekus — par apstākļiem, kas viņiem kļuvuši zināmi, uzklausot grēksūdzi, un personas, kurām pēc sava amata vai profesijas nav tiesību izpaust tām uzticētās ziņas, — par šīm ziņām;

2) nepilngadīgas personas — par apstākļiem, kas liecina pret viņu vecākiem, vecvecākiem, brāļiem un māsām;

3) personas, kas savu fizisko vai psihisko trūkumu dēļ nespēj pareizi uztvert apstākļus, kuriem ir nozīme lietā;

4) bērnus līdz septiņu gadu vecumam;

5) personas, kuras piedalījušās mediācijā šajā vai ar to saistītā citā lietā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.05.2014. likumu, kas stājas spēkā 18.06.2014.)

107.pants. Personas, kuras var atteikties liecināt

(1) No pienākuma liecināt var atteikties:

1) pušu radinieki taisnā līnijā un sānu līniju pirmajā un otrajā pakāpē, laulātais un pirmās pakāpes svaiņi, kā arī pušu ģimenes locekļi;

2) pušu aizbildņi un aizgādņi, kā arī personas, kas atrodas pušu aizbildnībā vai aizgādnībā;

3) personas, kuras citā lietā tiesājas ar vienu no pusēm.

(2) Tiesai jāizskaidro minētajām personām to tiesības atteikties liecināt.

108.pants. Liecinieka pienākumi

(1) Par liecinieku izsauktai personai jāierodas tiesā un jādod patiesa liecība par tai zināmiem apstākļiem. Liecinieku var nopratināt, arī izmantojot videokonferenci tiesā pēc lieciniekа atrašanās vietas vai šim nolūkam speciāli aprīkotā vietā.

(2) Lieciniekam jāatbild uz tiesas un lietas dalībnieku jautājumiem.

(3) Tiesa lieciniekу var nopratināt viņa atrašanās vietā, ja viņš slimības, vecuma, invaliditātes vai cita attaisnojoša iemesla dēļ nevar ierasties pēc tiesas izsaukuma.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.09.2011. likumu, kas stājas spēkā 30.09.2011.)

109.pants. Liecinieka atbildība

(1) Par atteikšanos liecināt tādu iemeslu dēļ, kurus tiesa atzinusi par neattaisnojošiem, un par apzināti nepatiesas liecības došanu liecinieks ir atbildīgs saskaņā ar krimināllikumu.

(2) Ja liecinieks bez attaisnojoša iemesla neierodas pēc tiesas vai tiesneša izsaukuma, tiesa viņam var uzlikt naudas sodu līdz 300 *euro* vai atvest viņu uz tiesu piespiedu kārtā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.09.2013. un 16.04.2026. likumu, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

110.pants. Rakstveida pierādījumi

Rakstveida pierādījumi ir ziņas par faktiem, kuriem ir nozīme lietā, un šīs ziņas ar burtu, ciparu un citu rakstisku zīmju vai tehnisku līdzekļu palīdzību ierakstītas dokumentos, citos rakstos, kā arī attiecīgās ierakstu sistēmās (audio, video magnetofonu lentēs, datoru disketēs u.c.).

111.pants. Rakstveida pierādījumu iesniegšanas kārtība

(1) Lietas dalībniekiem, iesniedzot tiesai rakstveida pierādījumu vai lūdzot to pieprasīt, jānorāda, kādus lietā nozīmīgus apstākļus šis pierādījums var apstiprināt.

(2) Rakstveida pierādījumi iesniedzami oriģinālā vai noteiktā kārtībā apliecināta atvasinājuma veidā. Ja to faktu noskaidrošanai, kuriem ir nozīme lietā, pietiek ar rakstveida dokumenta vai cita raksta daļu, tiesai var iesniegt izrakstu no tā.

(3) Oriģināldokumenti, kā arī noteiktā kārtībā apliecināti rakstveida pierādījumi iesniedzami, ja likumos vai Latvijas Republikai saistošos starptautiskajos līgumos paredzēts, ka konkrētos faktus var pierādīt tikai ar oriģināldokumentiem vai noteiktā kārtībā apliecinātiem atvasinājumiem.

(4) Ja tiesai iesniegts rakstveida pierādījums atvasinājuma veidā, tiesa pēc lietas dalībnieku motivēta lūguma vai pēc savas iniciatīvas ir tiesīga pieprasīt iesniegt vai uzrādīt oriģinālu, ja tas nepieciešams lietas apstākļu noskaidrošanai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.09.2011. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

112.pants. Rakstveida pierādījumu pieprasīšanas kārtība

(1) Tiesa vai tiesnesis pēc lietas dalībnieka motivēta lūguma ir tiesīga pieprasīt rakstveida pierādījumus no valsts un pašvaldību iestādēm, citām fiziskajām un juridiskajām personām.

(2) Lietas dalībniekam, kurš lūdz tiesu pieprasīt rakstveida pierādījumu, jāapraksta šis pierādījums un jāmotivē, kāpēc viņš uzskata, ka tas atrodas pie minētās personas.

(3) Valsts un pašvaldību iestādēm, citām fiziskajām un juridiskajām personām, kurām nav iespējams iesniegt pieprasītos rakstveida pierādījumus vai arī iesniegt tos tiesas vai tiesneša noteiktajā termiņā, rakstveidā jāpaziņo par to tiesai, norādot iemeslus.

(4) Ja puse atsakās iesniegt tiesai pieprasīto rakstveida pierādījumu, nenoliegdama, ka šis pierādījums atrodas pie tās, tiesa var atzīt par pierādītiem tos faktus, kuru apstiprināšanai pretējā puse atsaukusies uz šo rakstveida pierādījumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

113. pants. Lietā esošo rakstveida pierādījumu atgriešana

Rakstveida pierādījumu oriģinālus tiesa pēc to pārvēršanas elektroniskā formā un pievienošanas lietas materiāliem atgriež iesniedzējam. Ja rakstveida pierādījumu oriģinālus nav iespējams pārvērst elektroniskā formā, tiesa tos atgriež iesniedzējam pēc tiesas sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

(11.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

114.pants. Rakstveida pierādījumu apskate to glabāšanas vietā

Ja rakstveida pierādījumu iesniegšana tiesai ir neiespējama vai apgrūtināta to skaita, apjoma vai citu iemeslu dēļ, tiesa var izdarīt rakstveida pierādījumu apskati un izpēti to glabāšanas vietā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

115.pants. Lietiskie pierādījumi

Lietiskie pierādījumi ir ķermeniskas lietas, kas ar savām īpašībām, īpatnībām vai pašu esamību var noderēt to faktu noskaidrošanai, kam ir nozīme lietā.

116.pants. Lietisko pierādījumu iesniegšana un pieprasīšana

(1) Lietas dalībniekam, kurš iesniedz tiesai lietisko pierādījumu vai lūdz to pieprasīt, jānorāda, kādus lietā nozīmīgus apstākļus šis pierādījums var apstiprināt.

(2) Lietas dalībniekam, kurš lūdz tiesu pieprasīt lietisko pierādījumu, jāapraksta šis pierādījums un jāmotivē, kāpēc viņš uzskata, ka tas atrodas pie minētās personas.

(3) Tiesa vai tiesnesis pēc lietas dalībnieka motivēta lūguma ir tiesīga pieprasīt lietiskos pierādījumus no valsts un pašvaldību iestādēm, citām fiziskajām un juridiskajām personām.

(4) Valsts un pašvaldību iestādēm, citām fiziskajām un juridiskajām personām, kuras nevar iesniegt pieprasītos lietiskos pierādījumus vai arī nevar tos iesniegt tiesas vai tiesneša noteiktajā termiņā, rakstveidā jāpaziņo par to tiesai, norādot iemeslus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

117.pants. Lietisko pierādījumu apskate to glabāšanas vietā

Ja lietisko pierādījumu iesniegšana tiesai ir neiespējama vai apgrūtināta to skaita, apjoma vai citu iemeslu dēļ, tiesa var izdarīt lietisko pierādījumu apskati un izpēti to glabāšanas vietā vai uzdot to veikt tiesu izpildītājam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

118.pants. Lietisko pierādījumu glabāšana

(1) Lietiskos pierādījumus pievieno lietai vai glabā tiesas lietisko pierādījumu glabātavā.

(2) Priekšmetus, kurus nevar nogādāt tiesā, glabā to atrašanās vietā. Tos apraksta un, ja nepieciešams, nofotografē vai nofilmē. Aprakstus un attēlus pievieno lietai.

(3) Ātri bojājošos lietiskos pierādījumus tiesa apskata nekavējoties, paziņojot par to lietas dalībniekiem. Pēc apskates šos lietiskos pierādījumus atdod personām, no kurām tie saņemti.

119.pants. Lietisko pierādījumu atdošana

(1) Lietiskos pierādījumus pēc tiesas sprieduma stāšanās likumīgā spēkā atdod personām, no kurām tie saņemti, vai nodod personām, kurām tiesa atzinusi tiesības uz šīm lietām.

(2) Lietiskos pierādījumus, ko pēc likuma vai tiesas sprieduma nedrīkst atdot lietas dalībniekiem vai personām, no kurām tie saņemti, tiesa nodod attiecīgām valsts iestādēm.

(3) Atsevišķos gadījumos lietiskos pierādījumus var atdot pirms sprieduma stāšanās likumīgā spēkā, ja tas nekaitē lietas izskatīšanai.

120.pants. Atbildība par rakstveida un lietisko pierādījumu neiesniegšanu

Ja tiesai nav paziņots, ka nav iespējams iesniegt pieprasītos rakstveida vai lietiskos pierādījumus, vai arī tie nav iesniegti tādu iemeslu dēļ, kurus tiesa atzinusi par neattaisnojošiem, tiesa var uzlikt vainīgajai personai naudas sodu līdz 300 *euro*. Naudas soda samaksa neatbrīvo šo personu no pienākuma iesniegt tiesas pieprasītos pierādījumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.09.2013. un 16.04.2026. likumu, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

121.pants. Ekspertīze

(1) Ekspertīzi lietā tiesa nosaka pēc puses lūguma gadījumos, kad lietai nozīmīgu faktu noskaidrošanai nepieciešamas speciālas zināšanas zinātnē, tehnikā, mākslā vai citā nozarē. Ja nepieciešams, tiesa nosaka vairākas ekspertīzes.

(2) Ekspertīzi izdara Tiesu ekspertu likumā noteiktās personas. Ekspertu izrauga puses pēc savstarpējas vienošanās, bet, ja tāda nav panākta tiesas noteiktajā termiņā, ekspertu izraugās tiesa. Ja nepieciešams, var izraudzīties vairākus ekspertus.

(3) Lietas dalībniekiem ir tiesības iesniegt tiesai jautājumus, par kuriem, pēc viņu domām, ekspertam jādod atzinums. Jautājumus, kuros nepieciešams eksperta atzinums, nosaka tiesa. Lietas dalībnieku uzdoto jautājumu noraidīšana tiesai ir jāmotivē.

(4) Tiesas lēmumā par ekspertīzes noteikšanu norādāms, kuros jautājumos nepieciešams eksperta atzinums un kam uzdots izdarīt ekspertīzi.

(5) Ekspertīzi izdara tiesā vai ārpus tiesas, ja tās izdarīšana tiesā nav iespējama vai ir apgrūtināta.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.10.2015. likumu, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

122.pants. Eksperta pienākumi un tiesības

(1) Par ekspertu izraudzītajai personai jāierodas pēc tiesas izsaukuma. Ekspertu var nopratināt, arī izmantojot videokonferenci tiesā pēc eksperta atrašanās vietas vai šim nolūkam speciāli aprīkotā vietā.

(2) Ja izsauktais eksperts neierodas tiesas sēdē tādu iemeslu dēļ, kurus tiesa atzinusi par neattaisnojošiem, tiesa var uzlikt viņam naudas sodu līdz 300 *euro*.

(3) Ekspertam ir tiesības iepazīties ar lietas materiāliem, uzdot jautājumus lietas dalībniekiem un lieciniekiem, kā arī lūgt tiesu izprasīt papildu materiālus.

(4) Eksperts dod objektīvu atzinumu savā vārdā un ir personīgi atbildīgs par to.

(5) Eksperts var atteikties no atzinuma došanas, ja viņam izsniegtie izpētāmie materiāli nav pietiekami vai ja uzdotie jautājumi pārsniedz viņa speciālo zināšanu robežas. Šajos gadījumos eksperts rakstveidā paziņo tiesai, ka atzinumu dot nav iespējams.

(6) Par atteikšanos bez attaisnojoša iemesla no savu pienākumu pildīšanas vai par apzināti nepatiesa atzinuma došanu eksperts ir atbildīgs saskaņā ar krimināllikumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.09.2011., 12.09.2013. un 16.04.2026. likumu, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

123.pants. Eksperta atstatīšana vai noraidīšana

(1) Eksperts nevar piedalīties lietas izskatīšanā, ja viņš šīs lietas izskatīšanā iepriekš ir bijis tiesnesis, lietas dalībnieks, kā arī šā likuma 19.panta pirmās daļas 2., 3. un 4.punktā paredzētajos gadījumos.

(2) Eksperts nevar piedalīties lietas izskatīšanā arī tad, ja:

1) viņš pēc dienesta stāvokļa vai citādi ir vai ir bijis atkarīgs no puses vai cita lietas dalībnieka;

2) kāda no pusēm izskatāmajā lietā līdz lietas ierosināšanai tiesā ir bijusi saistīta ar šā eksperta profesionālo pienākumu izpildi;

3) noskaidrots, ka viņš nav kompetents.

(3) Pastāvot minētajiem apstākļiem, ekspertam sevi jāatstata līdz lietas iztiesāšanas sākumam.

(4) Ja eksperts nav sevi atstatījis, lietas dalībnieki ir tiesīgi pieteikt noraidījumu viņam uz šajā pantā minētajiem pamatiem.

(5) Noraidījumu ekspertam piesaka un tiesa to izlemj šā likuma 20. un 21.pantā noteiktajā kārtībā.

124.pants. Eksperta atzinums

(1) Eksperta atzinumam jābūt motivētam un pamatotam.

(2) Atzinumu izsaka rakstveidā un iesniedz tiesai. Eksperta atzinumam jāsatur precīzs veikto pētījumu apraksts, to rezultātā izdarītie secinājumi un motivētas atbildes uz tiesas uzdotajiem jautājumiem. Ja eksperts, izdarot ekspertīzi, konstatē apstākļus, kuriem ir nozīme lietā un par kuriem viņam jautājumi nav uzdoti, viņš ir tiesīgs savā atzinumā norādīt uz šiem apstākļiem.

(3) Ja izraudzīti vairāki eksperti, viņi ir tiesīgi savā starpā apspriesties. Ja eksperti nonāk pie kopīga atzinuma, to paraksta visi eksperti. Ja ekspertu domas nesaskan, katrs eksperts raksta atsevišķu atzinumu.

125.pants. Eksperta atzinuma novērtēšana

(1) Eksperta atzinumu tiesa novērtē saskaņā ar šā likuma 97.panta noteikumiem.

(2) Ja eksperta atzinums nav pietiekami skaidrs vai ir nepilnīgs, tiesa var noteikt papildu ekspertīzi, uzdodot tās izdarīšanu tam pašam ekspertam.

(3) Ja eksperta atzinums nav pamatots, kā arī gadījumā, ja vairāku ekspertu atzinumi ir pretrunīgi, tiesa var noteikt atkārtotu ekspertīzi, uzdodot tās izdarīšanu citam ekspertam vai ekspertiem.

126.pants. Institūcijas atzinums

Šā likuma 89.pantā noteiktajā kārtībā pieaicinātās institūcijas atzinumu tiesa novērtē kā pierādījumu. Tiesas nepievienošanās atzinumam motivējama lietā pieņemtajā nolēmumā.
(07.04.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2004.)

B daļa
Tiesvedība pirmās instances tiesā

Ceturtā sadaļa
Prasības tiesvedība

18.nodaļa
Prasības celšana

127.pants. Personas, kuras var celt prasību tiesā

(1) Tiesības celt tiesā prasību, lai aizstāvētu savas aizskartās vai apstrīdētās civilās tiesības, ir personām, kurām ir civilprocesuālā rīcībspēja.

(2) Nepilngadīgo personu interesēs prasību ceļ šo personu likumiskie pārstāvji, bet šā likuma 72.panta ceturtajā daļā paredzētajos gadījumos prasību var celt pats nepilngadīgais. Aizgādnībā esošo personu interesēs prasību ceļ šo personu pārstāvji kopā ar aizgādnībā esošo personu vai vieni paši attiecīgās personas vietā, ja to noteikusi tiesa, izņemot 72.panta piektajā daļā paredzēto gadījumu.

(3) Prokurors, valsts vai pašvaldību iestādes vai personas, kurām ar likumu piešķirtas tiesības aizstāvēt tiesā citu personu tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses, var celt prasību, lai aizstāvētu šo personu aizskartās vai apstrīdētās civilās tiesības.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

128.pants. Prasības pieteikums

(1) Prasību ceļ, iesniedzot tiesā rakstveida prasības pieteikumu.

(2) Prasības pieteikumā norādāms:

1) tās tiesas nosaukums, kurai iesniegts pieteikums;

1^1) prasītāja vārds, uzvārds, personas kods, deklarētā dzīvesvieta, bet, ja tādas nav, — dzīvesvieta; juridiskajai personai — tās nosaukums, reģistrācijas numurs un juridiskā adrese. Ja prasītājs piekrīt elektroniskajai saziņai ar tiesu, norāda arī elektroniskā pasta adresi un, ja tas ir reģistrējies tiešsaistes sistēmā saziņai ar tiesu, ietver arī norādi par reģistrēšanos;

1^2) atbildētāja, trešās personas vārds, uzvārds, personas kods, deklarētā dzīvesvieta un deklarācijā norādītā papildu adrese, bet, ja tādas nav, — dzīvesvieta; juridiskajai personai — tās nosaukums, reģistrācijas numurs un juridiskā adrese. Atbildētāja personas kodu vai reģistrācijas numuru norāda, ja tas ir zināms;

1^3) prasītāja pārstāvja (ja prasību ceļ pārstāvis) vārds, uzvārds, personas kods un adrese saziņai ar tiesu; juridiskajai personai — tās nosaukums, reģistrācijas numurs un juridiskā adrese. Ja prasītāja pārstāvis, kura adrese saziņai ar tiesu ir Latvijā, piekrīt elektroniskajai saziņai ar tiesu, norāda arī elektroniskā pasta adresi un, ja tas ir reģistrējies tiešsaistes sistēmā saziņai ar tiesu, ietver arī norādi par reģistrēšanos. Ja prasītāja pārstāvja adrese ir ārpus Latvijas, papildus norāda elektroniskā pasta adresi vai paziņo par savas dalības reģistrēšanu tiešsaistes sistēmā;

2) *(izslēgts ar 29.11.2012. likumu)*;

2^1) kredītiestādes nosaukums un konta numurs, kurā veicama piedzenamās summas samaksa vai atlīdzināmi tiesāšanās izdevumi;

3) prasības priekšmets;

4) prasības summa, ja prasība ir novērtējama naudas izteiksmē, kā arī piedzenamās vai apstrīdamās summas aprēķins;

5) apstākļi, ar kuriem prasītājs pamato savu prasījumu, un pierādījumi, kas tos apstiprina;

5^1) ziņas par mediācijas izmantošanu strīda risināšanai pirms vēršanās tiesā;

6) likums, uz kura prasība pamatota;

7) prasītāja prasījumi;

8) prasības pieteikumam pievienoto dokumentu saraksts;

9) prasības pieteikuma sastādīšanas laiks un citas ziņas, ja tās nepieciešamas lietas izskatīšanai. Prasītājs var norādīt savu tālruņa numuru, ja viņš piekrīt saziņai ar tiesu izmantot tālruni.

(3) Prasības pieteikumu paraksta prasītājs vai viņa pārstāvis, vai prasītājs kopā ar pārstāvi, ja to noteikusi tiesa, izņemot šā likuma 72.panta piektajā daļā noteikto gadījumu. Ja prasību prasītāja vārdā ceļ viņa pārstāvis, prasības pieteikumam pievienojama pilnvara vai cits dokuments, kas apliecina pārstāvja pilnvarojumu celt prasību.

(4) Prasības pieteikumu lietā par uzturlīdzekļiem Eiropas Savienības tiesību aktos un starptautiskajos līgumos paredzētajos gadījumos, izmantojot attiecīgajos tiesību aktos norādītās veidlapas, var iesniegt vai pārsūtīt ar sadarbības nodrošināšanai iecelto Latvijas centrālo iestāžu starpniecību.

(5) Prasības pieteikumā lietās par parāda piedziņu atsevišķi norāda prasījumus par maksājumiem par pārvaldīšanas darbībām daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā (pārvaldīšanas izdevumi), prasījumus par maksājumiem par mājas uzturēšanai nepieciešamajiem pakalpojumiem (komunālie pakalpojumi) un prasījumus par maksājumiem dzīvokļu īpašnieku kopības uzkrājumu fondā (uzkrājumi).

(6) Prasības pieteikumā lietās par laulības neesamību vai šķiršanu, prasījumos personisku aizskārumu dēļ, prasībās par uzturēšanas līdzekļu piedziņu, prasībās par pušu kopīgā mājokļa dalīšanu, kurā tās dzīvo vienā mājsaimniecībā, vai tā mājokļa lietošanas kārtības noteikšanu, kurā puses dzīvo vienā mājsaimniecībā, un lietās, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām, ja pirms prasības celšanas ir pieņemts lēmums par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, norāda tiesu, kas pieņēmusi lēmumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, un lēmuma pieņemšanas datumu.

(7) Ja prasība ir saistīta ar valsts noslēpuma objektu, tad prasības pieteikumā nenorāda valsts noslēpumu saturošu informāciju. Valsts noslēpumu saturoša informācija norādāma atsevišķā dokumentā.

(8) Prasības pieteikumā lietās, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām, ja pirms prasības celšanas ir noslēgts Notariāta likuma D^1 sadaļā noteiktajā kārtībā izpildāms notariālais akts par aizgādību vai saskarsmes tiesībām, norāda zvērinātu notāru, kurš taisījis notariālo aktu par aizgādību vai saskarsmes tiesībām, notariālā akta datumu un reģistra numuru.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 09.06.2011., 08.09.2011., 29.11.2012., 22.05.2014., 29.10.2015., 23.11.2016., 01.06.2017., 22.06.2017., 21.01.2021., 25.03.2021., 11.11.2021. un 18.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2026.)

129.pants. Prasības pieteikumam pievienojamie dokumenti

(1) *(Izslēgta ar 11.11.2021. likumu)*

(2) Prasības pieteikumam pievienojami dokumenti, kas apstiprina:

1) valsts nodevas un citu tiesas izdevumu nomaksu likumā noteiktajā kārtībā un apmērā, izņemot gadījumu, kad prasības pieteikums iesniegts un samaksa veikta tiešsaistes sistēmā;

2) lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas kārtības ievērošanu, ja tāda noteikta likumā;

3) apstākļus, uz kuriem prasījums pamatots.

(3) *(Izslēgta ar 11.11.2021. likumu)*

(4) Likumā paredzētajos gadījumos prasības pieteikumam un tam pievienotajiem dokumentiem pievienojams noteiktā kārtībā apliecināts tulkojums, ja dokumenti paredzēti izsniegšanai personai saskaņā ar šā likuma $56.^2$ pantu. Tulkojumu nepievieno persona, kas atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

130.pants. Prasības pieteikuma iesniegšana tiesā

(1) Prasības pieteikums iesniedzams pirmās instances tiesā atbilstoši noteikumiem par piekritību.

(2) *(Izslēgta ar 23.04.2015. likumu)*

(3) *(Izslēgta ar 23.04.2015. likumu)*

(4) Neparakstītu prasības pieteikumu uzskata par neiesniegtu un nosūta atpakaļ iesniedzējam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.04.2015. likumu, kas stājas spēkā 26.05.2015.)

131.pants. Jautājuma izlemšana par prasības pieteikuma pieņemšanu un civillietas ierosināšanu

(1) Pēc prasības pieteikuma saņemšanas tiesā tiesnesis desmit dienu laikā, bet pēc šā likuma 644.[7] vai 644.[17] pantā minētā pieteikuma saņemšanas ne vēlāk kā nākamajā dienā pieņem lēmumu:

1) par prasības pieteikuma pieņemšanu un lietas ierosināšanu;

2) par atteikšanos pieņemt prasības pieteikumu;

3) par prasības pieteikuma atstāšanu bez virzības.

(2) Ja nav iespējama lietas izskatīšana saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulu Nr. 861/2007 vai Eiropas Parlamenta un Padomes regulu Nr. 1896/2006, tiesnesis minētajos tiesību aktos paredzētajos gadījumos par prasības pieteikuma virzību pieņem vienu no šā panta pirmajā daļā paredzētajiem lēmumiem.

(3) Par prasības pieteikuma pieņemšanu un lietas ierosināšanu lietās, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām, ja pirms prasības celšanas ir noslēgts Notariāta likuma D[1] sadaļā noteiktajā kārtībā izpildāms notariālais akts par aizgādību vai saskarsmes tiesībām, tiesa paziņo zvērinātam notāram, kurš taisījis notariālo aktu par aizgādību vai saskarsmes tiesībām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 08.09.2011., 04.08.2011., 25.10.2018. un 18.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2026.)

132.pants. Prasības pieteikuma nepieņemšanas pamats

(1) Tiesnesis atsakās pieņemt prasības pieteikumu, ja:

1) strīds nav pakļauts tiesai;

2) prasību cēlusi persona, kurai nav prasības tiesību;

3) puses likumā noteiktajā kārtībā vienojušās par strīda nodošanu izskatīšanai šķīrējtiesā, izņemot gadījumu, kad tiesā iesniegts prasības pieteikums par šķīrējtiesas līguma atzīšanu par spēkā neesošu;

3[1]) puses likumā noteiktajā kārtībā vienojušās par strīda risināšanu, izmantojot mediāciju, un nav iesniegti pierādījumi par to, ka priekšlikums risināt strīdu, izmantojot mediāciju, ir noraidīts vai mediācijas līgums nav noslēgts, vai mediācija izbeigusies, nepanākot vienošanos Mediācijas likumā noteiktajā kārtībā;

4) tās pašas vai citas tiesas tiesvedībā ir lieta par strīdu starp tām pašām pusēm, par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata;

5) strīdā starp tām pašām pusēm, par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata ir likumīgā spēkā stājies tiesas spriedums vai lēmums izbeigt tiesvedību sakarā ar prasītāja atteikšanos no prasības vai pušu izlīguma apstiprināšanu;

6) lieta nav piekritīga šai tiesai;

7) prasītājs nav ievērojis attiecīgo lietu kategorijai noteikto lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas kārtību vai nav veicis likumā noteiktos pasākumus, lai noregulētu strīdu ar atbildētāju līdz prasības celšanai;

8) prasības pieteikumu iesniegusi persona, kurai nav civilprocesuālās rīcībspējas;

9) no prasības pieteikumam pievienotās pilnvaras vai cita dokumenta neizriet pilnvarojums pārstāvim celt šādu prasību;

10) prasības pieteikumam nav pievienota pilnvara vai cits dokuments, kas apliecina pārstāvja pilnvarojumu celt prasību.

(2) Par atteikšanos pieņemt prasības pieteikumu tiesnesis pieņem motivētu lēmumu. Lēmumu līdz ar iesniegto prasības pieteikumu izsniedz prasītājam.

(3) Lēmumu var pārsūdzēt šajā likumā noteiktajā kārtībā, izņemot lēmumu par atteikšanos pieņemt prasības pieteikumu uz šā panta pirmās daļas 10.punkta pamata.

(4) Tiesneša atteikums pieņemt prasības pieteikumu uz šā panta pirmās daļas 6.—10.punkta pamata nav šķērslis tāda paša pieteikuma iesniegšanai tiesā, kad būs novērsti pieļautie trūkumi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012., 22.05.2014., 23.04.2015. un 28.05.2015. likumu, kas stājas spēkā 02.07.2015.)

133.pants. Prasības pieteikuma atstāšana bez virzības

(1) Tiesnesis atstāj prasības pieteikumu bez virzības, ja:

1) prasības pieteikumā nav visu šā likuma 128. panta otrajā, ceturtajā vai piektajā daļā noteikto rekvizītu;

2) prasības pieteikumam nav pievienoti šā likuma 129.pantā noteiktie dokumenti;

3) prasības pieteikums vienkāršotās procedūras lietā nav noformēts atbilstoši šā likuma 250.^{20} pantā noteiktajam.

(2) Par prasības pieteikuma atstāšanu bez virzības tiesnesis pieņem motivētu lēmumu, nosūta to prasītājam un nosaka termiņu trūkumu novēršanai. Šis termiņš nevar būt īsāks par 20 dienām, skaitot no lēmuma nosūtīšanas dienas. Tiesneša lēmumu var pārsūdzēt šajā likumā noteiktajā kārtībā. Pārsūdzības termiņš skaitāms no dienas, kad lēmums izsniegts prasītājam.

(3) Ja prasītājs noteiktā termiņā trūkumus novērš, prasības pieteikums uzskatāms par iesniegtu dienā, kad tas pirmoreiz iesniegts tiesai.

(4) Ja prasītājs noteiktā termiņā trūkumus nenovērš, prasības pieteikumu uzskata par neiesniegtu un atdod prasītājam.

(5) Prasības pieteikuma atdošana prasītājam nav šķērslis tā atkārtotai iesniegšanai tiesā, ievērojot šajā likumā noteikto vispārējo prasības pieteikumu iesniegšanas kārtību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 08.09.2011., 23.04.2015., 14.12.2017. un 21.01.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2021.)

134.pants. Prasījumu un civillietu apvienošana

(1) Prasītājs ir tiesīgs apvienot vienā prasības pieteikumā vairākus savstarpēji saistītus prasījumus.

(2) Ja tiesas tiesvedībā atrodas vairākas vienveidīgas lietas, kurās piedalās vienas un tās pašas puses, vai arī lietas, kurās viens prasītājs ceļ tiesā prasību pret vairākiem atbildētājiem vai vairāki prasītāji — pret vienu un to pašu atbildētāju, tiesa ir tiesīga apvienot šīs lietas vienā tiesvedībā, ja šāda apvienošana sekmēs lietu ātrāku un pareizāku izskatīšanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.09.2011. likumu, kas stājas spēkā 30.09.2011.)

135.pants. Prasījumu un civillietu sadalīšana

(1) Tiesnesis var uzdot prasītājam izdalīt vienu prasījumu vai vairākus prasījumus no apvienotajiem prasījumiem atsevišķā prasībā, ja atzīst par lietderīgu prasījumu atsevišķu izskatīšanu.

(2) Tiesa, kas izskata lietu, ar lēmumu var izdalīt vienu prasījumu vai vairākus prasījumus no apvienotajiem prasījumiem atsevišķā lietā, ja to izskatīšana vienā tiesvedībā kļuvusi apgrūtināta vai neiespējama.

136.pants. Pretprasības celšana

(1) Atbildētājs ir tiesīgs līdz brīdim, kad lietas izskatīšana pēc būtības pabeigta, pirmās instances tiesā celt pret prasītāju pretprasību.

(2) Pretprasību ceļ atbilstoši prasības celšanas vispārīgajiem noteikumiem.

(3) Tiesa vai tiesnesis pieņem pretprasību, ja:

1) starp sākotnējo prasību un pretprasību iespējams savstarpējs ieskaits;

2) pretprasības apmierināšana pilnīgi vai daļēji izslēdz sākotnējās prasības apmierināšanu;

3) pretprasībai un sākotnējai prasībai ir savstarpējs sakars un to kopīga izskatīšana sekmēs lietas ātrāku un pareizāku iztiesāšanu.

(4) Pretprasību izskata kopā ar sākotnējo prasību.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.06.2003. un 05.02.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2009.)

19. nodaļa
Prasības nodrošināšana un pagaidu aizsardzība

(Nodaļas nosaukums 25.03.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.04.2021.)

137. pants. Prasības nodrošināšanas un pagaidu aizsardzības pamats un pieteikuma saturs

(1) Prasības nodrošināšanu var piemērot mantiska rakstura prasībās, ja ir pamats uzskatīt, ka tiesas sprieduma izpilde lietā varētu kļūt apgrūtināta vai neiespējama.

(2) Pagaidu aizsardzību var piemērot mantiska vai nemantiska rakstura prasībās, ja ir pamats uzskatīt, ka prasītāja tiesības tiek aizskartas vai līdz nolēmuma spēkā stāšanās brīdim varētu tikt aizskartas, un ja pagaidu aizsardzības piemērošana nepieciešama iespējama būtiska kaitējuma novēršanai. Pagaidu aizsardzību piemēro arī gadījumos, kad līdz nolēmuma spēkā stāšanās brīdim jānosaka strīdīgu attiecību pagaidu noregulējums, ja tas nepieciešams prasītājam iespējama būtiska kaitējuma novēršanai.

(3) Tiesa vai tiesnesis pēc prasītāja motivēta pieteikuma var pieņemt lēmumu par prasības nodrošināšanas vai pagaidu aizsardzības piemērošanu. Prasības nodrošināšanu un pagaidu aizsardzību var piemērot arī vienlaikus.

(4) Pieteikumā norādāms:

1) tās tiesas nosaukums, kurai iesniegts pieteikums;

2) prasītāja vārds, uzvārds, personas kods, deklarētā dzīvesvieta, bet, ja tādas nav, — dzīvesvieta; juridiskajai personai — tās nosaukums, reģistrācijas numurs un juridiskā adrese. Ja prasītājs piekrīt elektroniskajai saziņai ar tiesu, norāda arī elektroniskā pasta adresi un, ja tas ir reģistrējies tiešsaistes sistēmā saziņai ar tiesu, ietver arī norādi par reģistrēšanos;

3) atbildētāja, trešās personas vārds, uzvārds, personas kods, deklarētā dzīvesvieta un deklarācijā norādītā papildu adrese, bet, ja tādas nav, — dzīvesvieta; juridiskajai personai — tās nosaukums, reģistrācijas numurs un juridiskā adrese. Atbildētāja personas kodu vai reģistrācijas numuru norāda, ja tas ir zināms;

4) prasītāja pārstāvja (ja prasību ceļ pārstāvis) vārds, uzvārds, personas kods un adrese saziņai ar tiesu; juridiskajai personai — tās nosaukums, reģistrācijas numurs un juridiskā adrese. Ja prasītāja pārstāvis, kura adrese saziņai ar tiesu ir Latvijā, piekrīt elektroniskajai saziņai ar tiesu, norāda arī elektroniskā pasta adresi un, ja tas ir reģistrējies tiešsaistes sistēmā saziņai ar tiesu, ietver arī norādi par reģistrēšanos. Ja prasītāja pārstāvja adrese ir ārpus Latvijas, papildus norāda elektroniskā pasta adresi vai paziņo par savas dalības reģistrēšanu tiešsaistes sistēmā;

5) prasības priekšmets;

6) mantiska rakstura prasībās — prasības summa;

7) prasības nodrošinājuma vai pagaidu aizsardzības līdzeklis, kuru prasītājs lūdz piemērot;

8) apstākļi, ar kuriem prasītājs pamato prasības nodrošināšanas vai pagaidu aizsardzības nepieciešamību;

9) zvērināts notārs, kurš taisījis notariālo aktu par aizgādību vai saskarsmes tiesībām, un notariālā akta datums un reģistra numurs, ja ir noslēgts Notariāta likuma D^1 sadaļā noteiktajā kārtībā izpildāms notariālais akts par aizgādību vai saskarsmes tiesībām.

(5) Pieteikumam pievienojami pierādījumi, kas apstiprina apstākļus, ar kuriem pamatota prasības nodrošināšanas vai pagaidu aizsardzības nepieciešamība.

(6) Jautājumu par prasības nodrošināšanu vai pagaidu aizsardzību pieļaujams izskatīt jebkurā procesa stadijā, kā arī pirms prasības celšanas tiesā.

(7) Pieteikumu par prasības nodrošināšanu vai pagaidu aizsardzību, ja prasība izskatāma šķīrējtiesā, iesniedz rajona (pilsētas) tiesā pēc parādnieka vai tā mantas atrašanās vietas.

(25.03.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021., 06.06.2024. un 18.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2026.)

138.pants. Prasības nodrošinājuma līdzekļi

(1) Prasības nodrošinājuma līdzekļi ir:

1) atbildētājam piederošas kustamas mantas un skaidras naudas apķīlāšana;

2) aizlieguma atzīmes ierakstīšana attiecīgās kustamas mantas reģistrā vai citā publiskā reģistrā;

3) prasības nodrošināšanas atzīmes ierakstīšana zemesgrāmatā vai kuģu reģistrā;

4) kuģa arests;

5) aizliegums atbildētājam veikt noteiktas darbības vai pienākums atbildētājam noteiktā termiņā veikt noteiktas darbības;

6) to maksājumu apķīlāšana, kuri pienākas no trešajām personām, tajā skaitā naudas līdzekļi kredītiestādēs un citās finanšu institūcijās;

7) izpildu darbības atlikšana (arī aizliegums tiesu izpildītājam nodot naudu vai mantu piedzinējam vai parādniekam vai mantas pārdošanas apturēšana).

(2) Nodrošinot prasību ar aizlieguma atzīmes ierakstīšanu attiecīgās kustamas mantas reģistrā vai citā publiskā reģistrā, lēmumā norāda, kāda veida aizliegums ierakstāms.

(3) Ja prasības priekšmets ir īpašuma tiesība uz kustamu mantu vai nekustamo īpašumu vai prasība vērsta uz tiesības nostiprinājuma izdarīšanu, prasības nodrošinājums izdarāms, apķīlājot strīdā esošo kustamo mantu vai ierakstot zemesgrāmatā attiecīgā nekustamā īpašuma nodalījumā aizlieguma atzīmi.

(4) Ja prasības priekšmets ir lietu tiesība uz nekustamo īpašumu, prasības nodrošinājums izdarāms, ierakstot zemesgrāmatā attiecīgā nekustamā īpašuma nodalījumā apgrūtinājuma atzīmi.

(5) Ja prasības priekšmets ir naudas prasījums, tās nodrošinājums ar nekustamo īpašumu izdarāms, ierakstot zemesgrāmatā attiecīgā nekustamā īpašuma nodalījumā ķīlas tiesības atzīmi, norādot nodrošināmās prasības summas apmēru.

(6) Kuģa arests piemērojams tikai jūras prasībās.

(7) Mantas pārdošanas apturēšana nav pieļaujama lietās, kurās prasība celta par naudas piedziņu.

(7^1) To maksājumu apķīlāšana, kuri pienākas no trešajām personām, tajā skaitā naudas līdzekļi kredītiestādēs un citās finanšu institūcijās, nav pieļaujama prasībās, kurās prasījums ir atlīdzība, kas nosakāma pēc tiesas ieskata.

(8) Apmierinot pieteikumu par prasības nodrošināšanu, lēmumā norāda summu, līdz kurai sniedzas nodrošinājums, bet tā nedrīkst būt lielāka par prasības summu.

(9) Pieļaujams vienlaikus piemērot vairākus prasības nodrošinājuma līdzekļus, ievērojot šā panta astotās daļas noteikumus.

(07.09.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 04.08.2011., 11.09.2014. un 25.03.2021. likumu, kas stājas spēkā 20.04.2021.)

138.[1] pants. Pagaidu aizsardzības līdzekļi

(1) Pagaidu aizsardzības līdzekļi ir:

1) atbildētājam piederošas kustamas mantas apķīlāšana;

2) aizlieguma atzīmes vai citas atzīmes ierakstīšana zemesgrāmatā, attiecīgās kustamas mantas reģistrā vai citā publiskā reģistrā;

3) aizliegums atbildētājam veikt noteiktas darbības vai pienākums atbildētājam noteiktā termiņā veikt noteiktas darbības;

4) izpildu darbības atlikšana (arī aizliegums tiesu izpildītājam nodot naudu vai mantu piedzinējam vai parādniekam vai mantas pārdošanas apturēšana);

5) strīdīgo attiecību pagaidu noregulējums.

(2) Piemērojot pagaidu aizsardzības līdzekli — aizlieguma atzīmes vai citas atzīmes ierakstīšanu zemesgrāmatā, attiecīgās kustamas mantas reģistrā vai citā publiskā reģistrā —, lēmumā norāda, kāda veida aizliegums vai atzīme ierakstāma.

(25.03.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.04.2021.)

139. pants. Prasības nodrošināšana un pagaidu aizsardzība pirms prasības celšanas

(1) Iespējamais prasītājs var lūgt nodrošināt prasību pirms tās celšanas tiesā un pat pirms saistības termiņa iestāšanās, ja parādnieks, izvairoties no saistības izpildes, izved vai atsavina savu mantu, atstāj deklarēto dzīvesvietu vai dzīvesvietu, neinformējot kreditoru, vai veic citas darbības, kas liecina, ka viņš nav godprātīgs. Iesniedzot pieteikumu par prasības nodrošināšanu pirms prasības celšanas, iespējamais prasītājs sniedz pierādījumus, kas apliecina viņa prasības tiesību un nepieciešamību nodrošināt prasību.

(1[1]) Iespējamais prasītājs var lūgt pagaidu aizsardzību pirms prasības celšanas, ja pagaidu aizsardzība jāpiemēro nekavējoties būtiska kaitējuma novēršanai. Pieteikumā par pagaidu aizsardzību iespējamais prasītājs pamato tās piemērošanas neatliekamību. Pieteikumam pievieno pierādījumus, kas apliecina viņa prasības tiesību un nepieciešamību piemērot pagaidu aizsardzību.

(2) Pieteikumu par prasības nodrošināšanu vai pagaidu aizsardzību pirms prasības celšanas iesniedz tiesai, kurā ceļama prasība. Ja puses ir vienojušās par strīda nodošanu šķīrējtiesai, pieteikumu iesniedz tiesai pēc parādnieka vai tā mantas atrašanās vietas.

(3) Apmierinot pieteikumu par prasības nodrošināšanu vai pagaidu aizsardzību pirms prasības celšanas, tiesnesis prasītājam nosaka termiņu, kas nav ilgāks par 30 dienām, prasības pieteikuma iesniegšanai tiesā vai šķīrējtiesā vai termiņu, kas nav ilgāks par 60 dienām, ja prasības pieteikums iesniedzams ārvalsts šķīrējtiesā.

(4) Pagaidu aizsardzība pirms prasības celšanas nav pieļaujama, ja iespējamā prasītāja tiesību aizskārums izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām un ir noslēgts Notariāta likuma D[1] sadaļā noteiktajā kārtībā izpildāms notariālais akts par aizgādību vai saskarsmes tiesībām.

(07.09.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012., 11.09.2014., 25.03.2021., 06.06.2024. un 18.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2026.)

140.pants. Prasības nodrošinājuma jautājumu izskatīšana

(1) Pieteikumu par prasības nodrošināšanu tiesa vai tiesnesis, iepriekš nepaziņojot lietas dalībniekiem, izlemj ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc tā saņemšanas vai, ja pieteikums iesniegts vienlaikus ar prasības pieteikumu, — pēc lietas ierosināšanas. Apelācijas instancē pieteikumu izlemj trīs tiesneši koleģiāli. Izlemjot jautājumu par prasības

nodrošināšanu, tiesa vai tiesnesis ņem vērā prasības pirmšķietamo (*prima facie*) formālo juridisko pamatojumu un samērīgumu starp pušu tiesiskajām interesēm.

(2) Apmierinot pieteikumu par prasības nodrošināšanu, tiesa vai tiesnesis var uzdot prasītājam nodrošināt zaudējumus, kas atbildētājam varētu rasties sakarā ar prasības nodrošināšanu, iemaksājot noteiktu naudas summu tiesu izpildītāja depozīta kontā.

(2[1]) Lietās, kurās prasības priekšmets ir naudas prasījums un tiek piemērots šā likuma 138. panta pirmās daļas 1., 2., 4. vai 6. punktā noteiktais prasības nodrošinājuma līdzeklis, prasītājs nodrošina atbildētājam iespējamos zaudējumus, iemaksājot tiesu izpildītāja depozīta kontā piecus procentus no prasījuma summas. Tiesa vai tiesnesis, pieņemot lēmumu par prasības nodrošinājumu, var uzlikt prasītājam par pienākumu nodrošināt iespējamos zaudējumus lielākā apmērā. Zaudējumu nodrošināšanai tiesa nosaka termiņu, kas nedrīkst būt garāks par 20 dienām no lēmuma pieņemšanas dienas. Tiesa vai tiesnesis var pilnīgi vai daļēji atbrīvot no zaudējumu nodrošināšanas, ja, ņemot vērā lietas apstākļus, zaudējumu nodrošināšana nav taisnīga vai ir nesamērīga ar prasītāja mantisko stāvokli. Zaudējumu nodrošināšana neattiecas uz personām, kuras saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no valsts nodevas.

(2[2]) Ja saskaņā ar šā panta otro un 2.[1] daļu tiesas vai tiesneša uzliktais pienākums nav izpildīts un prasītājs nav iesniedzis tiesā tiesu izpildītāja izsniegtu apliecinājumu par naudas summas iemaksu viņa depozīta kontā tiesas vai tiesneša noteiktajā termiņā, tiesa vai tiesnesis pieņem lēmumu par prasības nodrošinājuma līdzekļa atcelšanu.

(3) Tiesa pēc lietas dalībnieka pieteikuma var aizstāt noteiktos prasības nodrošinājuma līdzekļus ar citiem līdzekļiem.

(3[1]) Apmierinot pieteikumu par prasības nodrošinājuma līdzekļu aizstāšanu ar citiem līdzekļiem, tiesa var atkārtoti lemt par prasītājam saskaņā ar šā panta otro un 5.[1] daļu uzlikto pienākumu.

(4) Lietās, kurās prasības priekšmets ir naudas prasījums, atbildētājs var iemaksāt nodrošinātās prasības summu tiesu izpildītāja depozīta kontā. Iesniegumā tiesu izpildītājam atbildētājs norāda, kādā lietā piemērotā prasības nodrošinājuma līdzekļa aizstāšanai šī summa tiek iemaksāta, kā arī iesniedz tiesu izpildītājam attiecīgo lēmumu par prasības nodrošināšanu. Tiesa vai tiesnesis, pamatojoties uz tiesu izpildītāja izsniegtu apliecinājumu par summas iemaksu depozīta kontā, aizstāj pieņemto prasības nodrošinājuma līdzekli ar iemaksāto naudas līdzekļu apķīlājumu. Apķīlātās kustamās mantas aizstāšana ar naudu, iemaksājot nodrošinātās prasības summu tiesu izpildītāja depozīta kontā, uzskatāma par prasības nodrošinājuma līdzekļa aizstāšanu.

(5) Prasības nodrošinājumu pēc puses motivēta pieteikuma var atcelt tā pati tiesa, kura nodrošinājusi prasību, vai tiesa, kuras lietvedībā atrodas lieta izskatīšanai pēc būtības. Izlemjot jautājumu par prasības nodrošinājuma atcelšanu, tiesa izvērtē šā panta pirmajā daļā norādītos nosacījumus, ņemot vērā puses iesniegtos pierādījumus un pamatojumu. Atbildētājs pieteikumā var ietvert pamatojumu par zaudējumiem, kas tam radušies piemērotā prasības nodrošinājuma līdzekļa dēļ vai varētu rasties, ja prasības nodrošinājuma līdzeklis netiks atcelts.

(5[1]) Noraidot pieteikumu par prasības nodrošinājuma atcelšanu, tiesa vai tiesnesis vienlaikus var uzlikt prasītājam par pienākumu nodrošināt šā panta piektajā daļā minētos zaudējumus, iemaksājot tiesas noteiktu naudas summu tiesu izpildītāja depozīta kontā 20 dienu laikā no lēmuma pieņemšanas dienas.

(6) Noraidot prasību, tiesa spriedumā atceļ prasības nodrošinājumu. Prasības nodrošinājums saglabājas līdz dienai, kad spriedums stājas likumīgā spēkā.

(6[1]) Ja prasītājam uzlikts par pienākumu nodrošināt atbildētājam zaudējumu atlīdzību, kas tam varētu rasties sakarā ar prasības nodrošināšanu, tiesa spriedumā vai lēmumā, ar kuru prasība atstāta bez izskatīšanas vai lieta izbeigta, vienlaikus izlemj jautājumu par zaudējumu atlīdzības nodrošināšanai iemaksātās summas izmaksu no zvērināta tiesu izpildītāja konta. Noraidot vai apmierinot prasību daļēji, tiesa jautājumu par zaudējumu nodrošinājuma pilnīgu vai daļēju izmaksu atbildētājam izlemj pēc atbildētāja lūguma, ja atbildētājs ir iesniedzis tiesai pierādījumus par faktisko zaudējumu apmēru. Ja lūgums un pierādījumi par faktisko zaudējumu apmēru tiesai nav iesniegti, nodrošinātie zaudējumi atmaksājami prasītājam. Atbildētājam ir tiesības prasīt nepiedzīto zaudējumu atlīdzināšanu šā likuma 143.panta kārtībā.

(7) Ja prasība atstāta bez izskatīšanas vai tiesvedība izbeigta, tiesa lēmumā atceļ prasības nodrošinājumu. Prasības nodrošinājums saglabājas līdz dienai, kad lēmums stājas likumīgā spēkā.

(8) Ja lēmums par prasības nodrošinājumu pieņemts pirms prasības celšanas un tiesas noteiktajā termiņā prasība nav celta, tiesnesis pēc iespējamā prasītāja vai atbildētāja pieteikuma saņemšanas pieņem lēmumu par nodrošinā juma atcelšanu.

(9) Šā panta trešajā un piektajā daļā minētos pieteikumus izlemj tiesas sēdē, iepriekš par to paziņojot lietas dalībniekiem. Šo personu neierašanās nav šķērslis pieteikuma izskatīšanai. Tiesas sēdes diena nosakāma ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc pieteikuma saņemšanas.

(10) Ja lēmumā, kas pieņemts par puses pieteikumu par prasības nodrošinājuma atcelšanu, prasītājam uzdots izpildīt šā panta 5.[1] daļā uzlikto pienākumu, bet tas nav izpildīts un prasītājs nav iesniedzis tiesā tiesu izpildītāja izsniegtu apliecinājumu par summas iemaksu viņa depozīta kontā, tiesa vai tiesnesis pieņem lēmumu par prasības nodrošinājuma līdzekļa atcelšanu.

(07.09.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 08.09.2011., 04.08.2011., 11.09.2014., 23.04.2015., 28.05.2015., 25.03.2021. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

140.[1] pants. Pagaidu aizsardzības jautājumu izskatīšana

(1) Izlemjot jautājumu par pagaidu aizsardzību, tiesa vai tiesnesis ņem vērā prasības pirmšķietamo (*prima facie*) formālo juridisko pamatojumu un samērīgumu starp pušu tiesiskajām interesēm.

(2) Pieteikumu par pagaidu aizsardzību tiesa vai tiesnesis, nerīkojot tiesas sēdi un iepriekš nepaziņojot lietas dalībniekiem, izlemj 10 dienu laikā pēc tā saņemšanas vai, ja pieteikums iesniegts vienlaikus ar prasības pieteikumu, — pēc lietas ierosināšanas. Apelācijas instancē pieteikumu izlemj trīs tiesneši koleģiāli. Ja tiesa vai tiesnesis atzīst par nepieciešamu noskaidrot papildu apstākļus, pieteikumu izlemj tiesas sēdē 15 dienu laikā pēc tā saņemšanas vai, ja pieteikums iesniegts vienlaikus ar prasības pieteikumu, — pēc lietas ierosināšanas, aicinot lietas dalībniekus, bet, ja pieteikums iesniegts pirms prasības celšanas, — iespējamos lietas dalībniekus. Šo personu neierašanās nav šķērslis pieteikuma izskatīšanai.

(3) Ja kavēšanās varētu radīt neatgriezenisku kaitējumu un nav nepieciešams pieprasīt papildu pierādījumus, pieteikumu par pagaidu aizsardzību tiesa vai tiesnesis izlemj ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc lietas ierosināšanas vai, ja lieta jau ierosināta, ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc pieteikuma saņemšanas, iepriekš nepaziņojot atbildētājam un citiem lietas dalībniekiem.

(4) Apmierinot pieteikumu par pagaidu aizsardzību, tiesa vai tiesnesis var uzdot prasītājam nodrošināt zaudējumus, kas atbildētājam varētu rasties sakarā ar pagaidu aizsardzības piemērošanu, un iemaksāt noteiktu naudas summu tiesu izpildītāja depozīta kontā vai iesniegt tiesā līdzvērtīgu garantiju. Ja prasītājs nav izpildījis uzlikto pienākumu vai nav iesniedzis tiesā tiesu izpildītāja izsniegtu apliecinājumu par naudas summas iemaksu viņa depozīta kontā tiesas vai tiesneša noteiktajā termiņā, tiesa vai tiesnesis pieņem lēmumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa atcelšanu.

(5) Tiesa pēc lietas dalībnieka pieteikuma var piemēroto pagaidu aizsardzības līdzekli aizstāt ar citu līdzekli vai grozīt.

(6) Apmierinot pieteikumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa aizstāšanu ar citu līdzekli, tiesa var atkārtoti lemt par prasītājam saskaņā ar šā panta ceturto un astoto daļu uzlikto pienākumu.

(7) Pagaidu aizsardzību pēc puses motivēta pieteikuma var atcelt tā pati tiesa, kura piemērojusi pagaidu aizsardzību, vai tiesa, kuras lietvedībā atrodas lieta izskatīšanai pēc būtības. Izlemjot jautājumu par pagaidu aizsardzības atcelšanu, tiesa vai tiesnesis izvērtē šā panta pirmajā daļā norādītos nosacījumus, ņemot vērā puses iesniegtos pierādījumus un pamatojumu. Atbildētājs pieteikumā var ietvert pamatojumu par zaudējumiem, kas tam radušies piemērotā pagaidu aizsardzības līdzekļa dēļ vai varētu rasties, ja pagaidu aizsardzības līdzeklis netiek atcelts.

(8) Noraidot pieteikumu par pagaidu aizsardzības atcelšanu, tiesa vai tiesnesis vienlaikus var uzlikt prasītājam par pienākumu nodrošināt šā panta septītajā daļā minētos zaudējumus, iemaksājot tiesas noteiktu naudas summu tiesu izpildītāja depozīta kontā 20 dienu laikā no lēmuma pieņemšanas dienas.

(9) Noraidot prasību, atstājot prasību bez izskatīšanas vai izbeidzot tiesvedību, tiesa attiecīgajā nolēmumā atceļ pagaidu aizsardzību. Pagaidu aizsardzība ir spēkā līdz dienai, kad nolēmums stājas likumīgā spēkā.

(10) Apmierinot prasību, tiesa lemj par piemērotās pagaidu aizsardzības atcelšanu vai turpināšanu līdz sprieduma izpildei.

(11) Ja lēmums par pagaidu aizsardzību pieņemts pirms prasības celšanas un tiesas noteiktajā termiņā prasība nav celta, tiesa vai tiesnesis pēc iespējamā prasītāja vai iespējamā lietas dalībnieka pieteikuma saņemšanas pieņem lēmumu par pagaidu aizsardzības atcelšanu.

(12) Pieteikumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa atcelšanu vai aizstāšanu izlemj tiesas sēdē, iepriekš par to paziņojot lietas dalībniekiem. Šo personu neierašanās nav šķērslis pieteikuma izskatīšanai.

(25.03.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.04.2021.)

141. pants. Prasības nodrošinājuma un pagaidu aizsardzības jautājumos pieņemto lēmumu paziņošana un pārsūdzēšana

(1) Par šā likuma 140. panta trešajā daļā un 140.[1] panta piektajā daļā minēto lēmumu, lēmumu, ar kuru noraidīts pieteikums par prasības nodrošināšanu vai pieteikums par pagaidu aizsardzību, un lēmumu, ar kuru noraidīts pieteikums par prasības nodrošinājuma vai pagaidu aizsardzības atcelšanu, kā arī tiesas lēmumu par zaudējumu nodrošināšanu, kas atbildētājam varētu rasties sakarā ar prasības nodrošināšanu vai pagaidu aizsardzību (140. panta otrā, 3.[1] un 5.[1] daļa un 140.[1] panta ceturtā, sestā un astotā daļa), var iesniegt blakus sūdzību.

(1[1]) Lēmumu, kas pieņemts par zaudējumu nodrošināšanu, kas atbildētājam varētu rasties saistībā ar prasības nodrošināšanu vai pagaidu aizsardzību, paziņo atbildētājam pēc tam, kad prasītājs iemaksājis tiesas vai tiesneša noteikto summu tiesu izpildītāja depozīta kontā.

(2) Ja lēmums par prasības nodrošināšanu vai pagaidu aizsardzību pieņemts bez lietas dalībnieka klātbūtnes, termiņu sūdzības iesniegšanai skaita no lēmuma izsniegšanas dienas.

(3) Ja lēmums par prasības nodrošināšanu pieņemts bez atbildētāja vai citu lietas dalībnieku klātbūtnes, atbildētājam un citiem lietas dalībniekiem tiesa paziņo par šo lēmumu ne agrāk kā trešajā dienā pēc tā pieņemšanas.

(4) Ja lēmums par pagaidu aizsardzības piemērošanu pieņemts bez atbildētāja vai citu lietas dalībnieku klātbūtnes, atbildētājam un citiem lietas dalībniekiem tiesa paziņo par šo lēmumu vienlaikus ar lēmuma paziņošanu prasītājam.

(07.09.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.12.2006., 05.02.2009. likumu, Satversmes tiesas 30.03.2010. spriedumu, 04.08.2011., 23.04.2015., 25.03.2021. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

142. pants. Prasības nodrošinājuma un pagaidu aizsardzības jautājumos pieņemto lēmumu izpilde

(1) Lēmums par prasības nodrošināšanu (140. panta pirmā daļa) un pagaidu aizsardzības piemērošanu (140.[1] panta pirmā daļa) un lēmums par prasības nodrošinājuma atcelšanu (140. panta piektā un desmitā daļa) un pagaidu aizsardzības atcelšanu (140.[1] panta septītā daļa) izpildāms nekavējoties pēc tā pieņemšanas.

(2) Lēmums par prasības nodrošināšanu un pagaidu aizsardzības piemērošanu, kas pieņemts ar šā likuma 140. panta otrajā daļā, 2.[1] daļā vai 140.[1] panta ceturtajā daļā noteikto nosacījumu, izpildāms pēc tam, kad prasītājs iemaksājis tiesas vai tiesneša noteikto summu tiesu izpildītāja depozīta kontā vai — 140.[1] panta ceturtajā daļā minētajā gadījumā — iesniedzis līdzvērtīgu garantiju. Izpildu dokumentu vai šā panta trešajā daļā minēto lēmumu izsniedz pēc tiesas noteiktās summas iemaksas vai līdzvērtīgās garantijas saņemšanas.

(3) Ja prasība nodrošināta ar vai pagaidu aizsardzība piemērota attiecībā uz nekustamo īpašumu vai kuģi vai ar aizlieguma atzīmes vai citas atzīmes ierakstīšanu zemesgrāmatā, kustamas mantas reģistrā vai citā publiskā reģistrā, tiesa izsniedz prasītājam attiecīgo lēmumu ar uzrakstu, ka šis lēmums izsniegts atzīmes ierakstīšanai zemesgrāmatā, kustamas mantas reģistrā vai citā attiecīgā publiskā reģistrā, bet kuģa aresta gadījumā — kuģa aizturēšanai ostā.

(4) Lēmumu par prasības nodrošināšanu vai pagaidu aizsardzības piemērošanu, apķīlājot atbildētājam piederošu kustamu mantu vai skaidru naudu, kas atrodas pie atbildētāja vai trešajām personām, izpilda šā likuma 71.nodaļā noteiktajā kārtībā.

(5) Apķīlājot maksājumus, kuri atbildētājam pienākas no trešajām personām saskaņā ar līgumu (izņemot naudas līdzekļus kredītiestādēs vai pie citiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem), tiesu izpildītājs, pamatojoties uz izpildu dokumentu, nosūta šīm personām pieprasījumu paziņot, vai tām ir pienākums maksāt kādas summas atbildētājam, kādā apmērā un termiņā, kā arī paziņo, ka šīs summas tiek apķīlātas prasības summas apmērā, ievērojot šā likuma 1.pielikuma 3.punktā noteikto ierobežojumu attiecībā uz parādnieku, un dod rīkojumu ieskaitīt maksājumus (tajā skaitā pieprasījuma noguldījumus), kuriem iestājies termiņš, tiesu izpildītāja depozītu kontā. Naudas līdzekļus kredītiestādēs vai pie citiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem tiesu izpildītājs apķīlā šā likuma 599.[1] pantā noteiktajā kārtībā. Apķīlātos maksājumus var izmaksāt citām personām tikai atbilstoši tā tiesu izpildītāja aprēķinam,

kurš pirmais apķīlājis maksājumus.

(6) Lēmumu par prasības nodrošināšanu vai pagaidu aizsardzības piemērošanu, nosakot aizliegumu atbildētājam veikt noteiktas darbības vai pienākumu atbildētājam veikt noteiktas darbības, izpilda tiesu izpildītājs un šā likuma 555. pantā noteiktajā kārtībā paziņo par tiesas lēmumu atbildētājam vai attiecīgajai trešajai personai.

(7) Ja lietās, kurās prasības priekšmets ir naudas prasījums, atbildētājs iemaksājis prasības summu tiesu izpildītāja depozīta kontā, tiesu izpildītājs atbrīvo no apķīlājuma apķīlāto kustamo mantu.

(8) Ja piemērotais prasības nodrošinājums vai pagaidu aizsardzība atcelta, tad lēmumu par atcelšanu izpilda pēc tā tiesu izpildītāja rīkojuma, kurš izpildījis lēmumu par prasības nodrošināšanu vai pagaidu aizsardzību.

(9) Lēmumu par prasības nodrošinājuma vai pagaidu aizsardzības līdzekļa aizstāšanu izpilda tiesu izpildītājs, vispirms nodrošinot prasību ar aizstājošo līdzekli un pēc tam atceļot aizstāto līdzekli. Summu, kura iemaksāta tiesu izpildītāja depozīta kontā kā prasības nodrošinājuma līdzeklis, tiesu izpildītājs atmaksā, tikai pamatojoties uz tiesas nolēmumu.

(07.09.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 23.04.2015., 23.11.2016., 25.03.2021. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

142.[1] pants. Rīcība ar prasības nodrošinājuma vai pagaidu aizsardzības ietvaros apķīlātu kustamu mantu, kas ātri bojājas

(1) Tiesu izpildītājs neapķīlā mantu, kura ātri bojājas un kuras pārdošana tās realizācijas termiņā var nebūt iespējama.

(2) Ja tiesu izpildītājs apķīlājis mantu, kura ātri bojājas, bet kuru tās realizācijas termiņā varētu būt iespējams pārdot, pēc tiesu izpildītāja lūguma tiesa, kas pieņēmusi lēmumu par prasības nodrošināšanu vai pagaidu aizsardzību, vai tiesa, kurā tajā laikā atrodas lieta, lemj par atļauju pārdot apķīlāto mantu, bet pārdošanā iegūto naudu, no kuras atskaitīti pārdošanas izdevumi, apķīlāt prasības nodrošināšanai vai pagaidu aizsardzībai. Tiesu izpildītāja lūgumu tiesa izlemj rakstveida procesā ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc tā saņemšanas. Lēmumu, ar kuru atļauts pārdot apķīlāto mantu, sastāda rezolūcijas veidā. Tiesas lēmums nav pārsūdzams.

(3) Pēc tam kad saņemts tiesas lēmums, ar kuru atļauts veikt apķīlātās mantas pārdošanu un pārdošanā iegūto naudas līdzekļu apķīlāšanu, tiesu izpildītājs apķīlāto mantu pārdod šā likuma 581. panta otrajā daļā paredzētajā kārtībā, bet pārdošanā iegūto naudu, no kuras atskaitīti pārdošanas izdevumi, ieskaita un glabā tiesu izpildītāja depozīta kontā. Šādā gadījumā pārdošanā iegūtie naudas līdzekļi kalpo lietā kā prasības nodrošinājuma vai pagaidu aizsardzības līdzeklis. Par prasības nodrošināšanai vai pagaidu aizsardzībai apķīlātās kustamās mantas pārdošanu un pārdošanas rezultātiem tiesu izpildītājs paziņo tiesai, prasītājam un atbildētājam.

(4) Ja tiesa noraida tiesu izpildītāja lūgumu atļaut apķīlāto mantu pārdot, tā vienlaikus izvērtē nepieciešamību atcelt piemēroto prasības nodrošinājumu vai pagaidu aizsardzību attiecībā uz konkrēto mantu.

(01.03.2018. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.03.2021. likumu, kas stājas spēkā 20.04.2021.)

143. pants. Ar prasības nodrošināšanu un pagaidu aizsardzību radīto zaudējumu atlīdzināšana

Atbildētājs ir tiesīgs prasīt atlīdzību par zaudējumiem, kas viņam radušies sakarā ar prasības nodrošināšanu vai pagaidu aizsardzības piemērošanu, ja prasības nodrošinājums vai pagaidu aizsardzība ir atcelta šā likuma 140. panta astotajā daļā vai 140.[1] panta vienpadsmitajā daļā noteiktajā gadījumā vai ja pret viņu celtā prasība ir noraidīta vai atstāta bez izskatīšanas vai tiesvedība lietā izbeigta šā likuma 223. panta 2. un 4. punktā noteiktajos gadījumos.

(25.03.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.04.2021.)

144.pants. Prasības nodrošinājuma atcelšana

(Izslēgts ar 07.09.2006. likumu, kas stājas spēkā 11.10.2006.)

145.pants. Prasības nodrošinājuma izbeigšanās

(Izslēgts ar 07.09.2006. likumu, kas stājas spēkā 11.10.2006.)

146.pants. Lēmuma pārsūdzēšana

(Izslēgts ar 07.09.2006. likumu, kas stājas spēkā 11.10.2006.)

20.nodaļa
Civillietu sagatavošana iztiesāšanai

(Nodaļa 31.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

147.pants. Civillietu sagatavošana iztiesāšanai

(1) Lai nodrošinātu lietas savlaicīgu izskatīšanu, tiesnesis pēc prasības pieteikuma saņemšanas sagatavo lietu iztiesāšanai.

(2) Lietas dalībnieku pienākums ir piedalīties lietas sagatavošanā iztiesāšanai: atbildēt tiesneša noteiktajos termiņos uz viņa pieprasījumiem, iesniegt rakstveida paskaidrojumus, nepieciešamos pierādījumus un ierasties tiesā pēc tiesneša uzaicinājuma.

148.pants. Prasības pieteikuma un tam pievienoto dokumentu nosūtīšana atbildētājam

(1) Pēc lietas ierosināšanas prasības pieteikumu nekavējoties nosūta atbildētājam uz oficiālo elektronisko adresi vai ierakstītā pasta sūtījumā un nosaka termiņu rakstveida paskaidrojuma iesniegšanai — 15—30 dienas no prasības pieteikuma nosūtīšanas dienas, bet lietās, kas skar bērnu, — ne ilgāku par 15 dienām no prasības pieteikuma nosūtīšanas dienas. Atkarībā no lietas apstākļiem un rakstura atbildētājam var nosūtīt arī prasības pieteikumam pievienotos dokumentus.

(1^1) Ja prasības pieteikums un tam pievienotie dokumenti (129. panta ceturtā daļa) pēc lietas ierosināšanas nosūtāmi atbildētājam saskaņā ar šā likuma $56.^2$ pantu, rakstveida paskaidrojuma iesniegšanas termiņš ir 30 dienas, skaitot no dienas, kad prasības pieteikums izsniegts atbildētājam.

(1^2) Prasītājam paziņo par prasības pieteikuma un tam pievienoto dokumentu nosūtīšanu atbildētājam.

(1^3) Tiesa prasītājam un atbildētājam nosūta informāciju par iespēju risināt strīdu, izmantojot mediāciju, un par pienākumu noteiktajā termiņā paziņot tiesai, ja viņi piekrīt izmantot mediāciju.

(1^4) Tiesa prasītājam un atbildētājam nosūta informāciju par tiesas ierosinājumu nodot lietu izskatīšanai citai tiesai saskaņā ar šā likuma $32.^1$ pantu un par pienākumu noteiktajā termiņā paziņot tiesai, ja lietas nodošana izskatīšanai citai tiesai radīs būtiskus šķēršļus prasītājam vai atbildētājam ierasties uz tiesas sēdi.

(2) Paskaidrojumā atbildētājs norāda:

1) vai viņš atzīst prasību pilnīgi vai kādā tās daļā;

2) savus iebildumus pret prasību un to pamatojumu;

3) pierādījumus, kas apstiprina viņa iebildumus pret prasību un to pamatojumu, kā arī likumu, uz kuru tie pamatoti;

4) lūgumus par pierādījumu pieņemšanu vai to izprasīšanu;

5) citus apstākļus, kurus viņš uzskata par nozīmīgiem lietas izskatīšanā, kā arī var norādīt savu tālruņa numuru, ja viņš piekrīt saziņai ar tiesu izmantot tālruni;

5^1) elektroniskā pasta adresi saziņai ar tiesu un, ja viņš reģistrējis savu dalību tiešsaistes sistēmā, ietver arī norādi par reģistrēšanos, ja atbildētājs (vai viņa pārstāvis, kura adrese saziņai ar tiesu ir Latvijā) piekrīt elektroniskai saziņai ar tiesu. Ja atbildētāja pārstāvja adrese ir ārpus Latvijas, papildus norāda elektroniskā pasta adresi vai paziņo par savas dalības reģistrēšanu tiešsaistes sistēmā;

5^2) kredītiestādes nosaukumu un konta numuru, kurā atlīdzināmi tiesāšanās izdevumi;

6) vai viņš piekrīt izmantot mediāciju.

(3) Paskaidrojumam pievieno pierādījumus, kas apstiprina apstākļus, uz kuriem pamatoti iebildumi.

(3[1]) Atbildētājs paskaidrojumos nenorāda valsts noslēpumu saturošu informāciju. Valsts noslēpumu saturoša informācija norādāma atsevišķā dokumentā.

(4) Pēc paskaidrojuma saņemšanas to nekavējoties nosūta prasītājam un trešajām personām. Ja tiesnesis atzīst par nepieciešamu, viņš ir tiesīgs pieprasīt no prasītāja atsauksmi par paskaidrojumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 07.09.2006., 05.02.2009., 22.05.2014., 29.10.2015., 23.11.2016., 01.06.2017., 22.06.2017., 21.01.2021., 11.11.2021. un 22.12.2021. likumu, kas stājas spēkā 24.12.2021.)

149.pants. Tiesneša darbības, sagatavojot lietu iztiesāšanai

(1) Pēc paskaidrojuma saņemšanas vai tā iesniegšanai noteiktā termiņa izbeigšanās tiesnesis lemj par lietas sagatavošanas darbībām, lai to varētu izskatīt tiesas sēdē.

(2) Sagatavojot lietu iztiesāšanai, tiesnesis cenšas puses samierināt, kā arī piedāvā strīdu atrisināt, izmantojot mediāciju.

(3) Sagatavojot lietu iztiesāšanai, tiesnesis izlemj lietas dalībnieku lūgumus par:

1) trešo personu pieaicināšanu vai pielaišanu;

2) pierādījumu nodrošināšanu;

3) liecinieku izsaukšanu;

4) ekspertīzes noteikšanu;

5) rakstveida un lietisko pierādījumu pieņemšanu vai pieprasīšanu;

6) personu piedalīšanos lietas iztiesāšanā, izmantojot videokonferenci.

(4) Tiesnesis ir tiesīgs pieprasīt no lietas dalībniekiem rakstveida paskaidrojumus, lai precizētu lietas apstākļus un pierādījumus. Paskaidrojumi un pierādījumi iesniedzami tiesneša noteiktajā termiņā.

(4[1]) Ja prasītājs un atbildētājs piekrīt mediācijas izmantošanai, tiesnesis, pieņemot lēmumu par mediācijas izmantošanu, nosaka termiņu mediācijas izmantošanai, kas nav ilgāks par sešiem mēnešiem, un pušu pienākumu iesniegt tiesā pierādījumus par mediācijas rezultātu ne vēlāk kā septiņas dienas pēc mediācijas izbeigšanas. Tiesneša lēmums par mediācijas izmantošanu nav pārsūdzams.

(5) Tiesnesis izlemj jautājumus par valsts un pašvaldību iestāžu pārstāvju un prokurora piedalīšanos lietā likumā noteiktajos gadījumos, par tiesas uzdevumu nosūtīšanu citām tiesām, par personu piedalīšanos lietas iztiesāšanā, izmantojot videokonferenci, kā arī izpilda citas nepieciešamās procesuālās darbības.

(6) Šajā pantā norādīto darbību veikšanai tiesnesis var noteikt sagatavošanas sēdi, uz kuru aicina puses un trešās personas.

(7) Ja sagatavošanas sēde nav nepieciešama, tiesnesis nosaka tiesas sēdes dienu un laiku, uz tiesu aicināmās un izsaucamās personas. Nosakot termiņu mediācijas izmantošanai, tiesnesis vienlaikus nosaka tiesas sēdes dienu ne agrāk kā pēc šā panta 4.[1] daļā minētā termiņa.

(8) Lietās par darbinieka atjaunošanu darbā un lietās par darba devēja uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu tiesas sēdes diena nosakāma ne vēlāk kā 15 dienu laikā pēc paskaidrojuma saņemšanas vai tā iesniegšanas termiņa notecēšanas vai pēc sagatavošanas sēdes, vai pēc mediācijas termiņa notecēšanas. Ja pierādījumi par mediācijas rezultātu tiesā saņemti pirms tiesneša noteiktā termiņa, tiesnesis var noteikt jaunu tiesas sēdes dienu.

(9) Lietās par prasījumiem, kas izriet no nekustamā īpašuma atsavināšanas sabiedrības vajadzībām, tiesas sēde nosakāma 15 dienu laikā pēc paskaidrojumu saņemšanas vai tā iesniegšanas termiņa notecēšanas, vai pēc

sagatavošanas sēdes, vai pēc mediācijas termiņa notecēšanas. Ja pierādījumi par mediācijas rezultātu tiesā saņemti pirms tiesneša noteiktā termiņa, tiesnesis var noteikt jaunu tiesas sēdes dienu.

(10) Lietās par administratoru prasībām maksātnespējīgo parādnieku labā Maksātnespējas likuma XVII nodaļā noteiktajos gadījumos un par zaudējumu piedziņu no juridiskās personas pārvaldes institūciju locekļiem un kapitālsabiedrības dalībniekiem (akcionāriem), pamatojoties uz viņu pienākumu atbildēt par nodarītajiem zaudējumiem, kā arī no personālsabiedrības personiski atbildīgajiem biedriem, pamatojoties uz viņu pienākumu atbildēt par personālsabiedrības saistībām, tiesas sēde nosakāma ne vēlāk kā triju mēnešu laikā pēc paskaidrojuma saņemšanas vai tā iesniegšanas termiņa notecēšanas, vai pēc sagatavošanas sēdes, vai pēc mediācijas termiņa notecēšanas. Ja pierādījumi par mediācijas rezultātu tiesā saņemti pirms tiesneša noteiktā termiņa, tiesnesis var noteikt jaunu tiesas sēdes dienu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 07.04.2004., 09.06.2005., 30.09.2010., 08.09.2011., 22.05.2014. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

149.[1] pants. Sagatavošanas sēde

(1) Sagatavošanas sēdē tiesnesis iztaujā lietas dalībniekus par lietas būtību, lai precizētu strīda priekšmetu un robežas, izskaidro lietas dalībniekiem viņu procesuālās tiesības un pienākumus, procesuālo darbību izdarīšanas vai neizdarīšanas sekas, izlemj šā likuma 149.panta trešajā, ceturtajā un piektajā daļā paredzētos jautājumus, cenšas puses samierināt, kā arī piedāvā strīdu atrisināt, izmantojot mediāciju, ja nepieciešams, nosaka termiņu, līdz kuram izpildāmas atsevišķas procesuālās darbības.

(2) Ja tiesas sēde nav noteikta iepriekš, sagatavošanas sēdē tiesnesis nosaka tiesas sēdes dienu un laiku un paziņo par to klātesošajiem lietas dalībniekiem, kā arī nosaka uz tiesas sēdi aicināmās un izsaucamās personas.

(3) Sagatavošanas sēde tiek protokolēta. Sagatavošanas sēdes gaitu pilnā apjomā fiksē, izmantojot tehniskos līdzekļus. Protokolā ieraksta ziņas par sēdes norisi, lietas dalībnieku paskaidrojumu būtību un tiesneša pieņemtos lēmumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.2013., 22.05.2014. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

150.pants. Lietas dalībnieku atbildība

(1) Ja lietas dalībnieks bez attaisnojoša iemesla tiesneša noteiktajā termiņā neiesniedz paskaidrojumu, neatbild uz tiesneša pieprasījumu, tiesnesis var viņam uzlikt naudas sodu līdz 300 *euro*.

(2) Ja lietas dalībnieks bez attaisnojoša iemesla neierodas uz sagatavošanas sēdi, tiesnesis var viņam uzlikt naudas sodu līdz 300 *euro*.

(3) Ja atbildētājs nav iesniedzis paskaidrojumu, nav ieradies uz sagatavošanas sēdi un nav paziņojis savas neierašanās iemeslu, tiesa var sagatavošanas sēdē taisīt aizmugurisku spriedumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.09.2010., 29.11.2012., 12.09.2013., 11.11.2021. un 16.04.2026. likumu, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

21.nodaļa
Civillietu iztiesāšana

151.pants. Tiesas sēde

(1) Lietas iztiesā tiesas sēdē, kuru vada tiesnesis.

(2) Tiesnesis vada lietas iztiesāšanu tā, lai nodrošinātu visiem lietas dalībniekiem vienādas iespējas piedalīties lietas apstākļu noskaidrošanā.

(3) Lietas iztiesāšanas gaitā tiesnesis cenšas puses samierināt, kā arī piedāvā strīdu atrisināt, izmantojot mediāciju.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.05.2014. likumu, kas stājas spēkā 18.06.2014.)

152.pants. Kārtība tiesas sēdē

(1) Lietas dalībniekiem, lieciniekiem, ekspertiem, tulkiem tiesas sēdē jāievēro šajā likumā noteiktā kārtība un bez ierunām jāpakļaujas tiesneša norādījumiem un tiesas lēmumiem.

(2) Tiesas sēžu zālē klātesošajām personām jāuzvedas tā, lai netraucētu tiesas sēdes gaitu.

(3) Lietas iztiesāšanas gaitu var pierakstīt vai citādi fiksēt, netraucējot tiesas sēdes norisi. Foto, kino un video aparatūras lietošana tiesas sēdē pieļaujama tikai ar tiesas atļauju. Pirms šā jautājuma izlemšanas tiesa noklausās lietas dalībnieku viedokli.

(4) Tiesas sēžu zālē ielaižamo personu skaitu nosaka tiesa atbilstoši zālē esošo vietu skaitam. Pušu radiniekiem un masu informācijas līdzekļu pārstāvjiem ir priekšrocības tiesības būt klāt lietas iztiesāšanā.

(5) Tiesai ienākot sēžu zālē un aizejot no tās, visiem tiesas sēžu zālē klātesošajiem jāpieceļas.

(6) Lietas dalībnieki, liecinieki un eksperti sniedz tiesai paskaidrojumus un atzinumus, piesaka lūgumus un dod liecības, stāvot kājās. Atkāpšanās no šā noteikuma pieļaujama tikai ar tiesneša atļauju.

(7) Tiesas spriedumu visi tiesas sēžu zālē klātesošie noklausās, stāvot kājās.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.06.2003. likumu, kas stājas spēkā 24.07.2003.)

153.pants. Kārtības nodrošināšana tiesas sēdē

(1) Personai, kura traucē kārtību lietas iztiesāšanas laikā, tiesnesis izsaka brīdinājumu.

(2) Ja lietas dalībnieki, liecinieki, eksperti vai tulki atkārtoti traucē kārtību, tiesa var šīm personām uzlikt naudas sodu līdz 300 *euro*.

(3) Ja prokurors vai advokāts atkārtoti traucē kārtību, par to paziņo amatā augstākam prokuroram vai Latvijas Zvērinātu advokātu padomei.

(4) Ja persona, kura nav lietas dalībnieks, atkārtoti traucē kārtību, tiesnesis izraida to no tiesas sēžu zāles. Par necieņu pret tiesu šo personu var saukt arī pie likumā noteiktās atbildības.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.09.2013. un 16.04.2026. likumu, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

154. pants. Tiesas sēdes uzsākšana

Lietas iztiesāšanai noteiktajā laikā tiesa ienāk sēžu zālē, sēdes vadītājs atklāj tiesas sēdi un paziņo:

1) gadu, datumu, mēnesi un tiesas sēdes vietu;

2) tās tiesas nosaukumu, kura izskata lietu, tiesas sastāvu, tiesas sēdes sekretāru, tulku, tiesas noteikto pārstāvi videokonferences norisei, ja lietas dalībnieks piedalās tiesas sēdē, izmantojot videokonferenci tiesā pēc lietas dalībnieka atrašanās vietas vai šim nolūkam speciāli aprīkotā vietā, advokātu un prokuroru, kuri piedalās lietā;

3) tiesas sēdes atklāšanas laiku;

4) lietas nosaukumu.

(08.09.2011. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

155.pants. Procesa dalībnieku ierašanās pārbaude

(1) Tiesas sēdes sekretārs ziņo tiesai, kuras šajā lietā uzaicinātās un izsauktās personas ieradušās, kā arī to, vai ir paziņots par tiesas sēdi personām, kas nav ieradušās, un kādas ziņas saņemtas par šo personu neierašanās iemesliem.

(2) Tiesa pārbauda ieradušos personu identitāti, to personu identitāti, kuras tiesas sēdē piedalās, izmantojot videokonferenci tiešsaistes sistēmā, un pārstāvju pilnvaras. Tiesas noteikts pārstāvis pārbauda to personu identitāti, kuras tiesas sēdē piedalās, izmantojot videokonferenci tiesā pēc personas atrašanās vietas vai šim nolūkam speciāli aprīkotā vietā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.09.2011. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

156.pants. Lietas dalībnieka, liecinieka, eksperta vai tulka neierašanās sekas

(1) Ja uz tiesas sēdi nav ieradies kāds no lietas dalībniekiem, liecinieks, eksperts vai tulks, tiesa uzsāk lietas izskatīšanu, ja vien saskaņā ar šā likuma 209. vai 210.pantu nav pamats to atlikt.

(2) Ja lietas dalībnieks, kas nav ieradies tiesas sēdē, nav laikus paziņojis tiesai savas neierašanās iemeslu, tiesa var uzlikt šai personai naudas sodu līdz 300 *euro*.

(3) Ja kāds no lietas dalībniekiem neierodas tiesā tādu iemeslu dēļ, kurus tiesa atzīst par neattaisnojošiem, tiesa var uzlikt šai personai naudas sodu līdz 300 *euro*.

(4) Lieciniekam un ekspertam, kuri nav ieradušies tiesas sēdē, piemērojamas šā likuma 109. u n 122.pantā noteiktās procesuālās sankcijas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.09.2013. un 16.04.2026. likumu, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

157.pants. Pienākumu izskaidrošana tulkam

(1) Tiesa izskaidro tulkam viņa pienākumu tulkot to personu paskaidrojumus, jautājumus, liecības, pieteikumus un lūgumus, kuras nepārvalda tiesvedības valodu, bet šīm personām — citu lietas dalībnieku paskaidrojumus, jautājumus, liecības, pieteikumus, lūgumus, nolasīto dokumentu saturu, tiesneša rīkojumus un tiesas nolēmumus.

(2) Tiesa brīdina tulku, ka par atteikšanos tulkot vai par apzināti nepareizu tulkošanu viņš ir atbildīgs saskaņā ar krimināllikumu.

158.pants. Liecinieku izraidīšana no tiesas sēžu zāles

Lieciniekī līdz viņu nopratināšanas sākumam tiek izraidīti no tiesas sēžu zāles. Sēdes priekšsēdētājs gādā, lai tiesas nopratinātie lieciniekī nesazinātos ar nenopratinātajiem lieciniekiem.

159.pants. Tiesību un pienākumu izskaidrošana lietas dalībniekiem

(1) Tiesa izskaidro lietas dalībniekiem viņu procesuālās tiesības un pienākumus.

(2) Tiesa lietas izskatīšanas gaitā izskaidro pusēm un trešajām personām procesuālo darbību izpildīšanas vai neizpildīšanas sekas.

160.pants. Noraidījumu izlemšana

(1) Tiesa noskaidro, vai lietas dalībniekiem ir noraidījumi tiesnesim, prokuroram, tiesas sēdes sekretāram, ekspertam vai tulkam.

(2) Pieteiktos noraidījumus tiesa izlemj šā likuma 21.pantā noteiktajā kārtībā.

161.pants. Tiesību un pienākumu izskaidrošana ekspertam

Ja par ekspertu izraudzītā persona nav Tiesu ekspertu likumā noteiktajā kārtībā sertificēts tiesu eksperts, tiesa izskaidro ekspertam viņa tiesības un pienākumus un brīdina, ka par atteikšanos no atzinuma došanas vai par apzināti nepatiesa atzinuma došanu eksperts ir atbildīgs saskaņā ar krimināllikumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.10.2015. likumu, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

162.pants. Lietas dalībnieku pieteikto lūgumu izlemšana

Tiesa noskaidro, vai lietas dalībniekiem ir lūgumi, kas saistīti ar lietas iztiesāšanu, un izlemj tos pēc pārējo lietas dalībnieku viedokļa noklausīšanās.

163.pants. Sākums lietas izskatīšanai pēc būtības

(1) Lietas izskatīšana pēc būtības sākas ar tiesneša ziņojumu par lietas apstākļiem.

(2) Pēc tiesneša ziņojuma tiesa noskaidro, vai prasītājs uztur prasību, vai atbildētājs atzīst prasību un vai puses nevēlas noslēgt izlīgumu vai nodot lietu izskatīšanai šķīrējtiesā.

164.pants. Atteikšanās no prasības, prasības atzīšana, izlīgums, vienošanās par lietas nodošanu šķīrējtiesai vai mediācijas izmantošanu

(1) Atteikšanos no prasības vai prasības atzīšanu var izteikt tiesas sēdē mutvārdos.

(2) Ja atteikšanās no prasības vai prasības atzīšana izteikta tiesai adresētos rakstveida pieteikumos, tos pievieno lietai.

(3) Izlīgums iesniedzams tiesai rakstveidā, un to pievieno lietai.

(4) Vienošanos par lietas nodošanu šķīrējtiesai noformē rakstveidā un pievieno lietai.

(5) Par prasītāja atteikšanos no prasības, par pušu vienošanos nodot lietu izskatīšanai šķīrējtiesā, kā arī par pušu izlīgumu tiesa pieņem lēmumu, ar kuru vienlaikus izbeidz tiesvedību lietā. Lēmumā par izlīguma apstiprināšanu norādāmi izlīguma noteikumi.

(6) Par atteikšanos apstiprināt izlīgumu tiesa pieņem motivētu lēmumu un turpina izskatīt lietu pēc būtības.

(7) Iekams lietas izskatīšana pēc būtības nav pabeigta, ir iespējams atteikties no prasības, atzīt prasību, noslēgt izlīgumu vai vienošanos par strīda nodošanu izskatīšanai šķīrējtiesā, kā arī vienoties par mediācijas izmantošanu.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.2013., 22.05.2014. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

165.pants. Lietas dalībnieku paskaidrojumi

(1) Lietas dalībnieki dod paskaidrojumus tiesas sēdē šādā secībā: prasītājs, trešā persona ar patstāvīgiem prasījumiem un atbildētājs.

(2) Ja lietā piedalās trešā persona, kurai nav patstāvīgu prasījumu, tā dod paskaidrojumus pēc prasītāja vai atbildētāja atkarībā no tā, kura pusē šī trešā persona piedalās lietā.

(3) Ja prasību cēlis prokurors, valsts vai pašvaldības iestāde vai persona, kurai ar likumu piešķirtas tiesības aizstāvēt tiesā citu personu tiesības un ar likumu aizsargātās intereses, tā dod paskaidrojumus tiesas sēdē pirmā.

(4) Lietas dalībnieku pārstāvji dod paskaidrojumus savu pārstāvamo vārdā.

(5) Lietas dalībnieki paskaidrojumos norāda visus apstākļus, uz kuriem pamatoti viņu prasījumi vai iebildumi.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

166.pants. Lietas dalībnieku rakstveida paskaidrojumi

(1) Lietas dalībnieki ir tiesīgi savus paskaidrojumus iesniegt tiesai rakstveidā.

(2) Lietas dalībnieku rakstveida paskaidrojumus nolasa tiesas sēdē, ievērojot šā likuma 165.pantā noteikto secību, un pievieno lietai.

167.pants. Jautājumu uzdošanas kārtība

(1) Ar tiesas atļauju lietas dalībnieki var uzdot cits citam jautājumus. Tiesa var noraidīt jautājumus, kuri neattiecas uz lietu.

(2) Tiesnesis var uzdot jautājumu lietas dalībniekam, ja viņš izsakās neskaidri vai nenoteikti, kā arī tad, ja no paskaidrojumiem nav redzams, ka lietas dalībnieks atzītu vai noliegtu apstākļus, uz kuriem pamatoti pretējās puses prasījumi vai iebildumi.

(3) Ja puse atsakās atbildēt uz jautājumu par strīdīgiem apstākļiem vai izvairās dot paskaidrojumus par tiem, tiesa var pieļaut, ka puse šos apstākļus neapstrīd.

168.pants. Pierādījumu pārbaudes kārtības noteikšana

Tiesa, noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus un uzklausījusi viņu viedokli, nosaka liecinieku un ekspertu nopratināšanas un citu pierādījumu pārbaudes kārtību.

169.pants. Liecinieka brīdināšana

(1) Pirms liecinieka nopratināšanas tiesa noskaidro viņa personību un brīdina par atbildību par atteikšanos liecināt vai par apzināti nepatiesas liecības došanu, kā arī izskaidro šā likuma 107.panta saturu.

(2) Pirms nopratināšanas liecinieks dod mutvārdos šāda satura apliecinājumu:

"Es, . . . (liecinieka vārds un uzvārds), apņemos liecināt tiesai par visu, kas man zināms lietā, kurā esmu aicināts kā liecinieks. Man izskaidrots, ka par atteikšanos no liecināšanas vai par apzināti nepatiesas liecības došanu man draud krimināltatbildība saskaņā ar krimināllikumu."

(3) *(Izslēgta ar 11.11.2021. likumu)*

(4) Lieciniekam, kurš nav sasniedzis 14 gadu vecumu, tiesnesis izskaidro viņa pienākumu patiesi liecināt, izstāstīt visu viņam šajā lietā zināmo, bet nebrīdina šo liecinieku par atbildību par atteikšanos liecināt vai par apzināti nepatiesas liecības došanu.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

170.pants. Liecinieku nopratināšana

(1) Katru liecinieku nopratina atsevišķi.

(2) Vispirms nopratināmi prasītāja norādītie liecinieki, pēc tam — atbildētāja norādītie liecinieki. Vienas puses norādīto liecinieku nopratināšanas secību nosaka tiesa, ņemot vērā šīs puses viedokli.

(3) Liecinieks dod savas liecības un atbild uz jautājumiem mutvārdos.

(4) Tiesa noskaidro liecinieka attiecības ar pusēm un trešajām personām un aicina viņu izstāstīt tiesai visu, kas lieciniekam personīgi zināms lietā, izvairoties no tādu ziņu sniegšanas, kuru avotu viņš nevar uzrādīt, kā arī no savu pieņēmumu un secinājumu izteikšanas. Tiesa var pārtraukt liecinieka stāstījumu, ja viņš runā par apstākļiem, kas neattiecas uz lietu.

(5) Ar tiesas atļauju lietas dalībnieki var uzdot jautājumus lieciniekam. Pirmais jautājumus uzdod lietas dalībnieks, pēc kura lūguma liecinieks izsaukts, pēc tam — citi lietas dalībnieki.

(6) Tiesnesis var uzdot jautājumus lieciniekam jebkurā viņa nopratināšanas brīdī. Liecinieka nopratināšanas laikā jautājumus var uzdot arī lietas dalībniekiem.

(7) Tiesa var nopratināt liecinieku otrreiz tajā pašā vai citā tiesas sēdē, kā arī konfrontēt lieciniekus.

(8) Ja apstākļi, kuru noskaidrošanai liecinieki izsaukti, ir noskaidroti, tiesa ar lietas dalībnieku piekrišanu var nenopratināt ieradušos lieciniekus, pieņemot par to attiecīgu lēmumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.2013. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

171.pants. Liecinieka tiesības lietot rakstveida piezīmes

Liecināšanas laikā liecinieks var lietot rakstveida piezīmes, ja viņa liecība saistīta ar aprēķiniem vai citiem datiem, kurus grūti atcerēties. Šīs piezīmes uzrādāmas tiesai un lietas dalībniekiem, un tās pēc tiesas lēmuma var pievienot lietai.

172.pants. Nepilngadīga liecinieka nopratināšana

(1) Nepilngadīga liecinieka nopratināšana pēc tiesas ieskata izdarāma likumiskā pārstāvja vai pedagoga klātbūtnē. Šīs personas var uzdot jautājumus nepilngadīgajam lieciniekam.

(2) Gadījumos, kad tas nepieciešams lietas apstākļu noskaidrošanai, nepilngadīgā liecinieka nopratināšanas laikā pēc tiesas lēmuma var izraidīt no tiesas sēžu zāles jebkuru lietas dalībnieku un sēžu zālē klātesošu personu. Pēc lietas dalībnieka atgriešanās sēžu zālē viņu iepazīstina ar nepilngadīgā liecinieka liecību un viņam dod iespēju uzdot lieciniekam jautājumus.

(3) Liecinieks, kas nav sasniedzis 15 gadu vecumu, pēc nopratināšanas izraidāms no tiesas sēžu zāles, izņemot gadījumus, kad tiesa atzīst par nepieciešamu šā liecinieka klātbūtni tiesas sēžu zālē.

173.pants. Liecinieka liecības nolasīšana

Liecinieka liecību, kas iegūta pierādījumu nodrošināšanas vai tiesas uzdevuma kārtībā vai iepriekšējā tiesas sēdē, nolasa vai atskaņo, ja tā fiksēta, izmantojot skaņu ierakstu, tiesas sēdē, kurā iztiesā lietu.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 04.02.2016. likumu, kas stājas spēkā 29.02.2016.)

174.pants. Nopratinātā liecinieka pienākums

Nopratinātajam lieciniekam jāpaliek tiesas sēžu zālē līdz lietas iztiesāšanas beigām. Viņš var atstāt sēžu zāli pirms lietas iztiesāšanas beigām tikai saskaņā ar tiesas lēmumu, kas pieņemts pēc lietas dalībnieku viedokļu noklausīšanās.

175.pants. Eksperta atzinuma pārbaude un eksperta nopratināšana

(1) Eksperta atzinumu nolasa tiesas sēdē.

(2) Tiesa un lietas dalībnieki var uzdot ekspertam jautājumus tādā pašā kārtībā kā lieciniekiem.

(3) Šā likuma 125.pantā minētajos gadījumos tiesa var noteikt papildu vai atkārtotu ekspertīzi.

176.pants. Rakstveida pierādījumu pievienošana lietai

(1) Jautājumu par rakstveida pierādījumu pievienošanu lietai tiesa izlemj pēc tam, kad tā iepazīstinājusi lietas dalībniekus ar šo pierādījumu saturu un uzklausījusi viņu viedokli.

(2) Valsts noslēpumu objektus apkopo atsevišķā sējumā.

(3) Pierādījumus, kuri satur komercnoslēpumu, pēc puses motivēta lūguma apkopo atsevišķā sējumā.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009. un 28.02.2019. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2019.)

177.pants. Rakstveida pierādījumu pārbaude

(1) Rakstveida pierādījumus vai to apskates protokolus nolasa tiesas sēdē vai uzrāda lietas dalībniekiem, bet, ja nepieciešams, — arī ekspertiem un lieciniekiem.

(2) Personisko korespondenci var nolasīt atklātā tiesas sēdē tikai ar sarakstē iesaistīto personu piekrišanu. Ja šādas piekrišanas nav vai personas mirušas, minētos pierādījumus nolasa un pārbauda slēgtā tiesas sēdē.

178.pants. Rakstveida pierādījumu apstrīdēšana

(1) Lietas dalībnieki var apstrīdēt rakstveida pierādījumu patiesīgumu.

(2) Pret rakstveida pierādījuma patiesīgumu nevar iebilst persona, kas to pati parakstījusi. Šī persona var apstrīdēt šo pierādījumu, ceļot atsevišķu prasību, ja paraksts dots vardarbības, draudu vai viltus ietekmē.

(3) Zemesgrāmatu, notariālo un citu likumā noteiktajā kārtībā apliecināto aktu patiesīgumu nevar apšaubīt. Tos var apstrīdēt, ceļot atsevišķu prasību.

(4) Apstrīdētā rakstveida pierādījuma iesniedzējam jādod tajā pašā tiesas sēdē paskaidrojumi par to, vai viņš vēlas izmantot šo rakstveida pierādījumu vai arī lūdz to izslēgt no pierādījumiem.

(5) Ja lietas dalībnieks vēlas izmantot apstrīdēto pierādījumu, tiesa, salīdzinājusi šo pierādījumu ar citiem lietā esošajiem pierādījumiem, lemj par tā izmantošanas pieļaujamību.

179.pants. Pieteikums par rakstveida pierādījuma viltojumu

(1) Lietas dalībnieks var iesniegt motivētu pieteikumu par rakstveida pierādījuma viltojumu.

(2) Persona, kura iesniegusi šo pierādījumu, var lūgt tiesu to izslēgt.

(3) Lai pārbaudītu pieteikumu par rakstveida pierādījuma viltojumu, tiesa var noteikt ekspertīzi vai pieprasīt citus pierādījumus.

(4) Ja tiesa atzīst, ka rakstveida pierādījums viltots, tā izslēdz šo pierādījumu un par viltojuma faktu paziņo prokuroram.

(5) Ja tiesa atzīst, ka lietas dalībnieks apzināti nepamatoti ierosinājis strīdu par rakstveida pierādījuma viltojumu, tā var šim lietas dalībniekam uzlikt naudas sodu līdz 300 *euro*.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.09.2013. un 16.04.2026. likumu, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

180.pants. Lietisko pierādījumu pārbaude

(1) Lietiskos pierādījumus apskata tiesas sēdē un uzrāda lietas dalībniekiem, bet, ja nepieciešams, — arī ekspertiem un lieciniekiem.

(2) Lietas dalībnieki par lietiskajiem pierādījumiem var sniegt paskaidrojumus un izteikt savu viedokli un lūgumus.

(3) Lietisko pierādījumu apskates protokolu, kas sastādīts pierādījumu nodrošināšanas vai tiesas uzdevuma kārtībā, nolasa tiesas sēdē.

181.pants. Pierādījumu apskate un pārbaude uz vietas

(1) Ja rakstveida vai lietiskos pierādījumus nevar nogādāt tiesā, pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa pieņem lēmumu par šo pierādījumu apskati un pārbaudi to atrašanās vietā.

(2) Par apskati uz vietas tiesa paziņo lietas dalībniekiem. Šo personu neierašanās nav šķērslis apskates izdarīšanai.

(3) Izdarot apskati uz vietas, tiesa var izsaukt ekspertus un lieciniekus.

(4) Apskates norisi ieraksta tiesas sēdes protokolā, kuram pievieno apskatē sastādīto un pārbaudīto lietisko pierādījumu plānus, rasējumus un attēlus.

182.pants. Institūcijas atzinums

(1) Pēc pierādījumu pārbaudes tiesa noklausās tās institūcijas atzinumu, kura piedalās procesā saskaņā ar likumu vai tiesas lēmumu.

(2) Tiesnesis un lietas dalībnieki var uzdot šīs institūcijas pārstāvim jautājumus sakarā ar atzinumu.
(07.04.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2004.)

183.pants. Lietas izskatīšanas pēc būtības pabeigšana

(1) Pēc tam, kad pārbaudīti visi pieteiktie pierādījumi, tiesa noskaidro lietas dalībnieku viedokli par iespēju pabeigt lietas izskatīšanu pēc būtības.

(2) Ja nav nepieciešams pārbaudīt papildu pierādījumus, tiesa noskaidro, vai prasītājs uztur prasību un vai puses nevēlas noslēgt izlīgumu.

(3) Ja prasītājs neatsakās no prasības un puses nevēlas noslēgt izlīgumu, tiesa pasludina lietas izskatīšanu pēc būtības par pabeigtu un pāriet pie tiesas debatēm.

184.pants. Tiesas debates

(1) Tiesas debatēs pirmais runā prasītājs vai viņa pārstāvis, pēc tam — atbildētājs vai viņa pārstāvis. Prokurors, valsts vai pašvaldību iestādes pārstāvis un persona, kas griezušies tiesā, lai aizstāvētu citu personu tiesības un ar likumu aizsargātās intereses, runā tiesas debatēs pirmie.

(2) Ja lietā piedalās trešā persona ar patstāvīgiem prasījumiem par strīda priekšmetu, šī persona vai tās pārstāvis runā pēc pusēm.

(3) Trešā persona, kurai nav patstāvīgu prasījumu par strīda priekšmetu, vai tās pārstāvis runā pēc prasītāja vai atbildētāja, kura pusē šī trešā persona piedalās lietā.

(4) Tiesas debašu dalībnieks nav tiesīgs savā runā atsaukties uz apstākļiem un pierādījumiem, kas nav pārbaudīti tiesas sēdē.

(5) Tiesa var pārtraukt debašu dalībnieku, ja viņš runā par apstākļiem, kas neattiecas uz lietu.

185.pants. Replikas

(1) Pēc tam, kad šā likuma 184.pantā minētie lietas dalībnieki runājuši debatēs, katram no viņiem ir tiesības uz vienu repliku.

(2) Tiesa var ierobežot repliku ilgumu.

186.pants. Prokurora atzinums

Ja lietā piedalās prokurors, kurš nav cēlis prasību, viņš pēc tiesas debatēm un replikām dod atzinumu par prasības pamatotību.

187.pants. Tiesas apspriede

(1) Pēc tiesas debatēm, kā arī replikām un prokurora atzinuma tiesa aiziet apspriedē taisīt spriedumu, pirms tam paziņojot par to tiesas sēžu zālē esošajiem.

(2) Ja tiesa atzīst, ka šajā tiesas sēdē nav iespējams taisīt spriedumu, tā nosaka datumu, kad spriedums būs sastādīts un pieejams tiešsaistes sistēmā.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.06.2003., 14.12.2017. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

188.pants. Lietas izskatīšanas pēc būtības atsākšana

(1) Ja apspriedes laikā tiesa atzīst par nepieciešamu noskaidrot jaunus apstākļus, kuriem ir nozīme lietā, vai papildus pārbaudīt esošos vai jaunus pierādījumus, tā atsāk lietas izskatīšanu pēc būtības.

(2) Tādā gadījumā tiesas sēde turpinās šajā nodaļā noteiktajā kārtībā.

22.nodaļa
Spriedums

189.pants. Vispārīgie noteikumi

(1) Tiesas nolēmumu, ar kuru lietu izspriež pēc būtības, tiesa taisa sprieduma veidā un pasludina Latvijas Republikas vārdā.

(2) Spriedumu taisa un pasludina pēc lietas izskatīšanas.

(3) Spriedumam jābūt likumīgam un pamatotam.

(4) Nav pieļaujama nekāda tieša vai netieša iejaukšanās sprieduma taisīšanā vai tiesas iespaidošana.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.06.2003. likumu, kas stājas spēkā 24.07.2003.)

190.pants. Sprieduma likumīgums un pamatotība

(1) Taisot spriedumu, tiesa vadās pēc materiālo un procesuālo tiesību normām.

(2) Tiesa spriedumu pamato uz apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā. Spriedumā tiesa neatspoguļo informāciju, kas ir valsts noslēpuma objekts vai komercnoslēpums, bet norāda, ka ar šo informāciju ir iepazinusies un to izvērtējusi.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009. un 28.02.2019. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2019.)

191.pants. Sprieduma taisīšanas kārtība

(1) *(Izslēgta ar 19.06.2003. likumu.)*

(2) Tiesnešu apspriedē drīkst būt klāt tikai tiesneši, kas ir tiesas sastāvā izskatāmajā lietā.

(3) Ja spriedumu taisa koleģiāli, tiesas sēdes priekšsēdētājs izsaka savu viedokli pēdējais.

(4) Tiesa, taisot spriedumu, visus nolēmumus pieņem ar balsu vairākumu. Spriedumu paraksta visi tiesneši.

(5) Lietā, kuru tiesnesis izskata vienpersoniski, spriedumu paraksta tiesnesis.

(6) Pēc sprieduma parakstīšanas to grozīt vai mainīt nav atļauts.

(7) *(Izslēgta ar 11.11.2021. likumu)*
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.06.2003. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

192.pants. Prasījuma robežu ievērošana

Tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas.

193.pants. Sprieduma forma un saturs

(1) Spriedumu sastāda rakstveidā.

(2) Spriedums sastāv no ievaddaļas, aprakstošās daļas, motīvu daļas un rezolutīvās daļas.

(3) Ievaddaļā norāda, ka spriedums taisīts Latvijas Republikas vārdā, kā arī sprieduma taisīšanas laiku, tās tiesas nosaukumu, kas taisījusi spriedumu, tiesas sastāvu, tiesas sēdes sekretāru, lietas dalībniekus un strīda priekšmetu.

(4) Aprakstošajā daļā norāda prasītāja prasījumus, atbildētāja pretprasību, iebildumus, kā arī lietas dalībnieku sniegto paskaidrojumu būtību.

(5) Motīvu daļā norāda lietā konstatētos faktus, pierādījumus, uz kuriem pamatoti tiesas secinājumi, un argumentus, ar kuriem noraidīti tie vai citi pierādījumi. Šajā daļā norāda arī normatīvos aktus, pēc kuriem tiesa vadījusies, un konstatēto lietas apstākļu juridisko novērtējumu, kā arī tiesas secinājumus par prasības pamatotību vai nepamatotību.

(6) Rezolutīvajā daļā norāda tiesas nolēmumu par prasības pilnīgu vai daļēju apmierināšanu vai par tās pilnīgu vai daļēju noraidīšanu, atsevišķi uzrādot prasījumus, kuri tiek apmierināti un kuri tiek noraidīti, un sprieduma būtību. Turklāt norāda, kam un kādā apmērā maksājami tiesāšanās izdevumi, minot arī kredītiestādes nosaukumu un konta numuru, kurā veicama samaksa, sprieduma labprātīgas izpildes termiņu, ja tiesa tādu noteikusi, sprieduma pārsūdzēšanas termiņu un kārtību, kā arī sprieduma sastādīšanas datumu, ievērojot šajā likumā paredzētos izņēmumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.02.2005., 07.09.2006., 05.02.2009., 28.05.2015., 22.06.2017. un 14.12.2017. likumu, kas stājas spēkā 15.01.2018. Grozījums par piektās daļas pēdējā teikuma izslēgšanu, kā arī grozījums sestās daļas pēdējā teikumā par vārda "pilna" izslēgšanu un teikuma papildināšanu ar vārdiem "ievērojot šajā likumā paredzētos izņēmumus" stājas spēkā 01.03.2018. Sk. pārejas noteikumu 137. punktu)

194. pants. Saīsināts spriedums, tā forma un saturs

(1) Saīsināto spriedumu tiesa sastāda:

1) ja atbildētājs pilnībā atzinis prasību un tiesa prasību apmierina;

2) aizmuguriska sprieduma gadījumā, ja tiesa prasību apmierina pilnībā;

3) vienkāršotās procedūras lietās;

4) *(izslēgts ar 25.10.2018. likumu)*.

(2) Saīsināto spriedumu sastāda saskaņā ar šā likuma 193. panta prasībām, izņemot aprakstošo daļu, kurā norāda tikai prasības priekšmetu, normatīvos aktus, pēc kuriem vadījies lietas dalībnieks, kā arī prasījumu, un motīvu daļu, kurā norāda tikai normatīvos aktus, pēc kuriem vadījusies tiesa.

(3) Saīsināto spriedumu tiesa sastāda 14 dienu laikā.

(14.12.2017. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.10.2018. likumu, kas stājas spēkā 28.11.2018.)

195.pants. Spriedums par naudas summas piedziņu

(1) Taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru, kā arī kredītiestādes nosaukumu un konta numuru, kurā veicama samaksa, ja tāds norādīts prasības pieteikumā.

(2) Taisot spriedumu par naudas summas piedziņu par maksājumiem par pārvaldīšanas darbībām daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā (pārvaldīšanas izdevumi), par maksājumiem par mājas uzturēšanai nepieciešamajiem pakalpojumiem (komunālie pakalpojumi) vai maksājumiem dzīvokļu īpašnieku kopības uzkrājumu fondā (uzkrājumi), tiesa papildus šā panta pirmajā daļā minētajam sprieduma rezolutīvajā daļā atsevišķi norāda šos prasījumus un piedzenamo summu atsevišķi par katru prasījumu, kā arī laika periodu, par kuru katrs prasījums ir apmierināms.

(08.09.2011. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.05.2015. un 21.01.2021. likumu, kas stājas spēkā

01.03.2021. Sk. pārejas noteikumu 162. un 163. punktu)

196.pants. Spriedums par mantas atdošanu natūrā

Taisot spriedumu par mantas atdošanu natūrā, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda konkrēto mantu, kā arī nosaka, ka mantas neesamības gadījumā no atbildētāja piedzenama tās vērtība, minot konkrētu summu.

197.pants. Spriedums, kas uzliek pienākumu izpildīt noteiktas darbības

(1) Spriedumā, kas uzliek pienākumu izpildīt noteiktas darbības, tiesa nosaka, konkrēti kam, kādas darbības un kādā termiņā ir jāizpilda.

(2) Taisot spriedumu, kas atbildētājam uzliek pienākumu izpildīt noteiktas darbības, kuras nav saistītas ar mantas vai naudas summu nodošanu, tiesa spriedumā var norādīt, ka tad, ja atbildētājs noteiktā termiņā neizpildīs spriedumu, prasītājs ir tiesīgs izpildīt šīs darbības uz atbildētāja rēķina , pēc tam no viņa piedzenot nepieciešamos izdevumus.

198.pants. Spriedums vairāku prasītāju labā vai pret vairākiem atbildētājiem

(1) Spriedumā vairāku prasītāju labā tiesa norāda, kāda sprieduma daļa attiecas uz katru no viņiem, vai arī to, ka piedziņas tiesības ir solidāras.

(2) Spriedumā pret vairākiem atbildētājiem tiesa norāda, kāda sprieduma daļa izpildāma katram no viņiem, vai arī to, ka viņu atbildība ir solidāra.

199. pants. Sprieduma pasludināšana

(1) Spriedumu pasludina tiesas sēdē, nolasot tā ievaddaļu un rezolutīvo daļu, bet šā likuma 187. panta otrajā daļā minētajā gadījumā tiesa nosaka datumu tuvāko 30 dienu laikā, kad spriedums būs pieejams tiešsaistes sistēmā. Datums, kad spriedums ir pieejams tiešsaistes sistēmā, uzskatāms par sprieduma pasludināšanas datumu.

(2) Ja spriedums tiek pasludināts tiesas sēdē, tiesnesis izskaidro tā pārsūdzēšanas kārtību un termiņus.

(3) Ja lieta tiek skatīta tiesas sēdē, saīsināto spriedumu pasludina tiesas sēdē pēc tā sastādīšanas, nolasot tā ievaddaļu un rezolutīvo daļu, bet šā likuma 187. panta otrajā daļā minētajā gadījumā tiesa nosaka datumu tuvāko 14 dienu laikā, kad saīsinātais spriedums būs pieejams tiešsaistes sistēmā. Datums, kad saīsinātais spriedums ir pieejams tiešsaistes sistēmā, uzskatāms par sprieduma pasludināšanas datumu.

(4) Ja tehnisku iemeslu dēļ spriedumu pasludināšanas datumā nav iespējams pievienot tiešsaistes sistēmā, spriedums tajā pašā datumā ir pieejams tiesas kancelejā. Par sprieduma pasludināšanas datumu šādā gadījumā uzskatāms datums, kad spriedums ir pieejams tiesas kancelejā.
(14.12.2017. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

200.pants. Pārrakstīšanās un matemātiskā aprēķina kļūdu labošana

(1) Tiesa pēc savas iniciatīvas vai lietas dalībnieka pieteikuma var labot spriedumā pārrakstīšanās un matemātiskā aprēķina kļūdas. Jautājumu par kļūdu labošanu izskata rakstveida procesā. Par minētā jautājuma izskatīšanu rakstveida procesā iepriekš paziņo lietas dalībniekiem. Ja pieteikumu iesniedzis lietas dalībnieks, vienlaikus ar paziņojuma nosūtīšanu tiesa nosūta lietas dalībniekiem pieteikumu par pārrakstīšanās vai matemātiskā aprēķina kļūdu labošanu spriedumā.

(2) Pārrakstīšanās vai matemātiskā aprēķina kļūdas spriedumā izlabo ar tiesas lēmumu, kuru nosūta lietas dalībniekiem triju dienu laikā pēc tā pieņemšanas.

(3) Par lēmumu izdarīt kļūdas labojumu spriedumā lietas dalībnieks var iesniegt blakus sūdzību.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.09.2011. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

201.pants. Papildspriedums

(1) Tiesa, kas taisījusi lietā spriedumu, ir tiesīga pēc savas iniciatīvas vai lietas dalībnieka pieteikuma taisīt papildspriedumu, ja:

1) nav taisīts spriedums par kādu no prasījumiem, par kuru lietas dalībnieki iesnieguši pierādījumus un devuši paskaidrojumus;
2) tiesa nav noteikusi piespriestās summas apmēru, mantu, kas jānodod, darbības, kas jāizpilda, vai tiesāšanās izdevumu atlīdzināšanu.

(2) Papildsprieduma taisīšanu var ierosināt likumā noteiktajā sprieduma pārsūdzēšanas termiņā.

(3) Jautājumu par papildsprieduma taisīšanu izskata rakstveida procesā, iepriekš par to paziņojot lietas dalībniekiem. Vienlaikus ar paziņojumu tiesa nosūta lietas dalībniekiem pieteikumu par papildsprieduma taisīšanu.

(4) Par tiesas lēmumu atteikt papildsprieduma taisīšanu var iesniegt blakus sūdzību.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.06.2024. likumu, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

202.pants. Sprieduma izskaidrošana

(1) Tiesa, kura taisījusi spriedumu, var pēc lietas dalībnieka pieteikuma ar savu lēmumu to izskaidrot, negrozot sprieduma saturu.

(2) Sprieduma izskaidrošana pieļaujama, ja tas vēl nav izpildīts un nav notecējis termiņš tā izpildīšanai piespiedu kārtā.

(3) Jautājumu par sprieduma izskaidrošanu izskata rakstveida procesā, iepriekš par to paziņojot lietas dalībniekiem. Vienlaikus ar paziņojumu tiesa nosūta lietas dalībniekiem pieteikumu par sprieduma izskaidrošanu.

(4) Par tiesas lēmumu jautājumā par sprieduma izskaidrošanu var iesniegt blakus sūdzību.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.10.2015. likumu, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

203.pants. Sprieduma stāšanās likumīgā spēkā

(1) Tiesas spriedums stājas likumīgā spēkā pēc tam, kad notecējis termiņš tā pārsūdzēšanai apelācijas kārtībā un sūdzība nav iesniegta. Ja apelācijas instances tiesa apelācijas sūdzību atstājusi bez izskatīšanas vai apelācijas tiesvedību izbeigusi, spriedums stājas spēkā no attiecīgā lēmuma pasludināšanas brīža.

(2) Ja spriedums pārsūdzēts kādā daļā, tā nepārsūdzētajā daļā spriedums stājas spēkā, kad notecējis termiņš tā pārsūdzēšanai.

(2^1) Ja attiecībā uz kaut vienu lietas dalībnieku termiņu apelācijas sūdzības iesniegšanai par pirmās instances tiesas spriedumu nosaka saskaņā ar šā likuma 415. panta $2.^2$ daļu, tiesas spriedums stājas likumīgā spēkā pēc tam, kad notecējis termiņš tā pārsūdzēšanai, termiņu skaitot no vēlākā sprieduma izsniegšanas datuma, ja nav iesniegta apelācijas sūdzība.

(2^2) Ja šā panta $2.^1$daļā minētajos gadījumos nav saņemts attiecīgs apstiprinājums par sprieduma izsniegšanu ($56.^2$pants), spriedums stājas likumīgā spēkā sešus mēnešus pēc tā pasludināšanas.

(3) Pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā lietas dalībnieki, kā arī viņu tiesību pārņēmēji nav tiesīgi citā procesā apstrīdēt tiesas nodibinātos faktus, kā arī no jauna celt tiesā prasību par to pašu priekšmetu uz tā paša pamata, izņemot šajā likumā noteiktos gadījumus.

(4) Ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

(5) Spriedumam, kas stājies likumīgā spēkā, ir likuma spēks, tas ir obligāts un izpildāms visā valsts teritorijā, un to var atcelt tikai likumā noteiktajos gadījumos un kārtībā.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 07.09.2006., 05.02.2009. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

204.pants. Sprieduma izpildīšana

Spriedumu izpilda pēc tā stāšanās likumīgā spēkā, izņemot gadījumus, kad spriedums izpildāms nekavējoties.

204.[1] pants. Sprieduma labprātīga izpilde

(1) Taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, par mantas atdošanu natūrā, par personu un mantas izlikšanu no telpām un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, izņemot gadījumus, kad spriedums izpildāms nekavējoties.

(2) Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

(17.02.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 10.03.2005.)

205.pants. Nekavējoties izpildāmie spriedumi

(1) Pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi:

1) par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam;

2) par darba samaksas piedziņu;

3) par atjaunošanu darbā;

4) par atlīdzību par sakropļojumu vai citu veselības bojājumu;

5) par uzturlīdzekļu piedziņu sakarā ar tādas personas nāvi, kuras pienākums bijis kādu uzturēt;

6) lietās, kurās atbildētājs atzinis prasījumu;

7) lietās, kurās sevišķu apstākļu dēļ sprieduma izpildīšanas novilcināšana var radīt ievērojamus zaudējumus piedzinējam vai arī pati piedziņa var kļūt neiespējama;

8) lietās, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām.

(2) Sprieduma tūlītēja izpildīšana šā panta pirmās daļas 7.punktā paredzētajā gadījumā pieļaujama, vienīgi pieprasot no piedzinēja pienācīgu nodrošinājumu gadījumam, ja apelācijas instances tiesa spriedumu grozītu.

(3) Šā panta pirmās daļas 1. un 8. punktā paredzētajos gadījumos tiesa arī pēc savas iniciatīvas var noteikt, ka spriedums pilnīgi vai noteiktā daļā izpildāms nekavējoties.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 09.06.2011., 29.11.2012. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

206.pants. Sprieduma izpildes atlikšana, sadalīšana termiņos, tā izpildes veida vai kārtības grozīšana

(1) Tiesa, kas taisījusi spriedumu lietā, ir tiesīga pēc lietas dalībnieka pieteikuma, ievērojot pušu mantisko stāvokli, bērnu tiesības vai citus apstākļus, pieņemt lēmumu par sprieduma izpildīšanas atlikšanu vai sadalīšanu termiņos, kā arī par tā izpildes veida un kārtības grozīšanu. Lēmums par sprieduma izpildīšanas atlikšanu, sadalīšanu termiņos vai izpildes veida un kārtības grozīšanu izpildāms nekavējoties.

(2) Pieteikumu izskata rakstveida procesā, iepriekš par to paziņojot lietas dalībniekiem. Vienlaikus ar paziņojumu tiesa, nosakot termiņu paskaidrojuma iesniegšanai, nosūta lietas dalībniekiem pieteikumu par sprieduma izpildes atlikšanu, sadalīšanu termiņos, tā izpildes veida vai kārtības grozīšanu.

(3) Par tiesas lēmumu atlikt sprieduma izpildīšanu vai to sadalīt termiņos, kā arī par tā izpildes veida un kārtības grozīšanu var iesniegt blakus sūdzību. Blakus sūdzības iesniegšana neaptur lēmuma izpildi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.12.2006., 08.09.2011. un 29.10.2015. likumu, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

206.[1] pants. Eiropas Parlamenta un Padomes regulā Nr. 861/2007 paredzētajā kārtībā taisītā sprieduma un Eiropas Parlamenta un Padomes regulā Nr. 1896/2006 paredzētajā kārtībā taisītā Eiropas maksājuma rīkojuma izpildes jautājumi

(1) Tiesa, kas taisījusi spriedumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulā Nr. 861/2007 paredzētajā kārtībā vai Eiropas maksājuma rīkojumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulā Nr. 1896/2006 paredzētajā kārtībā, ir tiesīga pēc parādnieka pieteikuma Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 861/2007 15.panta 2.punktā vai Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 1896/2006 23.pantā paredzētajos gadījumos:

1) aizstāt sprieduma vai Eiropas maksājuma rīkojuma izpildi ar šā likuma 138.pantā paredzētajiem pasākumiem šā sprieduma vai Eiropas maksājuma rīkojuma izpildes nodrošinājumam;

2) grozīt sprieduma vai Eiropas maksājuma rīkojuma izpildes veidu vai kārtību;

3) apturēt sprieduma vai Eiropas maksājuma rīkojuma izpildi.

(2) Šā panta pirmajā daļā minēto pieteikumu izskata rakstveida procesā, iepriekš par to paziņojot lietas dalībniekiem. Vienlaikus ar paziņojumu tiesa, nosakot termiņu paskaidrojuma iesniegšanai, nosūta lietas dalībniekiem pieteikumu.

(3) Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību.

(05.02.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.09.2011. un 29.10.2015. likumu, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

207.pants. Sprieduma izpildīšanas nodrošinājums

Pēc lietas dalībnieku pieteikuma tiesa spriedumā var noteikt šā likuma 138. pantā vai 77.[3] nodaļā paredzētos pasākumus sprieduma izpildes nodrošinājumam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 07.09.2006. un 08.12.2016. likumu, kas stājas spēkā 04.01.2017. Grozījumi pantā saistībā ar Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu stājas spēkā 18.01.2017. Sk. pārejas noteikumu 121. punktu)

208.pants. Sprieduma nosūtīšana lietas dalībniekiem

(1) Lietas dalībniekam, kas nav piedalījies tiesas sēdē, spriedumu nosūta ne vēlāk kā triju dienu laikā pēc sprieduma pasludināšanas.

(2) *(Izslēgta no 01.03.2018. ar 14.12.2017. likumu. Sk. Pārejas noteikumu 137. punktu)*

(3) Ja spriedums šā panta pirmajā daļā minētajos gadījumos nosūtāms personai saskaņā ar šā likuma 56.[2] pantu un šajā likumā paredzētajos gadījumos spriedumam pievienojams tulkojums, tiesa nosūta spriedumu kopā ar tulkojumu nekavējoties pēc tulkojuma sagatavošanas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 14.12.2017., 31.05.2018. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

22.[1] nodaļa
Aizmugurisks spriedums

(Nodaļa 31.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

208.[1] pants. Aizmugurisks spriedums

(1) Aizmugurisks spriedums ir spriedums, ko pirmās instances tiesa taisa lietā, kurā atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumu par prasību un nav ieradies pēc tiesas aicinājuma, nepaziņojot neierašanās iemeslu.

(2) Aizmugurisku spriedumu tiesa taisa, pamatojoties uz prasītāja paskaidrojumiem un lietā esošajiem materiāliem, ja tiesa tos atzīst par pietiekamiem strīda izšķiršanai.

(3) Aizmugurisku spriedumu nevar taisīt lietās:

1) kuras nevar izbeigt ar izlīgumu;

2) kurās atbildētāja deklarētā dzīvesvieta, dzīvesvieta, atrašanās vieta vai juridiskā adrese nav Latvijas Republikā;

3) kurās atbildētājs aicināts uz tiesu ar publikāciju oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis";

4) kurās ir vairāki atbildētāji un kaut viens piedalās procesā.

(4) Noteikumi par aizmugurisku spriedumu neattiecas uz sevišķo tiesāšanas kārtību.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

208.[2] pants. Aizmuguriska sprieduma forma un saturs

(1) Aizmugurisku spriedumu tiesa taisa un sastāda šā likuma 189.-198.pantā norādītajā kārtībā, ievērojot šajā pantā noteiktās īpatnības.

(2) To, ka spriedums ir aizmugurisks, norāda tā nosaukumā.

(3) Aizmuguriska sprieduma aprakstošajā daļā norāda prasītāja prasījumus, prasītāja paskaidrojumu būtību, šā sprieduma taisīšanas procesuālo pamatojumu, izņemot gadījumu, kad aizmuguriskā sprieduma aprakstošā daļa tiek taisīta atbilstoši šā likuma 194. panta pirmās daļas 2. punkta un otrās daļas prasībām.

(4) Aizmuguriska sprieduma rezolutīvajā daļā papildus šā likuma 193.panta sestajā daļā minētajam tiesa norāda, ka prasītājs ir tiesīgs pārsūdzēt spriedumu apelācijas kārtībā, bet atbildētājs 20 dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas ir tiesīgs iesniegt tiesai, kura taisījusi aizmugurisku spriedumu, pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.05.2018. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

208.[3] pants. Aizmuguriska sprieduma nosūtīšana atbildētājam

Aizmugurisku spriedumu nosūta atbildētājam uz oficiālo elektronisko adresi vai ierakstītā pasta sūtījumā.
(11.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

208.[4] pants. Aizmuguriska sprieduma pārsūdzēšana

(1) Prasītājs ir tiesīgs pārsūdzēt aizmugurisku spriedumu apelācijas kārtībā.

(2) Atbildētājs nav tiesīgs pārsūdzēt aizmugurisku spriedumu apelācijas kārtībā.

208.[5] pants. Tiesvedības atjaunošana un lietas izskatīšana no jauna

(1) Atbildētājs ir tiesīgs 20 dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas iesniegt tiesai, kas taisījusi aizmugurisku spriedumu, pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

(2) Pieteikumā norāda:

1) tiesas nosaukumu, kas taisījusi aizmugurisku spriedumu;

2) atbildētāja vārdu, uzvārdu, personas kodu, deklarēto dzīvesvietu, bet, ja tādas nav, — dzīvesvietu; juridiskajai personai — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi. Ja atbildētājs piekrīt elektroniskajai saziņai ar tiesu, norāda arī elektroniskā pasta adresi un, ja tas ir reģistrējies tiešsaistes sistēmā saziņai ar tiesu, ietver arī norādi par reģistrēšanos;

2^1) kredītiestādes nosaukumu un konta numuru, kurā atlīdzināmi tiesāšanās izdevumi;

3) aizmuguriska sprieduma taisīšanas datumu un būtību;

4) iemeslus, kuru dēļ atbildētājs nav ņēmis dalību lietā;

5) atbildētāja iebildumus pret prasību un spriedumu, iebildumu pamatojumu;

6) pierādījumus, kas apstiprina iebildumus un to pamatojumu, likumu, uz kuru tie pamatoti;

7) lūgumus par pierādījumu pieņemšanu vai to izprasīšanu;

8) lūgumu atjaunot tiesvedību lietā un izskatīt lietu no jauna.

(3) Pieteikumam pievieno dokumentus, kas apstiprina:

1) valsts nodevas un citu tiesas izdevumu samaksu likumā noteiktajā kārtībā un apmērā, izņemot gadījumu, kad pieteikums iesniegts un samaksa veikta tiešsaistes sistēmā;

2) iebildumu pamatojumu.

(4) Pieteikumam pievieno pierādījumus, kas apstiprina apstākļus, uz kuriem pamatots pieteikums.

(5) Neparakstītu pieteikumu uzskata par neiesniegtu un nosūta atpakaļ iesniedzējam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012., 23.04.2015., 23.11.2016., 22.06.2017. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

208.^{6} pants. Pieteikuma atstāšana bez virzības

(1) Tiesnesis atstāj pieteikumu bez virzības, ja:

1) pieteikumā nav visu šā likuma 208.^{5} panta otrajā daļā noteikto rekvizītu;

2) pieteikumam nav pievienoti šā likuma 208.^{5} panta trešajā un ceturtajā daļā noteiktie dokumenti.

(2) Par pieteikuma atstāšanu bez virzības tiesnesis pieņem motivētu lēmumu, kuru nosūta atbildētājam, un nosaka termiņu, ne īsāku par 20 dienām, trūkumu novēršanai. Termiņu skaita no lēmuma izsniegšanas dienas. Tiesneša lēmums ir pārsūdzams šajā likumā noteiktajā kārtībā. Pārsūdzēšanas termiņu skaita no lēmuma izsniegšanas dienas.

(3) Ja atbildētājs tiesneša noteiktajā termiņā trūkumus nav novērsis, pieteikumu uzskata par neiesniegtu un atdod atbildētājam. Lēmums par pieteikuma atdošanu nav pārsūdzams.

(4) Ja pieteikums atdots atbildētājam, viņam nav tiesību atkārtoti iesniegt tiesai pieteikumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

208.^{7} pants. Tiesneša rīcība pēc pieteikuma pieņemšanas

(1) Atzinis, ka pieteikums atbilst šā likuma 208.^{5} panta prasībām, tiesnesis paziņo par pieteikumu prasītājam un trešajām personām un nosūta viņiem pieteikumu. Atkarībā no lietas apstākļiem un rakstura prasītājam un trešajām personām var nosūtīt arī prasības pieteikumam pievienotos dokumentus.

(2) Tiesnesis izskata pieteikumu septiņu dienu laikā pēc tā saņemšanas un pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

1) par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna, ja atzīst, ka lietas izskatīšana bez atbildētāja piedalīšanās un viņa pieteikto pierādījumu pārbaudes novedusi vai varējusi novest pie lietas nepareizas izspriešanas;

2) par pieteikuma noraidīšanu, ja atzīst, ka lietas izskatīšanai no jauna nav šā panta otrās daļas 1.punktā norādītā pamata.

(3) Lēmumā par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna tiesnesis nosaka tiesas sēdes dienu un laiku un uz tiesu aicināmās un izsaucamās personas.

(4) Ja pieņemts lēmums par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna un prasītājs ir iesniedzis apelācijas sūdzību par aizmugurisku spriedumu, sūdzību atdod prasītājam.

(5) Par lēmumu, ar kuru noraidīts pieteikums, var iesniegt blakus sūdzību. Lēmums par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna nav pārsūdzams.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

208.[8] pants. Aizmuguriska sprieduma stāšanās likumīgā spēkā

(1) Aizmugurisks spriedums stājas likumīgā spēkā, ja likumā noteiktajā termiņā nav iesniegta apelācijas sūdzība un nav iesniegts pieteikums par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

(2) Ja ir noraidīts pieteikums par tiesvedības atjaunošanu un apelācijas sūdzība par tiesas spriedumu nav iesniegta, aizmugurisks spriedums stājas spēkā pēc tam, kad izbeidzies termiņš tiesneša lēmuma pārsūdzēšanai.

(3) Ja tiesneša lēmums par pieteikuma noraidīšanu ir pārsūdzēts un apelācijas instances tiesa to atstājusi negrozītu, aizmugurisks spriedums stājas spēkā no apelācijas instances tiesas lēmuma pasludināšanas brīža.

208.[9] pants. Lietas izskatīšana no jauna

Ja ir pieņemts lēmums par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna, aizmugurisks spriedums spēkā nestājas un lieta tiek izskatīta no jauna pilnā apjomā šā likuma 21.nodaļā paredzētajā kārtībā. Uz šo gadījumu neattiecas likumā noteiktais ierobežojums tiesnesim piedalīties lietas izskatīšanā no jauna.

23.nodaļa
Lietas izskatīšanas atlikšana

209.pants. Tiesas pienākums atlikt lietas izskatīšanu

Tiesa atliek lietas izskatīšanu:

1) ja tiesas sēdē neierodas kāds no lietas dalībniekiem un viņam nav paziņots par tiesas sēdes laiku un vietu;

2) ja kāds no lietas dalībniekiem, kam paziņots par tiesas sēdes laiku un vietu, neierodas tiesas sēdē tāda iemesla dēļ, kuru tiesa atzīst par attaisnojošu;

3) ja atbildētājam nav izsniegts prasības pieteikums un tāpēc viņš lūdz lietas izskatīšanu atlikt;

4) ja nepieciešams pieaicināt par lietas dalībnieku personu, kuras tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses var tikt aizskartas ar tiesas spriedumu;

5) šā likuma 240.pantā paredzētajā gadījumā;

6) ja tiesas sēdē neierodas atbildētājs, kuram saskaņā ar šā likuma 56.[2] panta pirmo daļu ir nosūtīts paziņojums par tiesas sēdes laiku un vietu un ir saņemts apstiprinājums par dokumentu izsniegšanu (56.[2] panta otrā daļa), bet atbildētājs paziņojumu nav saņēmis savlaicīgi;

7) ja tiesas sēdē neierodas atbildētājs, kuram saskaņā ar šā likuma 56.[2] panta pirmo daļu ir nosūtīts paziņojums par tiesas sēdes laiku un vietu vai prasības pieteikums, un nav saņemts apstiprinājums par dokumentu izsniegšanu (56.[2] panta otrā daļa) vai dokumentu neizsniegšanu;

8) ja saņemta pušu piekrišana mediācijai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 08.09.2011., 22.05.2014. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

210.pants. Tiesas tiesības atlikt lietas izskatīšanu

(1) Tiesa var atlikt lietas izskatīšanu:

1) ja prasītājs, kam paziņots par tiesas sēdes laiku un vietu, neierodas tiesas sēdē nezināma iemesla dēļ;

2) ja atbildētājs, kam paziņots par tiesas sēdes laiku un vietu, neierodas tiesas sēdē nezināma iemesla dēļ;

3) ja atzīst, ka nav iespējams izskatīt lietu tāpēc, ka nav ieradies kāds lietas dalībnieks, kura piedalīšanās lietas izskatīšanā saskaņā ar likumu ir obligāta, kā arī liecinieks, eksperts vai tiesas nodrošinātais tulks;

4) pēc lietas dalībnieka lūguma, lai dotu viņam iespēju iesniegt papildu pierādījumus;

5) ja persona nespēj piedalīties tiesas sēdē, izmantojot videokonferenci, tehnisku vai citu no tiesas neatkarīgu iemeslu dēļ;

6) ja tulks neierodas tiesas sēdē tāda iemesla dēļ, kuru tiesa atzīst par attaisnojošu.

(2) Šā panta pirmās daļas 1. vai 2.punktā norādītā iemesla dēļ tiesa var atlikt lietas izskatīšanu ne vairāk kā vienu reizi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.09.2011. un 04.02.2016. likumu, kas stājas spēkā 29.02.2016. Saistībā ar tulkiem izdarītais grozījums pirmās daļas 3. punktā un grozījums par pirmās daļas papildināšanu ar 6. punktu stājas spēkā 31.07.2016. Sk. pārejas noteikumu 114. punktu)

211.pants. Lēmums par lietas izskatīšanas atlikšanu

(1) Lēmumu par lietas izskatīšanas atlikšanu ieraksta tiesas sēdes protokolā.

(2) Atliekot lietas izskatīšanu, tiesa norāda visas tās procesuālās darbības, kuras jāizpilda līdz nākamajai tiesas sēdei, kā arī nosaka nākamās tiesas sēdes dienu. Ja tiesa atliek lietas izskatīšanu šā likuma 209. panta 7. punktā paredzētajā gadījumā, nākamā tiesas sēde nosakāma tikai pēc tam, kad ir ievēroti Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1784 22. panta 2. punktā vai Hāgas 1965. gada konvencijas 15. panta otrajā daļā minētie nosacījumi vai, ja šajā pantā minētie tiesību akti nav piemērojami, ir veikti līdzvērtīgi pasākumi.

(2^1) Atliekot lietas izskatīšanu šā likuma 209. panta 8. punktā minētajā gadījumā, tiesa lēmumā par lietas izskatīšanas atlikšanu nosaka termiņu mediācijas izmantošanai, kas nav ilgāks par sešiem mēnešiem, un pušu pienākumu iesniegt tiesā pierādījumus par mediācijas rezultātu ne vēlāk kā septiņas dienas pēc mediācijas izbeigšanas. Tiesas lēmums par lietas izskatīšanas atlikšanu mediācijas izmantošanai nav pārsūdzams.

(3) Nākamās tiesas sēdes dienu tiesa paziņo personām, kuras ieradušās uz tiesas sēdi. Klātneesošās personas no jauna uzaicina vai izsauc uz tiesas sēdi.

(4) Lēmums par lietas izskatīšanas atlikšanu nav pārsūdzams, izņemot lēmumu, kurā nav noteikta nākamā tiesas sēdes diena.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.09.2011., 22.05.2014., 31.05.2018., 11.11.2021. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

212.pants. Liecinieku nopratināšana, atliekot lietas izskatīšanu

(1) Ja tiesas sēdē ir klāt visi lietas dalībnieki, tiesa, atliekot lietas izskatīšanu, var nopratināt ieradušos lieciniekus.

(2) Ja nepieciešams, nopratinātos lieciniekus var izsaukt uz nākamo tiesas sēdi.

213.pants. Lietas izskatīšanas atsākšana

(Izslēgts ar 07.09.2006. likumu, kas stājas spēkā 11.10.2006.)

24.nodaļa
Tiesvedības apturēšana civillietā

214.pants. Tiesas pienākums apturēt tiesvedību

Tiesa aptur tiesvedību, ja:

1) mirusi fiziskā persona vai beigusi pastāvēt juridiskā persona, kas lietā ir puse vai trešā persona ar patstāvīgiem prasījumiem, un ja apstrīdētā tiesiskā attiecība pieļauj tiesību pārņemšanu;

2) pusei vai trešajai personai tiesa noteikusi tādu rīcībspējas ierobežojumu, kas neļauj tai patstāvīgi realizēt civilprocesuālās tiesības un pienākumus;

3) puse vai trešā persona smagas slimības, vecuma vai invaliditātes dēļ vispār nespēj piedalīties lietas izskatīšanā;

4) tā pieņem lēmumu par pieteikuma iesniegšanu Satversmes tiesai vai arī Satversmes tiesa ir ierosinājusi lietu sakarā ar puses vai trešās personas iesniegto konstitucionālo sūdzību;

4^1) tā pieņem lēmumu par jautājuma uzdošanu Eiropas Savienības Tiesai prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai;

5) lietas izskatīšana nav iespējama, iekams nav izšķirta cita lieta, kas izskatāma civilprocesa, kriminālprocesa, administratīvā procesa vai administratīvā pārkāpuma procesa kārtībā;

5^1) prasība ir celta šā likuma 28. panta $9.^1$ daļā minētajā gadījumā un lietas izskatīšana nav iespējama, iekams ārvalstī nav izskatīta lieta;

6) *(izslēgts ar 08.09.2011. likumu)*;

7) Konkurences padome izskata lietu par konkurences tiesību pārkāpumu, kas saistīta ar prasījumu par zaudējumu atlīdzināšanu;

8) Patērētāju tiesību aizsardzības centrs izskata lietu par patērētāju tiesību pārkāpumu, kas saistīts ar patērētāju kolektīvo prasību;

9) Konkurences padome vai Eiropas Komisija izskata lietu par Digitālo tirgu akta pārkāpumu, kas saistīta ar konkrēto prasījumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2001., 07.04.2004., 07.09.2006., 05.02.2009., 08.09.2011., 29.11.2012., 19.10.2017., 11.11.2021., 14.09.2023., 27.02.2025. un 16.04.2026. likumu, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

215.pants. Tiesas tiesības apturēt tiesvedību

Tiesa pēc lietas dalībnieka vai savas iniciatīvas var apturēt tiesvedību, ja:

1) puse vai trešā persona ar patstāvīgiem prasījumiem atrodas ārpus Latvijas robežām sakarā ar ilgstošu komandējumu vai valsts pienākumu pildīšanu;

2) izsludināta atbildētāja meklēšana;

3) puse vai trešā persona ar patstāvīgiem prasījumiem slimības dēļ nespēj piedalīties lietas izskatīšanā;

4) tiesa nosaka ekspertīzi;

5) ir pušu savstarpēja vienošanās par tiesvedības apturēšanu un pret to neiebilst trešā persona ar patstāvīgiem prasījumiem;

6) mantiska rakstura prasībās atbildētājam ir pasludināts juridiskās personas maksātnespējas process vai fiziskās personas maksātnespējas process.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.04.2013. likumu, kas stājas spēkā 22.05.2013.)

216.pants. Tiesvedības apturēšanas termiņi

Tiesvedība tiek apturēta:

1) šā likuma 214.panta 1.punktā paredzētajos gadījumos — līdz tiesību pārņēmēja noteikšanai vai likumiskā pārstāvja iecelšanai;

2) šā likuma 214.panta 2.punktā paredzētajos gadījumos — līdz likumiskā pārstāvja iecelšanai;

3) šā likuma 214.panta 3.punktā paredzētajos gadījumos — līdz tiesas noteiktajam termiņam pārstāvības noformēšanai;

4) šā likuma 214.panta 4., $4.^1$ un 5.punktā paredzētajos gadījumos — līdz likumīgā spēkā stājas Satversmes tiesas vai Eiropas Savienības Tiesas nolēmums vai nolēmums civilprocesā, krimināprocesā, administratīvajā procesā vai administratīvā pārkāpuma procesā;

4^1) šā likuma 214. panta $5.^1$ punktā paredzētajā gadījumā — līdz ārvalsts tiesa ir pieņēmusi nolēmumu;

5) šā likuma 215.panta 1. — 4.punktā paredzētajos gadījumos — līdz brīdim, kad atkrituši šajos punktos minētie apstākļi;

6) šā likuma 215.panta 5.punktā paredzētajos gadījumos — līdz tiesas lēmumā noteiktajam termiņam;

7) *(izslēgts ar 08.09.2011. likumu)*;

8) šā likuma 215.panta 6.punktā paredzētajos gadījumos — līdz juridiskās personas maksātnespējas procesa vai fiziskās personas maksātnespējas procesa izbeigšanai;

9) šā likuma 214. panta 7. punktā paredzētajā gadījumā — līdz konkurences iestāde ir pieņēmusi lēmumu vai citā veidā izbeigusi lietu izpēti;

10) šā likuma 214. panta 8. punktā paredzētajā gadījumā — līdz Patērētāju tiesību aizsardzības centrs ir pieņēmis lēmumu vai citā veidā izbeidzis lietas izpēti;

11) šā likuma 214. panta 9. punktā paredzētajā gadījumā — līdz Eiropas Komisija ir pieņēmusi lēmumu vai Eiropas Komisija vai Konkurences padome citā veidā izbeigusi lietas izpēti.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2001., 07.04.2004., 05.02.2009., 08.09.2011., 18.04.2013., 19.10.2017., 11.11.2021., 14.09.2023., 27.02.2025. un 16.04.2026. likumu, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

217.pants. Lēmums par tiesvedības apturēšanu

(1) Par tiesvedības apturēšanu tiesa pieņem motivētu lēmumu, kuru noformē atsevišķa procesuālā dokumenta veidā.

(2) Lēmumā norādāmi apstākļi, līdz kuru iestāšanās vai izbeigšanās brīdim tiesvedība apturēta, vai termiņš, uz kādu tiesvedība apturēta.

(3) Par tiesas lēmumu apturēt tiesvedību var iesniegt blakus sūdzību.

218.pants. Tiesvedības atjaunošana

(1) Tiesvedību atjauno tiesa ar lēmumu pēc savas iniciatīvas vai pēc lietas dalībnieku pieteikuma.

(2) Ja mantiska rakstura prasībās atbildētājam pasludināts juridiskās personas maksātnespējas process vai fiziskās personas maksātnespējas process, tiesa atjauno apturēto tiesvedību:

1) pēc kreditora lūguma, ja maksātnespējas procesa administrators ir pieņēmis lēmumu par kreditora prasījuma neatzīšanu vai daļēju atzīšanu, pamatojoties uz to, ka pastāv strīds par tiesībām;

2) ja, izskatot sūdzību par maksātnespējas procesa administratora lēmumu, ir konstatēts, ka pastāv strīds par tiesībām, un tiesas noteiktajā termiņā ir lūgts atjaunot tiesvedību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.04.2013. likumu, kas stājas spēkā 22.05.2013.)

25.nodaļa
Prasības atstāšana bez izskatīšanas

219.pants. Tiesas pienākums atstāt prasību bez izskatīšanas

(1) Tiesa atstāj prasību bez izskatīšanas, ja:

1) prasītājs nav ievērojis attiecīgajai lietu kategorijai noteikto lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas kārtību vai līdz prasības celšanai nav veicis likumā noteiktos pasākumus, lai noregulētu savu strīdu ar atbildētāju;

2) prasības pieteikumu iesniegusi persona, kurai nav civilprocesuālās rīcībspējas;

3) prasību prasītāja vārdā cēlusi persona, kura nav tam likumā noteiktajā kārtībā pilnvarota;

4) strīds prasības lietā starp tām pašām pusēm, par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata atrodas tās pašas vai citas tiesas izskatīšanā;

5) saskaņā ar Latvijas Republikai saistošiem starptautiskiem līgumiem un Eiropas Savienības tiesību normām lieta nav piekritīga Latvijas tiesai;

6) puses likumā noteiktajā kārtībā vienojušās par strīda risināšanu, izmantojot mediāciju, izņemot darbinieka prasījumu, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām, un nav iesniegti pierādījumi par to, ka priekšlikums risināt strīdu, izmantojot mediāciju, ir noraidīts vai mediācijas līgums nav noslēgts, vai mediācija beigusies, nepanākot vienošanos.

(2) Tiesa atstāj prasību bez izskatīšanas daļā, par kuru neizsniedz Eiropas maksājuma rīkojumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 1896/2006 10.panta 2.punktā paredzētajā gadījumā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 29.11.2012. un 22.05.2014. likumu, kas stājas spēkā 18.06.2014.)

220. pants. Tiesas tiesības atstāt prasību bez izskatīšanas

Tiesa var atstāt prasību bez izskatīšanas, ja:

1) prasītājs vai viņa pārstāvis atkārtoti neierodas tiesā un nav lūdzis izskatīt lietu viņa prombūtnē;

2) persona, kura ir viena no pusēm lietā, ir mirusi un gada laikā kopš tiesvedības apturēšanas nav uzsākta šīs personas mantojuma lieta.

(25.03.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.04.2021.)

221.pants. Lēmums par prasības atstāšanu bez izskatīšanas

(1) Par prasības atstāšanu bez izskatīšanas tiesa pieņem motivētu lēmumu atsevišķa procesuālā dokumenta veidā.

(2) Par tiesas lēmumu atstāt prasību bez izskatīšanas var iesniegt blakus sūdzību.

222.pants. Sekas prasības atstāšanai bez izskatīšanas

Ja prasība atstāta bez izskatīšanas, prasītājs ir tiesīgs no jauna iesniegt prasības pieteikumu tiesā, ievērojot likumā noteikto kārtību.

26.nodaļa
Tiesvedības izbeigšana

223.pants. Tiesvedības izbeigšanas pamats

Tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja:

1) lietas izskatīšana nav pakļauta tiesai;

2) prasību cēlusi persona, kurai nav prasības tiesības;

3) likumīgā spēkā stājies tiesas spriedums, kas taisīts strīdā starp tām pašām pusēm, par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata, vai arī tiesas lēmums, ar kuru izbeigta tiesvedība;

4) prasītājs atteicies no prasības;

5) puses noslēgušas izlīgumu un tiesa to apstiprinājusi;

6) puses likumā noteiktajā kārtībā vienojušās par strīda nodošanu izskatīšanai šķīrējtiesā;

7) mirusi fiziskā persona, kura ir viena no pusēm lietā, un apstrīdētā tiesiskā attiecība nepieļauj tiesību pārņemšanu;

8) beigusi pastāvēt juridiskā persona, kura ir viena no pusēm lietā, un nav tās tiesību pārņēmēja;

9) izbeigts fiziskās personas maksātnespējas process un saskaņā ar Maksātnespējas likuma 164.pantu fiziskā persona atbrīvota no attiecīgajām saistībām;

10) parādnieka maksātnespējas procesa administrators iesniedzis lūgumu prasībā par šā parādnieka izslēgšanu no citas sabiedrības, kas celta saskaņā ar Komerclikuma 136.[1] un 195. pantu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.04.2013. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023. 10. punkts daļā par tiesvedības izbeigšanu lietā, ja parādnieka maksātnespējas procesa administrators iesniedzis lūgumu prasībā par šā parādnieka izslēgšanu no citas sabiedrības, kas celta saskaņā ar Komerclikuma 136.[1] pantu, stājas spēkā 01.07.2023. Sk. pārejas noteikumu 180. punktu)

224.pants. Lēmums par tiesvedības izbeigšanu

(1) Tiesvedību izbeidz ar motivētu tiesas lēmumu, ko pieņem atsevišķa procesuālā dokumenta veidā.

(2) Par tiesas lēmumu izbeigt tiesvedību var iesniegt blakus sūdzību.

225.pants. Tiesvedības izbeigšanas sekas

Ja tiesvedība izbeigta, atkārtota griešanās tiesā strīdā starp tām pašām pusēm, par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata nav pieļaujama.

27.nodaļa

Izlīgums

226.pants. Vienošanās par izlīgumu

(1) Izlīgums pieļaujams jebkurā procesa stadijā.

(2) Izlīgums pieļaujams jebkurā civiltiesiskā strīdā, izņemot šajā likumā paredzētos gadījumus.

(3) Izlīgums nav pieļaujams:

1) strīdos, kas saistīti ar grozījumiem civilstāvokļa aktu reģistros;

2) strīdos, kas saistīti ar aizbildnībā vai aizgādnībā esošu personu mantiskajām tiesībām;

3) strīdos par nekustamo īpašumu, ja dalībnieku vidū ir personas, kuru tiesības iegūt nekustamu lietu īpašumā vai valdījumā ir likumā noteiktajā kārtībā ierobežotas;

4) ja izlīguma noteikumi aizskar citas personas tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses.

227.pants. Izlīguma slēgšana

(1) Izlīgumu puses slēdz rakstveidā un iesniedz tiesai.

(2) Izlīgumā norāda:

1) prasītāja vārdu, uzvārdu, personas kodu, deklarēto dzīvesvietu, bet, ja tādas nav, — dzīvesvietu; ja prasītājs ir juridiskā persona, — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;

2) atbildētāja vārdu, uzvārdu, personas kodu, deklarēto dzīvesvietu, deklarācijā norādīto papildu adresi (adreses) un dzīvesvietu, ja tās ir zināmas, bet, ja atbildētājs ir juridiskā persona, — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;

3) strīda priekšmetu;

4) katras puses saistības, ko tā labprātīgi uzņemas izpildīt.

(3) Izlīgumu tiesa var apstiprināt bez puses klātbūtnes tiesas sēdē vai rakstveida procesā, ja izlīgums taisīts pie notāra notariālā akta formā un tajā ietverts pušu paziņojums, ka tām ir zināmas izlīguma apstiprināšanas procesuālās sekas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012., 29.10.2015. un 04.02.2016. likumu, kas stājas spēkā 29.02.2016.)

228.pants. Tiesas lēmums par izlīguma apstiprināšanu

(1) Tiesa, saņēmusi pušu izlīgumu, noskaidro, vai puses labprātīgi vienojušās par izlīgumu, vai tas atbilst šā likuma 226. un 227.panta prasībām un vai pusēm ir zināmas izlīguma apstiprināšanas procesuālās sekas.

(2) Ja tiesa atzīst, ka izlīgums atbilst šā likuma prasībām, tā pieņem lēmumu, ar kuru apstiprina izlīgumu un izbeidz tiesvedību lietā.

(3) Ar tiesas lēmumu apstiprinātais izlīgums izpildāms, ievērojot tiesas spriedumu izpildes noteikumus.

28.nodaļa
Tiesas lēmums

229.pants. Lēmuma pieņemšana

(1) Tiesas nolēmumu, ar kuru lieta netiek izspriesta pēc būtības, pieņem lēmuma veidā.

(2) Lēmumu sastāda atsevišķa procesuālā dokumenta veidā vai ieraksta tiesas sēdes protokolā un pasludina pēc tā pieņemšanas. Šajā likumā paredzētajos gadījumos lēmumu var sastādīt rezolūcijas veidā. Tādā gadījumā norāda tikai lēmuma pieņemšanas laiku un vietu, tiesas nosaukumu un sastāvu, kā arī tiesas vai tiesneša nolēmumu.

(3) Atsevišķa procesuālā dokumenta veidā tiesas lēmumu sastāda šajā likumā paredzētajos gadījumos.

(4) Par tiesneša procesuālo darbību ārpus tiesas sēdes pieņemams lēmums, kas noformējams atsevišķa procesuālā dokumenta veidā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.03.2012., 29.10.2015. un 25.10.2018. likumu, kas stājas spēkā 28.11.2018.)

230.pants. Lēmuma forma un saturs

(1) Lēmums sastāv no ievaddaļas, aprakstošās daļas, motīvu daļas un rezolutīvās daļas.

(2) Ievaddaļā norāda lēmuma pieņemšanas laiku un vietu, tiesas nosaukumu un sastāvu, lietas dalībniekus un strīda priekšmetu.

(3) Aprakstošajā daļā norāda jautājumus, par kuriem pieņemts lēmums.

(4) Motīvu daļā norāda konstatētos faktus, pierādījumus, uz kuriem pamatoti tiesas vai tiesneša secinājumi un argumenti, kā arī normatīvos aktus, pēc kuriem tiesa vadījusies.

(5) Rezolutīvajā daļā norāda tiesas vai tiesneša nolēmumu un lēmuma pārsūdzēšanas kārtību un termiņus.

(6) Lēmumos, kuri nepieciešami tiesu izpildītājam, papildus norāda ziņas par lietas dalībniekiem [fiziskās personas — prasītāja vai pieteikuma iesniedzēja — vārds, uzvārds, personas kods (ja tas ir zināms) un deklarētā dzīvesvieta, bet, ja tādas nav, — dzīvesvieta; fiziskās personas — atbildētāja — vārds, uzvārds, personas kods (ja tas ir zināms), deklarētā dzīvesvieta, deklarācijā norādītā papildu adrese (adreses) un dzīvesvieta, ja tā ir zināma; juridiskajai personai — nosaukums, juridiskā adrese un reģistrācijas numurs].

(29.10.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

230.[1] pants. Saīsināts lēmums

(1) Saīsināto lēmumu tiesa sastāda:

1) par pieteikuma par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu apmierināšanu;

2) par pieteikuma par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā apmierināšanu vai apmierināšanu daļā — attiecībā uz apmierināto daļu;

3) par pušu noslēgta izlīguma apstiprināšanu.

(2) Saīsināto lēmumu sastāda saskaņā ar šā likuma 230. panta prasībām, izņemot motīvu daļu, kurā norāda tikai normatīvos aktus, pēc kuriem tiesa vadījusies.

(3) Šā panta pirmās daļas 3. punktā minēto saīsināto lēmumu pasludina un nosūta saskaņā ar šā likuma 231. pantu.

(14.12.2017. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

231.pants. Lēmuma pasludināšana un nosūtīšana

(1) Tiesa lēmumu pasludina tiesas sēdē, nolasot tā ievaddaļu un rezolutīvo daļu vai nosakot datumu tuvāko 14 dienu laikā, kad lēmums būs pieejams tiešsaistes sistēmā. Datums, kad lēmums ir pieejams tiešsaistes sistēmā, uzskatāms par lēmuma pasludināšanas datumu. Lēmums, kas pieņemts rakstveida procesā, uzskatāms par sastādītu datumā, kad tas ir pieejams tiešsaistes sistēmā. Ja tehnisku iemeslu dēļ lēmumu pasludināšanas vai sastādīšanas datumā nav iespējams pievienot tiešsaistes sistēmā, lēmums tajā pašā datumā ir pieejams tiesas

kancelejā. Par lēmuma pasludināšanas vai sastādīšanas datumu šādā gadījumā uzskatāms datums, kad lēmums ir pieejams tiesas kancelejā.

(2) Tiesas lēmums triju dienu laikā pēc lēmuma pasludināšanas nosūtāms lietas dalībniekam, kas nav piedalījies tiesas sēdē, un personai, uz kuru tas attiecas. Rakstveida procesā pieņemts lēmums nosūtāms triju dienu laikā no lēmuma sastādīšanas.

(3) Ja tiesas lēmums šā panta pirmajā un otrajā daļā minētajos gadījumos ir nosūtīts personai saskaņā ar šā likuma 56.[2] pantu un šajā likumā paredzētajos gadījumos tiesas lēmumam pievienojams tulkojums, tiesa nosūta lēmumu kopā ar tulkojumu nekavējoties pēc tulkojuma sagatavošanas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 29.10.2015., 14.12.2017., 31.05.2018. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

232.pants. Tiesas blakus lēmums

(1) Ja, izskatot lietu, konstatēti apstākļi, kas liecina par iespējamu likuma pārkāpumu, tiesa ir tiesīga pieņemt blakus lēmumu, ko nosūta attiecīgajai iestādei.

(2) Tiesas blakus lēmums nav pārsūdzams.

28.[1] nodaļa
Zvērināta notāra darbības pārsūdzēšana

(Nodaļa 15.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

232.[1] pants. Sūdzību par zvērināta notāra darbību piekritība tiesai un iesniegšanas kārtība

Sūdzību par zvērināta notāra darbību, izpildot amata pienākumus, kā arī sūdzību par atteikšanos izpildīt šos pienākumus persona, kuras tiesības skartas, iesniedz rajona (pilsētas) tiesā pēc zvērināta notāra prakses vietas adreses 30 dienu laikā no dienas, kad zvērināts notārs izpildījis darbību, par kuru iesniegta sūdzība, vai kad viņš atteicies izpildīt šādu darbību.

(15.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

232.[2] pants. Sūdzību izskatīšanas kārtība

(1) Sūdzību tiesa izskata 30 dienu laikā no sūdzības saņemšanas dienas.

(2) Sūdzību tiesa izskata rakstveida procesā, nerīkojot tiesas sēdi, izņemot gadījumu, kad tā uzskata par nepieciešamu izskatīt lietu tiesas sēdē vai kad sūdzības iesniedzējs, zvērināts notārs vai citas ieinteresētās personas lūdz lietu izskatīt tiesas sēdē, pamatojot savu lūgumu. Uz tiesas sēdi tiek aicināts sūdzības iesniedzējs, zvērināts notārs un citas ieinteresētās personas. Šo personu neierašanās nav šķērslis jautājuma izskatīšanai.

(3) Tiesa pēc sūdzības izskatīšanas pieņemtā lēmuma norakstu nosūta sūdzības iesniedzējam, zvērinātam notāram un citām ieinteresētajām personām.

(15.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

232.[3] pants. Par sūdzību pieņemto lēmumu pārsūdzēšana

(1) Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību šajā likumā noteiktajā termiņā un kārtībā.

(2) Tiesas lēmums, ar kuru izskatīta sūdzība par zvērināta notāra rīcību, izpildot amata pienākumus lietā par fiziskās personas atbrīvošanu no parādsaistībām, nav pārsūdzams.

(15.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

28.[2] nodaļa
Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmuma pārsūdzēšana

(Nodaļa 27.02.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

232.[4] pants. Sūdzības piekritība un izskatīšanas kārtība

(1) Sūdzības par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmumiem Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma 98.[1] pantā minētajos gadījumos izskata Rīgas pilsētas tiesa šajā nodaļā paredzētajā kārtībā.

(2) Sūdzību tiesa izskata rakstveida procesā, nerīkojot tiesas sēdi, izņemot gadījumu, kad tā uzskata par nepieciešamu izskatīt sūdzību tiesas sēdē vai par to ir saņemts puses pamatots lūgums.

(3) Ja sūdzību izskata rakstveida procesā, tiesa laikus paziņo lietas dalībniekiem datumu, kad tiešsaistes sistēmā būs pieejams lēmums, kā arī izskaidro tiem procesuālās tiesības, informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs sūdzību, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Šīs tiesības lietas dalībnieki ir tiesīgi izmantot ne vēlāk kā septiņas dienas pirms paziņotā lēmuma pieejamības datuma.

(4) Ja sūdzību izskata tiesas sēdē, uz to aicina sūdzības iesniedzēju, Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes pārstāvi un ieinteresēto personu. Šo personu neierašanās uz tiesas sēdi nav šķērslis sūdzības izskatīšanai. Sūdzības izskatīšana tiesas sēdē notiek atbilstoši kārtībai, kāda šajā likumā noteikta lietu izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

(27.02.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

232.[5] pants. Sūdzības par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmumu saturs un tai pievienojamie dokumenti

(1) Sūdzībā par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmumu norāda:

1) tās tiesas nosaukumu, kurai adresēta sūdzība;

2) sūdzības iesniedzēja vārdu, uzvārdu, personas kodu, deklarēto dzīvesvietu, bet, ja tādas nav, — dzīvesvietu, juridiskajai personai — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi. Ja sūdzības iesniedzējs piekrīt elektroniskai saziņai ar tiesu, norāda arī elektroniskā pasta adresi un, ja sūdzības iesniedzējs ir reģistrējies tiešsaistes sistēmā saziņai ar tiesu, ietver arī norādi par reģistrēšanos;

3) ja sūdzību iesniedz pārstāvis, kura adrese saziņai ar tiesu ir Latvijā, un viņš piekrīt elektroniskai saziņai ar tiesu, — pārstāvja elektroniskā pasta adresi un, ja tas ir reģistrējies tiešsaistes sistēmā saziņai ar tiesu, ietver arī norādi par reģistrēšanos. Ja pārstāvja adrese ir ārpus Latvijas, papildus norāda elektroniskā pasta adresi vai paziņo par savas dalības reģistrēšanu tiešsaistes sistēmā;

4) ieinteresētās personas vārdu, uzvārdu, personas kodu, deklarēto dzīvesvietu un deklarācijā norādīto papildu adresi, bet, ja tādas nav, — dzīvesvietu, juridiskajai personai — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;

5) Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmumu, par kuru iesniedz sūdzību;

6) kā izpaužas lēmuma nepareizība, ietverot pamatojumu;

7) pierādījumus, kas apstiprina sūdzības iesniedzēja iebildumus;

8) sūdzības iesniedzēja lūgumu un apjomu, kādā lēmums tiek pārsūdzēts;

9) sūdzībai pievienoto dokumentu sarakstu.

(2) Sūdzībai pievieno Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmumu, kā arī pierādījumus, kas apstiprina drošības naudas un citu tiesas izdevumu samaksu likumā noteiktajā kārtībā un apmērā, izņemot gadījumu, kad sūdzība iesniegta un samaksa veikta tiešsaistes sistēmā. Sūdzībai nepievieno pierādījumus, kuri tika iesniegti Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomei.

(3) Likumā paredzētajos gadījumos sūdzībai un tai pievienotajiem dokumentiem pievieno noteiktā kārtībā apliecinātus dokumentu tulkojumus, ja dokumenti paredzēti izsniegšanai personai saskaņā ar šā likuma 56.[2] pantu. Tulkojumu nepievieno persona, kas atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas.

(4) Pēc lietas ierosināšanas tiesa sūdzību nekavējoties nosūta lietas dalībniekiem paskaidrojumu sniegšanai. Atkarībā no lietas apstākļiem un rakstura lietas dalībniekiem var nosūtīt arī sūdzībai pievienotos dokumentus.
(27.02.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

232.[6] pants. Sūdzības nepieņemšanas pamats un sūdzības atstāšana bez virzības

(1) Tiesnesis pieņem lēmumu par atteikšanos pieņemt sūdzību vai atstāt sūdzību bez virzības šā likuma 445. panta pirmajā, otrajā un ceturtajā daļā minētajos gadījumos.

(2) Tiesneša lēmums par atteikšanos pieņemt sūdzību nav pārsūdzams. Šā likuma 445. panta otrajā daļā minētajos gadījumos atmaksā samaksāto drošības naudu.

(3) Ja sūdzības iesniedzējs noteiktajā termiņā novērš trūkumus, kas norādīti lēmumā par sūdzības atstāšanu bez virzības, sūdzība uzskatāma par iesniegtu dienā, kad tā pirmoreiz iesniegta tiesai. Pretējā gadījumā sūdzība uzskatāma par neiesniegtu un atdodama iesniedzējam, neatmaksājot drošības naudu.
(27.02.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

232.[7] pants. Tiesas lēmums par sūdzību par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmumu

(1) Lēmumā par sūdzību par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmumu papildus šā likuma 230. pantā minētajam tiesa ietver sūdzības un pārsūdzētā Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmuma izklāstījumu.

(2) Tiesai ir tiesības:

1) atstāt lēmumu negrozītu, bet sūdzību noraidīt;

2) atcelt lēmumu pilnīgi vai kādā tā daļā un nodot jautājumu jaunai izskatīšanai Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomei;

3) atcelt lēmumu pilnīgi vai kādā tā daļā un ar savu lēmumu izlemt jautājumu pēc būtības;

4) grozīt lēmumu.
(27.02.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

232.[8] pants. Par sūdzību pieņemta lēmuma pārsūdzēšana

Tiesas lēmums par sūdzību par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmumu nav pārsūdzams.
(27.02.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

Piektā sadaļa
Atsevišķu kategoriju lietu izskatīšanas īpatnības

29.nodaļa
Lietas par laulības neesamību vai šķiršanu

233.pants. Lietu izskatīšanas kārtība

Lietas par laulības neesamību vai šķiršanu tiesa izskata prasības kārtībā pēc vispārējiem noteikumiem, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus.

234.pants. Lietu piekritība

Prasību par laulības neesamību vai laulības šķiršanu var celt tiesā arī pēc prasītāja deklarētās dzīvesvietas, bet, ja tādas nav, — pēc prasītāja dzīvesvietas, ja:

1) pie prasītāja ir nepilngadīgi bērni;

2) *(izslēgts ar 29.11.2012. likumu)*;

3) laulība šķirama ar personu, kas izcieš sodu brīvības atņemšanas vietā;

4) laulība šķirama ar personu, kurai nav deklarētās dzīvesvietas un kuras dzīvesvieta nav zināma vai kura dzīvo ārzemēs.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

235.pants. Lietas par laulības šķiršanu pēc abu laulāto pieteikuma

(Izslēgts ar 28.10.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.02.2011.)

235.[1] pants. Prasības pieteikums par laulības šķiršanu

Prasības pieteikumā papildus šā likuma 128.pantā noteiktajam norāda:

1) no kura laika puses dzīvo šķirti;

2) vai otrs laulātais piekrīt laulības šķiršanai;

3) vai puses ir vienojušās par bērna aizgādību, otra vecāka saskarsmes tiesības izmantošanas kārtību, uzturlīdzekļiem un laulības laikā iegūtās mantas sadali vai piesaka attiecīgus prasījumus.

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.06.2003. likumu, kas stājas spēkā 24.07.2003.)

236.pants. Pušu piedalīšanās tiesas sēdē

(1) Laulības šķiršanas lieta izskatāma, piedaloties abām pusēm.

(1[1]) Tiesa pēc viena laulātā lūguma katru laulāto var noklausīties atsevišķā tiesas sēdē, ja laulības šķiršana saistīta ar vardarbību pret laulāto, kurš pieprasa laulības šķiršanu, vai pret viņa bērnu, vai laulāto kopīgo bērnu.

(2) Ja atbildētājs bez attaisnojoša iemesla neierodas pēc tiesas uzaicinājuma, ja tas nosūtīts uz oficiālo elektronisko adresi vai ierakstītā pasta sūtījumā, viņu var atvest uz tiesu piespiedu kārtā.

(3) Ja viena no pusēm dzīvo tālu vai cita iemesla dēļ nevar ierasties pēc tiesas uzaicinājuma, tiesa var atzīt, ka lietas izskatīšanai pietiek ar šīs puses rakstveida paskaidrojumiem vai tās pārstāvja piedalīšanos.

(4) Ja atbildētāja dzīvesvieta nav zināma vai tā neatrodas Latvijā, lietu var izskatīt bez atbildētāja piedalīšanās, ja viņš likumā noteiktajā kārtībā ir aicināts uz tiesu.

(5) Lietā par laulības šķiršanu vai neesamību puses pārstāvim jābūt speciāli pilnvarotam šīs lietas vešanai. Pilnvarojums par pārstāvību laulības šķiršanas vai neesamības lietā attiecas arī uz visiem citiem ar to saistītajiem prasījumiem.

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.06.2003., 29.11.2012., 23.11.2016. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

237.pants. Prasības celšana par laulības neesamību

Prasību par laulības neesamību var celt ieinteresētās personas un prokurors.

238.pants. Prasības sadalīšanas aizliegums

(1) Lietā par laulības šķiršanu vai neesamību prasījumi, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, izspriežami vienlaikus. Šādi prasījumi ir strīdi par:

1) aizgādības noteikšanu;

2) saskarsmes tiesības izmantošanu;

3) uzturlīdzekļiem bērnam, tajā skaitā arī par uzturlīdzekļiem Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā;

4) līdzekļiem laulātā iepriekšējā labklājības līmeņa nodrošināšanai;

5) kopīgo ģimenes mājokli un mājsaimniecības vai personiskās lietošanas priekšmetiem;

6) laulāto mantas dalīšanu (arī tad, ja tas skar trešās personas).

(2) *(Izslēgta ar 29.10.2015. likumu)*

(3) *(Izslēgta ar 29.10.2015. likumu)*

(4) *(Izslēgta ar 29.10.2015. likumu)*

(5) *(Izslēgta ar 29.10.2015. likumu)*

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 07.09.2006., 04.08.2011., 29.11.2012., 29.10.2015. un 08.12.2016. likumu, kas stājas spēkā 04.01.2017.)

238.[1] pants. Pagaidu lēmums atsevišķos prasījumos

(1) Pēc puses lūguma tiesa vai tiesnesis var pieņemt lēmumu, ar kuru uz laiku līdz sprieduma taisīšanai par laulības šķiršanu vai laulības neesamību nosaka bērna dzīvesvietu, bērna aprūpes kārtību, saskarsmes tiesību izmantošanas kārtību, uzturlīdzekļus bērnam, aizliegumu bērna izvešanai no valsts, līdzekļus otra laulātā iepriekšējā labklājības līmeņa nodrošināšanai, laulāto kopīgā mājokļa lietošanas kārtību vai uzdod vienai pusei izsniegt otrai pusei mājsaimniecības un personiskās lietošanas priekšmetus. Tiesa lēmumu par aizliegumu bērna izvešanai no valsts nekavējoties pēc tā pieņemšanas nosūta Valsts policijai un Valsts robežsardzei uz to norādītajām elektroniskā pasta adresēm.

(2) Lūgumu par uzturlīdzekļiem bērnam un līdzekļiem laulātā iepriekšējā labklājības līmeņa nodrošināšanai izskata rakstveida procesā.

(3) Lūgumu par bērna dzīvesvietu, bērna aprūpes kārtību, saskarsmes tiesību izmantošanas kārtību, aizliegumu bērna izvešanai no valsts, laulāto kopīgā mājokļa lietošanas kārtību vai uzdevumu vienai pusei izsniegt otrai pusei mājsaimniecības un personiskās lietošanas priekšmetus izskata tiesas sēdē.

(4) Bāriņtiesas pārstāvis prasījumos, kas skar bērnu (par bērna dzīvesvietu, bērna aprūpes kārtību, saskarsmes tiesību izmantošanas kārtību, aizliegumu bērna izvešanai no valsts), pēc tiesas pieprasījuma sniedz jebkādas ziņas, kurām ir nozīme lietā par:

1) pušu dzīves apstākļiem;

2) bērna viedokli, ja bērns ir spējīgs to formulēt, ņemot vērā viņa vecumu un brieduma pakāpi;

3) bērna saskarsmi ar pusēm un citām personām, kas dzīvo vai ir zināms, ka dzīvos ar bērnu vienā mājsaimniecībā;

4) bērna veselības aprūpi un izglītību;

5) pušu sadarbību ar sociālo dienestu;

6) personām, kas dzīvo vai ir zināms, ka dzīvos ar bērnu vienā mājsaimniecībā;

7) pušu vardarbību pret bērnu vai bērna vecāku.

(5) Par tiesas sēdi paziņo pusēm, bet prasījumos, kas skar bērnu, — uz tiesas sēdi uzaicina bāriņtiesas pārstāvi. Ja tiesa uzskata par nepieciešamu precizēt bāriņtiesas sniegtās ziņas, tā noskaidro bērna viedokli, ja bērns ir spējīgs to formulēt, ņemot vērā viņa vecumu un brieduma pakāpi. Otra laulātā neierašanās nav šķērslis prasījuma izskatīšanai.

(6) Ja prasījumos par saskarsmes tiesību izmantošanas kārtību tiesa pēc lietas dalībnieka lūguma vai savas iniciatīvas konstatē, ka saskarsmes tiesības īstenojamas saskarsmes personas klātbūtnē, tiesa pieaicina saskarsmes personu piedalīties tiesas sēdē. Tiesa noskaidro, vai saskarsmes persona piekrīt, ka saskarsmes tiesības īstenojamas tās klātbūtnē.

(7) Tiesa vai tiesnesis izskata puses lūgumu un pieņem lēmumu mēneša laikā no lūguma saņemšanas dienas. Lēmums izpildāms nekavējoties. Lēmums zaudē spēku, kad lietā stājas spēkā spriedums vai kad tiek pieņemts cits lēmums, izņemot gadījumu, kad nolēmums izpildāms nekavējoties. Kad lēmums par aizliegumu bērna izvešanai no valsts ir zaudējis spēku, tiesa par to nekavējoties paziņo Valsts policijai un Valsts robežsardzei."

(8) Tiesneša lēmums par šā panta otrajā daļā minētajiem prasījumiem nav pārsūdzams. Par tiesas lēmumu lietā par šā panta trešajā daļā minētajiem prasījumiem var iesniegt blakus sūdzību.

(9) Tiesa pēc puses motivēta lūguma var pārskatīt lēmumu par šā panta trešajā daļā minēto lūgumu, ja būtiski mainījušies apstākļi un tas ir bērna interesēs. Šāds tiesas lēmums nav pārsūdzams.

(10) Ja tiesa nekonstatē pamatu lēmuma pārskatīšanai vai jauna lēmuma pieņemšanai vai uzskata, ka var uzsākt lietas izskatīšanu pēc būtības, tā pieņem lēmumu par atteikšanos pieņemt pieteikumu. Tiesa lēmumu par atteikšanos pieņemt pieteikumu pieņem rezolūcijas veidā, un tas nav pārsūdzams.

(29.10.2015. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. un 06.06.2024. likumu, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

239.pants. Laulības šķiršanas lietu sagatavošana izskatīšanai un to izskatīšana

(1) Laulības šķiršanas vai neesamības lietā tiesa pēc savas iniciatīvas pieprasa pierādījumus, it īpaši tādu jautājumu izšķiršanai, kas skar bērna intereses.

(2) Jautājumos par aizgādības tiesību piešķiršanu, bērna aprūpi un saskarsmes tiesības izmantošanas kārtību tiesa pieprasa bāriņtiesas atzinumu un uzaicina tās pārstāvi piedalīties tiesas sēdē, kā arī noskaidro bērna viedokli, ja bērns ir spējīgs to formulēt, ņemot vērā viņa vecumu un brieduma pakāpi.

(3) Laulības šķiršanas lietas izskatāmas un spriedums pasludināms slēgtā tiesas sēdē. Dokumentu atvasinājumi (pilns dokumentu teksts) izsniedzami trešajām personām tikai tad, ja tas tieši attiecas uz šīm personām.

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 07.09.2006., 04.08.2011. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

240.pants. Laulības šķiršanas lietu izskatīšanas atlikšana

(1) Tiesa pēc savas iniciatīvas atliek lietas izskatīšanu nolūkā atjaunot laulāto kopdzīvi vai veicināt lietas mierīgu atrisinājumu.

(2) Tiesa nevar atlikt lietas izskatīšanu, ja puses ir dzīvojušas šķirti vairāk nekā gadu, ja pret izskatīšanas atlikšanu iebilst abas puses vai ja laulības šķiršana saistīta ar vardarbību pret laulāto, kurš pieprasa laulības šķiršanu, vai pret viņa bērnu, vai laulāto kopīgo bērnu.

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

241.pants. Izlīgums un pušu samierināšanās

(1) Lietās par laulības šķiršanu vai neesamību pušu izlīgums pieļaujams tikai strīdos, kas saistīti ar ģimenes tiesiskajām attiecībām (238.panta pirmā daļa).

(2) Laulības šķiršanas prasības atsaukšana vai tiesvedības izbeigšana par laulības šķiršanu nav šķērslis pārējo prasījumu izskatīšanai pēc būtības.

(31.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

242.pants. Tiesas spriedums laulības šķiršanas lietās

Taisot spriedumu laulības šķiršanas lietā, tiesa:

1) izspriež visus prasījumus, kuri izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām un par kuriem celtas prasības;

2) nosaka, vai pusei, kura, stājoties laulībā, savu uzvārdu mainījusi, piešķirams pirmslaulības uzvārds;

3) sadala starp pusēm tiesāšanās izdevumus, izņemot drošības naudu, ņemot vērā to mantisko stāvokli, taisnīguma un samērīguma principus.

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.03.2021. un 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

243.pants. Tiesas spriedums lietās par laulības neesamību

Taisot spriedumu par laulības neesamību, tiesa spriedumā norāda:

1) laulības neesamības pamatu atbilstoši Civillikuma 60. — 67.pantam;

2) vai pusei, kura, stājoties laulībā, savu uzvārdu mainījusi, piešķirams pirmslaulības uzvārds vai atstājams laulības uzvārds;

3) pie kura no vecākiem un kuri bērni paliek, ja par to pastāv strīds;

4) no kura no vecākiem un kādā apmērā piedzenami līdzekļi bērna uzturam, ja par to pastāv strīds.

244. pants. Sprieduma nosūtīšana un izsniegšana

(1) Pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums attiecībā uz laulības neesamību vai šķiršanu, spriedumu vai izrakstu no šāda sprieduma nosūta tai dzimtsarakstu nodaļai, kurā glabājas attiecīgais civilstāvokļa aktu reģistrs, bet, ja laulība noslēgta pie garīdznieka, — attiecīgajai baznīcai (draudzes garīdzniekam) un dzimtsarakstu nodaļai, kuras darbības iecirknī atrodas baznīca (draudze).

(2) Lietā, kurā atbildētājam nav deklarētās dzīvesvietas un viņa dzīvesvieta nav zināma, tiesa paziņo par laulības neesamību oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

(3) Tiesa bijušajiem laulātajiem izsniedz spriedumu, ar kuru laulība šķirta vai atzīta par spēkā neesošu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 08.09.2011., 29.11.2012. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

29.[1] nodaļa
Lietas, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām

(Nodaļa 07.09.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.10.2006.)

244.[1] pants. Lietu izskatīšanas kārtība

Lietas, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām, tiesa izskata prasības kārtībā pēc vispārējiem noteikumiem, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus.

244.[2] pants. Prasības celšana

(1) Prasību lietās, kas izriet no aizgādības tiesībām, var celt bērna vecāki, aizbildņi, bāriņtiesa vai prokurors.

(2) Prasību lietās, kas izriet no saskarsmes tiesībām, var celt Civillikuma 181.pantā norādītās personas, kā arī prokurors vai bāriņtiesa.

(3) Lietās, kas izriet no saskarsmes tiesībām, prasītājs prasības pieteikumā papildus šā likuma 128.pantā minētajam norāda:

1) saskarsmes tiesību izmantošanas kārtību, laiku un vietu;

2) ja prasītājs lūdz, lai saskarsmes tiesības tiktu īstenotas saskarsmes personas klātbūtnē, — ziņas par attiecīgo saskarsmes personu (fiziskajām personām — vārdu, uzvārdu, personas kodu un adresi, juridiskajām personām — nosaukumu, juridisko adresi un reģistrācijas numuru).

(4) Ja prasība lietā, kas izriet no aizgādības tiesībām, tiek celta saskaņā ar Padomes 2019. gada 25. jūnija regulas (ES) 2019/1111 par jurisdikciju, lēmumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par bērnu starptautisko nolaupīšanu (turpmāk — Padomes regula (ES) 2019/1111) 29. panta 5. punktu, prasītājs prasības pieteikumam papildus šā likuma 129. pantā minētajiem dokumentiem pievieno Padomes regulas (ES) 2019/1111 29. panta 5. punktā minētos dokumentus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.10.2015. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022. Ceturtā daļa stājas spēkā 01.08.2022. Sk. pārejas noteikumu 177. punktu)

244.[3] pants. Lietu piekritība

(1) Prasību lietās, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām, ceļ tiesā pēc bērna dzīvesvietas.

(1[1]) Par bērna dzīvesvietu lietās, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām, uzskatāma viņa vecāku deklarētā dzīvesvieta. Ja bērna vecāku deklarētās dzīvesvietas atrodas dažādās administratīvajās teritorijās, par bērna dzīvesvietu uzskatāma tā vecāka deklarētā dzīvesvieta, pie kura viņš dzīvo. Ja bērna vecākiem vai bērnam nav deklarētās dzīvesvietas, par bērna dzīvesvietu uzskatāma viņa vecāku dzīvesvieta.

(2) Ja lietas, kas izriet no aizgādības vai saskarsmes tiesībām, izskatāmas līdz ar lietu par laulības šķiršanu vai laulības neesamību, piemērojami šā likuma 29.nodaļas noteikumi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

244.[4] pants. Pušu piedalīšanās tiesas sēdē

(1) Lieta, kas izriet no aizgādības vai saskarsmes tiesībām, izskatāma, piedaloties pusēm.

(1[1]) Ja prasību par aizgādības tiesību atņemšanu cēlusi bāriņtiesa, lietu var izskatīt bez atbildētāja piedalīšanās, ja viņš likumā noteiktajā kārtībā ir aicināts uz tiesu.

(2) Ja atbildētājs bez attaisnojoša iemesla neierodas pēc tiesas uzaicinājuma, viņu var atvest uz tiesu piespiedu kārtā.

(3) Ja viena no pusēm dzīvo tālu vai cita iemesla dēļ nevar ierasties pēc tiesas uzaicinājuma, tiesa var atzīt, ka lietas izskatīšanai pietiek ar šīs puses rakstveida paskaidrojumu vai tās pārstāvja piedalīšanos.

(4) Ja atbildētāja dzīvesvieta nav zināma vai neatrodas Latvijā, lietu var izskatīt bez atbildētāja piedalīšanās, ja viņš likumā noteiktajā kārtībā ir aicināts uz tiesu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.10.2015. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

244.[5] pants. Lietu sagatavošana izskatīšanai un to izskatīšana

(Izslēgts ar 29.10.2015. likumu, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

244.[6] pants. Pušu izlīgums

(Izslēgts ar 29.10.2015. likumu, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

244.[7] pants. Tiesas sprieduma sekas

(Izslēgts ar 29.10.2015. likumu, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

244.[8] pants. Saskarsmes persona

(1) Saskarsmes persona ir lietas dalībnieks lietās, kas izriet no saskarsmes tiesībām. Saskarsmes personai ir šādas procesuālās tiesības un pienākumi:

1) tiesības iepazīties ar lūgumu par saskarsmes personas pieaicināšanu piedalīties lietā;

2) tiesības piedalīties tiesas sēdē;

3) tiesības izteikt piekrišanu tam vai iebildumus pret to, ka tai ar nolēmumu tiek uzlikti pienākumi;

4) tiesības saņemt tiesas spriedumu vai lēmumu;

5) pienākums pēc tiesas aicinājuma ierasties tiesā;

6) pienākums savlaicīgi rakstveidā paziņot par iemesliem, kuru dēļ nevar ierasties uz tiesas sēdi, iesniedzot par to pierādījumus;

7) pārsūdzēt tiesas spriedumu un lēmumu daļā, kas attiecas uz saskarsmes personu.

(2) Saskarsmes personu pieaicina piedalīties lietā pēc lietas dalībnieka vai tiesas iniciatīvas.

(29.10.2015. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

244.[9] pants. Lietu sagatavošana izskatīšanai un to izskatīšana

(1) Lietā, kas izriet no aizgādības vai saskarsmes tiesībām, tiesa pēc savas iniciatīvas vai lietas dalībnieka lūguma pieprasa pierādījumus.

(2) Lietā, kas izriet no aizgādības vai saskarsmes tiesībām, tiesa pēc savas iniciatīvas vai lietas dalībnieka lūguma pieprasa attiecīgās bāriņtiesas atzinumu un uzaicina tās pārstāvi piedalīties tiesas sēdē, kā arī noskaidro bērna viedokli, ja bērns ir spējīgs to formulēt, ņemot vērā viņa vecumu un brieduma pakāpi.

(3) Ja lietā, kas izriet no saskarsmes tiesībām, tiesa pēc lietas dalībnieka lūguma vai savas iniciatīvas konstatē, ka saskarsmes tiesības īstenojamas saskarsmes personas klātbūtnē, tiesa pieaicina saskarsmes personu piedalīties tiesas sēdē. Tiesa noskaidro, vai saskarsmes persona piekrīt, ka saskarsmes tiesības īstenojamas tās klātbūtnē.

(4) Uzsākot lietas izskatīšanu pēc būtības, tiesa noklausās saskarsmes personu. Saskarsmes persona nepiedalās tālākā lietas izskatīšanā pēc būtības.

(5) Izskatot lietas, kas izriet no aizgādības vai saskarsmes tiesībām, tiesa papildus citiem apstākļiem ņem vērā visus gadījumus, kad tā persona, kas vēlas izlietot aizgādības vai saskarsmes tiesības, lietojusi vardarbību pret bērnu vai bērna vecāku. Izskatot lietas, kas izriet no aizgādības tiesībām, tiesa papildus citiem apstākļiem ņem vērā tās noteiktās saskarsmes tiesību izmantošanas kārtības pārkāpumus.

(6) Tiesa Latvijas Republikai saistošos starptautiskajos līgumos vai Eiropas Savienības tiesību normās paredzētajos gadījumos pēc savas iniciatīvas vai lietas dalībnieka lūguma var pieņemt lēmumu par lietas pārņemšanu izskatīšanai Latvijā vai lietas nodošanu izskatīšanai tiesā citā valstī, ja attiecīgās valsts tiesa ir piekritusi nodot vai pārņemt starptautisko piekritību attiecīgajā lietā.

(7) *(Izslēgta ar 16.06.2022. likumu)*

(29.10.2015. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

244.[10] pants. Pagaidu lēmums

(1) Pēc puses lūguma tiesa vai tiesnesis pieņem lēmumu, ar kuru uz laiku līdz sprieduma taisīšanai nosaka bērna dzīvesvietu, bērna aprūpes kārtību, saskarsmes tiesību izmantošanas kārtību, uzturlīdzekļus bērnam, aizliegumu bērna izvešanai no valsts. Tiesa lēmumu par aizliegumu bērna izvešanai no valsts nekavējoties pēc tā pieņemšanas nosūta Valsts policijai un Valsts robežsardzei uz to norādītajām elektroniskā pasta adresēm.

(2) Lūgumu par uzturlīdzekļiem bērnam izskata rakstveida procesā.

(3) Lūgumu par bērna dzīvesvietu, bērna aprūpes kārtību, saskarsmes tiesību izmantošanas kārtību, aizliegumu bērna izvešanai no valsts izskata tiesas sēdē.

(4) Bāriņtiesas pārstāvis pēc tiesas pieprasījuma sniedz jebkādas ziņas, kurām ir nozīme lietā par:

1) pušu dzīves apstākļiem;

2) bērna viedokli, ja bērns ir spējīgs to formulēt, ņemot vērā viņa vecumu un brieduma pakāpi;

3) bērna saskarsmi ar pusēm un citām personām, kas dzīvo vai ir zināms, ka dzīvos ar bērnu vienā mājsaimniecībā;

4) bērna veselības aprūpi un izglītību;

5) pušu sadarbību ar sociālo dienestu;

6) personām, kas dzīvo vai ir zināms, ka dzīvos ar bērnu vienā mājsaimniecībā;

7) pušu vardarbību pret bērnu vai bērna vecāku.

(5) Par tiesas sēdi paziņo pusēm un uz tiesas sēdi uzaicina bāriņtiesas pārstāvi. Ja tiesa uzskata par nepieciešamu precizēt bāriņtiesas sniegtās ziņas, tā noskaidro bērna viedokli, ja bērns ir spējīgs to formulēt, ņemot vērā viņa vecumu un brieduma pakāpi. Otras puses neierašanās nav šķērslis jautājuma izskatīšanai.

(6) Ja prasījumos par saskarsmes tiesību izmantošanas kārtību tiesa pēc lietas dalībnieka lūguma vai savas iniciatīvas konstatē, ka saskarsmes tiesības īstenojamas saskarsmes personas klātbūtnē, tā pieaicina saskarsmes personu piedalīties tiesas sēdē. Tiesa noskaidro, vai saskarsmes persona piekrīt, ka saskarsmes tiesības īstenojamas tās klātbūtnē.

(7) Tiesa vai tiesnesis izskata puses lūgumu un pieņem lēmumu mēneša laikā no lūguma saņemšanas dienas. Lēmums izpildāms nekavējoties. Lēmums zaudē spēku, kad lietā stājas spēkā spriedums vai kad tiek pieņemts cits lēmums, izņemot gadījumu, kad nolēmums izpildāms nekavējoties. Kad lēmums par aizliegumu bērna izvešanai no valsts ir zaudējis spēku, tiesa par to nekavējoties paziņo Valsts policijai un Valsts robežsardzei.

(8) Tiesneša lēmums par šā panta otrajā daļā minēto prasījumu nav pārsūdzams. Par tiesas lēmumu lietā par šā panta trešajā daļā minētajiem prasījumiem var iesniegt blakus sūdzību.

(9) Tiesa pēc puses motivēta lūguma var pārskatīt lēmumu par šā panta trešajā daļā minēto lūgumu, ja būtiski mainījušies apstākļi un tas ir bērna interesēs. Šāds tiesas lēmums nav pārsūdzams.

(10) Ja tiesa nekonstatē pamatu lēmuma pārskatīšanai vai jauna lēmuma pieņemšanai vai uzskata, ka var uzsākt lietas izskatīšanu pēc būtības, tā pieņem lēmumu par atteikšanos pieņemt pieteikumu. Tiesa lēmumu par atteikšanos pieņemt pieteikumu pieņem rezolūcijas veidā, un tas nav pārsūdzams.

(29.10.2015. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. un 06.06.2024. likumu, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

244.[11] pants. Pušu izlīgums

(1) Lietās, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām, puses ir tiesīgas slēgt izlīgumu.

(2) Izlīgums apstiprināms, tiesai pēc savas iniciatīvas pieprasot attiecīgās bāriņtiesas atzinumu vai uzaicinot tās

pārstāvi piedalīties tiesas sēdē.

(29.10.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

244.[12] pants. Tiesas nolēmums lietās, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām

(1) Lietās, kas izriet no saskarsmes tiesībām, papildus šā likuma 193.pantā vai 230.pantā noteiktajam tiesas nolēmumā norāda:

1) ziņas par bērnu — vārdu, uzvārdu, personas kodu un dzīvesvietu;

2) saskarsmes tiesību izmantošanas kārtību, laiku un vietu;

3) ja nepieciešams, pušu pienākumus un izdevumu sadali starp pusēm saskarsmes tiesību īstenošanai;

4) ja nepieciešams, Civillikuma 182.pantā minētos ierobežojumus;

5) ja nepieciešams, citus pušu pienākumus.

(2) Lietās, kas izriet no aizgādības tiesībām, papildus šā likuma 193. vai 230.pantā noteiktajam tiesas nolēmumā norāda ziņas par bērnu — vārdu, uzvārdu, personas kodu un dzīvesvietu.

(3) Lietās, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām, tiesa nolēmumā brīdina puses, ka tad, ja spriedums netiks izpildīts labprātīgi, tiks piemērots naudas sods saskaņā ar šo likumu, tiks izlemts jautājums par aizgādības tiesību pārtraukšanu vai atņemšanu un puse saskaņā ar Krimināllikumu būs atbildīga par ļaunprātīgu nolēmuma nepildīšanu.

(4) Tiesa spriedumā sadala starp pusēm tiesāšanās izdevumus, izņemot drošības naudu, ņemot vērā to mantisko stāvokli, taisnīguma un samērīguma principus.

(29.10.2015. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

244.[13] pants. Prasījumi, kas izriet no saskarsmes tiesību izmantošanas nolēmuma izpildes neiespējamības

(1) Ja tiesu izpildītājs saskaņā ar šā likuma 620.[27] pantu konstatē, ka nolēmuma izpilde nav iespējama, piedzinējs var lūgt tiesu pārskatīt nolēmumā noteikto saskarsmes tiesību izmantošanas laiku un vietu.

(2) Šā panta pirmajā daļā minēto lūgumu iesniedz tiesā, kura taisījusi nolēmumu lietā, kas izriet no saskarsmes tiesībām, vai kuras darbības teritorijā izpildāms nolēmums, ja nav iespējama ārvalsts tiesas nolēmuma izpilde.

(3) Tiesa pieprasa no bāriņtiesas, kura saskaņā ar šā likuma 620.[26] pantu izvērtējusi parādnieka rīcību, informāciju par bērna dienas režīmu.

(4) Tiesa, saņēmusi informāciju, ka bāriņtiesai nav iespējams noskaidrot bērna dienas režīmu, jo bērna atrašanās vieta nav zināma, pieņem lēmumu par bērna vai parādnieka un bērna meklēšanu ar policijas palīdzību.

(5) Lūgumu par saskarsmes tiesību izmantošanas laika un vietas pārskatīšanu izskata tiesas sēdē, iepriekš par to paziņojot lietas dalībniekiem. Otras puses neierašanās nav šķērslis pieteikuma izskatīšanai.

(6) Tiesa pēc savas iniciatīvas vai ieinteresēto personu lūguma pieprasa, lai tiesu izpildītājs, kurš saskaņā ar šā likuma 620.[27] pantu konstatējis, ka nolēmuma izpilde nav iespējama, sniedz informāciju par izpildu lietā konstatētajiem apstākļiem, tai skaitā nolēmuma izpildīšanas šķēršļiem.

(7) Tiesa uzaicina tiesas sēdē piedalīties bāriņtiesas pārstāvi, kā arī psihologu, ja bāriņtiesa to ir pieaicinājusi vai ja tiesa to uzskata par nepieciešamu.

(8) Ja tiesa pēc lietas dalībnieka lūguma vai savas iniciatīvas konstatē, ka saskarsmes tiesības īstenojamas saskarsmes personas klātbūtnē, tā pieaicina saskarsmes personu piedalīties tiesas sēdē. Tiesa noskaidro, vai saskarsmes persona piekrīt, ka saskarsmes tiesības īstenojamas tās klātbūtnē.

(9) Tiesa nolēmumu par saskarsmes tiesību izmantošanas laika un vietas pārskatīšanu pieņem mēneša laikā, ja

ārkārtēji apstākļi to nepadara neiespējamu. Lēmums izpildāms nekavējoties.

(10) Tiesa, konstatējusi, ka pastāv apstākļi, kas apgrūtina nolēmuma izpildi vai padara to neiespējamu, nolēmumā par saskarsmes tiesību izmantošanas laika un vietas pārskatīšanu bērna interesēs var noteikt citu saskarsmes tiesību izmantošanas kārtību.

(11) Ja saskarsmes tiesību īstenošana nav iespējama citādi kā iekļūstot telpās un paredzams, ka tiesu izpildītājs netiks ielaists telpās, par kurām ir ziņas, ka tajās atrodas bērns, tiesa nolēmumā par saskarsmes tiesību laika un vietas pārskatīšanu bērna interesēs var norādīt, ka telpas atveramas piespiedu kārtā. Šādā gadījumā tiesa nolēmumā norāda attiecīgo telpu adresi un laika periodu, kad telpas drīkst atvērt piespiedu kārtā.

(12) Ja tiesa nolēmumā par saskarsmes tiesību laika un vietas pārskatīšanu bērna interesēs norādījusi, ka telpas atveramas piespiedu kārtā, nolēmumu pasludina, atbildētājam klāt neesot, un nolēmumu atbildētājam nosūta pēc tam, kad pagājis nolēmumā norādītais laika periods telpu atvēršanai piespiedu kārtā.

(13) Ja tiesa konstatē, ka apstākļi ir tik būtiski mainījušies, ka nav iespējams pieņemt nolēmumu par spriedumā noteiktā saskarsmes tiesību laika un vietas pārskatīšanu, tiesa noraida piedzinēja lūgumu un informē piedzinēju par viņa tiesībām iesniegt jaunu prasību tiesā vispārējā kārtībā. Par būtisku apstākļu maiņu nav uzskatāma saskarsmes tiesību izmantošanas laika un vietas maiņa, ja saskarsmes tiesības saglabājas iepriekšējā apjomā.

(14) Nolēmums par saskarsmes tiesību izmantošanas laika un vietas pārskatīšanu nav pārsūdzams. Par tiesas lēmumu, ar kuru noraidīts piedzinēja lūgums par pagaidu lēmumā noteiktā saskarsmes tiesību izmantošanas laika un vietas pārskatīšanu, var iesniegt blakus sūdzību.

(29.10.2015. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

244.[14] pants. Tiesas sprieduma sekas

Ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums lietā, kas izriet no aizgādības vai saskarsmes tiesībām, mainās apstākļi, katra puse ir tiesīga iesniegt jaunu prasību tiesā vispārējā kārtībā.

(29.10.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

30. nodaļa
Lietas par bērna izcelšanās noteikšanu

(Nodaļa 19.06.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.07.2003.)

245.pants. Lietu izskatīšanas kārtība

Lietas par bērna izcelšanās noteikšanu vai paternitātes apstrīdēšanu tiesa izskata pēc vispārējiem noteikumiem, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus.

246.pants. Personas, kuras var apstrīdēt paternitātes pieņēmumu

(1) Paternitātes pieņēmumu tiesā var apstrīdēt bērna māte, bērna mātes vīrs un bērns pats pēc pilngadības sasniegšanas.

(2) Pēc bērna mātes vīra nāves šādu prasību var celt vīra vecāki, ja vīrs līdz nāves brīdim nav zinājis par bērna dzimšanu.

(3) Pēc bērna mātes vīra nāves viņa likumiskie mantinieki var iestāties viņa uzsāktajā procesā kā tiesību pārņēmēji.

(4) Ja paternitātes pieņēmumu apstrīdējusi persona, kurai nodibināta aizgādnība, lietā pieaicina bāriņtiesas pārstāvi.

(5) Šajā pantā minēto prasību var celt saskaņā ar Civillikuma 149.panta noteikumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 07.09.2006. un 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

247.pants. Personas, kuras var apstrīdēt paternitātes atzīšanu

(1) Paternitāti, kas atzīta un reģistrēta dzimtsarakstu nodaļā, var apstrīdēt persona, kura paternitāti atzinusi, bērna māte vai persona, kura sevi uzskata par bērna tēvu.

(2) Bērns pats var celt šādu prasību pēc pilngadības sasniegšanas.

(3) Pēc bērna tēva nāves viņa likumiskie mantinieki var iestāties viņa uzsāktajā procesā kā tiesību pārņēmēji.

(4) Nevar apstrīdēt paternitāti, kas noteikta ar likumīgā spēkā stājušos tiesas spriedumu.

(5) Šajā pantā minēto prasību var celt saskaņā ar Civillikuma 156.panta noteikumiem.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. un 22.05.2014. likumu, kas stājas spēkā 18.06.2014.)

248.pants. Personas, kuras var celt prasību par paternitātes noteikšanu

(1) Prasību noteikt bērna paternitāti tiesā var celt bērna māte vai bērna aizbildnis, kā arī bērna bioloģiskais tēvs.

(2) Bērns pats var celt šādu prasību pēc pilngadības sasniegšanas.

(3) Šajā pantā minēto prasību var celt saskaņā ar Civillikuma 158.panta pirmās daļas noteikumiem.

249.pants. Kārtība, kādā ceļama prasība par bērna paternitātes noteikšanu

(1) Bērna māte, bērns pats vai viņa aizbildnis var celt prasību par paternitātes noteikšanu pret personu, no kuras bērns izcēlies.

(2) Persona, no kuras bērns izcēlies, prasību par paternitātes noteikšanu var celt pret bērna māti gadījumā, ja viņa nepiekrīt paternitātes noteikšanai vai pastāv citi likumā norādītie šķēršļi paternitātes ieraksta izdarīšanai dzimšanas reģistrā.

(3) *(Izslēgta ar 07.09.2006. likumu.)*

(4) Prasījumus par paternitātes pieņēmuma apstrīdēšanu un paternitātes noteikšanu var apvienot.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 07.09.2006. likumu, kas stājas spēkā 11.10.2006.)

249.^{1} pants. Tiesu ekspertīzes noteikšana

(1) Tiesa pēc lietas dalībnieka lūguma nosaka ekspertīzi bērna bioloģiskās izcelšanās noteikšanai.

(2) Ja kāds no lietas dalībniekiem izvairās no ekspertīzes, tiesa pieņem lēmumu par šīs personas piespiedu nogādāšanu tiesu ekspertīzes izdarīšanai.

249.^{2} pants. Paternitātes fakta konstatēšana

Ja persona, no kuras bērns izcēlies, ir mirusi, paternitātes faktu var konstatēt sevišķā tiesāšanas kārtībā.

249.^{3} pants. Pagaidu lēmums

(1) Pēc puses lūguma tiesa vai tiesnesis pieņem lēmumu, ar kuru nosaka aizliegumu bērna izvešanai no valsts uz laiku līdz sprieduma taisīšanai lietā par bērna izcelšanās noteikšanu. Tiesa lēmumu nekavējoties pēc tā pieņemšanas nosūta Valsts policijai un Valsts robežsardzei uz to norādītajām elektroniskā pasta adresēm.

(2) Lūgumu par aizliegumu bērna izvešanai no valsts izskata tiesas sēdē.

(3) Bāriņtiesas pārstāvis pēc tiesas pieprasījuma sniedz ziņas par bērna viedokli, ja bērns ir spējīgs to formulēt, ņemot vērā viņa vecumu un brieduma pakāpi, un citus pierādījumus, kuriem ir nozīme lietā.

(4) Par tiesas sēdi paziņo pusēm un uz tiesas sēdi uzaicina bāriņtiesas pārstāvi. Ja tiesa uzskata par nepieciešamu precizēt bāriņtiesas sniegtās ziņas, tā noskaidro bērna viedokli, ja bērns ir spējīgs to formulēt, ņemot vērā viņa vecumu un brieduma pakāpi. Otras puses neierašanās nav šķērslis jautājuma izskatīšanai.

(5) Tiesa vai tiesnesis izskata puses lūgumu un pieņem lēmumu mēneša laikā no lūguma saņemšanas dienas. Lēmums izpildāms nekavējoties. Lēmums zaudē spēku, ja attiecīgajā prasījumā tiek pieņemts cits lēmums vai spriedums. Kad lēmums par aizliegumu bērna izvešanai no valsts ir zaudējis spēku, tiesa par to nekavējoties paziņo Valsts policijai un Valsts robežsardzei.

(6) Par tiesas lēmumu minētajā prasījumā var iesniegt blakus sūdzību.
(29.10.2015. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.06.2024. likumu, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

249.[4] pants. Bāriņtiesas atzinums

Lietā par paternitātes atzīšanas apstrīdēšanu tiesa pēc savas iniciatīvas vai ieinteresēto personu lūguma pieprasa attiecīgās bāriņtiesas atzinumu un var uzaicināt tās pārstāvi piedalīties tiesas sēdē.
(29.10.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

250.pants. Tiesas sprieduma nosūtīšana un izsniegšana

Tiesas spriedumu par paternitātes noteikšanu, paternitātes fakta konstatēšanu un paternitātes ieraksta atzīšanu par spēkā neesošu tiesa nosūta ieraksta grozīšanai tai dzimtsarakstu nodaļai, kurā reģistrēta bērna dzimšana.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

30.[1] nodaļa
Lietas par mantojuma dalīšanu

(Nodaļa 31.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

250.[1] pants. Lietas piekritība

(1) Prasības pieteikums par mantojuma dalīšanu, ja mantinieki nevienojas par to mājas kārtībā vai pie notāra, iesniedzams tiesai pēc viena mantinieka deklarētās dzīvesvietas, bet, ja tādas nav, — pēc dzīvesvietas, bet, ja mantojuma sastāvā ir nekustamais īpašums, — pēc tā atrašanās vietas.

(2) Pieteikumā par mantojuma dalīšanu norāda, kādas mantojumā ietilpstošās mantas ir pakļautas sadalīšanai un kuri mantinieki uz tām pretendē.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

250.[2] pants. Tiesneša darbības lietas sagatavošanā

(1) Tiesnesis nosaka sagatavošanas sēdi, par ko paziņo pusēm.

(2) Pēc tiesneša lēmuma zemesgrāmatā izdarāma prasības nodrošināšanas vai pagaidu aizsardzības atzīme atbilstoši noteikumiem par prasības nodrošināšanu vai pagaidu aizsardzību.

(3) Tiesnesis var uzdot notāram, kurš izsniedzis mantojuma apliecību vai Eiropas mantošanas apliecību, vai citam tiesas apgabalā praktizējošam notāram pārzināt mantojuma dalīšanas projekta sastādīšanas gaitu.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.05.2015. un 25.03.2021. likumu, kas stājas spēkā 20.04.2021.)

250.[3] pants. Mantojuma dalīšanas projekta sastādīšana

(1) Notārs, kurš saņēmis uzdevumu pārzināt mantojuma dalīšanas projekta sastādīšanas gaitu, ja tas nepieciešams, uzaicina tiesu izpildītāju sastādīt mantojamās mantas aprakstes aktu un veikt mantas novērtēšanu.

(2) Mantojamās mantas aprakstīšana notiek saskaņā ar šā likuma noteikumiem. Aprakstes aktā norāda arī zināmos parādus, saistības un ierakstus zemesgrāmatā, kas mantojumu apgrūtina.

(3) Notārs veic darbības, lai tuvinātu pušu viedokļus un panāktu vienošanos.

(4) Personas, kas sastāda mantojuma dalīšanas projektu, savā atzinumā norāda, kādu pamatojumu tās ņēmušas vērā.

(5) Mantas aprakstes aktu, mantas novērtējumu un mantojuma dalīšanas projektu notārs iesniedz tiesnesim.

250.[4] pants. Tiesneša darbības pēc mantojuma dalīšanas projekta saņemšanas

(1) Notāra iesniegtos dokumentus tiesa nosūta līdzmantiniekiem un nosaka termiņu paskaidrojuma sniegšanai.

(2) Papildus rakstveida paskaidrojumiem tiesnesis var uzaicināt visus līdzmantiniekus aprēķinu pārbaudei un mantojuma dalīšanas projekta precizēšanai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

250.[5] pants. Dalāmās mantas pārdošana izsolē

(1) Mantu novērtē un pārdod izsolē pēc šā likuma vispārējiem noteikumiem. Ja visi mantinieki un attiecīgos gadījumos arī bāriņtiesa (Civillikuma 280.—283.pants) tam piekrīt, mantu var pārdot par brīvu cenu.

(2) Nekustamā īpašuma pārdošana tā īstās vērtības noteikšanai izdarāma pēc noteikumiem par labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā, ievērojot Civillikuma 737. u n 738.panta noteikumus, turklāt nekustamo īpašumu apraksta un novērtē tikai tad, ja kāds no līdzmantiniekiem to prasa.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 07.09.2006. likumu, kas stājas spēkā 11.10.2006. Sk. pārejas noteikumus.)

250.[6] pants. Valsts nodeva mantas dalīšanas lietās

Mantas dalīšanas lietās valsts nodevu sadala starp mantiniekiem, ņemot vērā katram piešķirtās mantas vērtību.

250.[7] pants. Kopīgas mantas dalīšana

Šīs nodaļas noteikumi piemērojami, dalot arī visāda veida kopīgu mantu un ievērojot šādā dalīšanā attiecīgo likumu noteikumus.

30.[2] nodaļa
Lietas par intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem un aizsardzību

(Nodaļa 14.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.03.2007.)

250.[8] pants. Lietu izskatīšanas kārtība

Lietas par intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem un aizsardzību tiesa izskata prasības kārtībā pēc vispārējiem noteikumiem, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus.

250.[9] pants. Personas, kuras var iesniegt pieteikumu par intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem un aizsardzību

Pieteikumu par intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem un aizsardzību var iesniegt likumā noteiktās personas.

250.[10] pants. Pagaidu aizsardzības noteikšanas pamats un līdzekļi

(1) Ja ir pamats uzskatīt, ka intelektuālā īpašuma tiesību subjekta tiesības tiek pārkāptas vai varētu tikt pārkāptas, tiesa pēc prasītāja motivēta pieteikuma var pieņemt lēmumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu. Pieteikumā par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu norādāms pagaidu aizsardzības līdzeklis.

(2) Izskatīt jautājumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu pieļaujams jebkurā procesa stadijā, kā arī pirms prasības celšanas tiesā.

(3) Pagaidu aizsardzības līdzekļi ir:

1) tādas kustamas mantas apķīlāšana, ar kuru iespējams, tiek pārkāptas intelektuālā īpašuma tiesības;

2) pienākums atsaukt preces, ar kurām, iespējams, tiek pārkāptas intelektuālā īpašuma tiesības;

3) aizliegums veikt noteiktas darbības gan atbildētājam, gan personām, kuru sniegtie pakalpojumi tiek izmantoti, lai pārkāptu intelektuālā īpašuma tiesības, vai personām, kuras padara iespējamu šāda pārkāpuma izdarīšanu.

250.[11] pants. Pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšana pirms prasības celšanas

(1) Triju mēnešu laikā no dienas, kad iespējamais prasītājs uzzināja par pārkāpumu vai iespējamu pārkāpumu, viņš var lūgt, lai tiek noteikts pagaidu aizsardzības līdzeklis pirms prasības celšanas tiesā.

(2) Iesniedzot pieteikumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu pirms prasības celšanas, iespējamais prasītājs sniedz pierādījumus, kas apliecina viņa intelektuālā īpašuma tiesības, kuras tiek pārkāptas, un pierādījumus, ka tās tiek pārkāptas vai varētu tikt pārkāptas.

(3) Pieteikumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu pirms prasības celšanas iesniedz tai tiesai, kurā ceļama prasība.

(4) Apmierinot pieteikumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu pirms prasības celšanas, tiesnesis nosaka prasītājam termiņu prasības pieteikuma iesniegšanai tiesā, ne ilgāku par 30 dienām.

250.[12] pants. Jautājuma par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu izskatīšana

(1) Pieteikumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu tiesa vai tiesnesis izlemj 10 dienu laikā pēc pieteikuma saņemšanas vai lietas ierosināšanas, ja pieteikums iesniegts vienlaikus ar prasības celšanu.

(2) Ja kavēšanās varētu radīt neatgriezenisku kaitējumu intelektuālā īpašuma tiesību subjektam, tad pieteikumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu tiesa vai tiesnesis izlemj ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc pieteikuma saņemšanas, iepriekš nepaziņojot atbildētājam un citiem lietas dalībniekiem. Ja lēmums par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu pieņemts bez atbildētāja vai citu lietas dalībnieku klātbūtnes, atbildētājam un citiem lietas dalībniekiem paziņo par šo lēmumu ne agrāk kā trešajā dienā pēc lēmuma pieņemšanas.

(3) Apmierinot pieteikumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu pirms prasības celšanas, tiesa vai tiesnesis var uzdot prasītājam, lai tas nodrošina zaudējumus, kas varētu rasties atbildētājam vai citām personām, kuras minētas šā likuma 250.[10] panta trešās daļas 3.punktā sakarā ar pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu, iemaksājot noteiktu naudas summu tiesu izpildītāja depozīta kontā vai sniedzot līdzvērtīgu garantiju.

(4) Tiesa pēc prasītāja pieteikuma var aizstāt noteiktos pagaidu aizsardzības līdzekļus ar citiem līdzekļiem.

(5) Pagaidu aizsardzības līdzekļus var atcelt tā pati tiesa pēc lietas dalībnieka pieteikuma.

(6) Noraidot prasību, tiesa spriedumā atceļ pagaidu aizsardzības līdzekli. Pagaidu aizsardzības līdzeklis ir spēkā līdz dienai, kad spriedums stājas likumīgā spēkā.

(7) Ja prasība atstāta bez izskatīšanas vai tiesvedība izbeigta, tiesa lēmumā atceļ pagaidu aizsardzības līdzekli. Pagaidu aizsardzības līdzeklis ir spēkā līdz dienai, kad lēmums stājas likumīgā spēkā.

(8) Ja lēmums par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu pieņemts pirms prasības celšanas un tiesas noteiktajā termiņā prasība nav celta, tiesnesis pēc iespējamā prasītāja vai cita iespējamā lietas dalībnieka vai atbildētāja pieteikuma saņemšanas pieņem lēmumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa atcelšanu.

(9) Šā panta pirmajā, ceturtajā un piektajā daļā minētos pieteikumus izlemj tiesas sēdē, iepriekš par to paziņojot lietas dalībniekiem. Šo personu neierašanās nav šķērslis pieteikuma izskatīšanai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 04.08.2011. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

250.[13] pants. Par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu pieņemto lēmumu pārsūdzēšana

(1) Par šā likuma 250.[12] panta ceturtajā daļā minētajiem lēmumiem, lēmumu, ar kuru noraidīts pieteikums par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu, un lēmumu, ar kuru noraidīts pieteikums par pagaidu aizsardzības līdzekļa atcelšanu, var iesniegt blakus sūdzību.

(2) Ja lēmums par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu pieņemts bez lietas dalībnieka klātbūtnes, termiņu blakus sūdzības iesniegšanai skaita no lēmuma izsniegšanas dienas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 04.08.2011. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2011.)

250.[14] pants. Lēmuma par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu izpilde

(1) Lēmums par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu (250.[12] panta pirmā un otrā daļa) un lēmums par pagaidu aizsardzības līdzekļa atcelšanu (250.[12] panta piektā daļa) izpildāms nekavējoties pēc tā pieņemšanas.

(2) Lēmums par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu, kas pieņemts ar šā likuma 250.[12] panta trešajā daļā minēto nosacījumu, izpildāms pēc tam, kad prasītājs iemaksājis tiesas vai tiesneša noteikto summu tiesu izpildītāja depozīta kontā vai iesniedzis līdzvērtīgu garantiju. Izpildu dokumentu izsniedz pēc tiesas noteiktās summas iemaksas vai līdzvērtīgās garantijas saņemšanas.

(3) Lēmumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu, apķīlājot kustamu mantu, ar kuru, iespējams, tiek pārkāptas intelektuālā īpašuma tiesības, izpilda šā likuma 71.nodaļā noteiktajā kārtībā.

(4) Lēmumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu, nosakot aizliegumu veikt konkrētas darbības vai pienākumu atsaukt preces, ar kurām, iespējams, tiek pārkāptas intelektuālā īpašuma tiesības, izpilda tiesu izpildītājs un šā likuma 555. pantā noteiktajā kārtībā paziņo par tiesas lēmumu atbildētājam vai attiecīgajai trešajai personai.

(5) Piemērotā pagaidu aizsardzības līdzekļa atcelšana izpildāma pēc tā tiesu izpildītāja rīkojuma, kurš izpildījis lēmumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu.

(6) Lēmumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa aizstāšanu izpilda tiesu izpildītājs, vispirms piemērojot aizstājošo pagaidu aizsardzības līdzekli un pēc tam atceļot aizstāto pagaidu aizsardzības līdzekli.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 04.08.2011. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

250.[15] pants. Ar pagaidu aizsardzības līdzekli radīto zaudējumu atlīdzināšana

Atbildētājs ir tiesīgs prasīt atlīdzību par zaudējumiem, kas viņam radušies sakarā ar pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu, ja pagaidu aizsardzības līdzeklis ir atcelts šā likuma 250.[12] pantā astotajā daļā noteiktajā gadījumā, ja pret viņu celtā prasība ir noraidīta, atstāta bez izskatīšanas vai tiesvedība izbeigta šā likuma 223.panta 2. un 4. punktā noteiktajos gadījumos.

250.[16] pants. Tiesības uz informāciju

(1) Lietās par intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem pēc prasītāja motivēta lūguma tiesa, ievērojot lietas dalībnieku tiesības uz komercnoslēpuma aizsardzību, var pieprasīt, lai informāciju par preču vai pakalpojuma izcelsmi un to izplatīšanu sniegtu atbildētājs vai persona:

1) kuras rīcībā ir pārkāpuma preces (kontrafaktie eksemplāri) komerciālā mērogā;

2) kura komerciālā mērogā sniegusi vai izmantojusi pakalpojumus saistībā ar intelektuālā īpašuma objektu prettiesisku izmantošanu;

3) par kuru šīs daļas 1. un 2.punktā minētās personas sniegušas ziņas, ka tā iesaistīta pārkāpuma preču (kontrafakto eksemplāru) ražošanā, izplatīšanā vai piedāvāšanā vai tādu pakalpojumu sniegšanā vai piedāvāšanā, kuri saistīti ar intelektuālā īpašuma objektu prettiesisku izmantošanu.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētajā informācijā norādāmas ziņas par attiecīgo preču ražotāju, izplatītāju, piegādātāju, vairumtirgotāju un mazumtirgotāju vai attiecīgo pakalpojumu sniedzēju un izplatītāju [fiziskajai personai - vārds, uzvārds, personas kods (ja tas ir zināms) un deklarētā dzīvesvieta un dzīvesvieta, ja tā atšķiras, juridiskajai personai - nosaukums, juridiskā adrese un reģistrācijas numurs (ja tas ir zināms)], ziņas par saražoto, izplatīto, saņemto vai pasūtīto preču vai sniegto vai pasūtīto pakalpojumu daudzumu, kā arī cena, kāda par tiem maksāta.

(3) Ja pastāv acīmredzami intelektuālā īpašuma pārkāpuma fakta pierādījumi un intelektuālā īpašuma tiesību subjekts ir lūdzis piemērot šajā likumā noteikto pierādījumu nodrošināšanu, prasības nodrošināšanu vai pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu, tad intelektuālā īpašuma tiesību subjekts ir tiesīgs lūgt, lai šā panta pirmajā un otrajā daļā minētā informācija tiktu nodrošināta arī pirms prasības celšanas tiesā šajā likumā noteiktās pierādījumu nodrošināšanas procedūras ietvaros.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 04.08.2011. un 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

250.[17] pants. Tiesas spriedums intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu un aizsardzības lietās

(1) Ja pārkāpuma fakts ir pierādīts, tiesa spriedumā var noteikt vienu vai vairākus šādus pasākumus:

1) pārtraukt un aizliegt prettiesisku intelektuālā īpašuma tiesību objekta izmantošanu;

2) pārtraukt un aizliegt pasākumus, kas atzīstami par gatavošanos intelektuālā īpašuma tiesību objektu prettiesiskai izmantošanai;

3) pārtraukt un aizliegt sniegt pakalpojumus, kuri tiek izmantoti prettiesiskām darbībām ar intelektuālā īpašuma tiesību objektiem, personām:

a) kuru pakalpojumi tiek izmantoti, lai pārkāptu intelektuālā īpašuma subjektu tiesības,

b) kuras padara iespējamu šāda pārkāpuma veikšanu;

4) atlīdzināt likumā noteiktajā kārtībā sakarā ar intelektuālā īpašuma tiesību objekta prettiesisku izmantošanu nodarītos zaudējumus un morālo kaitējumu.

(2) Tiesa pēc prasītāja pieteikuma neatkarīgi no prasītājam radītā kaitējuma un kaitējuma atlīdzības var noteikt vienu vai vairākus šādus pasākumus, kuri veicami par pārkāpēja līdzekļiem:

1) atsaukt vai pilnībā izņemt no tirdzniecības pārkāpuma preces (kontrafaktos eksemplārus);

2) iznīcināt pārkāpuma preces (kontrafaktos eksemplārus);

3) atsaukt vai pilnībā izņemt no tirdzniecības vai iznīcināt ierīces un materiālus, kas izmantoti vai paredzēti pārkāpuma preču (kontrafakto eksemplāru) izgatavošanai, ja to īpašnieks zināja vai viņam no lietas apstākļiem vajadzēja zināt, ka šīs ierīces un materiāli lietoti vai paredzēti prettiesisku darbību veikšanai;

4) publiskot informāciju par spriedumu, tostarp pilnībā vai daļēji publicēt tiesas spriedumu plašsaziņas līdzekļos.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

30.[3] nodaļa

Atsevišķu kategoriju lietu izskatīšana rakstveida procesā

(Nodaļa 08.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 30.09.2011. Nodaļas nosaukums 10.12.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2016.)

250.[18] pants. Lietu izskatīšanas kārtība

(1) Vienkāršotās procedūras lietas tiesa izskata prasības tiesvedības kārtībā pēc vispārējiem noteikumiem, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus.

(2) Šīs nodaļas noteikumi neskar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 861/2007 piemērošanu, izņemot šā likuma 250.[27] panta otrajā daļā noteikto gadījumu.

(3) *(Izslēgta ar 27.02.2025. likumu)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.03.2014., 10.12.2015., 14.12.2017., 16.06.2022. un 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

250.[19] pants. Lietas ierosināšana

(1) Vienkāršotās procedūras lietas ierosināšana un izskatīšana šajā nodaļā paredzētajā kārtībā pieļaujama tikai prasībās par naudas piedziņu un uzturlīdzekļu piedziņu (35.panta pirmās daļas 1. un 3.punkts).

(2) Vienkāršotās procedūras lietu tiesnesis ierosina uz rakstveida prasības pieteikuma pamata, ja galvenais parāds vai — prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu — maksājumu kopsumma prasības iesniegšanas dienā nepārsniedz 3000 *euro*. Maksājumu kopsumma prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu attiecināma uz katru bērnu atsevišķi.

(2[1]) Tiesa ierosina lietu par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam, ja:

1) prasības apmērs nepārsniedz apmēru, kādā uzturlīdzekļi tiek izmaksāti no Uzturlīdzekļu garantiju fonda, un pastāv Uzturlīdzekļu garantiju fonda likumā minētie šķēršļi, kas liedz personai saņemt uzturlīdzekļus no Uzturlīdzekļu garantiju fonda;

2) prasības apmērs pārsniedz apmēru, kādā uzturlīdzekļi tiek izmaksāti no Uzturlīdzekļu garantiju fonda.

(3) *(Izslēgta ar 27.02.2025. likumu)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.09.2013., 10.12.2015., 08.12.2016., 14.12.2017., 10.12.2020., 06.06.2024. un 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

250.[20] pants. Prasības pieteikuma saturs

(1) Prasības pieteikums vienkāršotajā procedūrā noformējams atbilstoši Ministru kabineta apstiprinātajam paraugam.

(2) Prasības pieteikumā papildus šā likuma 128.pantā noteiktajam norāda, vai prasītājs lūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, pamatojot savu lūgumu.

(3) *(Izslēgta ar 27.02.2025. likumu)*

(4) *(Izslēgta ar 27.02.2025. likumu)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.10.2015., 10.12.2015., 14.12.2017., 11.11.2021. un 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

250.[21] pants. Prasības pieteikuma un tam pievienoto dokumentu nosūtīšana atbildētājam

(1) Vienlaikus ar prasības pieteikuma vienkāršotajā procedūrā nosūtīšanu atbildētājam nosūtāma paskaidrojuma veidlapa, nosakot rakstveida paskaidrojuma iesniegšanas termiņu — 30 dienas, skaitot no dienas, kad prasības pieteikums vienkāršotajā procedūrā nosūtīts atbildētājam. Atkarībā no lietas apstākļiem un rakstura atbildētājam var

nosūtīt arī prasības pieteikumam pievienotos dokumentus.

(2) Tiesa papildus informē atbildētāju par to, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā, kā arī par to, ka atbildētājs var lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.12.2015., 14.12.2017., 11.11.2021. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

250.^{22} pants. Procesuālo tiesību izskaidrošana pusēm

(1) Vienlaikus ar dokumentu nosūtīšanu pusēm (148.pants) tiesa izskaidro tām procesuālās tiesības, informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim.

(2) Šajā likumā minētās civilprocesuālās tiesības, kas saistītas ar lietas sagatavošanu iztiesāšanai, puses ir tiesīgas izmantot ne vēlāk kā septiņas dienas pirms paziņotā lietas izskatīšanas laika (250.^{25} panta pirmā daļa).

250.^{23} pants. Atbildētāja paskaidrojums

(1) Paskaidrojums par prasības pieteikumu vienkāršotajā procedūrā noformējams atbilstoši Ministru kabineta apstiprinātajam paraugam.

(2) Paskaidrojumā atbildētājs norāda:

1) tās tiesas nosaukumu, kurai iesniegti paskaidrojumi;

1^{1}) prasītāja vārdu, uzvārdu, personas kodu, deklarēto dzīvesvietu, bet, ja tādas nav, — dzīvesvietu; juridiskajai personai — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;

1^{2}) atbildētāja vārdu, uzvārdu, personas kodu, deklarēto dzīvesvietu un deklarācijā norādīto papildu adresi, bet, ja tādas nav, — dzīvesvietu; juridiskajai personai — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;

1^{3}) elektroniskā pasta adresi saziņai ar tiesu un, ja viņš ir reģistrējis savu dalību tiešsaistes sistēmā, ietver arī norādi par reģistrēšanos, ja atbildētājs (vai viņa pārstāvis, kura adrese saziņai ar tiesu ir Latvijā) piekrīt elektroniskajai saziņai ar tiesu. Ja atbildētāja pārstāvja adrese ir ārpus Latvijas, papildus norāda elektroniskā pasta adresi vai paziņo par savas dalības reģistrēšanu tiešsaistes sistēmā;

1^{4}) kredītiestādes nosaukumu un konta numuru, kurā atlīdzināmi tiesāšanās izdevumi;

2) *(izslēgts ar 29.11.2012. likumu)*;

3) lietas numuru un prasības priekšmetu;

4) to, vai viņš atzīst prasību pilnīgi vai kādā tās daļā;

5) savus iebildumus pret prasību un to pamatojumu, kā arī normatīvo aktu, uz kuru tie pamatoti;

6) pierādījumus, kas apstiprina viņa iebildumus pret prasību;

7) lūgumus par pierādījumu izprasīšanu;

8) to, vai lūdz atlīdzināt tiesas izdevumus;

9) to, vai lūdz atlīdzināt ar lietas vešanu saistītos izdevumus, norādot to apmēru un pievienojot apmēru pamatojošos dokumentus;

10) to, vai lūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, pamatojot savu lūgumu;

11) citus apstākļus, kurus viņš uzskata par nozīmīgiem lietas izskatīšanā;

12) citus lūgumus;

13) paskaidrojumiem pievienoto dokumentu sarakstu;

14) paskaidrojumu sastādīšanas laiku un vietu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012., 29.10.2015., 10.12.2015., 23.11.2016., 01.06.2017., 22.06.2017., 14.12.2017. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

250.[24] pants. Pretprasības celšana

(1) Atbildētājs ir tiesīgs celt pretprasību paskaidrojuma sniegšanai noteiktajā termiņā.

(2) Tiesa pieņem pretprasību (136.panta trešā daļa) un izskata lietu šā likuma 30.[3] nodaļā noteiktajā kārtībā, ja pretprasība atbilst šā likuma 250.[19] pantā noteiktajam prasības summas apmēram un noformēta atbilstoši šā likuma 250.[20] panta noteikumiem.

(3) Tiesa pieņem pretprasību (136.panta trešā daļa), bet turpina izskatīt lietu prasības tiesvedības kārtībā pēc vispārējiem noteikumiem, ja pretprasībā norādītā prasības summa pārsniedz šā likuma 250.[19] pantā noteikto prasības summu vai tā nav naudas piedziņas vai uzturlīdzekļu piedziņas prasība (35.panta pirmās daļas 1. un 3.punkts).

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

250.[25] pants. Lietu izskatīšana rakstveida procesā, sprieduma sastādīšana, nosūtīšana un sprieduma sastādīšanas lūgums

(1) Ja tiesa neizskata vienkāršotās procedūras lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.[26] pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiešsaistes sistēmā būs pieejams saīsinātais spriedums, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datums, kad saīsinātais spriedums ir pieejams tiešsaistes sistēmā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

(1[1]) *(Izslēgta ar 27.02.2025. likumu)*

(2) *(Izslēgta ar 29.10.2015. likumu)*

(2[1]) Tiesa vienkāršotās procedūras lietā sastāda spriedumu atbilstoši šā likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam, ja puse tai rakstveidā iesniedz sprieduma sastādīšanas lūgumu. Lūgumu iesniedz tiesai 10 dienu laikā no saīsinātā sprieduma sastādīšanas dienas, un uz šo termiņu neattiecas šā likuma 48. panta ceturtās daļas otrajā teikumā noteiktais. Tiesa arī pēc savas iniciatīvas šā panta 2.[3] daļā noteiktajā kārtībā var sastādīt spriedumu atbilstoši šā likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam.

(2[2]) Neparakstītu sprieduma sastādīšanas lūgumu vienkāršotās procedūras lietā uzskata par neiesniegtu un nosūta atpakaļ iesniedzējam. Sprieduma sastādīšanas lūgumu, kas iesniegts pēc termiņa beigām, nepieņem un atdod iesniedzējam. Lēmums par atteikšanos pieņemt sprieduma sastādīšanas lūgumu nav pārsūdzams.

(2[3]) Šā panta 2.[1] daļā minētajā gadījumā spriedumu sastāda 20 dienu laikā pēc sprieduma sastādīšanas lūguma iesniegšanas termiņa beigām. Datums, kad spriedums ir pieejams tiešsaistes sistēmā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

(3) Pēc puses rakstveida lūguma saīsināto spriedumu vai atbilstoši šā likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam sastādīto spriedumu nekavējoties nosūta pusei.

(4) *(Izslēgta no 01.03.2018. ar 14.12.2017. likumu. Sk. Pārejas noteikumu 137. punktu)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.10.2015., 10.12.2015., 14.12.2017., 25.10.2018., 28.02.2019., 11.11.2021. un 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

250.[26] pants. Lietu iztiesāšana tiesas sēdē, sprieduma sastādīšana, nosūtīšana un sprieduma sastādīšanas lūgums

(1) Tiesa, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus, iztiesā lietu tiesas sēdē, ja ir saņemts puses pamatots lūgums un tiesa atzīst par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē. Tiesa var lietu iztiesāt tiesas sēdē arī pēc savas iniciatīvas. Ja tiesa atsaka lūgumu iztiesāt lietu tiesas sēdē, to norāda spriedumā.

(2) Nozīmējot vienkāršotās procedūras lietu iztiesāšanai tiesas sēdē, vienlaikus ar pavēsti tiesa paziņo, ka gadījumā, ja kāda no pusēm neieradīsies uz tiesas sēdi, tiesa pabeigs lietas izskatīšanu, tai klāt neesot, un noteiks datumu pēc paziņotā tiesas sēdes datuma tuvāko 14 dienu laikā, kad saīsinātais spriedums būs pieejams tiešsaistes sistēmā, kā arī izskaidro pušu tiesības iesniegt sprieduma sastādīšanas lūgumu.

(3) Tiesas sēdē vienkāršotās procedūras lietā tiesa nosaka saīsinātā sprieduma sastādīšanas datumu tuvāko 14 dienu laikā, kad saīsinātais spriedums būs pieejams tiešsaistes sistēmā. Datums, kad saīsinātais spriedums ir pieejams tiešsaistes sistēmā, uzskatāms par saīsinātā sprieduma sastādīšanas datumu. Saīsinātajā spriedumā norāda arī datumu, kad atbilstoši šā likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam sastādītais spriedums būs pieejams tiešsaistes sistēmā, ja puse būs iesniegusi sprieduma sastādīšanas lūgumu.

(4) Tiesa vienkāršotās procedūras lietā sastāda spriedumu atbilstoši šā likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam, ja puse tai rakstveidā iesniedz sprieduma sastādīšanas lūgumu. Lūgumu iesniedz tiesai 10 dienu laikā no saīsinātā sprieduma sastādīšanas dienas, un uz šo termiņu neattiecas šā likuma 48. panta ceturtās daļas otrajā teikumā noteiktais. Tiesa arī pēc savas iniciatīvas šā panta sestajā daļā noteiktajā kārtībā var sastādīt spriedumu atbilstoši šā likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam.

(5) Neparakstītu sprieduma sastādīšanas lūgumu vienkāršotās procedūras lietā uzskata par neiesniegtu un nosūta atpakaļ iesniedzējam. Sprieduma sastādīšanas lūgumu, kas iesniegts pēc termiņa beigām, nepieņem un atdod iesniedzējam. Lēmums par atteikšanos pieņemt sprieduma sastādīšanas lūgumu nav pārsūdzams.

(6) Ja ir saņemts sprieduma sastādīšanas lūgums vienkāršotās procedūras lietā, spriedumu atbilstoši šā likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam tiesa sastāda 20 dienu laikā pēc šā panta ceturtajā daļā noteiktā termiņa beigām. Datums, kad spriedums ir pieejams tiešsaistes sistēmā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

(7) Pēc puses rakstveida lūguma saīsināto spriedumu vai atbilstoši šā likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam sastādīto spriedumu nekavējoties nosūta pusei.

(14.12.2017. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.10.2018. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

250.[27] pants. Saīsinātā sprieduma saturs un sprieduma stāšanās likumīgā spēkā

(1) Saīsinātā sprieduma rezolutīvajā daļā papildus šā likuma 194. pantā noteiktajam tiesa norāda, ka sprieduma sastādīšanas lūgumu var iesniegt 10 dienu laikā no saīsinātā sprieduma sastādīšanas datuma, kā arī norāda datumu, kad spriedums būs pieejams tiešsaistes sistēmā, ja puse būs iesniegusi sprieduma sastādīšanas lūgumu.

(2) Saīsinātais spriedums vienkāršotās procedūras lietā stājas likumīgā spēkā pēc tam, kad izbeidzies termiņš sprieduma sastādīšanas lūguma iesniegšanai un neviena no pusēm nav iesniegusi sprieduma sastādīšanas lūgumu. Ja pēc sprieduma sastādīšanas lūguma tiesa sastāda spriedumu, tas stājas spēkā šā likuma 203. pantā noteiktajā kārtībā.

(2[1]) *(Izslēgta ar 27.02.2025. likumu)*

(3) Tiesas spriedumu, kas sastādīts atbilstoši šā likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam, lietas dalībnieki var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, ja pastāv kāds no šā likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

(4) Lietas dalībnieks, kuram spriedums nosūtīts saskaņā ar šā likuma 56.[2] pantu, spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no sprieduma noraksta izsniegšanas dienas.

(5) *(Izslēgta ar 27.02.2025. likumu)*

(14.12.2017. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.10.2018., 11.11.2021. un 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

250.[27A] pants. Izņēmums attiecībā uz sprieduma pieejamību

Ja tehnisku iemeslu dēļ spriedumu sastādīšanas datumā nav iespējams pievienot tiešsaistes sistēmā, spriedums tajā pašā datumā ir pieejams tiesas kancelejā. Par sprieduma sastādīšanas datumu šādā gadījumā uzskatāms datums, kad spriedums ir pieejams tiesas kancelejā.

(11.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

30.[4] nodaļa
Lietas par kapitālsabiedrību dalībnieku (akcionāru) sapulces lēmumu atzīšanu par spēkā neesošiem

(Nodaļa 18.04.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 22.05.2013. Nodaļas noteikumi nav piemērojami to prasības pieteikumu izskatīšanai, kuri saņemti tiesā līdz 30.06.2013. Sk. pārejas noteikumu 68.punktu)

250.[28] pants. Lietu piekritība un izskatīšanas kārtība

Lietas par kapitālsabiedrību dalībnieku (akcionāru) sapulces lēmumu atzīšanu par spēkā neesošiem izskata Ekonomisko lietu tiesa prasības tiesvedības kārtībā pēc vispārējiem noteikumiem, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.12.2017. un 01.10.2020. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

250.[29] pants. Personas, kuras var iesniegt prasības pieteikumu

Prasības pieteikumu par kapitālsabiedrības dalībnieku (akcionāru) sapulces lēmumu atzīšanu par spēkā neesošiem var iesniegt likumā noteiktās personas.

250.[30] pants. Lietas ierosināšana

Lietas ierosināšana un izskatīšana šajā nodaļā paredzētajā kārtībā pieļaujama prasībās pret kapitālsabiedrību par tās dalībnieku (akcionāru) sapulces šādu lēmumu atzīšanu par spēkā neesošiem:

1) lēmums par izmaiņām kapitālsabiedrības amatpersonu sastāvā (valde, padome, likvidators) vai valdes locekļu pārstāvības tiesībās;

2) lēmums par izmaiņām pamatkapitāla apmērā;

3) lēmums par grozījumu izdarīšanu statūtos;

4) lēmums par kapitālsabiedrības darbības izbeigšanu, reorganizāciju vai koncerna līguma noslēgšanu, grozīšanu vai izbeigšanu.

250.[31] pants. Prasības pieteikuma saturs

(1) Prasības pieteikumā papildus šā likuma 128.pantā noteiktajam norāda:

1) vai prasītājs lūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē;

2) adresi Latvijā saziņai ar tiesu, lai saņemtu tiesas dokumentus, ja prasītāja dzīvesvieta vai atrašanās vieta nav Latvijā un prasītājs nav piekritis elektroniskai saziņai ar tiesu.

(2) Prasītājs pieteikumā var lūgt noteikt pagaidu aizsardzības līdzekli (250.[35] pants).

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

250.[32] pants. Prasības pieteikuma un tam pievienoto dokumentu nosūtīšana atbildētājam

(1) Paskaidrojuma iesniegšanas termiņš ir 15 dienas, skaitot no dienas, kad prasības pieteikums nosūtīts

atbildētājam.

(2) Tiesa informē atbildētāju par to, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā, kā arī par to, ka atbildētājs tikai paskaidrojumā un tā iesniegšanai noteiktajā termiņā var iesniegt pierādījumus un lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

250.[33] pants. Procesuālo tiesību izskaidrošana lietas dalībniekiem

(1) Vienlaikus ar dokumentu nosūtīšanu lietas dalībniekiem (148.pants) tiesa izskaidro viņiem procesuālās tiesības, informē viņus par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim.

(2) Šajā likumā minētās civilprocesuālās tiesības, kas saistītas ar lietas sagatavošanu iztiesāšanai, izņemot tiesības lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, lietas dalībnieki ir tiesīgi izmantot ne vēlāk kā septiņas dienas pirms paziņotā lietas izskatīšanas laika (250.[36] panta pirmā daļa).

250.[34] pants. Atsauksmes pieprasīšana

(1) Ja tiesnesis atzīst par nepieciešamu, viņš ir tiesīgs pieprasīt no prasītāja atsauksmi par paskaidrojumu, nosakot atsauksmes iesniegšanai 15 dienu termiņu, kas skaitāms no dienas, kad paskaidrojums nosūtīts prasītājam.

(2) Prasītājs atsauksmē un tās iesniegšanai noteiktajā termiņā var lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, ja šādu lūgumu nav izteicis prasības pieteikumā. Ja atbildētājs iesniedz paskaidrojumu un atsauksme netiek pieprasīta, tad prasītājs var lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē ne vēlāk kā septiņas dienas pirms paziņotā lietas izskatīšanas laika, ja šādu lūgumu nav izteicis prasības pieteikumā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

250.[35] pants. Pagaidu aizsardzības līdzekļi

(1) Ja ir pamats uzskatīt, ka prasītāja tiesības tiek pārkāptas vai varētu tikt pārkāptas, tiesa vai tiesnesis pēc prasītāja motivēta pieteikuma var pieņemt lēmumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu. Pieteikumā par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu norādāms pagaidu aizsardzības līdzeklis.

(2) Jautājumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu nevar izskatīt pirms prasības celšanas tiesā.

(3) Pagaidu aizsardzības līdzekļi ir:

1) aizlieguma atzīmes ierakstīšana komercreģistrā;

2) aizliegums atbildētājam veikt noteiktas darbības.

(4) Pieteikumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu tiesa vai tiesnesis izlemj, iepriekš nepaziņojot atbildētājam un citiem lietas dalībniekiem, 15 dienu laikā pēc pieteikuma saņemšanas vai vienlaikus ar lietas ierosināšanu, ja pieteikums iesniegts vienlaikus ar prasības celšanu.

(5) Tiesa vai tiesnesis lēmumu par šā panta trešās daļas 1. punktā noteiktā pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu paziņo atbildētājam ne agrāk kā trešajā dienā pēc lēmuma pieņemšanas, bet lēmumu par šā panta trešās daļas 2. punktā noteiktā pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu paziņo atbildētājam vienlaikus ar lēmuma paziņošanu prasītājam. Atbildētājs ir atbildīgs par noteiktu darbību veikšanas aizlieguma ievērošanu no brīža, kad viņam šis lēmums paziņots. Tiesa vai tiesnesis paziņo komercreģistra iestādei par aizlieguma atzīmes ierakstīšanu komercreģistrā.

(6) Tiesa pēc prasītāja pieteikuma var aizstāt noteikto pagaidu aizsardzības līdzekli ar citu pagaidu aizsardzības līdzekli.

(7) Tiesa pēc puses pieteikuma var atcelt pagaidu aizsardzības līdzekli.

(8) Noraidot prasību, tiesa spriedumā atceļ pagaidu aizsardzības līdzekli. Pagaidu aizsardzības līdzeklis ir spēkā līdz dienai, kad spriedums stājas likumīgā spēkā.

(9) Ja prasība atstāta bez izskatīšanas vai tiesvedība izbeigta, tiesa lēmumā atceļ pagaidu aizsardzības līdzekli. Pagaidu aizsardzības līdzeklis ir spēkā līdz dienai, kad lēmums stājas likumīgā spēkā.

(10) Par lēmumu, ar kuru pagaidu aizsardzības līdzeklis noteikts, aizstāts vai atcelts, nevar iesniegt blakus sūdzību.

(11) Atbildētājs ir tiesīgs prasīt atlīdzību par zaudējumiem, kas viņam radušies sakarā ar pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu, ja pret viņu celtā prasība ir noraidīta, atstāta bez izskatīšanas vai tiesvedība izbeigta šā likuma 223.panta 2. un 4.punktā noteiktajos gadījumos.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

250.[36] pants. Lietas izskatīšana rakstveida procesā un sprieduma sastādīšana un pasludināšana

(1) Ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, tiesa izskata lietu rakstveida procesā ne vēlāk kā mēneša laikā pēc paskaidrojuma saņemšanas vai tā iesniegšanas termiņa notecēšanas vai pēc atsauksmes saņemšanas vai tās iesniegšanas termiņa notecēšanas, savlaicīgi paziņojot lietas dalībniekiem datumu, kad spriedums būs pieejams tiešsaistes sistēmā. Šis datums uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu. Ja tehnisku iemeslu dēļ spriedumu sastādīšanas datumā nav iespējams pievienot tiešsaistes sistēmā, spriedums tajā pašā datumā ir pieejams tiesas kancelejā. Par sprieduma sastādīšanas datumu šādā gadījumā uzskatāms datums, kad spriedums ir pieejams tiesas kancelejā.

(2) Tiesas spriedumu pasludina, lietas dalībniekiem pēc sprieduma sastādīšanas nekavējoties izsniedzot spriedumu.

(3) Pēc lietas dalībnieka rakstveida lūguma spriedumu nosūta nekavējoties pēc sprieduma sastādīšanas datuma. Sprieduma saņemšana neietekmē termiņu skaitījumu.

(4) Rakstveida procesā var pieņemt arī lēmumu par prasības atstāšanu bez izskatīšanas, par tiesvedības izbeigšanu vai lietas nodošanu izskatīšanai tiesas sēdē.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.12.2017. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

250.[37] pants. Lietas iztiesāšana tiesas sēdē

(1) Tiesa lietu iztiesā tiesas sēdē prasības tiesvedības kārtībā, ja to lūdz kāda no pusēm vai ja tiesa uzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē.

(2) Tiesnesis nosaka tiesas sēdes dienu ne vēlāk kā 15 dienu laikā pēc paskaidrojuma saņemšanas vai tā iesniegšanas termiņa notecēšanas vai pēc atsauksmes saņemšanas vai tās iesniegšanas termiņa notecēšanas.

(3) Ja tiesa atliek lietas izskatīšanu, tad tiek noteikta nākamā tiesas sēdes diena ne vēlāk kā 15 dienu laikā, izņemot gadījumus, kad pastāv objektīvs pamats garākam termiņam. Lietas atlikšana nav pieļaujama šā likuma 210.panta pirmās daļas 4.punktā paredzētajā gadījumā.

250.[38] pants. Sprieduma stāšanās likumīgā spēkā

(1) Tiesas spriedums apelācijas kārtībā nav pārsūdzams.

(2) Tiesas spriedumu lietas dalībnieki var pārsūdzēt kasācijas kārtībā (desmitā sadaļa). Šajā gadījumā šā likuma desmitajā sadaļā minētās apelācijas instances tiesas tiesneša darbības veic pirmās instances tiesas tiesnesis.

(3) Tiesas spriedums stājas likumīgā spēkā pēc tam, kad beidzies termiņš tā pārsūdzēšanai kasācijas kārtībā un kasācijas sūdzība nav iesniegta.

(4) Ja kasācijas sūdzība ir iesniegta, tiesas spriedums stājas likumīgā spēkā vienlaikus ar:

1) Augstākās tiesas rīcības sēdes lēmumu, ja ir atteikts ierosināt kasācijas tiesvedību (464.panta trešā daļa un 464.[1] pants);

2) kasācijas instances tiesas spriedumu, ja tiesas spriedums nav atcelts vai minētais spriedums vai tā daļa ir atcelta un pieteikums atstāts bez izskatīšanas vai tiesvedība izbeigta (474.pants).

(5) Uz tiesas sprieduma likumīgo spēku attiecināmi šā likuma 203.panta otrās, trešās, ceturtās un piektās daļas noteikumi.

(6) Ja attiecībā uz kaut vienu lietas dalībnieku termiņu kasācijas sūdzības iesniegšanai par tiesas spriedumu nosaka saskaņā ar šā likuma 454. panta 2.[1] daļu, tiesas spriedums stājas likumīgā spēkā pēc tam, kad notecējis termiņš tā pārsūdzēšanai, termiņu skaitot no vēlākā sprieduma izsniegšanas datuma, ja nav iesniegta kasācijas sūdzība.

(7) Ja šā panta sestajā daļā minētajos gadījumos nav saņemts attiecīgs apstiprinājums par sprieduma izsniegšanu (56.[2] pants), spriedums stājas likumīgā spēkā sešus mēnešus pēc tā pasludināšanas.

(8) Tiesas spriedums tiek izpildīts saskaņā ar šā likuma 204., 204.[1] pantu un 205.panta pirmās daļas noteikumiem. Sprieduma tūlītēja izpildīšana šā likuma 205.panta pirmās daļas 7.punktā paredzētajā gadījumā pieļaujama, vienīgi pieprasot no piedzinēja pienācīgu nodrošinājumu gadījumam, ja kasācijas instances tiesa pieņem šā likuma 474.panta 2., 3. vai 4.punktā minēto spriedumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2014. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

250.[39] pants. Blakus sūdzības iesniegšana

(1) Blakus sūdzību 10 dienu laikā no tiesas vai tiesneša lēmuma pieņemšanas dienas var iesniegt Augstākajai tiesai par šādiem lēmumiem:

1) par atteikšanos pieņemt prasības pieteikumu;

2) par lēmumu, ar kuru prasības pieteikums atdots prasītājam;

3) par prasības atstāšanu bez izskatīšanas;

4) par tiesvedības izbeigšanu.

(2) Par lēmumu, kas pieņemts rakstveida procesā, blakus sūdzības iesniegšanas termiņš skaitāms no lēmuma saņemšanas dienas.

(3) Par citiem tiesas un tiesneša lēmumiem blakus sūdzību nevar iesniegt, bet iebildumus pret šiem lēmumiem var izteikt kasācijas sūdzībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

250.[40] pants. Kasācijas sūdzības saturs

Ja prasītāja dzīvesvieta vai atrašanās vieta nav Latvijā un prasītājs nav piekritis elektroniskai saziņai ar tiesu, kasācijas sūdzībā papildus šā likuma 453.pantā noteiktajam norāda sūdzības iesniedzēja adresi Latvijā saziņai ar tiesu, lai saņemtu tiesas dokumentus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

250.[41] pants. Augstākās tiesas rīcības sēde

Augstākās tiesas rīcības sēde notiek ne vēlāk kā mēneša laikā pēc šā likuma 460.panta pirmajā daļā un 463.panta trešajā daļā noteikto paskaidrojumu iesniegšanas termiņa izbeigšanās.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

250.[42] pants. Lietas izskatīšanas termiņi Augstākajā tiesā

(1) Lietu izskata rakstveida procesā un spriedumu sastāda ne vēlāk kā divu mēnešu laikā pēc attiecīgās

Augstākās tiesas rīcības sēdes.

(2) Lietu izskata Augstākās tiesas sēdē ne vēlāk kā divu mēnešu laikā pēc attiecīgās Augstākās tiesas rīcības sēdes vai pēc tam, kad rakstveida procesā pieņemts lēmums par lietas nodošanu izskatīšanai tiesas sēdē.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2014. un 14.12.2017. likumu, kas stājas spēkā 15.01.2018. Grozījums pirmajā daļā par vārda "pilnu" izslēgšanu stājas spēkā 01.03.2018. Sk. pārejas noteikumu 137. punktu)

30.[5] nodaļa
Pagaidu aizsardzība pret vardarbību

(Nodaļa 13.02.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 31.03.2014.)

250.[43] pants. Pagaidu aizsardzības pret vardarbību pieļaujamība prasībās

Pagaidu aizsardzība pret vardarbību pieļaujama prasībās par laulības neesamību vai šķiršanu, prasījumos personisku aizskārumu dēļ, prasībās par uzturēšanas līdzekļu piedziņu, prasībās par pušu kopīgā mājokļa dalīšanu, kurā tās dzīvo vienā mājsaimniecībā, vai tā mājokļa lietošanas kārtības noteikšanu, kurā puses dzīvo vienā mājsaimniecībā, un lietās, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām.

250.[44] pants. Personas, kas var iesniegt pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību

Pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību var iesniegt laulātie vai bijušie laulātie; personas, starp kurām pastāv bērnu un vecāku attiecības, pastāv vai ir pastāvējušas aizbildnības vai citas ārpusģimenes aprūpes attiecības; personas, starp kurām pastāv radniecības vai svainības attiecības; personas, kas dzīvo vai dzīvojušas vienā mājsaimniecībā; personas, kurām ir vai ir gaidāms kopīgs bērns, neatkarīgi no tā, vai šīs personas kādreiz bijušas laulībā vai kādreiz dzīvojušas kopā; personas, starp kurām pastāv vai ir pastāvējušas tuvas personiskās vai intīmas attiecības.

250.[45] pants. Pagaidu aizsardzības pret vardarbību pamats

(1) Ja pret personu ir vērsta jebkāda fiziska, seksuāla, psiholoģiska vai ekonomiska vardarbība, kas notiek starp bijušajiem vai esošajiem laulātajiem vai citām savstarpēji saistītām personām neatkarīgi no tā, vai aizskārējs dzīvo vai ir dzīvojis vienā mājsaimniecībā ar aizskarto personu, tiesa vai tiesnesis pēc personas motivēta pieteikuma vai pieteikuma, kas iesniegts ar policijas starpniecību, var pieņemt lēmumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību.

(2) Šā panta pirmā daļa piemērojama arī gadījumos, ja pret personu ir vērsta vardarbīga kontrole — tāda darbība vai darbību kopums, kas ietver aizskaršanu, seksuālu piespiešanu, draudus, pazemošanu, iebiedēšanu vai citas vardarbīgas darbības, kuru mērķis ir kaitēt, sodīt vai iebiedēt aizskarto personu.

(3) Izskatīt jautājumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību pieļaujams jebkurā procesa stadijā, kā arī pirms prasības celšanas tiesā.

250.[46] pants. Pieteikuma par pagaidu aizsardzību pret vardarbību saturs

(1) Pieteikums par pagaidu aizsardzību pret vardarbību noformējams atbilstoši Ministru kabineta apstiprinātajam paraugam.

(2) Pieteikumā par pagaidu aizsardzību pret vardarbību norādāms:

1) tās tiesas nosaukums, kurai iesniegts pieteikums;

2) prasītāja vārds, uzvārds, personas kods, deklarētā dzīvesvieta, deklarācijā norādītā papildu adrese un dzīvesvieta. Ja prasītājs piekrīt elektroniskajai saziņai ar tiesu, norāda arī elektroniskā pasta adresi un, ja tas ir reģistrējies tiešsaistes sistēmā saziņai ar tiesu, ietver arī norādi par reģistrēšanos. Prasītājs papildus var norādīt arī citu adresi saziņai ar tiesu;

3) atbildētāja vārds, uzvārds, personas kods, deklarētā dzīvesvieta, deklarācijā norādītā papildu adrese un

dzīvesvieta. Atbildētāja personas kodu norāda, ja tas ir zināms;

4) prasītāja pārstāvja (ja pieteikumu iesniedz pārstāvis) vārds, uzvārds, personas kods un adrese saziņai ar tiesu; juridiskajai personai — tās nosaukums, reģistrācijas numurs un juridiskā adrese. Ja prasītāja pārstāvis, kura adrese saziņai ar tiesu ir Latvijā, piekrīt elektroniskajai saziņai ar tiesu, norāda arī elektroniskā pasta adresi un, ja tas ir reģistrējies tiešsaistes sistēmā saziņai ar tiesu, ietver arī norādi par reģistrēšanos. Ja prasītāja pārstāvja adrese ir ārpus Latvijas, papildus norāda elektroniskā pasta adresi vai paziņo par savas dalības reģistrēšanu tiešsaistes sistēmā;

5) šā likuma 250.[45] panta pirmajā un otrajā daļā minētie apstākļi un tas, kā izpaužas šie apstākļi;

6) pierādījumi, kas apstiprina šā likuma 250.[45] panta pirmajā un otrajā daļā minētos apstākļus, ja tādi ir prasītāja rīcībā un ja ir zināma persona, no kuras izprasāmi minētie pierādījumi, bet tie nav prasītāja rīcībā vai prasītājs tos objektīvu iemeslu dēļ pats nevar izprasīt;

7) piemērojamais vai piemērojamie pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļi;

8) pieteikumam pievienoto dokumentu saraksts;

9) apliecinājums, ka tiesai sniegtas patiesas ziņas par faktiem un prasītājs vai prasītājs un pārstāvis, ja pieteikumu iesniedz pārstāvis, ir informēts par atbildību saskaņā ar Krimināllikumu par nepatiesa pieteikuma sniegšanu;

10) pieteikuma sastādīšanas laiks un citas ziņas, ja tās nepieciešamas lietas izskatīšanai.

(3) Ja piemērojamais pagaidu aizsardzības līdzeklis ir pienākums atbildētājam atstāt mājokli, kurā pastāvīgi dzīvo prasītājs, un aizliegums atgriezties un uzturēties tajā, pieteikumam pievieno pielikumu, kurā norādāma prasītāja kontaktinformācija (tālrunis, elektroniskā pasta adrese, adrese), lai Valsts policija, sazinoties ar prasītāju, varētu veikt attiecīgā lēmuma izpildes kontroli. Šis pielikums ir ierobežotas pieejamības informācija, kuru saskaņā ar šā likuma 250.[62] panta ceturto daļu nosūta Valsts policijai un lietas materiāliem nepievieno.

(3[1]) Pieteikumā prasītājs var lūgt tiesu nosūtīt lēmumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību sociālajam dienestam pēc prasītāja dzīvesvietas.

(4) Ja pieteikumā nav ietverts šā panta otrās daļas 9.punktā minētais apliecinājums, pieteikumu uzskata par neiesniegtu un nosūta atpakaļ iesniedzējam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.04.2015., 23.11.2016., 01.06.2017., 25.03.2021. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

250.[47] pants. Pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļi

(1) Pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļi ir:

1) pienākums atbildētājam atstāt mājokli, kurā pastāvīgi dzīvo prasītājs, un aizliegums atgriezties un uzturēties tajā;

2) aizliegums atbildētājam atrasties mājoklim, kurā pastāvīgi dzīvo prasītājs, tuvāk par tiesas lēmumā par pagaidu aizsardzību pret vardarbību minēto attālumu;

3) aizliegums atbildētājam uzturēties noteiktās vietās;

4) aizliegums atbildētājam satikties ar prasītāju un uzturēt ar to fizisku vai vizuālu saskari;

5) aizliegums atbildētājam jebkurā veidā sazināties ar prasītāju;

6) aizliegums atbildētājam, izmantojot citu personu starpniecību, organizēt satikšanos vai jebkāda veida sazināšanos ar prasītāju;

7) aizliegums atbildētājam izmantot prasītāja personas datus;

7^{1}) pienākums atbildētājam apgūt sociālās rehabilitācijas kursu vardarbīgas uzvedības mazināšanai, kura apjomu, saņemšanas, apmaksas, izpildes, pārtraukšanas un izbeigšanas kārtību nosaka Ministru kabinets;

8) citi aizliegumi un pienākumi, kurus tiesa vai tiesnesis noteicis atbildētājam un kuru mērķis ir nodrošināt prasītāja pagaidu aizsardzību pret vardarbību.

(2) Šā panta pirmās daļas 1. un 2.punktā minēto pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekli nosaka, ja atbildētājs ir sasniedzis pilngadību.

(3) Pieļaujams vienlaikus noteikt vairākus pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.03.2021. likumu, kas stājas spēkā 20.04.2021. Pirmās daļas 7.[1] punkts stājas spēkā 01.07.2021. Sk. pārejas noteikumu 164. punktu)

250.[48] pants. Pienākums atbildētājam atstāt mājokli, kurā pastāvīgi dzīvo prasītājs, un aizliegums atgriezties un uzturēties tajā

(1) Pienākums atbildētājam atstāt mājokli, kurā pastāvīgi dzīvo prasītājs, un aizliegums atgriezties un uzturēties tajā ir ar tiesas vai tiesneša lēmumu paredzēts ierobežojums atbildētājam palikt un uzturēties šajā mājoklī neatkarīgi no tā, vai atbildētājs ir šā mājokļa īpašnieks, valdītājs vai lietotājs.

(2) Ja atbildētājam noteic šajā pantā minēto ierobežojumu, atbildētājam nodrošina tiesības paņemt vai viņam izsniedz mājoklī esošo nepieciešamo apģērbu, apavus, veļu, grāmatas, instrumentus, rīkus, veselības aprūpei nepieciešamās lietas un citus priekšmetus, kas atbildētājam nepieciešami ikdienā.

250.[49] pants. Aizliegums atbildētājam atrasties mājoklim, kurā pastāvīgi dzīvo prasītājs, tuvāk par tiesas lēmumā par pagaidu aizsardzību pret vardarbību minēto attālumu

Aizliegums atbildētājam atrasties mājoklim, kurā pastāvīgi dzīvo prasītājs, tuvāk par tiesas vai tiesneša lēmumā par pagaidu aizsardzību pret vardarbību minēto attālumu ir ar tiesas vai tiesneša lēmumu paredzēts ierobežojums atbildētājam apmeklēt attiecīgo mājokli un atrasties tam tuvāk par lēmumā minēto attālumu.

250.[50] pants. Aizliegums atbildētājam uzturēties noteiktās vietās

(1) Aizliegums atbildētājam uzturēties noteiktās vietās ir ar tiesas vai tiesneša lēmumu paredzēts ierobežojums atbildētājam apmeklēt attiecīgo vietu, kas nav mājoklis, kurā pastāvīgi dzīvo prasītājs, vai atrasties šai vietai tuvāk par lēmumā minēto attālumu.

(2) Tiesa vai tiesnesis, nosakot atbildētājam šajā pantā minēto ierobežojumu, var norādīt, ka aizliegums atbildētājam uzturēties noteiktās vietās attiecas uz konkrētas vietas adresi vai vietām, kas atbilst noteiktām pazīmēm, vai publiskiem vai citiem noteiktiem pasākumiem. Tiesa vai tiesnesis pēc iespējas ņem vērā atbildētāja pienākumus ierasties darba vietā un citus atbildētāja pienākumus, kas saistīti ar ierašanos noteiktās vietās.

250.[51] pants. Aizliegums atbildētājam satikties ar prasītāju un uzturēt ar to fizisku vai vizuālu saskari

(1) Aizliegums atbildētājam satikties ar prasītāju un uzturēt ar to fizisku vai vizuālu saskari ir ar tiesas vai tiesneša lēmumu paredzēts ierobežojums atbildētājam apzināti tuvoties vai atrasties prasītājam tuvāk par lēmumā minēto attālumu un izvairīties no fiziskas vai vizuālas saskares ar prasītāju.

(2) Tiesa vai tiesnesis, nosakot atbildētājam šajā pantā minēto ierobežojumu, var norādīt, ka aizliegums atbildētājam satikties ar prasītāju un uzturēt ar to fizisku vai vizuālu saskari attiecas arī uz personām, kas ir cieši saistītas ar prasītāju vai atkarīgas no prasītāja.

250.[52] pants. Aizliegums atbildētājam jebkurā veidā sazināties ar prasītāju

(1) Aizliegums atbildētājam jebkurā veidā sazināties ar prasītāju ir ar tiesas vai tiesneša lēmumu paredzēts ierobežojums atbildētājam izmantot sakaru līdzekļus, tai skaitā elektroniskos sakaru līdzekļus, vai jebkurus citus informācijas nodošanas paņēmienus, lai kontaktētos ar prasītāju.

(2) Tiesa vai tiesnesis, nosakot atbildētājam šajā pantā minēto ierobežojumu, var norādīt, ka aizliegums atbildētājam jebkurā veidā sazināties ar prasītāju attiecas arī uz personām, kas ir cieši saistītas ar prasītāju vai atkarīgas no prasītāja.

250.[53] pants. Aizliegums atbildētājam, izmantojot citu personu starpniecību, organizēt satikšanos vai jebkāda veida sazināšanos ar prasītāju

Aizliegums atbildētājam, izmantojot citu personu starpniecību, organizēt satikšanos vai jebkāda veida sazināšanos ar prasītāju ir ar tiesas vai tiesneša lēmumu paredzēts ierobežojums atbildētājam izmantot citu personu starpniecību, lai tuvotos prasītājam vai organizētu fizisku vai vizuālu saskari ar prasītāju vai lai kontaktētos ar prasītāju, izmantojot jebkādus sakaru līdzekļus vai jebkurus citus informācijas nodošanas paņēmienus.

250.[54] pants. Aizliegums atbildētājam izmantot prasītāja personas datus

Aizliegums atbildētājam izmantot prasītāja personas datus ir ar tiesas vai tiesneša lēmumu paredzēts ierobežojums atbildētājam jebkādā veidā apstrādāt, publicēt, darīt zināmus vai citādi izmantot prasītāja personas datus, izņemot ar tiesvedību saistītās procesuālās darbībās.

250.[54A] pants. Pienākums atbildētājam apgūt sociālās rehabilitācijas kursu vardarbīgas uzvedības mazināšanai

(1) Pienākums atbildētājam apgūt sociālās rehabilitācijas kursu vardarbīgas uzvedības mazināšanai ir ar tiesas vai tiesneša lēmumu noteikts pienākums atbildētājam apgūt šo kursu, lai novērstu vai mazinātu turpmākus vardarbības riskus.

(2) Tiesa vai tiesnesis, nosakot atbildētājam šajā pantā minēto pienākumu, nosaka atbildētājam pienākumu arī daļēji segt sociālās rehabilitācijas kursa vardarbīgas uzvedības mazināšanai izmaksas 10 procentu apmērā, ja atbildētājs sāks kursu apgūt triju mēnešu laikā, un pilnā apmērā, ja atbildētājs sāks kursu apgūt pēc trim mēnešiem.
(25.03.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

250.[55] pants. Pagaidu aizsardzība pret vardarbību pirms prasības celšanas

(1) Iespējamais prasītājs var iesniegt motivētu pieteikumu ar lūgumu tiesai nodrošināt pagaidu aizsardzību pret vardarbību pirms prasības celšanas tiesā, ja pastāv šā likuma 250.[45] panta pirmajā un otrajā daļā minētie apstākļi.

(2) Ja šā likuma 250.[45] panta pirmajā un otrajā daļā minētie apstākļi attiecas uz bērnu, šā panta pirmajā daļā minēto pieteikumu bērna interesēs var iesniegt viens no bērna vecākiem, aizbildnis, bāriņtiesa vai prokurors.

(3) Pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību pirms prasības celšanas iesniedz tiesai pēc aizskāruma nodarīšanas vietas vai pieteicēja atrašanās vietas.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.10.2020. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

250.[56] pants. Pagaidu aizsardzība pret vardarbību pirms prasības celšanas pēc pieteikuma, kas iesniegts ar policijas starpniecību

(1) Ja pirms prasības celšanas policija ir pieņēmusi lēmumu, kas uzliek par pienākumu iespējamam atbildētājam, kurš rada draudus, atstāt mājokli, neatgriezties un neuzturēties tajā vai tā tuvumā vai aizliedz iespējamam atbildētājam kontaktēties ar iespējamo prasītāju (policijas lēmums par nošķiršanu), policija pēc iespējamā prasītāja lūguma nosūta tiesai policijas lēmuma norakstu, iespējamā prasītāja pieteikumu, kurā norādīts, ka iespējamais prasītājs vēlas, lai tiesa izskatītu jautājumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, kā arī citu informāciju, kas ir policijas rīcībā un attiecas uz jautājumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētais pieteikums noformējams atbilstoši Ministru kabineta apstiprinātajam paraugam.

(3) Šā panta pirmajā daļā minēto pieteikumu, kā arī citu informāciju policija nosūta tiesai pēc aizskāruma nodarīšanas vietas vai pieteicēja atrašanās vietas.

(4) Iespējamā prasītāja pieteikumā, kas iesniegts ar policijas starpniecību, nav jābūt ietvertam pilnvarojumam policijai iesniegt pieteikumu pieteicēja vārdā.

(5) Jautājumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, pamatojoties uz iespējamā prasītāja pieteikumu, kas iesniegts ar policijas starpniecību, tiesnesis izskata saskaņā ar šā likuma 250.[58] panta pirmo daļu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.10.2020. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

250.[57] pants. Pierādījumi lietās par pagaidu aizsardzību pret vardarbību

(1) Lietās par pagaidu aizsardzību pret vardarbību lietas dalībnieks ar apliecinājumu apstiprina pieteikumā norādītos lietā nozīmīgos apstākļus.

(2) Ja citu pierādījumu nav vai arī tie nav pietiekami, tiesa pēc savas iniciatīvas tiesas sēdē var pieprasīt lietas dalībniekam apliecināt savus paskaidrojumus, kas satur ziņas par faktiem un apstākļiem, uz kuriem pamatoti viņa prasījumi vai iebildumi.

(3) Pirms paskaidrojuma sniegšanas lietas dalībnieks dod mutvārdos šāda satura apliecinājumu:

"Es, (vārds, uzvārds), apliecinu, ka pēc labākās sirdsapziņas teikšu tikai patiesību un neko nenoklusēšu. Apliecinu, ka tiesai manis sniegtās ziņas par faktiem un lietas apstākļiem ir izsmeļošas un patiesas. Esmu brīdināts, ka par apzināti nepatiesu paskaidrojumu sniegšanu un man zināmu faktu un lietas apstākļu apzinātu noklusēšanu mani var saukt pie kriminālatbildības saskaņā ar Krimināllikumu."

(4) *(Izslēgta ar 11.11.2021. likumu)*

(5) Par apliecinātu apzināti nepatiesu paskaidrojumu vai pieteikuma sniegšanu tiesai lietas dalībnieku var saukt pie kriminālatbildības saskaņā ar Krimināllikumu.

(6) Paskaidrojumu un pieteikuma apliecinājums kā pierādījums nav pieļaujams attiecībā uz tādiem apstākļiem, kuri nodibināti ar spēkā stājušos tiesas spriedumu, kā arī vispārzināmu faktu apstiprināšanai vai atspēkošanai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

250.[58] pants. Jautājuma izskatīšana par pagaidu aizsardzību pret vardarbību

(1) Pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību tiesa vai tiesnesis izlemj ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc pieteikuma saņemšanas, ja nav nepieciešams pieprasīt papildu pierādījumus vai kavēšanās varētu radīt būtisku prasītāja tiesību aizskārumu. Minēto pieteikumu tiesa vai tiesnesis izlemj, iepriekš par to nepaziņojot lietas dalībniekiem.

(2) Ja pierādījumi nav pietiekami vai tie jāpieprasa no pieteikumā norādītajām valsts vai pašvaldību iestādēm vai citām fiziskajām vai juridiskajām personām, tiesa vai tiesnesis pēc lietas dalībnieka lūguma vai pēc savas iniciatīvas pieprasa pierādījumus vai pieaicina institūcijas atzinuma vai ziņu sniegšanai un izlemj pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību 20 dienu laikā pēc tā saņemšanas.

(3) Tiesa vai tiesnesis izlemj pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību arī tad, ja pieteikumā nav norādītas visas šā likuma 250.[46] pantā minētās ziņas vai pievienoti dokumenti, ja vien dokumentu vai nepieciešamo ziņu trūkums būtiski neietekmē pieteikuma izlemšanas iespējamību.

(4) Tiesa vai tiesnesis, izlemjot pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, ņem vērā samērīgumu starp tiesību aizskārumu vai iespējamo aizskārumu un piemērojamo pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekli. Tiesa vai tiesnesis pēc sava ieskata var noteikt arī citu pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekli, kas nav norādīts pieteikumā.

(5) Ja pirmsšķietami no pieteikuma par pagaidu aizsardzību pret vardarbību izriet, ka kavēšanās varētu radīt būtisku prasītāja tiesību aizskārumu, tiesa vai tiesnesis saskaņā ar šā panta pirmo daļu izlemj šo pieteikumu un var to apmierināt, pamatojoties uz pieteikumā ietverto apliecinājumu arī gadījumos, ja citu pierādījumu nav vai arī tie nav pietiekami.

(6) Ja pirmsšķietami no pieteikuma par pagaidu aizsardzību pret vardarbību neizriet, ka kavēšanās varētu radīt

būtisku prasītāja tiesību aizskārumu, un nav izdevies iegūt citus pierādījumus saskaņā ar šā panta otro daļu, tiesa vai tiesnesis saskaņā ar šā panta otro daļu izlemj šo pieteikumu un var to apmierināt, pamatojoties uz pieteikumā ietverto apliecinājumu un paskaidrojumu apliecinājumu, kas sniegts saskaņā ar šā likuma 250.[57] panta otro un trešo daļu.

(7) Apmierinot pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību pirms prasības celšanas, tiesa vai tiesnesis nosaka prasītājam termiņu prasības pieteikuma iesniegšanai tiesā, ne ilgāku par vienu gadu, bet, nosakot pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļus, kas minēti šā likuma 250.[47] panta pirmās daļas 1. un 2.punktā, atbildētājam, kas pastāvīgi dzīvo mājoklī kopā ar prasītāju, — ne ilgāku par 30 dienām.

(7[1]) Izskatot prasību, tiesa vai tiesnesis pēc savas iniciatīvas var piemērot šā likuma 250.[47] panta pirmās daļas 7.[1] punktā minēto pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekli.

(8) Apmierinot prasību, pagaidu aizsardzība pret vardarbību ir spēkā līdz dienai, kad spriedums stājas likumīgā spēkā.

(8[1]) Šā likuma 250.[47] panta pirmās daļas 7.[1] punktā minētais pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzeklis ir spēkā līdz tā izpildei vai līdz krimināprocesa par ļaunprātīgu nolēmuma par aizsardzību pret vardarbību nepildīšanu pabeigšanai uz nereabilitējoša pamata.

(9) Atsevišķos gadījumos tiesa spriedumā var noteikt, ka pagaidu aizsardzība pret vardarbību ir spēkā arī pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā, bet ne ilgāk kā gadu pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā. Ja atbildētājam, kas pastāvīgi dzīvo mājoklī kopā ar prasītāju, noteikts pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzeklis, kas minēts šā likuma 250.[47] panta pirmās daļas 1. un 2.punktā, tiesa var noteikt, ka pagaidu aizsardzība pret vardarbību ir spēkā ne ilgāk kā 30 dienas pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

(10) Noraidot prasību, tiesa spriedumā atceļ pagaidu aizsardzību pret vardarbību. Pagaidu aizsardzība pret vardarbību ir spēkā līdz dienai, kad spriedums stājas likumīgā spēkā.

(11) Ja prasība atstāta bez izskatīšanas vai tiesvedība izbeigta, tiesa ar lēmumu atceļ pagaidu aizsardzību pret vardarbību. Pagaidu aizsardzība pret vardarbību ir spēkā līdz dienai, kad lēmums stājas likumīgā spēkā.

(12) Ja lēmums par pagaidu aizsardzību pret vardarbību pieņemts pirms prasības celšanas un tiesas noteiktajā termiņā prasība nav celta, tiesnesis pēc iespējamā prasītāja vai atbildētāja pamatota pieteikuma saņemšanas pieņem lēmumu par pagaidu aizsardzības pret vardarbību atcelšanu. Šajā gadījumā tiesāšanās izdevumi netiek atlīdzināti.

(13) Šā panta otrajā daļā minēto pieteikumu izskata rakstveida procesā. Ja tiesa uzskata par nepieciešamu, pieteikumu var izskatīt slēgtā tiesas sēdē, iepriekš par to paziņojot lietas dalībniekiem. Tiesa pēc vienas puses lūguma katru pusi var noklausīties atsevišķā tiesas sēdē. Atbildētāja neierašanās nav šķērslis pieteikuma izskatīšanai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.03.2021., 11.11.2021. un 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025. Sk. pārejas noteikumu 184. punktu)

250.[59] pants. Lēmums par pagaidu aizsardzību pret vardarbību

(1) Papildus šā likuma 230.pantā noteiktajam tiesa vai tiesnesis lēmumā norāda ziņas par lietas dalībniekiem [vārds, uzvārds, personas kods (ja tas ir zināms), deklarētā dzīvesvieta un deklarācijā norādītā papildu adrese un dzīvesvieta].

(2) Tiesa vai tiesnesis lēmumā par pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļa — pienākums atbildētājam atstāt mājokli, kurā pastāvīgi dzīvo prasītājs, — noteikšanu, ja nepieciešams, norāda termiņu lēmuma labprātīgai izpildei.

(3) Tiesa vai tiesnesis lēmumā par pagaidu aizsardzību pret vardarbību brīdina atbildētāju, ka policija veiks lēmuma izpildes kontroli un, ja lēmums netiks pildīts labprātīgi, atbildētājs būs atbildīgs saskaņā ar Krimināllikumu.

(4) Tiesa vai tiesnesis lēmumā par pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļa — pienākums atbildētājam atstāt mājokli, kurā pastāvīgi dzīvo prasītājs, — noteikšanu norāda, ka:

1) atbildētājam ir pienākums paziņot tiesai savu turpmāko adresi saziņai ar tiesu, ja šis mājoklis ir atbildētāja deklarētā dzīvesvieta vai deklarācijā norādītā papildu adrese un atbildētājs nav piekritis elektroniskai saziņai ar tiesu;

1^1) atbildētājam ir aizliegts atsavināt vai nodot mājokli, kavēt vai traucēt mājokļa lietošanu vai pasliktināt mājokļa stāvokli neatkarīgi no tā, vai atbildētājs ir mājokļa īpašnieks, valdītājs vai lietotājs;

2) atbildētājam ir tiesības iesniegt pieteikumu tiesai par pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļa aizstāšanu vai atcelšanu;

3) datumu, kad atbildētāju ar lēmumu iepazīstina Valsts policija, uzskata par datumu, kad minētais lēmums paziņots atbildētājam, un ka atbildētāja atteikšanās iepazīties ar lēmumu neietekmē tā tiesiskās sekas;

4) lēmums ir pieejams tiešsaistes sistēmā.

(4^1) Tiesa vai tiesnesis lēmumā par pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļa — pienākums atbildētājam apgūt sociālās rehabilitācijas kursu vardarbīgas uzvedības mazināšanai — noteikšanu norāda:

1) vardarbīgas uzvedības mazināšanas pakalpojuma sniedzēja kontaktinformāciju un atbildētāja pienākumu 10 dienu laikā no lēmuma saņemšanas dienas sazināties ar vardarbīgas uzvedības mazināšanas pakalpojuma sniedzēju;

2) atbildētāja pienākumu sešu mēnešu laikā no lēmuma saņemšanas dienas apgūt sociālās rehabilitācijas kursu vardarbīgas uzvedības mazināšanai un brīdinājumu atbildētājam, ka tad, ja sešu mēnešu laikā šis kurss netiks apgūts, viņš būs atbildīgs saskaņā ar Krimināllikumu;

3) atbildētāja pienākumu līdz sociālās rehabilitācijas kursa vardarbīgas uzvedības mazināšanai pabeigšanai daļēji segt šā kursa izmaksas 10 procentu apmērā, ja atbildētājs sācis šo kursu apgūt triju mēnešu laikā no lēmuma saņemšanas dienas, un pilnā apmērā, ja atbildētājs sācis kursu apgūt pēc trim mēnešiem no lēmuma saņemšanas dienas vai ja pakalpojuma saņemšanas laikā atbildētājs bez attaisnojoša iemesla, ko par tādu atzinis vardarbīgas uzvedības mazināšanas pakalpojuma sniedzējs, kavējis vairāk nekā divas individuālo konsultāciju vai grupu nodarbības, kā arī to, ka tad, ja atbildētājs šīs izmaksas nesegs labprātīgi, tās tiks piedzītas šajā likumā noteiktajā kārtībā;

4) brīdinājumu atbildētājam, ka rehabilitācijas kursa vardarbīgas uzvedības mazināšanai izmaksu segšana viņu neatbrīvo no pienākuma apgūt sociālās rehabilitācijas kursu vardarbīgas uzvedības mazināšanai un atbildības saskaņā ar Krimināllikumu.

(5) Lēmums par pagaidu aizsardzību pret vardarbību (250.[58] panta pirmā un otrā daļa) izpildāms nekavējoties pēc tā pieņemšanas, izņemot lēmumu daļā par sociālās rehabilitācijas kursa vardarbīgas uzvedības mazināšanai izmaksu segšanu saskaņā ar šā likuma 250.[54A] panta otrajā daļā noteikto.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.03.2021., 11.11.2021. un 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

250.[60] pants. Pagaidu aizsardzības pret vardarbību nodrošināšanas atcelšana vai aizstāšana

(1) Pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļus, izņemot šā likuma 250.[47] panta pirmās daļas 7.[1] punktā minēto pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekli, pēc puses pamatota pieteikuma var aizstāt ar citiem līdzekļiem tā pati tiesa, kura noteikusi pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļus, vai tiesa, kuras lietvedībā atrodas lieta izskatīšanai pēc būtības.

(2) Pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļus pēc puses pamatota pieteikuma var atcelt tā pati tiesa, kura noteikusi pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļus, vai tiesa, kuras lietvedībā atrodas lieta izskatīšanai pēc būtības.

(2^1) Ja pieteikums par pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļu aizstāšanu vai atcelšanu saņemts atkārtoti, tiesa to var izskatīt rakstveida procesā, ja no iepriekšējā pieteikuma izskatīšanas ir pagājuši mazāk nekā trīs mēneši. Tiesas lēmums nav pārsūdzams.

(3) Šā panta pirmajā un otrajā daļā minēto pieteikumu izlemj slēgtā tiesas sēdē, iepriekš par to paziņojot lietas dalībniekiem. Tiesa pēc vienas puses lūguma katru pusi var noklausīties atsevišķā tiesas sēdē. Šo personu neierašanās nav šķērslis pieteikuma izskatīšanai.

(4) Lēmums par pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļa aizstāšanu vai atcelšanu ir izpildāms nekavējoties pēc tā pieņemšanas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.03.2021. un 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

250.[61] pants. Par pagaidu aizsardzību pret vardarbību pieņemto lēmumu pārsūdzēšana

(1) Par šā likuma 250.[60] panta pirmajā daļā minētajiem lēmumiem, par lēmumu, ar kuru noraidīts pieteikums par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, un lēmumu, ar kuru noraidīts pieteikums par pagaidu aizsardzības pret vardarbību atcelšanu, var iesniegt blakus sūdzību.

(2) Blakus sūdzības iesniegšana par šā panta pirmajā daļā minētajiem lēmumiem neaptur to izpildi.

(3) Ja šā panta pirmajā daļā minētie lēmumi pieņemti bez lietas dalībnieka klātbūtnes, termiņu blakus sūdzības iesniegšanai skaita no attiecīgā lēmuma izsniegšanas dienas.

250.[62] pants. Lēmuma par pagaidu aizsardzību pret vardarbību paziņošana

(1) Lēmumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, lēmumu par pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļa aizstāšanu vai atcelšanu tiesa paziņo pusēm, izsniedzot to pret parakstu vai nosūtot uz oficiālo elektronisko adresi, vai ierakstītā pasta sūtījumā. Lēmumu, ar kuru noraidīts pieteikums par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, ja vien tas nav izskatīts, piedaloties pusēm, paziņo tikai prasītājam.

(2) Tiesa lēmumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, lēmumu par pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļa aizstāšanu vai atcelšanu nekavējoties pēc to pieņemšanas nosūta Valsts policijai izpildes kontrolei uz tās norādīto elektroniskā pasta adresi un arī Valsts policijas struktūrvienībai pēc prasītāja dzīvesvietas.

(3) Ja lēmums jautājumā par pagaidu aizsardzību pret vardarbību pieņemts pēc pieteikuma, kas iesniegts ar policijas starpniecību (250.[56] pants), lēmums iespējamam atbildētājam un iespējamam prasītājam ir pieejams tiešsaistes sistēmā nākamajā dienā pēc tam, kad tiesa saņēmusi pieteikumu un policijas informāciju. Šo datumu uzskata par datumu, kad minētais lēmums paziņots iespējamam atbildētājam, un lēmuma nepiegādāšana atbildētājam neietekmē tā tiesiskās sekas. Ja tehnisku iemeslu dēļ lēmumu noteiktajā datumā nav iespējams pievienot tiešsaistes sistēmā, lēmums tajā pašā datumā ir pieejams tiesas kancelejā. Par lēmuma paziņošanas datumu šādā gadījumā uzskatāms datums, kad lēmums ir pieejams tiesas kancelejā.

(4) Ja atbildētājam pēc prasītāja motivēta pieteikuma, kas iesniegts bez policijas starpniecības, piemērots pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzeklis, kas minēts šā likuma 250.[47] panta pirmās daļas 1.punktā, tiesa lēmumu atbildētājam nosūta. Šo lēmumu un šā likuma 250.[46] panta trešajā daļā minēto prasītāja kontaktinformāciju tiesa nosūta Valsts policijai saskaņā ar šā panta otro daļu. Valsts policija, uzsākot šā lēmuma izpildes kontroli, iepazīstina atbildētāju ar lēmumu. Datumu, kad Valsts policija iepazīstinājusi atbildētāju ar lēmumu, uzskata par datumu, kad lēmums paziņots atbildētājam, un lēmuma nepiegādāšana atbildētājam neietekmē tā tiesiskās sekas. Tikai pēc lēmuma paziņošanas lēmums atbildētājam ir pieejams tiešsaistes sistēmā.

(5) Ja no lietas par pagaidu aizsardzību pret vardarbību materiāliem izriet, ka tiek skartas nepilngadīga bērna vai personas ar ierobežotu rīcībspēju intereses, lēmumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību vai lēmumu par pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļa aizstāšanu vai atcelšanu tiesa papildus nosūta bāriņtiesai un sociālajam dienestam pēc bērna vai personas dzīvesvietas. Pārējos gadījumos tiesa lēmumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību vai lēmumu par pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļa aizstāšanu vai atcelšanu sociālajam dienestam pēc prasītāja dzīvesvietas nosūta tad, ja prasītājs to ir lūdzis.

(6) Ja atbildētājam piemērots šā likuma 250.[47] panta pirmās daļas 7.[1] punktā paredzētais pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzeklis, tiesa lēmumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību vai lēmumu par pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļa atcelšanu nekavējoties pēc tā pieņemšanas papildus nosūta arī vardarbīgas uzvedības mazināšanas pakalpojuma sniedzējam uz tā norādīto elektroniskā pasta adresi. Pakalpojuma sniedzējam nosūta arī šā likuma 250.[46] panta otrās daļas 3. punktā minēto informāciju. Tiesa informē pakalpojuma sniedzēju arī par dienu, kad lēmums paziņots atbildētājam, izņemot gadījumus, kad lēmumu paziņo saskaņā ar šā panta ceturto daļu. Ja lēmumu paziņo saskaņā ar šā panta ceturto daļu, Valsts policija informē pakalpojuma sniedzēju par dienu, kad lēmums paziņots atbildētājam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.04.2015., 25.03.2021. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

250.[62A] pants. Izpildes un izpildes kontroles nosacījumi, ja atbildētājam noteikts pienākums apgūt sociālās rehabilitācijas kursu vardarbīgas uzvedības mazināšanai

(1) Tiesa vai tiesnesis, saņemot no vardarbīgas uzvedības mazināšanas pakalpojuma sniedzēja izziņu par to, ka atbildētājs sešu mēnešu laikā nav apguvis sociālās rehabilitācijas kursu vardarbīgas uzvedības mazināšanai, nosūta šo izziņu un nolēmumu, ar kuru atbildētājam uzlikts pienākums apgūt minēto kursu, Valsts policijai izpildes kontrolei uz tās norādīto elektroniskā pasta adresi un arī Valsts policijas struktūrvienībai pēc prasītāja dzīvesvietas, lai tā izlemtu jautājumu par kriminālprocesa uzsākšanu pret atbildētāju par ļaunprātīgu nolēmuma par aizsardzību pret vardarbību nepildīšanu.

(2) Tiesa vai tiesnesis, saņemot no vardarbīgas uzvedības mazināšanas pakalpojuma sniedzēja izziņu par to, ka atbildētājs līdz sociālās rehabilitācijas kursa vardarbīgas uzvedības mazināšanai pabeigšanai nav sedzis šā kursa izmaksas, nosūta izpildu rakstu tiesu izpildītājam pēc parādnieka deklarētās dzīvesvietas, bet, ja tādas nav, — pēc parādnieka dzīvesvietas.

(3) Lēmumu daļā, ar kuru atbildētājam noteikts pienākums segt sociālās rehabilitācijas kursa vardarbīgas uzvedības mazināšanai izmaksas, ja atbildētājs šīs izmaksas nav labprātīgi sedzis, izpilda šā likuma E daļā noteiktajā kārtībā.

(25.03.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

250.^{63} pants. Īpaši nosacījumi atbildētāja saziņai ar tiesu, ja atbildētājam piemērots aizliegums atgriezties un uzturēties mājoklī, kas ir atbildētāja deklarētā dzīvesvieta

(1) Ja piemērots pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzeklis, kas uzliek par pienākumu atbildētājam atstāt mājokli, kurā pastāvīgi dzīvo prasītājs, un nosaka aizliegumu atgriezties un uzturēties tajā, un šis mājoklis ir atbildētāja deklarētā dzīvesvieta vai deklarācijā norādītā papildu adrese, turpmākos lēmumus par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, lēmumus par šā pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļa aizstāšanu vai atcelšanu tiesa paziņo atbildētājam elektroniski šā likuma 56. pantā noteiktajā kārtībā, bet, ja tas nav iespējams, viņa norādītajā adresē saziņai ar tiesu vai adresē, ko tiesai paziņojusi policija.

(2) Ja piemērots pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzeklis, kas uzliek par pienākumu atbildētājam atstāt mājokli, kurā pastāvīgi dzīvo prasītājs, un nosaka aizliegumu atgriezties un uzturēties tajā, un šis mājoklis ir atbildētāja deklarētā dzīvesvieta vai deklarācijā norādītā papildu adrese, un ja prasītājs tiesas lēmumā par pagaidu aizsardzību pret vardarbību noteiktajā termiņā cēlis prasību, ar šo prasību saistītās pavēstes un citus tiesas dokumentus paziņo atbildētājam elektroniski šā likuma 56. pantā noteiktajā kārtībā, bet, ja tas nav iespējams, viņa norādītajā adresē saziņai ar tiesu vai adresē, ko tiesai paziņojusi policija.

(3) Ja šā panta pirmajā un otrajā daļā minētajos gadījumos atbildētājam nav iespējams paziņot elektroniski vai atbildētājs nav norādījis savu adresi saziņai ar tiesu, atbildētāju aicina uz tiesu un citus tiesas dokumentus piegādā un izsniedz, izsaucot atbildētāju ar pavēsti, kuru publicē saskaņā ar 59.pantu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. un 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

250.^{64} pants. Tiesas rīcība, izskatot prasību, kas celta pēc pieteikuma par pagaidu aizsardzību pret vardarbību

(1) Ja prasītājs pēc lēmuma par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, kas pieņemts pirms prasības celšanas, ceļ prasību tiesā, kas nav tā tiesa, kura lēmusi par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, tā izprasa no tiesas, kura lēmusi par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, attiecīgo lietu un pievieno to prasības lietas materiāliem.

(2) Izskatot prasības pieteikumu, tiesa vai tiesnesis attiecībā uz pagaidu aizsardzību pret vardarbību pēc lietas dalībnieka lūguma vai pēc savas iniciatīvas pieprasa pierādījumus vai pieaicina institūcijas atzinuma vai ziņu sniegšanai.

(25.03.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

30.^{6} nodaļa
Lietas par zaudējumu atlīdzināšanu par konkurences tiesību pārkāpumiem un Digitālo tirgu akta pārkāpumiem

(Nodaļas nosaukums 27.02.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

250.[65] pants. Lietu izskatīšanas kārtība

(1) Lietas par zaudējumu atlīdzināšanu par konkurences tiesību pārkāpumiem un Digitālo tirgu akta pārkāpumiem izskata prasības kārtībā pēc vispārējiem noteikumiem, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus.

(2) Lietas par zaudējumu atlīdzināšanu par konkurences tiesību pārkāpumiem šīs nodaļas izpratnē ir lietas saistībā ar tādiem konkurences tiesību pārkāpumiem, kuras noteiktas Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. vai 102. pantā vai Latvijas vai Eiropas Savienības dalībvalsts tiesību aktos, kuru galvenais mērķis ir tāds pats kā Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. un 102. pantam.

(19.10.2017. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.05.2018., 01.10.2020. un 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

250.[66] pants. Pierādījumu izprasīšana lietās par zaudējumu atlīdzināšanu par konkurences tiesību pārkāpumiem un Digitālo tirgu akta pārkāpumiem

(1) Tiesa pēc lietas dalībnieku motivēta lūguma, kas pamatots ar saprātīgi pieejamām ziņām, lietās par zaudējumu atlīdzināšanu par konkurences tiesību pārkāpumiem un Digitālo tirgu akta pārkāpumiem var izprasīt pierādījumus, ievērojot:

1) apjomu, kādā lūgums vai atbildētāja iebildumi pret lūgumu ir pamatoti ar pieejamām ziņām, kas attaisno lūgumu izprasīt pierādījumus;

2) pierādījumu statusu un iegūšanas izmaksas, īpaši attiecībā uz personām, kuras nav lietas dalībnieki;

3) to, vai pierādījumi, kas tiek izprasīti, ietver ierobežotas pieejamības informāciju, īpaši par citām personām, kuras nav lietas dalībnieki, un kārtību, kāda paredzēta šādas ierobežotas pieejamības informācijas aizsardzībai.

(2) Personai, no kuras izprasa pierādījumus, ir tiesības rakstveidā paziņot tiesai par izprasāmās informācijas statusu un iesniegšanas izmaksām, tās pamatojot.

(3) Tiesa var noraidīt lūgumu par pierādījumu izprasīšanu, ja tā uzskata, ka izprasāmo pierādījumu apjoms vai ar pierādījumu izprasīšanu saistītās izmaksas nav samērīgas ar celtās prasības summu.

(4) Tiesa, ievērojot personas tiesības uz ierobežotas pieejamības informācijas aizsardzību, pieprasa, lai persona, kuras sniegtajām ziņām ir noteikts ierobežotas pieejamības informācijas statuss, iesniedz attiecīgo rakstveida pierādījuma atvasinājumu, nenorādot ierobežotas pieejamības informāciju.

(5) Tiesa var ierobežot lietas dalībnieka pilnvarotā pārstāvja tiesības iepazīties ar tādiem pierādījumiem lietā, kuros ir ierobežotas pieejamības informācija, bet tie ir iesniegti neaizklātā veidā, un šīs informācijas atklāšana var radīt lietas dalībniekam vai citai personai būtisku kaitējumu.

(6) Tiesa, izprasot pierādījumus, kas iesniegti konkurences iestādei vai atrodas konkurences iestādes lietas materiālos, izvērtē, vai lūgumā ir iespējami precīzi norādīts pierādījums, vadoties no puses sniegtajām ziņām, un vai pierādījumu iesniegšana tiesai neradīs šķēršļus konkurences tiesību vai Digitālo tirgu akta efektīvai piemērošanai.

(7) Lai izvērtētu, vai pierādījumu iesniegšana tiesai neradīs šķēršļus konkurences tiesību vai Digitālo tirgu akta efektīvai piemērošanai, tiesa pieprasa konkurences iestādes atzinumu. Pēc konkurences iestādes atzinuma izvērtēšanas tiesa izlemj jautājumu par pierādījumu izprasīšanu.

(19.10.2017. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

250.[67] pants. Pierādījumu izprasīšanas ierobežojumi lietās par zaudējumu atlīdzināšanu par konkurences tiesību pārkāpumiem un Digitālo tirgu akta pārkāpumiem

(1) Tiesa no pusēm vai citām personām neizprasa:

1) iecietības programmas ietvaros konkurences iestādei sniegtas liecības;

2) izlīguma iesniegumus administratīvā līguma noslēgšanai ar konkurences iestādi.

(2) Tiesa izprasa pierādījumus no konkurences iestādes lietas materiāliem, ja šos pierādījumus nav iespējams iegūt no lietas dalībniekiem vai citām personām.

(3) Pēc prasītāja pamatota lūguma tiesa, lai pārliecinātos, ka Konkurences padomei iesniegtie materiāli atbilst šā panta pirmajā daļā noteiktajam, pieprasa atzinumu Konkurences padomei un viedokli personai, kura iesniegusi šo materiālu Konkurences padomei.

(4) Saņēmusi šā panta trešajā daļā minētos atzinumus, tiesa var pārbaudīt atzinumos norādītās ziņas, pieprasot iesniegt iestādes lietas materiālus, kas netiek pievienoti civillietai.

(5) Tiesa pieņem lēmumu par Konkurences padomei iesniegto materiālu pievienošanu lietas materiāliem, ja uz konkurences iestādes iesniegtajiem materiāliem neattiecas šā panta pirmajā daļā noteiktās prasības.

(19.10.2017. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2022. un 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

250.[68] pants. Pierādījumu pieļaujamība lietās par zaudējumu atlīdzināšanu par konkurences tiesību pārkāpumiem un Digitālo tirgu akta pārkāpumiem

(1) Nav pieļaujami šā likuma 250.[67] panta pirmajā daļā minētie pierādījumi, ja persona tos ieguvusi, izmantojot piekļuvi konkurences iestādes lietas materiāliem.

(2) Ziņas, kuras persona ieguvusi, izmantojot piekļuvi konkurences iestādes lietas materiāliem, kā pierādījumus var izmantot tikai minētā persona vai persona, kura ir minētās personas tiesību un saistību pārņēmēja.

(19.10.2017. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

250.[69] pants. Pamats atbrīvošanai no pierādīšanas lietās par zaudējumu atlīdzināšanu par konkurences tiesību pārkāpumiem un Digitālo tirgu akta pārkāpumiem

(1) Konkurences tiesību pārkāpums vai Digitālo tirgu akta pārkāpums, kas konstatēts ar spēkā stājušos Konkurences padomes lēmumu, Eiropas Komisijas lēmumu vai ar likumīgā spēkā stājušos tiesas spriedumu, no jauna nav jāpierāda, izskatot prasību par zaudējumu atlīdzināšanu, kas celta saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. vai 102. pantu, Konkurences likumu vai Digitālo tirgu aktu.

(2) Konkurences tiesību pārkāpums, kas konstatēts ar spēkā stājušos citas dalībvalsts konkurences iestādes lēmumu, tiek uzskatīts par pierādītu, ja lietas dalībnieks neiesniedz tiesai pierādījumus par konkurences tiesību pārkāpuma neesamību.

(3) Ja viena puse atsaucas uz pierādījumu, kas ir otras puses rīcībā, un tā pēc tiesas pieprasījuma atsakās iesniegt tiesai attiecīgo pierādījumu vai ir to iznīcinājusi, nenoliegdama, ka šis pierādījums atrodas vai ir atradies pie tās, tiesa var atzīt par pierādītiem tos faktus, kuru apstiprināšanai pretējā puse atsaukusies uz šo pierādījumu.

(19.10.2017. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

250.[70] pants. Atbildība par pierādījumu neiesniegšanu, iznīcināšanu vai neatļautu izmantošanu lietās par zaudējumu atlīdzināšanu par konkurences tiesību pārkāpumiem un Digitālo tirgu akta pārkāpumiem

Ja tiesa nekonstatē objektīvus apstākļus pierādījumu neiesniegšanai vai persona ir pārkāpusi šā likuma 250.[68] pantā norādītos pierādījumu pieļaujamības ierobežojumus, vai tiesa konstatējusi, ka pierādījums iznīcināts, tiesa var uzlikt naudas sodu fiziskajai personai līdz 14 000 *euro*, bet juridiskajai personai — līdz 140 000 *euro*.

(19.10.2017. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

30.[7] nodaļa
Lietas par strīdiem par tiesībām un pagaidu aizsardzība prasībām maksātnespējas procesa lietās

(Nodaļa 31.05.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018. Sk. pārejas noteikumu 144. punktu)

250.[71] pants. Lietu piekritība un izskatīšanas kārtība

(1) Lietas par strīdiem par tiesībām maksātnespējas procesa lietās izskata tiesa, kurā pasludināts attiecīgais maksātnespējas process, šā likuma 363.[17] panta ceturtajā daļā un Maksātnespējas likuma 80. panta pirmajā daļā noteiktajā gadījumā. Lietas izskata prasības kārtībā pēc vispārējiem noteikumiem, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus.

(2) Lietas par strīdiem par tiesībām maksātnespējas procesa lietās šīs nodaļas izpratnē ir arī lietas par kreditora prasījumiem saskaņā ar Maksātnespējas likuma 80. panta otrajā un trešajā daļā noteikto.

(3) Ja lieta par strīda izskatīšanu par tiesībām ir ierosināta pirms maksātnespējas procesa uzsākšanas tiesā un nav uzsākta šīs lietas izskatīšana pēc būtības, tiesa pārsūta šo lietu izskatīšanai tai tiesai, kurā pasludināts attiecīgais maksātnespējas process, ja starp lietas dalībniekiem nepastāv procesuālā līdzdalība atbildētāja pusē.
(31.05.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

250.[72] pants. Prasības pieteikuma saturs

Prasības pieteikumā papildus šā likuma 128. pantā noteiktajam norāda:

1) adresi Latvijā saziņai ar tiesu, lai saņemtu tiesas dokumentus, ja prasītāja dzīvesvieta vai atrašanās vieta nav Latvijā un prasītājs nav piekritis elektroniskai saziņai ar tiesu;

2) vai prasītājs lūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, pamatojot savu lūgumu.
(31.05.2018. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

250.[73] pants. Prasības pieteikuma atstāšana bez virzības

(1) Tiesa atstāj prasības pieteikumu bez virzības, ja:

1) prasības pieteikumā nav visu šā likuma 128. panta otrajā vai trešajā daļā un 250.[72] pantā noteikto rekvizītu;

2) prasības pieteikumam nav pievienoti šā likuma 129. pantā noteiktie dokumenti.

(2) Par prasības pieteikuma atstāšanu bez virzības tiesnesis pieņem motivētu lēmumu, nosūta to prasītājam un trūkumu novēršanai nosaka termiņu līdz 20 dienām, skaitot no lēmuma nosūtīšanas dienas. Tiesneša lēmumu var pārsūdzēt šajā likumā noteiktajā kārtībā. Pārsūdzības termiņš skaitāms no dienas, kad lēmums izsniegts prasītājam.

(3) Ja prasītājs noteiktā termiņā trūkumus novērš, prasības pieteikums uzskatāms par iesniegtu dienā, kad tas pirmoreiz iesniegts tiesai.

(4) Ja prasītājs noteiktā termiņā trūkumus nenovērš, prasības pieteikumu uzskata par neiesniegtu un atdod prasītājam. Lēmums par prasības pieteikuma atdošanu prasītājam nav pārsūdzams.

(5) Prasības pieteikuma atdošana prasītājam ir šķērslis tā atkārtotai iesniegšanai tiesā.

(6) Tiesa vienlaikus ar lēmumu par prasības pieteikuma atdošanu prasītājam pieņem lēmumu sūdzības par administratora lēmumu lietā un atceļ pagaidu aizsardzības līdzekli.
(31.05.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

250.[74] pants. Pagaidu aizsardzības noteikšanas pamats un piemērojamie līdzekļi maksātnespējas procesa lietās

(1) Tiesa pēc sūdzības iesniedzēja motivēta pieteikuma var pieņemt lēmumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu, ja ir pamats uzskatīt, ka ar administratora lēmumu varētu tikt pārkāptas Maksātnespējas likumā noteiktās kreditora tiesības. Pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšana pieļaujama, izskatot jautājumu par sūdzības pieņemšanu par administratora lēmumu šā likuma 363.[17] panta 1.[1] un ceturtajā daļā noteiktajos gadījumos, ja administratora lēmumu ir pārsūdzējusi Maksātnespējas likuma 80. panta otrajā vai trešajā daļā noteiktā persona.

(2) Tiesa, izskatot jautājumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu, papildus sūdzībā par administratora lēmumu norādītajiem apstākļiem ņem vērā arī citus maksātnespējas procesa lietas materiālus.

(3) Pieteikumā par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu norādāms pagaidu aizsardzības līdzeklis, kuru tiesai lūdz noteikt līdz sprieduma taisīšanai.

(4) Sūdzības iesniedzējam ir tiesības lūgt tiesai noteikt šādus pagaidu aizsardzības līdzekļus:

1) aizliegumu piedalīties kreditoru sapulcē ar balsstiesībām tam kreditoram, par kura atzīto prasījumu ir iesniegta sūdzība;

2) aizliegumu sniegt iebildumus par saņemto Maksātnespējas likuma 81. panta pirmajā un otrajā daļā noteikto informāciju tam kreditoram, par kura atzīto prasījumu ir iesniegta sūdzība.

(5) Pieteikumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu tiesa izlemj ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc tam, kad saņemta sūdzība par administratora lēmumu, iepriekš nepaziņojot administratoram un kreditoriem.

(6) Administrators ir atbildīgs par noteiktu darbību veikšanas aizlieguma ievērošanu no brīža, kad viņam šis lēmums paziņots. Tiesa paziņo atbildīgajai iestādei, kas veic ierakstus maksātnespējas reģistrā, par pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu.

(7) Tiesa pēc sūdzības iesniedzēja vai ieinteresētās personas motivēta pieteikuma var aizstāt noteikto pagaidu aizsardzības līdzekli ar citu pagaidu aizsardzības līdzekli.

(8) Tiesa pēc ieinteresētās personas motivēta pieteikuma var atcelt pagaidu aizsardzības līdzekli.

(9) Ja pagaidu aizsardzības līdzeklis noteikts, bet prasība par strīda izskatīšanu par tiesībām nav celta un tiesa nav noteikusi termiņu prasības celšanai, tad, pieņemot lēmumu sūdzības par administratora lēmumu lietā, tiesa vienlaikus atceļ pagaidu aizsardzības līdzekli.

(10) Ja pagaidu aizsardzības līdzeklis noteikts pirms prasības celšanas par strīda izskatīšanu par tiesībām un tiesas noteiktajā termiņā prasība nav celta, tiesa vienlaikus izlemj jautājumu par sūdzību par administratora lēmumu un atceļ pagaidu aizsardzības līdzekli. Pagaidu aizsardzības līdzeklis ir spēkā līdz dienai, kad lēmums sūdzības par administratora lēmumu lietā stājas likumīgā spēkā.

(11) Noraidot prasību par strīda izskatīšanu par tiesībām, tiesa vienlaikus izlemj jautājumu par sūdzību par administratora lēmumu un atceļ pagaidu aizsardzības līdzekli. Pagaidu aizsardzības līdzeklis ir spēkā līdz dienai, kad lēmums sūdzības par administratora lēmumu lietā stājas likumīgā spēkā.

(12) Ja prasība par strīda izskatīšanu par tiesībām atstāta bez izskatīšanas vai tiesvedība izbeigta, tiesa vienlaikus izlemj jautājumu par sūdzību par administratora lēmumu un atceļ pagaidu aizsardzības līdzekli. Pagaidu aizsardzības līdzeklis ir spēkā līdz dienai, kad lēmums sūdzības par administratora lēmumu lietā stājas likumīgā spēkā.

(13) Par lēmumu, ar kuru pagaidu aizsardzības līdzeklis noteikts, aizstāts vai atcelts, nevar iesniegt blakus sūdzību.

(31.05.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

250.[75] pants. Lietas izskatīšana rakstveida procesā un sprieduma sastādīšana

(1) Lietas izskatīšana rakstveida procesā uzsākama ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc paskaidrojuma saņemšanas vai tā iesniegšanas termiņa notecēšanas, laikus paziņojot lietas dalībniekiem par datumu, kad spriedums būs pieejams tiešsaistes sistēmā. Tiesa informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datums, kad spriedums ir pieejams tiešsaistes sistēmā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu. Ja tehnisku iemeslu dēļ spriedumu sastādīšanas datumā nav iespējams pievienot tiešsaistes sistēmā, spriedums tajā pašā datumā ir pieejams tiesas kancelejā. Par sprieduma sastādīšanas datumu šādā gadījumā uzskatāms datums, kad spriedums ir pieejams tiesas kancelejā.

(2) Pēc lietas dalībnieka rakstveida lūguma spriedumu nosūta nekavējoties pēc sprieduma sastādīšanas datuma. Sprieduma saņemšana neietekmē termiņa skaitījumu.

(31.05.2018. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

250.[76] pants. Lietas iztiesāšana tiesas sēdē

(1) Tiesa lietu iztiesā tiesas sēdē, ja ir saņemts lietas dalībnieka pamatots lūgums un ja tiesa uzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē.

(2) Tiesa nosaka tiesas sēdes dienu ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc paskaidrojuma saņemšanas vai tā iesniegšanas termiņa notecēšanas.

(3) Ja tiesa atliek lietas izskatīšanu, nākamo tiesas sēdes dienu nosaka ne vēlāk kā 15 dienu laikā, izņemot gadījumu, kad pastāv objektīvs pamats garākam termiņam.

(31.05.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

250.[77] pants. Sprieduma pārsūdzēšana, spēkā stāšanās un lēmuma par sūdzības izskatīšanu spēkā stāšanās

(1) Tiesas spriedumu lietas dalībnieki var pārsūdzēt apelācijas kārtībā, ja pastāv kāds no šā likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

(2) Spriedums stājas spēkā pēc tam, kad beidzies termiņš apelācijas sūdzības iesniegšanai.

(3) Ja spriedums ir pārsūdzēts un apelācijas instances tiesa atsaka apelācijas tiesvedības ierosināšanu, pirmās instances tiesas spriedums un lēmums par sūdzību par administratora lēmumu stājas spēkā vienlaikus ar lēmumu, ar kuru atteikts ierosināt apelācijas tiesvedību.

(4) Tiesas lēmums par sūdzību par administratora lēmumu šā likuma 363.[17] panta ceturtajā daļā noteiktajā gadījumā stājas spēkā, ja likumā noteiktajā termiņā nav iesniegta apelācijas sūdzība.

(5) Pēc šajā pantā minēto nolēmumu stāšanās spēkā tos nosūta arī administratoram un Tieslietu ministrijai.

(31.05.2018. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. un 21.05.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2026. Grozījums piektajā daļā par vārdu "Maksātnespējas kontroles dienestam" aizstāšanu ar vārdiem "Tieslietu ministrijai" stājas spēkā 01.10.2026. Sk. pārejas noteikumu 189. punktu)

30.[8] nodaļa
Lietas par komercnoslēpuma aizsardzību pret nelikumīgu iegūšanu, izmantošanu un izpaušanu

(Nodaļa 28.02.2019. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2019.)

250.[78] pants. Lietu izskatīšanas kārtība

Lietas par notikušu vai nākotnē ticami iespējamu komercnoslēpuma nelikumīgu iegūšanu, izmantošanu un izpaušanu (turpmāk – pārkāpums) izskata tiesa prasības kārtībā pēc vispārējiem noteikumiem, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus.

(28.02.2019. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2019.)

250.[79] pants. Komercnoslēpumu saturošas informācijas aizsardzība

(1) Ja tiesa pēc puses motivēta lūguma atzīst, ka lietā atrodas komercnoslēpumu saturošs dokuments, kas iesniegts neaizklātā veidā, un šīs informācijas atklāšana var radīt lietas dalībniekam vai citai personai būtisku kaitējumu, tiesa var ierobežot personas, kura piedalās lietas izskatīšanā, tiesības iepazīties ar šo lietas materiālu daļu, iekļaujot attiecīgo pierādījumu atsevišķā sējumā.

(2) Tiesa, ievērojot personas tiesības uz komercnoslēpuma aizsardzību, pieprasa, lai persona, kuras sniegtajām ziņām ir komercnoslēpuma statuss, iesniedz attiecīgo rakstveida pierādījuma atvasinājumu, nenorādot komercnoslēpumu saturošu informāciju vai iesniedzot to aizklātā veidā.

(28.02.2019. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2019.)

250.[80] pants. Pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanas pamats un vispārīgie noteikumi

(1) Tiesa pēc prasītāja motivēta pieteikuma var pieņemt lēmumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu, ja ir pamats uzskatīt, ka:

1) komercnoslēpums pastāv un prasītājs ir tā turētājs;

2) tiesības uz komercnoslēpuma aizsardzību pret nelikumīgu iegūšanu, izmantošanu vai izpaušanu tiek pārkāptas vai varētu tikt pārkāptas.

(2) Tiesa, lemjot par pieteikuma apmierināšanu vai noraidīšanu vai vērtējot pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanas samērīgumu, ņem vērā šā likuma 250.[88] pantā noteikto.

(3) Izskatīt jautājumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu pieļaujams jebkurā procesa stadijā, kā arī pirms prasības celšanas tiesā.

(28.02.2019. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2019.)

250.[81] pants. Pagaidu aizsardzības līdzekļi

(1) Pieteikumā par pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu norādāms attiecīgais pagaidu aizsardzības līdzeklis.

(2) Pagaidu aizsardzības līdzekļi ir:

1) aizliegums atbildētājam vai noteiktai personai, kura padara iespējamu pārkāpuma izdarīšanu, izmantot vai izpaust komercnoslēpumu, ražot, piedāvāt, laist tirgū vai izmantot pārkāpuma preces minētajiem nolūkiem;

2) tādas kustamas mantas apķīlāšana, ar kuru, iespējams, tiek pārkāptas tiesības uz komercnoslēpuma aizsardzību pret nelikumīgu iegūšanu, izmantošanu vai izpaušanu.

(3) Tiesa, lemjot par pieteikumu, kas nav saistīts ar komercnoslēpuma izpaušanu, var nepiemērot šā panta otrajā daļā noteiktos pagaidu aizsardzības līdzekļus, bet uzlikt atbildētājam par pienākumu iemaksāt noteiktu naudas summu tiesu izpildītāja depozīta kontā vai iesniegt tiesā līdzvērtīgu garantiju, lai nodrošinātu kompensāciju komercnoslēpuma turētājam.

(28.02.2019. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2019.)

250.[82] pants. Pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošana pirms prasības celšanas

(1) Iespējamais prasītājs var lūgt, lai tiek piemērots pagaidu aizsardzības līdzeklis pirms prasības celšanas triju mēnešu laikā no dienas, kad viņš uzzināja vai viņam vajadzēja uzzināt par tiesību pārkāpumu vai iespējamu pārkāpumu.

(2) Iesniedzot pieteikumu, iespējamais prasītājs sniedz pierādījumus, kas apliecina tiesību pārkāpumu vai iespējamu pārkāpumu.

(3) Pieteikumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu pirms prasības celšanas iesniedz tai tiesai, kurā ceļama prasība.

(4) Apmierinot pieteikumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu pirms prasības celšanas, tiesnesis nosaka prasītājam termiņu prasības pieteikuma iesniegšanai tiesā, ne ilgāku par 30 dienām.

(28.02.2019. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2019.)

250.[83] pants. Jautājuma par pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu izskatīšana

(1) Pieteikumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu pirms prasības celšanas, kā arī gadījumos, kad

nevar noteikt, kas būs lietas dalībnieki, tiesa vai tiesnesis izlemj 10 dienu laikā pēc pieteikuma saņemšanas, nerīkojot tiesas sēdi un iepriekš nepaziņojot lietas dalībniekiem. Ja tiesnesis atzīst par nepieciešamu noskaidrot papildu apstākļus, pieteikumu izlemj 15 dienu laikā pēc tā saņemšanas, uz tiesas sēdi aicinot pieteicēju un iespējamos lietas dalībniekus. Šo personu neierašanās nav šķērslis pieteikuma izskatīšanai.

(2) Pieteikumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu, ja pieteikums iesniegts vienlaikus ar prasības celšanu, tiesa vai tiesnesis izlemj 10 dienu laikā pēc lietas ierosināšanas, nerīkojot tiesas sēdi un iepriekš nepaziņojot lietas dalībniekiem, vai 10 dienu laikā pēc pieteikuma saņemšanas, ja lieta jau ierosināta. Ja tiesnesis atzīst par nepieciešamu noskaidrot papildu apstākļus, pieteikumu izlemj 15 dienu laikā pēc lietas ierosināšanas vai, ja lieta jau ierosināta, 15 dienu laikā pēc tā saņemšanas, uz tiesas sēdi aicinot pieteicēju un iespējamos lietas dalībniekus. Šo personu neierašanās nav šķērslis pieteikuma izskatīšanai.

(3) Ja kavēšanās varētu radīt neatgriezenisku kaitējumu komercnoslēpuma turētājam un ja nav nepieciešams pieprasīt papildu pierādījumus, pieteikumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu tiesnesis izlemj ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc lietas ierosināšanas vai, ja lieta jau ierosināta, ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc pieteikuma saņemšanas, iepriekš nepaziņojot atbildētājam un citiem lietas dalībniekiem.

(4) Ja lēmums par pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu pieņemts bez atbildētāja vai citu lietas dalībnieku klātbūtnes, atbildētājam un citiem lietas dalībniekiem tiesa paziņo par šo lēmumu ne agrāk kā trešajā dienā pēc lēmuma pieņemšanas.

(5) Apmierinot pieteikumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu, tiesa vai tiesnesis var uzdot prasītājam, lai tas nodrošina zaudējumus, kas varētu rasties atbildētājam vai citām personām, kuras minētas šā likuma 250.[81] panta otrās daļas 1. punktā sakarā ar pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu, iemaksājot noteiktu naudas summu tiesu izpildītāja depozīta kontā vai iesniedzot tiesā līdzvērtīgu garantiju. Ja prasītājs nav izpildījis uzlikto pienākumu vai nav iesniedzis tiesā tiesu izpildītāja izsniegtu apliecinājumu par naudas summas iemaksu viņa depozīta kontā tiesas vai tiesneša noteiktajā termiņā, tiesa vai tiesnesis pieņem lēmumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa atcelšanu. Lēmumu par zaudējumu nodrošināšanu paziņo atbildētājam pēc tam, kad prasītājs iemaksājis tiesas vai tiesneša noteikto naudas summu tiesu izpildītāja depozīta kontā.

(28.02.2019. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

250.[84] pants. Pagaidu aizsardzības līdzekļa aizstāšana vai atcelšana

(1) Tiesa pēc prasītāja pieteikuma var aizstāt noteikto pagaidu aizsardzības līdzekli ar citu līdzekli.

(2) Pagaidu aizsardzības līdzekli var atcelt tā pati tiesa pēc lietas dalībnieka pieteikuma.

(3) Tiesa pēc prasītāja, cita iespējamā lietas dalībnieka vai personas, uz kuru attiecas piemērotais pagaidu aizsardzības līdzeklis, pieteikuma saņemšanas pieņem lēmumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa atcelšanu, ja:

1) lēmums par pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu pieņemts pirms prasības celšanas un tiesas noteiktajā termiņā prasība nav celta;

2) attiecīgā informācija, kas bija uzskatāma par komercnoslēpumu, vairs neatbilst Komercnoslēpuma aizsardzības likumā noteiktajām komercnoslēpuma prasībām tādu iemeslu dēļ, kurus nevar saistīt ar atbildētāju.

(4) Noraidot prasību, tiesa spriedumā atceļ pagaidu aizsardzības līdzekli. Pagaidu aizsardzības līdzeklis ir spēkā līdz dienai, kad spriedums stājas likumīgā spēkā.

(5) Ja prasība atstāta bez izskatīšanas vai tiesvedība izbeigta, tiesa lēmumā atceļ pagaidu aizsardzības līdzekli. Pagaidu aizsardzības līdzeklis ir spēkā līdz dienai, kad lēmums stājas likumīgā spēkā.

(6) Šā panta pirmajā, otrajā un trešajā daļā minētos pieteikumus izlemj tiesas sēdē, iepriekš par to paziņojot lietas dalībniekiem. Šo personu neierašanās nav šķērslis pieteikuma izskatīšanai.

(28.02.2019. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2019.)

250.[85] pants. Par pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu pieņemto lēmumu pārsūdzēšana

(1) Par lēmumu, ar kuru aizstāts noteiktais pagaidu aizsardzības līdzeklis, lēmumu, ar kuru noraidīts pieteikums

par pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu, un lēmumu, ar kuru noraidīts pieteikums par pagaidu aizsardzības līdzekļa atcelšanu, var iesniegt blakus sūdzību.

(2) Ja lēmums par pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu pieņemts bez lietas dalībnieka klātbūtnes, termiņu blakus sūdzības iesniegšanai skaita no lēmuma izsniegšanas dienas.

(28.02.2019. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2019.)

250.[86] pants. Lēmuma par pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu izpilde

(1) Lēmums par pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu un lēmums par pagaidu aizsardzības līdzekļa atcelšanu izpildāms nekavējoties pēc tā pieņemšanas.

(2) Lēmums par pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu, kas pieņemts ar šā likuma 250.[83] panta piektajā daļā minēto nosacījumu, izpildāms pēc tam, kad prasītājs iemaksājis tiesas vai tiesneša noteikto naudas summu tiesu izpildītāja depozīta kontā vai iesniedzis tiesā līdzvērtīgu garantiju. Izpildu dokumentu izsniedz pēc tiesas noteiktās naudas summas iemaksas vai līdzvērtīgās garantijas saņemšanas.

(3) Lēmumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu, apķīlājot kustamu mantu, ar kuru, iespējams, izdarīts pārkāpums, izpilda šā likuma 71. nodaļā noteiktajā kārtībā.

(4) Lēmumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu, nosakot aizliegumu veikt noteiktas darbības, ar kurām, iespējams, izdarīts pārkāpums, izpilda tiesu izpildītājs un šā likuma 555. pantā noteiktajā kārtībā paziņo par tiesas lēmumu atbildētājam vai attiecīgajai trešajai personai.

(5) Piemērotā pagaidu aizsardzības līdzekļa atcelšana izpildāma pēc tā tiesu izpildītāja rīkojuma, kurš izpildījis lēmumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu.

(6) Lēmumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa aizstāšanu izpilda tiesu izpildītājs, vispirms piemērojot aizstājošo pagaidu aizsardzības līdzekli un pēc tam atceļot aizstāto pagaidu aizsardzības līdzekli.

(28.02.2019. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

250.[87] pants. Ar pagaidu aizsardzības līdzekli radītā kaitējuma atlīdzināšana

Atbildētājs ir tiesīgs prasīt atlīdzību par kaitējumu, kas viņam radies sakarā ar pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu, ja pagaidu aizsardzības līdzeklis ir atcelts šā likuma 250.[84] panta trešās daļas 1. punktā noteiktajā gadījumā, ja pret viņu celtā prasība ir noraidīta, atstāta bez izskatīšanas vai tiesvedība izbeigta šā likuma 223. panta 2. un 4. punktā noteiktajos gadījumos.

(28.02.2019. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2019.)

250.[88] pants. Prasības pieteikuma izskatīšana un tiesiskās aizsardzības līdzekļu piemērošanas vispārīgie noteikumi

Tiesa, lemjot par prasības pilnīgu vai daļēju apmierināšanu vai par tās pilnīgu vai daļēju noraidīšanu vai vērtējot tiesiskās aizsardzības līdzekļa piemērošanas samērīgumu, ņem vērā attiecīgās lietas apstākļus, tostarp kur iespējams:

1) komercnoslēpuma vērtību vai citas specifiskas komercnoslēpuma iezīmes;

2) pasākumus, kas veikti, lai komercnoslēpumu aizsargātu;

3) atbildētāja rīcību komercnoslēpuma iegūšanā, izmantošanā vai izpaušanā;

4) komercnoslēpuma nelikumīgas izmantošanas vai izpaušanas sekas;

5) pušu likumīgās intereses un pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanas ietekmi uz tām;

6) trešo personu un sabiedrības likumīgās intereses;

7) pamattiesību aizsardzību.

(28.02.2019. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2019.)

30.[9] nodaļa
Lietas, kas izriet no patērētāju kolektīvajām prasībām

(Nodaļa 14.09.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.10.2023.)

250.[89] pants. Lietu izskatīšanas kārtība

Lietas, kas izriet no patērētāju kolektīvajām prasībām, izskata tiesa prasības kārtībā pēc vispārējiem noteikumiem, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus.

(14.09.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.10.2023.)

250.[90] pants. Personas, kuras var iesniegt prasības pieteikumu

Prasības pieteikumu patērētāju grupas labā var iesniegt personas, kas iekļautas Latvijas kvalificēto institūciju sarakstā vai Eiropas Komisijas apkopotajā kvalificēto institūciju sarakstā.

(14.09.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.10.2023.)

250.[91] pants. Prasības pieteikuma saturs

Prasības pieteikumā papildus šā likuma 128. pantā noteiktajam norāda:

1) to patērētāju vārdu, uzvārdu, personas kodu, kuri ir devuši piekrišanu prasītājam viņus pārstāvēt konkrētajā prasībā;

2) pamatojumu konkrēto patērētāju prasījumu apvienošanai patērētāju kolektīvajā prasībā;

3) konkrētu atlīdzinājumu un tā apmēru katram prasības pieteikumā norādītajam patērētājam.

(14.09.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.10.2023.)

250.[92] pants. Tiesneša darbības lietas sagatavošanā

(1) Tiesnesis nosaka sagatavošanas sēdi un paziņo par to pusēm.

(2) Tiesnesis nosaka prasītājam termiņu, kas nav īsāks par 60 dienām, lai prasītājs izsludinātu patērētāju atkārtotu pieteikšanos patērētāju kolektīvajai prasībai un attiecīgi precizētu prasības pieteikumu, papildinot to ar jauniem patērētāju prasījumiem.

(14.09.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.10.2023.)

250.[93] pants. Pamats atbrīvošanai no pierādīšanas par patērētāju tiesību pārkāpumiem

(1) Patērētāju tiesību pārkāpums, kas konstatēts ar spēkā stājušos Patērētāju tiesību aizsardzības centra lēmumu vai ar likumīgā spēkā stājušos tiesas spriedumu, no jauna nav jāpierāda, izskatot patērētāju kolektīvo prasību.

(2) Patērētāju tiesību pārkāpums, kas konstatēts ar spēkā stājušos citas dalībvalsts patērētāju aizsardzības iestādes lēmumu, tiek uzskatīts par pierādītu, ja lietas dalībnieks neiesniedz tiesai pierādījumus par patērētāju tiesību pārkāpuma neesību.

(14.09.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.10.2023.)

250.[94] pants. Izlīgums

(1) Izlīgumā papildus šā likuma 227. pantā minētajam norāda arī konkrētus patērētājus, uz kuriem izlīgumā noteiktais attiecas, kā arī saistības, ko tie labprātīgi uzņemas izpildīt.

(2) Tiesas apstiprināts izlīgums ir saistošs prasītājam, atbildētājam un patērētājiem, kas pārstāvēti patērētāju kolektīvajā prasībā.

(14.09.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.10.2023.)

30.[10] nodaļa
Lietas par tiesībām, par kurām strīds izskatīts Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomē

(Nodaļa 27.02.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

250.[95] pants. Lietu piekritība un izskatīšanas kārtība

(1) Lietas par tiesībām, par kurām strīds izskatīts Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomē, Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma 98. pantā minētajos gadījumos izskata Rīgas pilsētas tiesa prasības tiesvedības kārtībā pēc vispārējiem noteikumiem, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus.

(2) Lietu, par kuru strīds izskatīts Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomē, tiesa izskata rakstveida procesā, nerīkojot tiesas sēdi, izņemot gadījumu, kad tā uzskata par nepieciešamu izskatīt lietu tiesas sēdē vai kad par to ir saņemts puses lūgums.

(3) Ja lietu izskata rakstveida procesā, tiesa laikus paziņo pusēm datumu, kad tiešsaistes sistēmā būs pieejams spriedums, kā arī izskaidro tām procesuālās tiesības, informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Šīs tiesības puses ir tiesīgas izmantot ne vēlāk kā septiņas dienas pirms paziņotā sprieduma pieejamības datuma.

(4) Datums, kad spriedums ir pieejams tiešsaistes sistēmā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu. Ja tehnisku iemeslu dēļ spriedumu tā sastādīšanas datumā nav iespējams pievienot tiešsaistes sistēmā, spriedums tajā pašā datumā ir pieejams tiesas kancelejā. Par sprieduma sastādīšanas datumu šādā gadījumā uzskatāms datums, kad spriedums ir pieejams tiesas kancelejā.

(27.02.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

250.[96] pants. Prasības pieteikuma saturs un tam pievienojamie dokumenti

(1) Prasības pieteikumā lietās, par kurām strīds izskatīts Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomē, drīkst norādīt tikai tādu prasības priekšmetu, pamatu un prasījumus, kādi bija ietverti attiecīgajā iesniegumā Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomei.

(2) Prasības pieteikumā papildus šā likuma 128. pantā noteiktajam norāda, kā izpaužas Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmuma nepareizība.

(3) Prasības pieteikumam papildus šā likuma 129. pantā noteiktajam pievieno attiecīgo Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmumu. Pierādījumus, kuri tika iesniegti Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomei, prasības pieteikumam nepievieno.

(4) Lietās par tiesībām, par kurām strīds izskatīts Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomē, nav pieļaujama pretprasības celšana.

(5) Ja tiesas tiesvedībā atrodas vairākas lietas, kurās prasības pieteikums iesniegts par vienu un to pašu Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmumu, tiesa ir tiesīga apvienot šīs lietas vienā tiesvedībā.

(27.02.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

250.[97] pants. Sprieduma saturs un sprieduma pārsūdzēšana

(1) Sprieduma aprakstošajā daļā tiesa papildus šā likuma 193. panta ceturtajā daļā noteiktajam iekļauj Rūpnieciskā

īpašuma apelācijas padomes lēmuma motīvu un rezolutīvās daļas īsu izklāstījumu.

(2) Sprieduma rezolutīvajā daļā papildus šā likuma 193. panta sestajā daļā noteiktajam tiesa norāda personai piešķirtās, apstiprinātās vai noraidītās tiesības vai grozījumus reģistrācijas ziņās atbilstoši normatīvo aktu noteikumiem.

(3) Spriedumu lietas dalībnieki var pārsūdzēt apelācijas kārtībā, ja pastāv kāds no šā likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

(27.02.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

30.[11] nodaļa
Lietas, kurās saistībā ar personas darbošanos sabiedrības interesēs ir celta acīmredzami nepamatota prasība vai tā celta ļaunprātīgos nolūkos

(Nodaļa 16.04.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

250.[98] pants. Lietu izskatīšanas kārtība

Lietas, kurās saistībā ar personas darbošanos sabiedrības interesēs Sabiedrības interesēs iesaistīto personu aizsardzības likuma izpratnē ir celta acīmredzami nepamatota prasība vai tā celta ļaunprātīgos nolūkos, tiesa izskata prasības kārtībā pēc vispārējiem noteikumiem, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus.

(16.04.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

250.[99] pants. Ar tiesvedību saistīto izdevumu nodrošināšana

(1) Tiesa vai tiesnesis pēc atbildētāja motivēta pieteikuma, konstatējot, ka celtajā prasībā pirmšķietami ir saskatāmas ļaunprātīgos nolūkos celtas prasības pazīmes Sabiedrības interesēs iesaistīto personu aizsardzības likuma izpratnē, var uzdot prasītājam iemaksāt nodrošinājumu tiesāšanās izdevumu, kā arī citu ar juridiskās palīdzības sniegšanu saistīto izdevumu segšanai saprātīgi paredzamā apmērā, kas atbildētājam varētu rasties sakarā ar šo tiesvedību. Tiesas noteiktā naudas summa iemaksājama tiesu izpildītāja depozīta kontā.

(2) Pieteikumu par šā panta pirmajā daļā minēto izdevumu nodrošināšanu tiesa vai tiesnesis izskata mēneša laikā pēc pieteikuma saņemšanas. Pieteikumu izskata rakstveida procesā, iepriekš par to paziņojot lietas dalībniekiem. Vienlaikus ar paziņojumu tiesa nosaka termiņu paskaidrojuma iesniegšanai un nosūta lietas dalībniekiem pieteikumu. Tiesa var izskatīt pieteikumu tiesas sēdē pēc savas iniciatīvas vai, ja ir saņemts puses pamatots lūgums un tiesa atzīst par nepieciešamu, pieteikumu iztiesāt tiesas sēdē. Ja tiesa atsaka lūgumu izskatīt pieteikumu tiesas sēdē, to norāda lēmumā. Nodrošinājuma iemaksai tiesa nosaka termiņu, kas nav ilgāks par 20 dienām no lēmuma pieņemšanas dienas.

(3) Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību.

(4) Ja prasītājam uzlikts par pienākumu iemaksāt nodrošinājumu, tiesa spriedumā vai lēmumā, ar kuru prasība atstāta bez izskatīšanas vai lieta izbeigta, vienlaikus izlemj jautājumu par nodrošinājuma summas izmaksu no zvērināta tiesu izpildītāja konta.

(5) Ja prasītājs nav izpildījis uzlikto pienākumu vai nav iesniedzis tiesā tiesu izpildītāja izsniegtu apliecinājumu par naudas summas iemaksu viņa depozīta kontā tiesas vai tiesneša noteiktajā termiņā, tiesa vai tiesnesis pieņem lēmumu par prasības atstāšanu bez izskatīšanas. Lēmums nav pārsūdzams.

(16.04.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

250.[100] pants. Personu piedalīšanās procesā informācijas sniegšanai

(1) Tiesa pēc atbildētāja lūguma var pieaicināt piedalīties procesā Sabiedrības interesēs iesaistīto personu aizsardzības likumā noteiktās personas, lai tās atbilstoši kompetencei sniegtu informāciju lietā.

(2) Pieaicinātajām personām ir tiesības iepazīties ar lietas materiāliem un sniegt informāciju tiesai.

(16.04.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

250.[101] pants. Tiesvedības izbeigšana

(1) Tiesa pēc savas iniciatīvas vai atbildētāja pieteikuma pieņem lēmumu par tiesvedības izbeigšanu lietā, tiklīdz konstatē, ka pret personu saistībā ar tās darbošanos sabiedrības interesēs ir celta acīmredzami nepamatota prasība vai tā celta ļaunprātīgos nolūkos.

(2) Tiesa pieteikumu par tiesvedības izbeigšanu izskata iespējami īsākā termiņā. Pēc pieteikuma par tiesvedības izbeigšanu saņemšanas tiesnesis to nosūta prasītājam paskaidrojumu sniegšanai.

(16.04.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

250.[102] pants. Naudas sods par prasības celšanu ļaunprātīgos nolūkos pret personu saistībā ar tās darbošanos sabiedrības interesēs

(1) Ja tiesa konstatē, ka prasība ir celta ļaunprātīgos nolūkos pret personu saistībā ar tās darbošanos sabiedrības interesēs, tad nolēmumā, ar kuru lieta izspriesta pēc būtības vai tiesvedība izbeigta, tā uzliek prasītājam naudas sodu šā likuma 73.[1] panta trešajā daļā noteiktajā apmērā.

(2) Ja kādā daļā prasība ir bijusi pamatota un tiesa to apmierina, bet vienlaikus konstatē, ka tā ir celta ļaunprātīgos nolūkos pret personu saistībā ar tās darbošanos sabiedrības interesēs, tad tiesa prasītājam var uzlikt naudas sodu šā likuma 73.[1] panta trešajā daļā noteiktajā apmērā. Naudas sodu prasītājam tiesa var uzlikt neatkarīgi no tā, vai prasītājs tiesvedības gaitā ir pilnīgi vai daļēji atteicies no prasības, samazinājis prasījuma apmēru vai grozījis prasības pamatu vai priekšmetu.

(3) Tiesa var uzlikt prasītājam naudas sodu arī lēmumā, ar kuru prasība atstāta bez izskatīšanas.

(4) Iebildumus par naudas soda uzlikšanu var izteikt, iesniedzot apelācijas sūdzību, kasācijas sūdzību vai blakus sūdzību, ja nolēmums ir pārsūdzams augstākā tiesu instancē. Naudas soda uzlikšana nav pārsūdzama atsevišķi no nolēmuma pārsūdzēšanas, ar kuru tas uzlikts.

(16.04.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

250.[103] pants. Ar tiesvedību saistīto izdevumu atlīdzināšana

Ja tiesa konstatē, ka prasība ir acīmredzami nepamatota vai celta ļaunprātīgos nolūkos pret personu saistībā ar tās darbošanos sabiedrības interesēs, tad nolēmumā, ar kuru lieta izspriesta pēc būtības vai ar kuru prasība atstāta bez izskatīšanas, vai tiesvedība izbeigta, tiesa pēc atbildētāja pieteikuma vai savas iniciatīvas nosaka prasītājam pienākumu pilnā apmērā segt visus samērīgos ar tiesvedību saistītos izdevumus, tostarp visus atbildētājam radušos izdevumus, kas saistīti ar advokāta vai citu personu sniegto juridisko palīdzību. Pienākumu segt ar tiesvedību saistītos izdevumus var noteikt neatkarīgi no tā, vai prasītājs tiesvedības gaitā ir pilnīgi vai daļēji atteicies no prasības, samazinājis prasījuma apmēru vai grozījis prasības pamatu vai priekšmetu.

(16.04.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

Sestā sadaļa
Sevišķā tiesāšanas kārtība

31.nodaļa
Vispārīgie noteikumi

251.pants. Lietas, kuras tiesa izskata sevišķā tiesāšanas kārtībā

Sevišķā tiesāšanas kārtībā tiesa izskata lietas:

1) par adopcijas apstiprināšanu un atcelšanu;

2) par personas rīcībspējas ierobežošanu garīga rakstura vai citu veselības traucējumu dēļ, rīcībspējas ierobežošanas pārskatīšanu un atjaunošanu;

2^1) par pagaidu aizgādnības nodibināšanu un izbeigšanu;

3) par personas rīcībspējas ierobežošanu un aizgādnības nodibināšanu personām to izlaidīgas vai izšķērdīgas dzīves dēļ, kā arī alkohola vai citu apreibinošo vielu pārmērīgas lietošanas dēļ;

3^1) par nākotnes pilnvarnieka tiesību apturēšanu;

4) par aizgādnības nodibināšanu promesošo vai pazudušo personu mantai;

5) par pazudušo personu izsludināšanu par mirušām;

6) par tādu faktu konstatēšanu, kuriem ir juridiska nozīme;

7) par tiesību dzēšanu uzaicinājuma kārtībā;

8) par tiesību atjaunošanu pēc parāda aktiem vai uzrādītāja vērtspapīriem;

9) par mantojuma tiesībām;

10) par nekustamā īpašuma izpirkšanu;

11) par tiesiskās aizsardzības procesu un maksātnespējas procesu;

12) par kredītiestāžu likvidāciju vai maksātnespēju;

13) par streika vai streika pieteikuma atzīšanu par nelikumīgu;

14) par lokauta vai lokauta pieteikuma atzīšanu par nelikumīgu;

15) par fiziskās personas atbrīvošanas no parādsaistībām atcelšanu;

16) par nekustamā īpašuma ieguvēja ievešanu valdījumā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 01.11.2007., 29.11.2012., 11.11.2021. un 15.06.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

252.pants. Lietu ierosināšana

Sevišķā tiesāšanas kārtībā izskatāmu lietu tiesnesis ierosina uz rakstveida pieteikuma pamata.

253.pants. Lietas dalībnieki

(1) Sevišķās tiesāšanas kārtības lietās lietas dalībnieki ir pieteicējs un viņa pārstāvis, ieinteresētā persona un tās pārstāvis, kā arī likumā paredzētajos gadījumos prokurors, valsts vai pašvaldības iestāde.

(2) Sevišķās tiesāšanas kārtības lietās lietas dalībniekiem ir šā likuma 74.panta otrajā daļā noteiktās pušu procesuālās tiesības.

254.pants. Pieteikums sevišķā tiesāšanas kārtībā

(1) Pieteikumā norāda:

1) tās tiesas nosaukumu, kurai pieteikums iesniegts;

1^1) pieteicēja vārdu, uzvārdu, personas kodu, deklarēto dzīvesvietu, bet, ja tādas nav, — dzīvesvietu;

juridiskajai personai — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi. Ja pieteicējs piekrīt elektroniskajai saziņai ar tiesu, norāda arī elektroniskā pasta adresi un, ja tas ir reģistrējies tiešsaistes sistēmā saziņai ar tiesu, ietver arī norādi par reģistrēšanos;

1^2) ieinteresētās personas vārdu, uzvārdu, personas kodu, deklarēto dzīvesvietu un deklarācijā norādīto papildu adresi, bet, ja tādas nav, — dzīvesvietu; juridiskajai personai — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi. Ieinteresētajai personai personas kodu vai reģistrācijas numuru norāda, ja tas ir zināms;

1^3) pieteicēja pārstāvja vai personas, kurai ir tiesības iesniegt pieteikumu, elektroniskā pasta adresi un, ja tā ir reģistrējusies tiešsaistes sistēmā saziņai ar tiesu, arī norādi par reģistrēšanos, ja pieteicēja pārstāvis, kura adrese saziņai ar tiesu ir Latvijā, vai persona, kurai ir tiesības iesniegt pieteikumu, piekrīt elektroniskajai saziņai ar tiesu. Ja pieteicēja pārstāvja adrese ir ārpus Latvijas, papildus norāda elektroniskā pasta adresi vai paziņo par savas dalības reģistrēšanu tiešsaistes sistēmā;

2) *(izslēgts ar 29.11.2012. likumu)*;

3) pieteikuma priekšmetu un pamatojumu;

4) apstākļus, uz kuriem pieteikums pamatots, un pierādījumus, kas tos apstiprina;

5) likumu, uz kuru pieteikums pamatots;

6) pieteicēja lūgumu;

7) pievienoto dokumentu sarakstu;

8) pieteikuma sastādīšanas laiku.

(2) Pieteikumu paraksta pieteicējs vai viņa pārstāvis, vai pieteicējs kopā ar pārstāvi, ja to noteikusi tiesa, izņemot šā likuma 72.panta piektajā daļā noteikto gadījumu. Ja pieteikumu parakstījis pārstāvis, pieteikumam pievienojama pilnvara vai cits dokuments, kas apliecina pārstāvja pilnvarojumu griezties ar pieteikumu tiesā.

(3) *(Izslēgta ar 11.11.2021. likumu)*

(4) Neparakstītu pieteikumu uzskata par neiesniegtu un nosūta atpakaļ iesniedzējam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012., 23.04.2015., 23.11.2016., 01.06.2017. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

255.pants. Atteikšanās pieņemt pieteikumu un pieteikuma atstāšana bez virzības

(1) Ja pieteikums neatbilst šā likuma 254.panta otrās daļas prasībām, tiesnesis atsakās to pieņemt un iestājas šā likuma 132.pantā paredzētās sekas.

(2) Ja pieteikums neatbilst šā likuma 254.panta pirmās daļas prasībām un šīs sadaļas atsevišķās nodaļās norādītajām prasībām vai nav samaksāti tiesas izdevumi, tiesnesis atstāj pieteikumu bez virzības un iestājas šā likuma 133.pantā paredzētās sekas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.04.2015. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

256.pants. Lietu izskatīšanas kārtība

Sevišķā tiesāšanas kārtībā lietu izskatīšanai sagatavo tiesnesis, un tiesa to izskata saskaņā ar šā likuma noteikumiem, ievērojot sestās sadaļas atsevišķo nodaļu noteikumus.

257.pants. Spriedums

Spriedumam sevišķā tiesāšanas kārtībā izskatāmajās lietās jāatbilst šā likuma 193.panta prasībām, ievērojot šīs sadaļas noteikumus.

258.pants. Pieteikuma atstāšana bez izskatīšanas

Ja sevišķā tiesāšanas kārtībā izskatāmajā lietā rodas strīds par tiesībām un šis strīds izšķirams tiesā prasības kārtībā, tiesa atkarībā no strīda satura pieteikumu atstāj bez izskatīšanas vai tiesvedību aptur līdz strīda izšķiršanai.

32.nodaļa
Adopcijas apstiprināšana un atcelšana

259.pants. Piekritība

(1) Pieteikums par adopcijas apstiprināšanu iesniedzams tiesai pēc adoptētāja deklarētās dzīvesvietas, bet, ja tādas nav, — pēc adoptētāja dzīvesvietas, bet pieteikums par adopcijas atcelšanu — tiesai pēc viena pieteicēja deklarētās dzīvesvietas, bet, ja tādas nav, — pēc pieteicēja dzīvesvietas.

(2) Ārvalstnieka vai ārvalstīs dzīvojošas personas pieteikums par adopcijas apstiprināšanu iesniedzams tiesai pēc adoptējamā deklarētās dzīvesvietas, bet, ja adoptējamais atrodas ārpusģimenes aprūpē, — pēc tās vietas adreses, kur tiek nodrošināta ārpusģimenes aprūpe.

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.06.2003. un 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

260.pants. Pieteikuma saturs

(1) Pieteikumā norāda Civillikuma 162.—169.pantā minētos apstākļus.

(2) Pieteikumam pievieno bāriņtiesas lēmumus par personas atzīšanu par adoptētāju un adopcijas atbilstību bērna interesēm.

(3) Ja pieteicējs ir ārvalstnieks vai ārvalstī dzīvojoša persona, pieteikumam pievieno adopcijas lietu un atbildīgā ministra izdotu spēkā esošu adopcijas atļauju.

(29.10.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

260.[1] pants. Pierādījumu izprasīšana no bāriņtiesas

Tiesa pēc lietas ierosināšanas, ja nepieciešams, izprasa no bāriņtiesas pierādījumus, kas apstiprina Civillikuma 162.—169.pantā minētos apstākļus.

(29.10.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

261.pants. Pieteikuma izskatīšana

(1) Lieta izskatāma, piedaloties vismaz vienam adoptētājam personiski un prokuroram.

(2) Lietas izskatīšanā pieaicina bāriņtiesu, kas lēmusi par adopcijas atbilstību bērna interesēm, un adoptējamo, ja nepieciešams viņu noklausīties tiesas sēdē un viņš ir sasniedzis 12 gadu vecumu.

(3) *(Izslēgta ar 29.10.2015. likumu)*

(4) Ja adoptētājs mirst, līdz tiesa adopciju apstiprinājusi, tas nav šķērslis adopcijas apstiprināšanai, bet, ja pirms apstiprināšanas mirst adoptējamais, lieta izbeidzama.

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.06.2003. un 29.10.2015. likumu, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

262.pants. Tiesas spriedums par adopcijas apstiprināšanu

(1) Tiesa, pārbaudījusi pieteikuma pamatotību un atbilstību likuma prasībām, taisa spriedumu par adopcijas apstiprināšanu vai par pieteikuma noraidīšanu.

(2) Tiesas spriedumā par adopcijas apstiprināšanu norāda ziņas, kas nepieciešamas, lai izdarītu ierakstu attiecīgajā dzimšanas reģistrā par adoptētājiem un anulētu ierakstu par bērna bijušajiem vecākiem.

(3) Bērna bijušajiem vecākiem tiesa paziņo, ka attiecīgajā dzimšanas reģistrā anulēts ieraksts par bērna vecākiem.

(4) Likumīgā spēkā stājies tiesas spriedums par adopcijas apstiprināšanu ir pamats, lai izdarītu ierakstu attiecīgajā dzimšanas reģistrā un izdotu jaunu adoptētā dzimšanas apliecību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2001., 31.10.2002. un 29.10.2015. likumu, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

263.pants. Adopcijas atcelšana

(1) Tiesa adopciju var atcelt pēc adoptētāja un pilngadīgā adoptētā kopīga pieteikuma vai pēc pilngadīgā adoptētā pieteikuma (Civillikuma 175.pants).

(2) Likumīgā spēkā stājies tiesas spriedums par adopcijas atcelšanu ir pamats, lai izdarītu ierakstu attiecīgajā dzimšanas reģistrā un izdotu jaunu dzimšanas apliecību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 07.09.2006. un 29.10.2015. likumu, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

33.nodaļa
Personas rīcībspējas ierobežošana un aizgādnības nodibināšana garīga rakstura vai citu veselības traucējumu dēļ

(Nodaļas nosaukums 29.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

264.pants. Piekritība

(1) Pieteikumu par personas rīcībspējas ierobežošanu garīga rakstura vai citu veselības traucējumu dēļ iesniedz tiesā pēc šīs personas deklarētās dzīvesvietas, bet, ja tādas nav, — pēc šīs personas dzīvesvietas; ja persona ievietota ārstniecības iestādē, — pēc ārstniecības iestādes adreses.

(2) Pieteikumu par personas ar invaliditāti rīcībspējas ierobežošanu garīga rakstura vai citu veselības traucējumu dēļ var iesniegt tiesā ne agrāk kā sešus mēnešus līdz tās pilngadībai.

(29.11.2012. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.06.2024. likumu, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

264.[1] pants. Pieteikuma iesniedzēji

Pieteikumu par personas rīcībspējas ierobežošanu garīga rakstura vai citu veselības traucējumu dēļ un aizgādnības nodibināšanu var iesniegt pati persona, tās bērni, brāļi, māsas, vecāki, laulātais vai prokurors.

(29.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

265.pants. Pieteikuma saturs

Pieteikumā norāda personai nosakāmo rīcībspējas ierobežojumu. Pieteikumam pievieno pierādījumus, kas apstiprina rīcībspējas ierobežošanas nepieciešamību personas interesēs.

(29.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

266.pants. Lietas sagatavošana iztiesāšanai un pieteikuma izskatīšana

(1) Lietu par personas rīcībspējas ierobežojumu noteikšanu un aizgādnības nodibināšanu garīga rakstura vai citu veselības traucējumu dēļ tiesa izskata, piedaloties bāriņtiesas pārstāvim un prokuroram.

(2) Bāriņtiesas pārstāvis piedalās, iesniedzot pierādījumus, kuriem ir nozīme lietā. Bāriņtiesas pārstāvim ir tiesības iepazīties ar lietas materiāliem, piedalīties pierādījumu pārbaudīšanā un pieteikt lūgumus.

(3) Tiesas pienākums ir aicināt uz tiesas sēdi personu, par kuras rīcībspējas ierobežošanu izskata lietu. Pieteikums nosūtāms personai, kurai ierosināts ierobežot rīcībspēju un nodibināt aizgādnību, izņemot gadījumu, kad šī persona pati ir pieteikuma iesniedzēja, nosakot tai laiku, ne ilgāku par 30 dienām, paskaidrojuma iesniegšanai. Tiesa noskaidro personas viedokli, ja persona ir spējīga to formulēt, ņemot vērā viņas brieduma pakāpi, arī gadījumā, ja pieteikums iesniegts tiesā līdz personas pilngadībai.

(4) Izskatot lietu, tiesa pēc savas iniciatīvas pieprasa izziņu no ārstniecības iestādes un citus personas rīcībspējas ierobežojuma apjoma noteikšanai nepieciešamos pierādījumus no pieteicēja un iestādēm.

(5) Tiesa, sagatavojot lietu iztiesāšanai, var sasaukt sagatavošanās sēdi un nepietiekamu pierādījumu gadījumā noteikt papildu ekspertīzes veikšanu vai pieprasīt citus pierādījumus.

(29.11.2012. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. un 06.06.2024. likumu, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

267.pants. Tiesu ekspertīzes noteikšana

(1) Tiesa var izlemt jautājumu par tiesu psihiatriskās un, ja nepieciešams, tiesu psiholoģiskās ekspertīzes noteikšanu. Lēmums par tiesu ekspertīzes noteikšanu ir pārsūdzams.

(2) Ja persona, par kuru ierosināta lieta, izvairās no ekspertīzes, tiesa, piedaloties prokuroram, var pieņemt lēmumu par šīs personas nosūtīšanu uz tiesu ekspertīzi piespiedu kārtā.

(3) *(Izslēgta ar 29.11.2012. likumu)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 07.09.2006., 29.11.2012. un 29.10.2015. likumu, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

267.[1] pants. Pagaidu aizgādnības nodibināšana

(1) Pēc lietas dalībnieku lūguma tiesa var pieņemt lēmumu, ar kuru uz laiku līdz sprieduma taisīšanai par rīcībspējas ierobežošanu nodibina attiecīgajai personai pagaidu aizgādnību saskaņā ar šā likuma 33.[2] nodaļas noteikumiem par pagaidu aizgādnības nodibināšanu.

(2) Lēmums stājas spēkā nekavējoties. Tas zaudē spēku, ja attiecīgajā jautājumā tiek pieņemts cits nolēmums.

(3) Par tiesas lēmumu nodibināt pagaidu aizgādnību var iesniegt blakus sūdzību. Blakus sūdzības iesniegšana neaptur lēmuma izpildi.

(29.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

268.pants. Tiesas spriedums

(1) Ja tiesa uz pierādījumu pamata konstatē, ka personas rīcībspēja ir ierobežojama, tā taisa spriedumu, kurā norāda rīcībspējas ierobežojuma apjomu un ar kuru nodibina personai aizgādnību. Ja pieteikums iesniegts tiesā līdz personas pilngadībai, tiesa spriedumā nosaka personas rīcībspējas ierobežojumu ne agrāk kā ar pilngadības sasniegšanu.

(2) Tiesa, nosakot rīcībspējas ierobežojuma apjomu, vadās pēc apstākļiem, par kuriem iesniegti pierādījumi. Tiesa, nosakot rīcībspējas ierobežojuma apjomu, pēc lietas dalībnieka lūguma var vērtēt rīcībspējas ierobežošanu tādās jomās kā:

1) maksājumu izdarīšana un saņemšana;

2) darījumu slēgšana;

3) rīcība ar mantu un tās pārvaldība, it īpaši nekustamā īpašuma atsavināšana, ieķīlāšana un apgrūtināšana ar lietu tiesībām;

4) komercdarbības un saimnieciskās darbības veikšana.

(3) Tiesa rīcībspējas ierobežojuma apjomu var vērtēt arī citās jomās, izņemot Civillikuma 356.[1] pantā minētos gadījumus.

(4) Tiesa, izvērtējot personas spējas, nosaka, vai un kādā apjomā aizgādnis ar aizgādnībā esošo rīkojas kopā, un tikai pēc tam apjomu, kādā aizgādnis rīkosies patstāvīgi.

(5) Pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā tiesa to nosūta bāriņtiesai — aizgādņa iecelšanai, kā arī prokuroram un personai, kuras rīcībspēja ierobežota. Tiesa nosūta informāciju par spriedumu arī Iedzīvotāju reģistram un, ja nepieciešams, spriedumu atzīmes ierakstīšanai zemesgrāmatā, kustamas mantas reģistrā vai citā attiecīgā publiskā reģistrā.

(6) *(Izslēgta ar 25.03.2021. likumu)*

(29.11.2012. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.04.2015., 25.03.2021., 11.11.2021. un 06.06.2024. likumu, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

269.pants. Tiesas izdevumi

(1) Tiesas izdevumi šajās lietās sedzami no valsts līdzekļiem.

(2) Ja tiesa atzīst, ka pieteicējs apzināti iesniedzis nepamatotu pieteikumu, tiesas izdevumi uzliekami pieteicējam.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

270.pants. Personas atzīšana par rīcības spējīgu un aizgādnības izbeigšana
(Izslēgts ar 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

33.[1] nodaļa
Personas rīcībspējas ierobežojuma garīga rakstura vai citu veselības traucējumu dēļ pārskatīšana

(Nodaļa 29.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

270.[1] pants. Piekritība

Pieteikumu par personas rīcībspējas ierobežojuma apjoma pārskatīšanu iesniedz tiesā pēc personas, kuras rīcībspēju ierosināts pārskatīt, deklarētās dzīvesvietas, bet, ja tādas nav, — pēc šīs personas dzīvesvietas; ja persona ievietota ārstniecības iestādē, — pēc ārstniecības iestādes adreses.
(23.04.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.05.2015.)

270.[2] pants. Pieteikuma iesniedzēji

(1) Pieteikumu par personas rīcībspējas ierobežojuma apjoma pārskatīšanu var iesniegt persona pati, tās aizgādnis, bērni, brāļi, māsas, vecāki, laulātais vai prokurors. Bāriņtiesas pārstāvis piedalās lietu izskatīšanā, iesniedzot pierādījumus, kuriem ir nozīme lietā. Bāriņtiesas pārstāvim ir tiesības iepazīties ar lietas materiāliem, piedalīties pierādījumu pārbaudīšanā un pieteikt lūgumus.

(2) Aizgādnim ir pienākums iesniegt tiesā pieteikumu par rīcībspējas ierobežojuma apjoma pārskatīšanu ne retāk kā reizi septiņos gados no dienas, kad stājies spēkā tiesas spriedums par rīcībspējas ierobežošanu.

270.[3] pants. Pieteikuma saturs

(1) Pieteikumā norāda, kādā apjomā ir pārskatāms rīcībspējas ierobežojums.

(2) Pieteikumam par rīcībspējas ierobežojuma apjoma pārskatīšanu pievienojami pierādījumi, kas to apliecina.

270.[4] pants. Lietas sagatavošana iztiesāšanai

(1) Pieteikums nosūtāms personai, kuras rīcībspēju ierosināts pārskatīt, izņemot gadījumu, kad šī persona pati ir pieteikuma iesniedzēja. Tad tai nosaka laiku, ne ilgāku par 30 dienām, paskaidrojuma iesniegšanai.

(2) Tiesas pienākums ir aicināt uz tiesas sēdi personu, kuras rīcībspējas ierobežojumu pārskata.

(3) Izskatot lietu, tiesa pēc savas iniciatīvas pieprasa no ārstniecības iestādes izziņu un no pieteicēja un iestādēm citus pierādījumus, kas ir nepieciešami rīcībspējas ierobežojuma apjoma pārskatīšanai.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

270.[5] pants. Tiesu ekspertīzes noteikšana

Tiesu ekspertīzi nosaka pēc noteikumiem, kādus piemēro lietās par personas rīcībspējas ierobežošanu un aizgādnības nodibināšanu garīga rakstura vai citu veselības traucējumu dēļ.

270.[6] pants. Tiesas spriedums

(1) Ja personas rīcībspējas ierobežojumu tiesa pārskata, tā spriedumā norāda, vai ierobežojums:

1) atceļams pilnībā;

2) atceļams daļā;

3) saglabājams;

4) grozāms.

(2) Tiesas sprieduma rezolutīvajā daļā norāda atcelto un saglabāto ierobežojuma apjomu.

(3) Pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā tiesa to nosūta bāriņtiesai — aizgādņa tiesību un pienākumu apjoma grozīšanai vai aizgādņa atcelšanai, kā arī prokuroram, aizgādnim un personai, kuras rīcībspējas ierobežojums pārskatīts. Tiesa nosūta informāciju par spriedumu arī Iedzīvotāju reģistram un, ja nepieciešams, spriedumu atzīmes grozīšanai zemesgrāmatā, kustamas mantas reģistrā vai citā attiecīgā publiskā reģistrā.

(4) *(Izslēgta ar 25.03.2021. likumu)*
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.03.2021. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

33.[2] nodaļa
Pagaidu aizgādnības nodibināšana

(Nodaļa 29.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

270.[7] pants. Piekritība

Pieteikumu par pagaidu aizgādnības nodibināšanu personai iesniedz tiesā pēc šīs personas deklarētās dzīvesvietas, bet, ja tādas nav, — pēc šīs personas dzīvesvietas; ja persona ievietota ārstniecības iestādē, — pēc ārstniecības iestādes adreses.

270.[8] pants. Pieteikuma iesniedzēji

Pieteikumu par pagaidu aizgādnības nodibināšanu personai var iesniegt pati persona, tās bērni, brāļi, māsas, vecāki, laulātais vai prokurors.

270.[9] pants. Pieteikuma saturs

Pieteikumā papildus šā likuma 254.pantā noteiktajam norāda Civillikuma 364.^{2} pantā minētos apstākļus, pievienojot šos apstākļus apstiprinošus pierādījumus, un to, vai prasītājs lūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

270.^{10} pants. Tiesas rīcība pēc lietas ierosināšanas

(1) Pēc tam, kad ir ierosināta lieta par pagaidu aizgādnības nodibināšanu personai, tiesnesis pēc savas iniciatīvas vai lietas dalībnieka lūguma pieprasa pierādījumus, tajā skaitā arī ārstniecības iestādes izziņu par to, vai garīga rakstura vai citu veselības traucējumu dēļ persona ir zaudējusi spēju saprast savas darbības nozīmi un to vadīt.

(2) Pieteikums nosūtāms personai, kurai ierosināts nodibināt pagaidu aizgādnību, izņemot gadījumu, kad šī persona pati ir pieteikuma iesniedzēja. Tad tai nosaka laiku, ne ilgāku par 15 dienām, paskaidrojuma iesniegšanai.

(3) Pēc lietas ierosināšanas, nerīkojot tiesas sēdi, tiesa informē prokuratūru un bāriņtiesu par lietas ierosināšanu. Pēc tam, kad saņemti paskaidrojumi, visi pierādījumi un izziņa no ārstniecības iestādes, tiesa lūdz prokuroru 10 darba dienu laikā iesniegt lietā rakstveida atzinumu, bet bāriņtiesu — pierādījumus, kuriem ir nozīme lietā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

270.^{11} pants. Pieteikuma izskatīšana

(1) Pieteikumu par pagaidu aizgādnības nodibināšanu tiesnesis izlemj nekavējoties.

(2) Ja pieteicējs nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē un tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pieteikumu izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot lietas dalībniekiem par datumu, kad lēmums būs pieejams tiešsaistes sistēmā. Šis datums uzskatāms par lēmuma sastādīšanas datumu. Ja tehnisku iemeslu dēļ lēmumu sastādīšanas datumā nav iespējams pievienot tiešsaistes sistēmā, lēmums tajā pašā datumā ir pieejams tiesas kancelejā. Par lēmuma sastādīšanas datumu šādā gadījumā uzskatāms datums, kad lēmums ir pieejams tiesas kancelejā.

(3) Ja pieteikumu izskata, rīkojot tiesas sēdi, tajā piedalās prokurors un bāriņtiesas pārstāvis. Tiesas pienākums ir aicināt uz tiesas sēdi personu, kurai nodibināma pagaidu aizgādnība.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

270.^{12} pants. Tiesas lēmums

(1) Ja tiesa, pamatojoties uz pierādījumiem, konstatē, ka personai ir nodibināma pagaidu aizgādnība, tā taisa lēmumu par šādas aizgādnības nodibināšanu, norādot aizgādņa pienākumu vest noteiktas lietas un lēmuma darbības termiņu, kas nav ilgāks par diviem gadiem.

(2) Lēmums par pagaidu aizgādnības nodibināšanu personai stājas spēkā nekavējoties un ir spēkā šajā lēmumā norādītajā termiņā.

(3) Lēmumu par pagaidu aizgādnības nodibināšanu nosūta bāriņtiesai — pagaidu aizgādņa iecelšanai, kā arī prokuroram un personai, kurai nodibināta pagaidu aizgādnība.

(4) Par tiesas lēmumu nodibināt pagaidu aizgādnību var iesniegt blakus sūdzību. Blakus sūdzības iesniegšana neaptur lēmuma izpildi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

270.^{13} pants. Pagaidu aizgādnības izbeigšana

(1) Pagaidu aizgādnība izbeidzas tiesas noteiktajā termiņā.

(2) Ja pirms šā likuma 270.^{11} panta otrajā daļā minētā termiņa ir zuduši apstākļi, kas bija par pamatu pagaidu aizgādnības nodibināšanai, tā pati tiesa pēc aizgādņa vai aizgādnībā esošās personas pieteikuma izbeidz nodibināto pagaidu aizgādnību.

(3) Lēmums par pagaidu aizgādnības izbeigšanu stājas spēkā nekavējoties.

(4) Lēmumu par pagaidu aizgādnības nodibināšanas izbeigšanu nosūta personai, kurai bija nodibināta pagaidu aizgādnība, aizgādnim, prokuroram un bāriņtiesai — pagaidu aizgādņa atcelšanai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

270.[14] pants. Tiesas izdevumi

Ja tiesa atzīst, ka pieteicējs apzināti iesniedzis nepamatotu pieteikumu, tiesas izdevumi uzliekami pieteicējam.

34.nodaļa
Personas rīcībspējas ierobežošana un aizgādnības nodibināšana izlaidīgas vai izšķērdīgas dzīves dēļ, kā arī alkohola vai citu apreibinošo vielu pārmērīgas lietošanas dēļ

(Nodaļas nosaukums 29.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

271.pants. Piekritība

Pieteikums par rīcībspējas ierobežošanu un aizgādnības nodibināšanu personai izlaidīgas vai izšķērdīgas dzīves dēļ, kā arī alkohola vai citu apreibinošo vielu pārmērīgas lietošanas dēļ iesniedzams tiesā pēc šīs personas deklarētās dzīvesvietas, bet, ja tādas nav, — pēc tās dzīvesvietas.

(29.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

271.[1] pants. Pieteikuma iesniedzēji

Pieteikumu par personas rīcībspējas ierobežošanu un aizgādnības nodibināšanu personai izlaidīgas vai izšķērdīgas dzīves dēļ, kā arī alkohola vai citu apreibinošo vielu pārmērīgas lietošanas dēļ var iesniegt pati persona, tās bērni, brāļi, māsas, vecāki, laulātais vai prokurors.

(29.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

272.pants. Pieteikuma saturs

(1) Pieteikumā norāda, uz kāda pamata un kādā apjomā personai ierobežojama rīcībspēja un nodibināma aizgādnība izlaidīgas vai izšķērdīgas dzīves dēļ, kā arī alkohola vai citu apreibinošo vielu pārmērīgas lietošanas dēļ un kādi pierādījumi to apstiprina.

(2) Pieteikumā var lūgt tūlītēju nodrošinājumu pret mantas izputināšanu, piemērojot šā likuma 138.pantā paredzētos nodrošinājuma līdzekļus. Šādu lūgumu tiesnesis izlemj ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc pieteikuma saņemšanas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 07.09.2006. un 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

273.pants. Lietas sagatavošana izskatīšanai

(1) Pieteikums nosūtāms personai, kurai ierosināts ierobežot rīcībspēju un nodibināt aizgādnību, izņemot gadījumu, kad šī persona pati ir pieteikuma iesniedzēja. Tad tai nosaka laiku, ne ilgāku par 30 dienām, paskaidrojuma iesniegšanai.

(2) Tiesa var uzlikt pieteicējam par pienākumu iesniegt papildu pierādījumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

274.pants. Bāriņtiesas pārstāvja un prokurora piedalīšanās

Lieta par aizgādnības nodibināšanu personai izlaidīgas vai izšķērdīgas dzīves dēļ, kā arī alkohola vai citu apreibinošo vielu pārmērīgas lietošanas dēļ izskatāma, piedaloties bāriņtiesas pārstāvim un prokuroram. Bāriņtiesas pārstāvis piedalās lietas izskatīšanā, iesniedzot pierādījumus, kuriem ir nozīme lietā. Bāriņtiesas pārstāvim ir tiesības

iepazīties ar lietas materiāliem, piedalīties pierādījumu pārbaudīšanā un pieteikt lūgumus.

(29.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

275.pants. Tiesas spriedums

(1) Ja tiesa atzinusi, ka persona, izlaidīgi vai izšķērdīgi dzīvojot vai pārmērīgi lietojot alkoholu vai citas apreibinošās vielas, draud novest sevi vai savu ģimeni trūkumā vai nabadzībā, tiesa ar spriedumu atņem šai personai tiesības pārvaldīt savu mantu, ierobežo tās rīcību rīkoties ar šo mantu un nodibina attiecīgajai personai aizgādnību. Ja tiesa, pamatojoties uz pierādījumiem, konstatē, ka personai ierobežojama rīcībspēja, tā taisa spriedumu, kurā norāda rīcībspējas ierobežojumu un aizgādņa kopīgu rīcību ar aizgādnībā esošo vai aizgādņa patstāvīgu rīcību.

(2) Pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā tiesa to nosūta bāriņtiesai — aizgādņa iecelšanai, kā arī prokuroram un personai, kuras rīcībspēja ierobežota. Tiesa nosūta informāciju par spriedumu arī ledzīvotāju reģistram un, ja nepieciešams, spriedumu atzīmes ierakstīšanai zemesgrāmatā, kustamas mantas reģistrā vai citā attiecīgā publiskā reģistrā.

(3) *(Izslēgta ar 25.03.2021. likumu)*

(29.11.2012. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.03.2021. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

276.pants. Tiesas izdevumi

(1) Ja pieteikums tiek apmierināts, tiesas izdevumi piespriežami no tās personas mantas, kurai ierobežota rīcībspēja un nodibināta aizgādnība.

(2) Ja tiesa pieteikumu atzinusi par nepamatotu, tiesas izdevumi piespriežami no tās personas, pēc kuras pieteikuma lieta ierosināta, bet, ja lieta ierosināta pēc prokurora pieteikuma, — tie sedzami no valsts līdzekļiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 07.09.2006. un 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

277.pants. Personas rīcībspējas ierobežojuma pārskatīšana

Pārskatot personas rīcībspējas ierobežojumu personām izlaidīgas un izšķērdīgas dzīves dēļ, kā arī alkohola vai citu apreibinošo vielu pārmērīgas lietošanas dēļ, piemēro šā likuma 33.[1] nodaļas noteikumus.

(29.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

34.[1] nodaļa
Nākotnes pilnvarnieka tiesību apturēšana

(Nodaļa 29.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013. Nodaļa stājas spēkā 01.07.2013. Sk. pārejas noteikumu 64.punktu un 29.11.2012. likumu)

277.[1] pants. Piekritība

Pieteikumu par nākotnes pilnvarnieka tiesību apturēšanu pēc pilnvarotāja deklarētās dzīvesvietas, bet, ja tādas nav, — pēc pilnvarotāja dzīvesvietas, var iesniegt pilnvarotāja bērni, brāļi, māsas, vecāki, laulātais vai prokurors.

277.[2] pants. Pieteikuma saturs

Pieteikumā norāda apstākļus, kas ir par pamatu nākotnes pilnvarnieka tiesību apturēšanai, un pievieno šos apstākļus apstiprinošus pierādījumus.

277.[3] pants. Pieteikuma izskatīšana

(1) Lietu par nākotnes pilnvarnieka tiesību apturēšanu tiesa izskata, piedaloties prokuroram.

(2) Personu, kura izsniegusi nākotnes pilnvarojumu, aicina uz tiesas sēdi.

277.[4] pants. Lietas sagatavošana izskatīšanai

Pieteikums nosūtāms pilnvarniekam, nosakot viņam laiku, ne ilgāku par 30 dienām, paskaidrojuma iesniegšanai.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

277.[5] pants. Tiesas spriedums

(1) Ja tiesa atzīst, ka pilnvarnieka darbība ir pretēja pilnvarotāja interesēm vai pilnvarnieks savus pienākumus nemaz nepilda, tā aptur viņam ar nākotnes pilnvarojumu piešķirtās tiesības.

(2) Pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā to nosūta pilnvarniekam, pilnvarotājam, prokuroram un Latvijas Zvērinātu notāru padomei.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

277.[6] pants. Tiesas izdevumi

Ja tiesa atzīst, ka pilnvarnieka darbība ir pretēja pilnvarotāja interesēm vai pilnvarnieks savus pienākumus nemaz nepilda, tiesas izdevumi piespriežami no pilnvarnieka.

35.nodaļa
Aizgādnības nodibināšana promesošo vai pazudušo personu mantai

278.pants. Piekritība

Lietas par promesošās vai pazudušās personas mantas aizgādnību izskata tiesa pēc promesošās vai pazudušās personas pēdējās dzīvesvietas.

279.pants. Pieteikuma saturs

(1) Pieteikumu nodibināt aizgādnību promesošās vai pazudušās personas mantai var iesniegt personas, kuras ir ieinteresētas promesošās vai pazudušās personas mantas saglabāšanā vai šīs personas tiesību aizstāvēšanā, vai prokurors.

(2) Pieteikumā norāda apstākļus, kas apstiprina personas prombūtni, un vietu, kur atrodas šīs personas manta, kurai nepieciešams nodibināt aizgādnību.

(3) Ja promesošās vai pazudušās personas atrašanās vieta ir zināma, tiesai tā jāpieaicina kā ieinteresētā persona.

280.pants. Tiesas spriedums

(1) Tiesa, atzinusi, ka pieteikums ir pamatots, taisa spriedumu par aizgādnības nodibināšanu promesošās vai pazudušās personas mantai.

(2) Pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā to nosūta bāriņtiesai aizgādņa iecelšanai un promesošajai personai, ja tās uzturēšanās vieta ir zināma, bet, ja tā nav zināma, nosūta paziņojumu publicēšanai oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

(3) *(Izslēgta ar 11.11.2021. likumu)*
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 07.09.2006., 29.11.2012. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

281.pants. Aizgādnības izbeigšana

Iestājoties Civillikuma 375.panta 1.punktā norādītajiem apstākļiem, aizgādnība izbeidzama ar tās tiesas spriedumu, kura aizgādnību nodibinājusi.

36.nodaļa
Pazudušas personas izsludināšana par mirušu

282.pants. Piekritība

Pieteikums par pazudušas personas izsludināšanu par mirušu iesniedzams tiesai pēc šīs personas pēdējās zināmās dzīvesvietas.

283.pants. Pieteikuma saturs

Pieteikumā norāda pazudušās personas vārdu, uzvārdu, personas kodu, ja tas ir zināms, dzimšanas gadu, kā arī laiku, kad tā atstājusi dzīvesvietu un kad saņemtas pēdējās ziņas par šo personu, un, ja iespējams, pazudušās personas dzimšanas vietu, tās vecāku vārdu, uzvārdu un citas ziņas.

284.pants. Paziņojums par pazudušu personu

(1) Pēc pieteikuma pieņemšanas tiesnesis pieņem lēmumu par paziņojuma publicēšanu oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

(2) Paziņojumā norāda:

1) tās tiesas nosaukumu, kura saņēmusi pieteikumu;

2) tās personas vārdu, uzvārdu un dzimšanas gadu, kuru ierosināts izsludināt par mirušu, kā arī citas pieteikumā norādītās ziņas par to;

3) priekšlikumu pazudušajai personai triju mēnešu laikā ierasties tiesā vai paziņot savu atrašanās vietu, kā arī norāda, ka pretējā gadījumā tā tiks izsludināta par mirušu;

4) aicinājumu visiem, kas zina pazudušās personas uzturēšanās vietu vai kam ir zināms par tās nāvi, triju mēnešu laikā paziņot par to tiesai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

285.pants. Prokurora piedalīšanās

Lietu par personas izsludināšanu par mirušu izskata, piedaloties prokuroram.

286.pants. Tiesas spriedums

(1) Tiesa, atzinusi, ka pieteikums ir pamatots, taisa spriedumu par pazudušās personas izsludināšanu par mirušu.

(2) Ja tiesa ir konstatējusi pieņemamo pazudušās personas nāves dienu, tā norādāma spriedumā.

(3) Ja pieņemamo nāves dienu tiesa nevar konstatēt, par pazudušās personas nāves dienu uzskatāma diena, kad pieteikums iesniegts tiesai, par ko tiesa norāda spriedumā.

(4) Pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru persona izsludināta par mirušu, tas nosūtāms dzimtsarakstu nodaļai — pazudušās personas nāves reģistrēšanai.

(5) Pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru persona izsludināta par mirušu, tiesa nosūta publicēšanai oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" paziņojumu, kurā norāda:

1) tās tiesas nosaukumu, kura taisījusi spriedumu;

2) pazudušās personas vārdu, uzvārdu, dzimšanas gadu un citus konstatētos personas datus;

3) to, ka šī persona izsludināta par mirušu;

4) pieņemamo pazudušās personas nāves dienu vai dienu, ar kuru šī persona uzskatāma par mirušu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 07.09.2006., 29.11.2012., 11.11.2021. un 18.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2026.)

287.pants. Par mirušu izsludinātās personas ierašanās sekas

(1) Ja persona, kura ar tiesas spriedumu izsludināta par mirušu, ierodas vai ja noskaidrojas tās atrašanās vieta, tiesa, kas taisījusi spriedumu, ar jaunu spriedumu atceļ spriedumu par šīs personas izsludināšanu par mirušu.

(2) Pieteikumu par sprieduma atcelšanu var iesniegt persona, kura izsludināta par mirušu, persona, pēc kuras pieteikuma lieta ierosināta, vai prokurors.

(3) Pēc tiesas sprieduma stāšanās likumīgā spēkā tas nosūtāms dzimtsarakstu nodaļai — miršanas ieraksta anulēšanai un attiecīgs paziņojums — publicēšanai oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

37.nodaļa
Juridisko faktu konstatēšana

288.pants. Tiesā izskatāmās lietas

(1) Tiesa izskata lietas par tādu faktu konstatēšanu, no kuriem atkarīga fizisko un juridisko personu mantisko un nemantisko tiesību rašanās, grozīšanās vai izbeigšanās.

(2) Tiesa konstatē faktus par:

1) fizisko personu radniecības attiecībām;

2) personu atrašanos apgādībā;

3) adopcijas reģistrāciju, laulības noslēgšanas vai šķiršanas reģistrāciju, nāves reģistrāciju;

4) tiesību nodibinošu dokumentu (izņemot pases un apliecības, kuras izdod civilstāvokļa aktu reģistrācijas iestādes) piederību fiziskajai personai, kuras vārds, tēvvārds, uzvārds vai dzimšanas dati, kas norādīti dokumentā, nesakrīt ar šīs personas vārdu, tēvvārdu, uzvārdu vai dzimšanas datiem, kas norādīti pasē vai dzimšanas apliecībā;

5) tiesību nodibinošu dokumentu piederību juridiskajai personai, kuras nosaukums vai reģistrācijas dati, kas norādīti dokumentā, nesakrīt ar šīs personas nosaukumu vai reģistrācijas datiem, kas norādīti attiecīgajā reģistrā;

6) personas nāvi noteiktā laikā un noteiktos apstākļos, ja dzimtsarakstu nodaļa atsakās reģistrēt miršanas gadījumu.

(3) Tiesa konstatē arī citus faktus, kuriem ir juridiska nozīme, ja spēkā esošie normatīvie akti neparedz citādu kārtību to konstatēšanai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

289.pants. Juridisko faktu konstatēšanai nepieciešamie noteikumi

Tiesa konstatē juridiskos faktus tikai tad, ja iesniedzējam nav iespējams citādā kārtībā saņemt attiecīgos dokumentus, kas apstiprina šos faktus, vai ja šie dokumenti nozaudēti, nozagti vai iznīcināti un zudusi iespēja tos atjaunot.

290.pants. Piekritība

Pieteikumu par juridiskā fakta konstatēšanu iesniedz tiesai pēc pieteicēja deklarētās dzīvesvietas, bet, ja tādas nav, — pēc dzīvesvietas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

291.pants. Pieteikuma saturs

(1) Pieteikumā norāda, kādam nolūkam pieteicējam nepieciešams konstatēt attiecīgo faktu.

(2) Pieteikumam pievieno pierādījumus, kas apstiprina, ka pieteicējam nav iespējams saņemt attiecīgos dokumentus vai nav iespējams atjaunot nozaudētos, nozagtos vai iznīcinātos dokumentus.

292.pants. Tiesas spriedums

(1) Apmierinot pieteikumu, tiesa spriedumā norāda, kāds fakts un kādam nolūkam ir konstatēts.

(2) Tiesas spriedums par tāda fakta konstatēšanu, kas reģistrējams dzimtsarakstu nodaļā vai noformējams citās iestādēs, neaizstāj šo iestāžu izdotos dokumentus, bet pēc stāšanās likumīgā spēkā ir pamats reģistrācijai vai noformēšanai šajās iestādēs.

38.nodaļa
Lietas par tiesību dzēšanu uzaicinājuma kārtībā

293.pants.Uzaicinājuma kārtībā izskatāmās lietas

(1) Uzaicinājuma kārtība piemērojama tikai likumā norādītajos gadījumos.

(2) Uzaicinājumu izdara uz ieinteresētās personas pieteikuma pamata, ja likumā nav noteikts citādi.

294.pants. Pieteikuma iesniegšana

(1) Pieteikumā par uzaicinājuma izdarīšanu un tiesību dzēšanu norāda:

1) apstākļus, uz kuriem dibināts lūgums par uzaicinājumu, minot pierādījumus, kuri tos apstiprina;

2) pieteicējam zināmās ieinteresētās personas;

3) aicināmo personu neierašanās sekas.

(2) Pieteikums par tādu tiesību dzēšanu, kas saistītas ar nekustamo īpašumu, iesniedzams tiesā pēc šā īpašuma atrašanās vietas, bet par citām tiesībām — pēc pieteicēja — fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas, bet, ja tādas nav, — pēc dzīvesvietas vai juridiskās personas juridiskās adreses, ja likumā nav noteikts citādi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

295.pants. Lietas sagatavošana izskatīšanai

(1) Pēc pieteikuma pieņemšanas tiesnesis lemj par sludinājuma publicēšanu oficiālajā izdevumā "Latvijas

Vēstnesis".

(2) Sludinājumā norāda:

1) tās tiesas nosaukumu, kurā saņemts pieteikums;

2) pieteicēja vārdu un uzvārdu, bet juridiskajām personām — nosaukumu;

3) uzaicinājuma pamatu un priekšmetu;

4) termiņu tiesību pieteikšanai;

5) termiņa neievērošanas sekas.

(3) Termiņu, ja tas nav noteikts likumā, nosaka tiesa, bet tas nevar būt mazāks par trim mēnešiem no sludinājuma publicēšanas dienas.

(4) Ja uzaicinājums attiecas uz tiesībām uz nekustamo īpašumu vai uz prasījumiem, kas nodrošināti ar hipotēku, sludinājums izliekams arī attiecīgajā rajona (pilsētas) tiesā.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012., 25.10.2018. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

296.pants. Pieteikuma izskatīšana

(1) Lietu tiesa izskata pēc sludinājumā norādītā termiņa notecējuma, uzaicinot pieteicēju, pieteicēja norādītās ieinteresētās personas, kā arī personas, kuras termiņā pieteikušas savas tiesības.

(2) Pieteikums par tiesībām, kas iesniegts pēc sludinājumā norādītā termiņa, bet pirms sprieduma taisīšanas lietā, atzīstams par iesniegtu termiņā.

(3) Ja sakarā ar uzaicinājumu rodas strīds par tiesībām, kas var ietekmēt spriedumu lietā, tiesa aptur tiesvedību, nosakot termiņu prasības celšanai.

(4) Ja prasība noteiktā termiņā netiek celta vai arī ir iesniegts spriedums par strīda izšķiršanu, tiesvedība tiek atjaunota.

297.pants. Tiesas spriedums

(1) Apmierinot pieteikumu, tiesa taisa spriedumu par visu termiņā nepieteikto tiesību atzīšanu par spēkā neesošām.

(2) *(Izslēgta ar 25.10.2018. likumu)*
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.10.2018. likumu, kas stājas spēkā 28.11.2018.)

39.nodaļa
Tiesību atjaunošana pēc parāda aktiem vai uzrādītāja vērtspapīriem

298.pants. Pieteikuma iesniegšana

Gadījumos, kad parāda akts vai uzrādītāja vērtspapīrs nozaudēts, nozagts vai iznīcināts, kreditors vai persona, kurai dokuments ieķīlāts, nodots glabājumā, pārvaldīšanā vai komisijā vai arī kā citādi uzticēts, kā arī tā pēdējais turētājs, ja dokuments bija izrakstīts uzrādītājam vai dokumentam bija blanko uzraksts, var lūgt tiesu anulēt šo dokumentu un atjaunot tiesības pēc tā

299.pants. Piekritība

Pieteikums par nozaudētā, nozagtā vai iznīcinātā dokumenta anulēšanu un tiesību atjaunošanu iesniedzams tiesai pēc dokumentā norādītās maksāšanas vietas, bet, ja maksāšanas vieta nav zināma, — tiesai pēc parādnieka — fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas, bet, ja tādas nav, — pēc dzīvesvietas vai juridiskās personas juridiskās adreses; ja arī tā nav zināma, — pēc dokumenta izdošanas vietas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

300.pants. Pieteikuma saturs

(1) Pieteikumā par nozaudētā, nozagtā vai iznīcinātā dokumenta anulēšanu norāda:

1) *(izslēgts ar 11.11.2021. likumu);*

2) *(izslēgts ar 11.11.2021. likumu);*

3) dokumenta nosaukumu, saturu un atšķirības pazīmes;

4) apstākļus, kādos dokuments nozaudēts, nozagts vai iznīcināts.

(2) Pieteikumam, ja iespējams, pievieno dokumenta atvasinājumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012., 23.11.2016. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

301.pants. Lietas sagatavošana izskatīšanai

(1) Pēc pieteikuma pieņemšanas tiesnesis lemj:

1) par aizliegumu personai, kurai pēc dokumenta jāpilda saistība, izdarīt pēc šā dokumenta maksājumus vai devumus;

2) par sludinājuma publicēšanu oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

(2) Sludinājumā norāda:

1) tās tiesas nosaukumu, kurā saņemts pieteikums;

2) pieteicēja vārdu un uzvārdu, bet, ja pieteicējs ir juridiskā persona, — tās nosaukumu un juridisko adresi;

3) nozaudētā, nozagtā vai iznīcinātā dokumenta nosaukumu, saturu un atšķirības pazīmes;

4) priekšlikumu dokumenta turētājam triju mēnešu laikā, bet vekseļa vai čeka turētājam — divu mēnešu laikā no sludinājuma publicēšanas dienas iesniegt tiesai pieteikumu par savām tiesībām uz šo dokumentu, kā arī norāda, ka pretējā gadījumā dokumentu var atzīt par anulētu.

(3) Šā panta pirmās daļas 1.punktā paredzēto lēmumu tiesa nosūta personai, kurai saskaņā ar dokumentu jāpilda saistība, kā arī paziņo par pieņemto lēmumu visām dokumentā minētajām personām, ja tas iespējams.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

302.pants. Dokumenta turētāja pienākums

(1) Dokumenta turētājam pēc tam, kad paziņots par dokumenta nozaudēšanu, nozagšanu vai iznīcināšanu, ir pienākums sludinājumā norādītajā termiņā iesniegt tiesai, kas pieņēmusi lēmumu, pieteikumu par savām tiesībām uz šo dokumentu kopā ar dokumenta oriģinālu.

(2) Ja dokumenta turētājs šādu pieteikumu nav iesniedzis, bet ar dokumenta anulēšanu tiek aizskartas viņa tiesības, savas aizskartās tiesības viņš var aizstāvēt prasības tiesvedības kārtībā.

303.pants. Tiesas rīcība pēc pieteikuma saņemšanas no dokumenta turētāja

(1) Ja sludinājumā norādītajā termiņā tiesā saņemts pieteikums no dokumenta turētāja, tiesa atstāj bez izskatīšanas tās personas pieteikumu, kura lūdz dokumentu anulēt, un nosaka termiņu, kurā aizliegts izdarīt saskaņā ar dokumentu maksājumus un devumus. Šis termiņš nedrīkst pārsniegt divus mēnešus.

(2) Vienlaikus tiesa izskaidro pieteicējam viņa tiesības celt prasību pret dokumenta turētāju par šā dokumenta izprasīšanu, bet dokumenta turētājam — viņa tiesības pieprasīt no iesniedzēja zaudējumus, ko radījuši tiesas noteiktie aizlieguma līdzekļi.

(3) Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību.

304.pants. Pieteikuma izskatīšana

(1) Lietu par dokumenta anulēšanu un tiesību atjaunošanu tiesa izskata pēc sludinājumā norādītā termiņa notecējuma, ja nav saņemts pieteikums no dokumenta turētāja.

(2) Par lietas izskatīšanas laiku un vietu tiesa paziņo iesniedzējam un personai, kas dokumentu izsniegusi, kā arī visām dokumentā minētajām personām, ja tas iespējams. Šo personu neierašanās nav šķērslis lietas izskatīšanai.

305.pants. Tiesas spriedums

(1) Ja tiesa atzīst, ka pieteikumā norādītais dokuments nozaudēts, nozagts vai iznīcināts un ka pieteicējs bijis likumīgs šā dokumenta turētājs, tā taisa spriedumu par šā dokumenta anulēšanu un pieteicēja tiesību atjaunošanu.

(2) Likumīgā spēkā stājies tiesas spriedums ir pamats jauna dokumenta izsniegšanai anulētā dokumenta vietā, ja tas paredzēts likumā .

(3) Ja likums nenosaka jauna dokumenta izsniegšanas iespēju, spriedums ir pamats, lai prasītu no anulētā dokumenta izrietošo tiesību apmierinājumu.

40.nodaļa
Pēdējās gribas rīkojuma akta nolasīšana un stāšanās likumīgā spēkā

(Izslēgta no 01.01.2012. ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003. Sk. pārejas noteikumu 12.punktu)

41.nodaļa
Mantojuma apsardzība un aizgādnība

(Izslēgta no 01.01.2012. ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003. Sk. pārejas noteikumu 12.punktu)

42.nodaļa
Sludinājums par mantojuma atklāšanos

(Izslēgta no 01.01.2012. ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003. Sk. pārejas noteikumu 12.punktu)

43.nodaļa
Mantojuma pieņemšana

(Izslēgta no 01.01.2012. ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003. Sk. pārejas noteikumu 12.punktu)

44.nodaļa
Apstiprināšana mantojuma tiesībās pēc likuma

(Izslēgta no 01.01.2012. ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003. Sk. pārejas noteikumu 12.punktu)

45.nodaļa
Nekustamā īpašuma izpirkšana

336.pants. Lietu piekritība

Pieteikums par nekustamā īpašuma izpirkšanu iesniedzams tiesai pēc izpērkamā nekustamā īpašuma atrašanās vietas.

337.pants. Pieteikuma saturs

(1) Pieteikumā norāda izpērkamā nekustamā īpašuma atrašanās vietu, tā ieguvēju un izpirkuma tiesību pamatu (Civillikuma 1382.pants).

(2) Pieteikumam pievieno:

1) tā akta norakstu, uz kura pamata nekustamais īpašums atsavināts;

2) pierādījumus par iesniedzēja tiesībām izpirkt nekustamo īpašumu;

3) ziņas par nekustamā īpašuma pārdošanas summu, atsavināšanas izmaksām un nodevām un par to samaksu.

338.pants. Pieteikuma nosūtīšana nekustamā īpašuma ieguvējam

Pieteikumu tiesa nosūta nekustamā īpašuma ieguvējam, nosakot viena mēneša termiņu paskaidrojuma iesniegšanai un ziņu sniegšanai par nekustamajam īpašumam izdarītiem nepieciešamiem un derīgiem izdevumiem.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

339.pants. Pieteikuma izskatīšana

Pieteikumu izskata tiesas sēdē, uz kuru uzaicina pieteicēju un nekustamā īpašuma ieguvēju

340.pants. Tiesas spriedums

Atzinusi pieteikumu par pamatotu, tiesa taisa spriedumu par iesniedzēja izpirkuma tiesību uz nekustamo īpašumu un izpērkamā īpašuma ieguvēja tiesību uz izdevumu atlīdzību.

341.pants. Pieteikuma atstāšana bez izskatīšanas

Ja nekustamā īpašuma ieguvējs apstrīd iesniedzēja izpirkuma tiesību, tiesa atstāj pieteikumu bez izskatīšanas, paskaidrojot lietas dalībniekiem, ka strīds izšķirams prasības kārtībā.

45.[1] nodaļa
Tiesiskās aizsardzības procesa lietas
(Nodaļa 30.09.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2010.)

341.[1] pants. Tiesiskās aizsardzības procesa lietas piekritība

Tiesiskās aizsardzības procesa lietu tiesa izskata pēc parādnieka juridiskās adreses, kas parādniekam bija reģistrēta trīs mēnešus pirms pieteikuma iesniegšanas tiesā.
(08.12.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.01.2017.)

341.[2] pants. Tiesiskās aizsardzības procesa pieteikuma saturs

(1) Tiesiskās aizsardzības procesa pieteikumā norāda:

1) *(izslēgts ar 11.11.2021. likumu);*

2) ka attiecībā uz parādnieku nepastāv Maksātnespējas likumā noteiktie ierobežojumi tiesiskās aizsardzības procesa lietas ierosināšanai;

3) vai attiecībā uz parādnieku gada laikā ir bijusi ierosināta tiesiskās aizsardzības procesa lieta, bet nav pasludināta tiesiskās aizsardzības procesa īstenošana;

4) parādnieka juridisko adresi, kas parādniekam bija reģistrēta trīs mēnešus pirms pieteikuma iesniegšanas tiesā;

5) tiesiskās aizsardzības procesa uzraugošās personas (turpmāk — uzraugošā persona) amata kandidātu un kontaktinformāciju;

6) ja parādnieks ir individuālais komersants, — ziņas par attiecīgo fizisko personu (vārdu, uzvārdu un personas kodu);

7) ja parādnieks ir individuālais (ģimenes) uzņēmums, zemnieku saimniecība vai zvejnieku saimniecība, — ziņas par īpašnieku (fiziskās personas vārdu, uzvārdu un personas kodu).

(2) Pieteikumam pievienojami dokumenti, kas apstiprina:

1) *(izslēgts ar 11.11.2021. likumu);*

2) apstākļus, uz kuriem pieteikums pamatots;

3) juridiskās personas maksātnespējas procesa depozīta samaksu gadījumā, kad tiesiskās aizsardzības procesa pieteikumu iesniedz atkārtoti gada laikā;

4) uzraugošās personas amata kandidāta piekrišanu tikt ieceltam par uzraugošo personu un apliecinājumu par atbilstību Maksātnespējas likuma 12.[3] panta prasībām, kā arī par spēju nodrošināt pienākumu izpildi, ja attiecībā uz parādnieku pastāv pārrobežu elements.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012., 08.12.2016., 31.05.2018., 11.11.2021. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023. Sk. pārejas noteikumu 179. punktu)

341.[3] pants. Tiesiskās aizsardzības procesa pieteikuma saņemšana un reģistrācija

(1) Tiesiskās aizsardzības procesa pieteikumu tiesa pieņem no parādnieka, kura vārdā tiek iesniegts pieteikums, vai personas, kura ir pilnvarota pieteikuma iesniegšanai. Tiesiskās aizsardzības procesa pieteikumu iesniedz elektroniski vai papīra formā klātienē.

(2) Saņēmusi tiesiskās aizsardzības procesa pieteikumu, tiesa pārbauda pieteikuma iesniedzēja personību. Ja nav iespējams pārbaudīt klātienē papīra formā iesniegta pieteikuma iesniedzēja personību vai pieteikuma iesniedzējam nav attiecīga pilnvarojuma, pieteikumu nepieņem.

(3) Tiesiskās aizsardzības procesa pieteikumu, kurš saņemts papīra formā, reģistrē atsevišķā reģistrā, kurā parakstās pieteikuma iesniedzējs un saņēmējs. Ja tiesiskās aizsardzības procesa pieteikums saņemts elektroniski, ierakstu reģistrā veic saņēmējs.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. un 06.06.2024. likumu, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

341.[4] pants. Tiesiskās aizsardzības procesa lietas ierosināšana

(1) Piecu dienu laikā pēc tiesiskās aizsardzības procesa pieteikuma saņemšanas tiesnesis pieņem lēmumu:

1) par tiesiskās aizsardzības procesa pieteikuma atstāšanu bez virzības;

2) par atteikšanos pieņemt tiesiskās aizsardzības procesa pieteikumu;

3) par tiesiskās aizsardzības procesa pieteikuma pieņemšanu un lietas ierosināšanu.

(2) Ja tiesiskās aizsardzības procesa pieteikums atstāts bez virzības, tiesnesis pieņem lēmumu par tiesiskās aizsardzības procesa pieteikuma pieņemšanu un lietas ierosināšanu ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc lēmumā norādīto trūkumu novēršanas. Ja beidzies termiņš lēmumā norādīto trūkumu novēršanai un tie nav novērsti, pieteikumu uzskata par neiesniegtu un atdod pieteicējam.

(3) Pieņemot tiesiskās aizsardzības procesa pieteikumu un ierosinot lietu, tiesnesis pieņem lēmumu par uzraugošās personas amata kandidāta atbilstību pienākumu pildīšanai attiecīgajā tiesiskās aizsardzības procesā un par viņa iecelšanu par uzraugošo personu, vienlaikus norādot uzraugošās personas kontaktinformāciju.

(4) Konstatējis, ka attiecībā uz parādnieka ieteikto uzraugošās personas amata kandidātu pastāv ierobežojumi pienākumu pildīšanai konkrētajā tiesiskās aizsardzības procesā, tiesnesis pieņem lēmumu par pieteikuma atstāšanu bez virzības un nosūta parādniekam uzaicinājumu iesniegt ziņas par jaunu uzraugošās personas amata kandidātu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023. Sk. pārejas noteikumu 179. punktu)

341.[5] pants. Tiesas darbības, kas veicamas, un jautājumi, kas izlemjami, pēc tam, kad pieņemts lēmums par tiesiskās aizsardzības procesa lietas ierosināšanu

(1) Tiesas lēmumu par tiesiskās aizsardzības procesa lietas ierosināšanu nekavējoties nosūta:

1) atbildīgajai iestādei, kas veic ierakstus maksātnespējas reģistrā;

2) Latvijas Bankai, ja lēmums pieņemts par finanšu tirgus dalībnieku, kura darbību saskaņā ar normatīvo aktu prasībām uzrauga Latvijas Banka;

3) Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 20. maija regulas (ES) 2015/848 par maksātnespējas procedūrām (turpmāk — Eiropas Parlamenta un Padomes regula Nr. 2015/848) 3. panta 1. punktā noteiktās procedūras administratoram, ja Latvijā lieta ierosināta pēc pieteikuma par Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 2. punktā noteiktās maksātnespējas procedūras uzsākšanu.

(2) Pēc tam, kad pieņemts lēmums par tiesiskās aizsardzības procesa lietas ierosināšanu, tiesnesis:

1) pieņem lēmumu par uzraugošās personas atcelšanu, kā arī jaunas uzraugošās personas amata kandidāta atbilstību pienākumu pildīšanai attiecīgajā tiesiskās aizsardzības procesā un par viņa iecelšanu par uzraugošo personu;

2) pēc nodrošinātā kreditora pieteikuma lemj par atļauju pārdot ieķīlāto parādnieka mantu (Maksātnespējas likuma 37.panta otrā daļa);

3) lemj par Maksātnespējas likuma 37. panta pirmās daļas 1., 2., 4., 5., 6., 7., 8. un 9. punktā noteikto seku pagarināšanu vai atcelšanu.

(3) *(Izslēgta ar 16.03.2023. likumu)*

(4) *(Izslēgta ar 01.06.2017. likumu)*

(5) *(Izslēgta ar 16.03.2023. likumu)*

(6) Konstatējis, ka attiecībā uz parādnieka ieteikto uzraugošās personas amata kandidātu pastāv ierobežojumi uzraugošās personas pienākumu pildīšanai konkrētajā tiesiskās aizsardzības procesā, tiesnesis pieņem lēmumu par atteikumu iecelt uzraugošo personu un nosūta parādniekam uzaicinājumu iesniegt ziņas par jaunu uzraugošās personas amata kandidātu.

(7) Lēmumu par uzraugošās personas iecelšanu nosūta uzraugošajai personai un atbildīgajai iestādei, kas veic ierakstus maksātnespējas reģistrā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.06.2017., 31.05.2018., 11.11.2021., 16.03.2023. un 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

341.[6] pants. Tiesiskās aizsardzības procesa pieteikuma izskatīšanas kārtība un nolēmums tiesiskās aizsardzības procesa lietās

(1) Tiesiskās aizsardzības procesa pieteikumu tiesa izskata rakstveida procesā, izņemot gadījumu, kad tā uzskata par nepieciešamu lietu izskatīt tiesas sēdē. Ja tiesiskās aizsardzības procesa pieteikumu izskata tiesas sēdē, uz sēdi aicina parādnieku un uzraugošo personu. Šo personu neierašanās nav šķērslis lietas izskatīšanai.

(1[1]) Ja pieteikums iesniegts par Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 2. punktā noteiktās maksātnespējas procedūras uzsākšanu, pieteikumu tiesa šā panta otrajā daļā noteiktajā termiņā izskata rakstveida procesā, izņemot gadījumu, kad tā uzskata par nepieciešamu lietu izskatīt tiesas sēdē. Ja maksātnespējas procesa pieteikumu izskata tiesas sēdē, uz sēdi aicina pieteicēju, parādnieku un Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. un 2. punktā noteikto maksātnespējas procedūru administratorus. Šo personu neierašanās nav šķērslis lietas izskatīšanai.

(2) Tiesiskās aizsardzības procesa pieteikumu tiesa izskata 15 dienu laikā no:

1) *(izslēgts ar 31.05.2018. likumu)*;

2) dienas, kad tiesā iesniegts tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāns.

(2[1]) Kreditors, kura prasījumu uzraugošā persona atzinusi par pirmšķietami (*prima facie*) nepamatotu, vai kreditors, kurš izteicis šaubas par cita kreditora prasījuma pamatotību, var lūgt tiesu pieaicināt vai pielaist to lietā kā ieinteresēto personu. Lūgumam kreditors pievieno pierādījumus par sava prasījuma pamatotību. Lēmums, ar kuru apmierināts vai noraidīts lūgums par ieinteresētās personas pieaicināšanu vai iestāšanos lietā, nav pārsūdzams.

(3) Tiesa apmierina pieteikumu un taisa spriedumu par tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanu, ja, pamatojoties uz uzraugošās personas atzinumu un citiem pierādījumiem, kā arī izvērtējot zvērināta revidenta atzinumu, ja tāds pievienots tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānam, un kreditoru iebildumus, ja tādi saņemti, konstatē, ka tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāns:

1) atbilst Maksātnespējas likuma prasībām, tajā skaitā nodrošinās tiesiskās aizsardzības procesa mērķa sasniegšanu;

2) atbalstīts Maksātnespējas likumā noteiktajā kārtībā un termiņā.

(3[1]) Ja, pamatojoties uz uzraugošās personas atzinumu un citiem pierādījumiem, tiesa konstatē, ka tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāns satur saistības, attiecībā uz kurām ir strīds par tiesībām, un saistību apjoms būtiski ietekmē tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāna saskaņošanu, tiesa atstāj tiesiskās aizsardzības procesa pieteikumu bez izskatīšanas.

(3[2]) Tiesa izvērtē tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāna atbilstību Maksātnespējas likuma 40. panta ceturtās daļas 15. punktam tikai tādā gadījumā, ja ir saņemti kreditoru iebildumi par tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāna neatbilstību minētajai Maksātnespējas likuma normai.

(4) Ja pret parādnieku Latvijā uzsākta Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3.panta 2.punktā noteiktā maksātnespējas procedūra un galvenās procedūras administrators Maksātnespējas likumā noteiktajā kārtībā nav saskaņojis tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu, tiesa apmierina pieteikumu un taisa spriedumu par tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanu, ja konstatē, ka tiesiskās aizsardzības procesa īstenošana ir minētās regulas 3.panta 1.punktā noteiktās maksātnespējas procedūras kreditoru interesēs.

(4[1]) Izskatot pieteikumu par Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 2. punktā noteiktās maksātnespējas procedūras uzsākšanu, tiesa ņem vērā Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 38. pantā noteikto.

(4[2]) Pasludinot maksātnespējas procesu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes regulai Nr. 2015/848, tiesa spriedumā norāda maksātnespējas procedūras veidu, ja tiek uzsākta Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 2. punktā noteiktā maksātnespējas procedūra, vai šā panta 4.[3] daļā minētajā lēmumā norāda

maksātnespējas procedūras veidu, ja tiek uzsākta Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteiktā maksātnespējas procedūra.

(4^3) Ja tiesa konstatē, ka parādnieka galveno interešu centrs atrodas Latvijā, tā pasludina spriedumu par Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteikto maksātnespējas procedūras uzsākšanu un pieņem lēmumu, ar kuru konstatē, ka parādnieka galveno interešu centrs atrodas Latvijā un Latvijai ir piekritība uzsākt Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteikto maksātnespējas procedūru. Par tiesas lēmumu, ar kuru konstatēts, ka parādnieka galveno interešu centrs atrodas Latvijā un Latvijai ir piekritība uzsākt Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteikto maksātnespējas procedūru, parādnieks vai jebkurš kreditors saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 5. pantu var iesniegt blakus sūdzību 30 dienu laikā no lēmuma pasludināšanas dienas. Blakus sūdzības iesniegšana neaptur maksātnespējas procedūras uzsākšanu.

(4^4) Tiesa uzsāk Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 2. punktā noteikto maksātnespējas procedūru, ja konstatē, ka parādnieks Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 2. panta 10. punkta izpratnē Latvijā veic vai triju mēnešu laikposmā pirms pieteikuma iesniegšanas ir veicis saimniecisko darbību. Tiesa, konstatējusi, ka citas dalībvalsts tiesa, kas uzsākusi pret parādnieku šīs regulas 3. panta 1. punktā noteikto maksātnespējas procedūru, bija tiesīga šādu procedūru uzsākt, taisa spriedumu par Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 2. punktā noteiktās maksātnespējas procedūras uzsākšanu pret parādnieku. Tiesa neuzsāk Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 2. punktā noteikto maksātnespējas procedūru, ja tā konstatē, ka ir iestājušies Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 38. panta nosacījumi.

(5) Taisot spriedumu par tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanu, tiesa apstiprina tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu un vienlaikus lemj par uzraugošās personas iecelšanu, ja tas paredzēts tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānā. Konstatējusi, ka attiecībā uz tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānā norādīto uzraugošās personas amata kandidātu pastāv ierobežojumi pienākumu pildīšanai konkrētajā tiesiskās aizsardzības procesā, tiesa atstāj tiesiskās aizsardzības procesa pieteikumu bez izskatīšanas.

(6) Spriedumā par tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanu tiesa norāda ieķīlātās mantas sarakstu, uz kuru līdz tiesiskās aizsardzības procesa izbeigšanai attiecināmi ierobežojumi nodrošinātajiem kreditoriem īstenot savas tiesības.

(7) Noraidot tiesiskās aizsardzības procesa pieteikumu, tiesa vienlaikus izbeidz tiesiskās aizsardzības procesu un piedzen no tiesiskās aizsardzības procesa pieteikuma iesniedzēja tiesas izdevumus.

(8) Tiesas spriedumu tiesiskās aizsardzības procesa lietā var pārsūdzēt apelācijas kārtībā, ja pastāv kāds no šā likuma 440.^{2} pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem. Tiesas sprieduma pārsūdzēšana neaptur tā izpildi.

(9) Spriedumu izsniedz tiesiskās aizsardzības procesa pieteikuma iesniedzējam un uzraugošajai personai, kā arī nosūta atbildīgajai iestādei, kas veic ierakstus maksātnespējas reģistrā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2015., 01.06.2017., 31.05.2018., 11.11.2021. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023. Sk. pārejas noteikumu 179. punktu)

341.^{7} pants. Lēmums par tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanu ārpustiesas tiesiskās aizsardzības procesā

(1) Tiesiskās aizsardzības procesa lietās ārpustiesas tiesiskās aizsardzības procesā piemēro šīs nodaļas noteikumus, ja šajā pantā nav noteikts citādi.

(2) Tiesiskās aizsardzības procesa pieteikumu ārpustiesas tiesiskās aizsardzības procesā tiesa izskata 15 dienu laikā rakstveida procesā, izņemot gadījumu, kad tā uzskata par nepieciešamu lietu izskatīt tiesas sēdē. Ja pieteikumu tiesiskās aizsardzības procesa lietā izskata tiesas sēdē, uz sēdi aicina parādnieku un uzraugošo personu. Šo personu neierašanās nav šķērslis lietas izskatīšanai.

(3) Pēc tam, kad pieņemts lēmums par tiesiskās aizsardzības procesa lietas ierosināšanu ārpustiesas tiesiskās aizsardzības procesā, tiesa nelemj jautājumu par atļauju pārdot ieķīlāto parādnieka mantu pēc nodrošinātā kreditora pieteikuma un par uzraugošās personas iecelšanu.

(4) Ja pastāv Maksātnespējas likumā minētie nosacījumi tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanai ārpustiesas tiesiskās aizsardzības procesā, tiesa pieņem lēmumu par tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanu ārpustiesas

tiesiskās aizsardzības procesā un apstiprina tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu, kā arī vienlaikus ieceļ tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānā norādīto uzraugošo personu, ja parādnieks lūdzis apstiprināt tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu Maksātnespējas likuma 42. panta 3.[1] daļā noteiktajā kārtībā vai ja uzraugošās personas iecelšanu pieprasījis parādnieks vai Maksātnespējas likuma 42. panta trešajā daļā noteiktais kreditoru vairākums.

(5) Par tiesas lēmumu tiesiskās aizsardzības procesa lietā ārpustiesas tiesiskās aizsardzības procesā var iesniegt blakus sūdzību. Blakus sūdzības iesniegšana neaptur lēmuma izpildi.

(6) Lēmumu izsniedz pieteikuma iesniedzējam un uzraugošajai personai, kā arī nosūta atbildīgajai iestādei, kas veic ierakstus maksātnespējas reģistrā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2015., 01.06.2017., 11.11.2021. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023. Sk. pārejas noteikumu 179. punktu)

341.[8] pants. Jautājumi, kas izlemjami pēc tam, kad pieņemts nolēmums par tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanu

(1) Pēc tam, kad pieņemts nolēmums par tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanu pēc attiecīga pieteikuma, tiesa lemj par:

1) tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāna grozījumiem;

2) uzraugošās personas atcelšanu, nosakot termiņu dokumentu un mantas pieņemšanas un nodošanas akta sastādīšanai un dokumentu un mantas nodošanai;

3) jauna uzraugošās personas amata kandidāta iecelšanu par uzraugošo personu, ja iepriekšējā uzraugošā persona atcelta no attiecīgā tiesiskās aizsardzības procesa;

3[1]) uzraugošās personas maiņu;

3[2]) uzraugošās personas iecelšanu tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāna īstenošanas uzraudzībai, ja uzraugošā persona iepriekš nav bijusi iecelta tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāna īstenošanas uzraudzībai;

4) Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 51. pantā noteikto darbību veikšanu;

5) tiesiskās aizsardzības procesa izbeigšanu.

(2) Uzraugošo personu var atcelt tiesa pēc savas iniciatīvas, ja tā, izskatot pieteikumu tiesiskās aizsardzības procesa lietā, konstatē, ka uzraugošā persona neievēro normatīvo aktu prasības vai nepilda tiesas nolēmumu, vai neatbilst Maksātnespējas likuma prasībām.

(3) Šā panta pirmajā daļā minētos lēmumus tiesa nosūta atbildīgajai iestādei, kas veic ierakstus maksātnespējas reģistrā. Lēmumu par uzraugošās personas atcelšanu pēc šā lēmuma pieņemšanas tiesa nekavējoties nosūta parādniekam.

(4) Pēc Maksātnespējas likuma 42. panta trešajā daļā noteiktā kreditoru vairākuma pieteikuma saņemšanas tiesa nekavējoties lemj par uzraugošās personas amata kandidāta iecelšanu par uzraugošo personu, ja attiecībā uz viņu nepastāv Maksātnespējas likumā noteiktie ierobežojumi šā pienākuma pildīšanai attiecīgajā tiesiskās aizsardzības procesā. Ja 15 dienu laikā no dienas, kad saņemts uzraugošās personas pieteikums par atkāpšanos no konkrētā tiesiskās aizsardzības procesa vai pieņemts lēmums par uzraugošās personas atcelšanu, kas nav pamatots ar uzraugošās personas pieteikumu par atkāpšanos no konkrētā tiesiskās aizsardzības procesa, un Maksātnespējas likuma 42. panta trešajā daļā noteiktais kreditoru vairākums nav iesniedzis tiesai priekšlikumu par uzraugošās personas amata kandidātu, tiesa lemj par tiesiskās aizsardzības procesa izbeigšanu. Lēmumu nosūta Tieslietu ministrijai, parādniekam un atbildīgajai iestādei, kas veic ierakstus maksātnespējas reģistrā.

(5) Tiesa šajā pantā minēto jautājumu izskatīšanai var pieprasīt, lai tiesiskās aizsardzības procesa uzraugošā persona iesniedz savas darbības pārskatu vai citu informāciju.

(6) Pieteikumu tiesa izskata 15 dienu laikā no tā saņemšanas dienas. Pieteikumu tiesnesis izskata rakstveida procesā, nerīkojot tiesas sēdi, izņemot gadījumu, kad viņš uzskata par nepieciešamu izskatīt lietu tiesas sēdē vai to

lūdz procesa dalībnieks, kura intereses skar pieteikums. Uz tiesas sēdi tiek aicināts pieteikuma iesniedzējs, uzraugošā persona, parādnieka pārstāvis un citas ieinteresētās personas. Šo personu neierašanās nav šķērslis jautājuma izskatīšanai.

(7) Par pieteikuma izskatīšanu tiesa pieņem lēmumu, kas nav pārsūdzams. Tiesas lēmums par tiesiskās aizsardzības procesa uzraugošās personas atcelšanu uz Maksātnespējas likuma 12.^{4} panta otrās daļas 1., 4. vai 5. punkta pamata ir pārsūdzams daļā par konstatēto normatīvo aktu prasību neievērošanu vai tiesas nolēmuma nepildīšanu, vai neatbilstību Maksātnespējas likuma prasībām, iesniedzot blakus sūdzību. Šo blakus sūdzību apgabaltiesa izskata 15 dienu laikā.

(8) Apgabaltiesai, izskatot šā panta septītajā daļā minēto blakus sūdzību, ir tiesības:

1) atstāt lēmumu negrozītu, bet sūdzību noraidīt;

2) atcelt lēmumu un ar savu lēmumu izlemt jautājumu pēc būtības.

(9) Šā panta astotajā daļā minētais lēmums stājas spēkā un ir izpildāms nekavējoties.

(10) Šā panta astotās daļas 1. punktā minēto lēmumu nosūta parādniekam.

(11) Apgabaltiesa 15 dienu laikā izskata parādnieka vai kreditora blakus sūdzību par tiesas lēmumu, ar kuru konstatēts, ka parādnieka galveno interešu centrs atrodas Latvijā un Latvijai ir piekritība uzsākt Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteikto maksātnespējas procedūru.

(12) Šā panta vienpadsmitajā daļā minētajā blakus sūdzībā papildus šā likuma 443.^{1} pantā paredzētajam norāda:

1) no kura laika parādnieka juridiskā adrese atrodas vai galvenā saimnieciskā darbība tiek veikta norādītajā Eiropas Savienības dalībvalstī;

2) faktus, kas parāda, ka parādnieks savas galvenās intereses parasti īsteno blakus sūdzībā norādītajā Eiropas Savienības dalībvalstī;

3) ziņas par kreditoriem vai būtisku daļu aktīvu, vai saimniecisko darbību citā Eiropas Savienības dalībvalstī;

4) vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī pret parādnieku ir uzsākta Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteiktā maksātnespējas procedūra.

(13) Apgabaltiesai, izskatot šā panta vienpadsmitajā daļā minēto blakus sūdzību, ir tiesības:

1) atstāt lēmumu negrozītu, bet sūdzību noraidīt;

2) atcelt lēmumu pilnīgi.

(14) Ja apgabaltiesa ir atcēlusi lēmumu, Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteiktā maksātnespējas procedūra turpināma kā Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 2. vai 4. punktā noteiktā maksātnespējas procedūra.

(15) Lēmumu par blakus sūdzību tiesa nosūta arī administratoram un atbildīgajai iestādei, kas veic ierakstus maksātnespējas reģistrā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.06.2012., 01.06.2017., 31.05.2018., 11.11.2021., 16.03.2023. un 21.05.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2026. Grozījums ceturtajā daļā par vārdu "Maksātnespējas kontroles dienestam" aizstāšanu ar vārdiem "Tieslietu ministrijai" stājas spēkā 01.10.2026. Sk. pārejas noteikumu 189. punktu)

341.^{9} pants. Sūdzības par Maksātnespējas administrācijas pieņemto lēmumu par administratora rīcību tiesiskās aizsardzības procesā vai tiesiskā pienākuma uzlikšanu izskatīšana tiesā

(Izslēgts ar 01.06.2017. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2017. Sk Pārejas noteikumu 125. punktu)

341.^{10} pants. Lēmums par tiesiskās aizsardzības procesa izbeigšanu

(1) Tiesa izskata jautājumu par tiesiskās aizsardzības procesa izbeigšanu pēc savas iniciatīvas vai pēc parādnieka pieteikuma.

(2) Tiesa pēc savas iniciatīvas pieņem lēmumu par tiesiskās aizsardzības procesa izbeigšanu šā likuma 341.[8] panta ceturtajā daļā un Maksātnespējas likuma 51.panta pirmajā daļā noteiktajā gadījumā.

(3) Tiesa pēc parādnieka pieteikuma pieņem lēmumu par tiesiskās aizsardzības procesa izbeigšanu Maksātnespējas likuma 51.panta ceturtajā daļā noteiktajā gadījumā.

(4) Šā panta trešajā daļā noteiktajā gadījumā parādnieks pieteikumam par tiesiskās aizsardzības procesa izbeigšanu pievieno uzraugošās personas rakstveida atzinumu par tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāna izpildi.

(4[1]) Tiesa pēc Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteiktās procedūras administratora pieteikuma, kas iesniegts saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 39. pantu, var izbeigt Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 2. punktā noteikto maksātnespējas procedūru.

(5) Lēmumu par tiesiskās aizsardzības procesa izbeigšanu tiesa nekavējoties nosūta pieteikuma iesniedzējam, uzraugošajai personai, kā arī atbildīgajai iestādei, kas veic ierakstus maksātnespējas reģistrā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.06.2017., 31.05.2018. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

341.[11] pants. Lēmums par tiesiskās aizsardzības procesa izbeigšanu, pasludinot juridiskās personas vai fiziskās personas maksātnespējas procesu

(1) Tiesa pēc savas iniciatīvas pieņem lēmumu par tiesiskās aizsardzības procesa izbeigšanu, ja juridiskās personas vai fiziskās personas maksātnespējas process pasludināts, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 8. vai 9. punktu.

(2) Tiesa pēc savas iniciatīvas pieņem lēmumu par tiesiskās aizsardzības procesa izbeigšanu un pasludina juridiskās personas vai fiziskās personas maksātnespējas procesu Maksātnespējas likuma 51.panta otrajā daļā noteiktajā gadījumā.

(3) Tiesa pieņem lēmumu par tiesiskās aizsardzības procesa izbeigšanu un pasludina juridiskās personas vai fiziskās personas maksātnespējas procesu pēc Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 37. panta 1. punkta "a" apakšpunktā minētās personas pieteikuma, ja konstatē, ka šīs regulas 51. pantā noteiktās darbības veikšana ir minētās regulas 3.panta 1.punktā noteiktās maksātnespējas procedūras kreditoru interesēs.

(4) Juridiskās personas vai fiziskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu šā panta pirmajā daļā noteiktajā gadījumā iesniedz tiesai, kuras tiesvedībā atrodas tiesiskās aizsardzības procesa lieta.

(5) Lēmumu par tiesiskās aizsardzības procesa izbeigšanu tiesa nekavējoties nosūta atbildīgajai iestādei, kas veic ierakstus maksātnespējas reģistrā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.06.2017., 31.05.2018., 11.11.2021. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023. Sk. pārejas noteikumu 179. punktu)

341.[12] pants. Sūdzības izskatīšana tiesā par Tieslietu ministrijas pieņemto lēmumu par uzraugošās personas rīcību tiesiskās aizsardzības procesā vai par tiesiskā pienākuma uzlikšanu

(1) Tiesa izskata kreditora, parādnieka pārstāvja, uzraugošās personas vai trešās personas, kuras likumiskās tiesības ir aizskartas, sūdzību par Tieslietu ministrijas pieņemto lēmumu par uzraugošās personas rīcību tiesiskās aizsardzības procesā vai par tiesiskā pienākuma uzlikšanu. Sūdzību par Tieslietu ministrijas lēmumu, kas pieņemts pēc attiecīgā tiesiskās aizsardzības procesa izbeigšanas, tiesa izskata šajā pantā noteiktajā kārtībā.

(2) Ja tiesa atzīst, ka pārsūdzētais Tieslietu ministrijas lēmums neatbilst normatīvo aktu prasībām, tā apmierina sūdzību un lemj par:

1) Tieslietu ministrijas lēmuma atcelšanu pilnībā vai daļēji;

2) pienākuma uzlikšanu Tieslietu ministrijai pieņemt vai izskatīt sūdzību par uzraugošās personas rīcību;

3) pienākuma uzlikšanu uzraugošajai personai novērst pieļauto pārkāpumu, izņemot gadījumus, kad pieņemts lēmums par attiecīgā tiesiskās aizsardzības procesa izbeigšanu.

(3) Konstatējusi, ka pārsūdzētais Tieslietu ministrijas lēmums atbilst normatīvo aktu prasībām, tiesa sūdzību noraida.

(4) Sūdzības iesniedzējam ir tiesības atsaukt savu sūdzību, kamēr nav pabeigta tās izskatīšana pēc būtības. Ja sūdzības iesniedzējs atsauc iesniegto sūdzību, tiesa pieņem lēmumu par sūdzības tiesvedības izbeigšanu.

(5) Pēc sūdzības izskatīšanas tiesa lēmuma norakstu nekavējoties nosūta Tieslietu ministrijai.

(6) Ja Tieslietu ministrijas lēmums par uzraugošās personas rīcību tiesiskās aizsardzības procesā pieņemts gada laikā pēc attiecīgā tiesiskās aizsardzības procesa izbeigšanas, sūdzību par Tieslietu ministrijas lēmumu iesniedz tiesai, kuras tiesvedībā atradās attiecīgā tiesiskās aizsardzības procesa lieta.

(16.03.2023. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.05.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2026. Grozījumi panta nosaukumā, pirmajā daļā, otrās daļas ievaddaļā, otrās daļas 1. un 2. punktā, trešajā, piektajā un sestajā daļā par vārdu "Maksātnespējas kontroles dienests" (attiecīgā locījumā) aizstāšanu ar vārdiem "Tieslietu ministrija" (attiecīgā locījumā) stājas spēkā 01.10.2026. Sk. pārejas noteikumu 189. punktu)

46.nodaļa
Tiesiskās aizsardzības procesa lietas

(Nodaļa izslēgta ar 30.09.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2010.)

46.[1] nodaļa
Juridiskās personas maksātnespējas procesa lietas

(Nodaļa 30.09.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2010.)

363.[1] pants. Juridiskās personas maksātnespējas procesa lietu piekritība

(1) Juridiskās personas maksātnespējas procesa lietu atbilstoši parādnieka, kreditora vai Maksātnespējas likuma 42. panta trešajā daļā noteiktā kreditoru vairākuma pieteikumam tiesa izskata pēc parādnieka juridiskās adreses, kas parādniekam bija reģistrēta trīs mēnešus pirms pieteikuma iesniegšanas tiesā.

(2) Lietu par Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3.panta 1.punktā noteiktās maksātnespējas procedūras uzsākšanu izskata tiesa pēc parādnieka galveno interešu centra atrašanās vietas, bet šīs regulas 3.panta 2.punktā noteiktās maksātnespējas procedūras uzsākšanas gadījumā — pēc parādnieka saimnieciskās darbības (Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 2. panta 10. punkta izpratnē) atrašanās vietas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012., 08.12.2016., 01.06.2017. un 31.05.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

363.[2] pants. Kreditora vai kreditoru vairākuma juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikuma saturs

(1) Kreditors juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumā (turpmāk šajā nodaļā — maksātnespējas procesa pieteikums) norāda:

1) *(izslēgts ar 11.11.2021. likumu);*

2) *(izslēgts ar 11.11.2021. likumu);*

3) maksātnespējas procesa pazīmi;

4) parādnieka juridisko adresi, kas parādniekam bija reģistrēta trīs mēnešus pirms pieteikuma iesniegšanas tiesā.

(1[1]) Ja pieteikumu iesniedz vairāki kreditori vai Maksātnespējas likuma 42. panta trešajā daļā noteiktais kreditoru vairākums, šā likuma 254. panta pirmās daļas 1.[1] punktā minētās ziņas norāda par katru kreditoru, kura pilnvarojumā iesniedz maksātnespējas procesa pieteikumu.

(2) Iesniedzot maksātnespējas procesa pieteikumu, kreditors pievieno dokumentu, kas apliecina maksātnespējas procesa depozīta samaksu.

(3) Iesniedzot maksātnespējas procesa pieteikumu atbilstoši Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 1. punktā minētajai maksātnespējas procesa pazīmei, pieteikumam pievieno pierādījumus par prasījuma pamatojumu un apmēru, kā arī tiesu izpildītāja izsniegtu aktu par neiespējamību piedzīt parādu no parādnieka.

(4) Iesniedzot maksātnespējas procesa pieteikumu atbilstoši Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 2. un 3. punktā minētajai maksātnespējas procesa pazīmei, pieteikumam pievieno pierādījumus par prasījuma pamatojumu un apmēru, brīdinājuma par nodomu iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu kopiju, dokumentus par brīdinājuma izsniegšanu vai nosūtīšanu (kvīti par dokumenta nosūtīšanu ar sūtījuma satura apliecinājumu), kā arī pieteikumā apliecina, ka parādnieks nav pret to cēlis pamatotus iebildumus.

(5) Iesniedzot maksātnespējas procesa pieteikumu atbilstoši Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 4. punktā minētajai maksātnespējas procesa pazīmei, pieteikumā norāda, par kādu laikposmu nav izmaksāta darba samaksa un kaitējuma atlīdzība, un tam pievieno darba devēja izsniegtu izziņu par darba samaksas un sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu apmēru, bet, ja darba devējs minēto izziņu nav izsniedzis, šo faktu norāda pieteikumā.

(5[1]) Iesniedzot maksātnespējas procesa pieteikumu atbilstoši Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 7. vai 8. punktā minētajai pazīmei, pieteikumā papildus šā panta pirmajā daļā minētajām ziņām norāda lietas par tiesiskās aizsardzības procesu numuru. Pieteikumam pievieno dokumentus, kas pamato pieteikumā minētos faktus.

(6) Iesniedzot maksātnespējas procesa pieteikumu par to, ka uzsākta Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3.panta 1. vai 2.punktā noteiktā maksātnespējas procedūra pret parādnieku, kreditors tajā norāda pieteikuma pamatojumu un pievieno tam pierādījumus, kas apstiprina apstākļus, uz kuriem pieteikums pamatots, ja tādi ir viņa rīcībā.

(7) Iesniedzot maksātnespējas procesa pieteikumu par to, ka uzsākta Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3.panta 2.punktā noteiktā maksātnespējas procedūra pret parādnieku, kreditors nosūta to minētās regulas 3.panta 1.punktā noteiktajā maksātnespējas procedūrā iesaistītajam administratoram.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012., 08.12.2016., 01.06.2017., 31.05.2018. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021. Otrās daļas norma par maksātnespējas procesa depozīta iemaksu, ciktāl tā attiecas uz darbiniekiem, kuru vienīgais tiesību aizsardzības līdzeklis ir darba devēja pasludināšana par maksātnespējīgu, atzīta par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam ar Satversmes tiesas 20.04.2012. spriedumu, kas stājas spēkā 24.04.2012.)

363.[3] pants. Parādnieka maksātnespējas procesa pieteikuma saturs

(1) Parādnieka vārdā maksātnespējas procesa pieteikumu var iesniegt pārvaldes institūcija vai personālsabiedrības biedri, kuriem ir pārstāvības tiesības, vai īpaši pilnvarota persona.

(2) Parādnieks maksātnespējas procesa pieteikumā norāda:

1) *(izslēgts ar 11.11.2021. likumu);*

2) maksātnespējas procesa pazīmi;

3) informāciju par parādnieka galveno interešu centra atrašanās vietu Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 izpratnē;

4) vai parādnieks citā Eiropas Savienības dalībvalstī veic vai triju mēnešu laikposmā pirms pieteikuma iesniegšanas ir veicis saimniecisko darbību Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 2. panta 10. punkta izpratnē un tās vietu;

5) lietas par tiesiskās aizsardzības procesu numuru, ja maksātnespējas procesa pieteikums tiek iesniegts atbilstoši Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 9. punktā minētajai maksātnespējas procesa

pazīmei;

6) parādnieka juridisko adresi, kas parādniekam bija reģistrēta trīs mēnešus pirms pieteikuma iesniegšanas tiesā.

(3) Parādnieks maksātnespējas procesa pieteikumam pievieno:

1) pārvaldes institūciju locekļu, revidentu (revīzijas institūciju locekļu) un prokūristu sarakstu, norādot vārdu, uzvārdu, adresi un citas ziņas, ar kuru palīdzību tie ir identificējami un sasniedzami;

2) pierādījumus tam, ka par nodomu iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu ir paziņots komercsabiedrības dalībniekiem (biedriem), biedrības biedriem vai citiem juridiskās personas dibinātājiem vai dalībniekiem;

3) pierādījumus par pārstāvības tiesībām;

4) dokumentu, kas apliecina maksātnespējas procesa depozīta samaksu.

(4) Iesniedzot pieteikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3.panta 2.punktā noteiktās maksātnespējas procedūras uzsākšanai, parādnieks maksātnespējas procesa pieteikumam papildus šā panta trešajā daļā norādītajiem dokumentiem pievieno apliecinājumu par parādnieka galveno interešu centra atrašanās vietu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012., 18.04.2013., 08.12.2016., 01.06.2017., 31.05.2018. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

363.[4] pants. Parādnieka maksātnespējas procesa pieteikuma saturs likvidācijas procesā

(1) Parādnieka vārdā maksātnespējas procesa pieteikumu iesniedz likvidators atbilstoši Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 6. punktā minētajai maksātnespējas procesa pazīmei.

(2) Uz likvidatora maksātnespējas procesa pieteikumu attiecināmi šā likuma 363.[3] panta otrās, trešās un ceturtās daļas noteikumi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.06.2017. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2017.)

363.[5] pants. Eiropas Parlamenta un Padomes regulā Nr. 2015/848 minētās personas maksātnespējas procesa pieteikuma saturs

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 37. panta 1. punkta "a" apakšpunktā minētā persona iesniedz tiesai maksātnespējas procesa pieteikumu, lai pret parādnieku ierosinātu šīs regulas 3.panta 2.punktā noteikto maksātnespējas procedūru.

(2) Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 37. panta 1. punkta "a" apakšpunktā minētā persona maksātnespējas procesa pieteikumā norāda:

1) parādnieka firmu (nosaukumu), reģistrācijas numuru un juridisko adresi, kas parādniekam bija reģistrēta trīs mēnešus pirms pieteikuma iesniegšanas tiesā, un juridisko adresi pieteikuma iesniegšanas dienā;

2) tās tiesas nosaukumu, kura pret parādnieku uzsākusi Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3.panta 1.punktā noteikto maksātnespējas procedūru, tiesas nolēmuma pieņemšanas un spēkā stāšanās datumu;

3) pamatojumu uzsākt Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3.panta 2.punktā noteikto maksātnespējas procedūru pret parādnieku;

4) informāciju par to, vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī (turpmāk — dalībvalsts) pret parādnieku ir uzsākta Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3.panta 2.punktā noteiktā maksātnespējas procedūra.

(3) Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 37. panta 1. punkta "a" apakšpunktā minētā persona maksātnespējas procesa pieteikumam pievieno:

1) tiesas nolēmumu par Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteiktās maksātnespējas procedūras uzsākšanu pret parādnieku un noteiktajā kārtībā apliecinātu tā tulkojumu valsts valodā;

2) tiesas nolēmumu vai citu apliecinājumu par administratora iecelšanu Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteiktajā maksātnespējas procedūrā un noteiktajā kārtībā apliecinātu tā tulkojumu valsts valodā;

3) dokumentus, kas apliecina, ka parādnieks Latvijā veic vai triju mēnešu laikposmā pirms pieteikuma iesniegšanas ir veicis saimniecisko darbību Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 2. panta 10. punkta izpratnē;

4) dokumentu, kas apliecina maksātnespējas procesa depozīta samaksu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012., 08.12.2016., 31.05.2018. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

363.[6] pants. Administratora maksātnespējas procesa pieteikuma saturs

(Izslēgts ar 01.06.2017. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2017. Sk. pārejas noteikumu 125. punktu)

363.[7] pants. Maksātnespējas procesa pieteikuma saņemšana un reģistrācija

(1) Maksātnespējas procesa pieteikumu tiesa pieņem no parādnieka, kura vārdā tiek iesniegts pieteikums, vai personas, kura ir pilnvarota pieteikuma iesniegšanai. Maksātnespējas procesa pieteikumu iesniedz elektroniski vai papīra formā klātienē.

(2) Saņēmusi maksātnespējas procesa pieteikumu, tiesa pārbauda pieteikuma iesniedzēja personību. Ja nav iespējams pārbaudīt klātienē papīra formā iesniegta pieteikuma iesniedzēja personību vai pieteikuma iesniedzējam nav attiecīga pilnvarojuma, pieteikumu nepieņem.

(3) Maksātnespējas procesa pieteikumu, kurš saņemts papīra formā, reģistrē atsevišķā reģistrā, kurā parakstās pieteikuma iesniedzējs un saņēmējs. Ja maksātnespējas procesa pieteikums saņemts elektroniski, ierakstu reģistrā veic saņēmējs.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. un 06.06.2024. likumu, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

363.[8] pants. Aizliegums grozīt maksātnespējas procesa pieteikuma priekšmetu un parādniekam atsaukt maksātnespējas procesa pieteikumu

(1) Maksātnespējas procesa lietās nav pieļaujama maksātnespējas procesa pieteikuma priekšmeta grozīšana.

(2) Parādnieks nav tiesīgs atsaukt maksātnespējas procesa pieteikumu.

363.[9] pants. Jautājuma par maksātnespējas procesa pieteikuma pieņemšanu un lietas ierosināšanu izlemšana

(1) Piecu dienu laikā pēc maksātnespējas procesa pieteikuma saņemšanas tiesnesis pieņem lēmumu:

1) par maksātnespējas procesa pieteikuma atstāšanu bez virzības;

2) par atteikšanos pieņemt maksātnespējas procesa pieteikumu;

3) par maksātnespējas procesa pieteikuma pieņemšanu un lietas ierosināšanu.

(2) Ja maksātnespējas procesa pieteikums atstāts bez virzības, tiesnesis pieņem lēmumu par maksātnespējas procesa pieteikuma pieņemšanu un lietas ierosināšanu ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc lēmumā norādīto trūkumu novēršanas. Ja beidzies termiņš lēmumā norādīto trūkumu novēršanai un tie nav novērsti, pieteikumu uzskata par neiesniegtu un atdod pieteicējam.

(3) Tiesnesis pieņem lēmumu par atteikšanos pieņemt kreditora vai Maksātnespējas likuma 42. panta trešajā daļā noteiktā kreditoru vairākuma maksātnespējas procesa pieteikumu, ja konstatē, ka pret parādnieku ir ierosināta juridiskās personas maksātnespējas procesa lieta pēc parādnieka maksātnespējas procesa pieteikuma.

(4) Tiesa pēc savas iniciatīvas ierosina juridiskās personas maksātnespējas procesa lietu, ja, pieņemot lēmumu par tiesiskās aizsardzības procesa izbeigšanu, konstatē Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 7. punktā noteikto juridiskās personas maksātnespējas procesa pazīmi.

(5) Tiesnesis pieņem lēmumu par ierosināto juridiskās personas maksātnespējas procesa lietu apvienošanu vienā tiesvedībā, ja līdz juridiskās personas maksātnespējas procesa lietas, kas ierosināta pēc kreditora vai Maksātnespējas likuma 42. panta trešajā daļā noteiktā kreditoru vairākuma maksātnespējas procesa pieteikuma, izskatīšanas pēc būtības uzsākšanai konstatē, ka pret parādnieku ir ierosināta juridiskās personas maksātnespējas procesa lieta pēc cita kreditora vai Maksātnespējas likuma 42. panta trešajā daļā noteiktā kreditoru vairākuma maksātnespējas procesa pieteikuma.

(6) Tiesnesis pieņem lēmumu par tiesvedības apturēšanu lietā pēc kreditora vai Maksātnespējas likuma 42. panta trešajā daļā noteiktā kreditoru vairākuma maksātnespējas procesa pieteikuma, ja līdz juridiskās personas maksātnespējas procesa lietas, kas ierosināta pēc kreditora vai Maksātnespējas likuma 42. panta trešajā daļā noteiktā kreditoru vairākuma maksātnespējas procesa pieteikuma, izskatīšanas pēc būtības uzsākšanai konstatē, ka pret parādnieku ir ierosināta juridiskās personas maksātnespējas procesa lieta pēc parādnieka maksātnespējas procesa pieteikuma. Pasludinot juridiskās personas maksātnespējas procesu pēc parādnieka maksātnespējas procesa pieteikuma, tiesa atjauno tiesvedību apturētajā lietā pēc kreditora vai Maksātnespējas likuma 42. panta trešajā daļā noteiktā kreditoru vairākuma maksātnespējas procesa pieteikuma un izbeidz to. Samaksātā valsts nodeva kreditoram vai Maksātnespējas likuma 42. panta trešajā daļā noteiktajam kreditoru vairākumam atmaksājama pilnā apmērā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.04.2013., 01.06.2017. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023. Sk. pārejas noteikumu 179. punktu)

363.[10] pants. Tiesas darbības, sagatavojot izskatīšanai juridiskās personas maksātnespējas procesa lietu

(1) Tiesnesis lēmumu par lietas ierosināšanu nekavējoties nosūta:

1) *(izslēgts ar 31.05.2018. likumu)*;

2) Latvijas Bankai, ja lēmums pieņemts par finanšu tirgus dalībnieku, kura darbību saskaņā ar normatīvo aktu prasībām uzrauga Latvijas Banka;

3) Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteiktās procedūras administratoram, ja Latvijā lieta ierosināta pēc pieteikuma par Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 2. punktā noteiktās maksātnespējas procedūras uzsākšanu;

4) parādniekam.

(2) Ja lieta ierosināta pēc kreditora vai Maksātnespējas likuma 42. panta trešajā daļā noteiktā kreditoru vairākuma maksātnespējas procesa pieteikuma, tiesnesis nosūta parādniekam kreditora vai Maksātnespējas likuma 42. panta trešajā daļā noteiktā kreditoru vairākuma pieteikumu un lēmumu par lietas ierosināšanu, informē parādnieku un kreditoru vai Maksātnespējas likuma 42. panta trešajā daļā noteikto kreditoru vairākumu par maksātnespējas procesa pieteikuma izskatīšanas dienu, kā arī par parādnieka tiesībām ne vēlāk kā trīs dienas līdz maksātnespējas procesa pieteikuma izskatīšanas dienai celt pamatotus iebildumus pret maksātnespējas procesa pieteikumā minēto prasījumu, tai skaitā sniegt pierādījumus par to, ka parādnieks spēj segt maksātnespējas procesa pieteikumā minētās parādsaistības.

(3) Pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa lietas ierosināšanas, izmantojot Tiesu informatīvās sistēmas nodrošinātu automatizētu atlasi, no Tieslietu ministrijas Elektroniskās maksātnespējas uzskaites sistēmā uzturētā administratoru amata pretendentu saraksta (turpmāk — Pretendentu saraksts) tiek izraudzīts administratora amata kandidāts un tiesnesis izvērtē viņa atbilstību administratora pienākumu veikšanai attiecīgajā juridiskās personas maksātnespējas procesā.

(4) Konstatējis, ka administratora amata kandidātam pastāv ierobežojumi administratora pienākumu pildīšanai attiecīgajā juridiskās personas maksātnespējas procesā, tiesnesis pieņem lēmumu par atteikumu iecelt administratora amata kandidātu par administratoru. Izmantojot Tiesu informatīvās sistēmas nodrošinātu automatizētu atlasi, no Pretendentu saraksta tiek izraudzīts jauns administratora amata kandidāts, un tiesnesis izvērtē viņa atbilstību administratora pienākumu veikšanai attiecīgajā juridiskās personas maksātnespējas procesā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.04.2013., 01.06.2017., 31.05.2018., 11.11.2021., 16.03.2023. un 21.05.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2026. Grozījums trešajā daļā par vārdu "Maksātnespējas kontroles dienesta" aizstāšanu ar vārdiem "Tieslietu ministrijas" stājas spēkā 01.10.2026. Sk. pārejas noteikumu 189. punktu)

363.[11] pants. Maksātnespējas procesa pieteikuma izskatīšanas kārtība

(1) Kreditora vai Maksātnespējas likuma 42. panta trešajā daļā noteiktā kreditoru vairākuma iesniegto maksātnespējas procesa pieteikumu tiesa izskata 15 dienu laikā no lietas ierosināšanas dienas. Uz tiesas sēdi aicina maksātnespējas procesa pieteikuma iesniedzēju un parādnieku. Ja vienā tiesvedībā apvienoti vairāku kreditoru maksātnespējas procesa pieteikumi, uz tiesas sēdi aicina tos pieteikuma iesniedzējus, kuriem par tiesas sēdi ir iespējams paziņot vismaz septiņas dienas pirms attiecīgās sēdes. Šo personu neierašanās nav šķērslis lietas izskatīšanai.

(2) Parādnieka iesniegto maksātnespējas procesa pieteikumu tiesa izskata rakstveida procesā septiņu dienu laikā no lietas ierosināšanas dienas. Pieteikumu tiesa izskata rakstveida procesā, izņemot gadījumu, kad tā uzskata par nepieciešamu lietu izskatīt tiesas sēdē. Ja maksātnespējas procesa pieteikumu izskata tiesas sēdē, uz sēdi aicina parādnieku. Šīs personas neierašanās nav šķērslis lietas izskatīšanai.

(3) *(Izslēgta ar 01.06.2017. likumu)*

(3[1]) Ja pieteikums iesniegts par Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 2. punktā noteiktās maksātnespējas procedūras uzsākšanu, pieteikumu izskata rakstveida procesā 15 dienu laikā no lietas ierosināšanas dienas vai, ja tiesa to uzskata par nepieciešamu, tiesas sēdē. Ja maksātnespējas procesa pieteikumu izskata tiesas sēdē, uz sēdi aicina pieteicēju, parādnieku un Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteiktās maksātnespējas procedūras administratoru. Šo personu neierašanās nav šķērslis lietas izskatīšanai.

(4) Ja līdz sprieduma taisīšanai tiesa konstatē, ka iesniedzējs nav samaksājis valsts nodevu vai maksātnespējas procesa depozītu, izņemot gadījumu, kad tiesa pēc savas iniciatīvas ierosinājusi juridiskās personas maksātnespējas procesa lietu vai atbrīvojusi darbinieku no depozīta samaksas, tā atstāj maksātnespējas procesa pieteikumu bez izskatīšanas. Šajā daļā norādītais izņēmums neattiecas uz gadījumiem, kad tiesiskās aizsardzības procesa pieteikums iesniegts atkārtoti gada laikā.

(5) Tiesnesis var pieņemt lēmumu par darbinieka pilnīgu vai daļēju atbrīvošanu no maksātnespējas procesa depozīta samaksas, ja viņš maksātnespējas procesa pieteikumu iesniedz pēc tam, kad, piemērojot piespiedu izpildes līdzekļus, nav bijis iespējams izpildīt tiesas nolēmumu par parāda piedziņu no parādnieka un darbinieks, ievērojot viņa mantisko stāvokli, nevar iemaksāt maksātnespējas procesa depozītu.

(6) Izskatot pieteikumu par Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 2. punktā noteiktās maksātnespējas procedūras uzsākšanu, tiesa ņem vērā Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 38. pantā noteikto.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.04.2013., 12.02.2015., 01.06.2017. un 31.05.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2018. Sk. pārejas noteikumu 146. punktu)

363.[12] pants. Maksātnespējas procesa pieteikuma un tiesiskās aizsardzības procesa pieteikuma izskatīšanas secība

(1) Tiesa aptur tiesvedību, ja līdz juridiskās personas maksātnespējas procesa lietas izskatīšanas pēc būtības uzsākšanai konstatē, ka attiecībā uz parādnieku ir ierosināta tiesiskās aizsardzības procesa lieta.

(2) Tiesvedību juridiskās personas maksātnespējas procesa lietā aptur, līdz tiek pieņemts nolēmums tiesiskās aizsardzības procesa lietā.

(3) Tiesvedību juridiskās personas maksātnespējas procesa lietā izbeidz, ja saskaņā ar nolēmumu attiecībā uz parādnieku tiek īstenots tiesiskās aizsardzības process.

(4) Tiesvedību juridiskās personas maksātnespējas procesa lietā atjauno un izskata šajā nodaļā noteiktajā kārtībā, ja tiesiskās aizsardzības process attiecībā uz parādnieku tiek izbeigts, pamatojoties uz šā likuma 341.[10] panta otro daļu.

363.[13] pants. Tiesas nolēmums juridiskās personas maksātnespējas procesa lietā

(1) Juridiskās personas maksātnespējas procesu pasludina tiesa, un tās spriedums nav pārsūdzams, izņemot spriedumu, ar kuru noraidīts juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikums. Spriedumu, ar kuru noraidīts juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikums, var pārsūdzēt apelācijas kārtībā, ja pastāv kāds no šā likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

(2) Tiesa pasludina juridiskās personas maksātnespējas procesu, ja tā pieteikuma izskatīšanas dienā konstatē pieteikumā norādīto maksātnespējas procesa pazīmi.

(3) Apmierinot pieteikumu, tiesa ieceļ šā likuma 363.[10] pantā noteiktajā kārtībā izraudzīto administratora amata kandidātu par administratoru.

(4) Pasludinot maksātnespējas procesu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes regulai Nr. 2015/848, tiesa spriedumā norāda maksātnespējas procedūras veidu, ja tiek uzsākta Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 2. punktā noteiktā maksātnespējas procedūra, vai šā panta piektajā daļā minētajā lēmumā norāda maksātnespējas procedūras veidu, ja tiek uzsākta Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteiktā maksātnespējas procedūra.

(5) Ja tiesa konstatē, ka parādnieka galveno interešu centrs atrodas Latvijā, tā pasludina spriedumu par Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteikto maksātnespējas procedūras uzsākšanu un pieņem lēmumu, ar kuru konstatē, ka parādnieka galveno interešu centrs atrodas Latvijā un Latvijai ir piekritība uzsākt Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteikto maksātnespējas procedūru. Par tiesas lēmumu, ar kuru konstatēts, ka parādnieka galveno interešu centrs atrodas Latvijā un Latvijai ir piekritība uzsākt Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteikto maksātnespējas procedūru, parādnieks vai jebkurš kreditors saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 5. pantu var iesniegt blakus sūdzību 30 dienu laikā no lēmuma pasludināšanas dienas. Blakus sūdzības iesniegšana neaptur maksātnespējas procedūras uzsākšanu.

(6) Tiesa uzsāk Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 2. punktā noteikto maksātnespējas procedūru, ja konstatē, ka parādnieks Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 2. panta 10. punkta izpratnē Latvijā veic vai triju mēnešu laikposmā pirms pieteikuma iesniegšanas ir veicis saimniecisko darbību. Konstatējusi, ka citas dalībvalsts tiesa, kas uzsākusi pret parādnieku Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteikto maksātnespējas procedūru, bija tiesīga šādu procedūru uzsākt, tiesa taisa spriedumu par Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 2. punktā noteiktās maksātnespējas procedūras uzsākšanu pret parādnieku, neievērojot šā panta otrajā daļā noteikto. Tiesa neuzsāk Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 2. punktā noteikto maksātnespējas procedūru, ja tā konstatē, ka ir iestājušies Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 38. panta nosacījumi.

(7) Tiesa, pasludinot juridiskās personas maksātnespējas procesu un izbeidzot tiesiskās aizsardzības procesu, ieceļ šā likuma 363.[10] pantā noteiktajā kārtībā izraudzīto administratora amata kandidātu par administratoru.

(8) Pasludinot juridiskās personas maksātnespējas procesu, tiesa spriedumu nosūta ieceltajam administratoram, Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3.panta 1.punktā noteiktajā maksātnespējas procedūrā iesaistītajam administratoram, ja tā pret parādnieku Latvijā uzsākusi minētās regulas 3.panta 2.punktā noteikto maksātnespējas procedūru, un atbildīgajai iestādei, kas veic ierakstus maksātnespējas reģistrā.

(9) Ja pieteikumā norādītā maksātnespējas procesa pazīme netiek konstatēta, tiesa maksātnespējas procesa pieteikumu noraida un izbeidz juridiskās personas maksātnespējas procesa lietu, kā arī izlemj jautājumu, vai maksātnespējas procesa pieteikums atzīstams par nepamatotu vai apzināti nepatiesu. Tiesa noraida maksātnespējas procesa pieteikumu, kas iesniegts atbilstoši Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 2. un 3. punktā minētajai maksātnespējas procesa pazīmei, ja tā konstatē, ka ne vēlāk kā trīs dienas līdz lietas izskatīšanas dienai parādnieks ir cēlis pamatotus iebildumus pret maksātnespējas procesa pieteikumā minēto prasījumu vai ka parādsaistības, par kurām iesniegts maksātnespējas procesa pieteikums, ir segtas pilnā apmērā.

(10) Atzinusi maksātnespējas procesa pieteikumu par nepamatotu vai apzināti nepatiesu, tiesa piedzen no maksātnespējas procesa pieteikuma iesniedzēja tiesāšanās izdevumus. Ja maksātnespējas procesa pieteikuma iesniedzējs atsauc savu pieteikumu tāpēc, ka parādnieks līdz lietas izskatīšanas dienai ir labprātīgi sedzis maksātnespējas procesa pieteikumā minētās parādsaistības, tiesa, lemjot par lietas izbeigšanu, pēc maksātnespējas procesa pieteikuma iesniedzēja lūguma no parādnieka piespriež iesniedzēja samaksātos tiesas izdevumus. Pārējos gadījumos šie izdevumi norādāmi tiesas spriedumā un iekļaujami maksātnespējas procesa izdevumos.

(11) Noraidot maksātnespējas procesa pieteikumu, kas iesniegts atbilstoši Maksātnespējas likuma 57. panta

pirmās daļas 2. un 3. punktā minētajai maksātnespējas procesa pazīmei, tāpēc, ka pieteikuma izskatīšanas dienā tiesa nekonstatē tajā norādīto maksātnespējas procesa pazīmi, jo parādnieks līdz lietas izskatīšanas dienai ir sedzis daļu no pieteikumā norādītajām parādsaistībām nolūkā novērst juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanu, tā, lemjot par lietas izbeigšanu, no parādnieka piespriež iesniedzēja samaksātos tiesas izdevumus.

(12) Noraidot maksātnespējas procesa pieteikumu, tiesa spriedumu nosūta Tiesu administrācijai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.04.2013., 12.02.2015., 01.06.2017., 31.05.2018., 11.11.2021. un 21.05.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2026. Grozījums divpadsmitajā daļā par vārdu Maksātnespējas kontroles dienestam" aizstāšanu ar vārdiem "Tiesu administrācijai" stājas spēkā 01.10.2026. Sk. pārejas noteikumu 189. punktu)

363.[14] pants. Jautājumi, kas tiesai izlemjami pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas

(1) Pēc parādnieka maksātnespējas procesa pasludināšanas tiesa, pamatojoties uz attiecīgu pieteikumu, lemj par:

1) administratora atcelšanu Maksātnespējas likumā noteiktajos gadījumos, nosakot termiņu dokumentu un mantas pieņemšanas un nodošanas akta sastādīšanai un dokumentu un mantas nodošanai citam administratoram;

2) jauna administratora amata kandidāta iecelšanu par administratoru, ja iepriekšējais administrators atcelts no attiecīgā maksātnespējas procesa;

3) Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 46. pantā noteikto darbību veikšanu;

4) nekustamā īpašuma vai uzņēmuma izsoles akta apstiprināšanu (611. un 613.pants) un pārdotā nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz pircēja vārda, kā arī maksātnespējas atzīmes dzēšanu zemesgrāmatā;

5) *(izslēgts ar 11.09.2014. likumu)*;

6) maksātnespējas procesa izbeigšanu.

(2) Administratoru var atcelt tiesa pēc savas iniciatīvas, ja tā, izskatot pieteikumu vai sūdzību maksātnespējas procesa lietā, konstatē, ka administrators neievēro normatīvo aktu prasības vai nepilda tiesas nolēmumu.

(3) Ja pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas tiesa ir pieņēmusi lēmumu par administratora atcelšanu, pēc tā pieņemšanas tiesa ieceļ administratora amata kandidātu, ko izvēlas no Pretendentu saraksta, izmantojot Tiesu informatīvās sistēmas nodrošinātu automatizētu atlasi, par administratoru.

(4) *(Izslēgta ar 31.05.2018. likumu)*

(5) Konstatējis, ka administratora amata kandidātam pastāv ierobežojumi administratora pienākumu pildīšanai attiecīgajā juridiskās personas maksātnespējas procesā, tiesnesis pieņem lēmumu par atteikumu iecelt administratora amata kandidātu par administratoru. Tiesnesis pieņem lēmumu par administratora amata kandidāta iecelšanu par administratoru šā panta trešajā daļā noteiktajā kārtībā.

(6) Ja pēc Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3.panta 1.punktā noteiktajā maksātnespējas procedūrā iesaistītā administratora pieteikuma tiesa konstatē, ka šīs regulas Nr. 2015/848 46. panta 1.punktā noteikto darbību veikšana ir minētās regulas 3.panta 1.punktā noteiktās maksātnespējas procedūras kreditoru interesēs, tā pieņem lēmumu par Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 46. panta 1.punktā noteikto darbību veikšanu un nosaka piemērotus pasākumus šīs regulas 3.panta 2.punktā noteiktās maksātnespējas procedūras kreditoru interešu nodrošināšanai.

(7) Ja pēc Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3.panta 1.punktā noteiktajā maksātnespējas procedūrā iesaistītā administratora, šīs regulas 3.panta 2.punktā noteiktajā maksātnespējas procedūrā iesaistītā administratora vai kreditora pieteikuma tiesa konstatē, ka minētās regulas Nr. 2015/848 46. panta 1.punktā noteikto darbību veikšana vairs nav pamatota, tā pieņem lēmumu par Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 46. panta 2.punktā noteiktās darbības veikšanu.

(8) Lēmumu par Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 46. pantā noteikto darbību veikšanu tiesa nosūta parādnieka pārstāvim un administratoram.

(9) Šā panta pirmās daļas 1., 2., 3. un 6.punktā minētos lēmumus tiesa nosūta atbildīgajai iestādei, kas veic ierakstus maksātnespējas reģistrā.

(10) Tiesa izskata sūdzību par kreditoru sapulces lēmumu, sūdzību par administratora lēmumu, kā arī sūdzību par Tieslietu ministrijas pieņemto lēmumu par administratora rīcību maksātnespējas procesā vai tiesiskā pienākuma uzlikšanu. Tiesa pēc minēto sūdzību izskatīšanas pieņemto lēmumu, izņemot lēmumu par sūdzību par kreditoru sapulces lēmumu, nosūta Tieslietu ministrijai.

(11) Pieteikumu un sūdzību tiesa izskata 15 dienu laikā no pieteikuma vai sūdzības saņemšanas dienas. Pieteikumu tiesnesis izskata rakstveida procesā, nerīkojot tiesas sēdi, izņemot gadījumu, kad viņš uzskata par nepieciešamu izskatīt lietu tiesas sēdē. Sūdzību tiesnesis izskata rakstveida procesā, nerīkojot tiesas sēdi, izņemot gadījumu, kad administrators lūdz lietu izskatīt tiesas sēdē vai tiesa uzskata par nepieciešamu sūdzību izskatīt tiesas sēdē. Uz tiesas sēdi tiek aicināts pieteikuma vai sūdzības iesniedzējs, administrators, parādnieka pārstāvis un citas ieinteresētās personas. Šo personu neierašanās nav šķērslis jautājuma izskatīšanai.

(12) Tiesas lēmums par pieteikuma vai sūdzības izskatīšanu nav pārsūdzams. Tiesas lēmums par administratora atcelšanu uz Maksātnespējas likuma 22.panta otrās daļas 1., 2., 3., 4. vai 7.punkta pamata ir pārsūdzams daļā par konstatēto normatīvo aktu prasību neievērošanu vai tiesas nolēmuma nepildīšanu, iesniedzot blakus sūdzību. Šo blakus sūdzību apgabaltiesa izskata 15 dienu laikā.

(12^1) Par tiesas lēmumu lietā par izsoles akta apstiprināšanu var iesniegt blakus sūdzību.

(13) Šajā pantā minēto jautājumu izskatīšanai tiesa var pieprasīt, lai administrators iesniedz savas darbības pārskatu vai citu informāciju, bet Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3.panta 1.punktā noteiktajā maksātnespējas procedūrā iesaistītais administrators — informāciju, kas nepieciešama šajā pantā minēto nolēmumu pieņemšanai.

(14) Apgabaltiesai, izskatot šā panta divpadsmitajā daļā minēto blakus sūdzību, ir tiesības:

1) atstāt lēmumu negrozītu, bet sūdzību noraidīt;

2) atcelt lēmumu un ar savu lēmumu izlemt jautājumu pēc būtības.

(15) Šā panta četrpadsmitajā daļā minētais lēmums stājas spēkā un ir izpildāms nekavējoties.

(16) Šā panta četrpadsmitajā daļā minētos lēmumus apgabaltiesa nosūta Tieslietu ministrijai.

(17) Apgabaltiesa 15 dienu laikā izskata parādnieka vai kreditora blakus sūdzību par tiesas lēmumu, ar kuru konstatēts, ka parādnieka galveno interešu centrs atrodas Latvijā un Latvijai ir piekritība uzsākt Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteikto maksātnespējas procedūru.

(18) Blakus sūdzībā papildus šā likuma 443.^{1} pantā paredzētajam norāda:

1) no kura laika parādnieka juridiskā adrese atrodas vai galvenā saimnieciskā darbība tiek veikta norādītajā Eiropas Savienības dalībvalstī;

2) faktus, kas parāda, ka parādnieks savas galvenās intereses parasti īsteno blakus sūdzībā norādītajā Eiropas Savienības dalībvalstī;

3) ziņas par kreditoriem vai būtisku daļu aktīvu, vai saimniecisko darbību citā Eiropas Savienības dalībvalstī;

4) vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī pret parādnieku ir uzsākta Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteiktā maksātnespējas procedūra.

(19) Apgabaltiesai, izskatot šā panta septiņpadsmitajā daļā minēto blakus sūdzību, ir tiesības:

1) atstāt lēmumu negrozītu, bet sūdzību noraidīt;

2) atcelt lēmumu pilnīgi.

(20) Ja apgabaltiesa ir atcēlusi lēmumu, Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteiktā maksātnespējas procedūra turpināma kā Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 2.

vai 4. punktā noteiktā maksātnespējas procedūra.

(21) Lēmumu par blakus sūdzību tiesa nosūta arī administratoram un atbildīgajai iestādei, kas veic ierakstus maksātnespējas reģistrā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.06.2012., 29.11.2012., 18.04.2013., 11.09.2014., 31.05.2018., 25.10.2018., 11.11.2021. un 21.05.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2026. Grozījumi desmitajā un sešpadsmitajā daļā par vārdu "Maksātnespējas kontroles dienests" (attiecīgā locījumā) aizstāšanu ar vārdiem "Tieslietu ministrija" (attiecīgā locījumā) stājas spēkā 01.10.2026. Sk. pārejas noteikumu 189. punktu)

363.[15] pants. Lēmums par mantas pārdošanas akta apstiprināšanu maksātnespējas procesā

(1) Ja administrators pārdevis nekustamo īpašumu vai uzņēmumu izsoles ceļā, izsoles aktu iesniedz tiesā apstiprināšanai pēc tam, kad nosolītājs samaksājis visu no viņa pienākošos summu. Administrators pieteikumā norāda ziņas par lietā veiktajām darbībām, kas saistītas ar īpašuma pārdošanu, pievienojot to apliecinošus dokumentus, kā arī dokumentus, kas apstiprina, ka tiesas izdevumi par minētā pieteikuma iesniegšanu tiesā ir samaksāti.

(2) Tiesa apstiprina izsoles aktu saskaņā ar šā likuma noteikumiem par nekustamā īpašuma izsoli (izņemot šā likuma 613.panta trešajā un devītajā daļā noteikto). Pieteikumu par nekustamā īpašuma izsoles akta apstiprināšanu (611. un 613.pants) un pārdotā nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda tiesa izskata rakstveida procesā 15 dienu laikā no administratora pieteikuma iesniegšanas tiesā. Apmierinot pieteikumu, tiesa vienlaikus pieņem šā likuma 613.panta piektajā daļā paredzētos lēmumus.

(3) Šajā pantā noteiktās darbības veic tā tiesa, kuras tiesvedībā atrodas juridiskās personas maksātnespējas procesa lieta.

(4) Ne vēlāk kā triju dienu laikā no dienas, kad stājies spēkā tiesas lēmums par izsoles akta apstiprināšanu, administrators šā likuma 611. panta otrās daļas 4. punktā minēto valsts un kancelejas nodevu iemaksā valsts budžetā un paziņo par to ieguvējam un rajona (pilsētas) tiesai.

(11.09.2014. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.10.2018. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 01.08.2022.)

363.[16] pants. Kārtība, kādā izskatāms tiesiskās aizsardzības procesa pieteikums ārpustiesas tiesiskās aizsardzības procesā pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas

(1) Pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas tiesiskās aizsardzības procesa pieteikumu ārpustiesas tiesiskās aizsardzības procesā iesniedz tiesai, kuras tiesvedībā atrodas juridiskās personas maksātnespējas procesa lieta.

(2) Pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas tiesiskās aizsardzības procesa pieteikumu ārpustiesas tiesiskās aizsardzības procesā tiesa izskata šā likuma 45.[1] nodaļā noteiktajā kārtībā.

363.[17] pants. Sūdzības par administratora lēmumu juridiskās personas maksātnespējas procesā izskatīšana tiesā

(1) Tiesa izskata kreditora, parādnieka pārstāvja vai trešās personas, kuras likumiskās tiesības ir aizskartas, sūdzību par administratora lēmumu vai izsoles aprēķinu juridiskās personas maksātnespējas procesā Maksātnespējas likumā noteiktajos gadījumos.

(1[1]) Ja ir pamats uzskatīt, ka sūdzības iesniedzēja tiesības varētu tikt aizskartas, sūdzības iesniedzējs ir tiesīgs vienlaikus ar sūdzības par administratora lēmumu iesniegšanu lūgt tiesu noteikt pagaidu aizsardzības līdzekļus šā likuma 30.[7] nodaļā noteiktajā kārtībā.

(2) Ja tiesa atzīst, ka pārsūdzētais administratora lēmums vai izsoles aprēķins neatbilst normatīvo aktu prasībām, tā apmierina sūdzību un uzdod administratoram novērst pieļauto pārkāpumu.

(3) Ja tiesa konstatē, ka pārsūdzētais administratora lēmums vai izsoles aprēķins atbilst normatīvo aktu prasībām, tā sūdzību noraida.

(4) Ja, izskatot sūdzību par administratora lēmumu, tiesa konstatē, ka ir strīds par tiesībām, tā nosaka termiņu, ne garāku par vienu mēnesi, kādā sūdzības iesniedzējs var celt prasību šā likuma 30.[7] nodaļā noteiktajā kārtībā. Ja tiesa pēc savas iniciatīvas konstatē, ka ir strīds, kas nav izskatāms civilprocesuālā kārtībā, tā nosaka termiņu, ne garāku par 15 dienām, kādā sūdzības iesniedzējs var iesniegt pieteikumu iestādē vai tiesā vispārējā kārtībā.

(5) Sūdzības iesniedzējam ir tiesības atsaukt savu sūdzību, kamēr nav pabeigta sūdzības izskatīšana pēc būtības. Ja sūdzības iesniedzējs atsauc iesniegto sūdzību, tiesa pieņem lēmumu par sūdzības tiesvedības izbeigšanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.04.2013., 12.02.2015. un 31.05.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

363.[18] pants. Sūdzības par kreditoru sapulces lēmumu juridiskās personas maksātnespējas procesā izskatīšana tiesā

(1) Kreditora, parādnieka pārstāvja vai administratora sūdzību par kreditoru sapulces lēmumu juridiskās personas maksātnespējas procesā izskata tiesa.

(2) Atzinusi pārsūdzēto kreditoru sapulces lēmumu par neatbilstošu normatīvo aktu prasībām, tiesa to atceļ.

(3) Atceļot kreditoru sapulces lēmumu par maksātnespējas procesa izdevumu neapstiprināšanu, administratora atlīdzības neapstiprināšanu vai atteikšanos pagarināt maksātnespējas procesa termiņu, tiesa vienlaikus var lemt par maksātnespējas procesa izmaksu apstiprināšanu, administratora atlīdzības apstiprināšanu vai maksātnespējas procesa termiņa pagarināšanu.

(4) Konstatējusi, ka pārsūdzētais kreditoru sapulces lēmums atbilst normatīvo aktu prasībām, tiesa sūdzību noraida.

(5) Sūdzības iesniedzējam ir tiesības atsaukt sūdzību līdz tās izskatīšanas pēc būtības pabeigšanai. Ja sūdzības iesniedzējs atsauc iesniegto sūdzību, tiesa pieņem lēmumu par sūdzības tiesvedības izbeigšanu.

363.[19] pants. Sūdzības par Tieslietu ministrijas pieņemto lēmumu par administratora rīcību juridiskās personas maksātnespējas procesā vai tiesiskā pienākuma uzlikšanu izskatīšana tiesā

(1) Tiesas izskata kreditora, parādnieka pārstāvja, administratora vai trešās personas, kuras likumiskās tiesības ir aizskartas, sūdzību par Tieslietu ministrijas pieņemto lēmumu par administratora rīcību maksātnespējas procesā vai tiesiskā pienākuma uzlikšanu. Sūdzību par Tieslietu ministrijas lēmumu, kas pieņemts pēc attiecīgā juridiskās personas maksātnespējas procesa izbeigšanas, tiesa izskata šajā pantā noteiktajā kārtībā.

(2) Ja tiesa atzīst, ka pārsūdzētais Tieslietu ministrijas lēmums neatbilst normatīvo aktu prasībām, tā apmierina sūdzību un lemj par:

1) Tieslietu ministrijas pieņemtā lēmuma atcelšanu pilnībā vai daļēji;

2) pienākuma uzlikšanu Tieslietu ministrijai pieņemt vai izskatīt sūdzību par administratora rīcību;

3) pienākuma uzlikšanu administratoram novērst pieļauto pārkāpumu, izņemot gadījumu, kad parādnieks izslēgts no attiecīgā publiskā reģistra.

(3) Ja tiesa konstatē, ka pārsūdzētais Tieslietu ministrijas lēmums atbilst normatīvo aktu prasībām, tā sūdzību noraida.

(4) Sūdzības iesniedzējam ir tiesības atsaukt sūdzību, kamēr nav pabeigta tās izskatīšana pēc būtības. Ja sūdzības iesniedzējs atsauc iesniegto sūdzību, tiesa pieņem lēmumu par sūdzības tiesvedības izbeigšanu.

(5) Tiesa pēc sūdzības izskatīšanas nekavējoties nosūta pieņemto lēmumu Tieslietu ministrijai.

(6) Ja Tieslietu ministrijas lēmums par administratora rīcību juridiskās personas maksātnespējas procesā pieņemts gada laikā pēc attiecīgā juridiskās personas maksātnespējas procesa izbeigšanas, sūdzību par Tieslietu ministrijas lēmumu iesniedz tiesai, kuras tiesvedībā atradās attiecīgā juridiskās personas maksātnespējas procesa lieta.

(21.05.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2026. Panta jaunā redakcija stājas spēkā 01.10.2026. Sk.

pārejas noteikumu 189. punktu)

363.[19A] pants. Sūdzības par Tiesu administrācijas pieņemto lēmumu par depozīta izmaksu izskatīšana tiesā

(1) Tiesa izskata maksātnespējas procesa pieteikuma iesniedzēja, personas, kura iemaksā depozītu tiesiskās aizsardzības procesā, ja pieteikumu iesniedz atkārtoti gada laikā, vai administratora sūdzību par Tiesu administrācijas pieņemto lēmumu par depozīta izmaksu.

(2) Ja tiesa atzīst, ka pārsūdzētais Tiesu administrācijas lēmums neatbilst normatīvo aktu prasībām, tā apmierina sūdzību un lemj par Tiesu administrācijas pieņemtā lēmuma atcelšanu pilnībā vai daļēji.

(3) Ja tiesa konstatē, ka pārsūdzētais Tiesu administrācijas lēmums atbilst normatīvo aktu prasībām, tā sūdzību noraida.

(4) Sūdzības iesniedzējam ir tiesības atsaukt sūdzību, kamēr nav pabeigta tās izskatīšana pēc būtības. Ja sūdzības iesniedzējs atsauc iesniegto sūdzību, tiesa pieņem lēmumu par sūdzības tiesvedības izbeigšanu.

(5) Tiesa pēc sūdzības izskatīšanas nekavējoties nosūta pieņemto lēmumu Tiesu administrācijai.

(21.05.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2026. Pants stājas spēkā 01.10.2026. Sk. pārejas noteikumu 189. punktu)

363.[20] pants. Juridiskās personas maksātnespējas procesa lietas izbeigšana

(1) Tiesa izbeidz juridiskās personas maksātnespējas procesa lietu, noraidot maksātnespējas procesa pieteikumu vai izbeidzot maksātnespējas procesu.

(2) Tiesa pieņem lēmumu par juridiskās personas maksātnespējas procesa izbeigšanu, ja:

1) parādnieks nokārtojis visas savas saistības;

2) parādniekam pasludināts tiesiskās aizsardzības process (maksātnespējas procesa pāreja uz tiesiskās aizsardzības procesu);

3) ziņojumā par parādnieka mantas neesamību izteikts priekšlikums izbeigt maksātnespējas procesu un nav panākta vienošanās par maksātnespējas procesa finansēšanas avotu;

4) izpildīts kreditoru prasījumu segšanas plāns.

(3) Šā panta otrās daļas 2.punktā minētajā gadījumā pieteikumam par maksātnespējas procesa izbeigšanu pievieno Maksātnespējas likumā noteiktajā kārtībā saskaņotu tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu.

(4) Šā panta otrās daļas 3.punktā minētajā gadījumā administrators pieteikumam par maksātnespējas procesa izbeigšanu pievieno ziņojumu par parādnieka mantas neesamību, kreditoru iebildumus, ja tādi ir izteikti, un administratora sniegto atbildi.

(5) Šā panta otrās daļas 4.punktā minētajā gadījumā administrators pieteikumā norāda informāciju par vērā neņemtajiem kreditoru iebildumiem attiecībā uz ziņojumu par kreditoru prasījumu segšanas plāna izpildi un pievieno ziņojumu par šā plāna izpildi.

(6) Pieteikumam par maksātnespējas procesa lietas izbeigšanu administrators pievieno savas darbības pārskatu un apliecinājumu par naudas līdzekļu pārpalikuma samaksu Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3.panta 1.punktā noteiktajā maksātnespējas procedūrā iesaistītajam administratoram, ja tiesa pret parādnieku uzsākusi minētās regulas 3.panta 2.punktā noteikto maksātnespējas procedūru.

(6[1]) Tiesa pēc Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteiktās procedūras administratora pieteikuma, kas iesniegts saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 39. pantu, var izbeigt Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 2. punktā noteikto maksātnespējas procedūru.

(7) Lēmumu par maksātnespējas procesa izbeigšanu tiesa nosūta atbildīgajai iestādei, kas veic ierakstus maksātnespējas reģistrā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.05.2018. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

46.[2] nodaļa
Fiziskās personas maksātnespējas procesa lietas

(Nodaļa 30.09.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2010.)

363.[21] pants. Lietu izskatīšanai piemērojamās normas

Fiziskās personas maksātnespējas procesā tiesa piemēro šā likuma 46.[1] nodaļas noteikumus, ciktāl šajā nodaļā nav noteikts citādi.

363.[22] pants. Fiziskās personas maksātnespējas procesa lietu piekritība

(1) Fiziskās personas maksātnespējas procesa lietu atbilstoši parādnieka pieteikumam tiesa izskata pēc parādnieka deklarētās dzīvesvietas, kas parādniekam bija reģistrēta trīs mēnešus pirms pieteikuma iesniegšanas tiesā, bet, ja tādas nav, — pēc dzīvesvietas.

(2) Lietu par Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3.panta 1.punktā noteiktās maksātnespējas procedūras uzsākšanu izskata tiesa pēc parādnieka galveno interešu centra atrašanās vietas, bet šīs regulas 3.panta 2.punktā noteiktās maksātnespējas procedūras uzsākšanas gadījumā — pēc parādnieka saimnieciskās darbības (Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 2. panta 10. punkta izpratnē) atrašanās vietas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012., 08.12.2016. un 31.05.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

363.[23] pants. Fiziskās personas maksātnespējas procesa pieteikuma saturs

(1) Parādnieks fiziskās personas maksātnespējas procesa pieteikumā (turpmāk šajā nodaļā — maksātnespējas procesa pieteikums) norāda:

1) *(izslēgts ar 11.11.2021. likumu);*

2) apstākļus, kuru dēļ fiziskā persona nav spējīga izpildīt saistības;

3) visas termiņā neizpildītās saistības un to summas;

3[1]) visas saistības, kuru izpildes termiņš iestāsies atbilstoši Maksātnespējas likuma 134.panta trešajai daļai;

4) visu to saistību kopējo summu, kuru izpildes termiņš iestāsies gada laikā;

5) parādnieka mantas sastāvu, tajā skaitā parādnieka daļu laulāto kopīgajā mantā un citā kopīpašumā;

6) vai maksātnespējas procesam piemērojami Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 noteikumi;

7) parādnieka deklarēto dzīvesvietu, kas parādniekam bija reģistrēta trīs mēnešus pirms pieteikuma iesniegšanas tiesā, bet, ja tādas nav, — dzīvesvietu;

8) ja parādnieks vienlaikus ir individuālais komersants, — ziņas par attiecīgo individuālo komersantu (firmu (nosaukumu) un reģistrācijas numuru);

9) ja parādnieks vienlaikus ir individuālā (ģimenes) uzņēmuma, zemnieku saimniecības vai zvejnieku saimniecības īpašnieks, — ziņas par attiecīgo individuālo (ģimenes) uzņēmumu, zemnieku saimniecību vai zvejnieku saimniecību (firmu (nosaukumu) un reģistrācijas numuru).

(1[1]) Ja maksātnespējas procesa pieteikumu iesniedz parādnieks kopā ar savu laulāto vai ar personu, kura sastāv ar parādnieku radniecībā vai svainībā līdz otrajai pakāpei, tad šā panta pirmajā daļā minēto informāciju norāda par katru iesniedzēju atsevišķi.

(1[2]) Ja maksātnespējas procesa pieteikumu iesniedz persona, kura nav parādnieks, to sagatavo, ievērojot:

1) šā likuma 363.[2] panta noteikumus, ja maksātnespējas procesa pieteikumu iesniedz kreditors vai kreditoru vairākums;

2) šā likuma 363.[4] panta noteikumus, ja maksātnespējas procesa pieteikumu iesniedz likvidators;

3) šā likuma 363.[5] panta noteikumus, ja maksātnespējas procesa pieteikumu iesniedz Eiropas Parlamenta un Padomes regulā Nr. 2015/848 minētā persona.

(1[3]) Šā panta 1.[2] daļā minētajos gadījumos maksātnespējas procesa pieteikumā papildus norāda šā panta pirmās daļas 8. vai 9. punktā minētās ziņas.

(2) Maksātnespējas procesa pieteikumam pievieno dokumentus, kas apstiprina:

1) *(izslēgts ar 11.11.2021. likumu);*

2) fiziskās personas maksātnespējas procesa depozīta samaksu;

3) *(izslēgts ar 11.11.2021. likumu);*

4) ja parādnieks vienlaikus ir ģimenes uzņēmuma īpašnieks, — ka par nodomu iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu ir paziņots pārējiem ģimenes uzņēmuma īpašniekiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2015., 09.06.2016., 08.12.2016., 31.05.2018., 11.11.2021. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023. Sk. pārejas noteikumu 179. punktu)

363.[24] pants. Maksātnespējas procesa pieteikuma saņemšana un reģistrācija

(1) Maksātnespējas procesa pieteikumu tiesa pieņem no parādnieka, viņa aizbildņa vai aizgādņa, kreditora vai kreditoru vairākuma, likvidatora vai Eiropas Parlamenta un Padomes regulā Nr. 2015/848 minētās personas. Maksātnespējas procesa pieteikumu iesniedz elektroniski vai papīra formā klātienē.

(2) Saņēmusi maksātnespējas procesa pieteikumu, tiesa pārbauda pieteikuma iesniedzēja personību. Ja nav iespējams pārbaudīt klātienē papīra formā iesniegta pieteikuma iesniedzēja personību vai pieteikuma iesniedzējam nav attiecīga pilnvarojuma, pieteikumu nepieņem.

(3) Maksātnespējas procesa pieteikumu, kurš saņemts papīra formā, reģistrē atsevišķā reģistrā, kurā parakstās pieteikuma iesniedzējs un saņēmējs. Ja maksātnespējas procesa pieteikums saņemts elektroniski, ierakstu reģistrā veic saņēmējs.

(11.11.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.03.2023. un 06.06.2024. likumu, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

363.[25] pants. Jautājuma par maksātnespējas procesa pieteikuma pieņemšanu un lietas ierosināšanu izlemšana

(1) Piecu dienu laikā pēc maksātnespējas procesa pieteikuma saņemšanas tiesnesis pieņem lēmumu:

1) par maksātnespējas procesa pieteikuma atstāšanu bez virzības;

2) par atteikšanos pieņemt maksātnespējas procesa pieteikumu;

3) par maksātnespējas procesa pieteikuma pieņemšanu un lietas ierosināšanu.

(2) Ja maksātnespējas procesa pieteikums atstāts bez virzības, tiesnesis pieņem lēmumu par maksātnespējas

procesa pieteikuma pieņemšanu un lietas ierosināšanu ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc lēmumā norādīto trūkumu novēršanas. Ja beidzies termiņš lēmumā norādīto trūkumu novēršanai un tie nav novērsti, pieteikumu uzskata par neiesniegtu un atdod pieteicējam.

(3) Tiesnesis pieņem lēmumu par atteikšanos pieņemt maksātnespējas procesa pieteikumu, ja konstatē, ka:

1) parādnieks nav fiziskās personas maksātnespējas procesa subjekts;

2) *(izslēgts ar 04.08.2011. likumu)*;

3) pieteikuma iesniedzējs nav iemaksājis fiziskās personas maksātnespējas procesa depozītu;

4) pret parādnieku, kurš vienlaikus ir individuālais komersants, individuālā (ģimenes) uzņēmuma, zemnieku saimniecības vai zvejnieku saimniecības īpašnieks vai saimnieciskās darbības veicējs, ir ierosināta fiziskās personas maksātnespējas procesa lieta pēc parādnieka maksātnespējas procesa pieteikuma.

(4) Ja parādnieks vienlaikus ir individuālais komersants vai individuālā (ģimenes) uzņēmuma, zemnieku saimniecības vai zvejnieku saimniecības īpašnieks, tiesa pēc savas iniciatīvas ierosina fiziskās personas maksātnespējas procesa lietu, ja, pieņemot lēmumu par tiesiskās aizsardzības procesa izbeigšanu, konstatē Maksātnespējas likuma 129. panta pirmās daļas 5. punkta "b" apakšpunktā noteikto fiziskās personas maksātnespējas procesa pazīmi.

(5) Ja parādnieks vienlaikus ir individuālais komersants, individuālā (ģimenes) uzņēmuma, zemnieku saimniecības vai zvejnieku saimniecības īpašnieks vai saimnieciskās darbības veicējs, tiesnesis pieņem lēmumu par ierosināto fiziskās personas maksātnespējas procesa lietu apvienošanu vienā tiesvedībā, ja līdz dienai, kad pēc būtības sāk izskatīt fiziskās personas maksātnespējas procesa lietu, kas ierosināta pēc kreditora vai Maksātnespējas likuma 42. panta trešajā daļā noteiktā kreditoru vairākuma maksātnespējas procesa pieteikuma, konstatē, ka pret parādnieku ir ierosināta fiziskās personas maksātnespējas procesa lieta pēc cita kreditora vai Maksātnespējas likuma 42. panta trešajā daļā noteiktā kreditoru vairākuma maksātnespējas procesa pieteikuma.

(6) Ja parādnieks vienlaikus ir individuālais komersants, individuālā (ģimenes) uzņēmuma, zemnieku saimniecības vai zvejnieku saimniecības īpašnieks vai saimnieciskās darbības veicējs, tiesnesis pieņem lēmumu par tiesvedības apturēšanu lietā pēc kreditora vai Maksātnespējas likuma 42. panta trešajā daļā noteiktā kreditoru vairākuma maksātnespējas procesa pieteikuma, ja līdz dienai, kad pēc būtības sāk izskatīt fiziskās personas maksātnespējas procesa lietu, kas ierosināta pēc kreditora vai Maksātnespējas likuma 42. panta trešajā daļā noteiktā kreditoru vairākuma maksātnespējas procesa pieteikuma, konstatē, ka pret parādnieku ir ierosināta fiziskās personas maksātnespējas procesa lieta pēc parādnieka maksātnespējas procesa pieteikuma. Pasludinot fiziskās personas maksātnespējas procesu pēc parādnieka maksātnespējas procesa pieteikuma, tiesa atjauno tiesvedību apturētajā lietā pēc kreditora vai Maksātnespējas likuma 42. panta trešajā daļā noteiktā kreditoru vairākuma maksātnespējas procesa pieteikuma un izbeidz to. Samaksātā valsts nodeva kreditoram vai Maksātnespējas likuma 42. panta trešajā daļā noteiktajam kreditoru vairākumam atmaksājama pilnā apmērā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 04.08.2011., 12.02.2015. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023. Sk. pārejas noteikumu 179. punktu)

363.[26] pants. Tiesas darbības, sagatavojot izskatīšanai fiziskās personas maksātnespējas procesa lietu

(1) Pēc fiziskās personas maksātnespējas procesa lietas ierosināšanas, izmantojot Tiesu informatīvās sistēmas nodrošinātu automatizētu atlasi, no Pretendentu saraksta tiek izraudzīts administratora amata kandidāts un tiesnesis izvērtē viņa atbilstību administratora pienākumu veikšanai attiecīgajā fiziskās personas maksātnespējas procesā.

(2) Konstatējis, ka administratora amata kandidātam pastāv ierobežojumi administratora pienākumu pildīšanai attiecīgajā fiziskās personas maksātnespējas procesā, tiesnesis pieņem lēmumu par atteikumu iecelt administratora amata kandidātu par administratoru. Izmantojot Tiesu informatīvās sistēmas nodrošinātu automatizētu atlasi, no Pretendentu saraksta tiek izraudzīts jauns administratora amata kandidāts, un tiesnesis izvērtē viņa atbilstību administratora pienākumu veikšanai attiecīgajā fiziskās personas maksātnespējas procesā.

(3) Tiesa lēmumu par lietas ierosināšanu pēc pieteikuma par Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 2. punktā noteiktās maksātnespējas procedūras uzsākšanu nekavējoties nosūta Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteiktās procedūras administratoram.

(4) Ja parādnieks vienlaikus ir individuālais komersants, individuālā (ģimenes) uzņēmuma, zemnieku saimniecības vai zvejnieku saimniecības īpašnieks vai saimnieciskās darbības veicējs un lieta ierosināta pēc kreditora vai

Maksātnespējas likuma 42. panta trešajā daļā noteiktā kreditoru vairākuma maksātnespējas procesa pieteikuma, tiesnesis nosūta parādniekam kreditora vai Maksātnespējas likuma 42. panta trešajā daļā noteiktā kreditoru vairākuma pieteikumu un lēmumu par lietas ierosināšanu, informē parādnieku un kreditoru vai Maksātnespējas likuma 42. panta trešajā daļā noteikto kreditoru vairākumu par maksātnespējas procesa pieteikuma izskatīšanas dienu, kā arī par parādnieka tiesībām ne vēlāk kā trīs dienas pirms maksātnespējas procesa pieteikuma izskatīšanas dienas celt pamatotus iebildumus pret maksātnespējas procesa pieteikumā minēto prasījumu, tajā skaitā sniegt pierādījumus par to, ka parādnieks spēj segt maksātnespējas procesa pieteikumā minētās parādsaistības.

(31.05.2018. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023. Sk. pārejas noteikumu 179. punktu)

363.[27] pants. Maksātnespējas procesa pieteikuma izskatīšana un nolēmums fiziskās personas maksātnespējas procesa lietā

(1) Fiziskās personas maksātnespējas procesa lietu pēc parādnieka pieteikuma tiesa izskata septiņu dienu laikā no tās ierosināšanas dienas. Pieteikumu tiesa izskata rakstveida procesā, izņemot gadījumu, kad tā uzskata par nepieciešamu lietu izskatīt tiesas sēdē. Ja maksātnespējas procesa pieteikumu izskata tiesas sēdē, uz sēdi aicina parādnieku. Šīs personas neierašanās nav šķērslis lietas izskatīšanai.

(1[1]) Ja pieteikums iesniegts par Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 2. punktā noteiktās maksātnespējas procedūras uzsākšanu, pieteikumu izskata 15 dienu laikā no lietas ierosināšanas dienas vai, ja tiesa to uzskata par nepieciešamu, tiesas sēdē. Ja maksātnespējas procesa pieteikumu izskata tiesas sēdē, uz sēdi aicina pieteicēju, parādnieku un Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteiktās maksātnespējas procedūras administratoru. Šo personu neierašanās nav šķērslis lietas izskatīšanai.

(1[2]) Ja parādnieks vienlaikus ir individuālais komersants, individuālā (ģimenes) uzņēmuma, zemnieku saimniecības vai zvejnieku saimniecības īpašnieks vai saimnieciskās darbības veicējs, tad kreditora vai Maksātnespējas likuma 42. panta trešajā daļā noteiktā kreditoru vairākuma iesniegto maksātnespējas procesa pieteikumu tiesa izskata 15 dienu laikā no lietas ierosināšanas dienas. Uz tiesas sēdi aicina maksātnespējas procesa pieteikuma iesniedzēju un parādnieku. Ja vienā tiesvedībā apvienoti vairāku kreditoru maksātnespējas procesa pieteikumi, par tiesas sēdi paziņo pieteikuma iesniedzējiem vismaz septiņas dienas pirms attiecīgās sēdes. Šo personu neierašanās nav šķērslis lietas izskatīšanai.

(1[3]) Ja līdz sprieduma taisīšanai tiesa konstatē, ka iesniedzējs nav samaksājis valsts nodevu vai maksātnespējas procesa depozītu, izņemot gadījumu, kad tiesa pēc savas iniciatīvas ierosinājusi fiziskās personas maksātnespējas procesa lietu vai atbrīvojusi darbinieku no depozīta samaksas, tā atstāj maksātnespējas procesa pieteikumu bez izskatīšanas. Šajā daļā norādītais izņēmums neattiecas uz gadījumiem, kad tiesiskās aizsardzības procesa pieteikums iesniegts atkārtoti gada laikā.

(1[4]) Ja parādnieks vienlaikus ir individuālais komersants, individuālā (ģimenes) uzņēmuma, zemnieku saimniecības vai zvejnieku saimniecības īpašnieks vai saimnieciskās darbības veicējs, tiesnesis var pieņemt lēmumu par darbinieka pilnīgu vai daļēju atbrīvošanu no maksātnespējas procesa depozīta samaksas, ja viņš maksātnespējas procesa pieteikumu iesniedz pēc tam, kad, piemērojot piespiedu izpildes līdzekļus, nav bijis iespējams izpildīt tiesas nolēmumu par parāda piedziņu no parādnieka un darbinieks, ievērojot viņa mantisko stāvokli, nevar iemaksāt maksātnespējas procesa depozītu.

(1[5]) Tiesa aptur tiesvedību, ja līdz dienai, kad sāk fiziskās personas maksātnespējas procesa lietas izskatīšanu pēc būtības, konstatē, ka attiecībā uz parādnieka individuālo komersantu, individuālo (ģimenes) uzņēmumu, zemnieku saimniecību vai zvejnieku saimniecību ir ierosināta tiesiskās aizsardzības procesa lieta.

(1[6]) Šā panta 1.[5] daļā minētajā gadījumā tiesvedību fiziskās personas maksātnespējas procesa lietā aptur, līdz tiek pieņemts nolēmums tiesiskās aizsardzības procesa lietā.

(1[7]) Tiesvedību fiziskās personas maksātnespējas procesa lietā izbeidz, ja saskaņā ar nolēmumu attiecībā uz parādnieka individuālo komersantu, individuālo (ģimenes) uzņēmumu, zemnieku saimniecību vai zvejnieku saimniecību tiek īstenots tiesiskās aizsardzības process.

(1[8]) Tiesvedību fiziskās personas maksātnespējas procesa lietā atjauno un izskata šajā nodaļā noteiktajā kārtībā, ja tiesiskās aizsardzības process attiecībā uz parādnieka individuālo komersantu, individuālo (ģimenes) uzņēmumu, zemnieku saimniecību vai zvejnieku saimniecību tiek izbeigts, pamatojoties uz šā likuma 341.[10] panta otro daļu.

(2) Tiesa pasludina fiziskās personas maksātnespējas procesu parādniekam, ja konstatē, ka:

1) ir maksātnespējas procesa pazīme;

2) pēdējā gada laikā nav pasludināts fiziskās personas maksātnespējas process, kas izbeigts, nedzēšot saistības;

3) pēdējo 10 gadu laikā nav pasludināts fiziskās personas maksātnespējas process, kura ietvaros dzēstas saistības;

4) iesniedzējs ir samaksājis valsts nodevu par fiziskās personas maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu;

5) iesniedzējs ir samaksājis fiziskās personas maksātnespējas procesa depozītu;

6) attiecībā uz parādnieku nav pieņemts pieteikums par fiziskās personas atbrīvošanu no parādsaistībām Fiziskās personas atbrīvošanas no parādsaistībām likumā noteiktajā kārtībā.

(3) Apmierinot pieteikumu, tiesa ieceļ šā likuma 363.[26] pantā noteiktajā kārtībā izraudzīto administratora amata kandidātu par administratoru.

(3[1]) Tiesa noraida maksātnespējas procesa pieteikumu un izbeidz fiziskās personas maksātnespējas procesa lietu, ja:

1) pieteikumā norādītā maksātnespējas procesa pazīme netiek konstatēta;

2) parādniekam pēdējo 10 gadu laikā ir ticis pasludināts fiziskās personas maksātnespējas process, kura ietvaros dzēstas saistības;

3) iesniedzējs nav samaksājis fiziskās personas maksātnespējas procesa depozītu vai valsts nodevu par fiziskās personas maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu;

4) parādnieka iesniegtajā pieteikumā par fiziskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanu individuālajam komersantam, individuālajam (ģimenes) uzņēmumam, zemnieku saimniecībai vai zvejnieku saimniecībai nav norādītas ziņas par attiecīgo fizisko personu;

5) attiecībā uz parādnieku pieņemts pieteikums par fiziskās personas atbrīvošanu no parādsaistībām Fiziskās personas atbrīvošanas no parādsaistībām likumā noteiktajā kārtībā.

(3[2]) Ja tiesa noraida maksātnespējas procesa pieteikumu, kura iesniedzējs nav parādnieks, tā vienlaikus izlemj jautājumu par to, vai maksātnespējas procesa pieteikums atzīstams par nepamatotu vai apzināti nepatiesu.

(3[3]) Tiesa noraida maksātnespējas procesa pieteikumu, kas iesniegts atbilstoši Maksātnespējas likuma 129. panta pirmās daļas 4. punkta "b" apakšpunktā minētajai maksātnespējas procesa pazīmei, ja tā konstatē, ka ne vēlāk kā trīs dienas pirms lietas izskatīšanas dienas parādnieks ir cēlis pamatotus iebildumus pret maksātnespējas procesa pieteikumā minēto prasījumu vai ka parādsaistības, par kurām iesniegts maksātnespējas procesa pieteikums, ir segtas pilnā apmērā.

(4) Tiesas spriedums fiziskās personas maksātnespējas procesā nav pārsūdzams, izņemot spriedumu par fiziskās personas maksātnespējas procesa pieteikuma noraidīšanu. Spriedumu par fiziskās personas maksātnespējas procesa pieteikuma noraidīšanu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā, ja pastāv kāds no šā likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

(4[1]) Izskatot pieteikumu par Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 2. punktā noteiktās maksātnespējas procedūras uzsākšanu, tiesa ņem vērā Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 38. pantā noteikto.

(4[2]) Pasludinot maksātnespējas procesu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes regulai Nr. 2015/848, tiesa spriedumā norāda maksātnespējas procedūras veidu, ja tiek uzsākta Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 2. punktā noteiktā maksātnespējas procedūra, vai šā panta 4.[3] daļā minētajā lēmumā norāda maksātnespējas procedūras veidu, ja tiek uzsākta Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteiktā maksātnespējas procedūra.

(4[3]) Ja tiesa konstatē, ka parādnieka galveno interešu centrs atrodas Latvijā, tā pasludina spriedumu par Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteikto maksātnespējas procedūras uzsākšanu un pieņem lēmumu, ar kuru konstatē, ka parādnieka galveno interešu centrs atrodas Latvijā un Latvijai ir piekritība uzsākt Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteikto maksātnespējas procedūru. Par šo tiesas lēmumu parādnieks vai kreditors saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 5. pantu var iesniegt blakus sūdzību 30 dienu laikā no lēmuma pasludināšanas dienas. Blakus sūdzības iesniegšana neaptur maksātnespējas procedūras uzsākšanu.

(4[4]) Tiesa, konstatējusi, ka citas dalībvalsts tiesa, kas uzsākusi pret parādnieku Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteikto maksātnespējas procedūru, bija tiesīga šādu procedūru uzsākt, taisa spriedumu par Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 2. punktā noteiktās maksātnespējas procedūras uzsākšanu pret parādnieku, neievērojot šā panta otrajā daļā noteikto. Tiesa neuzsāk Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 2. punktā noteikto maksātnespējas procedūru, ja tā konstatē, ka ir iestājušies Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 38. panta nosacījumi.

(5) Tiesa spriedumu izsniedz pieteikuma iesniedzējam un administratoram, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3.panta 1.punktā noteiktajā maksātnespējas procedūrā iesaistītajam administratoram, ja tā pret parādnieku Latvijā uzsākusi minētās regulas 3.panta 2.punktā noteikto maksātnespējas procedūru. Tiesa spriedumu nosūta atbildīgajai iestādei, kas veic ierakstus maksātnespējas reģistrā.

(6) Tiesa, pasludinot fiziskās personas maksātnespējas procesu parādniekam, kurš vienlaikus ir individuālais komersants vai individuālā (ģimenes) uzņēmuma, zemnieku saimniecības vai zvejnieku saimniecības īpašnieks, spriedumā norāda arī individuālā komersanta, individuālā (ģimenes) uzņēmuma, zemnieku saimniecības vai zvejnieku saimniecības firmu (nosaukumu) un reģistrācijas numuru.

(7) Noraidot maksātnespējas procesa pieteikumu, tiesa spriedumu nosūta Tiesu administrācijai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 04.08.2011., 18.04.2013., 12.02.2015., 31.05.2018., 11.11.2021., 16.03.2023. un 21.05.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2026. Grozījums septītajā daļā par vārdu "Maksātnespējas kontroles dienestam" aizstāšanu ar vārdiem "Tiesu administrācijai" stājas spēkā 01.10.2026. Sk. pārejas noteikumu 189. punktu)

363.[28] pants. Jautājumi, kas tiesai izlemjami pēc fiziskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas

(1) Pēc fiziskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas tiesa, pamatojoties uz attiecīgu pieteikumu, lemj par:

1) administratora atcelšanu, nosakot termiņu dokumentu un mantas pieņemšanas un nodošanas akta sastādīšanai un dokumentu un mantas nodošanai citam administratoram;

2) jauna administratora amata kandidāta iecelšanu par administratoru, ja iepriekšējais administrators atcelts no attiecīgā maksātnespējas procesa;

3) bankrota procedūras pabeigšanas apstiprināšanu;

4) fiziskās personas saistību dzēšanas plāna un tā grozījumu apstiprināšanu;

4[1]) fiziskās personas saistību dzēšanas plāna izpildes termiņa pagarināšanu Maksātnespējas likuma 164. panta 2.[1] daļā minētajos gadījumos;

5) fiziskās personas maksātnespējas procesa izbeigšanu;

6) nekustamā īpašuma izsoles akta apstiprināšanu (611. un 613.pants) un pārdotā nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz pircēja vārda, kā arī maksātnespējas atzīmes dzēšanu zemesgrāmatā;

7) *(izslēgts ar 11.09.2014. likumu)*.

(1[1]) Pieteikumu par nekustamā īpašuma izsoles akta apstiprināšanu (611. un 613.pants) un pārdotā nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz pircēja vārda izskata tiesa, kuras tiesvedībā atrodas maksātnespējas procesa lieta, tādā

kārtībā, kāda noteikta šā likuma 46.[1] nodaļā.

(2) Administratoru var atcelt tiesa pēc savas iniciatīvas, ja tā, izskatot pieteikumu vai sūdzību fiziskās personas maksātnespējas procesa lietā, konstatē, ka administrators neievēro normatīvo aktu prasības vai nepilda tiesas nolēmumu.

(3) Ja pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas tiesa ir pieņēmusi lēmumu par administratora atcelšanu, pēc šā lēmuma pieņemšanas tā administratora amata kandidātu, ko izvēlas no Pretendentu saraksta, izmantojot Tiesu informatīvās sistēmas nodrošinātu automatizētu atlasi, ieceļ par administratoru.

(4) *(Izslēgta ar 31.05.2018. likumu)*

(5) Konstatējis, ka administratora amata kandidātam pastāv ierobežojumi administratora pienākumu pildīšanai attiecīgajā fiziskās personas maksātnespējas procesā, tiesnesis pieņem lēmumu par atteikumu iecelt administratora amata kandidātu par administratoru. Tiesnesis pieņem lēmumu par administratora amata kandidāta iecelšanu par administratoru šā panta trešajā daļā noteiktajā kārtībā.

(6) Šā panta pirmās daļas 1., 2., 3., 4. un 5. punktā minētos lēmumus tiesa nekavējoties nosūta atbildīgajai iestādei, kas veic ierakstus maksātnespējas reģistrā.

(7) Tiesa izskata sūdzību par administratora lēmumu, kā arī sūdzību par Tieslietu ministrijas pieņemto lēmumu par administratora rīcību fiziskās personas maksātnespējas procesā vai tiesiskā pienākuma uzlikšanu. Tiesa pēc sūdzības izskatīšanas pieņemto lēmumu nekavējoties nosūta Tieslietu ministrijai.

(8) Pieteikumu un sūdzību tiesa izskata 15 dienu laikā no pieteikuma vai sūdzības saņemšanas dienas. Pieteikumu tiesnesis izskata rakstveida procesā, nerīkojot tiesas sēdi, izņemot gadījumu, kad viņš uzskata par nepieciešamu izskatīt lietu tiesas sēdē. Sūdzību tiesnesis izskata rakstveida procesā, nerīkojot tiesas sēdi, izņemot gadījumu, kad administrators lūdz lietu izskatīt tiesas sēdē vai tiesa uzskata par nepieciešamu sūdzību izskatīt tiesas sēdē. Uz tiesas sēdi tiek aicināts pieteikuma vai sūdzības iesniedzējs, administrators, parādnieka pārstāvis un citas ieinteresētās personas. Šo personu neierašanās nav šķērslis jautājuma izskatīšanai.

(9) Tiesas lēmums par pieteikuma un sūdzības izskatīšanu nav pārsūdzams. Tiesas lēmums par administratora atcelšanu uz Maksātnespējas likuma 22.panta otrās daļas 1., 2., 3., 4. vai 7.punkta pamata ir pārsūdzams daļā par konstatēto normatīvo aktu prasību neievērošanu vai tiesas nolēmuma nepildīšanu, iesniedzot blakus sūdzību. Šo blakus sūdzību apgabaltiesa izskata 15 dienu laikā.

(9[1]) Par tiesas lēmumu lietā par izsoles akta apstiprināšanu var iesniegt blakus sūdzību.

(10) Šajā pantā minēto jautājumu izskatīšanai tiesa var pieprasīt, lai administrators iesniedz savas darbības pārskatu vai citu informāciju.

(11) Apgabaltiesai, izskatot šā panta devītajā daļā minēto blakus sūdzību, ir tiesības:

1) atstāt lēmumu negrozītu, bet sūdzību noraidīt;

2) atcelt lēmumu un ar savu lēmumu izlemt jautājumu pēc būtības.

(12) Šā panta vienpadsmitajā daļā minētais lēmums stājas spēkā un ir izpildāms nekavējoties.

(13) Šā panta vienpadsmitajā daļā minētos lēmumus apgabaltiesa nosūta Tieslietu ministrijai.

(14) Apgabaltiesa izskata parādnieka vai kreditora blakus sūdzību par tiesas lēmumu, ar kuru konstatēts, ka parādnieka galveno interešu centrs atrodas Latvijā un Latvijai ir piekritība 15 dienu laikā uzsākt Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteikto maksātnespējas procedūru.

(15) Blakus sūdzībā papildus šā likuma 443.[1] pantā minētajam norāda:

1) no kura laika parādnieka pastāvīgā dzīvesvieta ir blakus sūdzībā norādītajā Eiropas Savienības dalībvalstī;

2) vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī pret parādnieku ir uzsākta Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteiktā maksātnespējas procedūra.

(16) Apgabaltiesai, izskatot šā panta četrpadsmitajā daļā minēto blakus sūdzību, ir tiesības:

1) atstāt lēmumu negrozītu, bet sūdzību noraidīt;

2) atcelt lēmumu pilnīgi.

(17) Ja apgabaltiesa ir atcēlusi lēmumu, Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteiktā maksātnespējas procedūra turpināma kā Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 2. vai 4. punktā noteiktā maksātnespējas procedūra.

(18) Lēmumu par blakus sūdzību tiesa nosūta arī administratoram un atbildīgajai iestādei, kas veic ierakstus maksātnespējas reģistrā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.06.2012., 29.11.2012., 18.04.2013., 11.09.2014., 31.05.2018., 11.11.2021., 16.03.2023. un 21.05.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2026. Grozījumi septītajā un trīspadsmitajā daļā par vārdu "Maksātnespējas kontroles dienests" (attiecīgā locījumā) aizstāšanu ar vārdiem "Tieslietu ministrija" (attiecīgā locījumā) stājas spēkā 01.10.2026. Sk. pārejas noteikumu 189. punktu)

363.[29] pants. Bankrota procedūras izbeigšana

(1) Pēc administratora pieteikuma tiesa lemj par bankrota procedūras izbeigšanu.

(2) Pieteikumā par bankrota procedūras izbeigšanu administrators norāda bankrota procedūras izbeigšanas pamatu.

(2[1]) Pēc parādnieka pieteikuma tiesa lemj par bankrota procedūras izbeigšanu, ja pret parādnieku nav iesniegti kreditoru prasījumi.

(2[2]) Pieteikumā par bankrota procedūras izbeigšanu šā panta 2.[1] daļā noteiktajā gadījumā parādnieks norāda visas savas saistības un to pamatu.

(2[3]) Ja tiesa, izbeidzot bankrota procedūru, konstatē, ka parādnieka saistības ir noilgušas Maksātnespējas likumā noteiktajā kārtībā, tā vienlaikus pieņem lēmumu par fiziskās personas maksātnespējas procesa izbeigšanu.

(2[4]) Pēc parādnieka, kurš vienlaikus ir individuālais komersants vai individuālā (ģimenes) uzņēmuma, zemnieku saimniecības vai zvejnieku saimniecības īpašnieks, pieteikuma tiesa lemj par tiesiskās aizsardzības procesa pasludināšanu ārpustiesas tiesiskās aizsardzības procesā individuālajam komersantam, individuālajam (ģimenes) uzņēmumam, zemnieku saimniecībai vai zvejnieku saimniecībai, ievērojot šā likuma 45.[1] nodaļā noteikto un vienlaikus izbeidzot fiziskās personas maksātnespējas procesu.

(3) Tiesa izbeidz bankrota procedūru, ja konstatē ierobežojumus fiziskās personas maksātnespējas procesa piemērošanai.

(4) Izbeidzot bankrota procedūru, tiesa vienlaikus pieņem lēmumu par maksātnespējas procesa izbeigšanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2015. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023. Sk. pārejas noteikumu 179. punktu)

363.[30] pants. Bankrota procedūras pabeigšana

(1) Pēc administratora pieteikuma tiesa lemj par bankrota procedūras pabeigšanu.

(2) Pieteikumā par bankrota procedūras pabeigšanu administrators norāda:

1) bankrota procedūras pabeigšanas pamatu;

2) bankrota procedūras ietvaros veiktos pasākumus;

3) parādnieka pārdotās mantas sarakstu, tajā skaitā pārdoto parādnieka mantas daļu laulāto kopīgajā mantā un citā kopīpašumā un no parādnieka mantas pārdošanas iegūtos ienākumus un to sadali;

4) vai parādniekam ir piemērojama saistību dzēšanas procedūra;

5) no parādnieka un kreditoriem saņemtos iebildumus un priekšlikumus, kas nav ņemti vērā.

(3) Ja parādniekam ir paredzēts piemērot saistību dzēšanas procedūru, parādnieks iesniedz apstiprināšanai tiesā saistību dzēšanas plānu un attiecībā uz šo plānu saņemtos un vērā neņemtos kreditoru iebildumus un priekšlikumus.

(4) Izskatot jautājumu par bankrota procedūras pabeigšanu, tiesa pārbauda, vai bankrota procedūra notikusi likumā noteiktajā kārtībā.

(5) Ja tiesa apstiprina bankrota procedūras pabeigšanu un parādniekam netiek piemērota saistību dzēšanas procedūra, tiesa vienlaikus pieņem lēmumu par maksātnespējas procesa izbeigšanu.

363.[31] pants. Saistību dzēšanas plāna apstiprināšana

(1) Apstiprinot bankrota procedūras pabeigšanu, tiesa vienlaikus izskata jautājumu par saistību dzēšanas plāna apstiprināšanu.

(2) Tiesa neapstiprina saistību dzēšanas plānu, ja konstatē ierobežojumus saistību dzēšanas procedūras piemērošanai.

(3) Tiesa pārbauda, vai saistību dzēšanas plāns atbilst likuma prasībām.

(4) Ja saistību dzēšanas plānā tiesa konstatē trūkumus, tā parādniekam nosaka termiņu trūkumu novēršanai, un tas nevar būt īsāks par 10 un garāks par 30 dienām.

(5) Tiesa apstiprina saistību dzēšanas plānu, ja tas atbilst likuma prasībām un nav saņemti kreditoru un parādnieku iebildumi vai šie iebildumi atzīstami par nepamatotiem.

363.[32] pants. Sūdzības par administratora lēmumu fiziskās personas maksātnespējas procesā izskatīšana tiesā

(1) Tiesa izskata kreditora, parādnieka vai trešās personas, kuras likumiskās tiesības ir aizskartas, sūdzību par administratora lēmumu fiziskās personas maksātnespējas procesā.

(2) Ja tiesa atzīst, ka pārsūdzētais administratora lēmums neatbilst normatīvo aktu prasībām, tā apmierina sūdzību un uzdod administratoram novērst pieļauto pārkāpumu.

(3) Ja tiesa konstatē, ka pārsūdzētais administratora lēmums atbilst normatīvo aktu prasībām, tā sūdzību noraida.

(4) Ja, izskatot sūdzību par administratora lēmumu, tiesa konstatē, ka ir strīds par tiesībām, tā nosaka termiņu, kādā sūdzības iesniedzējs var celt prasību tiesā vispārējā kārtībā vai var lūgt atjaunot par strīda priekšmetu apturēto tiesvedību.

(5) Sūdzības iesniedzējam ir tiesības atsaukt savu sūdzību, kamēr nav pabeigta sūdzības izskatīšana pēc būtības. Ja sūdzības iesniedzējs atsauc iesniegto sūdzību, tiesa pieņem lēmumu par sūdzības tiesvedības izbeigšanu.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.04.2013. likumu, kas stājas spēkā 22.05.2013.)

363.[33] pants. Sūdzības par kreditoru sapulces lēmumu fiziskās personas maksātnespējas procesā izskatīšana tiesā

(1) Kreditora, parādnieka pārstāvja vai administratora sūdzību par kreditoru sapulces lēmumu fiziskās personas maksātnespējas procesā izskata tiesa.

(2) Atzīstot pārsūdzēto kreditoru sapulces lēmumu par neatbilstošu normatīvo aktu prasībām, tiesa to atceļ.

(3) Atceļot kreditoru sapulces lēmumu par maksātnespējas procesa izdevumu neapstiprināšanu, administratora

atlīdzības neapstiprināšanu vai atteikšanos pagarināt maksātnespējas procesa termiņu, tiesa vienlaikus var lemt par maksātnespējas procesa izmaksu apstiprināšanu, administratora atlīdzības apstiprināšanu vai maksātnespējas procesa termiņa pagarināšanu.

(4) Konstatējusi, ka pārsūdzētais kreditoru sapulces lēmums atbilst normatīvo aktu prasībām, tiesa sūdzību noraida.

(5) Sūdzības iesniedzējam ir tiesības atsaukt sūdzību līdz tās izskatīšanas pēc būtības pabeigšanai. Ja sūdzības iesniedzējs atsauc iesniegto sūdzību, tiesa pieņem lēmumu par sūdzības tiesvedības izbeigšanu.

363.[34] pants. Sūdzības par Tieslietu ministrijas pieņemto lēmumu par administratora rīcību fiziskās personas maksātnespējas procesā vai tiesiskā pienākuma uzlikšanu izskatīšana tiesā

(1) Tiesa izskata kreditora, parādnieka, administratora vai trešās personas, kuras likumiskās tiesības ir aizskartas, sūdzību par Tieslietu ministrijas pieņemto lēmumu par administratora rīcību maksātnespējas procesā vai tiesiskā pienākuma uzlikšanu. Sūdzību par Tieslietu ministrijas lēmumu, kas pieņemts pēc attiecīgā fiziskās personas maksātnespējas procesa izbeigšanas, tiesa izskata šajā pantā noteiktajā kārtībā.

(2) Ja tiesa atzīst, ka pārsūdzētais Tieslietu ministrijas lēmums neatbilst normatīvo aktu prasībām, tā apmierina sūdzību un lemj par:

1) Tieslietu ministrijas lēmuma atcelšanu pilnībā vai daļēji;

2) pienākuma uzlikšanu Tieslietu ministrijai pieņemt vai izskatīt sūdzību par administratora rīcību;

3) pienākuma uzlikšanu administratoram novērst pieļauto pārkāpumu, izņemot gadījumu, kad fiziskās personas maksātnespējas process ir izbeigts.

(3) Ja tiesa konstatē, ka pārsūdzētais Tieslietu ministrijas lēmums atbilst normatīvo aktu prasībām, tā sūdzību noraida.

(4) Sūdzības iesniedzējam ir tiesības atsaukt savu sūdzību, kamēr nav pabeigta tās izskatīšana pēc būtības. Ja sūdzības iesniedzējs atsauc iesniegto sūdzību, tiesa pieņem lēmumu par sūdzības tiesvedības izbeigšanu.

(5) Tiesa pēc sūdzības izskatīšanas nekavējoties nosūta pieņemto lēmumu Tieslietu ministrijai.

(6) Ja Tieslietu ministrijas lēmums par administratora rīcību fiziskās personas maksātnespējas procesā vai tiesiskā pienākuma uzlikšanu pieņemts gada laikā pēc attiecīgā fiziskās personas maksātnespējas procesa izbeigšanas, sūdzību par Tieslietu ministrijas lēmumu iesniedz tiesai, kuras tiesvedībā atradās attiecīgā lieta par fiziskās personas maksātnespējas procesu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.05.2018., 11.11.2021. un 21.05.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2026. Grozījumi par vārdu "Maksātnespējas kontroles dienests" (attiecīgā locījumā) aizstāšanu ar vārdiem "Tieslietu ministrija" (attiecīgā locījumā) stājas spēkā 01.10.2026. Sk. pārejas noteikumu 189. punktu)

363.[35] pants. Saistību dzēšanas procedūras izbeigšana

(1) Tiesa izskata jautājumu par saistību dzēšanas procedūras izbeigšanu pēc parādnieka vai administratora pieteikuma.

(2) Tiesa apstiprina saistību dzēšanas procedūras izbeigšanu, ja konstatē, ka parādnieks ir izpildījis saistību dzēšanas plānu un nav saņemti kreditoru un parādnieka iebildumi vai arī saņemtie iebildumi atzīstami par nepamatotiem.

(3) Apstiprinot saistību dzēšanas procedūras izbeigšanu, tiesa lemj par to saistību dzēšanu, kuras nav izpildītas saistību dzēšanas procesa laikā.

(4) Pieteikumam par saistību dzēšanas procedūras izbeigšanu parādnieks, kreditors vai administrators pievieno pierādījumus, kas apstiprina pieteikumā norādītos apstākļus.

(5) Apstiprinot saistību dzēšanas procedūras izbeigšanu, tiesa vienlaikus pieņem lēmumu par maksātnespējas

procesa izbeigšanu.

363.[36] pants. Fiziskās personas maksātnespējas procesa izbeigšana

(1) Tiesa pieņem lēmumu par fiziskās personas maksātnespējas procesa izbeigšanu, ja:

1) pēc bankrota procedūras pabeigšanas apstiprināšanas parādniekam netiek piemērota saistību dzēšanas procedūra;

2) parādnieks ir nokārtojis visas savas saistības;

3) konstatē ierobežojumus fiziskās personas maksātnespējas procesa piemērošanai;

4) konstatē ierobežojumus saistību dzēšanas procedūras piemērošanai;

5) parādnieks nepilda saistību dzēšanas plānu;

6) ir izpildīts saistību dzēšanas plāns;

7) bankrota procedūras laikā nav iesniegti kreditoru prasījumi atbilstoši Maksātnespējas likumā noteiktajiem termiņiem, vienlaikus izbeidzot arī bankrota procedūru;

8) parādnieka individuālajam komersantam, individuālajam (ģimenes) uzņēmumam, zemnieku saimniecībai vai zvejnieku saimniecībai ārpustiesas tiesiskās aizsardzības procesā pasludināts tiesiskās aizsardzības process, vienlaikus izbeidzot fiziskās personas maksātnespējas procesu.

(2) Ja tiesa, izbeidzot saistību dzēšanas procedūru, konstatē, ka parādnieks ir atbrīvojams no parāda saistībām saskaņā ar Maksātnespējas likuma 164.pantu, tā vienlaikus ar procedūras izbeigšanu atbrīvo viņu no saistībām, kuras norādītas fiziskās personas saistību dzēšanas plānā.

(2[1]) Tiesa pēc Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 1. punktā noteiktās procedūras administratora pieteikuma, kas iesniegts saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 39. pantu, var izbeigt Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3. panta 2. punktā noteikto maksātnespējas procedūru.

(3) Lēmumu par fiziskās personas maksātnespējas procesa izbeigšanu tiesa nekavējoties nosūta atbildīgajai iestādei, kas veic ierakstus maksātnespējas reģistrā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2015., 31.05.2018., 11.11.2021. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023. Sk. pārejas noteikumu 179. punktu)

363.[37] pants. Pieteikums par parādnieka atbrīvošanas no saistībām atcelšanu un tā pieņemšana

(1) Parādnieks, kreditors vai cita persona, kuras likumiskās tiesības ir aizskartas, ir tiesīga Maksātnespējas likuma 165.[1] pantā noteiktajā termiņā un gadījumos iesniegt pieteikumu par parādnieka atbrīvošanas no saistībām atcelšanu.

(2) Ja pieteikuma iesniedzējs nav parādnieks, pieteikums nosūtāms parādniekam, nosakot tam termiņu paskaidrojuma iesniegšanai, ne ilgāku par 30 dienām. Pieteikums nosūtāms administratoram, kurš bija iecelts attiecīgajā fiziskās personas maksātnespējas procesā, nosakot tam termiņu viedokļa iesniegšanai, ne ilgāku par 30 dienām.

(3) Pieteikuma pieņemšana neaptur tiesas lēmuma par fiziskās personas maksātnespējas procesa izbeigšanu darbību.

(4) Par tiesas lēmumu par atteikšanos pieņemt pieteikumu tā iesniedzējs var iesniegt blakus sūdzību.

(16.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 29.03.2023. Sk. pārejas noteikumu 179. punktu)

363.[38] pants. Pieteikuma par parādnieka atbrīvošanas no saistībām atcelšanu izskatīšana un tiesas lēmums

(1) Pieteikumu izskata rakstveida procesā, nerīkojot tiesas sēdi, izņemot gadījumu, kad tiesa uzskata par nepieciešamu pieteikumu izskatīt tiesas sēdē vai to lūdz lietas dalībnieks, pamatojot savu lūgumu.

(2) Tiesa apmierina pieteikumu, ja konstatē, ka pastāv Maksātnespējas likuma 165.[1] panta otrajā vai trešajā daļā noteiktais pamats atcelt parādnieka atbrīvošanu no saistībām.

(3) Ja tiesa apmierina pieteikumu, tā lēmumu nosūta atbildīgajai iestādei, kas veic ierakstus maksātnespējas reģistrā, un administratoram, kurš bija iecelts attiecīgajā fiziskās personas maksātnespējas procesā.

(4) Par tiesas lēmumu par pieteikuma noraidīšanu tā iesniedzējs var iesniegt blakus sūdzību.
(16.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 29.03.2023. Sk. pārejas noteikumu 179. punktu)

47.nodaļa
Kredītiestāžu maksātnespējas un likvidācijas lietas

364.pants. Lietu piekritība

Kredītiestādes maksātnespējas vai likvidācijas lietu izskata tiesa pēc kredītiestādes juridiskās adreses.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

365.pants. Maksātnespējas pieteikuma iesniedzēji

Maksātnespējas pieteikumu tiesai var iesniegt:

1) kredītiestāde vai kredītiestādes likvidators;

2) kreditors vai kreditoru grupa;

3) administrators citā maksātnespējas procesā;

4) Latvijas Banka.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2001., 11.11.2021. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023.)

366.pants. Likvidācijas pieteikuma iesniedzējs

Likvidācijas pieteikumu tiesai iesniedz Latvijas Banka.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2001., 11.11.2021. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023.)

367.pants. Maksātnespējas pieteikuma iesniegšanas kārtība

(1) Kredītiestāde, kredītiestādes likvidators, kreditors vai kreditoru grupa, administrators citā maksātnespējas procesā kredītiestādes maksātnespējas pieteikumu var iesniegt tiesai pēc tam, kad to izskatījusi Latvijas Banka.

(2) Maksātnespējas pieteikumu tiesai iesniedz Latvijas Banka, pievienojot tam savu lēmumu par pieteikuma iesniegšanu tiesai un citus dokumentus, kuriem varētu būt nozīme lietā. Par pieteicēju šajā gadījumā uzskatāma persona, kuras vārdā sastādīts maksātnespējas pieteikums un kura to iesniegusi Latvijas Bankai. Maksātnespējas pieteikumam jāatbilst šā likuma 368. un 369.panta prasībām.

(3) Ja Latvijas Banka ir noraidījusi maksātnespējas pieteikumu, šā panta pirmajā daļā minētās personas var to iesniegt tieši tiesai. Šādā gadījumā maksātnespējas pieteikumam pievienojams Latvijas Bankas lēmums par atteikumu iesniegt tiesai maksātnespējas pieteikumu.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2001., 11.11.2021. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023.)

368. pants. Maksātnespējas pieteikuma, kuru iesniedz kreditors, kreditoru grupa vai administrators citā

maksātnespējas procesā, saturs

(1) Maksātnespējas pieteikumā, kuru iesniedz kreditors, kreditoru grupa vai administrators citā maksātnespējas procesā, norāda:

1) *(izslēgts ar 11.11.2021. likumu);*

2) *(izslēgts ar 11.11.2021. likumu);*

3) *(izslēgts ar 11.11.2021. likumu);*

4) faktiskās maksātnespējas apstākļus un pierādījumus, kas šos apstākļus apstiprina;

5) maksātnespējas pieteikumam pievienotos dokumentus.

(2) Maksātnespējas pieteikumam pievieno dokumentus, kas apstiprina kredītiestādes faktisko maksātnespēju, kā arī Latvijas Bankas lēmumu par atteikumu iesniegt tiesai maksātnespējas pieteikumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2001., 29.11.2012., 11.11.2021. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023.)

369.pants. Kredītiestādes maksātnespējas pieteikuma saturs

(1) Maksātnespējas pieteikumā, kuru iesniedz kredītiestāde, norāda:

1) *(izslēgts ar 11.11.2021. likumu);*

2) kredītiestādes darbībai izsniegtās licences numuru, izsniegšanas un pārreģistrācijas datumu un visu kredītiestādei atvērto kontu rekvizītus;

3) faktiskās maksātnespējas vai tās iestāšanās iespējas apstākļus un pierādījumus, kas šos apstākļus apstiprina;

4) maksātnespējas pieteikumam pievienotos dokumentus.

(2) Maksātnespējas pieteikumam pievieno:

1) kredītiestādes padomes, valdes un revīzijas institūciju priekšsēdētāju un locekļu un kredītiestādes pārstāvju sarakstu (vārds, uzvārds, personas kods un adrese);

2) kredītiestādes pēdējo bilanci, kas sagatavota atbilstoši Latvijas Bankas norādījumiem par gada pārskata sagatavošanu;

3) dokumentus, kas apstiprina kredītiestādes faktiskās maksātnespējas vai tās iestāšanās iespējas apstākļus;

4) kredītiestādes valdījumā vai turējumā esošās trešajām personām piederošās mantas sarakstu, izņemot noguldījumus un procentus par tiem;

5) Latvijas Bankas lēmumu par atteikumu iesniegt tiesai maksātnespējas pieteikumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2001., 29.11.2012., 11.11.2021. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023.)

370. pants. Latvijas Bankas pieteikuma par kredītiestādes maksātnespēju saturs

(1) Maksātnespējas pieteikumā, kuru iesniedz Latvijas Banka, norāda:

1) *(izslēgts ar 11.11.2021. likumu);*

2) *(izslēgts ar 11.11.2021. likumu);*

3) *(izslēgts ar 11.11.2021. likumu);*

4) faktiskās maksātnespējas vai tās iestāšanās iespējas apstākļus un pierādījumus, kas šos apstākļus apstiprina;

5) maksātnespējas pieteikumam pievienotos dokumentus.

(2) Maksātnespējas pieteikumam pievieno dokumentus, kas apstiprina kredītiestādes faktiskās maksātnespējas vai tās iestāšanās iespējas apstākļus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2001., 29.11.2012., 11.11.2021. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023.)

371.pants. Kredītiestādes likvidācijas pieteikuma saturs

(1) Kredītiestādes likvidācijas pieteikumā norāda:

1) *(izslēgts ar 11.11.2021. likumu);*

2) *(izslēgts ar 11.11.2021. likumu);*

3) *(izslēgts ar 11.11.2021. likumu);*

4) kredītiestādes pārstāvjus un personas, kuru piedalīšanās kredītiestādes likvidācijā ir obligāta;

5) apstākļus, kuru dēļ kredītiestādei anulēta tās darbībai izsniegtā licence, un pierādījumus, kas šos apstākļus apstiprina;

6) pieteikumam pievienotos dokumentus.

(2) Likvidācijas pieteikumam pievieno Eiropas Centrālās bankas lēmumu par kredītiestādes darbībai izsniegtās licences anulēšanu un dokumentus, kas apstiprina apstākļus, kuru dēļ kredītiestādei anulēta tās darbībai izsniegtā licence.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2001., 12.02.2009., 29.11.2012., 11.11.2021. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023.)

372. pants. Kredītiestādes maksātnespējas pieteikuma un likvidācijas pieteikuma iesniegšana un reģistrācija

(1) Kredītiestādes maksātnespējas pieteikumu vai likvidācijas pieteikumu tiesai var iesniegt Latvijas Bankas pārstāvis, bet šā likuma 367. panta trešajā daļā paredzētajā gadījumā — pieteicējs vai viņa pārstāvis. Kredītiestādes maksātnespējas pieteikumu vai likvidācijas pieteikumu iesniedz elektroniski vai papīra formā klātienē.

(2) Saņēmusi kredītiestādes maksātnespējas pieteikumu vai likvidācijas pieteikumu, tiesa pārbauda pieteikuma iesniedzēja personību. Ja nav iespējams pārbaudīt klātienē papīra formā iesniegta pieteikuma iesniedzēja personību vai pieteikuma iesniedzējam nav attiecīga pilnvarojuma, pieteikumu nepieņem.

(3) Kredītiestādes maksātnespējas pieteikumu un likvidācijas pieteikumu, kurš saņemts papīra formā, reģistrē atsevišķā reģistrā, kurā parakstās pieteikuma iesniedzējs un saņēmējs. Ja kredītiestādes maksātnespējas pieteikums vai likvidācijas pieteikums saņemts elektroniski, ierakstu reģistrā veic saņēmējs.

(11.11.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.03.2023. un 06.06.2024. likumu, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

373.pants. Kredītiestādes maksātnespējas lietas un likvidācijas lietas ierosināšana

(1) Lēmumu par kredītiestādes maksātnespējas lietas un likvidācijas lietas ierosināšanu vai par atteikšanos pieņemt pieteikumu tiesnesis pieņem ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc pieteikuma saņemšanas tiesā, bet, ja pieteikums atstāts bez virzības, — ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc tam, kad novērsti tiesneša lēmumā norādītie trūkumi vai beidzies termiņš trūkumu novēršanai.

(2) Ierosinot lietu, tiesa apķīlā kredītiestādes mantu, izņemot gadījumus, kad maksātnespējas pieteikums iesniegts šā likuma 367.panta trešajā daļā paredzētajā kārtībā.

374.pants. Tiesneša darbības, sagatavojot kredītiestādes maksātnespējas lietu izskatīšanai

(1) Pēc kredītiestādes maksātnespējas procesa lietas ierosināšanas no Pretendentu saraksta, izmantojot Tiesu informatīvās sistēmas nodrošinātu automatizētu atlasi, tiek izraudzīts administratora amata kandidāts, un tiesnesis izvērtē viņa atbilstību administratora pienākumu veikšanai attiecīgajā kredītiestādes maksātnespējas procesā.

(1^1) Konstatējis, ka attiecībā uz administratora amata kandidātu pastāv ierobežojumi administratora pienākumu pildīšanai konkrētajā kredītiestādes maksātnespējas procesā, tiesnesis pieņem lēmumu par atteikumu iecelt administratora amata kandidātu par administratoru. Izmantojot Tiesu informatīvās sistēmas nodrošinātu automatizētu atlasi, no Pretendentu saraksta tiek izraudzīts cits administratora amata kandidāts, un tiesnesis izvērtē viņa atbilstību administratora pienākumu veikšanai attiecīgajā kredītiestādes maksātnespējas procesā.

(2) Par administratoru nevar iecelt personu, uz kuru attiecas Kredītiestāžu likumā noteiktie ierobežojumi.

(3) Ieceļot administratoru, viņam uzdod:

1) sagatavot to personu sarakstu, kuru piedalīšanās maksātnespējas procesā ir obligāta;

2) sagatavot pārskatu par kredītiestādes aktīviem (mantu) to reālajā (tirgus) vērtībā;

3) apzināt kredītiestādes valdījumā vai turējumā esošo trešajām personām piederošo mantu un sagatavot šīs mantas sarakstu;

4) sagatavot kreditoru sarakstu pēc kredītiestādes grāmatvedībā esošajiem datiem, norādot informāciju par kreditoriem, parādu un saistību apmēriem un izpildes termiņiem;

5) iesniegt minētās ziņas tiesai līdz lietas izskatīšanai.

(4) Lietai pievieno administratora parakstītu deklarāciju, kura apstiprina viņa piekrišanu stāties amatā un uzņemties likumā noteikto atbildību.

(5) *(Izslēgta no 01.09.2023. ar 16.03.2023. likumu. Sk. pārejas noteikumu 181. punktu)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2001., 11.11.2021. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023. Pirmās daļas jaunā redakcija, $1.^1$ daļa un grozījums par piektās daļas izslēgšanu stājas spēkā 01.09.2023. Sk. pārejas noteikumu 181. punktu)

375.pants. Kredītiestādes maksātnespējas lietas un likvidācijas lietas izskatīšana

(1) Kredītiestādes maksātnespējas lietu un likvidācijas lietu tiesa izskata 10 dienu laikā no lietas ierosināšanas dienas.

(2) Uz tiesas sēdi aicina pieteicēju, kredītiestādes pārstāvi, Latvijas Bankas pārstāvi, bet maksātnespējas lietā — arī administratoru.

(3) Kredītiestādes maksātnespējas lietā un likvidācijas lietā nav pieļaujama atteikšanās no pieteikuma vai tā grozīšana.

(4) Izskatot kredītiestādes maksātnespējas lietu, tiesa pārbauda, vai ir kāds no Kredītiestāžu likumā noteiktajiem apstākļiem, kas norāda uz kredītiestādes maksātnespēju, un vai ir ievērota šā likuma 367.pantā noteiktā pieteikuma pirmstiesas izskatīšanas kārtība.

(5) Izskatot kredītiestādes likvidācijas lietu, tiesa nevērtē kredītiestādes maksātspēju.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2001., 12.02.2009., 11.11.2021. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023. Grozījums pirmajā daļā par vārda "septiņu" aizstāšanu ar skaitli "10" stājas spēkā 01.09.2023. Sk. pārejas noteikumu 181. punktu)

376.pants. Tiesas spriedums kredītiestādes maksātnespējas lietā

(1) Ja tiesa konstatē kādu no apstākļiem, kas norāda uz kredītiestādes maksātnespēju, tā ar savu spriedumu pasludina kredītiestādi par maksātnespējīgu un nosaka, ka kredītiestādes maksātnespēja iestājas tiesas sprieduma pasludināšanas dienā. Spriedums ir galīgs un apelācijas kārtībā nav pārsūdzams.

(2) Taisot spriedumu par kredītiestādes maksātnespēju, tiesa apstiprina iecelto administratoru.

(3) Uz Latvijas Bankas pieteikuma un administratora sagatavotā saraksta pamata tiesa nosaka tos kredītiestādes pārstāvjus un personas, kuru piedalīšanās maksātnespējas procesā ir obligāta.

(4) Spriedums ir pamats tiesvedības apturēšanai civillietās, kas ierosinātas pret kredītiestādi, un spriedumu izpildīšanas lietvedības izbeigšanai lietās par piespriesto, bet no kredītiestādes nepiedzīto summu piedziņu.

(5) Ja tiesa nekonstatē apstākļus, kas norāda uz kredītiestādes maksātnespēju, tā pieteikumu noraida, vienlaikus izbeidzot maksātnespējas procesu un izlemjot jautājumu, vai pieteikums atbilstoši Kredītiestāžu likumam nav atzīstams par apzināti nepatiesu.

(6) Atzīstot pieteikumu par apzināti nepatiesu, tiesa piedzen no pieteicēja tiesas izdevumus, kā arī administratora un administratora palīga atlīdzību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2001., 08.09.2011., 11.11.2021. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023.)

377.pants. Tiesas spriedums kredītiestādes likvidācijas lietā

(1) Ja tiesa konstatē, ka Eiropas Centrālā banka anulējusi kredītiestādes darbībai izsniegto licenci saskaņā ar Kredītiestāžu likumu, tā atzīst kredītiestādi par likvidējamu. Spriedums ir galīgs un apelācijas kārtībā nav pārsūdzams.

(2) Taisot spriedumu par kredītiestādes likvidāciju, tiesa ieceļ kredītiestādes likvidatoru. Par kredītiestādes likvidatoru tiesa ieceļ Latvijas Bankas ieteiktu personu.

(3) Par likvidatoru nevar iecelt personu, uz kuru attiecas Kredītiestāžu likumā noteiktie ierobežojumi.

(4) Uz Latvijas Bankas pieteikuma pamata tiesa nosaka tos kredītiestādes pārstāvjus un personas, kuru piedalīšanās kredītiestādes likvidācijā ir obligāta.

(5) Spriedums ir pamats tiesvedības apturēšanai civillietās, kas ierosinātas pret kredītiestādi, un spriedumu izpildīšanas lietvedības izbeigšanai lietās par piespriesto, bet no kredītiestādes nepiedzīto summu piedziņu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2001., 12.02.2009., 11.11.2021. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023.)

378.pants. Tiesas darbības pēc kredītiestādes maksātnespējas vai likvidācijas pasludināšanas

(1) Pēc sprieduma pasludināšanas tiesa izsniedz administratoram vai likvidatoram spriedumu ar atzīmi par sprieduma stāšanos spēkā.

(2) Spriedumā noteiktos kredītiestādes pārstāvjus un personas, kuru piedalīšanās maksātnespējas procesā vai kredītiestādes likvidācijā ir obligāta, tiesnesis brīdina par to, ka:

1) viņu pienākums ir ierasties uz visām tiesas sēdēm, viņu neierašanās nav šķērslis jautājuma izskatīšanai tiesas sēdē, taču tiesa var atzīt viņu ierašanos par obligātu un likt viņus atvest piespiedu kārtā;

2) viņiem ir pienākums sniegt tiesai un administratoram vai likvidatoram nepieciešamo informāciju;

3) ja mainās kontaktinformācija saziņai ar tiesu, viņiem triju dienu laikā jāpaziņo tiesai un administratoram vai likvidatoram aktuālā kontaktinformācija saziņai ar tiesu;

4) pienākumu neizpildīšanas gadījumā viņus var saukt pie likumā noteiktās atbildības.

(2[1]) Pēc sprieduma pasludināšanas tiesa par to informē Latvijas Banku, nodrošinot, lai Latvijas Banka saņemtu attiecīgo informāciju sprieduma pasludināšanas dienā. Latvijas Bankas informēšanas kārtību nosaka tieslietu ministrs.

(3) Pēc administratora vai likvidatora lūguma tiesa pieņem lēmumu par mantas atbrīvošanu no apķīlājuma un tās nodošanu administratoram vai likvidatoram.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004., 29.11.2012., 11.11.2021. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023.)

379.pants. Jautājumi, kas tiesai izlemjami pēc kredītiestādes maksātnespējas pasludināšanas

(1) Pēc kredītiestādes maksātnespējas pasludināšanas uz attiecīgu pieteikumu pamata tiesa lemj par:

1) *(izslēgts ar 16.03.2023. likumu)*;

2) *(izslēgts ar 16.03.2023. likumu)*;

3) maksātnespējas procesa izdevumiem;

4) parādu segšanas kārtību un termiņiem;

5) maksātnespējas procesa pabeigšanu un administratora pārskata apstiprināšanu;

6) *(izslēgts ar 16.03.2023. likumu)*;

7) administratora atkāpšanās pieņemšanu vai viņa atcelšanu un cita administratora iecelšanu.

(2) Tiesa izskata arī sūdzības par administratora rīcību un izlemj citus ar maksātnespējas procesu saistītos jautājumus.

(3) Tiesa sakarā ar šajā pantā minēto jautājumu izskatīšanu var pieprasīt, lai administrators iesniedz savas darbības pārskatu vai citu informāciju.

(4) Pieteikumus un sūdzības tiesa izskata 15 dienu laikā no to saņemšanas dienas. Uz tiesas sēdi tiek aicināts pieteikuma vai sūdzības iesniedzējs, administrators, tiesas noteiktie kredītiestādes pārstāvji un personas, kuru piedalīšanās maksātnespējas procesā ir obligāta. Uzaicināto personu neierašanās nav šķērslis jautājuma izskatīšanai tiesas sēdē. Taču tiesa var atzīt, ka kredītiestādes pārstāvjiem vai personām, kuru piedalīšanās maksātnespējas procesā ir obligāta, jāierodas uz tiesas sēdi, un likt viņus atvest piespiedu kārtā.

(5) Par pieteikumu un sūdzību izskatīšanu tiesa pieņem lēmumus, kuri nav pārsūdzami.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023.)

380.pants. Jautājumi, kas tiesai izlemjami pēc kredītiestādes likvidācijas pasludināšanas

(1) Pēc kredītiestādes likvidācijas pasludināšanas uz attiecīgu pieteikumu pamata tiesa lemj par:

1) vairāku likvidatoru iecelšanu;

2) likvidatora atkāpšanās pieņemšanu vai viņa atcelšanu un cita likvidatora iecelšanu;

3) likvidācijas pabeigšanu un likvidatora pārskata apstiprināšanu.

(2) Tiesa izskata arī sūdzības par likvidatora rīcību un izlemj citus ar likvidāciju saistītos jautājumus.

(3) Tiesa sakarā ar šajā pantā minēto jautājumu izskatīšanu var pieprasīt, lai likvidators iesniedz savas darbības pārskatu vai citu informāciju.

(4) Pieteikumus un sūdzības tiesa izskata 15 dienu laikā no to saņemšanas dienas. Uz tiesas sēdi tiek aicināts pieteikuma vai sūdzības iesniedzējs, likvidators, tiesas noteiktie kredītiestādes pārstāvji un personas, kuru

piedalīšanās kredītiestādes likvidācijā ir obligāta. Uzaicināto personu neierašanās nav šķērslis jautājuma izskatīšanai tiesas sēdē. Taču tiesa var atzīt, ka kredītiestādes pārstāvjiem vai personām, kuru piedalīšanās likvidācijā ir obligāta, jāierodas uz tiesas sēdi, un likt viņus atvest piespiedu kārtā.

(5) Par pieteikumu un sūdzību izskatīšanu tiesa pieņem lēmumus, kuri nav pārsūdzami.

381.pants. Sanācijas atcelšana

(Izslēgts ar 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023.)

382.pants. Lēmums par bankrota procedūras uzsākšanu

(Izslēgts ar 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023.)

383.pants. Maksātnespējas procesa un likvidācijas izdevumu un parādu segšanas kārtības apstrīdēšana

(1) Pēc kreditora vai kreditoru grupas pieteikuma tiesa lemj par to, vai administratora vai likvidatora lēmums, ar kuru noteikta maksātnespējas procesa vai likvidācijas izdevumu un parādu segšanas kārtība, atbilst likumam.

(2) Ja tiesa konstatē, ka administratora noteiktā maksātnespējas procesa izdevumu un parādu segšanas kārtība vai likvidatora noteiktā likvidācijas izdevumu un parādu segšanas kārtība neatbilst likumam, tā pieņem lēmumu, kurā nosaka maksātnespējas procesa vai likvidācijas izdevumu un parādu segšanas kārtību, vienlaikus, ja nepieciešams, izlemjot jautājumu par nepamatoto maksātnespējas procesa vai likvidācijas izdevumu segšanu no administratora vai likvidatora nodrošinājuma.

384. pants. Lēmums par maksātnespējas procesa pabeigšanu

Par maksātnespējas procesa pabeigšanu tiesa lemj pēc administratora pieteikuma, kuram pievienoti dokumenti, kas apliecina naudas izmaksas.

(16.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 29.03.2023.)

385.pants. Lēmums par likvidācijas pabeigšanu

(1) Par likvidācijas pabeigšanu tiesa lemj pēc likvidatora pieteikuma.

(2) Tiesa pieņem lēmumu par likvidācijas pabeigšanu, vienlaikus apstiprinot likvidatora pārskatu par visu likvidācijas periodu.

(3) *(Izslēgta ar 16.03.2023. likumu)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023.)

386.pants. Sūdzības par administratora vai likvidatora rīcību

(1) Izskatot sūdzību par administratora vai likvidatora rīcību, tiesa var pieprasīt administratora vai likvidatora darbības pārskatu un Latvijas Bankas atzinumu par administratora vai likvidatora darbību un lemt par viņa atcelšanu.

(2) Ja tiesa atzīst, ka pārsūdzētā rīcība neatbilst likumam, tā apmierina sūdzību un uzdod administratoram vai likvidatoram novērst pieļauto pārkāpumu.

(3) Ja tiesa konstatē, ka pārsūdzētā rīcība ir likumīga, tā sūdzību noraida.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2001., 11.11.2021. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023.)

387.pants. Lēmums par administratora vai likvidatora atkāpšanās pieņemšanu vai viņa atcelšanu

(1) Tiesa pieņem administratora vai likvidatora atkāpšanos, ja viņš iesniedz motivētu iesniegumu, kuram pievienots viņa darbības pārskats.

(2) Administratoru vai likvidatoru var atcelt tiesa pēc Latvijas Bankas pieteikuma. Pieteikumam pievienojams Latvijas Bankas lēmums par neuzticības izteikšanu administratoram vai likvidatoram sakarā ar kādu no šādiem apstākļiem:

1) administrators vai likvidators neatbilst Kredītiestāžu likuma 131.panta pirmās daļas vai 131.[1] panta pirmās daļas noteikumiem vai atklājas kāds no 132. vai 132.[1] pantā minētajiem apstākļiem;

2) administrators vai likvidators nav kompetents;

3) administrators vai likvidators ļaunprātīgi izmanto savas pilnvaras.

(3) Tiesa var izskatīt jautājumu par administratora vai likvidatora atcelšanu pēc kreditora vai kreditoru grupas pieteikuma vai savas iniciatīvas, ja tās rīcībā ir pierādījumi, ka administrators vai likvidators, pildot savus pienākumus, neievēro Kredītiestāžu likuma un citu normatīvo aktu noteikumus un tiesas nolēmumus, neatbilst Kredītiestāžu likuma 131.panta pirmās daļas vai 131.[1] panta pirmās daļas noteikumiem vai atklājas kāds no 132. vai 132.[1] pantā minētajiem apstākļiem, administrators vai likvidators nav kompetents vai ļaunprātīgi izmanto savas pilnvaras.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2001., 12.02.2009., 11.11.2021. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023.)

388. pants. Jauna administratora vai likvidatora iecelšana administratora vai likvidatora atkāpšanās vai atcelšanas gadījumā

(1) Administratora atkāpšanās vai atcelšanas gadījumā tiesa nekavējoties par administratoru ieceļ administratora amata kandidātu, kuru izvēlas no Pretendentu saraksta, izmantojot Tiesu informatīvās sistēmas nodrošinātu automatizētu atlasi, kā arī nosaka termiņu nodrošinājumu apstiprinoša dokumenta iesniegšanai.

(2) Konstatējis, ka attiecībā uz administratora amata kandidātu pastāv ierobežojumi administratora pienākumu pildīšanai konkrētajā kredītiestādes maksātnespējas procesā, tiesnesis pieņem lēmumu par atteikumu iecelt administratora amata kandidātu par administratoru. Tiesnesis pieņem lēmumu par administratora amata kandidāta iecelšanu par administratoru šā panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā.

(3) Likvidatora atkāpšanās vai atcelšanas gadījumā tiesa pēc Latvijas Bankas ieteikuma nekavējoties ieceļ citu likvidatoru, kā arī nosaka termiņu nodrošinājumu apstiprinoša dokumenta iesniegšanai.

(16.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 29.03.2023. Panta jaunā redakcija stājas spēkā 01.09.2023. Sk. pārejas noteikumu 181. punktu)

389.pants. Vairāku administratoru vai likvidatoru iecelšana

(Izslēgts ar 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023.)

48.nodaļa
Streika vai streika pieteikuma atzīšana par nelikumīgu

390.pants. Pieteikuma iesniegšana

(1) Pieteikumu par streika vai streika pieteikuma atzīšanu par nelikumīgu saskaņā ar Streiku likumā minēto pamatu un noteikto kārtību var iesniegt darba devējs.

(2) Pieteikums par streika vai streika pieteikuma atzīšanu par nelikumīgu iesniedzams tiesai pēc streika norises vietas.

391.pants. Pieteikuma saturs

(1) Pieteikumā norāda streika pieteicējus, streika pieteicēju vai streikotāju prasības, streika komitejas vadītāju, sastāvu, atrašanās vietu, Streiku likumā minēto pamatu, saskaņā ar kuru streiks vai streika pieteikums atzīstams par nelikumīgu.

(2) Pieteikumam pievieno darba devēja un darbinieku vai darbinieku arodorganizācijas streika sarunu protokolu.

392.pants. Pieteikuma izskatīšana

(1) Tiesa izskata pieteikumu 10 dienu laikā no tā saņemšanas dienas. Pieteikumu izskata tiesas sēdē, par kuru iepriekš paziņo darba devējam, Valsts darba inspekcijai un streika komitejai.

(2) Pieteikuma iesniedzēja piedalīšanās tiesas sēdē ir obligāta. Viņa neierašanās gadījumā tiesai ir pamats lietu izbeigt.

393.pants. Prokurora piedalīšanās obligātums

Lietas sakarā ar pieteikumiem par streika vai streika pieteikuma atzīšanu par nelikumīgu tiesa izskata, obligāti piedaloties prokuroram.

394.pants. Tiesas spriedums par pieteikumu

(1) Izskatījusi pieteikumu, tiesa taisa spriedumu, ar kuru:

1) atzīst darba devēja pieteikumu par nepamatotu un noraida to;

2) atzīst darba devēja pieteikumu par pamatotu, bet streiku vai streika pieteikumu par nelikumīgu.

(2) Tiesas spriedums ir galīgs un apelācijas kārtībā nav pārsūdzams.

48.[1] nodaļa
Lokauta vai lokauta pieteikuma atzīšana par nelikumīgu

(Nodaļa 31.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

394.[1] pants. Pieteikuma iesniegšana

(1) Pieteikumu par lokauta vai lokauta pieteikuma atzīšanu par nelikumīgu saskaņā ar Darba strīdu likumā minēto pamatu un noteikto kārtību var iesniegt darbinieku pārstāvji.

(2) Pieteikums par lokauta vai lokauta pieteikuma atzīšanu par nelikumīgu iesniedzams tiesai pēc lokauta norises vietas.

394.[2] pants. Pieteikuma saturs

Pieteikumā norāda lokauta pieteicēju un Darba strīdu likumā minēto pamatu, saskaņā ar kuru lokauts vai lokauta pieteikums atzīstams par nelikumīgu.

394.[3] pants. Pieteikuma izskatīšana

(1) Tiesa izskata pieteikumu 10 dienu laikā no tā saņemšanas dienas. Pieteikumu izskata tiesas sēdē, par kuru iepriekš paziņo darbinieku pārstāvjiem, Valsts darba inspekcijai un lokauta pieteicējiem.

(2) Pieteikuma iesniedzēja piedalīšanās tiesas sēdē ir obligāta. Ja pieteikuma iesniedzējs neierodas uz tiesas sēdi, tiesai ir pamats lietu izbeigt.

394.[4] pants. Prokurora piedalīšanās obligātums

Lietas sakarā ar pieteikumiem par lokauta vai lokauta pieteikuma atzīšanu par nelikumīgu tiesa izskata, obligāti piedaloties prokuroram.

394.[5] pants. Tiesas spriedums par pieteikumu

(1) Izskatījusi pieteikumu, tiesa taisa spriedumu, ar kuru darbinieku pārstāvju pieteikumu atzīst par:

1) nepamatotu un noraida to;

2) pamatotu, bet lokautu vai lokauta pieteikumu par nelikumīgu.

(2) Tiesas spriedums ir galīgs un apelācijas kārtībā nav pārsūdzams.

48.[2] nodaļa
Fiziskās personas atbrīvošanas no parādsaistībām atcelšanas lietas

(Nodaļa 15.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

394.[6] pants. Fiziskās personas atbrīvošanas no parādsaistībām atcelšanas lietu piekritība

(1) Fiziskās personas atbrīvošanas no parādsaistībām atcelšanas lietu izskata tiesa pēc parādnieka deklarētās dzīvesvietas, bet, ja tādas nav, — pēc dzīvesvietas.

(2) Lietu izskata, pamatojoties uz pieteikumu par fiziskās personas atbrīvošanas no parādsaistībām atcelšanu, kuru iesniedz kreditors, zvērināts notārs, kurš taisījis notariālo aktu par fiziskās personas atbrīvošanu no parādsaistībām, vai cita persona, kuras likumiskās tiesības ir aizskartas.

(15.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

394.[7] pants. Pieteikuma izlemšana par fiziskās personas atbrīvošanas no parādsaistībām atcelšanu

(1) Pieteikuma noraksts nosūtāms personai, par kuras atbrīvošanas no parādsaistībām atcelšanu iesniegts pieteikums, nosakot tai paskaidrojumu iesniegšanai laiku, ne ilgāku par 30 dienām.

(2) Ja pieteikuma iesniedzējs nav zvērināts notārs, kurš taisījis notariālo aktu par fiziskās personas atbrīvošanu no parādsaistībām, tiesa par lietas ierosināšanu informē zvērinātu notāru, kurš taisījis notariālo aktu par fiziskās personas atbrīvošanu no parādsaistībām, vienlaikus nosakot termiņu, ne ilgāku par 30 dienām, notariālā akta par fiziskās personas atbrīvošanu no parādsaistībām un citu lietas materiālu atvasinājumu iesniegšanai tiesā.

(3) Pieteikuma pieņemšana neaptur tā notariālā akta darbību, ar kuru fiziskā persona atbrīvota no parādsaistībām.

(4) Par tiesas lēmumu par atteikšanos pieņemt pieteikumu tā iesniedzējs var iesniegt blakus sūdzību.

(5) Ja, izskatot šā panta ceturtajā daļā minēto blakus sūdzību, tiesa atceļ lēmumu, tiesa nodod jautājuma izskatīšanu tai tiesai, kura lēmumu pieņēmusi.

(15.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

394.[8] pants. Pieteikuma izskatīšana par fiziskās personas atbrīvošanas no parādsaistībām atcelšanu un tiesas spriedums

(1) Pieteikumu izskata rakstveida procesā, nerīkojot tiesas sēdi, izņemot gadījumu, kad tiesa uzskata par nepieciešamu pieteikumu izskatīt tiesas sēdē vai to lūdz lietas dalībnieks, pamatojot savu lūgumu.

(2) Ja tiesa apmierina pieteikumu, tā sprieduma norakstu pēc sprieduma spēkā stāšanās nosūta atbildīgajai iestādei, kas veic ierakstus maksātnespējas reģistrā, un zvērinātam tiesu izpildītājam, kura lietvedībā ir izpildu lieta pret parādnieku.

(3) Lietas dalībnieki spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, ja pastāv kāds no šā likuma 440.[2] pantā minētajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

(15.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

48.[3] nodaļa
Nekustamā īpašuma ieguvēja ievešana valdījumā

(Nodaļa 11.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

394.[9] pants. Lietu piekritība

Pieteikums par nekustamā īpašuma ieguvēja ievešanu nekustamā īpašuma valdījumā iesniedzams tiesai, kas apstiprinājusi nekustamā īpašuma izsoles aktu (613. pants), pēc tam, kad lēmums par izsoles akta apstiprināšanu ir stājies spēkā.

(11.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

394.[10] pants. Pieteikuma saturs

(1) Pieteikumā norāda informāciju par nekustamo īpašumu, kura valdījumā ievešana veicama, un ieguvēju.

(2) Ja tiek lūgta ievešana valdījumā nekustamā īpašumā, kurā telpas tiek lietotas uz iepriekš noslēgta īres līguma pamata, pieteikumam pievieno:

1) dokumentus, kas apliecina likumā noteiktās prasības izpildi par īrnieka informēšanu par nekustamā īpašuma īpašnieka maiņu un pienākumu dzīvojamās telpas atbrīvot divu mēnešu laikā, vai

2) zvērināta notāra izdotu apliecību par personām, kuras notāra aicinājumā noteiktajā termiņā iesniegušas paziņojumu par dzīvojamās telpas īres līgumu, kopā ar dokumentiem, kas apliecina likumā noteiktās prasības izpildi par īrnieka informēšanu par pienākumu dzīvojamās telpas atbrīvot mēneša laikā, vai

3) zvērināta notāra izdotu apliecību par to, ka notāra uzaicinājumā noteiktajā termiņā neviena persona, kurai ir tiesības īrēt dzīvojamo telpu, nav pieteikusies.

(11.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

394.[11] pants. Pieteikuma izskatīšana

(1) Pieteikumu izskata rakstveida procesā 20 dienu laikā no pieteikuma saņemšanas dienas, iepriekš par to paziņojot pieteicējam.

(2) Izskatot pieteikumu, nav piemērojams šā likuma 258. pants.

(11.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

394.[12] pants. Tiesas lēmums

Atzinusi pieteikumu par pamatotu, tiesa taisa lēmumu par iesniedzēja ievešanu nekustamā īpašuma valdījumā. Tiesas atteikumu ievest nekustamā īpašuma valdījumā pieteicējs var pārsūdzēt apelācijas kārtībā.

(11.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

Septītā sadaļa
Saistību izpildīšana tiesas ceļā

49.nodaļa
Nekustamā īpašuma labprātīga pārdošana izsolē tiesas ceļā

395.pants. Piekritība

Pieteikums par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā iesniedzams rajona (pilsētas) tiesai pēc nekustamā īpašuma atrašanās vietas.

396.pants. Pieteikums par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā

(1) Pieteikumu par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā var iesniegt īpašnieks vai ķīlas ņēmējs, kuram ir tiesības pārdot ķīlu par brīvu cenu.

(2) Pieteikumam par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā pievienojami pārdošanas nosacījumi un izdruka no attiecīgā zemesgrāmatas nodalījuma, kurā norādīti spēkā esošie ieraksti un atzīmes, bet, ja pieteikumu iesniedzis ķīlas ņēmējs, — arī ķīlas līgums, pierādījumi par parādnieka brīdinājumu, ja vien no likuma neizriet, ka šāds brīdinājums nav nepieciešams. Apliecinājums par brīdinājuma izsniegšanu var būt arī zvērināta tiesu izpildītāja vai viņa palīga sastādīts akts par atteikšanos saņemt brīdinājumu.

(3) Pārdošanas nosacījumos norāda:

1) pārdodamā nekustamā īpašuma sastāvu;

2) nekustamā īpašuma apgrūtinājumus un ieķīlājumus;

3) izsoles sākumcenu;

4) nosolītās augstākās cenas samaksas veidu un kārtību;

5) tiesības nekustamajā īpašumā, kuras īpašnieks patur sev;

6) citus pārdošanas nosacījumus, kurus pārdevējs atzīst par nepieciešamiem.

(4) Ja pārdodamais nekustamais īpašums atrodas vairāku personu kopīgā īpašumā, tad, nosakot pārdošanu izsolē tiesas ceļā pēc īpašnieka pieteikuma, ir vajadzīga visu kopīpašnieku piekrišana.

(5) Ja vienam un tam pašam ķīlas ņēmējam viena un tā paša parādnieka nekustamajiem īpašumiem ir reģistrētas pirmās hipotēkas un tie savstarpēji ir funkcionāli saistīti vai tiem ir kopēja robeža, pieteicējam ir tiesības lūgt tiesu pieteikumā norādītos nekustamos īpašumus izsolīt kā kopību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 05.02.2009. likumu, Satversmes tiesas 24.11.2010. spriedumu, 20.12.2010., 08.09.2011. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

397.pants. Tiesneša lēmums

(1) Pieteikumu par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē izskata tiesnesis vienpersoniski uz iesniegtā pieteikuma un tam pievienoto dokumentu pamata septiņu dienu laikā no pieteikuma iesniegšanas dienas, nepaziņojot par to pieteicējam un parādniekam.

(2) Tiesnesis pieņem lēmumu atļaut pārdošanu izsolē, pārliecinājies, ka:

1) nekustamais īpašums pieder pieteikuma iesniedzējam vai ķīlas ņēmēja parādniekam un ķīlas ņēmējam ir tiesības nekustamo īpašumu pārdot par brīvu cenu;

2) nav likumīgu šķēršļu šā nekustamā īpašuma pārdošanai ar pieteikumā norādītajiem nosacījumiem.

(31.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

398.pants. Izsoles kārtība

Pārdošanu izsolē veic tiesu izpildītājs kārtībā, kāda šajā likumā noteikta tiesas spriedumu izpildei, ievērojot Civillikuma 2075., 2083., 2084., 2087., 2089. un 2090.panta noteikumus un šādus nosacījumus:

1) nekustamais īpašums aprakstāms un novērtējams tikai tajā gadījumā, ja to lūdz persona, uz kuras pieteikuma pamata notiek pārdošana;

2) sludinājumā norādāmi pārdošanas nosacījumi, kā arī tas, ka pārdošana ir labprātīga;

3) izsoli uzsāk, nolasot pārdošanas nosacījumus;

4) pēc pieteikuma iesniedzēja lūguma izsoli var atzīt par notikušu arī tajā gadījumā, ja ieradies tikai viens pircējs;

5) ja saskaņā ar pārdošanas nosacījumiem nosolītās augstākās cenas pieņemšana ir atkarīga no personas, uz kuras pieteikuma pamata notiek pārdošana, un ja viņš pārdošanas nosacījumos paredzētajā vai tiesas noteiktajā laikā par to nav izteicies, atzīstams, ka viņš klusējot piekritis nosolītajai augstākajai cenai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

399.pants. Pircējam izsniedzamie dokumenti

(1) Pēc tam, kad nekustamā īpašuma pircējs izpildījis visus pārdošanas nosacījumus, rajona (pilsētas) tiesa lemj par izsoles akta apstiprināšanu (611. un 613.pants) un pārdotā nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz pircēja vārda. Ja nekustamā īpašuma īpašniekam ir pasludināts maksātnespējas process, par izsoles akta apstiprināšanu un pārdotā nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz pircēja vārda lemj rajona (pilsētas) tiesa, kuras tiesvedībā atrodas juridiskās personas maksātnespējas procesa lieta.

(2) Tiesas lēmumu kopā ar izsoles nosacījumiem un izsoles aktu izsniedz pircējam.

(19.06.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.09.2010., 11.09.2014. un 25.10.2018. likumu, kas stājas spēkā 28.11.2018. Grozījums pirmajā daļā par vārdu "rajona (pilsētas) tiesas zemesgrāmatu nodaļa" aizstāšanu ar vārdiem "rajona (pilsētas) tiesa" stājas spēkā 01.06.2019. Sk. pārejas noteikumu 151. punktu)

50.nodaļa
Saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšana

400.pants. Saistības, pēc kurām pieļaujama bezstrīdus piespiedu izpildīšana

(1) Saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšana pieļaujama:

1) pēc līgumiem par saistībām, kas nodrošinātas ar publisku hipotēku vai komercķīlu;

2) pēc notariāli apliecinātiem un tiem juridiskā spēka ziņā pielīdzinātiem terminētiem līgumiem par naudas samaksu vai par kustamās mantas atdošanu;

3) pēc notariāli apliecinātiem vai zemesgrāmatā ierakstītiem terminētiem īpašuma nomas vai īres līgumiem, kas paredz nomnieka vai īrnieka pienākumu termiņa notecējuma dēļ vai nomas vai īres maksas nesamaksas dēļ atbrīvot nomāto vai īrēto īpašumu, kā arī pienākumu samaksāt nomas vai īres maksu;

4) pēc protestētiem vekseļiem, kuri nav izdoti notariālā akta formā.

(1^1) Šā panta pirmā daļa nav piemērojama Notariāta likuma D^1 sadaļā noteiktajā kārtībā taisītiem notariālajiem aktiem.

(2) Šā panta pirmajā daļā norādītās saistības nav pakļautas bezstrīdus piespiedu izpildīšanai, ja:

1) šī izpildīšana vērsta pret valsts vai pašvaldības īpašumu;

2) saistība ir dzēsta ar noilgumu, kura notecējums neapšaubāmi redzams no paša akta.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.05.2013., 25.03.2021. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022. Pirmās daļas 4. punkta jaunā redakcija stājas spēkā 01.10.2022. Sk. pārejas noteikumu 178. punktu)

401.pants. Personas, kuras var iesniegt pieteikumu par bezstrīdus piespiedu izpildīšanu

Iesniegt pieteikumu par bezstrīdus piespiedu izpildīšanu var:

1) persona, uz kuras vārda akts (līgums, vekselis) izdots;

2) persona, kurai akts nodots ar atsevišķu zemesgrāmatas aktu vai notariālu aktu;

3) minēto personu mantinieks, ja viņa mantojuma tiesības pierādītas ar tiesas spriedumu, mantojuma apliecību vai Eiropas mantošanas apliecību par testamenta stāšanos likumīgā spēkā vai apstiprināšanu mantojuma tiesībās, vai tiesas lēmumu, ar kuru viņš ievests novēlētās mantas valdījumā (Civillikuma 638.pants), vai tiesas lēmumu vai notāra apliecinājumu, ar kuru atzīts, ka viņš mantojumu pieņēmis (Civillikuma 697.pants);

4) galvinieks, kurš samaksājis parādnieka vietā uz tiesas sprieduma pamata vai piespiedu izpildīšanas kārtībā, vai arī kura izdarītā samaksa ir apstiprināta ar uzrakstu uz akta;

5) pēc nekustamā īpašuma nomas vai īres līgumiem — šā īpašuma ieguvējs, ja ieguvēja tiesības apliecinātas ar zemesgrāmatas aktu vai ar šā panta 3.punktā norādītajiem dokumentiem par īpašuma pāreju mantošanas ceļā;

6) pēc protestētiem vekseļiem — vekseļa turētājs, kura vārdā vekselis protestēts, kā arī galvinieks, indosants (žirants) un starpnieks, kuri vekseli samaksājuši un ceļ regresa prasījumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 23.05.2013. un 28.05.2015. likumu, kas stājas spēkā 02.07.2015. Grozījums 3.punktā stājas spēkā 17.08.2015. Sk. pārejas noteikumu 108.punktu)

402.pants. Personas, pret kurām pieļaujama bezstrīdus piespiedu izpildīšana

Bezstrīdus piespiedu izpildīšana pieļaujama:

1) pret personu, kuras vārdā akts izdots (līgumslēdzējs), bet pēc protestēta vekseļa — pret visām par to atbildīgajām personām;

2) pret galvinieku, ja viņš uzņēmies saistību kā pats parādnieks (Civillikuma 1702.panta otrā daļa);

3) pret saistību uzņēmušās personas mantinieku, ja par mantojuma pieņemšanu ir šā likuma 401.panta 3.punktā minētie pierādījumi.

403.pants. Piekritība

(1) Pieteikumi par bezstrīdus piespiedu izpildīšanu naudas maksājumu saistībās, kustamās mantas atdošanas saistībās vai saistībās pēc līgumiem, kas nodrošinātas ar komercķīlu, iesniedzami rajona (pilsētas) tiesai pēc parādnieka deklarētās dzīvesvietas, bet, ja tādas nav, — pēc dzīvesvietas vai juridiskās adreses.

(2) Pieteikumi par bezstrīdus piespiedu izpildīšanu pēc nekustamā īpašuma ieķīlājuma aktiem un pēc saistībām atstāt vai atdot nomāto vai īrēto nekustamo īpašumu iesniedzami rajona (pilsētas) tiesai pēc nekustamā īpašuma atrašanās vietas. Ja saistība nodrošināta ar vairākiem nekustamiem īpašumiem un pieteikumi piekrīt dažādu rajona (pilsētas) tiesu izskatīšanai, pieteikumu izskata rajona (pilsētas) tiesa pēc pieteicēja izvēles — pēc viena nekustamā īpašuma atrašanās vietas.

(3) Pieteikumi par bezstrīdus piespiedu izpildīšanu pēc kuģa hipotēkas obligācijas iesniedzami rajona (pilsētas) tiesai pēc hipotēkas reģistrācijas vietas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.09.2011., 04.08.2011., 29.11.2012. un 25.10.2018. likumu, kas stājas spēkā 28.11.2018. Grozījumi pantā stājas spēkā 01.06.2019. Sk. pārejas noteikumu 151. punktu)

404.pants. Pieteikuma saturs

(1) Pieteikumā norāda, kādu saistību un pēc kāda akta kreditors lūdz pakļaut bezstrīdus piespiedu izpildīšanai.

(1^1) Pieteikumā norāda apliecinājumu, ka tiesai sniegtas patiesas ziņas par faktiem un pieteicējs vai pārstāvis, ja pieteikumu iesniedz pārstāvis, ir informēts, ka Krimināllikums paredz atbildību par nepatiesa pieteikuma sniegšanu.

(2) Pieteikumā par bezstrīdus piespiedu izpildīšanu par naudas samaksu norāda piedzenamo galveno parādu, līgumsodu un procentus — kā nolīgtos, tā likumā noteiktos, bet pēc vekseļa — arī ar protestu saistītos izdevumus un likumā noteikto atlīdzību, kā arī kredītiestādes nosaukumu un konta numuru, kurā veicama samaksa.

(3) Pieteikumam pievieno:

1) bezstrīdus piespiedu kārtībā izpildāmo aktu;

1^1) pēc protestēta papīra formas vekseļa — vekseli, tā atvasinājumu un protesta aktu papīra formā;

1^2) pēc protestēta elektroniskā vekseļa — elektronisko vekseli un elektronisku protesta aktu;

2) dokumentu par valsts nodevas samaksu, izņemot gadījumu, kad pieteikums iesniegts un samaksa veikta tiešsaistes sistēmā;

3) pierādījumu par brīdinājuma izsniegšanu parādniekam (tajā skaitā nekustamā īpašuma īpašniekam vai komercķīlas devējam), ja no likuma neizriet, ka šāds brīdinājums nav nepieciešams. Apliecinājums par brīdinājuma izsniegšanu var būt arī zvērināta tiesu izpildītāja vai viņa palīga sastādīts akts par atteikšanos saņemt brīdinājumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.09.2011., 19.12.2013., 22.06.2017., 25.03.2021. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

405.pants. Tiesneša lēmums

(1) Pieteikumu par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu izlemj tiesnesis vienpersoniski uz iesniegtā pieteikuma un tam pievienoto dokumentu pamata septiņu dienu laikā no pieteikuma iesniegšanas dienas, nepaziņojot par to pieteicējam un parādniekam.

(2) Tiesnesis, pārbaudījis iesniegtā pieteikuma pamatotību un atzinis, ka tas apmierināms, pieņem lēmumu, ar kuru nosaka, kāda saistība un kādā apmērā ir izpildāma bezstrīdus piespiedu kārtībā. Lēmumu paziņo pieteicējam un parādniekam.

(2^1) Ja lēmumā noteikts personas pienākums atbrīvot nomāto vai īrēto īpašumu pirms līgumā noteiktā termiņa beigām, tiesnesis šajā daļā nosaka divu mēnešu termiņu lēmuma labprātīgai izpildei.

(3) Tiesneša lēmums stājas spēkā nekavējoties, un tam ir izpildu dokumenta spēks. Lēmums izpildāms saskaņā ar sprieduma izpildīšanas noteikumiem. Tas iesniedzams izpildīšanai kopā ar bezstrīdus piespiedu izpildīšanai pakļautā akta norakstu.

(4) Ja tiesnesis atzīst, ka pieteikums nav pamatots vai pieteikumā norādītā līgumsoda apmērs ir nesamērīgs ar galveno parādu, vai izpildāmais akts satur patērētāju tiesības aizskarošus netaisnīgus līguma noteikumus, viņš pieņem lēmumu par tā noraidīšanu. Lēmumu kopā ar iesniegtajiem dokumentiem tiesnesis nosūta pieteicējam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 25.03.2021. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

406.pants. Bezstrīdus piespiedu izpildīšanas apstrīdēšanas kārtība

(1) Ja parādnieks uzskata, ka kreditora prasījums nav pamatots pēc būtības, viņš sešu mēnešu laikā no lēmuma nosūtīšanas dienas var celt prasību pret kreditoru, lai apstrīdētu prasījumu. Prasība ceļama tiesā šajā likumā noteiktajā prasības celšanas vispārējā kārtībā.

(2) Ja parādnieks uzskata, ka kreditora prasījums nav pamatots pēc būtības, viņš sešu mēnešu laikā no dienas, kad zvērināta notāra izsniegts notariālais izpildu akts nosūtīts parādniekam, var celt pret kreditoru prasību, lai apstrīdētu prasījumu.

(3) Ceļot prasību, parādnieks var lūgt apturēt bezstrīdus piespiedu izpildīšanu vai zvērināta notāra izsniegta notariālā izpildu akta izpildīšanu, bet, ja piedzinējs šādā kārtībā jau saņēmis apmierinājumu, — lūgt nodrošināt prasību.

(3[1]) Ceļot prasību pret kreditoru, lai apstrīdētu prasījumu, kas pamatots ar tiesas nolēmumu par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu, maksātnespējas procesa administrators var lūgt tiesu piemērot pagaidu aizsardzības līdzekli — balsstiesību atņemšanu.

(4) Pieņemot lēmumu par parādnieka pieteikumu par bezstrīdus piespiedu izpildīšanas vai notariālā izpildu akta izpildīšanas apturēšanu, tiesa vai tiesnesis ņem vērā prasības pirmšķietamo (*prima facie*) formālo juridisko pamatojumu.

(4[1]) Pieņemot lēmumu par maksātnespējas procesa administratora pieteikumu par pagaidu aizsardzības līdzekli — balsstiesību atņemšanu, tiesa ņem vērā prasības pirmšķietamo (*prima facie*) formālo juridisko pamatojumu. Tiesas lēmums nav pārsūdzams.

(5) Lēmums par parādnieka pieteikumu par bezstrīdus piespiedu izpildīšanas vai notariālā izpildu akta izpildīšanas apturēšanu, ar kuru parādnieka pieteikums apmierināts, nav pārsūdzams un ir izpildāms nekavējoties pēc tā pieņemšanas. Par lēmumu, ar kuru pieteikums noraidīts, parādnieks var iesniegt blakus sūdzību.

(6) Pēc kreditora motivēta pieteikuma tiesa, kura apturējusi izpildi vai kuras lietvedībā atrodas lieta, kas izskatāma pēc būtības, var atcelt izpildes apturēšanu. Lēmums par izpildes apturēšanas atcelšanu nav pārsūdzams un ir izpildāms nekavējoties pēc tā pieņemšanas. Par lēmumu, ar kuru pieteikums noraidīts, kreditors var iesniegt blakus sūdzību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012., 23.05.2013., 30.10.2014., 12.02.2015. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

50.[1] nodaļa
Saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā

(Nodaļa 31.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

406.[1] pants. Saistības, pēc kurām pieļaujama piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā

(1) Saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā pieļaujama maksājuma saistībās, kuras pamatotas ar dokumentu un kurām ir iestājies izpildes termiņš, kā arī maksājuma saistībās par tādas atlīdzības samaksu, kas nolīgta līgumā par preces piegādi, preces pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu, ja šīs saistības ir pamatotas ar dokumentu un tām nav noteikts izpildes termiņš. Saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā pieļaujama arī maksājuma saistībās, kuras izriet no zemes likumiskās lietošanas tiesībām un kurās iestājies izpildes termiņš.

(2) Saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā nav pieļaujama:

1) par maksājumiem, kas ir saistīti ar neizpildītu pretizpildījumu;

2) ja parādniekam nav deklarētās dzīvesvietas;

3) ja parādnieka deklarētā dzīvesvieta vai juridiskā adrese nav Latvijas Republikā;

4) ja pieprasītais līgumsods pārsniedz 10 procentus no galvenā parāda summas;

5) ja pieprasītie procenti pārsniedz galvenā parāda summu;

6) par maksājuma saistībām, ja parāda summa pārsniedz 15 000 *euro*;

7) par solidārām maksājuma saistībām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 07.09.2006., 05.02.2009., 08.09.2011., 29.11.2012., 19.12.2013., 06.06.2024. un 21.05.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2026. Sk. pārejas noteikumu 188. punktu)

406.[2] pants. Piekritība

(1) Saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā tiek ierosināta pēc kreditora pieteikuma.

(2) Pieteikums par saistības piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā ir piekritīgs rajona (pilsētas) tiesai, ja parādnieka deklarētā dzīvesvieta vai juridiskā adrese ir Latvijas Republikā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 04.08.2011., 29.11.2012., 25.10.2018., 11.11.2021. un 21.05.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2026. Sk. pārejas noteikumu 188. punktu)

406.[3] pants. Pieteikuma iesniegšana

(1) Pieteikumu iesniedz, izmantojot tiešsaistes sistēmā pieejamo tiešsaistes formu.

(2) Pieteikumā norādāms:

1) *(izslēgts ar 11.11.2021. likumu);*

2) pieteicēja vārds, uzvārds, personas kods, juridiskajai personai — tās nosaukums, reģistrācijas numurs un norāde, ka pieteicējs piekrīt saziņai ar tiesu izmantot tiešsaistes sistēmu;

3) parādnieka vārds, uzvārds, personas kods; juridiskajai personai — nosaukums un reģistrācijas numurs;

4) pieteicēja pārstāvja (ja pieteikumu iesniedz pārstāvis) vārds, uzvārds, personas kods, juridiskajai personai — tās nosaukums, reģistrācijas numurs un norāde, ka pieteicēja pārstāvis piekrīt saziņai ar tiesu izmantot tiešsaistes sistēmu;

5) maksājuma saistība, sakarā ar kuru tiek iesniegts pieteikums, norādot saistību pamatojošo dokumentu identificējošu informāciju vai, ja zemes likumiskās lietošanas tiesībās saistība netiek pamatota ar dokumentu, — saistības pamatojumu un saistības izpildes termiņu, kā arī kredītiestādes nosaukumu un konta numuru, kurā veicama samaksa, ja tāds ir;

6) pieprasītā summa un tās aprēķins, norādot galveno parādu, līgumsodu, nolīgtos vai likumā noteiktos procentus un tiesas izdevumus;

7) pieteicēja apliecinājums, ka prasījums nav atkarīgs no pretizpildījuma vai ka pretizpildījums ir izdarīts, vai ka maksājuma saistība nav solidāra;

8) lūgums tiesai izsniegt parādniekam brīdinājumu;

9) lūgums izlemt par maksājuma saistības piespiedu izpildi un valsts nodevas piedziņu;

9[1]) apliecinājums, ka iepriekš par pieteikumu starp tām pašām pusēm, par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata nav pieņemts lēmums par tiesvedības izbeigšanu saistības piespiedu izpildīšanai brīdinājuma kārtībā sakarā ar parādnieka iebildumiem;

10) apliecinājums, ka tiesai sniegtas patiesas ziņas par faktiem un pieteicējs vai pārstāvis, ja pieteikumu iesniedz pārstāvis, ir informēts, ka Krimināllikums paredz atbildību par nepatiesa pieteikuma sniegšanu.

(2[1]) *(Izslēgta ar 27.02.2025. likumu)*

(3) Iesniedzot pieteikumu, tiešsaistes sistēmā samaksājama valsts nodeva.

(4) Pieteikuma neatbilstība šā likuma 406.[1], 406.[2] un 406.[3] panta prasībām ir šķērslis pieteikuma iesniegšanai.

(5) Samaksātā valsts nodeva tiek ieskaitīta, ja prasību ceļ prasības tiesvedības kārtībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 29.11.2012., 19.12.2013., 23.04.2015., 23.11.2016., 01.06.2017., 01.03.2018., 11.11.2021., 09.11.2021., 16.06.2022., 06.06.2024., 27.02.2025. un 21.05.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2026. Sk. pārejas noteikumu 188. punktu)

406.[4] pants. Pieteikuma nepieņemšanas pamats

(Izslēgts ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

406.[5] pants. Brīdinājuma saturs

(1) Brīdinājums noformējams, izmantojot tiešsaistes sistēmā pieejamo tiešsaistes formu.

(2) Brīdinājumā norādāms:

1) brīdinājuma numurs un tās tiesas nosaukums, kura izsaka brīdinājumu;

2) pieteicējs, maksājuma saistība, saistību pamatojošo dokumentu identificējoša informācija vai saistības pamatojums, saistības izpildes termiņš, pieprasītā summa un tās aprēķins, kredītiestādes nosaukums un konta numurs, kurā veicama samaksa, ja tāds ir;

3) parādnieks;

4) tas, ka tiesa nav pārbaudījusi prasījuma pamatotību;

5) priekšlikums parādniekam 30 dienu laikā no brīdinājuma izsniegšanas dienas samaksāt pieteikumā norādīto summu, paziņojot par to tiesai, vai iesniegt tiesā iebildumus;

6) tas, ka brīdinājumā norādītā saistība tiks nodota piespiedu izpildei, ja noteikto 30 dienu laikā nebūs iesniegti iebildumi vai pierādījumi par samaksu.

(3) Brīdinājumu apliecina ar kvalificētu elektronisko zīmogu Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 23. jūlija regulas (ES) Nr. 910/2014 par elektronisko identifikāciju un uzticamības pakalpojumiem elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū un ar ko atceļ direktīvu 1999/93/EK (turpmāk — Eiropas Parlamenta un Padomes regula Nr. 910/2014) 3. panta 27. punkta izpratnē.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 11.11.2021., 06.06.2024. un 21.05.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2026. Sk. pārejas noteikumu 188. punktu)

406.[6] pants. Brīdinājuma izsniegšana parādniekam

(1) Brīdinājumu un atbildes veidlapu nosūta parādniekam uz oficiālo elektronisko adresi. Ja brīdinājumu un atbildes veidlapu nosūtīt uz oficiālo elektronisko adresi nav iespējams, tad parādniekam — juridiskajai personai — nosūta ierakstītā pasta sūtījumā uz juridisko adresi, bet parādniekam — fiziskajai personai — nosūta ierakstītā pasta sūtījumā šā likuma 56. panta 2.[2] daļā noteiktajā kārtībā.

(1[1]) *(Izslēgta ar 27.02.2025. likumu)*

(2) *(Izslēgta ar 27.02.2025. likumu)*

(3) *(Izslēgta ar 27.02.2025. likumu)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 08.09.2011., 01.03.2018., 11.11.2021., 27.02.2025. un 21.05.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2026. Sk. pārejas noteikumu 188. punktu)

406.[7] pants. Parādnieka atbilde

(1) Parādnieka atbilde noformējama atbilstoši tiešsaistes sistēmā pieejamai tiešsaistes formai. Parādnieks atbildi tiesai nosūta rakstveidā vai iesniedz tiešsaistes sistēmā.

(2) Termiņā iesniegtie parādnieka iebildumi pret maksājuma saistības pamatotību vai parāda samaksa ir pamats tiesvedības izbeigšanai saistības piespiedu izpildīšanai brīdinājuma kārtībā.

(3) *(Izslēgta ar 11.11.2021. likumu)*

(4) *(Izslēgta ar 11.11.2021. likumu)*

(5) Ja parādnieks atzīst pieteikumu kādā tā daļā, atzītajā daļā tiek pieņemts lēmums atbilstoši šā likuma 406.[9] panta prasībām, bet pārējā daļā tiesvedība izbeidzama.

(6) Parādnieka atbilde, kas iesniegta pēc noteiktā termiņa, bet līdz lēmuma pieņemšanai lietā, uzskatāma par iesniegtu termiņā.

(7) Ja parādnieka atbildē nav ietverts apliecinājums, ka tiesai sniegtas patiesas ziņas, un parādnieks vai pārstāvis, ja atbildi iesniedz pārstāvis, ir informēts, ka Krimināllikums paredz atbildību par nepatiesas atbildes sniegšanu, parādnieka atbildi uzskata par neiesniegtu un nosūta atpakaļ iesniedzējam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.06.2003., 05.02.2009., 23.04.2015., 11.11.2021. un 21.05.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2026. Sk. pārejas noteikumu 188. punktu)

406.[8] pants. Tiesvedības izbeigšana

(1) Par tiesvedības izbeigšanu saistības piespiedu izpildīšanai brīdinājuma kārtībā, pamatojoties uz automātisku datu apstrādi, tiešsaistes sistēmā tiek pieņemts lēmums. Lēmumu apliecina ar kvalificētu elektronisko zīmogu Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 910/2014 3. panta 27. punkta izpratnē. Lēmums ir saistošs bez paraksta. Lēmums par tiesvedības izbeigšanu nav pārsūdzams.

(2) Lēmumu un parādnieka atbildi paziņo pieteicējam.

(3) Lēmums par tiesvedības izbeigšanu saistības piespiedu izpildīšanai brīdinājuma kārtībā sakarā ar parādnieka iebildumiem nav šķērslis prasības celšanai prasības tiesvedības kārtībā. Šajos gadījumos samaksātā valsts nodeva tiek ieskaitīta. Ja tiesa konstatē, ka persona atkārtoti vērsusies tiesā ar pieteikumu par saistības piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā, atkārtoti samaksātā valsts nodeva netiek ieskaitīta.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.06.2003., 05.02.2009., 08.09.2011., 11.11.2021. un 21.05.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2026. Sk. pārejas noteikumu 188. punktu)

406.[9] pants. Lēmums par saistības piespiedu izpildi

(1) Ja brīdinājumā noteiktajā termiņā parādnieks nav iesniedzis iebildumus, septiņu dienu laikā no iebildumu termiņa izbeigšanās dienas, pamatojoties uz automātisku datu apstrādi, tiešsaistes sistēmā tiek pieņemts lēmums par pieteikumā norādītās maksājumu saistības piespiedu izpildi un tiesas izdevumu piedziņu. Lēmumu apliecina ar kvalificētu elektronisko zīmogu Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 910/2014 3. panta 27. punkta izpratnē. Lēmums ir saistošs bez paraksta. Lēmumu triju dienu laikā nosūta parādniekam. Lēmumu paziņo pieteicējam.

(2) Lēmums stājas spēkā nekavējoties, tam ir izpildu dokumenta spēks, un tas izpildāms saskaņā ar tiesas spriedumu izpildīšanas noteikumiem.

(3) Tiesa pēc savas iniciatīvas vai lietas dalībnieka pieteikuma var labot kļūdu lēmumā par saistību piespiedu izpildi šā likuma 200. panta pirmajā un otrajā daļā noteiktajā kārtībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. un 21.05.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2026. Sk. pārejas noteikumu 188. punktu)

406.[10] pants. Saistības piespiedu izpildīšanas apstrīdēšanas kārtība

(1) Ja parādnieks uzskata, ka pieteicēja prasījums nav pamatots pēc būtības, viņš triju mēnešu laikā no lēmuma nosūtīšanas dienas var celt prasību pret kreditoru, lai apstrīdētu prasījumu. Prasība ceļama tiesā šajā likumā noteiktajā prasības celšanas vispārējā kārtībā.

(2) Ceļot prasību, parādnieks var lūgt apturēt saistības piespiedu izpildīšanu, bet, ja kreditors šādā kārtībā jau saņēmis apmierinājumu, lūgt nodrošināt prasību.

(3) Pieņemot lēmumu par parādnieka pieteikumu par saistības piespiedu izpildīšanas brīdinājuma kārtībā apturēšanu, tiesa vai tiesnesis ņem vērā prasības pirmsšķietamo (*prima facie*) formālo juridisko pamatojumu.

(4) Lēmums, ar kuru pieteikums apmierināts, nav pārsūdzams un ir izpildāms nekavējoties pēc tā pieņemšanas.

Par lēmumu, ar kuru pieteikums noraidīts, parādnieks var iesniegt blakus sūdzību.

(5) Pēc kreditora motivēta pieteikuma tiesa, kura apturējusi izpildi vai kuras lietvedībā atrodas lieta, kas izskatāma pēc būtības, var atcelt izpildes apturēšanu. Lēmums par izpildes apturēšanas atcelšanu nav pārsūdzams un ir izpildāms nekavējoties pēc tā pieņemšanas. Par lēmumu, ar kuru pieteikums noraidīts, kreditors var iesniegt blakus sūdzību.

(6) Ceļot prasību pret kreditoru, lai apstrīdētu prasījumu, kas pamatots ar tiesas nolēmumu par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā, maksātnespējas procesa administrators var lūgt tiesu piemērot pagaidu aizsardzības līdzekli — balsstiesību atņemšanu.

(7) Pieņemot lēmumu par maksātnespējas procesa administratora pieteikumu par pagaidu aizsardzības līdzekli — balsstiesību atņemšanu, tiesa ņem vērā prasības pirmšķietamo (*prima facie*) formālo juridisko pamatojumu. Tiesas lēmums nav pārsūdzams.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012., 23.05.2013., 30.10.2014., 12.02.2015. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

51.nodaļa
Saistības priekšmeta iesniegšana tiesai glabājumā

(Nodaļa izslēgta ar 28.10.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.02.2011.)

407.pants. Saistības priekšmeta glabājuma pamats
(Izslēgts ar 28.10.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.02.2011.)

408.pants. Saistības priekšmets
(Izslēgts ar 28.10.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.02.2011.)

409.pants. Pieteikuma saturs
(Izslēgts ar 28.10.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.02.2011.)

410.pants. Tiesneša rīcība pēc pieteikuma saņemšanas
(Izslēgts ar 28.10.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.02.2011.)

411.pants. Pieteicēja tiesības saņemt iesniegto priekšmetu atpakaļ
(Izslēgts ar 28.10.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.02.2011.)

412.pants. Saistības priekšmeta izsniegšana kreditoram
(Izslēgts ar 28.10.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.02.2011.)

C daļa
Tiesas spriedumu un lēmumu pārsūdzēšana

Astotā sadaļa
Apelācijas tiesvedība

52.nodaļa
Apelācijas sūdzības iesniegšana

413.pants. Tiesības iesniegt apelācijas sūdzību vai apelācijas protestu

(1) Par pirmās instances tiesas spriedumu (papildspriedumu) lietas dalībnieki var iesniegt apelācijas sūdzību, bet prokurors — apelācijas protestu šajā nodaļā noteiktajā kārtībā, izņemot spriedumus, kuru pārsūdzēšanu apelācijas kārtībā likums neparedz. Pārstāvis sūdzību iesniedz atbilstoši šā likuma 86.panta prasībām.

(2) Apelācijas protests iesniedzams un izskatāms tādā pašā kārtībā kā apelācijas sūdzība, ja šajā sadaļā nav noteikts citādi.

414.pants. Apelācijas sūdzības iesniegšanas kārtība

(1) Rajona (pilsētas) tiesas spriedumu, kas nav stājies likumīgā spēkā, var pārsūdzēt apelācijas kārtībā attiecīgajā apgabaltiesā.

(2) *(Izslēgta ar 30.10.2014. likumu)*

(3) Apelācijas instances tiesai adresētā apelācijas sūdzība iesniedzama tiesai, kas taisījusi spriedumu.

(4) Ja apelācijas sūdzību termiņā iesniedz tieši apelācijas instances tiesai, termiņš nav uzskatāms par nokavētu.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

415.pants. Apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņi

(1) Apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu var iesniegt 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas.

(2) Ja spriedums sastādīts pēc tiesas noteiktā datuma (199. pants), sprieduma pārsūdzēšanas termiņu skaita no sprieduma faktiskās sastādīšanas dienas.

(2^1) *(Izslēgta ar 22.05.2008. likumu)*

(2^2) Šā panta pirmajā un otrajā daļā paredzētajos gadījumos lietas dalībnieks, kuram spriedums nosūtīts saskaņā ar šā likuma $56.^2$ pantu, apelācijas sūdzību var iesniegt 20 dienu laikā no sprieduma izsniegšanas dienas.

(3) Apelācijas sūdzību, kas iesniegta pēc termiņa notecēšanas, nepieņem un atdod iesniedzējam.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 01.11.2007., 22.05.2008., 05.02.2009., 08.09.2011., 14.12.2017. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

416. pants. Apelācijas sūdzības saturs un tai pievienojamie dokumenti

(1) Apelācijas sūdzībā norāda:

1) tās tiesas nosaukumu, kurai adresēta sūdzība;

2) sūdzības iesniedzēja vārdu, uzvārdu, personas kodu, deklarēto dzīvesvietu, bet, ja tādas nav, — dzīvesvietu, juridiskajai personai — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi. Ja sūdzības iesniedzējs piekrīt elektroniskai saziņai ar tiesu, norāda arī elektroniskā pasta adresi un, ja tas ir reģistrējies tiešsaistes sistēmā saziņai ar tiesu, ietver arī norādi par reģistrēšanos;

2^1) pārstāvja elektroniskā pasta adresi un, ja tas ir reģistrējies tiešsaistes sistēmā saziņai ar tiesu, ietver arī norādi par reģistrēšanos, ja sūdzību iesniedz pārstāvis, kura adrese saziņai ar tiesu ir Latvijā, un viņš piekrīt elektroniskai saziņai ar tiesu. Ja pārstāvja adrese ir ārpus Latvijas, papildus norāda elektroniskā pasta adresi vai paziņo par savas dalības reģistrēšanu tiešsaistes sistēmā;

3) spriedumu, par kuru iesniedz sūdzību, un tiesu, kas taisījusi spriedumu;

4) kādā apjomā spriedumu pārsūdz;

5) kā izpaužas sprieduma nepareizība, motivējot, kāpēc sūdzības iesniedzējs uzskata, ka lietā nepareizi konstatēti fakti vai nepareizi novērtēti pierādījumi, sniegts nepareizs lietas apstākļu juridiskais novērtējums vai nepareizi piemērota materiālā tiesību norma, pārkāpta procesuālā tiesību norma;

6) vai tiek pieteikti jauni pierādījumi, kādi, par kādiem apstākļiem un kādēļ šie pierādījumi nebija iesniegti pirmās instances tiesai;

7) sūdzības iesniedzēja lūgumu;

8) sūdzībai pievienoto dokumentu sarakstu.

(2) Apelācijas sūdzību paraksta iesniedzējs vai viņa pilnvarots pārstāvis. Apelācijas protestu paraksta likumā noteiktā prokuratūras amatpersona.

(3) *(Izslēgta ar 23.04.2015. likumu)*

(4) Neparakstītu apelācijas sūdzību uzskata par neiesniegtu un nosūta atpakaļ iesniedzējam.

(5) Tiesnesis pieņem lēmumu par atteikšanos pieņemt apelācijas sūdzību, ja tai nav pievienota pilnvara vai cits dokuments, kas apliecina pārstāvja pilnvarojumu pārsūdzēt tiesas spriedumu.

(6) Likumā paredzētajos gadījumos apelācijas sūdzībai un tai pievienotajiem dokumentiem pievieno noteiktā kārtībā apliecinātu tulkojumu, ja dokumenti paredzēti izsniegšanai personai saskaņā ar šā likuma 56.[2] pantu. Tulkojumu nepievieno persona, kas atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 29.11.2012., 23.04.2015., 28.05.2015., 23.11.2016., 01.06.2017. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

417.pants. Apelācijas sūdzības noraksti

(Izslēgts ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

418.pants. Apelācijas sūdzības robežas

(1) Apelācijas sūdzībā nedrīkst grozīt prasības priekšmetu vai pamatu, ietvert jaunus prasījumus, kas nav celti pirmās instances tiesā.

(2) Par jauniem prasījumiem nav uzskatāma:

1) prasījumu precizēšana;

2) acīm redzamu kļūdu izlabošana prasībā;

3) procentu un pieaugumu pievienošana prasībai;

4) prasība atlīdzināt mantas vērtību sakarā ar prasītās mantas atsavināšanu, zaudēšanu vai izmaiņām tās sastāvā;

5) prasījuma kopējās summas sastāvdaļu grozīšana šīs summas robežās;

6) prasījuma, ar kuru lūgts atzīt tiesības, grozīšana uz prasījumu atjaunot aizskartās tiesības lietas gaitā mainījušos apstākļu dēļ;

7) prasības summas palielināšana sakarā ar lietas gaitā pieaugušajām tirgus cenām.

419.pants. Pievienošanās apelācijas sūdzībai

(1) Līdzdalībnieki un trešās personas, kas piedalās procesā tās personas pusē, kura iesniegusi apelācijas sūdzību, var pievienoties iesniegtajai sūdzībai.

(2) Par pievienošanos sūdzībai paziņo rakstveidā apelācijas instances tiesai ne vēlāk kā 10 dienas pirms lietas izskatīšanas apelācijas instancē.

(3) Iesniegumu par pievienošanos apelācijas sūdzībai ar valsts nodevu neapmaksā.

420.pants. Apelācijas sūdzības atstāšana bez virzības

(1) Pirmās instances tiesas tiesnesis pieņem lēmumu par apelācijas sūdzības atstāšanu bez virzības un nosaka iesniedzējam termiņu trūkumu novēršanai, ja:

1) iesniegta apelācijas sūdzība, kura neatbilst šā likuma 416.panta pirmās daļas prasībām;

2) likumā paredzētajos gadījumos nav pievienots noteiktā kārtībā apliecināts apelācijas sūdzības un tai pievienoto dokumentu tulkojums;

3) iesniegta apelācijas sūdzība, par kuru nav samaksāta valsts nodeva;

4) no apelācijas sūdzībai pievienotās pilnvaras vai cita dokumenta neizriet pilnvarojums pārstāvim pārsūdzēt tiesas spriedumu.

(2) Ja noteiktā termiņā trūkumi novērsti, apelācijas sūdzību uzskata par iesniegtu tajā dienā, kad tā iesniegta pirmoreiz. Pretējā gadījumā sūdzību uzskata par neiesniegtu un atdod iesniedzējam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 23.04.2015. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

421.pants. Tiesneša lēmuma pārsūdzēšana

Par tiesneša lēmumu atteikties pieņemt apelācijas sūdzību var iesniegt blakus sūdzību, izņemot šā likuma 416.panta piektajā daļā minēto gadījumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.04.2015. likumu, kas stājas spēkā 26.05.2015.)

422.pants. Pirmās instances tiesas rīcība pēc apelācijas sūdzības saņemšanas

(1) Pirmās instances tiesas tiesnesis, pārliecinājies, ka apelācijas sūdzība atbilst šā likuma 416. panta prasībām, nekavējoties paziņo par šo sūdzību pārējiem lietas dalībniekiem un nosūta viņiem sūdzību, norādot termiņu rakstveida paskaidrojuma iesniegšanai. Atkarībā no lietas apstākļiem un rakstura pārējiem lietas dalībniekiem var nosūtīt arī apelācijas sūdzībai pievienotos dokumentus.

(2) Pēc apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņa notecēšanas tiesnesis nekavējoties nosūta lietu ar sūdzību un tai pievienotajiem dokumentiem apelācijas instances tiesai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

423.pants. Lietas dalībnieka rakstveida paskaidrojums

(1) Lietas dalībnieks rakstveida paskaidrojumu par iesniegto apelācijas sūdzību var iesniegt apelācijas instances tiesai 30 dienu laikā no dienas, kad viņam nosūtīta apelācijas sūdzība, bet lietās, kas skar bērnu, — 15 dienu laikā no dienas, kad viņam nosūtīta apelācijas sūdzība.

(2) Paskaidrojumu tiesa nosūta pārējiem lietas dalībniekiem.

(3) *(Izslēgta ar 22.05.2008. likumu.)*

(4) Ja apelācijas sūdzība nosūtīta lietas dalībniekam saskaņā ar šā likuma $56.^2$ pantu, termiņu rakstveida paskaidrojuma iesniegšanai skaita no dienas, kad apelācijas sūdzība izsniegta lietas dalībniekam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.11.2007., 22.05.2008., 05.02.2009., 29.10.2015. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

424.pants. Pretapelācijas sūdzība

(1) Pēc apelācijas sūdzības izsniegšanas puse ir tiesīga iesniegt pretapelācijas sūdzību.

(2) Pretapelācijas sūdzībai jāatbilst šā likuma 413., 416. un 418.panta prasībām.

(3) Pretapelācijas sūdzība iesniedzama apelācijas instances tiesai termiņā, kas paredzēts šā likuma 423.pantā.

(4) Pēc pretapelācijas sūdzības saņemšanas apelācijas instances tiesa nekavējoties nosūta to pārējiem lietas dalībniekiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

53.nodaļa
Lietas izskatīšana apelācijas instancē

425.pants. Apelācijas tiesvedības ierosināšana

(1) Pārliecinājies, ka ir ievērota apelācijas sūdzības iesniegšanas kārtība, tiesnesis pēc paskaidrojuma saņemšanas vai pēc tā iesniegšanai noteiktā termiņa notecēšanas pieņem lēmumu par apelācijas tiesvedības ierosināšanu un noliek lietu izskatīšanai apelācijas instances tiesas sēdē.

(1^1) Lietās par darbinieka atjaunošanu darbā un lietās par darba devēja uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu tiesas sēdes diena nosakāma ne vēlāk kā 15 dienu laikā pēc paskaidrojuma saņemšanas vai tā iesniegšanas termiņa notecēšanas.

(1^2) Lietās par administratoru prasībām maksātnespējīgo parādnieku labā Maksātnespējas likuma XVII nodaļā noteiktajos gadījumos un par zaudējumu piedziņu no juridiskās personas pārvaldes institūciju locekļiem un kapitālsabiedrības dalībniekiem (akcionāriem), pamatojoties uz viņu pienākumu atbildēt par nodarītajiem zaudējumiem, kā arī no personālsabiedrības personiski atbildīgajiem biedriem, pamatojoties uz viņu pienākumu atbildēt par personālsabiedrības saistībām, tiesas sēde nosakāma ne vēlāk kā triju mēnešu laikā pēc paskaidrojuma saņemšanas vai tā iesniegšanas termiņa notecēšanas.

(2) Konstatējis, ka apelācijas sūdzība nosūtīta apelācijas instances tiesai, pārkāpjot šajā likumā noteikto apelācijas sūdzību iesniegšanas kārtību, tiesnesis pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

1) par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību, ja nokavēts apelācijas sūdzības iesniegšanai noteiktais termiņš vai ja apelācijas sūdzībai nav pievienota pilnvara vai cits dokuments, kas apliecina pārstāvja pilnvarojumu pārsūdzēt tiesas spriedumu; šajā gadījumā sūdzību kopā ar lietu nosūta pirmās instances tiesai, kura sūdzību atdod iesniedzējam;

2) par lietas nosūtīšanu pirmās instances tiesai likumā noteikto darbību izpildei, ja, iesniedzot apelācijas sūdzību, pieļauti šā likuma 416. panta pirmajā daļā norādītie trūkumi, nav samaksāta valsts nodeva vai no apelācijas sūdzībai pievienotās pilnvaras vai cita dokumenta neizriet pilnvarojums pārstāvim pārsūdzēt tiesas spriedumu.

(3) Ja šā panta otrās daļas 1.punktā norādītie apstākļi konstatēti apelācijas instances tiesas sēdē, tiesa pieņem lēmumu par apelācijas sūdzības atstāšanu bez izskatīšanas.

(4) Pirms apelācijas instances tiesa ierosina nodot izskatīšanai citai apgabaltiesai tās izskatīšanā esošu apelācijas lietu saskaņā ar šā likuma $32.^1$ pantu, tiesa lietas dalībniekiem nosūta informāciju par tiesas ierosinājumu nodot lietu izskatīšanai citai tiesai un par pienākumu noteiktajā termiņā paziņot tiesai, ja lietas nodošana izskatīšanai citai tiesai radīs būtiskus šķēršļus kādam no lietas dalībniekiem ierasties uz tiesas sēdi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 07.04.2004., 01.11.2007., 22.05.2008., 30.09.2010., 21.01.2021. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023.)

426.pants. Lietas izskatīšanas robežas apelācijas instancē

(1) Apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās.

(2) Apelācijas instance izskata tikai tos prasījumus, kas izskatīti pirmās instances tiesā. Prasības priekšmeta vai pamata grozīšana nav pieļaujama.

(3) Apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības, nenosūtot to jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesai, izņemot šā likuma 427.pantā norādītos gadījumus.

427.pants. Gadījumi, kad pirmās instances tiesas spriedums atceļams un lieta nosūtāma jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā

(1) Apelācijas instances tiesa neatkarīgi no apelācijas sūdzības motīviem ar lēmumu atceļ pirmās instances tiesas spriedumu un nosūta lietu jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā, ja apelācijas instances tiesa konstatē, ka:

1) tiesa lietu izskatījusi nelikumīgā sastāvā;

2) tiesa lietu izskatījusi, pārkāpjot procesuālo tiesību normas, kas nosaka pienākumu paziņot lietas dalībniekiem par tiesas sēdes laiku un vietu;

3) pārkāptas procesuālo tiesību normas par tiesvedības valodu;

4) tiesas spriedums piešķir tiesības vai uzliek pienākumus personai, kura nav pieaicināta lietā kā lietas dalībnieks;

5) lietā nav tiesas sēdes protokola vai tiesas sprieduma.

(2) Apelācijas instances tiesa, atzīstot par pamatotu apelācijas sūdzību par tiesas spriedumu daļā, ar kuru tiesvedība lietā izbeigta vai prasība atstāta bez izskatīšanas, atceļ pirmās instances spriedumu šajā daļā un lietu nosūta izskatīšanai pirmās instances tiesā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.05.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

428.pants. Iztiesāšanas kārtība apelācijas instances tiesā

(1) Lietas dalībniekus aicina un citas personas izsauc uz tiesu saskaņā ar šā likuma 6.nodaļas noteikumiem.

(2) Apelācijas instances tiesas sēde notiek saskaņā ar šā likuma 21.nodaļas noteikumiem, ievērojot šajā nodaļā noteiktās īpatnības.

429.pants. Paskaidrojumu sniegšana apelācijas instances tiesā

(1) Apelācijas instances tiesas sēdē paskaidrojumus pirmais sniedz apelācijas sūdzības iesniedzējs, bet, ja sūdzību iesniegušas abas puses, — prasītājs.

(2) Ja prokurors iesniedzis apelācijas protestu, viņš sniedz paskaidrojumus pirms pārējo lietas dalībnieku paskaidrojumiem.

430.pants. Pierādījumu pārbaude apelācijas instances tiesā

(1) Apelācijas instances tiesa pati izlemj, kurus pierādījumus pārbaudīt tiesas sēdē.

(2) Pārbaudot un vērtējot pierādījumus, apelācijas instances tiesa ievēro šā likuma trešās sadaļas noteikumus.

(3) Fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

(4) Ja apelācijas instances tiesā lietas dalībnieks iesniedz vai lūdz pārbaudīt pierādījumus, kurus viņam bija iespējams pieteikt lietas izskatīšanā pirmās instances tiesā, un ja apelācijas instances tiesa nekonstatē attaisnojošus iemeslus, kāpēc pierādījumi netika iesniegti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesa pierādījumus nepieņem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

431.pants. Apelācijas tiesvedības izbeigšana

(1) Apelācijas (pretapelācijas) sūdzības iesniedzējs ir tiesīgs to atsaukt, kamēr nav pabeigta lietas izskatīšana pēc būtības.

(2) Ja apelācijas sūdzību atsauc, apelācijas instances tiesa pieņem lēmumu par apelācijas tiesvedības izbeigšanu, izņemot gadījumus, kad apelācijas (pretapelācijas) sūdzību iesnieguši citi lietas dalībnieki vai kad iesniegts apelācijas protests.

(3) Ja apelācijas sūdzības iesniedzējs bez attaisnojoša iemesla divas reizes neierodas tiesas sēdē un nav lūdzis lietu izskatīt viņa prombūtnē, tiesa var izbeigt apelācijas tiesvedību.

(4) Ja apelācijas tiesvedību izbeidz, valsts nodevu neatmaksā.

54.nodaļa
Apelācijas instances tiesas spriedums vai lēmums

432.pants. Apelācijas instances tiesas spriedums

(1) Apelācijas instances tiesas nolēmumu, ar kuru lietu izspriež pēc būtības, tiesa taisa sprieduma veidā.

(2) Apelācijas instances tiesa spriedumu taisa šā likuma 189.—198.pantā noteiktajā kārtībā, ja šajā pantā nav noteikts citādi.

(3) Sprieduma ievaddaļā papildus šā likuma 193.panta trešajā daļā minētajiem apstākļiem tiesa norāda apelācijas sūdzības iesniedzēju un tiesas spriedumu, par kuru iesniegta sūdzība.

(4) Sprieduma aprakstošajā daļā tiesa iekļauj īsu pirmās instances tiesas sprieduma motīvu un rezolutīvās daļas izklāstījumu, kā arī īsu apelācijas (pretapelācijas) sūdzības un iebildumu saturu.

(5) Sprieduma motīvu daļā norāda šā likuma 193.panta piektajā daļā minētos apstākļus, kā arī motivē attieksmi pret pirmās instances tiesas spriedumu. Ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma argumentācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.09.2011., 28.05.2015. un 09.06.2016. likumu, kas stājas spēkā 13.07.2016.)

433.pants. Apelācijas instances tiesas sprieduma pasludināšana

(1) Apelācijas instances tiesa pasludina spriedumu šā likuma 199.pantā noteiktajā kārtībā.

(2) Spriedumu lietas dalībniekiem nosūta šā likuma 208.pantā paredzētajos gadījumos un kārtībā.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

434.pants. Apelācijas instances tiesas sprieduma stāšanās likumīgā spēkā

(1) Apelācijas instances tiesas spriedums stājas likumīgā spēkā, kad beidzies termiņš tā pārsūdzēšanai kasācijas kārtībā un kasācijas sūdzība nav iesniegta.

(2) Ja kasācijas sūdzība ir iesniegta, apelācijas instances tiesas spriedums stājas likumīgā spēkā vienlaikus ar:

1) Augstākās tiesas rīcības sēdes lēmumu, ja ir atteikts ierosināt kasācijas tiesvedību (464.panta trešā daļa un $464.^1$ pants);

2) kasācijas instances tiesas spriedumu, ja apelācijas instances tiesas spriedums nav atcelts vai spriedums vai tā daļa ir atcelta un pieteikums atstāts bez izskatīšanas vai tiesvedība izbeigta (474.pants).

(3) Uz apelācijas instances tiesas sprieduma likumīgo spēku attiecināmi šā likuma 203.panta otrās, trešās, ceturtās un piektās daļas noteikumi.

(3^1) Ja attiecībā uz kaut vienu lietas dalībnieku termiņu kasācijas sūdzības iesniegšanai par apelācijas instances tiesas spriedumu nosaka saskaņā ar šā likuma 454. panta $2.^2$ daļu, apelācijas instances tiesas spriedums stājas likumīgā spēkā pēc tam, kad notecējis termiņš tā pārsūdzēšanai, termiņu skaitot no vēlākā sprieduma izsniegšanas datuma, ja nav iesniegta kasācijas sūdzība.

(3^2) Ja šā panta $3.^1$ daļā minētajos gadījumos nav saņemts attiecīgs apstiprinājums par sprieduma izsniegšanu ($56.^2$ pants), spriedums stājas likumīgā spēkā sešus mēnešus pēc tā pasludināšanas.

(4) Apelācijas instances tiesas spriedums tiek izpildīts saskaņā ar šā likuma 204., $204.^1$ pantu un 205.panta pirmās daļas noteikumiem. Sprieduma tūlītēja izpildīšana šā likuma 205.panta pirmās daļas 7.punktā paredzētajā gadījumā pieļaujama vienīgi pieprasot no piedzinēja pienācīgu nodrošinājumu gadījumam, ja kasācijas instances tiesa pieņemtu šā likuma 474.panta 2., 3. vai 4.punktā minēto spriedumu.

(22.05.2008. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 30.10.2014., 25.03.2021. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

435.pants. Pārrakstīšanās un matemātiskā aprēķina kļūdu izlabošana apelācijas instances tiesas spriedumā

(1) Apelācijas instances tiesa pēc savas iniciatīvas vai lietas dalībnieka pieteikuma ir tiesīga izlabot spriedumā pārrakstīšanās vai matemātiskā aprēķina kļūdas.

(2) Jautājumu par kļūdu izlabošanu izlemj rakstveida procesā, iepriekš par to paziņojot lietas dalībniekiem. Ja pieteikumu iesniedzis lietas dalībnieks, vienlaikus ar paziņojuma nosūtīšanu lietas dalībniekiem tiesa nosūta tiem pieteikumu par pārrakstīšanās vai matemātiskā aprēķina kļūdu izlabošanu spriedumā.

(3) Par tiesas lēmumu izdarīt kļūdas labojumu spriedumā lietas dalībnieks var iesniegt blakus sūdzību.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.09.2011. likumu, kas stājas spēkā 30.09.2011.)

436.pants. Apelācijas instances tiesas papildspriedums

(1) Apelācijas instances tiesa var pēc savas iniciatīvas vai pēc lietas dalībnieka pieteikuma taisīt papildspriedumu, ja:

1) nav taisīts spriedums par kādu no prasījumiem, kas ir bijis apelācijas instances tiesas izskatīšanas priekšmets;

2) tiesa nav noteikusi piespriestās summas apmēru, mantu, kas jānodod, vai darbības, kas jāizpilda;

3) spriedumā nav izlemts par tiesāšanās izdevumu atlīdzināšanu.

(2) Papildsprieduma taisīšanu var ierosināt likumā noteiktajā sprieduma pārsūdzēšanas termiņā.

(3) Papildspriedumu tiesa taisa pēc jautājuma izskatīšanas tiesas sēdē, iepriekš par to paziņojot lietas dalībniekiem. Šo personu neierašanās nav šķērslis papildsprieduma taisīšanai vai pieteikuma noraidīšanai.

(4) *(Izslēgta ar 05.02.2009. likumu.)*

(5) Par tiesas lēmumu atteikt papildsprieduma taisīšanu var iesniegt blakus sūdzību.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2009.)

437.pants. Apelācijas instances tiesas sprieduma izskaidrošana

(1) Apelācijas instances tiesa var pēc lietas dalībnieka pieteikuma ar savu lēmumu izskaidrot spriedumu, negrozot tā saturu.

(2) Sprieduma izskaidrošana ir pieļaujama, ja tas vēl nav izpildīts un nav notecējis termiņš sprieduma izpildīšanai piespiedu kārtā.

(3) Jautājumu par sprieduma izskaidrošanu izskata rakstveida procesā, iepriekš par to paziņojot lietas dalībniekiem. Vienlaikus ar paziņojumu tiesa nosūta lietas dalībniekiem pieteikumu par sprieduma izskaidrošanu.

(4) Par tiesas lēmumu jautājumā par sprieduma izskaidrošanu var iesniegt blakus sūdzību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.10.2015. likumu, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

438.pants. Apelācijas instances tiesas sprieduma izpildes atlikšana, sadalīšana termiņos, tā izpildes veida un kārtības grozīšana

(1) Apelācijas instances tiesa ir tiesīga pēc lietas dalībnieka pieteikuma, ievērojot pušu mantisko stāvokli vai citus svarīgus apstākļus, atlikt sprieduma izpildi vai sadalīt to termiņos, kā arī grozīt tā izpildes veidu un kārtību. Lēmums par sprieduma izpildes atlikšanu, sadalīšanu termiņos vai izpildes veida un kārtības grozīšanu izpildāms nekavējoties.

(2) Pieteikumu izskata rakstveida procesā, iepriekš par to paziņojot lietas dalībniekiem. Vienlaikus ar paziņojumu tiesa, nosakot termiņu paskaidrojuma iesniegšanai, nosūta lietas dalībniekiem pieteikumu par sprieduma izpildes atlikšanu, sadalīšanu termiņos, tā izpildes veida vai kārtības grozīšanu.

(3) Par tiesas lēmumu atlikt sprieduma izpildi vai to sadalīt termiņos, kā arī par tā izpildes veida un kārtības grozīšanu var iesniegt blakus sūdzību. Blakus sūdzības iesniegšana neaptur lēmuma izpildi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.09.2011. un 29.10.2015. likumu, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

439.pants. Apelācijas instances tiesas rīcība, ja spriedums netiek pārsūdzēts kasācijas kārtībā

Pēc kasācijas sūdzības iesniegšanai paredzētā termiņa notecēšanas, ja kasācijas sūdzība nav iesniegta, apelācijas instances tiesa nosūta lietu pirmās instances tiesai.

439.[1] pants. Apelācijas instances tiesas rīcība pēc kasācijas instances tiesas darbību izpildes

Pēc tam, kad apelācijas instances tiesa pēc šā likuma 477.[1] pantā noteikto kasācijas instances tiesas darbību izpildes ir saņēmusi lietu, tā izraksta izpildu rakstu. Pēc izpildu raksta izrakstīšanas apelācijas instances tiesa nosūta lietu pirmās instances tiesai.

(22.05.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 25.06.2008. Sk. pārejas noteikumus.)

440.pants. Tiesvedības apturēšana, prasības atstāšana bez izskatīšanas, tiesvedības izbeigšana apelācijas instances tiesā

Apelācijas instances tiesa aptur tiesvedību, atstāj prasību bez izskatīšanas vai izbeidz tiesvedību gadījumos un kārtībā, kāda noteikta šā likuma 24., 25. vai 26.nodaļā.

54.[1] nodaļa
Atsevišķu kategoriju lietu izskatīšanas īpatnības apelācijas instancē

(Nodaļa 20.03.2014. likuma redakcijā; nodaļas nosaukums 12.02.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.03.2015.)

440.[1] pants. Lietu izskatīšanas kārtība apelācijas instancē

Apelācijas sūdzības vienkāršotās procedūras lietās un lietās par tiesībām, par kurām strīds izskatīts Rūpnieciskā īpašuma Apelācijas padomē, par spriedumiem, ar kuriem apmierināts vai noraidīts tiesiskās aizsardzības procesa pieteikums, noraidīts juridiskās personas vai fiziskās personas maksātnespējas procesa pieteikums, lietās par

strīdiem par tiesībām maksātnespējas procesa lietās, fiziskās personas atbrīvošanas no parādsaistībām atcelšanas lietās, apelācijas instancē izskata šā likuma 52., 53. un 54. nodaļā noteiktajā kārtībā, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus.

(15.06.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023. Sk. pārejas noteikumu 179. punktu)

440.[2] pants. Tiesības iesniegt apelācijas sūdzību vai apelācijas protestu

Apelācijas kārtībā var pārsūdzēt šā likuma 440.[1] pantā minētos spriedumus, ja:

1) pirmās instances tiesa ir nepareizi piemērojusi vai iztulkojusi materiālo tiesību normu un tas ir novedis pie lietas nepareizas izspriešanas;

2) pirmās instances tiesa ir pārkāpusi procesuālo tiesību normu un tas ir novedis pie lietas nepareizas izspriešanas;

3) pirmās instances tiesa ir nepareizi konstatējusi faktus vai nepareizi novērtējusi pierādījumus vai sniegusi nepareizu lietas apstākļu juridisko novērtējumu un tas ir novedis pie lietas nepareizas izspriešanas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2015. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2015.)

440.[3] pants. Apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņš

Ja spriedums taisīts rakstveida procesā, papildus šā likuma 415.pantā noteiktajam pārsūdzēšanas termiņu skaita no sprieduma sastādīšanas dienas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2015. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

440.[4] pants. Apelācijas sūdzības saturs

Apelācijas sūdzībā attiecībā uz sprieduma nepareizību papildus šā likuma 416.pantā noteiktajam norāda:

1) kādu materiālo tiesību normu pirmās instances tiesa nepareizi piemērojusi vai iztulkojusi, kādu procesuālo tiesību normu pārkāpusi un kā tas ietekmējis lietas izspriešanu;

2) kādus faktus pirmās instances tiesa nepareizi konstatējusi, kādus pierādījumus nepareizi novērtējusi, kā izpaužas lietas apstākļu juridiskā novērtējuma nepareizība un kā tas ietekmējis lietas izspriešanu.

440.[5] pants. Apelācijas sūdzības atstāšana bez virzības

(1) Pirmās instances tiesas tiesnesis pieņem lēmumu par apelācijas sūdzības atstāšanu bez virzības un nosaka iesniedzējam termiņu trūkumu novēršanai, ja:

1) iesniegta apelācijas sūdzība, kas neatbilst šā likuma 416.panta pirmās daļas un 440.[4] panta prasībām;

2) likumā paredzētajos gadījumos nav pievienots noteiktā kārtībā apliecināts apelācijas sūdzības un tai pievienoto dokumentu tulkojums.

(2) Ja noteiktajā termiņā trūkumi tiek novērsti, apelācijas sūdzību uzskata par iesniegtu tajā dienā, kad tā iesniegta pirmoreiz. Pretējā gadījumā sūdzību uzskata par neiesniegtu un atdod atpakaļ iesniedzējam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

440.[6] pants. Apelācijas sūdzības nepieņemšana

(1) Apelācijas sūdzību, kura nav parakstīta vai kuru iesniegusi persona, kas nav pilnvarota pārsūdzēt tiesas spriedumu, vai par kuru nav samaksāta valsts nodeva, nepieņem un atdod atpakaļ iesniedzējam.

(2) Lēmums par atteikšanos pieņemt apelācijas sūdzību nav pārsūdzams.

440.[7] pants. Pirmās instances tiesas rīcība pēc apelācijas sūdzības saņemšanas

(1) Pirmās instances tiesas tiesnesis, pārliecinājies, ka apelācijas sūdzība atbilst šā likuma 416., 440.[2] un 440.[4] panta prasībām, nekavējoties paziņo par šo sūdzību pārējiem lietas dalībniekiem un nosūta viņiem sūdzību. Atkarībā no lietas apstākļiem un rakstura pārējiem lietas dalībniekiem var nosūtīt arī sūdzībai pievienotos dokumentus.

(2) Pirmās instances tiesas tiesnesis, nosūtot pārējiem lietas dalībniekiem apelācijas sūdzību un tai pievienotos dokumentus, informē viņus, ka rakstveida paskaidrojumi iesniedzami pēc tam, kad apelācijas instance lietas dalībniekiem nosūtījusi paziņojumu par apelācijas tiesvedības ierosināšanu.

(3) Pēc apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņa beigām pirmās instances tiesas tiesnesis nekavējoties nosūta lietu ar apelācijas sūdzību un tai pievienotajiem dokumentiem apelācijas instances tiesai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2015., 19.10.2017., 11.11.2021. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

440.[8] pants. Apelācijas tiesvedības ierosināšana apelācijas instances tiesā

(1) Pārliecinājies, ka ir ievērota apelācijas sūdzības iesniegšanas kārtība, tiesnesis vai šā panta piektajā daļā noteiktajā gadījumā trīs tiesneši koleģiāli 30 dienu laikā pēc apelācijas sūdzības saņemšanas izlemj jautājumu par apelācijas tiesvedības ierosināšanu.

(2) Konstatējis, ka apelācijas sūdzība nosūtīta apelācijas instances tiesai, pārkāpjot šajā likumā noteikto apelācijas sūdzību iesniegšanas kārtību, tiesnesis pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

1) lēmumu par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību, ja nokavēts apelācijas sūdzības iesniegšanai noteiktais termiņš, apelācijas sūdzību iesniegusi persona, kas nav pilnvarota pārsūdzēt tiesas spriedumu, vai ja nav samaksāta valsts nodeva;

2) lēmumu par lietas nosūtīšanu pirmās instances tiesai likumā noteikto darbību izpildei, ja, iesniedzot apelācijas sūdzību, pieļauti šā likuma 416.panta pirmajā daļā vai 440.[4] pantā norādītie trūkumi.

(3) Šā panta otrās daļas 1.punktā noteiktajā gadījumā sūdzību kopā ar lietu nosūta pirmās instances tiesai, kura sūdzību atdod atpakaļ iesniedzējam.

(4) Ja pastāv vismaz viens no šā likuma 440.[2] pantā minētajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, tiesnesis pieņem lēmumu par apelācijas tiesvedības ierosināšanu un nekavējoties par to paziņo lietas dalībniekiem, norādot termiņu rakstveida paskaidrojumu iesniegšanai.

(5) Ja tiesnesis, kuram apelācijas sūdzība nodota izlemšanai, atzīst, ka apelācijas tiesvedības ierosināšana ir atsakāma, jautājumu par apelācijas tiesvedības ierosināšanu izlemj trīs tiesneši koleģiāli.

(6) Ja kaut viens no trim tiesnešiem uzskata, ka pastāv vismaz viens no šā likuma 440.[2] pantā minētajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, tiesneši pieņem lēmumu par apelācijas tiesvedības ierosināšanu un nekavējoties par to paziņo lietas dalībniekiem.

(7) Ja tiesneši vienbalsīgi atzīst, ka nepastāv neviens no šā likuma 440.[2] pantā minētajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, viņi pieņem lēmumu par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību un nekavējoties par to paziņo lietas dalībniekiem.

(8) Šā panta septītajā daļā minēto lēmumu sastāda rezolūcijas veidā, un tas nav pārsūdzams.

(9) Lēmumu par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību līdz ar iesniegto apelācijas sūdzību atdod atpakaļ apelācijas sūdzības iesniedzējam.

440.[9] pants. Lietas dalībnieka rakstveida paskaidrojums

Lietas dalībnieks rakstveida paskaidrojumu par iesniegto apelācijas sūdzību var iesniegt apelācijas instances tiesai 20 dienu laikā no dienas, kad apelācijas instance nosūtījusi lietas dalībniekiem paziņojumu par apelācijas tiesvedības ierosināšanu.

(11.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

440.[10] pants. Pretapelācijas sūdzība

(1) Pēc tam, kad nosūtīts paziņojums par apelācijas tiesvedības ierosināšanu, puse ir tiesīga 20 dienu laikā iesniegt pretapelācijas sūdzību.

(2) Pretapelācijas sūdzībai jāatbilst šā likuma 250.[27], 416., 418. un 440.[4] panta prasībām.

(3) Pēc pretapelācijas sūdzības saņemšanas apelācijas instances tiesa nekavējoties nosūta to pārējiem lietas dalībniekiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

440.[11] pants. Lietu izskatīšana rakstveida procesā, sprieduma sastādīšana un noraksta nosūtīšana

(1) Šajā nodaļā minētās lietas tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad spriedums būs pieejams tiešsaistes sistēmā, informē tās par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Šis datums, kad spriedums ir pieejams tiešsaistes sistēmā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu. Ja tehnisku iemeslu dēļ spriedumu sastādīšanas datumā nav iespējams pievienot tiešsaistes sistēmā, spriedums tajā pašā datumā ir pieejams tiesas kancelejā. Par sprieduma sastādīšanas datumu šādā gadījumā uzskatāms datums, kad spriedums ir pieejams tiesas kancelejā.

(1[1]) Lietas par strīdiem par tiesībām maksātnespējas procesa lietās izskatīšana rakstveida procesā uzsākama ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc paskaidrojuma saņemšanas vai tā iesniegšanas termiņa notecēšanas.

(1[2]) Izskatot apelācijas sūdzību par tiesas spriedumu, ar ko apmierināts tiesiskās aizsardzības procesa pieteikums, ja apelācijas sūdzība pamatota ar tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāna neatbilstību Maksātnespējas likuma 40. panta ceturtās daļas 15. punktam vai 42. panta 3.[1] daļas 2. punktam, tiesa nosaka ieceltajai uzraugošajai personai vai pēdējai ieceltajai uzraugošajai personai termiņu, kādā iesniedzams parādnieka saimnieciskās darbības novērtējums.

(2) Pēc puses rakstveida lūguma spriedumu nekavējoties nosūta pusei.

(3) Ja tiesa uzskata par nepieciešamu, lietu var iztiesāt tiesas sēdē. Lietās par strīdiem par tiesībām maksātnespējas procesa lietās tiesa nosaka tiesas sēdes dienu ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc paskaidrojuma saņemšanas vai tā iesniegšanas termiņa notecēšanas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2015., 31.05.2018., 11.11.2021. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023. Sk. pārejas noteikumu 179. punktu)

440.[12] pants. Apelācijas instances tiesas sprieduma stāšanās likumīgā spēkā

Apelācijas instances tiesas spriedums kasācijas instancē nav pārsūdzams un stājas spēkā tā pasludināšanas vai, ja lieta izskatīta rakstveida procesā, sastādīšanas dienā.

Devītā sadaļa
Pirmās instances tiesas un apelācijas instances tiesas lēmumu pārsūdzēšana

55.nodaļa
Blakus sūdzības iesniegšana un izskatīšana

441.pants. Pirmās instances tiesas un apelācijas instances tiesas lēmumu pārsūdzēšanas vai protestēšanas pamats

(1) Pirmās instances tiesas un apelācijas instances tiesas lēmumus var pārsūdzēt atsevišķi no tiesas sprieduma lietas dalībnieki, iesniedzot blakus sūdzību, kā arī prokurors, iesniedzot blakus protestu:

1) šajā likumā noteiktajos gadījumos;

2) ja tiesas lēmums kavē lietas virzību.

(2) Par citiem pirmās instances tiesas un apelācijas instances tiesas lēmumiem blakus sūdzību neiesniedz, bet iebildumus par šiem lēmumiem var izteikt apelācijas vai kasācijas sūdzībā.

(3) Blakus protests iesniedzams un izskatāms tādā pašā kārtībā kā blakus sūdzība.

442. pants. Blakus sūdzības iesniegšanas termiņš

(1) Blakus sūdzību var iesniegt 10 dienu laikā no lēmuma pasludināšanas dienas, ja šajā likumā nav noteikts citādi. Termiņš, līdz kuram iesniedzama blakus sūdzība par lēmumu, kas pieņemts rakstveida procesā, vai par procesuālām darbībām ārpus tiesas sēdes, skaitāms no dienas, kad lēmums izsniegts.

(1[1]) Lietas dalībnieks, kuram tiesas lēmums nosūtīts saskaņā ar šā likuma 56.[2] pantu, blakus sūdzību var iesniegt 15 dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas.

(2) Blakus sūdzību, kas iesniegta pēc minētā termiņa notecēšanas, nepieņem un atdod iesniedzējam, atmaksājot drošības naudu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 29.11.2012., 29.10.2015., 14.12.2017., 31.05.2018. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

443.pants. Blakus sūdzības iesniegšanas kārtība

(1) Blakus sūdzība iesniedzama tiesai, kas šo lēmumu pieņēmusi, un tā adresējama:

1) par pirmās instances tiesas lēmumu — attiecīgajai apelācijas instances tiesai;

2) par apelācijas instances tiesas lēmumu — kasācijas instances tiesai;

3) *(izslēgts ar 30.10.2014. likumu)*.

(2) *(Izslēgta ar 05.02.2009. likumu.)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 30.10.2014. un 25.10.2018. likumu, kas stājas spēkā 28.11.2018. Grozījums par vārdu "un rajona (pilsētas) tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneša" izslēgšanu pirmās daļas 1. punktā stājas spēkā 01.06.2019. Sk. pārejas noteikumu 151. punktu)

443.[1] pants. Blakus sūdzības saturs un tai pievienojamie dokumenti

(1) Blakus sūdzībā norāda:

1) tās tiesas nosaukumu, kurai adresēta sūdzība;

2) sūdzības iesniedzēja vārdu, uzvārdu, personas kodu, deklarēto dzīvesvietu, bet, ja tādas nav, — dzīvesvietu, juridiskajai personai — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi. Ja sūdzības iesniedzējs piekrīt elektroniskai saziņai ar tiesu, norāda arī elektroniskā pasta adresi un, ja sūdzības iesniedzējs ir reģistrējies tiešsaistes sistēmā saziņai ar tiesu, ietver arī norādi par reģistrēšanos;

3) ja sūdzību iesniedz pārstāvis, kura adrese saziņai ar tiesu ir Latvijā, un viņš piekrīt elektroniskai saziņai ar tiesu, — pārstāvja elektroniskā pasta adresi un, ja tas ir reģistrējies tiešsaistes sistēmā saziņai ar tiesu, ietver arī norādi par reģistrēšanos. Ja pārstāvja adrese ir ārpus Latvijas, papildus norāda elektroniskā pasta adresi vai

paziņo par savas dalības reģistrēšanu tiešsaistes sistēmā;

4) lēmumu, par kuru iesniedz sūdzību, un tiesu, kas šo lēmumu pieņēmusi;

5) kā izpaužas lēmuma nepareizība un tās pamatojumu;

6) pierādījumus, kas apstiprina sūdzības iesniedzēja iebildumus;

7) sūdzības iesniedzēja lūgumu un apjomu, kādā lēmums tiek pārsūdzēts;

8) sūdzībai pievienoto dokumentu sarakstu.

(2) Likumā paredzētajos gadījumos blakus sūdzībai un tai pievienotajiem dokumentiem pievieno noteiktā kārtībā apliecinātus dokumentu tulkojumus, ja dokumenti paredzēti izsniegšanai personai saskaņā ar šā likuma 56.[2] pantu. Tulkojumu nepievieno persona, kas atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas.

(14.12.2017. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

444.pants. Blakus sūdzības noraksti

(Izslēgts ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

444.[1] pants. Drošības nauda par blakus sūdzību

(1) Iesniedzot blakus sūdzību, iemaksājama drošības nauda šā likuma 43.[1] panta pirmās daļas 1. punktā noteiktajā apmērā.

(2) Ja tiesa pārsūdzēto tiesas lēmumu pilnīgi vai kādā tā daļā atceļ vai groza, drošības nauda atmaksājama. Ja blakus sūdzību noraida vai tā iesniegta par lēmumu, kas nav pārsūdzams, drošības naudu neatmaksā, izņemot gadījumu, kad pārsūdzētajā lēmumā kļūdaini norādīts, ka tas ir pārsūdzams.

(2[1]) Ja blakus sūdzību atsauc, drošības naudu neatmaksā.

(3) *(Izslēgta ar 25.03.2021. likumu)*

(14.12.2017. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.05.2018., 01.10.2020. un 25.03.2021. likumu, kas stājas spēkā 20.04.2021.)

445.pants. Blakus sūdzības nepieņemšanas pamats un atstāšana bez virzības

(1) Neparakstītu blakus sūdzību uzskata par neiesniegtu un nosūta atpakaļ iesniedzējam, atmaksājot drošības naudu.

(2) Tiesnesis pieņem lēmumu par atteikšanos pieņemt blakus sūdzību, ja likumā noteiktajā kārtībā un apmērā nav samaksāta drošības nauda vai blakus sūdzībai nav pievienota pilnvara vai cits dokuments, kas apliecina pārstāvja pilnvarojumu pārsūdzēt tiesas lēmumu.

(3) Tiesneša lēmums par atteikšanos pieņemt blakus sūdzību nav pārsūdzams. Šā panta otrajā daļā minētajos gadījumos atmaksā samaksāto drošības naudu.

(4) Ja iesniegta blakus sūdzība, kura neatbilst šā likuma 443.[1] panta prasībām, vai likumā paredzētajos gadījumos nav pievienots noteiktā kārtībā apliecināts blakus sūdzības un tai pievienoto dokumentu tulkojums, vai no blakus sūdzībai pievienotās pilnvaras vai cita dokumenta neizriet pilnvarojums pārstāvim pārsūdzēt tiesas lēmumu, tiesnesis pieņem lēmumu atstāt blakus sūdzību bez virzības un nosaka termiņu trūkumu novēršanai.

(5) Ja iesniedzējs noteiktā termiņā novērš trūkumus, kas norādīti lēmumā par blakus sūdzības atstāšanu bez virzības, blakus sūdzība uzskatāma par iesniegtu dienā, kad tā pirmoreiz iesniegta tiesai. Pretējā gadījumā blakus sūdzība uzskatāma par neiesniegtu un atdodama iesniedzējam, neatmaksājot drošības naudu.

(23.04.2015. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.12.2017., 31.05.2018. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

446.pants. Tiesas rīcība pēc blakus sūdzības saņemšanas

(1) Pēc blakus sūdzības saņemšanas tiesnesis sūdzību nekavējoties nosūta lietas dalībniekiem. Atkarībā no lietas apstākļiem un rakstura lietas dalībniekiem var nosūtīt arī blakus sūdzībai pievienotos dokumentus.

(2) Izbeidzoties pārsūdzēšanas termiņam, tiesnesis nekavējoties nosūta lietu ar blakus sūdzību tai tiesu instancei, kurai sūdzība adresēta.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

447.pants. Blakus sūdzības izskatīšanas kārtība

(1) Blakus sūdzību izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot lietas dalībniekiem par datumu, kad lēmums būs pieejams tiešsaistes sistēmā.

(2) Ja blakus sūdzību izskata tiesas sēdē, tad tās izskatīšana notiek tādā kārtībā, kāda šajā likumā noteikta lietu izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

(3) Blakus sūdzību par šā likuma 640. un 651.[5] pantā minētajiem tiesneša lēmumiem izskata tiesas sēdē.

(4) Blakus sūdzību lietās par strīdiem par tiesībām maksātnespējas procesa lietās (30.[7] nodaļa) tiesa izskata 15 dienu laikā no sūdzības saņemšanas dienas.

(04.08.2011. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012., 23.04.2015., 31.05.2018., 11.11.2021. un 06.06.2024. likumu, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

447.[1] pants. Par blakus sūdzību pieņemtais lēmums

(1) Lēmumā par blakus sūdzību papildus šā likuma 230.pantā minētajam tiesa norāda blakus sūdzības iesniedzēju, ietver blakus sūdzības un pārsūdzētā lēmuma izklāstījumu, kā arī motivē savu attieksmi pret pārsūdzēto lēmumu.

(2) Ja tiesa, izskatot blakus sūdzību, atzīst, ka pārsūdzētajā lēmumā ietvertie motīvi ir pareizi un pietiekami, tā lēmumā var norādīt, ka pievienojas pārsūdzētā lēmuma motīviem. Šādā gadījumā šā likuma 230.pantā noteikto motīvu daļu var neiekļaut.

(04.08.2011. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.10.2015. likumu, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

448.pants. Apgabaltiesas un Augstākās tiesas kompetence

(1) Apgabaltiesai un Augstākajai tiesai, izskatot blakus sūdzību, ir tiesības:

1) atstāt lēmumu negrozītu, bet sūdzību noraidīt;

2) atcelt lēmumu pilnīgi vai kādā tā daļā un nodot jautājumu jaunai izskatīšanai tai tiesai, kura lēmumu pieņēmusi;

3) atcelt lēmumu pilnīgi vai kādā tā daļā un ar savu lēmumu izlemt jautājumu pēc būtības;

4) grozīt lēmumu.

(2) Apgabaltiesai, izskatot blakus sūdzību par lēmumu, ar kuru noraidīts pieteikums par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna tādā lietā, kurā taisīts aizmugurisks spriedums, ir tiesības:

1) atstāt lēmumu negrozītu, bet sūdzību noraidīt;

2) atcelt lēmumu, atjaunot tiesvedību un nosūtīt lietu izskatīšanai no jauna pirmās instances tiesā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. un 30.10.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

449.pants. Par blakus sūdzību pieņemtā lēmuma likumīgais spēks

(1) Par blakus sūdzību pieņemtais lēmums nav pārsūdzams, un tas stājas likumīgā spēkā tā pieņemšanas brīdī, izņemot šajā pantā un šā likuma 641.pantā paredzētos gadījumus.

(2) Apgabaltiesas lēmumu par blakus sūdzību, izņemot lietās par strīdiem par tiesībām maksātnespējas procesa lietās (30.^{7} nodaļa), var pārsūdzēt Augstākajā tiesā 10 dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas, ja ar šo lēmumu:

1) noraidīta blakus sūdzība par lēmumu atteikties pieņemt prasību, pamatojoties uz šā likuma 132.panta pirmās daļas 1. un 2.punktu, kā arī 6. punktu, ja tiesa lēmusi, ka lieta nav piekritīga Latvijas tiesai;

2) noraidīta blakus sūdzība par tiesvedības izbeigšanu, pamatojoties uz šā likuma 223.panta 1. un 2.punktu vai uz šā likuma 250.^{101} panta pirmo daļu;

2^{1}) noraidīta blakus sūdzība par prasības atstāšanu bez izskatīšanas, pamatojoties uz šā likuma 219. panta pirmās daļas 5. punktu;

3) izlemjot jautājumu pēc būtības saskaņā ar šā likuma 448. panta pirmās daļas 3. punktu, pieņemts lēmums atteikties pieņemt prasību, pamatojoties uz šā likuma 132. panta pirmās daļas 1. un 2. punktu, kā arī 6. punktu, ja tiesa lēmusi, ka lieta nav piekritīga Latvijas tiesai, vai lēmums izbeigt tiesvedību, pamatojoties uz šā likuma 223. panta 1. un 2. punktu vai uz šā likuma 250.^{101} panta pirmo daļu.

(3) Apgabaltiesas lēmums par blakus sūdzību par rajona (pilsētas) tiesas lēmumu zemesgrāmatu lietās, izņemot lēmumu par blakus sūdzību par pieteikuma par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda, pārsūdzams Augstākajā tiesā, ievērojot šā likuma 442.pantā noteiktos termiņus.

(3^{1}) Šā panta otrajā un trešajā daļā minētos termiņus attiecībā uz lietas dalībnieku, kuram lēmums nosūtīts saskaņā ar šā likuma 56.^{2} pantu, skaita no lēmuma izsniegšanas dienas.

(4) Pārsūdzot Augstākajā tiesā šā panta otrajā un trešajā daļā, kā arī šā likuma 641. panta pirmajā daļā paredzētos lēmumus, iemaksājama drošības nauda šā likuma 43.^{1} panta pirmās daļas 1. punktā noteiktajā apmērā. Drošības naudas atmaksas kārtību nosaka atbilstoši šā likuma 43.^{2} panta un šīs nodaļas prasībām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. un 07.04.2004. likumu, Satversmes tiesas 14.03.2006. spriedumu, 25.05.2006., 05.02.2009., 12.09.2013., 30.10.2014., 29.10.2015., 14.12.2017., 31.05.2018., 25.10.2018., 25.03.2021., 11.11.2021. un 16.04.2026. likumu, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

Desmitā sadaļa
Kasācijas tiesvedība

56.nodaļa
Kasācijas sūdzības iesniegšana

450.pants. Tiesības iesniegt kasācijas sūdzību vai kasācijas protestu

(1) Pirmās instances tiesas spriedumu, kas taisīts, piemērojot šā likuma 30.^{4} nodaļas noteikumus, un apelācijas instances tiesas spriedumu (papildspriedumu) lietas dalībnieki var pārsūdzēt kasācijas kārtībā, bet prokurors — iesniegt kasācijas protestu.

(2) Kasācijas protests iesniedzams un izskatāms tādā pašā kārtībā kā kasācijas sūdzība, ja šajā sadaļā nav noteikts citādi.

(3) Kasācijas kārtībā var pārsūdzēt pirmās instances tiesas spriedumu, kas taisīts, piemērojot šā likuma 30.^{4} nodaļas noteikumus, un apelācijas instances tiesas spriedumu, ja tiesa nepareizi piemērojusi materiālo tiesību normu, pārkāpusi procesuālo tiesību normu vai, izskatot lietu, pārsniegusi savas kompetences robežas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.05.2008., 08.09.2011., 18.04.2013., 20.03.2014. un 09.06.2016. likumu, kas

stājas spēkā 13.07.2016.)

451.pants. Materiālo tiesību normu nepareiza piemērošana

(1) Tiesa materiālo tiesību normu ir piemērojusi nepareizi, ja tā nepareizi attiecināta uz tiesas konstatētajiem apstākļiem vai ja materiālo tiesību norma nepareizi iztulkota.

(2) Materiālo tiesību normas nepareiza piemērošana var būt pamats sprieduma pārsūdzēšanai kasācijas kārtībā, ja tā ir novedusi vai varēja novest pie lietas nepareizas izspriešanas.

(22.05.2008. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 09.06.2016. likumu, kas stājas spēkā 13.07.2016.)

452.pants. Procesuālo tiesību normu pārkāpums

(1) Tiesa ir pieļāvusi procesuālās tiesību normas pārkāpumu, ja tiesvedības laikā nav nodrošinājusi likumam atbilstošu procesuālo kārtību vai personu procesuālo tiesību ievērošanu, attiecīgo tiesību normu nepiemērojot vai nepareizi iztulkojot.

(2) Procesuālo tiesību normas pārkāpums var būt pamats sprieduma pārsūdzēšanai kasācijas kārtībā, ja tas novedis vai varēja novest pie lietas nepareizas izspriešanas.

(3) Par procesuālo tiesību normas pārkāpumu, kas varēja novest pie lietas nepareizas izspriešanas, katrā ziņā uzskatāms tas, ka:

1) tiesa lietu izskatījusi nelikumīgā sastāvā;

2) tiesa lietu izskatījusi, pārkāpjot procesuālo tiesību normas, kas nosaka pienākumu paziņot procesa dalībniekiem par tiesas sēdes laiku un vietu;

3) pārkāptas procesuālo tiesību normas par tiesvedības valodu;

4) tiesas spriedums piešķir tiesības vai uzliek pienākumus personai, kura nav pieaicināta lietā kā procesa dalībnieks;

5) lietā nav tiesas sēdes protokola vai tiesas sprieduma.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.05.2008., 09.06.2016., 14.12.2017. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

453. pants. Kasācijas sūdzības saturs un tai pievienojamie dokumenti

(1) Kasācijas sūdzībā norāda:

1) tās tiesas nosaukumu, kurai adresēta sūdzība (Augstākās tiesas Civillietu departaments);

2) sūdzības iesniedzēja vārdu, uzvārdu, personas kodu, deklarēto dzīvesvietu, bet, ja tādas nav, — dzīvesvietu, juridiskajai personai — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi. Ja sūdzības iesniedzējs piekrīt elektroniskai saziņai ar tiesu, norāda arī elektroniskā pasta adresi un, ja tas ir reģistrējies tiešsaistes sistēmā saziņai ar tiesu, ietver arī norādi par reģistrēšanos;

2^1) *(izslēgts ar 11.11.2021. likumu);*

3) spriedumu, par kuru iesniedz sūdzību, un tiesu, kas taisījusi spriedumu;

4) kādā apjomā spriedumu pārsūdz;

5) kādu materiālo tiesību normu tiesa piemērojusi nepareizi, kādu procesuālo tiesību normu pārkāpusi un kā tas ietekmējis lietas izspriešanu vai kā izpaudies tiesas kompetences robežu pārkāpums;

6) *(izslēgts ar 09.06.2016. likumu);*

7) Augstākajai tiesai izteikto lūgumu.

(1[1]) Ja kasācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka kasācijas sūdzības izskatīšanai kasācijas tiesvedības kārtībā ir būtiska nozīme vienotas tiesu prakses nodrošināšanā vai tiesību tālākveidošanā, viņš argumentēti norāda to kasācijas sūdzībā.

(2) Kasācijas sūdzību paraksta iesniedzējs — fiziskā persona, šā likuma 82.[1] panta ceturtajā daļā norādītā amatpersona, advokāts vai — saskaņā ar šā likuma 82.[1] panta piekto daļu — profesionāls patentpilnvarnieks. Ja kasācijas sūdzību parakstījis profesionāls patentpilnvarnieks vai juridiskās personas amatpersona, sūdzībai pievieno dokumentu, kas apliecina personas tiesības pārstāvēt iesniedzēju. Ja kasācijas sūdzību parakstījis advokāts, sūdzībai pievieno pilnvaru un orderi. Kasācijas protestu paraksta likumā noteiktā prokuratūras amatpersona.

(3) *(Izslēgta ar 23.04.2015. likumu)*

(4) Kasācijas sūdzībai pievieno dokumentu, kas apliecina drošības naudas nomaksu, izņemot gadījumu, kad kasācijas sūdzība iesniegta un samaksa veikta tiešsaistes sistēmā.

(4[1]) Likumā paredzētajos gadījumos kasācijas sūdzībai pievieno noteiktajā kārtībā apliecinātu tulkojumu, ja dokuments paredzēts izsniegšanai personai saskaņā ar šā likuma 56.[2] pantu. Tulkojumu nepievieno persona, kas atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas.

(5) Neparakstītu kasācijas sūdzību uzskata par neiesniegtu un nosūta atpakaļ iesniedzējam, atmaksājot drošības naudu.

(6) Tiesnesis pieņem lēmumu par atteikšanos pieņemt kasācijas sūdzību, ja:

1) likumā noteiktajā kārtībā un apmērā nav samaksāta drošības nauda;

2) kasācijas sūdzībai nav pievienots vai lietā nav iesniegts dokuments, kas apliecina šā panta otrajā daļā norādītās personas tiesības pārsūdzēt tiesas spriedumu kasācijas kārtībā.

(7) Šā panta sestās daļas 2.punktā minētajā gadījumā atmaksā drošības naudu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. likumu, Satversmes tiesas 27.06.2003. spriedumu, 12.02.2004., 22.05.2008., 29.11.2012., 30.10.2014., 23.04.2015., 09.06.2016., 23.11.2016. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

454. pants. Kasācijas sūdzības iesniegšanas termiņš

(1) Kasācijas sūdzību var iesniegt 30 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas.

(2) Ja spriedums sastādīts pēc tiesas noteiktā datuma (199. pants), sprieduma pārsūdzēšanas termiņu skaita no sprieduma faktiskās sastādīšanas dienas. Ja spriedums taisīts rakstveida procesā, pārsūdzēšanas termiņu skaita no sprieduma sastādīšanas dienas.

(2[1]) Lietas dalībnieks, kuram spriedums nosūtīts saskaņā ar šā likuma 56.[2] pantu, kasācijas sūdzību var iesniegt 30 dienu laikā no sprieduma izsniegšanas dienas.

(3) Sūdzību, kas iesniegta pēc šā termiņa notecēšanas, nepieņem un atdod iesniedzējam, atmaksājot drošības naudu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 22.05.2008., 05.02.2009., 29.10.2015., 14.12.2017. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

455.pants. Tiesneša lēmuma pārsūdzēšana

Par tiesneša lēmumu atteikties pieņemt kasācijas sūdzību var iesniegt blakus sūdzību, izņemot šā likuma 453.panta sestajā daļā minētos gadījumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.04.2015. likumu, kas stājas spēkā 26.05.2015.)

456.pants. Kasācijas sūdzības iesniegšanas kārtība

(1) Kasācijas sūdzība iesniedzama tiesai, kas taisījusi spriedumu.

(2) Ja kasācijas sūdzību termiņā iesniedz tieši kasācijas instances tiesai, termiņš nav uzskatāms par nokavētu.

457.pants. Kasācijas sūdzības noraksti

(Izslēgts ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

458.pants. Drošības nauda

(1) Iesniedzot kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas depozīta kontā iemaksājama drošības nauda šā likuma 43.[1] panta 1.[1] daļā noteiktajā apmērā.

(2) Ja Augstākā tiesa pārsūdzēto tiesas spriedumu pilnīgi vai daļēji atceļ vai groza, drošības nauda atmaksājama. Ja kasācijas sūdzību noraida, drošības naudu neatmaksā.

(3) Ja kasācijas sūdzību atsauc līdz Augstākās tiesas rīcības sēdei, sūdzības iesniedzējam atmaksā drošības naudu.

(4) *(Izslēgta ar 25.03.2021. likumu)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.05.2008., 20.12.2010., 12.09.2013., 30.10.2014. 09.06.2016., 25.03.2021., 11.11.2021. un 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

459.pants. Kasācijas sūdzības atstāšana bez virzības

(1) Ja likumā paredzētajos gadījumos nav pievienots noteiktā kārtībā apliecināts kasācijas sūdzības un tai pievienoto dokumentu tulkojums, tiesnesis pieņem lēmumu atstāt kasācijas sūdzību bez virzības un nosaka termiņu trūkumu novēršanai.

(2) Ja iesniedzējs noteiktā termiņā novērš lēmumā norādītos trūkumus, kasācijas sūdzība uzskatāma par iesniegtu dienā, kad tā pirmoreiz iesniegta tiesai.

(3) Ja iesniedzējs noteiktā termiņā lēmumā norādītos trūkumus nav novērsis, kasācijas sūdzība uzskatāma par neiesniegtu un atdodama iesniedzējam, neatmaksājot drošības naudu.

(4) Par tiesneša lēmumu, ar kuru kasācijas sūdzība atdota iesniedzējam, var iesniegt blakus sūdzību.

(5) Ja šā panta pirmajā daļā, šā likuma 453.panta piektajā un sestajā daļā norādītie trūkumi konstatēti Augstākajā tiesā, kasācijas sūdzība tiek atdota apelācijas instances tiesai, bet šā likuma 450.panta pirmajā daļā minētajā gadījumā — pirmās instances tiesai, šā panta otrajā, trešajā, ceturtajā daļā, šā likuma 453.panta piektajā un sestajā daļā noteikto darbību izpildei.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.06.2003., 05.02.2009., 30.10.2014., 23.04.2015., 09.06.2016., 31.05.2018. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

460.pants. Tiesas rīcība pēc kasācijas sūdzības saņemšanas

(1) Apelācijas instances tiesas tiesnesis vai šā likuma 450. panta pirmajā daļā minētajā gadījumā pirmās instances tiesas tiesnesis nosūta pārējiem lietas dalībniekiem kasācijas sūdzību un paziņo, ka viņiem 30 dienu laikā no tās nosūtīšanas dienas ir tiesības iesniegt Augstākajai tiesai paskaidrojumu sakarā ar kasācijas sūdzību.

(1[1]) Ja kasācijas sūdzība nosūtīta lietas dalībniekam saskaņā ar šā likuma 56.[2] pantu, termiņu paskaidrojuma iesniegšanai skaita no dienas, kad kasācijas sūdzība izsniegta lietas dalībniekam.

(2) Izbeidzoties sprieduma pārsūdzēšanas termiņam, tiesa civillietu kopā ar kasācijas sūdzību nekavējoties nosūta Augstākajai tiesai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 30.10.2014., 09.06.2016., 09.06.2016. un 11.11.2021. likumu, kas

stājas spēkā 01.12.2021.)

461.pants. Pievienošanās kasācijas sūdzībai

(1) Līdzdalībnieki un trešās personas, kas piedalās procesā tās personas pusē, kura iesniegusi kasācijas sūdzību, var pievienoties iesniegtajai sūdzībai 30 dienu laikā no kasācijas sūdzības nosūtīšanas dienas, iesniedzot attiecīgu pieteikumu Augstākajai tiesai.

(2) Iesniedzot pieteikumu par pievienošanos kasācijas sūdzībai, drošības nauda nav jāmaksā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 09.06.2016. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

462.pants. Kasācijas sūdzības atsaukšana

(1) Persona, kas iesniegusi kasācijas sūdzību, ir tiesīga to atsaukt līdz kasācijas instances tiesas sēdei.

(2) Ja kasācijas sūdzību atsauc līdz Augstākās tiesas rīcības sēdei, kasācijas tiesvedība netiek ierosināta, ja pēc Augstākās tiesas rīcības sēdes, — kasācijas tiesvedību lietā izbeidz.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 09.06.2016. likumu, kas stājas spēkā 13.07.2016.)

463.pants. Pretsūdzības iesniegšana

(1) Lietas dalībnieks 30 dienu laikā no kasācijas sūdzības nosūtīšanas dienas var iesniegt Augstākajai tiesai savu pretsūdzību. Lietas dalībnieks, kuram kasācijas sūdzība nosūtīta saskaņā ar šā likuma 56.^{2} pantu, Augstākajai tiesai savu pretsūdzību var iesniegt 30 dienu laikā no kasācijas sūdzības izsniegšanas dienas.

(2) Iesniedzot pretsūdzību, jāievēro šā likuma 450., 451., 452., 453. un 458.panta noteikumi.

(3) Augstākā tiesa nosūta pārējiem procesa dalībniekiem pretsūdzību un paziņo, ka viņiem 30 dienu laikā no tās nosūtīšanas dienas ir tiesības iesniegt Augstākajai tiesai paskaidrojumu sakarā ar pretsūdzību.

(4) Ja kasācijas sūdzība atsaukta, pretsūdzību izskata patstāvīgi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.05.2008., 05.02.2009., 30.10.2014. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

57.nodaļa
Kasācijas tiesvedības ierosināšana un lietas izskatīšana kasācijas instancē

(Nodaļas nosaukums 22.05.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 25.06.2008.)

464.pants. Augstākās tiesas rīcības sēde

(1) Lai izlemtu jautājumu par kasācijas tiesvedības ierosināšanu, kasācijas sūdzības, pretsūdzības un protestus pēc šā likuma 460.panta pirmajā daļā un 463.panta trešajā daļā noteikto paskaidrojumu iesniegšanas termiņa izbeigšanās izskata Augstākās tiesas rīcības sēdē departamenta priekšsēdētāja noteiktā kārtībā izveidota tiesnešu kolēģija triju tiesnešu sastāvā.

(2) Ja kaut viens no tiesnešiem uzskata, ka lieta izskatāma kasācijas instancē, tiesnešu kolēģija pieņem lēmumu par kasācijas tiesvedības ierosināšanu. Lēmumā nosaka lietas izskatīšanu rakstveida procesā vai izskatīšanu tiesas sēdē.

(3) Ja tiesnešu kolēģija vienbalsīgi atzīst, ka kasācijas tiesvedības ierosināšana ir atsakāma, tā ar savu rīcības sēdes lēmumu atsakās ierosināt kasācijas tiesvedību.

(4) Ar tiesnešu kolēģijas vienbalsīgu lēmumu lietu var nodot izskatīšanai kasācijas kārtībā Augstākās tiesas paplašinātā sastāvā.

(4^{1}) Šā panta otrajā, trešajā, ceturtajā un septītajā daļā minēto lēmumu var sastādīt rezolūcijas veidā, ievērojot šā

likuma 229.panta otrajā daļā noteikto.

(5) Ja kasācijas tiesvedība tiek ierosināta, pēc puses lūguma tiesnešu kolēģija var pieņemt lēmumu par sprieduma izpildes apturēšanu līdz lietas izskatīšanai kasācijas kārtībā.

(6) Augstākās tiesas rīcības sēdē tiesnešu kolēģija var izlemt arī jautājumu par atteikumu pieņemt iesniegto blakus sūdzību un citus procesuālos jautājumus, kuru izlemšanai nav nepieciešama tiesas sēde, kā arī pieņemt lēmumu uzdot Eiropas Savienības Tiesai jautājumu prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai, lūgt Eiropas Cilvēktiesību tiesu sniegt konsultatīvu atzinumu vai iesniegt Satversmes tiesai pieteikumu par tiesību normu atbilstību Satversmei vai starptautisko tiesību normai (aktam).

(7) Ja tiesnešu kolēģijai nav acīmredzama pamata uzskatīt, ka, izskatot blakus sūdzību, pārsūdzētais lēmums tiks pilnīgi vai kādā tā daļā atcelts vai grozīts, tā Augstākās tiesas rīcības sēdē ar vienbalsīgu lēmumu var atteikties pieņemt blakus sūdzību. Šādā gadījumā samaksāto drošības naudu par blakus sūdzību neatmaksā.

(22.05.2008. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.09.2011.,15.03.2012., 30.10.2014., 12.02.2015., 09.06.2016., 14.12.2017. un 18.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2026.)

464.[1] pants. Pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību

(1) Tiesnešu kolēģija atsakās ierosināt kasācijas tiesvedību, ja kasācijas sūdzība neatbilst šā likuma 450.-454.panta prasībām.

(2) Ja kasācijas sūdzība formāli atbilst šā panta pirmajā daļā minētajām prasībām un ja tiesa, kas taisījusi pārsūdzēto spriedumu, nav pieļāvusi šā likuma 452.panta trešās daļas noteikumu pārkāpumu, tiesnešu kolēģija var atteikties ierosināt kasācijas tiesvedību arī šādos gadījumos:

1) kasācijas sūdzībā norādītajos tiesību normu piemērošanas jautājumos ir izveidojusies Augstākās tiesas judikatūra, un pārsūdzētais spriedums tai atbilst;

2) izvērtējot kasācijas sūdzībā minētos argumentus, nav acīmredzama pamata uzskatīt, ka pārsūdzētajā spriedumā ietvertais lietas iznākums ir nepareizs un ka izskatāmajai lietai ir būtiska nozīme vienotas tiesu prakses nodrošināšanā vai tiesību tālākveidošanā.

(3) Ja kasācijas sūdzība formāli atbilst šā panta pirmajā daļā minētajām prasībām un ja tiesa nav pārkāpusi šā likuma 452.panta trešās daļas noteikumus un izskatāmajai lietai nav būtiskas nozīmes vienotas tiesu prakses nodrošināšanā un tiesību tālākveidošanā, tiesnešu kolēģija var atteikties ierosināt kasācijas tiesvedību arī mantiska rakstura strīdos, ja tā daļa, par kuru spriedums tiek pārsūdzēts, ir mazāka par 2000 *euro*.

(22.05.2008. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2014., 12.02.2015. un 09.06.2016. likumu, kas stājas spēkā 13.07.2016.)

464.[2] pants. Lietas izskatīšanas noteikšana

Lietas izskatīšanu nosaka rakstveida procesā, ja iespējams pieņemt nolēmumu pēc lietā esošajiem materiāliem. Ja nepieciešami lietas dalībnieku papildu paskaidrojumi vai pēc Augstākās tiesas ieskata attiecīgajai lietai var būt īpaša nozīme likuma normu iztulkošanā, nosaka lietas izskatīšanu tiesas sēdē.

(15.03.2012. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2014. un 09.06.2016. likumu, kas stājas spēkā 13.07.2016.)

464.[3] pants. Lietas izskatīšana rakstveida procesā un sprieduma sastādīšana un pasludināšana

(1) Lietu izskata rakstveida procesā pēc lietā esošajiem materiāliem, ievērojot kasācijas instances tiesas kompetenci.

(2) Personām, kuras iesniegušas sūdzību vai protestu, kā arī tām personām, kuru intereses aizskar sūdzība vai protests, paziņo, ka lieta tiks izskatīta rakstveida procesā, izskaidro tām procesuālās tiesības, informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim un informē par datumu, kad spriedums būs pieejams tiešsaistes sistēmā. Šis datums uzskatāms par sprieduma pasludināšanas datumu. Ja tehnisku iemeslu dēļ spriedumu pasludināšanas datumā nav iespējams pievienot tiešsaistes sistēmā, spriedums tajā pašā datumā ir pieejams tiesas kancelejā. Par sprieduma pasludināšanas datumu šādā gadījumā uzskatāms datums, kad spriedums ir pieejams tiesas kancelejā.

(2[1]) Ja tiesa sprieduma sastādīšanas laikā konstatē, ka lietas sarežģītības dēļ sprieduma sastādīšanai nepieciešams ilgāks termiņš, tā var minēto termiņu pagarināt, bet ne ilgāk par diviem mēnešiem. Tiesa nekavējoties informē šā panta otrajā daļā minētos lietas dalībniekus par jauno datumu, kad spriedums būs pieejams tiešsaistes sistēmā.

(3) Šajā likumā minētās civilprocesuālās tiesības, kas saistītas ar lietas sagatavošanu iztiesāšanai, puses ir tiesīgas izmantot ne vēlāk kā septiņas dienas pirms datuma, kad spriedums būs pieejams tiešsaistes sistēmā.

(4) Ja nepieciešams, tiesa pieprasa iesniegt prokurora viedokli 10 dienu laikā.

(5) *(Izslēgta no 01.03.2018. ar 14.12.2017. likumu. Sk. Pārejas noteikumu 137. punktu)*

(6) Pēc puses rakstveida lūguma spriedumu nekavējoties nosūta pusei.

(7) Rakstveida procesā var pieņemt arī lēmumu par lietas nodošanu izskatīšanai tiesas sēdē.

(15.03.2012. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 09.06.2016., 14.12.2017. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

465.pants. Lietas nolikšana izskatīšanai Augstākās tiesas sēdē

(1) Lietas izskatīšanas laiku, tiesas sastāvu un referentu nosaka Augstākās tiesas departamenta priekšsēdētājs. Par lietas izskatīšanas laiku un vietu paziņo lietas dalībniekiem.

(2) Kasācijas instancē lietu izskata trīs tiesneši, bet šajā likumā noteiktajos gadījumos — tiesnešu kolēģija ne mazāk kā septiņu tiesnešu sastāvā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2014. un 12.02.2015. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2015.)

466.pants. Lietas izskatīšanas sākums

(1) Sēdes priekšsēdētājs atklāj tiesas sēdi un paziņo, kādu lietu Augstākā tiesa izskata.

(2) Sēdes priekšsēdētājs noskaidro, kuri lietas dalībnieki ieradušies, viņu personību un pārstāvju pilnvarojumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 12.02.2004. un 30.10.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

467.pants. Tiesību un pienākumu izskaidrošana lietas dalībniekiem

(1) Sēdes priekšsēdētājs paziņo tiesas sastāvu, kā arī nosauc prokuroru un tulku, ja tas piedalās tiesas sēdē, un izskaidro lietas dalībniekiem viņu tiesības pieteikt noraidījumus, kā arī citas procesuālās tiesības un pienākumus.

(2) Noraidījuma pamatu un noraidījuma izlemšanas kārtību nosaka šā likuma 19. — 21.pants.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. un 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 10.03.2004.)

468.pants. Sekas, kas rodas, ja tiesas sēdē neierodas lietas dalībnieki

To lietas dalībnieku neierašanās, kuriem pienācīgi paziņots par kasācijas instances tiesas sēdes laiku un vietu, nav šķērslis lietas izskatīšanai.

469.pants. Pieteikuma izlemšana

Lietas dalībnieku pieteikumus, kas saistīti ar lietas izskatīšanu, izlemj pēc citu lietas dalībnieku viedokļa noklausīšanās.

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 10.03.2004.)

470.pants. Ziņojums par lietu

Lietas izskatīšana sākas ar tiesneša referenta ziņojumu par lietu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2015. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2015.)

471.pants. Lietas dalībnieku paskaidrojumi un prokurora atzinums

(1) Pēc tiesneša ziņojuma tiesa noklausās pušu vai to pārstāvju paskaidrojumus. Tiesa var iepriekš noteikt laiku paskaidrojumu sniegšanai, taču abām pusēm tas piešķirams vienāds.

(2) Pirmais runā lietas dalībnieks, kas iesniedzis kasācijas sūdzību, vai prokurors, ja viņš iesniedzis protestu. Ja spriedumu pārsūdzējušas abas puses, pirmais runā prasītājs.

(3) Tiesneši var uzdot lietas dalībniekiem jautājumus.

(4) Katrai pusei ir tiesības uz vienu repliku.

(5) Ja prokurors piedalās lietā, kurā nav iesniegts kasācijas protests, viņš dod atzinumu pēc pušu paskaidrojumiem un replikām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 12.02.2004. un 12.02.2015. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2015.)

472. pants. Sprieduma taisīšanas kārtība

(1) Pēc lietas dalībnieku paskaidrojumiem un prokurora atzinuma tiesa aiziet apspriedē, lai taisītu spriedumu.

(2) Ja, izskatot lietu triju tiesnešu sastāvā, tiesa nenonāk pie vienota viedokļa vai visi tiesneši uzskata, ka lieta izskatāma paplašinātā sastāvā, tiesa pieņem lēmumu par lietas nodošanu izskatīšanai paplašinātā Augstākās tiesas sastāvā.

(3) Izskatot lietu paplašinātā sastāvā, spriedumu taisa ar balsu vairākumu un to paraksta visi tiesneši.

(4) Pēc tiesnešu apspriedes tiesa atgriežas sēžu zālē un sēdes priekšsēdētājs pasludina spriedumu, nolasot tā rezolutīvo daļu, un paziņo, kad lietas dalībnieki var iepazīties ar spriedumu.

(5) Tiesnesis, kuram, lietu izskatot Augstākās tiesas paplašinātajā sastāvā, bijis atšķirīgs viedoklis par likuma tulkojumu vai likuma piemērošanu, 15 dienu laikā pēc sprieduma sastādīšanas ir tiesīgs rakstveidā izteikt savas atsevišķās domas, kas pievienojamas lietai.

(6) Ja tiesneši atzīst, ka šajā tiesas sēdē nav iespējams taisīt spriedumu, Augstākā tiesa nosaka nākamo tiesas sēdi, kura notiks tuvāko 14 dienu laikā un kurā tā paziņos spriedumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.06.2003., 05.02.2009., 30.10.2014., 12.02.2015., 09.06.2016., 14.12.2017. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

472.[1] pants. Tiesvedības apturēšana kasācijas instancē

(1) Ja kasācijas instances tiesa pieņem lēmumu par jautājuma uzdošanu Eiropas Savienības Tiesai prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai, tā aptur tiesvedību, līdz likumīgā spēkā stājas Eiropas Savienības Tiesas nolēmums.

(2) Ja kasācijas instances tiesa pieņem lēmumu lūgt Eiropas Cilvēktiesību tiesu sniegt konsultatīvu atzinumu, tā aptur tiesvedību, līdz Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir pieņēmusi konsultatīvu atzinumu.

(07.04.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.09.2011. un 18.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2026.)

58.nodaļa
Kasācijas instances tiesas spriedums

473.pants. Lietas izskatīšanas robežas

(1) Tiesa, izskatot lietu kasācijas kārtībā, pārbauda lietā esošā sprieduma likumību pārsūdzētajā daļā attiecībā uz personām, kas spriedumu pārsūdzējušas vai pievienojušās kasācijas sūdzībai, un attiecībā uz argumentiem, kas minēti kasācijas sūdzībā.

(2) Tiesa var atcelt visu spriedumu, lai gan pārsūdzēta tikai tā daļa, ja konstatē tādus likuma pārkāpumus, kas noveduši pie visas lietas nepareizas izspriešanas.

474.pants. Kasācijas instances tiesas tiesības

Tiesa, izskatījusi lietu, var taisīt vienu no šādiem spriedumiem:

1) atstāt spriedumu negrozītu, bet sūdzību noraidīt;

2) atcelt visu spriedumu vai kādā tā daļā un nodot lietu jaunai izskatīšanai apelācijas vai pirmās instances tiesā;

3) atcelt visu spriedumu vai tā daļu un atstāt pieteikumu bez izskatīšanas vai arī izbeigt tiesvedību, ja otrās instances tiesa nav ievērojusi šā likuma 219. vai 223.panta noteikumus;

4) grozīt spriedumu daļā par prasības apmēru, ja tas nepareizi noteikts, kļūdaini piemērojot materiālo tiesību normu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

475.pants. Kasācijas instances tiesas sprieduma saturs

(1) Kasācijas instances tiesas spriedums sastāv no ievada, aprakstošās, motīvu un rezolutīvās daļas.

(2) Ievada daļā tiesa norāda:

1) tiesas nosaukumu un sastāvu;

2) sprieduma taisīšanas laiku;

3) lietas dalībniekus un strīda priekšmetu;

4) personas, kas iesniegušas kasācijas sūdzību (pretsūdzību) vai tai pievienojušās.

(3) Aprakstošajā daļā tiesa norāda:

1) īsu lietas apstākļu izklāstījumu;

2) apelācijas instances tiesas sprieduma būtību;

3) kasācijas sūdzības argumentus;

4) pretsūdzības argumentus vai paskaidrojumu būtību.

(4) Motīvu daļā tiesa norāda:

1) noraidot kasācijas sūdzību — argumentus, kuru dēļ sūdzība noraidīta;

2) apmierinot kasācijas sūdzību, — argumentus par tiesas pieļautajiem tiesību normu pārkāpumiem, to nepareizu piemērošanu vai kompetences ietvaru pārkāpumu.

(5) Rezolutīvajā daļā tiesa norāda nolēmumu saskaņā ar šā likuma 474.panta attiecīgo punktu.

(6) Ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka pārsūdzētajā spriedumā ietvertais pamatojums tiesību normu piemērošanas jautājumā ir pareizs, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka atzīst attiecīgo argumentāciju par pareizu. Šādā gadījumā šā panta ceturtās daļas 1.punktā noteiktos argumentus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

(7) Ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka pārsūdzētais spriedums neatbilst Augstākās tiesas judikatūrai, kas izveidojusies citās līdzīgās lietās un pārsūdzētajā spriedumā nav argumentēti norādīts, kādēļ ir notikusi atkāpšanās no judikatūras, tiesa var taisīt spriedumu, kura motīvu daļā norāda judikatūru, kura nav ievērota vai kuras neievērošana nav pamatota. Šādā gadījumā spriedumā aprakstošo daļu var neiekļaut un šā panta ceturtās daļas 2.punktā noteiktos argumentus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 09.06.2016. likumu, kas stājas spēkā 13.07.2016.)

476.pants. Kasācijas instances tiesas norādījumu obligātums

(1) Likuma tulkojums, kas izteikts kasācijas instances tiesas spriedumā, ir obligāts tiesai, kas šo lietu izskata no jauna.

(2) Kasācijas instances tiesa nenorāda savā spriedumā, kāds spriedums jātaisa, izskatot lietu no jauna.

477.pants. Kasācijas instances tiesas sprieduma likumīgais spēks

Kasācijas instances tiesas spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā pasludināšanas brīdī.

477.[1] pants. Kasācijas instances tiesas rīcība pēc kasācijas sūdzības un kasācijas protesta izskatīšanas

Pēc šā likuma 462.panta otrajā daļā, 464.panta trešajā daļā, 464.[3] panta otrajā daļā un 474.panta 1. un 4.punktā minētā nolēmuma taisīšanas (pieņemšanas) kasācijas instances tiesa nekavējoties nosūta lietu apelācijas instances tiesai izpildu raksta izrakstīšanai.

(22.05.2008. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.03.2012. un 14.12.2017. likumu, kas stājas spēkā 15.01.2018. Grozījums pantā par vārda "pilna" izslēgšanu stājas spēkā 01.03.2018. Sk. pārejas noteikumu 137. punktu)

Vienpadsmitā sadaļa
Lietas, kurā spriedums vai lēmums stājies likumīgā spēkā, jauna izskatīšana

59.nodaļa
Lietas jauna izskatīšana sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem

478.pants. Pieteikuma iesniegšana

(1) Lietas jaunu izskatīšanu sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem ierosina pēc lietas dalībnieka pieteikuma. Pieteikumu iesniedz tajā pašā tiesā, ar kuras spriedumu vai lēmumu pabeigta lietas izskatīšana pēc būtības.

(2) Pieteikumu var iesniegt triju mēnešu laikā no dienas, kad konstatēti apstākļi, kas ir par pamatu lietas jaunai izskatīšanai.

(3) Pieteikumu nevar iesniegt, ja kopš sprieduma vai lēmuma spēkā stāšanās pagājuši vairāk nekā 10 gadi. Šis nosacījums neattiecas uz gadījumiem, kad jaunatklātie apstākļi ir Eiropas Cilvēktiesību tiesas vai citas starptautiskas vai pārnacionālas tiesas nolēmums (479. panta 6. punkts).

(3[1]) Neparakstītu pieteikumu uzskata par neiesniegtu un nosūta atpakaļ iesniedzējam, atmaksājot drošības naudu.

(4) Tiesnesis pieņem lēmumu par atteikšanos pieņemt pieteikumu, ja:

1) pieteikumam nav pievienota pilnvara vai cits dokuments, kas apliecina pārstāvja pilnvarojumu griezties ar pieteikumu tiesā;

2) likumā noteiktajā kārtībā un apmērā nav samaksāta drošības nauda;

3) nokavēts šā panta otrajā vai trešajā daļā noteiktais termiņš;

4) pieteikumā nav norādīti apstākļi, kuri saskaņā ar šā likuma 479.pantu var tikt atzīti par jaunatklātiem apstākļiem;

5) pieteikums iesniegts atkārtoti un no tā neizriet, ka jautājuma izlemšanai būtiski mainījušies faktiskie vai tiesiskie apstākļi.

(5) Tiesneša lēmums par atteikšanos pieņemt pieteikumu saskaņā ar šā panta ceturtās daļas 1. un 2.punktu nav pārsūdzams. Par tiesneša lēmumu par atteikšanos pieņemt pieteikumu saskaņā ar šā panta ceturtās daļas 3., 4. un 5.punktu var iesniegt blakus sūdzību.

(6) Ja no pieteikumam pievienotās pilnvaras vai cita dokumenta neizriet pilnvarojums pārstāvim griezties ar šo pieteikumu tiesā, tiesnesis atstāj pieteikumu bez virzības un iestājas šā likuma 133.pantā paredzētās sekas.

(7) Iesniedzot pieteikumu, iemaksājama drošības nauda šā likuma 43.[1] panta 1.[1] daļā noteiktajā apmērā. Ja tiesa apstrīdēto tiesas nolēmumu pilnīgi vai daļēji atceļ vai ja pieteikumu atsauc līdz tā izskatīšanai, drošības nauda atmaksājama.

(8) Ja tiesa atsaka pieņemt pieteikumu, pamatojoties uz šā panta ceturtās daļas 1. un 2.punktu, samaksāto drošības naudu atmaksā. Ja tiesa atsaka pieņemt pieteikumu, pamatojoties uz šā panta ceturtās daļas 3., 4. un 5.punktu, drošības naudu neatmaksā.

(9) *(Izslēgta ar 06.06.2024. likumu)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 30.10.2014., 09.06.2016., 19.10.2017., 01.10.2020., 25.03.2021., 11.11.2021., 06.06.2024. un 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

479.pants. Jaunatklātie apstākļi

Par jaunatklātiem apstākļiem atzīst:

1) būtiskus lietas apstākļus, kas pastāvēja lietas izskatīšanas laikā, bet nebija un nevarēja būt zināmi pieteikuma iesniedzējam;

2) ar likumīgā spēkā stājušos tiesas spriedumu krimināllietā konstatētas apzināti nepatiesas liecinieku liecības, apzināti nepatiesu eksperta atzinumu, apzināti nepatiesu tulkojumu, viltotus rakstveida vai lietiskos pierādījumus, uz kuru pamata taisīts spriedums;

3) ar likumīgā spēkā stājušos tiesas spriedumu krimināllietā konstatētas noziedzīgās darbības, kuru dēļ taisīts nelikumīgs vai nepamatots spriedums vai pieņemts lēmums;

4) tā tiesas sprieduma vai citas iestādes lēmuma atcelšanu, uz kura pamata taisīts spriedums vai pieņemts lēmums šajā lietā;

5) lietas izspriešanā piemērotās tiesību normas atzīšanu par neatbilstošu augstāka juridiska spēka tiesību normai;

6) Eiropas Cilvēktiesību tiesas vai citas starptautiskas vai pārnacionālas tiesas nolēmums šajā lietā, no kura izriet, ka tiesvedība ir jāuzsāk no jauna. Šādā gadījumā tiesai, pieņemot nolēmumu atsāktajā lietā, jābalstās uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas vai citas starptautiskas vai pārnacionālas tiesas nolēmumā konstatētajiem faktiem un to juridisko vērtējumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2001. un 22.05.2008. likumu, kas stājas spēkā 25.06.2008.)

480. pants. Pieteikuma iesniegšanas termiņš

Pieteikuma iesniegšanas termiņu aprēķina:

1) šā likuma 479.panta 1.punktā norādītajiem apstākļiem — no šo apstākļu atklāšanas dienas;

2) šā likuma 479.panta 2. un 3.punktā norādītajos gadījumos — no dienas, kad likumīgā spēkā stājies spriedums krimināllietā;

3) šā likuma 479.panta 4.punktā norādītajos gadījumos — no dienas, kad likumīgā spēkā stājies tiesas nolēmums, ar kuru atcelts spriedums civillietā vai krimināllietā, vai arī kad atcelts citas iestādes lēmums, uz kura pamatots tas spriedums vai lēmums, kuru lūdz atcelt sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem;

4) šā likuma 479.panta 5.punktā norādītajā gadījumā — no dienas, kad stājies spēkā spriedums vai cits lēmums, sakarā ar kuru piemērotā tiesību norma zaudē spēku kā neatbilstoša augstāka juridiska spēka tiesību normai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2001. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

481.pants. Pieteikuma izskatīšana

(1) Pieteikumu sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem izskata rakstveida procesā.

(2) Izskatot pieteikumu, nav piemērojami likuma noteikumi par nepieļaujamību tiesnesim piedalīties lietas atkārtotā izskatīšanā.

(05.02.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 09.06.2016. likumu, kas stājas spēkā 13.07.2016.)

482.pants. Tiesas lēmums

(1) Tiesa, izskatījusi pieteikumu, pārbauda, vai apstākļi, kurus norāda pieteicējs, atzīstami par jaunatklātiem apstākļiem saskaņā ar šā likuma 479.pantu.

(2) Ja tiesa konstatē jaunatklātus apstākļus, tā atceļ apstrīdēto spriedumu vai lēmumu pilnībā vai kādā tā daļā un nodod lietu jaunai izskatīšanai tai pašai tiesai vai zemākas instances tiesai.

(3) Ja tiesa atzīst, ka pieteikumā norādītie apstākļi nav uzskatāmi par jaunatklātiem, tā pieteikumu noraida.

(4) Par tiesas lēmumu, ar kuru noraidīts pieteikums par lietas jaunu izskatīšanu sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem, var iesniegt blakus sūdzību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 09.06.2016. likumu, kas stājas spēkā 13.07.2016.)

60.nodaļa
Lietu jauna izskatīšana sakarā ar būtiskiem materiālo un procesuālo tiesību normu pārkāpumiem

483.pants. Protesta iesniegšana

Protestu par spēkā stājušos tiesas nolēmumu Augstākajai tiesai var iesniegt ģenerālprokurors, ja kopš nolēmuma spēkā stāšanās nav pagājuši vairāk kā 10 gadi.

(25.03.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.04.2021.)

484.pants. Pamats protesta iesniegšanai

Pamats protesta iesniegšanai par spēkā stājušos tiesas nolēmumu ir būtiski materiālo vai procesuālo tiesību normu pārkāpumi, kas konstatēti lietās, kuras ir izskatītas tikai pirmās instances tiesā, ja tiesas nolēmums nav pārsūdzēts likumā noteiktajā kārtībā no lietas dalībniekiem neatkarīgu iemeslu dēļ vai ar tiesas nolēmumu aizskartas valsts vai pašvaldību iestāžu tiesības vai to personu tiesības, kuras nav bijušas lietas dalībnieki.

485.pants. Protesta izskatīšanas kārtība

Protestu izskata Augstākā tiesa šā likuma 464.—477.pantā norādītajā kārtībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

60.[1] nodaļa
Lietas jauna izskatīšana sakarā ar nolēmuma pārskatīšanu Eiropas Savienības tiesību normās paredzētajos gadījumos

(Nodaļa 08.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 30.09.2011.)

485.[1] pants. Pieteikuma iesniegšana

(1) Lietas jaunu izskatīšanu sakarā ar nolēmuma pārskatīšanu var ierosināt atbildētājs, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 21.aprīļa regulas (EK) Nr. 805/2004, ar ko izveido Eiropas izpildes rīkojumu neapstrīdētiem prasījumiem (turpmāk — Eiropas Parlamenta un Padomes regula Nr. 805/2004), 19.pantu, Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 861/2007 18.pantu, Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 1896/2006 20.pantu vai Padomes 2008.gada 18.decembra regulas (EK) Nr. 4/2009 par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un sadarbību uzturēšanas saistību lietās (turpmāk — Padomes regula Nr. 4/2009) 19.pantu, iesniedzot pieteikumu:

1) par rajona (pilsētas) tiesas sprieduma vai lēmuma pārskatīšanu — attiecīgajai apgabaltiesai;

2) par apgabaltiesas sprieduma vai lēmuma pārskatīšanu — Augstākajai tiesai;

3) par Tiesu palātas sprieduma vai lēmuma pārskatīšanu — Augstākās tiesas Civillietu departamentam.

(2) Pieteikumu var iesniegt 45 dienu, bet saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulu Nr. 861/2007 30 dienu laikā no dienas, kad uzzināti šā panta pirmajā daļā minētajās Eiropas Savienības tiesību normās paredzētie pārskatīšanas apstākļi.

(3) Pieteikumu nevar iesniegt, ja ir iestājies noilgums tam, lai iesniegtu izpildei izpildu dokumentu par attiecīgo nolēmumu.

(4) Pieteikumu, kurā nav norādīti apstākļi, kas saskaņā ar šā panta pirmajā daļā minētajām Eiropas Savienības tiesību normām var tikt atzīti par nolēmuma pārskatīšanas apstākļiem, nepieņem un atdod atpakaļ iesniedzējam. Tiesnesis atsakās pieņemt izskatīšanai pieteikumu par lietas jaunu izskatīšanu sakarā ar nolēmuma pārskatīšanu arī tad, ja pieteikums iesniegts atkārtoti un no tā neizriet, ka jautājuma izlemšanai nolēmuma pārskatīšanas apstākļi ir mainījušies. Par šādu tiesneša lēmumu var iesniegt blakus sūdzību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2014., 29.10.2015. un 01.06.2017. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2017. Grozījums otrajā daļā saistībā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulu Nr. 861/2007 stājas spēkā 14.07.2017. Sk. pārejas noteikumu 126. punktu)

485.[2] pants. Pieteikuma izskatīšana

Pieteikumu par nolēmuma pārskatīšanu izskata rakstveida procesā.

485.[3] pants. Tiesas lēmums

(1) Tiesa, izskatījusi pieteikumu, pārbauda, vai apstākļi, kurus norāda pieteicējs, atzīstami par nolēmuma pārskatīšanas apstākļiem saskaņā ar šā likuma 485.[1] panta pirmajā daļā minētajām Eiropas Savienības tiesību normām.

(2) Ja tiesa konstatē nolēmuma pārskatīšanas apstākļus, tā atceļ apstrīdēto nolēmumu pilnībā un nodod lietu jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā.

(3) Ja tiesa atzīst, ka pieteikumā norādītie apstākļi nav uzskatāmi par nolēmuma pārskatīšanas apstākļiem, tā pieteikumu noraida.

(4) Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību.

D daļa
Šķīrējtiesa

Divpadsmitā sadaļa
Šķīrējtiesas sprieduma izpildes kārtība

(Sadaļas nosaukums 11.09.2014. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.06.2024. likumu, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

61.nodaļa
Vispārīgie noteikumi

(Nodaļa izslēgta no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014. Sk. pārejas noteikumu 83.punktu)

486.pants. Šķīrējtiesas izveidošana
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

486.[1] pants. Šķīrējtiesas reglaments
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

487.pants. Šķīrējtiesā izšķiramie strīdi
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

488.pants. Strīda izšķiršanā piemērojamās procesuālās normas
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

489.pants. Strīda izšķiršanā piemērojamās materiālo tiesību normas
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

62.nodaļa
Šķīrējtiesas līgums

(Nodaļa izslēgta no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014. Sk. pārejas noteikumu 83.punktu)

490.pants. Šķīrējtiesas līguma jēdziens
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

491.pants. Šķīrējtiesas līguma puses
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

492.pants. Šķīrējtiesas līguma forma
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

493.pants. Šķīrējtiesas līguma spēks

(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

494.pants. Šķīrējtiesas līgumam piemērojamais likums

(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

63.nodaļa
Šķīrējtiesas procesa sagatavošana

(Nodaļa izslēgta no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014. Sk. pārejas noteikumu 83.punktu)

495.pants. Strīda pakļautības noteikšana

(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

496.pants. Prasības nodrošinājums pirms prasības celšanas strīdos, kas pakļauti izšķiršanai šķīrējtiesā

(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

497.pants. Šķīrējtiesnesis

(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

498.pants. Šķīrējtiesnešu skaits

(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

499.pants. Šķīrējtiesnešu iecelšana

(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

500.pants. Šķīrējtiesneša atcelšana

(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

501.pants. Šķīrējtiesneša noraidījuma pamati

(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

502.pants. Šķīrējtiesneša noraidījuma kārtība

(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

503.pants. Šķīrējtiesneša pilnvaru izbeigšanās

(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

504.pants. Jauna šķīrējtiesneša iecelšana

(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

64.nodaļa
Strīda izšķiršana šķīrējtiesā

(Nodaļa izslēgta no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014. Sk. pārejas noteikumu 83.punktu)

505.pants. Pušu līdztiesība un sacīkste

(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

506.pants. Šķīrējtiesas procesa kārtības noteikšana
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

507.pants. Termiņi
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

508.pants. Strīda izšķiršanas vieta
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

509.pants. Šķīrējtiesas valoda
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

510.pants. Pušu pārstāvība
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

511.pants. Šķīrējtiesas procesa izdevumi
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

512.pants. Šķīrējtiesas procesa konfidencialitāte
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

513.pants. Šķīrējtiesas procesa uzsākšana
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

514.pants. Prasības pieteikuma iesniegšana
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

515.pants. Atsauksme uz prasību
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

516.pants. Pretprasība
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

517.pants. Prasības grozīšana un papildināšana
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

518.pants. Strīda izšķiršana šķīrējtiesā
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

519.pants. Korespondence
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

520.pants. Sekas, ja puse nepiedalās šķīrējtiesas procesā
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

521.pants. Pierādījumi
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

522.pants. Ekspertīze
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

523.pants. Prasības nodrošināšana
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

524.pants. Puses izstāšanās procesuālās sekas
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

525.pants. Tiesības uz iebildumiem
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

526.pants. Protokols
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

527.pants. Procesa dokumentu glabāšana pēc šķīrējtiesas procesa pabeigšanas
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

65.nodaļa
Šķīrējtiesas nolēmumi

(Nodaļa izslēgta no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014. Sk. pārejas noteikumu 83.punktu)

528.pants. Nolēmumu pieņemšana šķīrējtiesā
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

529.pants. Izlīgums
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

530.pants. Šķīrējtiesas spriedums
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

531.pants. Kārtība, kādā apliecināmi šķīrējtiesnešu paraksti uz nolēmuma
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

532.pants. Šķīrējtiesas procesa izbeigšana
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

65.[1] nodaļa
Tiesas kompetence šķīrējtiesas procesā

(Nodaļa 06.06.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

532.[1] pants. Tiesas lēmumi šķīrējtiesas procesā

(1) Rajona (pilsētas) tiesa Šķīrējtiesu likumā noteiktajos gadījumos un šajā nodaļā noteiktajā kārtībā lemj par šķīrējtiesneša iecelšanu, noraidīšanu, atcelšanu vai par strīda pakļautību šķīrējtiesai.

(2) Pieteikumu iesniedz rajona (pilsētas) tiesā pēc ieinteresētās personas deklarētās dzīvesvietas vai juridiskās adreses vai, ja tādas nav, — pēc dzīvesvietas adreses. Ja ieinteresētajai personai nav dzīvesvietas vai juridiskās adreses Latvijā, pieteikumu iesniedz pēc pieteicēja deklarētās dzīvesvietas vai juridiskās adreses.

(3) Tiesa pieteikumu nekavējoties nosūta ieinteresētajai personai uz tās oficiālo elektronisko adresi vai, ja tādas nav, — ierakstītā pasta sūtījumā, nosakot rakstveida paskaidrojuma iesniegšanas termiņu, kas nav īsāks par 20 dienām no pieteikuma nosūtīšanas dienas. Pēc paskaidrojuma saņemšanas to nekavējoties nosūta pieteicējam un citām ieinteresētajām personām. Paskaidrojuma nesniegšana nav šķērslis pieteikuma izskatīšanai.

(4) Ja pieteikumā nav norādītas šā likuma 532.[2] panta otrajā daļā, 532.[3] panta otrajā daļā, 532.[4] panta otrajā daļā, 532.[5] panta otrajā daļā vai Šķīrējtiesu likuma 41.[1] panta otrajā daļā noteiktās attiecīgās ziņas vai pieteikumam nav pievienoti šajā nodaļā attiecīgajam pieteikumam noteiktie pievienojamie dokumenti, tiesa lemj par pieteikuma atstāšanu bez virzības un nosaka termiņu trūkumu novēršanai. Šis termiņš nevar būt īsāks par 20 dienām, skaitot no lēmuma nosūtīšanas dienas. Ja pieteicējs noteiktajā termiņā trūkumus novērš, pieteikums uzskatāms par iesniegtu dienā, kad tas pirmoreiz iesniegts tiesā. Ja pieteicējs noteiktajā termiņā trūkumus nenovērš, pieteikumu uzskata par neiesniegtu un atdod pieteicējam. Lēmums par pieteikuma atstāšanu bez virzības nav pārsūdzams.

(5) Pieteikumu par šķīrējtiesneša iecelšanu, noraidīšanu, atcelšanu vai par strīda pakļautību šķīrējtiesai tiesa izskata prasības tiesvedības kārtībā pēc vispārējiem noteikumiem rakstveida procesā, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus.

(6) Ja tiesa uzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, tās vietu un laiku paziņo lietas dalībniekiem. Šo personu neierašanās nav šķērslis pieteikuma izskatīšanai. Tiesa lietu iztiesā slēgtā tiesas sēdē.

(7) Lēmums par šķīrējtiesneša iecelšanu, noraidīšanu, atcelšanu vai par strīda pakļautību šķīrējtiesai nav pārsūdzams.

(8) Lēmumu nosūta pastāvīgajai šķīrējtiesai uz tās mājaslapā norādīto elektroniskā pasta adresi.
(06.06.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

532.[2] pants. Pieteikums par šķīrējtiesneša iecelšanu

(1) Pieteikumu par šķīrējtiesneša iecelšanu var iesniegt, ja lietas dalībnieki, ieceltie šķīrējtiesneši, pastāvīgā šķīrējtiesa vai cita persona nerīkojas saskaņā ar Šķīrējtiesu likumā noteikto kārtību.

(2) Pieteikumā norāda ziņas par ieceļamo šķīrējtiesnesi un viņa kontaktinformāciju (tālruņa numurs, elektroniskā pasta adrese vai adrese). Pieteikumam pievieno šķīrējtiesneša kandidāta parakstītu piekrišanu tikt ieceltam par šķīrējtiesnesi konkrētā strīda izskatīšanai, kā arī apliecinājumu, ka uz viņu neattiecas Šķīrējtiesu likumā noteiktie ierobežojumi.

(3) Paskaidrojumā ieinteresētā persona norāda iebildumus pret pieteikumu, ziņas par ieceļamo šķīrējtiesnesi un viņa kontaktinformāciju (tālruņa numurs, elektroniskā pasta adrese vai adrese). Paskaidrojumam pievieno šķīrējtiesneša kandidāta parakstītu piekrišanu tikt ieceltam par šķīrējtiesnesi konkrētā strīda izskatīšanai, kā arī apliecinājumu, ka uz viņu neattiecas Šķīrējtiesu likumā noteiktie ierobežojumi.

(4) Apmierinot pieteikumu, tiesa ieceļ šķīrējtiesnesi no lietas dalībnieku pieteiktajiem šķīrējtiesnešu kandidātiem vai pastāvīgās šķīrējtiesas šķīrējtiesnešu saraksta, pēc iespējas ņemot vērā šķīrējtiesnesim izvirzītās prasības, kas noteiktas ar lietas dalībnieku vienošanos. Ja nav iespējams iecelt šķīrējtiesnesi no lietas dalībnieku pieteiktajiem kandidātiem vai pastāvīgās šķīrējtiesas šķīrējtiesnešu saraksta, tiesa šķīrējtiesnesi ieceļ no Latvijas Zvērinātu advokātu padomes izveidota saraksta.

(5) Ieceļot šķīrējtiesnesi no pastāvīgās šķīrējtiesas tiesnešu saraksta vai Latvijas Zvērinātu advokātu padomes izveidota saraksta, tiesa pieprasa viņa rakstveida piekrišanu tikt ieceltam par šķīrējtiesnesi konkrētā strīda izskatīšanai, kā arī apliecinājumu, ka uz viņu neattiecas Šķīrējtiesu likumā noteiktie ierobežojumi.
(06.06.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

532.[3] pants. Pieteikums par šķīrējtiesneša noraidīšanu

(1) Pieteikumu par šķīrējtiesneša noraidīšanu var iesniegt 30 dienu laikā no dienas, kad saņemts šķīrējtiesas sastāva vai šķīrējtiesneša lēmums par noraidījuma nepieņemšanu.

(2) Pieteikumā norāda iebildumus pret paziņojumu par šķīrējtiesneša noraidījuma nepieņemšanu un to pamatojumu. Pieteikumam pievieno šķīrējtiesas sastāva vai šķīrējtiesneša lēmumu par noraidījuma nepieņemšanu.
(06.06.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

532.[4] pants. Pieteikums par šķīrējtiesneša atcelšanu

(1) Pieteikumu par šķīrējtiesneša atcelšanu var iesniegt, ja lietas dalībnieki nav vienojušies par šķīrējtiesneša pilnvaru izbeigšanas kārtību un ja šķīrējtiesnesis nespēj veikt savus pienākumus vai citu iemeslu dēļ nerīkojas savlaicīgi.

(2) Pieteikumā norāda šķīrējtiesnesi, kuru lūdz atcelt, un viņa kontaktinformāciju (tālruņa numurs, elektroniskā pasta adrese vai adrese), kā arī atcelšanas pamatojumu.
(06.06.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

532.[5] pants. Pieteikums par strīda pakļautību šķīrējtiesai

(1) Pieteikumu par strīda pakļautību šķīrējtiesai var iesniegt 30 dienu laikā no dienas, kad saņemts šķīrējtiesas sastāva lēmums par strīda pakļautību šķīrējtiesai.

(2) Pieteikumā norāda iebildumus pret šķīrējtiesas sastāva lēmumu un to pamatojumu. Pieteikumam pievieno šķīrējtiesas lēmumu par strīda pakļautību šķīrējtiesai.
(06.06.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

532.[6] pants. Šķīrējtiesas lūgums par pierādījumu iegūšanu

(1) Rajona (pilsētas) tiesa pēc šķīrējtiesas atrašanās vietas, pamatojoties uz šķīrējtiesas lūgumu, ja tiesa šādu lūgumu atzīst par pamatotu, var veikt nepieciešamās procesuālās darbības pierādījumu iegūšanai, ja šķīrējtiesai, kura izskata lietu, nav iespējams iegūt pierādījumus, kam varētu būt būtiska nozīme lietā.

(2) Ja tiesa uzskata par nepieciešamu lūgumu izskatīt tiesas sēdē, tās vietu un laiku paziņo lietas dalībniekiem. Šo personu neierašanās nav šķērslis lūguma izskatīšanai. Tiesa lūgumu izskata slēgtā tiesas sēdē.

(3) Protokolus un citus pierādījumus, kas savākti, izpildot lūgumu, nosūta šķīrējtiesai.
(06.06.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

66. nodaļa
Šķīrējtiesas sprieduma apstrīdēšana un izpilde

(Nodaļas nosaukums 06.06.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

533.pants. Šķīrējtiesas nolēmuma izpildīšanas kārtība
(Izslēgts no 01.01.2015. ar 11.09.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2014. Sk. pārejas noteikumu 83.punktu)

533.[1] pants. Pieteikuma iesniegšana par šķīrējtiesas sprieduma apstrīdēšanu

(1) Ja šķīrējtiesas spriedums taisīts Latvijā, pieteicējs 30 dienu laikā no šķīrējtiesas sprieduma vai papildsprieduma taisīšanas dienas var iesniegt pieteikumu par šķīrējtiesas sprieduma apstrīdēšanu, ja pastāv kāds no šā likuma 533.[4] pantā noteiktajiem pamatiem šķīrējtiesas sprieduma atcelšanai un nav izsniegts izpildu raksts šajā likumā noteiktajā kārtībā.

(2) Pieteikumu par šķīrējtiesas sprieduma apstrīdēšanu var iesniegt rajona (pilsētas) tiesā pēc ieinteresētās personas deklarētās dzīvesvietas vai juridiskās adreses, bet, ja tādas nav, — pēc ieinteresētās personas dzīvesvietas vai pēc šķīrējtiesas sprieduma izpildes vietas. Ja ieinteresētajai personai nav dzīvesvietas vai juridiskās adreses Latvijā un šķīrējtiesas spriedumam nav nosakāma izpildes vieta, pieteikumu par šķīrējtiesas sprieduma apstrīdēšanu var iesniegt rajona (pilsētas) tiesā pēc šķīrējtiesas atrašanās vietas vai pēc pieteicēja deklarētās dzīvesvietas vai juridiskās adreses.

(3) Pieteikumam par šķīrējtiesas sprieduma apstrīdēšanu pievieno:

1) šķīrējtiesas spriedumu;

2) šķīrējtiesas līgumu, kas apliecina pušu rakstveida vienošanos par civiltiesiskā strīda nodošanu izskatīšanai šķīrējtiesā, ja tas ir pieteicēja rīcībā;

3) dokumentus, kas apstiprina valsts nodevas nomaksu likumā noteiktajā kārtībā un apmērā, izņemot gadījumu, kad pieteikums iesniegts un samaksa veikta tiešsaistes sistēmā.

(06.06.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

533.[2] pants. Lietas par šķīrējtiesas sprieduma apstrīdēšanu sagatavošana izskatīšanai

(1) Pieteikumu par šķīrējtiesas sprieduma apstrīdēšanu nekavējoties nosūta ieinteresētajai personai uz tās oficiālo elektronisko adresi vai, ja tādas nav, — ierakstītā pasta sūtījumā, nosakot termiņu rakstveida paskaidrojuma iesniegšanai — 20 dienas no pieteikuma nosūtīšanas dienas.

(2) Paskaidrojumā ieinteresētā persona norāda:

1) vai atzīst pieteikumu pilnībā vai kādā tā daļā;

2) savus iebildumus pret pieteikumu un to pamatojumu;

3) pierādījumus, kas apstiprina personas iebildumus un to pamatojumu, kā arī likumu, uz kuru tie pamatoti;

4) lūgumus par pierādījumu pieņemšanu vai izprasīšanu;

5) citus apstākļus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem pieteikuma izskatīšanā.

(3) Pēc paskaidrojuma saņemšanas tiesa to nekavējoties nosūta lietas dalībniekiem.

(4) Paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis izskatīt pieteikumu par šķīrējtiesas sprieduma apstrīdēšanu.

(06.06.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

533.[3] pants. Pieteikuma izlemšana par šķīrējtiesas sprieduma apstrīdēšanu

(1) Pieteikumu par šķīrējtiesas sprieduma apstrīdēšanu izskata rakstveida procesā 20 dienu laikā no dienas, kad paskaidrojumi nosūtīti lietas dalībniekiem, vai 20 dienu laikā no dienas, kad beidzies termiņš paskaidrojumu sniegšanai. Ja tiesa uzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, tās vietu un laiku paziņo lietas dalībniekiem. Šo personu neierašanās nav šķērslis pieteikuma izskatīšanai.

(2) Tiesa var izprasīt no šķīrējtiesas vai no lietas dalībniekiem šķīrējtiesas lietu vai citu informāciju, ja tā nepieciešama pieteikuma izlemšanai.

(3) Izskatot pieteikumu, tiesa izlemj arī jautājumu par tiesāšanās izdevumu atlīdzināšanu.

(4) Lēmums par šķīrējtiesas sprieduma atcelšanu nav pārsūdzams.

(5) Par lēmumu, ar kuru noraidīts pieteikums par šķīrējtiesas sprieduma apstrīdēšanu, var iesniegt blakus sūdzību 10 dienu laikā.

(06.06.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

533.[4] pants. Šķīrējtiesas sprieduma atcelšanas pamats

(1) Tiesa lemj par šķīrējtiesas sprieduma atcelšanu, ja:

1) šķīrējtiesas līgumu noslēgusi puse, kura nebija tiesīga slēgt šķīrējtiesas līgumu vai šķīrējtiesas līgums nav spēkā;

2) šķīrējtiesas līguma puse nebija pienācīgi informēta par šķīrējtiesneša iecelšanu vai par šķīrējtiesas procesu, vai tai citādi tika liegta iespēja aizstāvēt savas tiesības;

3) šķīrējtiesas spriedums taisīts par strīdu, kas nav paredzēts šķīrējtiesas līgumā vai neatbilst tam, vai pārsniedz prasījuma robežas vai šķīrējtiesas kompetenci;

4) šķīrējtiesa netika izveidota vai šķīrējtiesas process nenotika saskaņā ar šķīrējtiesas līguma pušu vienošanos, ja vien šāda vienošanās nav pretrunā ar normatīvo aktu noteikumiem, no kuriem puses nedrīkstēja atkāpties.

(2) Tiesa atceļ šķīrējtiesas spriedumu, ja konstatē, ka:

1) konkrēto civiltiesisko strīdu var izšķirt tikai tiesa;

2) šķīrējtiesas spriedums ir pretrunā ar sabiedrisko iekārtu.

(3) Ja šķīrējtiesas spriedums ir taisīts par vairākiem prasījumiem un tiesa konstatē šā panta pirmās daļas 3. punktā minēto pamatu saistībā ar kādu prasījumu, tad tiesa atceļ spriedumu šajā daļā.

(06.06.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

533.[5] pants. Šķīrējtiesas sprieduma atcelšanas sekas

Pēc tam kad lēmums par šķīrējtiesas sprieduma atcelšanu stājies spēkā:

1) civiltiesisko strīdu var izšķirt tiesa vispārējā kārtībā, ja šķīrējtiesas spriedums atcelts, pamatojoties uz šā likuma 533.[4] panta pirmās daļas 1. vai 3. punktu vai otrās daļas 1. punktu;

2) civiltiesisko strīdu puses var atkārtoti nodot izšķiršanai šķīrējtiesā, ja šķīrējtiesas spriedums atcelts, pamatojoties uz šā likuma 533.[4] panta pirmās daļas 2. vai 4. punktu vai otrās daļas 2. punktu.

(06.06.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

534. pants. Pieteikuma iesniegšana par izpildu raksta izsniegšanu šķīrējtiesas sprieduma piespiedu izpildei

(1) Ja šķīrējtiesas spriedums izpildāms Latvijā un labprātīgi netiek pildīts un tiesa šajā likumā noteiktajā kārtībā nav atcēlusi šķīrējtiesas spriedumu, pieteicējs pieteikumu par izpildu raksta izsniegšanu šķīrējtiesas sprieduma piespiedu izpildei var iesniegt rajona (pilsētas) tiesā pēc parādnieka deklarētās dzīvesvietas vai juridiskās adreses, bet, ja tādas nav, — pēc parādnieka dzīvesvietas vai pēc šķīrējtiesas sprieduma izpildes vietas.

(2) Pieteikumam par izpildu raksta izsniegšanu šķīrējtiesas sprieduma piespiedu izpildei pievieno:

1) šķīrējtiesas spriedumu;

2) šķīrējtiesas līgumu, kas apliecina pušu rakstveida vienošanos par civiltiesiskā strīda nodošanu izskatīšanai šķīrējtiesā;

3) dokumentu, kas apstiprina valsts nodevas nomaksu likumā noteiktajā kārtībā un apmērā, izņemot gadījumu, kad pieteikums iesniegts un samaksa veikta tiešsaistes sistēmā.

(06.06.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

534.[1] pants. Pieteikuma par izpildu raksta izsniegšanu šķīrējtiesas sprieduma piespiedu izpildei nosūtīšana lietas dalībniekiem

(1) Kad rajona (pilsētas) tiesā saņemts pieteikums par izpildu raksta izsniegšanu šķīrējtiesas sprieduma piespiedu izpildei, to nekavējoties nosūta pārējiem lietas dalībniekiem uz to oficiālajām elektroniskajām adresēm vai ierakstītā pasta sūtījumā, nosakot rakstveida paskaidrojuma iesniegšanas termiņu, kas nav īsāks par 20 dienām no pieteikuma nosūtīšanas dienas.

(2) Paskaidrojumā lietas dalībnieks norāda:

1) vai viņš atzīst pieteikumu pilnībā vai kādā tā daļā;

2) savus iebildumus pret pieteikumu un to pamatojumu;

3) pierādījumus, kas apstiprina viņa iebildumus un to pamatojumu, kā arī likumu, uz kuru tie pamatoti;

4) lūgumus par pierādījumu pieņemšanu vai izprasīšanu;

5) citus apstākļus, kurus viņš uzskata par nozīmīgiem pieteikuma izskatīšanā.

(3) *(Izslēgta ar 11.11.2021. likumu)*

(4) Pēc paskaidrojuma saņemšanas tiesnesis to nekavējoties nosūta pārējiem lietas dalībniekiem.

(5) Paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis pieteikuma par izpildu raksta izsniegšanu izskatīšanai.

(17.02.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.09.2014., 11.11.2021., Satversmes tiesas 23.02.2023. spriedumu un 06.06.2024. likumu, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

535.pants. Pieteikuma par izpildu raksta izsniegšanu šķīrējtiesas sprieduma piespiedu izpildei izlemšana

(1) Pieteikumu par izpildu raksta izsniegšanu tiesa izskata rakstveida procesā 20 dienu laikā no dienas, kad paskaidrojumi nosūtīti lietas dalībniekiem, vai 20 dienu laikā no dienas, kad beidzies termiņš paskaidrojumu sniegšanai. Izskatot pieteikumu, tiesa izlemj arī jautājumu par tiesāšanās izdevumu atlīdzināšanu.

(2) Tiesa var izprasīt no šķīrējtiesas vai no lietas dalībniekiem šķīrējtiesas lietu vai citu informāciju, ja tā nepieciešama pieteikuma izskatīšanai.

(3) Lēmums par izpildu raksta izsniegšanu šķīrējtiesas sprieduma piespiedu izpildei nav pārsūdzams.

(4) Par lēmumu atteikt izsniegt izpildu rakstu šķīrējtiesas sprieduma piespiedu izpildei var iesniegt blakus sūdzību 10 dienu laikā no lēmuma saņemšanas dienas.

(5) Lēmums par atteikumu izsniegt izpildu rakstu šķīrējtiesas sprieduma piespiedu izpildei stājas spēkā pēc tam, kad beidzies blakus sūdzības iesniegšanas termiņš un blakus sūdzība nav iesniegta.

(6) Ja lēmums par izpildu raksta izsniegšanu pieņemts vienlaikus ar lēmumu, ar kuru noraidīts pieteikums par šķīrējtiesas sprieduma apstrīdēšanu, tad lēmums par izpildu raksta izsniegšanu stājas spēkā vienlaikus ar lēmumu, ar kuru noraidīts pieteikums par šķīrējtiesas sprieduma apstrīdēšanu.

(7) Lēmumu par atteikumu izsniegt izpildu rakstu pastāvīgās šķīrējtiesas sprieduma piespiedu izpildei pastāvīgajai šķīrējtiesai nosūta uz tās mājaslapā norādīto elektroniskā pasta adresi.

(11.09.2014. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, Satversmes tiesas 23.02.2023. spriedumu un 06.06.2024. likumu, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

536. pants. Izpildu raksta izsniegšanas šķīrējtiesas sprieduma piespiedu izpildei atteikuma pamats

(1) Tiesa lemj par atteikumu izsniegt izpildu rakstu šķīrējtiesas sprieduma piespiedu izpildei, ja ir iestājies kāds no šā likuma 533.[4] panta pirmajā un otrajā daļā norādītajiem gadījumiem, kā arī gadījumā, ja šķīrējtiesas spriedums lietas dalībniekiem vēl nav kļuvis saistošs vai arī šķīrējtiesas spriedums ir atcelts valstī, saskaņā ar kuras tiesībām

tas tika pieņemts.

(2) Ja izpildu rakstu šķīrējtiesas sprieduma piespiedu izpildei nav iespējams izsniegt par kādu no prasījumiem, to var izsniegt par pārējiem šķīrējtiesas sprieduma prasījumiem.

(3) Tiesa, atsakot izsniegt izpildu rakstu, atceļ šķīrējtiesas spriedumu, ja ir iestājušies šā likuma 533.[4] panta otrajā daļā norādītie gadījumi.

(06.06.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

537. pants. Izpildu raksta šķīrējtiesas sprieduma piespiedu izpildei izsniegšanas atteikuma sekas

Pēc tam kad lēmums par atteikumu izsniegt izpildu rakstu šķīrējtiesas sprieduma piespiedu izpildei stājies spēkā:

1) civiltiesisko strīdu var izšķirt tiesa vispārējā kārtībā, ja izpildu rakstu šķīrējtiesas sprieduma piespiedu izpildei atteikts izsniegt, pamatojoties uz šā likuma 533.[4] panta pirmās daļas 1. vai 3. punktu vai otrās daļas 1. punktu;

2) civiltiesisko strīdu puses var atkārtoti nodot izšķiršanai šķīrējtiesā, ja izpildu rakstu šķīrējtiesas sprieduma izpildei atteikts izsniegt, pamatojoties uz šā likuma 533.[4] panta pirmās daļas 2. vai 4. punktu vai otrās daļas 2. punktu, vai arī 536. panta pirmajā daļā norādīto gadījumu — ja šķīrējtiesas spriedums lietas dalībniekiem vēl nav kļuvis saistošs vai arī šķīrējtiesas spriedums ir atcelts valstī, saskaņā ar kuras tiesībām tas tika pieņemts.

(06.06.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

E daļa
Tiesas spriedumu izpilde

Trīspadsmitā sadaļa
Tiesas spriedumu izpildes vispārīgie noteikumi

67.nodaļa
Izpildu dokumenti

538.pants. Tiesas spriedumu un lēmumu izpilde

Tiesas spriedumi un lēmumi izpildāmi pēc to stāšanās likumīgā spēkā, izņemot gadījumus, kad saskaņā ar likumu vai tiesas spriedumu tie izpildāmi nekavējoties. Norādei, ka spriedums vai lēmums izpildāms nekavējoties, jābūt pašā izpildu dokumentā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

539.pants. Tiesu un citu institūciju nolēmumi, kas jāizpilda

(1) Šajā likumā noteiktajā tiesas spriedumu izpildes kārtībā izpildāmi šādi tiesu nolēmumi, tiesnešu lēmumi vai citu institūciju nolēmumi:

1) tiesas spriedumi un tiesas vai tiesneša lēmumi civillietās, kā arī lietās, kas rodas no administratīvi tiesiskajām attiecībām;

2) tiesas nolēmumi un procesa virzītāja lēmumi vai prokurora priekšraksti krimināllietās daļā par mantiskajām piedziņām;

3) tiesneša vai tiesas lēmumi lietās par administratīvajiem pārkāpumiem daļā par mantiskajām piedziņām;

4) tiesas lēmumi par izlīguma apstiprināšanu;

5) šķīrējtiesas nolēmumi;

6) ārvalstu tiesu vai kompetento iestāžu un ārvalstu šķīrējtiesu nolēmumi likumā paredzētajos gadījumos;

7) tiesas vai tiesneša lēmumi par procesuālo sankciju — naudas soda vai piespiedu naudas — piemērošanu;

8) darba strīdu komisiju lēmumi;

9) valsts sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas iestādes (turpmāk — regulators) lēmumi par strīda vai domstarpību izskatīšanu.

(2) Tiesas spriedumu izpildei noteiktajā kārtībā, ja likumā nav noteikts citādi, izpildāmi arī:

1) institūciju un amatpersonu lēmumi administratīvā pārkāpuma procesā un likumu pārkāpumu lietās likumā noteiktajos gadījumos;

2) uz naudas maksājumu vērsti ar valsts varu apveltītu iestāžu un amatpersonu izdoti administratīvie akti;

3) tiesu sistēmai piederīgo personu (notāri, advokāti, tiesu izpildītāji) nolēmumi par amata atlīdzību, atlīdzību par sniegto juridisko palīdzību un par izdevumiem, kas saistīti ar sniegtajiem pakalpojumiem, un valsts nodevu;

4) saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 299.pantu pieņemtie Eiropas Padomes, Komisijas vai Eiropas Centrālās bankas akti.

5) Notariāta likuma D^1 sadaļā noteiktajā kārtībā taisīti notariālie akti.

6) protesta akti par notariālā akta formā izdotajiem vienkāršajiem vekseļiem.

(3) *(Izslēgta no 01.03.2016. ar 04.02.2016. likumu. Sk. pārejas noteikumu 113. punktu)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 12.02.2004., 07.04.2004., 17.02.2005., 07.09.2006., 26.10.2006., 05.02.2009., 08.09.2011., 23.05.2013., 04.02.2016., 22.06.2017., 11.11.2021., 16.06.2022. un 06.06.2024. likumu, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

540.pants. Izpildu dokumenti

Izpildu dokumenti ir:

1) izpildu raksti, kas sagatavoti, pamatojoties uz tiesas spriedumiem un tiesas vai tiesneša lēmumiem civillietās, kā arī lietās, kas rodas no administratīvi tiesiskajām attiecībām, un krimināllietās, tiesas lēmumiem par izlīgumu apstiprināšanu, šķīrējtiesas nolēmumiem, darba strīdu komisijas lēmumiem, regulatora lēmumiem par strīda vai domstarpību izskatīšanu, ārvalstu tiesu un ārvalstu šķīrējtiesu nolēmumiem, saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 299.pantu pieņemtajiem Eiropas Padomes, Komisijas vai Eiropas Centrālās bankas aktiem;

2) institūciju un amatpersonu lēmumi administratīvā pārkāpuma procesā un likumu pārkāpumu lietās;

2^1) tiesas vai tiesnešu nolēmumi administratīvā pārkāpuma procesā;

2^2) procesa virzītāja lēmuma vai prokurora priekšraksta izraksts krimināllietās daļā par mantiskajām piedziņām;

3) uz administratīvā akta pamata izdotie izpildrīkojumi (šā likuma 539.panta otrās daļas 2.punkts);

4) tiesneša lēmumi par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu vai nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā;

4[1]) lēmumi par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā;

5) tiesas vai tiesneša lēmumi par procesuālo sankciju — naudas soda vai piespiedu naudas — piemērošanu;

6) notāru, advokātu un tiesu izpildītāju izrakstītie rēķini;

7) ārvalsts tiesas vai kompetentās iestādes izsniegts Eiropas izpildes rīkojums saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulu Nr. 805/2004;

7[1]) ārvalsts tiesas vai kompetentās iestādes izsniegta apliecība saskaņā ar Padomes 2003. gada 27. novembra regulas (EK) Nr. 2201/2003 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par regulas (EK) Nr. 1347/2000 atcelšanu (turpmāk — Padomes regula Nr. 2201/2003) 41.panta 1.punktu;

8) ārvalsts tiesas vai kompetentās iestādes izsniegta apliecība saskaņā ar Padomes regulas Nr. 2201/2003 42.panta 1.punktu;

9) *(izslēgts no 01.03.2016. ar 04.02.2016. likumu. Sk. pārejas noteikumu 113. punktu)*;

10) tiesas, arī ārvalsts tiesas, izsniegta apliecība saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 861/2007 20.panta 2.punktu;

11) tiesas, arī ārvalsts tiesas, izsniegts Eiropas maksājuma rīkojums saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 1896/2006 18.pantu;

12) tiesas lēmums par atļauju nodrošinātajam kreditoram pārdot ieķīlāto parādnieka mantu tiesiskās aizsardzības procesā (Maksātnespējas likuma 37.panta otrā daļa);

13) ārvalsts tiesas vai kompetentās iestādes izsniegts nolēmuma izraksts saskaņā ar Padomes regulas Nr. 4/2009 20.panta 1.punkta "b" apakšpunktu;

14) ārvalsts kompetentās iestādes izsniegts publiskā akta izraksts saskaņā ar Padomes regulas Nr. 4/2009 48.pantu;

15) vienotais instruments, kas atļauj izpildi pieprasījuma saņēmējā dalībvalstī un kas noteikts 2011.gada 18.novembra Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 1189/2011 II pielikumā;

16) Notariāta likuma D[1] sadaļā noteiktajā kārtībā izsniegti notariālie izpildu akti;

16[1]) protesta akti par notariālā akta formā izdotajiem vienkāršajiem vekseļiem;

17) ārvalsts tiesas vai kompetentās iestādes izsniegta apliecība saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2012.gada 12.decembra regulas (ES) Nr. 1215/2012 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (turpmāk — Eiropas Parlamenta un Padomes regula Nr. 1215/2012) 53. vai 60.pantu;

18) Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts kompetentās iestādes lēmuma izraksts par administratīvā naudas soda uzlikšanu, kas saistīts ar pārkāpumiem darbinieku nosūtīšanas jomā un saņemts Iekšējā tirgus informācijas sistēmā (IMI);

19) tiesas, arī ārvalsts tiesas, izdota Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma A daļa saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija regulas (ES) Nr. 655/2014, ar ko izveido Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma procedūru, lai atvieglotu pārrobežu parādu piedziņu civillietās un komerclietās (turpmāk — Eiropas Parlamenta un Padomes regula Nr. 655/2014), 19.panta 1.punkta "a" apakšpunktu;

20) ārvalsts tiesas vai kompetentās iestādes izsniegta apliecība saskaņā ar Padomes regulas (ES) 2019/1111 36. panta 1. punkta "b" vai "c" apakšpunktu, 47. panta 1. punkta "a" vai "b" apakšpunktu vai 66. panta 1. punkta "b" apakšpunktu;

21) Eiropas Savienības dalībvalsts konkurences iestādes izdots izpildrīkojums (vienotais instruments Konkurences likuma 38. panta otrās daļas izpratnē), kas attiecas uz lēmumu par naudas sodu vai periodisko soda maksājumu izpildi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 19.06.2003., 12.02.2004., 07.04.2004., 17.02.2005., 07.09.2006., 26.10.2006., 05.02.2009., 30.09.2010., 09.06.2011., 08.09.2011., 15.03.2012., 23.05.2013., 30.10.2014., 29.10.2015., 04.02.2016., 08.12.2016., 22.06.2017., 11.11.2021., 16.06.2022., 06.06.2024., 27.02.2025. un 21.05.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2026.)

541.pants. Izpildu raksta sagatavošana

(1) Izpildu rakstu pirmās instances vai apelācijas instances tiesa sagatavo pēc sprieduma vai lēmuma stāšanās likumīgā spēkā, bet gadījumos, kad spriedums vai lēmums izpildāms nekavējoties, — tūlīt pēc sprieduma pasludināšanas vai lēmuma pieņemšanas.

(2) Ja tiesas sprieduma izpildei ir noteikts labprātīgas izpildes termiņš un spriedums nav izpildīts, izpildu raksts ir pieejams tiešsaistes sistēmā piespiedu izpildei pēc labprātīgas izpildes termiņa izbeigšanās.

(3) *(Izslēgta ar 11.11.2021. likumu)*

(3^1) Šā likuma 539. panta otrās daļas 4. punktā minētajā gadījumā izpildu rakstu sagatavo Rīgas pilsētas tiesa.

(3^2) Šā likuma $544.^1$ un $544.^2$ pantā minētajos gadījumos izpildu rakstu sagatavo rajona (pilsētas) tiesa pēc nolēmuma izpildīšanas vietas vai arī pēc parādnieka — fiziskās personas — deklarētās dzīvesvietas, bet, ja tādas nav, — pēc parādnieka dzīvesvietas vai juridiskās personas juridiskās adreses.

(3^3) Ja par vienu spriedumu sagatavojami vairāki izpildu raksti vai izpildu raksts ir nepieciešams lietā, kurā noslēgts izlīgums, tad izpildu rakstu, pamatojoties uz piedzinēja rakstveida lūgumu, sagatavo tiesa, kas pieņēmusi nolēmumu.

(4) Ja saskaņā ar tiesas spriedumu naudas summas piedzenamas valsts ienākumos, tiesa pēc tiesas noteiktā labprātīgas izpildes termiņa izbeigšanās nosūta izpildu rakstu tiesu izpildītājam pēc parādnieka — fiziskās personas — deklarētās dzīvesvietas, bet, ja tādas nav, — pēc parādnieka dzīvesvietas vai juridiskās personas juridiskās adreses.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 17.02.2005., 05.02.2009., 08.09.2011., 29.11.2012., 30.10.2014., 11.11.2021., 16.06.2022. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 01.08.2022.)

$541.^1$ pants. Eiropas Savienības izpildu dokumentu un ar izpildi saistītu dokumentu izsniegšana

(1) Eiropas izpildes rīkojumu, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes regulu Nr. 805/2004, tiesa izraksta pēc piedzinēja lūguma, kad spriedums vai lēmums stājies likumīgā spēkā, bet gadījumos, kad spriedums vai lēmums izpildāms nekavējoties, — tūlīt pēc sprieduma pasludināšanas vai lēmuma pieņemšanas.

(2) Padomes regulas Nr. 2201/2003 41.panta 1.punktā vai 42.panta 1.punktā minēto apliecību, pamatojoties uz šīs regulas noteikumiem, tiesa izraksta pēc savas iniciatīvas vai lietas dalībnieka lūguma, kad spriedums vai lēmums stājies likumīgā spēkā, bet gadījumos, kad spriedums vai lēmums izpildāms nekavējoties, — tūlīt pēc sprieduma pasludināšanas vai lēmuma pieņemšanas.

(3) 2007.gada 30.oktobra Lugāno konvencijas par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās 54. un 58.pantā minēto apliecību un Padomes regulas Nr. 2201/2003 39.pantā minētās apliecības tiesa izraksta pēc lietas dalībnieka lūguma.

(4) Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 805/2004 6.panta 2. un 3.punktā minētās veidlapas tiesa izraksta pēc lietas dalībnieka lūguma.

(4^1) Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 861/2007 20.panta 2.punktā minēto apliecību tiesa izraksta pēc lietas dalībnieka lūguma. Tiesa pēc lietas dalībnieka lūguma izdod šajā daļā minēto apliecību jebkurā citā valodā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 861/2007 20. panta 2. punktu.

(4^2) Eiropas maksājuma rīkojumu tiesa izraksta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 1896/2006 18.pantu.

(4^3) Padomes regulas Nr. 4/2009 20.panta 1.punkta "b" apakšpunktā minēto nolēmuma izrakstu tiesa izraksta pēc

lietas dalībnieka lūguma, kad spriedums vai lēmums stājies likumīgā spēkā, bet gadījumos, kad spriedums vai lēmums izpildāms nekavējoties, — tūlīt pēc sprieduma pasludināšanas vai lēmuma pieņemšanas.

(4[4]) Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 1215/2012 53. un 60.pantā minēto apliecību tiesa izraksta pēc lietas dalībnieka lūguma, kad spriedums vai lēmums stājies likumīgā spēkā, bet gadījumos, kad spriedums vai lēmums izpildāms nekavējoties, — tūlīt pēc sprieduma pasludināšanas vai lēmuma pieņemšanas.

(4[5]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2013.gada 12.jūnija regulas (ES) Nr. 606/2013 par aizsardzības pasākumu savstarpēju atzīšanu civillietās (turpmāk — Eiropas Parlamenta un Padomes regula Nr. 606/2013) 5.pantā minēto apliecību tiesa izraksta pēc prasītāja lūguma, kad lēmums pieņemts. Par šajā daļā minētās apliecības izsniegšanu tiesa informē atbildētāju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 606/2013 8.pantu. Tiesa pēc prasītāja lūguma veic šajā daļā minētās apliecības transliterāciju un tulkojumu, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 606/2013 5.panta 3.punktu.

(4[6]) Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 606/2013 14.pantā minēto apliecību tiesa izraksta pēc lietas dalībnieka lūguma.

(4[7]) Padomes regulas (ES) 2019/1111 36. pantā minētās apliecības tiesa izraksta pēc puses lūguma, kad spriedums vai lēmums stājies likumīgā spēkā, bet gadījumos, kad spriedums vai lēmums izpildāms nekavējoties, — tūlīt pēc sprieduma pasludināšanas vai lēmuma pieņemšanas.

(4[8]) Padomes regulas (ES) 2019/1111 47. pantā minētās apliecības tiesa izraksta pēc puses lūguma, kad spriedums vai lēmums stājies likumīgā spēkā, bet gadījumos, kad spriedums vai lēmums izpildāms nekavējoties, — tūlīt pēc sprieduma pasludināšanas vai lēmuma pieņemšanas.

(5) Šā panta pirmajā, otrajā, trešajā, ceturtajā daļā, 4.[1], 4.[3], 4.[4], 4.[5], 4.[6], 4.[7] un 4.[8] daļā minētos dokumentus izsniedz tiesa, kurā tajā laikā atrodas lieta.

(6) Par atteikšanos izsniegt šā panta pirmajā, otrajā, 4.[5] un 4.[8] daļā minētos dokumentus tiesa pieņem motivētu lēmumu.

(7) Par tiesas lēmumu atteikt izsniegt šā panta pirmajā, otrajā, 4.[5] un 4.[8] daļā minētos dokumentus var iesniegt blakus sūdzību.

(07.09.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 09.06.2011., 08.09.2011., 29.11.2012., 30.10.2014., 01.06.2017. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022. 4.[7] un 4.[8] daļa un grozījumi piektajā, sestajā un septītajā daļā stājas spēkā 01.08.2022. Sk. pārejas noteikumu 177. punktu)

542. pants. Vairāku izpildu rakstu sagatavošana par vienu spriedumu

(1) Par katru spriedumu sagatavo vienu izpildu rakstu, izņemot šā panta otrajā daļā norādītos gadījumus.

(2) Par vienu spriedumu sagatavo vairākus izpildu rakstus, ja:

1) sprieduma izpilde izdarāma dažādās vietās;

2) spriedums kādā tā daļā izpildāms nekavējoties;

3) spriedums taisīts par labu vairākiem prasītājiem vai vērsts pret vairākiem atbildētājiem;

4) ar spriedumu apmierināto vai daļēji apmierināto prasījumu izpildei likumā paredzēta atšķirīga izpildes kārtība.

(3) Sagatavojot vairākus izpildu rakstus, katrā no tiem precīzi norāda izpildes vietu vai to sprieduma daļu, kura pēc šā izpildu raksta izpildāma, kā arī piedzinēju, kuram par labu, un parādnieku, pret kuru vēršama piedziņa pēc šā izpildu raksta.

(11.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

543.pants. Izpildu raksta saturs

(1) Izpildu rakstā norāda:

1) tās tiesas nosaukumu, kas izsniegusi izpildu rakstu;

2) lietu, kurā izsniegts izpildu raksts;

3) nolēmuma taisīšanas laiku;

4) nolēmuma rezolutīvo daļu vai tās daļu;

5) laiku, kad nolēmums stājas likumīgā spēkā, vai norādi, ka nolēmums izpildāms nekavējoties;

6) *(izslēgts ar 11.11.2021. likumu);*

7) ziņas par piedzinēju un parādnieku: fiziskajām personām — vārdu, uzvārdu, personas kodu, deklarēto dzīvesvietu, deklarācijā norādīto papildu adresi (adreses) un dzīvesvietu, ja tā atšķiras, bet juridiskajām personām — nosaukumu, juridisko adresi un reģistrācijas numuru;

8) ziņas par bērnu — vārdu, uzvārdu, personas kodu un atrašanās vietu — gadījumos, kad izpildāms lēmums par bērna atgriešanos valstī, kurā ir viņa dzīvesvieta, vai nolēmums lietā, kas izriet no aizgādības vai saskarsmes tiesībām;

9) ziņas par saskarsmes personu, kuras klātbūtnē īstenojamas saskarsmes tiesības (fiziskajām personām — vārdu, uzvārdu, personas kodu un adresi, juridiskajām personām — nosaukumu, juridisko adresi un reģistrācijas numuru), ja nolēmumā lietā, kas izriet no saskarsmes tiesībām, noteikta saskarsmes persona, kuras klātbūtnē īstenojama saskarsme, un minētā persona nav bāriņtiesas pārstāvis vai bāriņtiesas pilnvarota persona;

10) ziņas par vietu, kurā īstenojamas saskarsmes tiesības, ja nolēmumā lietā, kas izriet no saskarsmes tiesībām, saskarsmes īstenošanai noteikta vieta, kas nav bāriņtiesas telpas;

11) ziņas par telpu atvēršanu piespiedu kārtā — adresi un laika periodu, kad telpas atveramas —, ja tiesa nolēmumā par saskarsmes tiesību izmantošanas laika un vietas pārskatīšanu noteikusi, ka telpas atveramas piespiedu kārtā (šā likuma 244.[13] panta vienpadsmitā daļa).

(2) Izpildu rakstu paraksta tiesnesis.

(3) Citu izpildu dokumentu saturu nosaka attiecīgi likumi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 04.08.2011., 29.11.2012., 29.10.2015. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

543.[1] pants. Kļūdu labošana Eiropas Savienības izpildu dokumentos

(1) Tiesa, kura taisījusi spriedumu vai pieņēmusi lēmumu, pēc lietas dalībnieka pieteikuma vai, ja tas paredzēts Eiropas Savienības tiesību normās, — arī pēc savas iniciatīvas var izlabot kļūdas:

1) Eiropas izpildes rīkojumā, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 805/2004 10. pantu;

2) Padomes regulas Nr. 2201/2003 41. panta 1. punktā vai 42. panta 1. punktā minētajā apliecībā, pamatojoties uz Padomes regulu Nr. 2201/2003;

3) Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 606/2013 5. pantā minētajā apliecībā, pamatojoties uz Padomes regulas Nr. 606/2013 9. panta 1. punkta "a" apakšpunktu;

4) Padomes regulas (ES) 2019/1111 36. vai 47. pantā minētajā apliecībā, pamatojoties uz Padomes regulas (ES) 2019/1111 37. vai 48. pantu.

(2) Iesniedzot pieteikumu par Eiropas izpildes rīkojuma labošanu, izmanto Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 805/2004 10.panta 3.punktā minēto veidlapu.

(3) Jautājumu par kļūdu labošanu izskata tiesas sēdē, iepriekš par to paziņojot lietas dalībniekiem. Šo personu neierašanās nav šķērslis jautājuma izskatīšanai.

(4) Šā panta pirmajā daļā minētajos izpildu dokumentos kļūdas izlabo ar tiesas lēmumu.

(5) Par tiesas lēmumu izdarīt kļūdas labojumu izpildu dokumentos var iesniegt blakus sūdzību.

(07.09.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2014. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022. Pirmās daļas jaunā redakcijas stājas spēkā 01.08.2022. Sk. pārejas noteikumu 177. punktu)

544.pants. Izpildu raksta dublikāta izsniegšana

(1) Ja izpildu raksts nozaudēts, nozagts vai iznīcināts, tiesa, kas pieņēmusi nolēmumu, pēc piedzinēja pieteikuma, bet, ja tas noticis sprieduma izpildes procesā, — pēc tiesu izpildītāja pieteikuma var izsniegt izpildu raksta dublikātu. Pieteikumā norādāmi apstākļi, kādos izpildu raksts nozaudēts, nozagts vai iznīcināts.

(2) Pieteikumu par dublikāta izsniegšanu izskata tiesas sēdē, iepriekš par to paziņojot piedzinējam un parādniekam. Šo personu neierašanās nav šķērslis pieteikuma izskatīšanai par izpildu raksta dublikāta izsniegšanu.

(3) Pieņemot lēmumu par izpildu raksta dublikāta izsniegšanu, tiesa vienlaikus pasludina nozaudēto, nozagto vai iznīcināto izpildu rakstu par spēku zaudējušu un atbrīvo piedzinēju no valsts nodevas samaksas, ja nav konstatēta viņa vaina izpildu raksta nozaudēšanā, iznīcināšanā vai nozagšanā.

(4) Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību.

(5) Izpildu raksta dublikāts izsniedzams piedzinējam pēc lēmuma stāšanās spēkā un valsts nodevas samaksas, ja piedzinējs nav no tās atbrīvots.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

544.[1] Darba strīdu komisijas lēmuma piespiedu izpilde

(1) Tiesā iesniegtajam pieteikumam par izpildu raksta izsniegšanu pievieno darba strīdu komisijas lēmumu.

(2) Lēmumu par izpildu raksta izsniegšanu vai motivētu atteikumu to izsniegt pieņem tiesnesis vienpersoniski uz iesniegtā pieteikuma un tam pievienotā darba strīdu komisijas lēmuma pamata triju dienu laikā no pieteikuma iesniegšanas dienas, neaicinot puses.

(3) Lēmums par izpildu raksta izsniegšanu stājas spēkā nekavējoties.

(4) Par lēmumu atteikt izsniegt izpildu rakstu var iesniegt blakus sūdzību 10 dienu laikā no dienas, kad lēmums izsniegts prasītājam.

(5) Tiesa atsaka izpildu raksta izsniegšanu, ja konstatē, ka saskaņā ar likumu konkrēto strīdu var izšķirt tikai tiesā.

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

544.[2] pants. Regulatora lēmuma par strīda vai domstarpību izskatīšanu piespiedu izpilde

(1) Tiesā iesniegtajam pieteikumam par izpildu raksta izsniegšanu pievieno regulatora lēmumu par strīda vai domstarpību izskatīšanu.

(2) Lēmumu par izpildu raksta izsniegšanu vai motivētu atteikumu to izsniegt pieņem tiesnesis vienpersoniski uz iesniegtā pieteikuma un tam pievienotā regulatora lēmuma par strīda vai domstarpību izskatīšanu pamata triju dienu laikā no pieteikuma iesniegšanas dienas, neaicinot puses.

(3) Lēmums par izpildu raksta izsniegšanu stājas spēkā nekavējoties.

(4) Par lēmumu atteikt izsniegt izpildu rakstu var iesniegt blakus sūdzību 10 dienu laikā no dienas, kad lēmums izsniegts prasītājam.

(5) Tiesa atsaka izpildu raksta izsniegšanu, ja konstatē, ka saskaņā ar likumu konkrēto strīdu vai domstarpības var izšķirt tikai tiesā.

(08.09.2011. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.06.2017. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

545.pants. Atbildība par izpildu dokumenta saglabāšanu

(Izslēgts ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

545.[1] pants. Eiropas Savienības izpildu dokumentu atsaukšana

(1) Tiesa, kura taisījusi spriedumu vai pieņēmusi lēmumu, pēc lietas dalībnieka pieteikuma saņemšanas, izmantojot Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 805/2004 10.panta 3.punktā minēto veidlapu, var atsaukt Eiropas izpildes rīkojumu, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 805/2004 10.pantu.

(1[1]) Tiesa, kura pieņēmusi lēmumu, pēc lietas dalībnieka pieteikuma saņemšanas vai savas iniciatīvas, izmantojot Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 606/2013 14.pantā minēto apliecību, var atsaukt Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 606/2013 5.pantā minēto apliecību, pamatojoties uz Padomes regulas Nr. 606/2013 9.panta 1.punkta "b" apakšpunktu.

(1[2]) Tiesa, kura taisījusi spriedumu vai pieņēmusi lēmumu, pēc lietas dalībnieka pieteikuma saņemšanas vai pēc savas iniciatīvas, izmantojot Padomes regulas (ES) 2019/1111 49. pantā minēto apliecību, atsauc Padomes regulas (ES) 2019/1111 47. panta 1. punkta "a" vai "b" apakšpunktā minēto apliecību, pamatojoties uz Padomes regulas (ES) 2019/1111 48. panta 2. punktu.

(2) Pieteikumu par Eiropas izpildes rīkojuma atsaukšanu Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 606/2013 5. pantā minētās apliecības atsaukšanu vai Padomes regulas (ES) 2019/1111 47. panta 1. punkta "a" vai "b" apakšpunktā minētās apliecības atsaukšanu izskata tiesas sēdē, iepriekš par to paziņojot lietas dalībniekiem. Šo personu neierašanās nav šķērslis jautājuma izskatīšanai.

(3) Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību.

(07.09.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2014. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022. Panta nosaukuma jaunā redakcija, 1.[2] daļa un grozījums otrajā daļā stājas spēkā 01.08.2022. Sk. pārejas noteikumu 177. punktu)

546.pants. Termiņi, kādos izpildu dokumenti iesniedzami izpildei

(1) Izpildu dokumentu var iesniegt piespiedu izpildei 10 gadu laikā no tiesas vai tiesneša nolēmuma spēkā stāšanās dienas, ja likumā nav noteikti citi noilguma termiņi.

(2) Ja pēc tiesas sprieduma tiek piedzīti periodiski maksājumi, izpildu dokuments saglabā savu spēku visu periodu, uz kuru piespriesti maksājumi, bet termiņa tecējums, kas paredzēts šā panta pirmajā daļā, sākas no katra maksājuma izbeigšanās dienas.

(3) Termiņus, kādos citi šā likuma 540.pantā norādītie izpildu dokumenti iesniedzami izpildei, nosaka attiecīgie likumi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

547.pants. Izpildu dokumenta iesniegšanas noilguma termiņa pārtraukšana

(1) Noilguma termiņš tiek pārtraukts, iesniedzot izpildu dokumentu izpildei. Noilguma termiņš tiek pārtraukts arī ar daļēju labprātīgu nolēmuma izpildi.

(2) Pēc pārtraukuma termiņa tecējums sākas no jauna, neieskaitot pirms tam notecējušo laiku. Ja pēc izpildu dokumenta nav izdarīta pilnīga piedziņa un tas izsniegts atpakaļ piedzinējam, jaunu termiņu dokumenta iesniegšanai skaita no dienas, kad tas izsniegts piedzinējam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

547.[1] pants. Termiņi, kādos izpildāmi ārvalstu iestāžu palīdzības pieprasījumi par piedziņu

Ja izpildu dokuments ir izdots ārvalsts nodokļu prasījuma izpildei, piespiedu izpildi veic termiņā, kāds norādīts ārvalsts iestādes palīdzības pieprasījumā par piedziņu, bet tā izmaiņu gadījumā termiņā, kādu norādījusi ārvalsts iestāde Valsts ieņēmumu dienestam iesniegtajā paziņojumā.

(15.03.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2012.)

68.nodaļa
Tiesu izpildītāja statuss

548.pants. Tiesu izpildītājs

(1) Tiesas un citus šā likuma 539.pantā norādītos nolēmumus izpilda tiesu izpildītājs.

(2) Tiesu izpildītāja darbības uzraudzība notiek šajā likumā un Tiesu izpildītāju likumā noteiktajā kārtībā.

(31.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

549.pants. Tiesu izpildītāja darbības vispārīgie noteikumi

(1) Tiesu izpildītājs uzsāk izpildu darbības pēc piedzinēja rakstveida pieteikuma un likumā noteiktajos gadījumos pēc Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes, atbildīgās iestādes vai pēc tiesas iniciatīvas, pamatojoties uz izpildu dokumentu.

(2) Tiesu izpildītājam jāpieņem izpildei izpildu dokuments, ja parādnieka dzīvesvieta (juridiskajām personām — juridiskā adrese), mantas atrašanās vieta vai darbavieta ir tiesu izpildītāja amata vietai noteiktajās robežās (iecirknī). Tiesu izpildītājs var pieņemt arī citus izpildu dokumentus, kuru izpilde veicama tās apgabaltiesas darbības teritorijā, pie kuras viņš pastāv.

(2[1]) *(Izslēgta ar 16.06.2022. likumu)*

(2[2]) Tiesu izpildītājam izpildu dokuments par bērna atgriešanos valstī, kurā ir viņa dzīvesvieta, vai izpildu dokuments lietā, kas izriet no aizgādības vai saskarsmes tiesībām, tostarp Eiropas Savienības izpildu dokuments jāpieņem izpildei, ja bērna atrašanās vieta ir tiesu izpildītāja amata vietai noteiktajās robežās (iecirknī).

(2[3]) Ja parādnieka dzīvesvieta (juridiskajām personām — juridiskā adrese), mantas atrašanās vieta vai darbavieta nav Latvijā, tiesu izpildītājam jāpieņem izpildei šā likuma 540.panta 19.punktā norādītais izpildu dokuments neatkarīgi no parādnieka dzīvesvietas (juridiskajām personām — juridiskās adreses), mantas atrašanās vietas vai darbavietas.

(3) Ārpus sava iecirkņa robežām, kā arī attiecībā uz parādnieku, kura dzīvesvieta (juridiskajām personām — juridiskā adrese) ir citā iecirknī, tiesu izpildītājs sprieduma izpildi veic saziņā ar attiecīgā iecirkņa tiesu izpildītāju kārtībā, kuru nosaka Ministru kabinets.

(4) Svētdienās un svētku dienās sprieduma izpilde tiek pieļauta tikai neatliekamos gadījumos.

(5) Sprieduma izpilde laikā no pulksten 24 līdz pulksten 6 netiek pieļauta.

(6) Piedzinējam un parādniekam ir tiesības būt klāt pie izpildu darbībām, pieaicināt ne vairāk kā divus lieciniekus un saņemt ziņas, kas saistītas ar sprieduma izpildi.

(7) Tiesu izpildītājs pēc savas iniciatīvas vai ieinteresētās personas lūguma, pieņemot attiecīgu lēmumu, var izlabot pārrakstīšanās kļūdas viņa lietvedībā esošajās izpildu lietās sastādītajos procesuālajos dokumentos. Pirms kļūdu labošanas viņš pieprasa atsauksmi no personām, kas piedalījušās akta sastādīšanā. Acīmredzamas kļūdas var izlabot, nepieprasot atsauksmi. Tiesu izpildītāja lēmumam, saskaņā ar kuru tiek izlabotas kļūdas, nav nekādu seku attiecībā uz personām, kuru tiesības vai pienākumi izriet no procesuālā dokumenta.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 19.06.2003., 07.09.2006., 26.10.2006., 04.08.2011., 29.10.2015., 08.12.2016. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

550.pants. Tiesu izpildītāja atstatīšana vai noraidīšana

(1) Tiesu izpildītājam aizliegts veikt izpildu darbības lietās, kurās viena no pusēm ir viņš pats, viņa laulātais, arī bijušais laulātais, viņa vai viņa laulātā radinieks taisnā līnijā visās pakāpēs, sānu līnijā — līdz ceturtajai pakāpei un svainības attiecībās — līdz trešajai pakāpei, viņa vai viņa laulātā aizbildnībā vai aizgādnībā esošas personas vai viņa vai viņa laulātā adoptētāji vai adoptētie, kā arī tad, ja pastāv citi apstākļi, kuru ietekmē tiesu izpildītājs pamatoti nevar saglabāt objektivitāti un neitralitāti.

(2) Noraidījumu tiesu izpildītājam, iesniedzot viņam rakstveida pieteikumu, var pieteikt piedzinējs vai parādnieks, ja ir apstākļi, kas rada pamatotas šaubas par tiesu izpildītāja objektivitāti. Pieteikumu tiesu izpildītājs izlemj nekavējoties. Lēmumu, ar kuru pieteikums atstāts bez apmierinājuma, var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā pēc tiesu izpildītāja amata vietas. Sūdzības iesniegšana neaptur izpildu darbības.

(3) Par tiesas lēmumu atteikt tiesu izpildītāja noraidījumu var iesniegt blakus sūdzību.

(4) Ja tiesu izpildītājs sevi atstatījis vai ir noraidīts, viņš izpildu dokumentu nodod tālākai izpildīšanai citam tiesu izpildītājam Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes noteiktajā kārtībā.

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2009.)

551.pants. Tiesu izpildītāja prasību vai rīkojumu obligātums

(1) Tiesu izpildītāja prasības un rīkojumi, izpildot tiesu spriedumus un citus nolēmumus, ir obligāti fiziskajām un juridiskajām personām visā valsts teritorijā. Spriedumu un citu nolēmumu izpildes nodrošināšanai nepieciešamo informāciju valsts iestādes zvērinātam tiesu izpildītājam sniedz bez maksas.

(2) Ja tiesu izpildītāja prasības vai rīkojumi netiek izpildīti, tiesu izpildītājs par to sastāda aktu un iesniedz tiesai, lai tā izlemtu jautājumu par atbildību. Tiesa vainīgajām personām var uzlikt naudas sodu: fiziskajai personai līdz 360 *euro*, bet amatpersonai — līdz 750 *euro*. Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību.

(3) Personai (darba devējam), kurai pēc tiesas nolēmuma bija jāietur uzturlīdzekļi bērnam vai vecākam un kura likumā noteiktajā termiņā tiesu izpildītājam un uzturlīdzekļu saņēmējam nav paziņojusi par uzturlīdzekļu maksātāja atbrīvošanu no darba, kā arī par viņa jauno darbavietu vai dzīvesvietu, ja tā šai personai zināma, tiesa var uzlikt naudas sodu līdz 300 *euro*. Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību.

(4) Ja, izpildot spriedumu, tiek izrādīta pretošanās, tiesu izpildītājs pieaicināto personu klātbūtnē, bet, ja pieaicināt personas nav iespējams, — vienpersoniski sastāda par to aktu un, lai novērstu šķēršļus, griežas pēc palīdzības policijā. Aktu iesniedz tiesai, lai tā izlemtu jautājumu par to personu atbildību, kuras pretojušās sprieduma izpildei.

(5) Ja piedzinējs vai parādnieks atsakās parakstīt tiesu izpildītāja sastādīto aktu, par to izdarāma atzīme sastādītajā aktā, norādot atteikšanās motīvus. Atteikšanās parakstīt tiesu izpildītāja sastādīto aktu neietekmē akta spēku.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 19.06.2003., 09.06.2011., 23.05.2013., 12.09.2013., 09.06.2016. un 16.04.2026. likumu, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

552.pants. Parādnieka pienākumi un to neizpildīšanas sekas

(1) Parādnieks pēc uzaicinājuma ierodas pie tiesu izpildītāja un sniedz paskaidrojumus par savu mantisko stāvokli un darbavietu, vienlaikus informējot par summām, uz kurām nevar vērst piedziņu (596. pants).

(2) Parādnieks paziņo tiesu izpildītājam par darbavietas vai deklarētās dzīvesvietas, deklarācijā norādītās papildu adreses vai dzīvesvietas maiņu nolēmuma izpildes laikā, kā arī par papildu ienākumu avotiem.

(3) Ja parādnieks pēc uzaicinājuma neierodas pie tiesu izpildītāja, atsakās dot paskaidrojumus vai nesniedz likumā noteiktās ziņas, tiesu izpildītājs var griezties tiesā, lai tā izlemtu jautājumu par šīs personas atbildību. Tiesa var pieņemt lēmumu par parādnieka atvešanu piespiedu kārtā, kā arī uzlikt viņam naudas sodu: fiziskajai personai līdz 300 *euro*, bet amatpersonai — līdz 600 *euro*. Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību.

(4) Ja tiek konstatēts, ka parādnieks sniedzis nepatiesas ziņas, tiesu izpildītājs nosūta iesniegumu prokuroram.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 19.06.2003., 08.09.2011., 29.11.2012., 12.09.2013., 29.10.2015., 09.06.2016. un 16.04.2026. likumu, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

69.nodaļa
Izpildu lietvedības vispārīgie noteikumi

552.[1] pants. Izpildu lietas ievešana

(1) Tiesu izpildītājs katram saņemtajam izpildu dokumentam ieved atsevišķu izpildu lietu.

(2) Ja izpildu dokuments nav noformēts likumā noteiktajā kārtībā vai tam nav pievienoti saskaņā ar Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem vai Eiropas Savienības tiesību normām nepieciešamie dokumenti, nav nomaksāta valsts nodeva vai citi sprieduma izpildes izdevumi, tiesu izpildītājs trūkumu novēršanai nosaka termiņu, kas nevar būt mazāks par 10 dienām.

(3) Ja trūkumi tiek novērsti noteiktajā termiņā, tiek ievesta izpildu lieta un izpildu dokuments uzskatāms par iesniegtu dienā, kad tas pirmoreiz tika iesniegts tiesu izpildītājam.

(4) Ja piedzinējs noteiktajā termiņā trūkumus nenovērš, izpildu dokumentu uzskata par neiesniegtu un atdod atpakaļ piedzinējam.

(5) Izpildu dokumenta atdošana piedzinējam nav šķērslis tā atkārtotai iesniegšanai tiesu izpildītājam, ievērojot likumā noteikto izpildu dokumentu iesniegšanas kārtību.

(6) Ja tiesu izpildītājs konstatē, ka parādniekam pasludināts maksātnespējas process, vai zvērināts notārs ir pieņēmis pieteikumu par fiziskās personas atbrīvošanu no parādsaistībām, kurā ietvertas parādsaistības, par kurām izdots saņemtais izpildu dokuments, izpildu lietu neieved un izpildu dokumentu atdod iesniedzējam, izņemot gadījumus, kad izpildu dokuments izsniegts prasībās, kuru izpilde nav saistīta ar piedziņas vēršanu uz parādnieka mantu vai naudas līdzekļiem. Izpildu lietu arī neieved par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē vai kustamās mantas nodošanu.

(7) Ja tiesu izpildītājs konstatē, ka uz piedzinēju attiecināmas sankcijas saskaņā ar Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likumu (turpmāk — sankcijas), tai skaitā piedzinējam piemērotas tādas Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalsts noteiktās sankcijas, kuras saskaņā ar Latvijas Bankas noteikumiem būtiski ietekmē finanšu tirgus dalībnieku vai finanšu tirgus intereses, izpildu lietu neieved un izpildu dokumentu atdod iesniedzējam, izņemot gadījumus, kad konkrētā nolēmuma izpilde neradītu šai personai ar sankcijām noteikto prasību pārkāpumu, apiešanu vai izvairīšanos no to izpildes.

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.09.2010., 18.04.2013., 30.10.2014., 11.11.2021., 15.06.2021. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023.)

553.pants. Izpildāmā tiesas nolēmuma izskaidrošana

Ja izpildāmais tiesas nolēmums nav skaidrs, tiesu izpildītājs ir tiesīgs lūgt tiesu, kura pieņēmusi nolēmumu, to izskaidrot. Nolēmuma izskaidrošana notiek šā likuma 202. vai 437.pantā noteiktajā kārtībā.

(31.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

554.pants. Sprieduma izpildes atlikšana, sadalīšana termiņos, tā izpildes veida un kārtības grozīšana

(1) Ja ir apstākļi, kas apgrūtina tiesas sprieduma izpildi vai padara to neiespējamu, tiesu izpildītājs ir tiesīgs iesniegt tiesai, kura taisījusi spriedumu lietā, priekšlikumu par sprieduma izpildes atlikšanu, sadalīšanu termiņos, tā izpildes veida vai kārtības grozīšanu.

(2) Tiesu izpildītāja pieteikumu par sprieduma izpildes atlikšanu, sadalīšanu termiņos, tā izpildes veida vai kārtības grozīšanu tiesa izskata šā likuma 206. vai 438.pantā noteiktajā kārtībā.

(31.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

555.pants. Paziņojums par pienākumu izpildīt nolēmumu

(1) Tiesu izpildītājs, stājoties pie izpildes, paziņo parādniekam, nosūtot vai izsniedzot paziņojumu, par pienākumu

izpildīt nolēmumu 10 dienu laikā. Ja nolēmums izpildāms nekavējoties, termiņš izpildei nosakāms ne īsāks par trim dienām. Lietās par mantas konfiskācijas izpildi un tāda lēmuma par prasības nodrošināšanu vai pagaidu aizsardzības piemērošanu izpildi, kas nenoteic atbildētājam aizliegumu vai pienākumu veikt noteiktas darbības, paziņojums par pienākumu izpildīt nolēmumu netiek sūtīts.

(1[1]) Stājoties pie šā likuma 540. panta 17. punktā minētā izpildu dokumenta izpildes, izņemot gadījumus, kad izpildu dokuments paredz prasības nodrošināšanas vai pagaidu aizsardzības līdzekļa izpildi, vai šā likuma 540. panta 20. punktā minētā izpildu dokumenta izpildes, tiesu izpildītājs kopā ar paziņojumu nosūta vai izsniedz parādniekam izpildu dokumentu. Ja no tiesu izpildītājam iesniegtajiem dokumentiem nav redzams, ka izpildāmais tiesas nolēmums, publiskais akts vai izlīgums ir izsniegts parādniekam, izpildu dokumentam pievieno arī izpildāmo tiesas nolēmumu, publisko aktu vai izlīgumu.

(2) Ja parādnieks ir fiziskā persona, tiesu izpildītājs nosūta parādniekam paziņojumu uz oficiālo elektronisko adresi, bet, ja tas nav iespējams, ierakstītā pasta sūtījumā uz viņa pēdējo zināmo dzīvesvietu vai izsniedz parādniekam personiski pret parakstu. Ja tiesu izpildītājs nesastop parādnieku tā dzīvesvietā, viņš izsniedz paziņojumu kādam no kopā ar parādnieku dzīvojošiem pieaugušajiem ģimenes locekļiem.

(3) Ja parādniekam — fiziskajai personai — nav oficiālās elektroniskās adreses un viņa dzīvesvieta nav zināma, paziņojums par pienākumu izpildīt nolēmumu tiek publicēts oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

(4) Ja parādnieks ir juridiskā persona, tiesu izpildītājs nosūta paziņojumu uz oficiālo elektronisko adresi, bet, ja tas nav iespējams, ierakstītā pasta sūtījumā uz parādnieka juridisko adresi vai izsniedz personiski pret parakstu parādnieka izpildinstitūcijas pārstāvim.

(5) Ja parādnieks vai parādnieka izpildinstitūcijas pārstāvis atsakās paziņojumu pieņemt vai parakstīt, tiesu izpildītājs vai priekšlikuma piegādātājs sastāda par to aktu. Atteikšanās pieņemt vai parakstīt paziņojumu nav šķērslis nolēmuma piespiedu izpildei.

(6) Ja paziņojums (šā panta 1.[1] daļā minētajā gadījumā — arī norādītos dokumentus) piegādāts šajā pantā noteiktajā kārtībā, uzskatāms, ka parādniekam ir paziņots par nolēmumu un tā izpildes termiņu.

(7) Tiesu izpildītājs jebkurā izpildes procesa stadijā var:

1) pieprasīt, lai parādnieks deklarē savu mantisko stāvokli un pārmaiņas tajā pēdējā gada laikā, brīdinot parādnieku par krimināatbildību;

2) apķīlāt parādnieka mantu, tai skaitā apķīlāt naudas līdzekļus un noguldījumus kredītiestādē vai pie citiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, naudas līdzekļus, kas pienākas no citām personām, vai mantu, kas atrodas pie citām personām;

3) iesniegt nostiprinājuma lūgumu rajona (pilsētas) tiesai piedziņas atzīmes ierakstīšanai zemesgrāmatā vai nosūtīt rīkojumu citam publiskam reģistram atsavināšanas vai citu darbību aizlieguma ierakstīšanai.

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.06.2003., 05.02.2009., 08.09.2011., 04.08.2011., 29.11.2012., 30.10.2014., 29.10.2015., 23.11.2016., 22.06.2017., 25.10.2018., 11.11.2021. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022. 1.[1] daļas pirmā teikuma jaunā redakcija stājas spēkā 01.08.2022. Sk. pārejas noteikumu 177. punktu)

555.[1] pants. Dokumentu nosūtīšana

Tiesu izpildītāja sastādītos un citus šajā likumā paredzētos ar nolēmuma izpildi saistītos dokumentus nosūta elektroniski uz adresāta oficiālo elektronisko adresi vai uz adresāta norādīto elektroniskā pasta adresi, ja viņš ir paziņojis tiesu izpildītājam, ka piekrīt saziņai ar tiesu izpildītāju izmantot elektronisko pastu. Ja dokumentus nosūtīt elektroniski nav iespējams, tos nosūta ar vienkāršu pasta sūtījumu, bet šā likuma 581. panta ceturtajā daļā, 583.[1] panta pirmajā daļā, 584. panta trešajā daļā, 600. panta pirmajā un trešajā daļā, 604. panta otrajā daļā, 606. panta piektajā daļā, 618.[2] panta pirmajā un trešajā daļā, 618.[6] panta pirmajā daļā un 644.[33] panta ceturtajā daļā noteiktos nosūtāmos dokumentus — ierakstītā pasta sūtījumā. Ja šā likuma 620.[14] panta pirmās daļas 1. punktā un 620.[28] panta pirmās daļas 1. punktā noteikto paziņojumu nosūtīt elektroniski nav iespējams, to izsniedz piedzinējam pret parakstu vai nosūta ierakstītā pasta sūtījumā, vai pārsūta ar Tieslietu ministrijas starpniecību.

(11.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

556.pants. Tiesas sprieduma piespiedu izpilde

(Izslēgts ar 08.09.2011. likumu, kas stājas spēkā 30.09.2011.)

557.pants. Piespiedu izpildes līdzekļi

Piespiedu izpildes līdzekļi ir:

1) piedziņas vēršana uz parādnieka kustamo mantu, tai skaitā mantu, kas atrodas pie citām personām, un bezķermeniskām lietām, tās pārdodot;

2) piedziņas vēršana uz naudu, kas parādniekam pienākas no citām personām (darba samaksu, tai pielīdzinātiem maksājumiem, citiem parādnieka ienākumiem, noguldījumiem kredītiestādēs vai pie citiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem);

3) piedziņas vēršana uz parādnieka nekustamo īpašumu, to pārdodot;

3^1) piedziņas vēršana uz parādnieka apbūves tiesību, to pārdodot;

4) tiesas piespriestās mantas nodošana piedzinējam un ar tiesas spriedumu uzlikto darbību izpildīšana;

5) spriedumā norādīto personu un mantu izlikšana no telpām;

6) ievešana valdījumā;

6^1) bērna nogādāšana atpakaļ uz valsti, kurā ir viņa dzīvesvieta;

7) citi līdzekļi, kas norādīti spriedumā.

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 04.08.2011., 23.11.2016. un 01.03.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

558.pants. Parādnieka telpu apskate

(1) Tiesu izpildītājs ir tiesīgs, ja tas nepieciešams piedziņas izdarīšanai, izdarīt parādnieka telpu un viņa glabātavu apskati. Ja parādnieks nepiedalās telpu un glabātavu apskatē, tā izdarāma pieaicināto personu klātbūtnē.

(2) Ja parādnieks atsakās ielaist tiesu izpildītāju telpā, kuru viņš aizņēmis, vai mantas atrašanās vietā vai arī atsakās atvērt glabātavu, tiesu izpildītājs pieaicina policijas pārstāvi, kura klātbūtnē atver telpu vai glabātavu un veic to apskati.

(3) Ja parādniekam piederošā nekustamā īpašuma pārvaldnieks nolēmuma piespiedu izpildes laikā izvairās vai atsakās ielaist tiesu izpildītāju nekustamajā īpašumā un par nekustamā īpašuma apskates laiku pārvaldniekam rakstveidā paziņots ne mazāk kā piecas dienas iepriekš, nekustamā īpašuma apskati tiesu izpildītājs var veikt policijas pārstāvja klātbūtnē bez pārvaldnieka piedalīšanās.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. un 19.06.2003. likumu, kas stājas spēkā 24.07.2003.)

559.pants. Izpildu darbības atlikšana

(1) Tiesu izpildītājs izpildu darbību atliek, pamatojoties uz piedzinēja pieteikumu vai tiesas vai tiesneša lēmumu par izpildu darbības atlikšanu vai mantas pārdošanas apturēšanu, kas pieņemts saskaņā ar šā likuma 138.panta pirmās daļas 7.punktu vai $138.^1$ panta pirmās daļas 4. punktu, vai tiesas lēmumu par sprieduma izpildes atlikšanu vai sadalīšanu termiņos, kas pieņemts saskaņā ar šā likuma 206., 438., $644.^1$, $620.^{16}$ pantu.

(2) Tiesu izpildītājs izpildu darbību atliek, pamatojoties uz tiesas lēmumu par ārvalsts tiesas vai kompetentās iestādes nolēmuma izpildes aizstāšanu ar šā likuma 138.pantā paredzētajiem pasākumiem šā nolēmuma izpildīšanas nodrošinājumam ($644.^2$ pants).

(2^1) Tiesu izpildītājs atliek piedziņas vēršanu uz mantu, kurai kriminālprocesuālā kārtībā uzlikts arests un kuras realizēšanai procesa virzītājs nav devis atļauju, līdz mantas aresta atcelšanai kriminālprocesā vai procesa virzītāja

atļaujas saņemšanai.

(3) Tiesu izpildītājs paziņo piedzinējam un parādniekam par izpildu darbības atlikšanu, ja to nav iespējams veikt tehnisku vai citu no tiesu izpildītāja neatkarīgu iemeslu dēļ.

(4) Ja 30 dienu laikā no šā likuma 555.panta 1.[1] daļā minēto dokumentu nosūtīšanas dienas tiesu izpildītājs saņem parādnieka lūgumu nosūtīt izpildāmā tiesas nolēmuma, publiskā akta vai izlīguma tulkojumu, tiesu izpildītājs, konstatējis Eiropas Savienības tiesību normās, kas nosaka parādnieka tiesības pieprasīt izsniedzamo dokumentu tulkojumu, minētos apstākļus, atliek izpildu darbību līdz tulkojuma nosūtīšanai parādniekam.

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.06.2003., 07.09.2006., 05.02.2009., 04.08.2011., 30.10.2014., 29.10.2015. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022. Grozījums pirmajā daļā par skaitļu un vārdu "620.[22] vai 620.[29]" izslēgšanu stājas spēkā 01.08.2022. Sk. pārejas noteikumu 177. punktu)

560.pants. Tiesu izpildītāja pienākums apturēt izpildes lietvedību

(1) Tiesu izpildītājs aptur izpildes lietvedību, ja:

1) fiziskā persona, kas ir parādnieks vai piedzinējs, ir mirusi vai juridiskā persona, kas ir parādnieks vai piedzinējs, beigusi pastāvēt un tiesas nodibinātā tiesiskā attiecība pieļauj tiesību pārņemšanu;

2) parādniekam ar tiesas spriedumu ierobežota rīcībspēja tādā apjomā, kādā notiek izpildes lietvedība;

3) Augstākā tiesa rīcības sēdē pieņēmusi lēmumu par sprieduma izpildes apturēšanu;

4) institūcijas vai amatpersonas lēmuma izpilde ir apturama saskaņā ar likumu vai tiesas nolēmumu;

5) tiesa vai tiesnesis pieņēmis lēmumu par saistības piespiedu izpildīšanas apturēšanu (406. un 406.[10] pants);

6) tiesa pieņēmusi lēmumu par ārvalsts tiesas vai kompetentās iestādes nolēmuma izpildes apturēšanu (644.[2] pants);

7) parādniekam ierosināts tiesiskās aizsardzības process vai pieņemts nolēmums par tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanu ārpustiesas tiesiskās aizsardzības procesa gadījumā;

7[1]) tiesa ir pasludinājusi tiesiskās aizsardzības procesu un apstiprinājusi tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu, ja Maksātnespējas likuma 37. panta pirmās daļas 1., 2., 4., 5., 6., 7., 8. un 9. punktā noteiktās sekas iepriekš ir atceltas vai zaudējušas spēku uz likuma pamata;

8) parādniekam pasludināts fiziskās personas maksātnespējas process;

9) lietā par bērna nogādāšanu atpakaļ uz valsti, kurā ir viņa dzīvesvieta, vai lietā, kas izriet no aizgādības tiesībām, bāriņtiesai nav iespējams noskaidrot bērna dienas režīmu vai bērnu nav iespējams sastapt;

10) akts par nolēmuma nepildīšanu lietā, kas izriet no saskarsmes tiesībām, nosūtīts bāriņtiesai;

11) ir saņemts zvērināta notāra paziņojums par pieteikuma par fiziskās personas atbrīvošanu no parādsaistībām pieņemšanu, kurā ietvertas parādsaistības, par kuru piedziņu ievesta izpildu lieta;

12) uz piedzinēju attiecināmas sankcijas, ar kurām noteiktie ierobežojumi nav savienojami ar attiecīgā nolēmuma izpildi.

(2) Ja likumā noteiktajā kārtībā ir pieņemts lēmums par uzņēmuma vai uzņēmējsabiedrības privatizāciju, izpildu lietvedība pēc privatizāciju veicošās iestādes lūguma apturama, izņemot izpildu lietvedību par zaudējumu atlīdzību sakarā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību.

(2[1]) Ja parādnieks, kura parāds tiek piedzīts, pamatojoties uz vienoto instrumentu, kas atļauj izpildi pieprasījuma saņēmējā dalībvalstī, ir apstrīdējis vai pārsūdzējis prasījumu pieprasījuma iesniedzējā dalībvalstī vai iesniedzis sūdzību par pieprasījuma iesniedzējā dalībvalstī veiktajām piespiedu izpildes darbībām un dalībvalsts iestādē ir uzsākta sūdzības izskatīšanas procedūra, izpildu lietvedība pēc Valsts ieņēmumu dienesta lūguma ir apturama attiecībā uz apstrīdēto vai pārsūdzēto prasījuma daļu un saskaņā ar tās dalībvalsts iestādes pieprasījumu, kura lūgusi

savstarpēju palīdzību prasījumu piedziņā.

(2^2) Ja parādnieks, kura parāds tiek piedzīts, pamatojoties uz Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts kompetentās iestādes lēmumu par administratīvā naudas soda uzlikšanu, kas saistīts ar pārkāpumiem darbinieku nosūtīšanas jomā, ir apstrīdējis vai pārsūdzējis lēmumu pieprasījuma iesniedzējā dalībvalstī, izpildu lietvedība pēc Valsts darba inspekcijas lūguma ir apturama attiecībā uz apstrīdēto vai pārsūdzēto lēmuma daļu un saskaņā ar pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts paziņojumu.

(3) Šā panta pirmās daļas 7. un $7.^1$ punktā minētajos gadījumos no piedzītās naudas summas tiesu izpildītājs ietur sprieduma izpildes izdevumus un šajā likumā noteiktajā kārtībā apmierina piedzinēja prasījumu. Ja apstiprināts tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāns, no piedzītās naudas summas tiesu izpildītājs ietur sprieduma izpildes izdevumus un apmierina piedzinēja prasījumu tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānā noteiktajā apmērā un kārtībā.

(4) Šā panta pirmās daļas 8.punktā minētajā gadījumā tiesu izpildītājs pabeidz uzsākto mantas pārdošanu, ja tā jau ir izsludināta vai manta nodota tirdzniecības uzņēmumam pārdošanai, izņemot gadījumu, kad fiziskās personas mantas pārdošanas plānā ir paredzēts atlikt mājokļa pārdošanu saskaņā ar Maksātnespējas likuma 148.pantu. No pārdošanā saņemtās naudas tiesu izpildītājs ietur sprieduma izpildes izdevumus, bet pārējo naudu nodod administratoram kreditoru prasījumu segšanai atbilstoši Maksātnespējas likumā noteiktajai kārtībai, ievērojot nodrošinātā kreditora tiesības.

(5) Šā panta pirmās daļas 8.punkta noteikumi neattiecas uz izpildu lietām par prasībām, kuru izpilde nav saistīta ar piedziņas vēršanu uz parādnieka mantu vai naudas līdzekļiem. Tiesu izpildītājs izpildes lietvedību arī aptur, ja izpildu dokuments izsniegts prasībās, kuru izpilde saistīta ar nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē vai kustamās mantas nodošanu.

(6) Sankciju attiecināšana uz parādnieku nav pamats izpildu lietvedības apturēšanai, bet līdz sankciju atcelšanai neatceļ parādnieka mantai piemērotos piespiedu izpildes līdzekļus un parādniekam neizmaksā naudas līdzekļus, ja lietā tam tādi pienākas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 07.09.2006., 05.02.2009., 11.06.2009., 30.09.2010., 04.08.2011., 15.03.2012., 29.11.2012., 18.04.2013., 30.10.2014., 29.10.2015., 04.02.2016., 11.11.2021., 15.06.2021. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023. Sk. pārejas noteikumu 179. punktu)

561.pants. Tiesu izpildītāja tiesības apturēt izpildu lietvedību

Tiesu izpildītājs var apturēt izpildu lietvedību, ja:

1) parādnieks atrodas ārstniecības iestādē un tas kavē izpildu darbību veikšanu;

2) iesniegta sūdzība par tiesu izpildītāja darbībām;

3) *(izslēgts ar 31.10.2002. likumu)*;

4) *(izslēgts ar 14.12.2006. likumu)*.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 19.06.2003. un 14.12.2006. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2007.)

562.pants. Izpildu lietvedības apturēšanas termiņi

(1) Izpildu lietvedība tiek apturēta:

1) šā likuma 560.panta pirmās daļas 1.punktā paredzētajos gadījumos — līdz parādnieka vai piedzinēja tiesību pārņēmēja noteikšanai;

2) šā likuma 560.panta pirmās daļas 2.punktā paredzētajos gadījumos — līdz aizgādņa iecelšanai;

3) šā likuma 560.panta pirmās daļas 3., 5. un 6.punktā paredzētajos gadījumos — līdz laikam, kāds norādīts tiesas lēmumā, vai līdz šā lēmuma atcelšanai;

4) *(izslēgts ar 19.06.2003. likumu)*;

5) šā likuma 560.panta pirmās daļas 4.punktā paredzētajos gadījumos — līdz laikam, kad saskaņā ar likumu apturējums izbeidzas, vai laikam, kāds norādīts tiesas nolēmumā, vai līdz šā nolēmuma atcelšanai;

6) šā likuma 560.panta otrajā daļā paredzētajā gadījumā — līdz parādnieka tiesību pārņēmēja noteikšanai un uzņēmuma nodošanai viņam vai uzņēmējsabiedrības pamatdokumentu grozījumu izdarīšanai Uzņēmumu reģistrā;

7) šā likuma 561.panta 1.punktā paredzētajā gadījumā — līdz brīdim, kad atkrituši šajā punktā minētie apstākļi;

8) šā likuma 561.panta 2.punktā paredzētajos gadījumos — līdz tam brīdim, kad likumīgā spēkā stājas tiesas spriedums vai lēmums sakarā ar sūdzību;

9) *(izslēgts ar 19.06.2003. likumu)*;

10) šā likuma 560.panta pirmās daļas 7.punktā paredzētajos gadījumos — līdz brīdim, kad iestājies viens no šādiem apstākļiem:

a) attiecībā uz parādnieku izbeigts tiesiskās aizsardzības process,

b) attiecībā uz parādnieku pasludināta tiesiskās aizsardzības procesa īstenošana un spriedumā par tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanu nav norādīts, ka par nodrošinājumu kalpojošā (ieķīlātā) parādnieka manta ir iekļauta tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānā un uz to attiecināmi ierobežojumi, saskaņā ar kuriem nodrošinātie kreditori nedrīkst īstenot savas tiesības uz šo mantu,

c) tiesa šā likuma 341.^{5} panta otrās daļas 2.punktā minētajā gadījumā devusi atļauju pārdot ieķīlāto parādnieka mantu;

d) Maksātnespējas likuma 37. panta pirmās daļas 1., 2., 4., 5., 6., 7., 8. un 9. punktā noteiktās sekas ir atceltas ar tiesas lēmumu vai saskaņā ar tiesiskās aizsardzības procesa uzraugošās personas sniegtajām ziņām zaudējušas spēku uz likuma pamata un tiesā nav iesniegts tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāns;

10^{1}) šā likuma 560. panta pirmās daļas 7.^{1} punktā paredzētajos gadījumos — līdz brīdim, kad iestājies viens no šādiem apstākļiem:

a) attiecībā uz parādnieku izbeigts tiesiskās aizsardzības process,

b) attiecībā uz parādnieku pasludināta tiesiskās aizsardzības procesa īstenošana un spriedumā par tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanu nav norādīts, ka par nodrošinājumu kalpojošā (ieķīlātā) parādnieka manta ir iekļauta tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānā un uz to attiecināmi ierobežojumi, saskaņā ar kuriem nodrošinātie kreditori nedrīkst īstenot savas tiesības uz šo mantu;

11) šā likuma 560.panta pirmās daļas 8.punktā paredzētajā gadījumā — līdz tiesas nolēmumam par bankrota procedūras izbeigšanu vai līdz Maksātnespējas likuma 165.^{1} panta pirmajā daļā noteiktā termiņa beigām, ja parādnieka atbrīvošana no saistībām nav atcelta, vai līdz brīdim, kad tiek atcelta parādnieka atbrīvošana no saistībām. Izpildu lietvedību atjauno atlikušā parāda apmērā;

12) šā likuma 560.panta pirmās daļas 9.punktā paredzētajā gadījumā — līdz bērna atrašanās vietas noskaidrošanai;

13) šā likuma 560.panta 2.^{1} daļā paredzētajā gadījumā — līdz brīdim, kad saņemts Valsts ieņēmumu dienesta paziņojums, ka saskaņā ar tās dalībvalsts iestādes sniegto informāciju, kura lūgusi savstarpēju palīdzību prasījumu piedziņā, kļuvis izpildāms sūdzības izskatīšanas procedūrā pieņemtais nolēmums par prasījuma apstrīdēšanu vai piespiedu izpildi;

14) šā likuma 560.panta pirmās daļas 10.punktā minētajā gadījumā — līdz brīdim, kad spēkā stājies bāriņtiesas lēmums vai saņemts bāriņtiesas izvērtējums;

15) šā likuma 560.panta 2.^{2} daļā paredzētajā gadījumā — līdz brīdim, kad saņemts Valsts darba inspekcijas paziņojums, ka saskaņā ar pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts sniegto informāciju kļuvis izpildāms sūdzības izskatīšanas procedūrā pieņemtais nolēmums par lēmuma apstrīdēšanu vai pārsūdzēšanu;

16) šā likuma 560. panta pirmās daļas 11. punktā paredzētajos gadījumos — līdz dienai, kad:

a) maksātnespējas reģistrā izdarīts ieraksts par pieteikuma par fiziskās personas atbrīvošanu no parādsaistībām izskatīšanas rezultātu un fiziskā persona nav atbrīvota no parādsaistībām,

b) beidzies termiņš pieteikuma iesniegšanai par fiziskās personas atbrīvošanas no parādsaistībām atcelšanu, ja maksātnespējas reģistrā izdarīts ieraksts par fiziskās personas atbrīvošanu no parādsaistībām,

c) stājies spēkā tiesas spriedums, ar kuru atceļ fiziskās personas atbrīvošanu no parādsaistībām;

17) šā likuma 560. panta pirmās daļas 12. punktā paredzētajā gadījumā — līdz uz piedzinēju attiecināmo sankciju atcelšanai.

(2) Laikā, kad izpildu lietvedība ir apturēta, tiesu izpildītājs piespiedu izpildes darbības neveic. Tiesu izpildītājs uz izpildu lietvedības apturēšanas laiku atsauc izdoto rīkojumu darbību, saglabājot reģistrētās aizlieguma un piedziņas atzīmes.

(2[1]) Tiesu izpildītājs šā likuma 560. panta pirmās daļas 7. un 8. punktā minētajos gadījumos paziņo mantas glabātājam par pienākumu nodot tiesiskās aizsardzības procesa uzraugošajai personai vai administratoram mantu, kuras pārdošana nav uzsākta. Reģistrētās aizlieguma un piedziņas atzīmes dzēšamas, ja:

1) tiesu izpildītājam iesniegts tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāns, kurā paredzēta rīcība ar to parādniekam piederošo mantu, kurai tiesu izpildītājs piemērojis piespiedu izpildes līdzekļus;

2) iesniegts administratora pieteikums par mantas nepieciešamību bankrota procedūras ietvaros.

(3) Izpildu lietvedība tiek atjaunota pēc piedzinēja pieteikuma vai tiesu izpildītāja iniciatīvas.

(4) Šā panta pirmās daļas 10. punkta "b" un "c" apakšpunktā un šā panta pirmās daļas 10.[1] punkta "b" apakšpunktā minētajos gadījumos atjaunotajā izpildu lietvedībā tiesu izpildītājs veic tikai ieķīlātās mantas pārdošanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 19.06.2003., 07.09.2006., 14.12.2006., 11.06.2009., 30.09.2010., 04.08.2011., 15.03.2012., 29.11.2012., 29.10.2015., 04.02.2016., 01.10.2020., 11.11.2021., 15.06.2021. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023. Sk. pārejas noteikumu 179. punktu)

563.pants. Izpildu lietvedības izbeigšana

(1) Izpildu lietvedību pēc ieinteresētās personas lūguma izbeidz, ja:

1) piedzinējs atteicies no piedziņas un tiesa par to pieņēmusi attiecīgu lēmumu;

2) iesniegts tiesas apstiprināts piedzinēja un parādnieka izlīgums;

3) prasījums vai pienākums nevar pāriet tiesību pārņēmējam pēc tās fiziskās personas nāves vai juridiskās personas izbeigšanās, kura bija piedzinējs vai parādnieks;

4) šim piedziņas veidam notecējis likumā noteiktais noilguma termiņš;

5) atcelts tiesas nolēmums vai attiecīgas institūcijas vai amatpersonas lēmums, uz kura pamata izsniegts izpildu dokuments;

6) atjaunots apelācijas, kasācijas vai blakus sūdzības iesniegšanas termiņš par tiesas nolēmumu, uz kura pamata izsniegts izpildu dokuments;

7) atteikta ārvalsts tiesas vai kompetentās iestādes nolēmuma izpilde (644.[3] pants);

8) ārvalsts tiesa vai kompetentā iestāde atsauc izsniegto Eiropas Savienības izpildu dokumentu;

9) pieņemts tiesas nolēmums par tiesiskās aizsardzības procesa izbeigšanu sakarā ar tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāna izpildi;

. . . . .

9[1]) atteikta lēmuma par bērna atgriešanos valstī, kurā ir viņa dzīvesvieta, izpilde;

9[2]) *(izslēgts ar 16.06.2022. likumu)*;

10) pieņemts tiesas nolēmums par fiziskās personas saistību dzēšanas procedūras izbeigšanu, atbrīvojot fizisko personu no tās parāda saistībām un ir pagājis Maksātnespējas likuma 165.[1] panta pirmajā daļā noteiktais termiņš, un parādnieka atbrīvošana no saistībām nav atcelta, vai pieņemts tiesas nolēmums par bankrota procedūras izbeigšanu, ja nav iesniegti kreditoru prasījumi Maksātnespējas likumā noteiktajā kārtībā, vienlaikus izbeidzot fiziskās personas maksātnespējas procesu;

11) ārvalsts iestāde atsauc palīdzības pieprasījumu par nodokļa, nodevas, ar piedziņu saistīto izmaksu vai citu obligāto maksājumu piedziņu;

12) saņemts Valsts darba inspekcijas paziņojums, ka saskaņā ar pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts sniegto informāciju atcelts Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts kompetentās iestādes lēmums par administratīvā naudas soda uzlikšanu, kas saistīts ar pārkāpumiem darbinieku nosūtīšanas jomā;

13) *(izslēgta ar 16.06.2022. likumu)*;

14) maksātnespējas reģistrā izdarīts ieraksts par pieteikuma par fiziskās personas atbrīvošanu no parādsaistībām izskatīšanas rezultātu, fiziskā persona atbrīvota no parādsaistībām un ir beidzies noteiktais termiņš pieteikuma iesniegšanai par fiziskās personas atbrīvošanas no parādsaistībām atcelšanu.

(2) Izpildu lietvedība par piespriesto naudas summu piedziņu no juridiskajām personām, personālsabiedrībām, individuālajiem komersantiem, ārvalstī reģistrētām personām, kas veic pastāvīgu saimniecisko darbību Latvijā, un lauksaimniecības produktu ražotājiem izbeidzama pēc administratora pieteikuma, ja parādniekam likumā noteiktajā kārtībā pasludināta maksātnespēja. Šajā gadījumā tiesu izpildītājs pabeidz uzsākto mantas pārdošanu, ja tā jau ir izsludināta vai manta nodota tirdzniecības uzņēmumam pārdošanai, ja vien administrators nav pieprasījis atcelt izsludinātās izsoles, lai nodrošinātu mantas pārdošanu lietu kopības sastāvā. No pārdošanā saņemtās naudas tiesu izpildītājs ietur sprieduma izpildes izdevumus, bet pārējo naudu nodod administratoram kreditoru prasījumu segšanai atbilstoši Maksātnespējas likumā noteiktajai kārtībai, ievērojot nodrošinātā kreditora tiesības. Tiesu izpildītājs paziņo mantas glabātājam par pienākumu nodot administratoram mantu, kuras pārdošana nav uzsākta.

(3) Šā panta pirmās daļas 3. un 4.punktā paredzētajos gadījumos tiesu izpildītājs var izbeigt izpildu lietvedību arī pēc savas iniciatīvas.

(3[1]) Šā panta pirmās daļas 10. punktā paredzētajos gadījumos netiek izbeigta izpildu lietvedība par:

1) uzturlīdzekļu piedziņu;

2) prasījumiem no neatļautas darbības;

3) prasījumiem par Krimināllikumā un normatīvajos aktos, kas nosaka administratīvos pārkāpumus, paredzētajiem sodiem;

4) prasījumiem attiecībā uz kompensāciju par kaitējumu, kas radīts ar noziedzīgu nodarījumu vai administratīvu pārkāpumu;

5) prasījumiem, kas izriet no Komercdarbības atbalsta kontroles likuma IV un V nodaļā minētajiem pārkāpumiem, gadījumos, kad piedzinējs pēc tiesu izpildītāja pieprasījuma sniedzis ziņas par to, ka izpildu lietvedība ir atjaunojama.

(3[2]) Ja šā panta pirmās daļas 3. punktā minētajā gadījumā likvidēta juridiskā persona, kura izpildu lietā ir parādnieks, tiesu izpildītājs turpina izpildu lietvedību daļā par piedziņas vēršanu uz parādnieka mantu. Piedzītās summas, kas palikušas pēc piedzinēja prasījuma segšanas, ieskaita valsts budžetā.

(4) Ja izpildu lietvedību izbeidz, pēc sprieduma izpildes izdevumu segšanas visi tiesu izpildītāja pieņemtie piespiedu izpildu līdzekļi tiek atcelti.

(5) Izbeigto izpildu lietvedību nevar uzsākt no jauna.

(6) Ja ārvalsts tiesa vai kompetentā iestāde labo Eiropas izpildes rīkojumu, kas izsniegts, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes regulu Nr. 805/2004, nolēmuma izpilde atceltajā daļā izbeidzama un izpilde turpināma atbilstoši labotajam Eiropas izpildes rīkojumam.

(7) Ja tiesa, ārvalsts tiesa vai kompetentā iestāde groza Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes regulu Nr. 655/2014, nolēmuma izpilde atceltajā daļā izbeidzama un izpilde turpināma atbilstoši grozītajam Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumam.

(8) Ja ārvalsts tiesa groza apliecību, kas izdota saskaņā ar Padomes regulas (ES) 2019/1111 47. pantu, nolēmuma izpilde atceltajā daļā izbeidzama un izpilde turpināma atbilstoši apliecībai, ko ārvalsts tiesa izdevusi saskaņā ar Padomes regulas (ES) 2019/1111 49. pantu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 07.09.2006., 05.02.2009., 30.09.2010., 04.08.2011., 15.03.2012., 29.11.2012., 12.02.2015., 29.10.2015., 04.02.2016., 08.12.2016., 28.02.2019., 11.11.2021., 15.06.2021., 16.06.2022. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023. Sk. pārejas noteikumu 179. punktu)

564.pants. Izpildu darbību atlikšanas, izpildu lietvedības apturēšanas, atjaunošanas vai izbeigšanas kārtība

(1) Par izpildu darbību atlikšanu, izpildu lietvedības apturēšanu, atjaunošanu vai izbeigšanu lemj tas tiesu izpildītājs, kura lietvedībā atrodas izpildu dokuments.

(2) Tiesu izpildītājs lēmumu pieņem līdz atliekamajai vai izpildāmajai darbībai, bet ne vēlāk kā triju dienu laikā no iesnieguma saņemšanas dienas.

(3) Tiesu izpildītājs lēmumu paziņo piedzinējam, parādniekam un attiecīgajai trešajai personai, kas iesniegusi lūgumu, triju dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas.

(19.06.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.07.2003.)

565.pants. Izpildu dokumenta izsniegšana atpakaļ piedzinējam

(1) Izpildu dokumentu, pēc kura piedziņa nav izdarīta vai izdarīta nepilnīgi, izsniedz atpakaļ piedzinējam:

1) pēc piedzinēja pieteikuma;

2) ja parādniekam nav mantas un ienākumu, uz kuriem var vērst piedziņu;

3) ja piedzinējs atteicies saņemt parādniekam izņemtos priekšmetus, kas norādīti tiesas spriedumā;

4) ja pēc piedzinēja norādītās adreses parādnieks nedzīvo vai nestrādā vai tur neatrodas viņa manta;

5) ja piedzinējs, kas nav atbrīvots no sprieduma izpildes izdevumu samaksas, nav tos samaksājis;

6) ja, piemērojot piedzinēja norādīto piespiedu izpildes līdzekli, spriedumu izpildīt nav iespējams un piedzinējs 10 dienu laikā pēc uzaicinājuma izsniegšanas nav paziņojis par cita piespiedu izpildu līdzekļa piemērošanu;

7) ja lietā par bērna nogādāšanu atpakaļ uz valsti, kurā ir viņa dzīvesvieta, vai lietā, kas izriet no aizgādības vai saskarsmes tiesībām, tiesu izpildītājs konstatē, ka bērna atrašanās vieta ir ārpus tās apgabaltiesas darbības teritorijas, pie kuras pastāv šis tiesu izpildītājs, vai ārvalstī;

8) ja lietā par bērna nogādāšanu atpakaļ uz valsti, kurā ir viņa dzīvesvieta, piedzinējs pēc tiesu izpildītāja, Tieslietu ministrijas vai bāriņtiesas uzaicinājuma divas reizes nav norādījis laiku un vietu, kad un kur viņam nogādājams bērns, vai laiku un vietu (pēc iespējas tuvāk bērna atrašanās vietai), kad un kur tiksies ar bērnu, lai atjaunotu saikni starp piedzinēju un bērnu;

9) ja izpildu lietā, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām, piedzinējs atkārtoti neierodas tiesu izpildītāja noteiktajā laikā, lai saņemtu vai satiktos ar bērnu;

10) ja parādniekam saistībā ar nolēmumu nepildīšanu lietā, kas izriet no aizgādības vai saskarsmes tiesībām, pārtrauktas aizgādības tiesības;

11) ja tiesu izpildītājs saskaņā ar šā likuma 620.[27] pantu konstatē, ka nolēmuma izpilde nav iespējama.

12) ja parādnieks ir miris un gada laikā no izpildu lietvedības apturēšanas nav uzsākta viņa mantojuma lieta;

13) ja izpildu lietā, kas uzsākta, pamatojoties uz notariālo izpildu aktu par bērna aizgādību vai saskarsmes tiesībām, tiesu izpildītājs saņēmis informāciju, ka tiesā ierosināta lieta par bērna aizgādību vai saskarsmes tiesībām.

(2) Šā panta pirmās daļas 2., 3. un 4.punktā minētajos gadījumos tiesu izpildītājs sastāda attiecīgu aktu.

(2[1]) Ja izpildu lietā par periodisku maksājumu piedziņu pilnībā tiek segts parāds un sprieduma izpildes izdevumi, izpildu dokumentu izsniedz piedzinējam.

(2[2]) Ja izpildu lietā, kas izriet no saskarsmes tiesībām, tiesu izpildītājs konstatējis, ka tiesas nolēmums tiek pildīts, kā arī ir segti sprieduma izpildes izdevumi, izpildu dokumentu izsniedz piedzinējam.

(2[3]) Izpildu lietā par kopīpašuma dalīšanu izpildu dokumentu izsniedz atpakaļ piedzinējam, tikai pamatojoties uz visu kopīpašnieku kopīgu pieteikumu, bet lietā par kopīpašuma dalīšanu, pārdodot tā daļu, — visu kopīpašnieku kopīgu pieteikumu, izņemot tā kopīpašnieka, kura kopīpašuma daļa ir pārdodama.

(3) Izpildu dokumentu piedzinējam izsniedz, ja ir segti sprieduma izpildes izdevumi, izņemot gadījumu, kad sprieduma izpildes izdevumus saskaņā ar šā likuma noteikumiem maksā piedzinējs. Izsniedzot izpildu dokumentu piedzinējam, tiesu izpildītājs atceļ visus pieņemtos piespiedu izpildes līdzekļus.

(4) Izpildu dokumenta izsniegšana atpakaļ piedzinējam nav šķērslis šā dokumenta jaunai iesniegšanai izpildei likumā noteiktajā termiņā.

(5) Izpildu dokumentu, pēc kura izpilde izdarāma valsts ienākumos, tiesu izpildītājs izsniedz Valsts ieņēmumu dienestam.

(6) *(Izslēgta ar 05.02.2009. likumu)*

(7) Izpildu rakstu piedzinējam neizsniedz, bet pievieno tam atzīmi par izpildu lietas pabeigšanas iemeslu un piedzīto summu. Tiesu izpildītāja izdarītās atzīmes ir neatņemama izpildu raksta sastāvdaļa.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 19.06.2003., 17.06.2004., 05.02.2009., 04.08.2011., 29.10.2015., 25.03.2021., 11.11.2021., 27.02.2025. un 18.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2026.)

566.pants. Sprieduma izpildes izdevumi

(1) Sprieduma izpildes izdevumos ietilpst valsts nodeva un ar tiesas sprieduma izpildi saistītie izdevumi (39.pants): tiesu izpildītāja amata atlīdzība takses apmērā un izpildu darbību veikšanai nepieciešamie izdevumi. Tie ir:

1) ar pavēstes un citu dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi;

2) izdevumi sakarā ar izpildu lietā nepieciešamās informācijas saņemšanu;

3) izdevumi sakarā ar bankas un citu iestāžu pakalpojumiem;

4) izdevumi sakarā ar parādnieka mantas glabāšanu, pārvadāšanu vai iznīcināšanu;

5) ceļa izdevumi nokļūšanai sprieduma izpildes vietā;

6) samaksa ekspertam;

7) izdevumi par izsoles organizēšanu elektronisko izsoļu vietnē;

7[1]) ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas radušies sakarā ar tiesu izpildītāja pieteikuma par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda iesniegšanu tiesā;

8) citi piespiedu izpildes darbību veikšanai nepieciešamie izdevumi.

(2) *(Izslēgta no 01.01.2012. ar 31.10.2002. likumu)*

(3) Nosakot ar prasības nodrošināšanu vai pagaidu aizsardzību saistītos izdevumus, piemērojami noteikumi par sprieduma izpildes izdevumiem, ciktāl šīs darbības veicis tiesu izpildītājs.

(20.06.2001. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 20.12.2010., 04.08.2011., 25.03.2021. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

567.pants. Sprieduma izpildes izdevumu maksāšanas kārtība izpildes procesā

(1) Piedzinējs, iesniedzot izpildu dokumentu izpildei, norāda piespiedu izpildes līdzekli, ievērojot šā likuma 570. un 572.panta noteikumus, samaksā valsts nodevu un sedz citus sprieduma izpildes izdevumus tādā apmērā, kāds nepieciešams izpildes uzsākšanai piedzinēja norādītajā veidā. Sprieduma izpildes laikā piedzinējs pēc tiesu izpildītāja norādījuma iemaksā papildus nepieciešamos sprieduma izpildes izdevumus. Likumā norādītajos gadījumos sprieduma izpildes laikā sprieduma izpildes izdevumus par atsevišķām procesuālajām darbībām maksā parādnieks.

(1^1) Piedzinējs — fiziskā persona — prasībā par kaitējuma kompensācijas piedziņu krimināllietā ir atbrīvots no pienākuma norādīt piespiedu izpildes līdzekli. Piemērojamo piespiedu izpildes līdzekli, ievērojot šā likuma 570. panta noteikumus, nosaka tiesu izpildītājs.

(2) No sprieduma izpildes izdevumu samaksas tiesu izpildītājam ir atbrīvoti piedzinēji:

1) prasībās par darba samaksas piedziņu un citiem darbinieku un dienestā esošu personu prasījumiem, kas izriet no darba vai dienesta tiesiskajām attiecībām vai ir ar tām saistīti;

2) prasībās, kas izriet no personiskiem aizskārumiem, kuru dēļ radies sakropļojums vai cits veselības bojājums vai iestājusies personas nāve;

2^1) gadījumos, kad piedziņa izdarāma par labu cietušajam — fiziskajai personai — saistībā ar apmierinātu kaitējuma kompensācijas pieteikumu krimināllietā;

3) prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam;

4) gadījumos, kad piedziņa izdarāma valsts ienākumos;

5) gadījumos, kad persona no tiesas izdevumu samaksas atbrīvota ar tiesas lēmumu, — pilnībā vai daļēji atbilstoši tiesas lēmumam;

6) gadījumos, kad piedziņa izdarāma atbilstoši vienotajam instrumentam, kas atļauj izpildi pieprasījuma saņēmējā dalībvalstī, izņemot gadījumus, kad Valsts ieņēmumu dienests ir vienojies ar dalībvalsts iestādi, kura lūgusi savstarpēju palīdzību prasījumu piedziņā, par izpildes izmaksu īpašu atlīdzināšanas kārtību;

7) kas ir trauksmes cēlēji un viņu radinieki vai saistītās personas ar šādu statusu celtajās prasībās, arī pieteikumos par prasības nodrošināšanu vai pagaidu aizsardzību.

(3) Gadījumos, kad piedzinējs ir atbrīvots no sprieduma izpildes izdevumu samaksas, zvērinātam tiesu izpildītājam no valsts budžeta līdzekļiem tiek izmaksāta kompensācija ar izpildu darbību veikšanu saistīto izdevumu segšanai.

(4) Izpildu darbību veikšanai nepieciešamo izdevumu apmēru un to maksāšanas kārtību, kā arī kompensācijas apmēra noteikšanas un izmaksas kārtību gadījumos, kad piedzinējs ir atbrīvots no sprieduma izpildes izdevumu samaksas, nosaka Ministru kabinets.

(4^1) Ja, piedzenot kaitējuma kompensāciju šā panta otrās daļas $2.^1$ punktā minētajā gadījumā, no parādnieka piedzītās summas nepietiek, lai segtu sprieduma izpildes izdevumus pilnā apmērā, amata atlīdzība takses apmērā un izpildu darbību veikšanai nepieciešamie izdevumi nesegtajā daļā tiesu izpildītājam tiek segti no valsts budžeta līdzekļiem Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

(5) *(Izslēgta no 01.03.2016. ar 04.02.2016. likumu. Sk. Pārejas noteikumu 113. punktu)*

(6) Tiesu izpildītājs var iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam izpildes veikšanai nepieciešamo sprieduma izpildes izdevumu pieprasījumu un lūgt, lai tās vienojas ar attiecīgās dalībvalsts iestādi, kura lūgusi savstarpēju palīdzību prasījumu piedziņā, par izdevumu īpašu atlīdzināšanas kārtību, ja konstatē vismaz vienu no šādiem gadījumiem:

1) nodokļa prasījuma piedziņai nepieciešami sprieduma izpildes izdevumi ļoti lielā apmērā;

2) piedziņa ir vērsta uz organizētas grupas dalībnieka mantu, kas konfiscēta ar spriedumu krimināllietā (Padomes direktīvas 2010/24/ES 20.pants).

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.06.2003., 26.10.2006., 05.02.2009., 09.06.2011., 15.03.2012., 19.12.2013., 04.02.2016., 22.06.2017., 25.03.2021. un 16.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.03.2023.)

568.pants. Sprieduma izpildes izdevumu piedziņa

(1) Sprieduma izpilde notiek uz parādnieka rēķina. Pēc tam, kad izpildu dokuments iesniegts izpildei, sprieduma labprātīga izpilde vai sprieduma izpilde tieši piedzinējam neatbrīvo parādnieku no sprieduma izpildes izdevumu atlīdzināšanas.

(1^1) Ja izpildu dokumentu izsniedz piedzinējam saskaņā ar šā likuma 565. panta pirmās daļas 1., 3., 6., 8., 9. vai 12. punktu vai pēc izpildu lietas ievešanas tiesu izpildītājs konstatē, ka parādnieks ir izpildījis savas saistības pirms izpildu dokumenta iesniegšanas, sprieduma izpildes izdevumus sedz piedzinējs. Šis noteikums attiecas arī uz šā likuma 567. panta otrās daļas 1., 2., $2.^1$, 3. un 5. punktā minētajām lietām.

(1^2) Ja izpildu lietvedība ir izbeidzama, izņemot šā likuma 563. panta pirmās daļas 4. un 11. punktā noteiktos gadījumus, kā arī gadījumos, kad izpildu dokumentu izsniedz piedzinējam, pamatojoties uz šā likuma 565. panta pirmās daļas 2. vai 7. punktu, sprieduma izpildes izdevumus, ciktāl tie nav piedzīti no parādnieka, sedz piedzinējs, ja tas saskaņā ar šo likumu nav atbrīvots no to samaksas tiesu izpildītājam.

(1^3) Ja izpildu lietvedība izbeigta saskaņā ar šā likuma 563. panta pirmās daļas 14. punktu, sprieduma izpildes izdevumus, ciktāl tie nav piedzīti no parādnieka, sedz piedzinējs, ja tas saskaņā ar šo likumu no sprieduma izpildes izdevumu samaksas tiesu izpildītājam nav atbrīvots.

(1^4) Sprieduma par kopīpašuma dalīšanu, pamatojoties uz Civillikuma 1075. pantu, izpildes izdevumus sedz kopīpašnieki vienādās daļās.

(2) Tiesu izpildītājs par sprieduma izpildes izdevumiem sastāda aprēķinu un nosūta parādniekam un piedzinējam. Aprēķinu var pārsūdzēt šā likuma 632.pantā noteiktajā kārtībā.

(3) Aprēķinā tiek norādīts, kādā apmērā sprieduma izpildes izdevumi atlīdzināmi tiesu izpildītājam (amata atlīdzība), piedzinējam (viņa samaksātā valsts nodeva un citi sprieduma izpildes izdevumi) vai ieskaitāmi valsts ienākumos.

(4) Ja nav iespējams sprieduma izpildes izdevumus piedzīt no parādnieka vai šā panta $1.^1$, $1.^2$ un sestajā daļā norādītajos gadījumos tos nav sedzis piedzinējs, tiesu izpildītājs uz sastādītā aprēķina pamata izraksta rēķinu un nodod to piespiedu izpildei.

(5) Rēķinu piespiedu izpildei nodod pēc tam, kad izbeidzies tiesu izpildītāja sastādītā sprieduma izpildes izdevumu aprēķina pārsūdzēšanas termiņš, bet, ja tas ir pārsūdzēts, — pēc tiesas nolēmuma stāšanās likumīgā spēkā.

(6) Izdevumus, kas saistīti ar tiesas lēmumu par prasības nodrošināšanu, pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu vai Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma izpildi, sedz prasītājs. Izdevumus, kas saistīti ar tiesas lēmuma par pierādījumu nodrošināšanu izpildi, sedz persona, pēc kuras lūguma pierādījumi nodrošināmi.

(6^1) Ja izpildu lietvedība izbeigta saskaņā ar šā likuma 563. panta pirmās daļas 4. punktu un sprieduma izpildes izdevumi nav piedzīti no parādnieka, izpildu lietvedību izbeidz daļā par nolēmuma izpildi, bet turpina daļā par sprieduma izpildes izdevumu piedziņu.

(7) Ja izpildu lietvedība izbeigta saskaņā ar šā likuma 563.panta pirmās daļas 11.punktu un palīdzības pieprasījuma atsaukšanas iemesls ir piedzenamā prasījuma vai tā izpildei izdotā dokumenta atcelšana, tiesu izpildītājs iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam izpildes izdevumu aprēķinu un lūdz, lai tas vienojas ar dalībvalsts

iestādi, kura lūgusi savstarpēju palīdzību prasījumu piedziņā, par izpildes izmaksu atlīdzināšanu.

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 15.03.2012., 08.12.2016., 25.03.2021., 15.06.2021. un 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

569.pants. Parādnieka vai bērna meklēšana

(1) Ja parādnieka atrašanās vieta nav zināma, tiesnesis pēc ieinteresētās puses lūguma pieņem lēmumu par parādnieka meklēšanu ar policijas palīdzību šādās lietās:

1) par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam;

2) par prasījumiem personisku aizskārumu dēļ, kuru rezultātā radies sakropļojums vai cits veselības bojājums vai iestājusies personas nāve;

3) par piedziņu valsts ienākumos.

(1^1) Ja bērna vai parādnieka un bērna atrašanās vieta nav zināma, tiesnesis pēc tiesu izpildītāja lūguma pieņem lēmumu par minēto personu meklēšanu ar policijas palīdzību šādos gadījumos:

1) lietās par bērna nogādāšanu atpakaļ uz valsti, kurā ir viņa dzīvesvieta;

2) kad ir saņemts Eiropas Savienības izpildu dokuments par bērna nogādāšanu atpakaļ uz valsti, kurā ir viņa dzīvesvieta;

3) lietās, kas izriet no aizgādības tiesībām.

(2) Pēc policijas iestādes iesnieguma tiesa pieņem lēmumu par meklēšanas izdevumu piedziņu no parādnieka.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 09.06.2011., 04.08.2011., 29.10.2015. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

Četrpadsmitā sadaļa
Piespiedu izpildes līdzekļu piemērošana

(Sadaļas nosaukums 31.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

70.nodaļa
Piedziņas vispārīgie noteikumi

570.pants. Piedziņas vēršana uz fiziskās personas mantu

(1) Piedziņu vērš uz fiziskās personas mantu, arī uz šīs personas daļu kopīpašumā un laulāto kopmantā, kā arī likumā noteiktajos gadījumos — uz laulāto mantas kopību.

(2) Piedziņa uz parādnieka mantu netiek vērsta, ja parādnieks strādā vai saņem pensiju vai stipendiju un piedziņas apmērs nepārsniedz to mēneša ienākumu daļu, uz kuru pēc likuma var vērst piedziņu.

(3) Piedziņas vēršana uz parādnieka nekustamo īpašumu pieļaujama, ja, piemērojot citus piespiedu izpildes līdzekļus, piedzinēja prasījumu saprātīgā termiņā nav iespējams apmierināt. Šāda kārtība neattiecas uz tādu parādu piedziņu, kuri nodrošināti, ieķīlājot attiecīgo nekustamo īpašumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.05.2014. likumu, kas stājas spēkā 05.06.2014.)

571.pants. Manta, uz kuru nedrīkst vērst piedziņu

Izpildot spriedumus, piedziņu nedrīkst vērst uz šā likuma 1.pielikumā minēto mantu, izņemot tādu parādu piedziņu, kas nodrošināti, ieķīlājot attiecīgās lietas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

572.pants. Piedziņa no juridiskās personas

(1) Piedziņu pēc izpildu dokumentiem tiesu izpildītājs vispirms vērš uz juridiskās personas naudas līdzekļiem, kuri atrodas kredītiestādēs vai pie citiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem.

(2) Ja, vēršot piedziņu uz juridiskās personas naudas līdzekļiem kredītiestādēs vai pie citiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, piedzinēja prasījums netiek apmierināts, piedziņu vērš uz juridiskās personas mantu.

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.11.2016. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2017. Grozījumi pantā stājas spēkā 01.07.2017. Sk. pārejas noteikumu 120. punktu)

572.[1] pants. Piedziņa Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas labā

(1) Ja piedzinējs ir izteicis attiecīgu lūgumu, kā arī lūgumu piemērot visus šā likuma 557.panta 1., 2. un 3.punktā norādītos piespiedu izpildes līdzekļus un ja parādnieks paziņojumā par pienākumu izpildīt nolēmumu noteiktajā termiņā tiesu izpildītāja depozīta kontā nav ieskaitījis paziņojumā norādīto summu, tiesu izpildītājs Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijai paziņo, ka nolēmums par uzturlīdzekļu piedziņu vai notariālais akts, kas ietver vienošanos par periodiskiem uzturlīdzekļu maksājumiem un izpildāms tiesas spriedumu izpildes kārtībā, netiek pildīts.

(2) Ja Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija, pamatojoties uz Uzturlīdzekļu garantiju fonda likumu, stājusies piedzinēja vietā uzturlīdzekļu piedziņas lietā daļā par to uzturlīdzekļu piedziņu no parādnieka, kuri izmaksāti no Uzturlīdzekļu garantiju fonda, tai ir visas šajā likumā noteiktās piedzinēja tiesības un pienākumi.

(3) Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas izpildrīkojumu par nepamatoti izmaksāto uzturlīdzekļu summu piedziņu no iesniedzēja piedzinējam atpakaļ neizsniedz. Ja tiesu izpildītājs pēc piedzinēja lūguma ir sniedzis Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijai šā panta pirmajā daļā noteiktās ziņas, izpildu dokumentu piedzinējam izsniedz tikai pēc tam, kad no Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas saņemts apliecinājums par prasījuma neesamību.

(05.02.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.06.2009., 19.12.2013. un 08.12.2016. likumu, kas stājas spēkā 04.01.2017. Pirmās un trešās daļas jaunā redakcija par piedziņu Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas labā stājas spēkā 01.02.2017. un attiecas uz izpildu lietām, kas ievestas ar 01.02.2017. Sk. pārejas noteikumu 123. punktu)

572.[2] pants. Valsts ieņēmumu dienesta un valsts akciju sabiedrības "Valsts nekustamie īpašumi" tiesības un pienākumi izpildu lietās par mantas konfiskācijas izpildi

Izpildu lietās par mantas konfiskācijas izpildi Valsts ieņēmumu dienestam un valsts akciju sabiedrībai "Valsts nekustamie īpašumi" ir visas šajā likumā noteiktās piedzinēja tiesības un pienākumi.

(03.12.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2026.)

71.nodaļa
Piedziņas vēršana uz kustamo mantu

573.pants. Parādnieka kustamās mantas apķīlāšana

(1) Parādnieka kustamās mantas apķīlāšana izpaužas šīs mantas aprakstīšanā, fotofiksācijā un apsardzībā, ciktāl atsevišķām lietām šajā nodaļā nav noteikta cita apķīlāšanas kārtība.

(2) *(Izslēgta ar 05.02.2009. likumu.)*

(3) Tiesu izpildītājs kustamās lietas neapķīlā, ja varētu būt neiespējami tās pārdot un sprieduma izpildes izdevumi varētu pārsniegt no pārdošanas iegūstamo naudas summu.

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 07.09.2006., 05.02.2009. un 01.03.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

574.pants. Parādnieka kustamās mantas apķīlāšanas vispārīgie noteikumi

(1) Tiesu izpildītājs apķīlā parādnieka kustamo mantu tādā daudzumā, kāds nepieciešams, lai dzēstu piedzenamo summu un segtu sprieduma izpildes izdevumus. Tiesu izpildītājs neapķīlā galvenās lietas blakus lietas šķirti no galvenās lietas.

(2) Tiesu izpildītājs var apķīlāt parādnieka kustamo mantu, kuras vērtība pārsniedz piedzinējam piespriesto summu un sprieduma izpildes izdevumus, ja parādniekam nav citas apķīlāšanai pakļautas mantas vai šo mantu vērtība nesedz piedzenamo summu un sprieduma izpildes izdevumus.

(3) Pēc kustamās mantas apķīlāšanas tiesu izpildītājs pieprasa ziņas no kustamo lietu reģistriem par šādu lietu piederību parādniekam, kā arī komercķīlu reģistrā noskaidro, vai parādniekam piederošās kustamās lietas nav ieķīlātas. Ja tiesu izpildītājs konstatē, ka apķīlātā manta pieder trešajām personām, viņš nekavējoties atbrīvo to no apķīlājuma. Ja komercķīlu reģistrā uz parādnieka kustamo mantu ir reģistrēta komercķīla par labu trešajām personām, tiesu izpildītājs pieprasa, lai parādnieks un komercķīlas ņēmējs paziņo par atlikušo parāda apmēru.

(4) Uz kustamām lietām, kas ieķīlātas kā komercķīla vai rokas ķīla trešo personu prasījumu nodrošināšanai, tiesu izpildītājs var vērst piedziņu ar attiecīgā ķīlas ņēmēja piekrišanu, kā arī var vērst piedziņu uz naudas pārpalikumu ķīlas pārdošanas gadījumā. Ja ķīlas ņēmējs pārdošanai nepiekrīt un pats bez attaisnojoša iemesla vilcinās pārdot ieķīlāto lietu, tiesu izpildītājs izskaidro piedzinējam, ka viņš var lūgt tiesu noteikt laiku ieķīlāto lietu pārdošanai, lai varētu vērst piedziņu uz naudas pārpalikumu, kā arī izskaidro tiesības nodibināt komercķīlu.

(5) Ja tiesu izpildītājs konstatē, ka kustamā manta jau ir apķīlāta citai piedziņai, viņš salīdzina mantu ar iepriekšējā apķīlāšanā sastādīto mantas aprakstes aktu un apķīlā tikai tos priekšmetus, kas nav ierakstīti agrākajā aprakstes aktā, bet, ja viņš apķīlāšanu jau veicis, — nekavējoties atbrīvo otrreiz apķīlātās lietas no apķīlājuma.

(6) Ja parādnieks atrodas prombūtnē vai izvairās no nolēmuma izpildes, kustamo mantu apķīlā tiesu izpildītājs, piedaloties pašvaldības vai policijas pārstāvim.

(7) Pie parādnieka kustamās mantas apķīlāšanas parādniekam un piedzinējam ir tiesības pieaicināt ne vairāk kā divus lieciniekus. Liecinieku neierašanās neaptur mantas apķīlāšanu.

(8) Notiekot kustamās mantas apķīlāšanai, parādnieks ir tiesīgs paziņot tiesu izpildītājam, uz kuriem priekšmetiem vispirms būtu vēršama piedziņa. Tiesu izpildītājs šādu pieteikumu apmierina, ja tas nav pretrunā ar šā likuma normām un nekavē nolēmuma izpildi.

(9) *(Izslēgta ar 05.02.2009. likumu)*

(10) *(Izslēgta ar 01.03.2018. likumu)*

(11) *(Izslēgta ar 01.03.2018. likumu)*

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 07.09.2006., 05.02.2009. un 01.03.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

575. pants. Parādnieka kustamās mantas apķīlāšana, ja manta atrodas pie citas personas

(1) Ja ir pierādījumi, ka parādnieka manta atrodas pie citas personas, tiesu izpildītājs apķīlā šo mantu vispārējā kārtībā. Ja persona atsakās ielaist tiesu izpildītāju kustamās mantas atrašanās vietā, tiesu izpildītājs sabiedriskās kārtības nodrošināšanai pieaicina policijas pārstāvi, kura klātbūtnē atver telpu vai glabātavu un veic apķīlāšanu. Aizslēgtas telpas vai glabātavas, par kurām ir pierādījumi, ka tajās atrodas parādnieka manta, un kuras neviena persona neatver, var tikt atvērtas piespiedu kārtā policijas pārstāvja klātbūtnē, vai arī tiesu izpildītājs, izvērtējis konkrētos apstākļus, pieņem lēmumu par apķīlāšanas atlikšanu.

(2) Ja telpās vai citās glabātavās pēc to atvēršanas netiek sastapta neviena pilngadīga persona, tiesu izpildītājs pēc telpu piespiedu atvēršanas gādā par to drošu aizvēršanu un aizzīmogošanu. Tiesu izpildītājs pie attiecīgās telpas vai glabātavas atstāj paziņojumu ar uzaicinājumu ierasties tiesu izpildītāja prakses vietā, lai saņemtu telpu atslēgas.

(3) Šajā pantā noteiktajā kārtībā atvērtās telpās vai glabātavās esošās lietas, kuras tiesu izpildītājs neapķīlā, mantas aprakstes aktā nenorāda.

(4) Ja parādnieka mantas atrašanās pie citas personas noteikta ar savstarpēji noslēgtu līgumu, tiesu izpildītājs šo

mantu apķīlā, bet jautājumu par citas personas no līguma izrietošo tiesību saglabāšanu izšķir tiesa prasības kārtībā.
(01.03.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

576. pants. Ķermenisku lietu aprakstīšana

(1) Aprakstot ķermeniskas lietas, precīzi norāda to individuālās īpašības un daudzumu, kā arī veic lietu fotofiksāciju.

(2) Aprakstot ķermeniskas lietas, jāatšķir jauni priekšmeti no lietotiem.

(3) Aprakstot dārgmetālus, norāda provi (raudzi), ja tā ir zināma. Ja apraksta dārgakmeņiem izgreznotas lietas, norāda šo akmeņu skaitu un krāsu, kā arī lielumu un nosaukumu, ja tie ir zināmi.

(4) Aprakstot preces, kā arī preču iesaiņojumos esošos izstrādājumus un materiālus, norāda uz iesaiņojumiem esošos numurus vai zīmes un šajos iesaiņojumos glabājamo preču nosaukumu un aprakstu.

(5) Viena veida priekšmetus tiesu izpildītājs var sasaiņot pakās, mantas aprakstes aktā norādot sasaiņoto priekšmetu kopējo nosaukumu. Atsevišķus priekšmetus var sasaiņot pakās, uz iesaiņojuma norādot aprakstīto priekšmetu nosaukumus.
(01.03.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

577.pants. Mantas aprakstes akts

(1) Mantas aprakstes aktā norāda:

1) akta sastādīšanas laiku un vietu;

2) tiesu izpildītāja amata vietu un prakses vietu, tiesu izpildītāja vārdu un uzvārdu;

3) tiesas vai citas institūcijas vai amatpersonas nolēmumu, kas tiek pildīts;

4) piedzinēja un parādnieka vai mantas aprakstē klātesošo viņu pilnvaroto pārstāvju vārdu un uzvārdu;

5) liecinieku vārdu, uzvārdu, deklarēto dzīvesvietu un deklarācijā norādīto papildu adresi, bet, ja tādas nav, — dzīvesvietu, bet amatpersonai — vārdu, uzvārdu un ieņemamo amatu;

6) katra aprakstītā priekšmeta nosaukumu, tā īpašās pazīmes (576.pants), katra priekšmeta novērtējumu atsevišķi un visas mantas vērtību;

7) *(izslēgts ar 31.10.2002. likumu)*;

8) tās fiziskās personas vārdu, uzvārdu, personas kodu, deklarēto dzīvesvietu un deklarācijā norādīto papildu adresi, bet, ja tādas nav, — dzīvesvietu, kurai aprakstītā manta nodota glabāšanā, vai tās juridiskās personas nosaukumu, reģistrācijas numuru, juridisko adresi un šīs juridiskās personas pārstāvja vārdu, uzvārdu, personas kodu un deklarēto dzīvesvietu, deklarācijā norādīto papildu adresi, bet, ja tādas nav, — dzīvesvietu, kurai aprakstītā manta nodota glabāšanā;

8^1) lietu glabāšanas vietu;

9) to, ka piedzinējam un parādniekam izskaidrota tiesu izpildītāja rīcības pārsūdzēšanas kārtība un termiņš;

10) to, ka mantas glabātājam izskaidrota aprakstītās mantas glabāšanas kārtība, viņa civiltiesiskā atbildība, kā arī krimināatbildība, ja glabāšanā nodoto mantu izšķērdē, atsavina, slēpj vai apmaina;

11) piedzinēja, parādnieka vai citu mantas aprakstē klātesošo personu izteiktās piezīmes un iebildumus.

(1^1) Fotoattēlus (576. panta pirmā daļa) glabā elektroniski izpildu lietas materiālos un pievieno mantas aprakstes aktam kā tā pielikumu tikai pēc piedzinēja vai parādnieka lūguma.

(2) Mantas aprakstes aktu paraksta tiesu izpildītājs, piedzinējs, parādnieks, mantas glabātājs un citas personas, kuras piedalījušās mantas aprakstē. Ja piedzinējs, parādnieks vai viņu pārstāvji mantas aprakstes aktu neparaksta, tiesu izpildītājs par to aktā izdara atzīmi.

(3) Piedzinējam vai parādniekam, kas parakstījis aprakstes aktu bez jebkādām piezīmēm, nav tiesību vēlāk iesniegt sūdzību par aprakstes akta nepareizību.

(4) Mantas aprakstes aktu izsniedz piedzinējam, parādniekam un mantas glabātājam. Ja piedzinējs vai parādnieks mantas aprakstē nav piedalījies, mantas aprakstes aktu tam nosūta triju dienu laikā pēc aprakstes pabeigšanas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 29.11.2012. un 01.03.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

578. pants. Aprakstīto ķermenisko lietu novērtēšana

(1) Aprakstītās ķermeniskās lietas, ievērojot to nolietojuma pakāpi, novērtē tiesu izpildītājs, nosakot lietu piespiedu pārdošanas vērtību pēc šai apvidū esošajām cenām. Ja lietas vai tās īpašību dēļ novērtējuma veikšanai nepieciešamas speciālas zināšanas zinātnē vai mākslā vai novērtējami dārgakmeņi, dārgmetāli un to izstrādājumi, tiesu izpildītājs lietu piespiedu pārdošanas vērtības noteikšanai pieaicina ekspertu. Tiesu izpildītājs lietu piespiedu pārdošanas vērtības noteikšanai var pieaicināt ekspertu arī citos gadījumos. Ja nav iespējams ekspertu pieaicināt mantas aprakstes dienā, tiesu izpildītājs mantas aprakstes aktā norāda paša noteikto mantas vērtību, kas pēc tam tiek aizvietota ar eksperta novērtējumu.

(2) Piedzinējs vai parādnieks var lūgt tiesu izpildītāju pieaicināt ekspertu atkārtotai lietu novērtēšanai 10 dienu laikā pēc tam, kad pabeigta mantas aprakste vai nosūtīts rakstveida mantas aprakstes akts, bet, ja vērtības noteikšanai sākotnēji pieaicināts eksperts, — pēc tam, kad nosūtīts tiesu izpildītāja paziņojums par novērtējumu. Pirms eksperta pieaicināšanas tiesu izpildītājs rakstveidā paziņo personai, kura lūgusi pieaicināt ekspertu, par novērtēšanas izdevumu apmēru. Novērtēšanas izdevumus sedz persona, kura lūgusi pieaicināt ekspertu, iemaksājot tiesu izpildītāja noteiktajā termiņā, kas nav īsāks par piecām dienām, nepieciešamo naudas summu tiesu izpildītāja kontā. Ja novērtēšanai nepieciešamā naudas summa nav iemaksāta, tiesu izpildītājs lūgumu pieaicināt ekspertu noraida.

(01.03.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

579.pants. Mantas apsardzība

(1) Lai nodrošinātu apķīlātās mantas apsardzību, tiesu izpildītājs ieceļ mantas glabātāju. Apķīlāto mantu nodod glabāšanā parādniekam vai parādnieka ģimenes loceklim, ja vien nepastāv apstākļi, kas rada pamatotas šaubas par mantas glabātāja spēju nodrošināt savu pienākumu izpildi vai to, ka apsardzības laikā glabāšanā nodotā manta varētu tikt izšķērdēta, atsavināta, slēpta, apmainīta vai kā citādi būtiski samazināta tās vērtība. Aprakstīto parādnieka mantu tiesu izpildītājs nodod glabāšanā fiziskajai personai pret parakstu. Šajā likumā noteiktajos gadījumos lietas var nodot glabāšanā arī juridiskajai personai pret tās pārstāvja parakstu. Ja mantas glabātājs nevar nodrošināt mantas apsardzību tajā adresē, kur tā aprakstīta, tiesu izpildītājs mantu izņem un nodod mantas glabātājam, mantas aprakstes aktā norādot adresi, kurā mantas glabātājs apņēmies mantu glabāt. Tiesu izpildītājs jebkurā nolēmuma izpildes stadijā ir tiesīgs pieņemt lēmumu par mantas glabātāja nomaiņu, ja glabātājs nevar turpināt savu pienākumu pildīšanu, nenodrošina pienācīgu lietu glabāšanu vai nepilda tiesu izpildītāja rīkojumu.

(2) Parādnieks vai viņa ģimenes locekļi var lietot viņu glabāšanā atstāto mantu, ja šīs mantas īpašību dēļ tās lietošana mantu neiznīcina vai būtiski nesamazina tās vērtību.

(3) Ja glabātājs nav parādnieks vai parādnieka ģimenes loceklis, viņš par glabāšanu saņem atlīdzību.

(4) Apķīlājot kustamo mantu, no parādnieka vai glabātāja ņemams paraksts, ka viņš to neatsavinās, neieķīlās un neizlietos citam uzdevumam vai nolūkam un ka par tās izšķērdēšanu, atsavināšanu, noslēpšanu vai apmainīšanu viņu var saukt pie krimināltiesiskās atbildības.

(5) Mantas glabātājs var mainīt apķīlāto lietu glabāšanas vietu, pirms tam saskaņojot to ar tiesu izpildītāju. Mantas glabātājs pēc tiesu izpildītāja pieprasījuma uzrāda viņam glabāšanā nodoto mantu, ja nepieciešams, nogādājot to tiesu izpildītāja noteiktajā vietā.

(6) Atceļot apķīlājumu vai nomainot mantas glabātāju, tiesu izpildītājs dod rīkojumu glabātājam tiesu izpildītāja noteiktajā laikā un vietā nodot glabāšanā nodoto mantu rīkojumā norādītajai personai. Par mantas nodošanu tiesu izpildītājs sastāda aktu. Ja mantas glabātājs mantu nenodod vai nav nodrošinājis pienācīgu tās glabāšanu, tiesu izpildītājs sastāda par to aktu un nosūta prokuroram jautājuma izlemšanai par mantas glabātāja atbildību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. un 01.03.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

580. pants. Parādniekam izņemtās naudas un vērtslietu glabāšana

(1) Aprakstītos zelta un sudraba izstrādājumus un citas vērtslietas tiesu izpildītājs izņem un, ja nevar nodrošināt to saglabāšanu, nodod glabāšanā kredītiestādē.

(2) Pie parādnieka atrasto naudu apmērā, kāds nepieciešams piedzenamā parāda un izpildīšanas izdevumu dzēšanai, tiesu izpildītājs izņem un iemaksā tiesu izpildītāja depozīta kontā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. un 01.03.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

580.[1] pants. Reģistrācijai pakļautu ķermenisku lietu apķīlāšana un pārdošana

(1) Tiesu izpildītājs dod rīkojumu iestādei, kuras pienākumos ietilpst reģistrācijai pakļautu lietu reģistrācijas vešana, reģistrēt vai, ja tas tehniski iespējams, pats reģistrē attiecībā uz parādnieka transportlīdzekli vai citu reģistrācijai pakļautu ķermenisku lietu atsavināšanas vai citu darbību aizliegumu.

(2) Vienlaikus ar izsoles sludinājuma ievietošanu elektronisko izsoļu vietnē vai lēmuma pieņemšanu par apķīlātas mantas pārdošanu bez izsoles tiesu izpildītājs par izsoli vai mantas pārdošanu bez izsoles paziņo personām, kuru labā reģistrā ierakstīta ķīlas tiesība vai aizlieguma atzīme. Ja apķīlātais transportlīdzeklis tiek pārdots, tiesu izpildītājs pēc tam, kad ieguvējs samaksājis visu no ieguvēja pienākošos summu, piecu dienu laikā paziņo Valsts ieņēmumu dienestam par transportlīdzekļa atsavināšanas datumu un ieguvēju un veic par to atzīmi Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā.

(01.03.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

580.[2] pants. Kuģa un peldošās konstrukcijas apķīlāšana un pārdošana

(1) Kuģus un valsts akciju sabiedrības "Latvijas Jūras administrācija" Latvijas Kuģu reģistrā (turpmāk — Kuģu reģistrs) reģistrētas peldošās konstrukcijas apķīlā šajā nodaļā noteiktajā kārtībā, ciktāl šajā pantā nav noteikts citādi. Kuģošanas līdzekļus, kurus reģistrē valsts akciju sabiedrībā "Ceļu satiksmes drošības direkcija", apķīlā un pārdod šā likuma 580.[1] pantā noteiktajā kārtībā.

(2) Kuģa vai Kuģu reģistrā reģistrētas peldošās konstrukcijas apķīlājums attiecas ne vien uz kuģa vai peldošās konstrukcijas korpusu, bet arī uz visiem kuģa vai peldošās konstrukcijas piederumiem, ieskaitot tos, kuri nodrošina navigāciju. Kopīpašumā esošu kuģi vai Kuģu reģistrā reģistrētu peldošo konstrukciju apķīlā visā to sastāvā, iepriekš neatdalot parādnieka tiesības uz viņa daļu. Par kuģa vai Kuģu reģistrā reģistrētas peldošās konstrukcijas apķīlāšanu paziņo Kuģu reģistram. Kuģa un Kuģu reģistrā reģistrētas peldošās konstrukcijas novērtēšanai pieaicina ekspertu. Par kuģa vai Kuģu reģistrā reģistrētas peldošās konstrukcijas glabātāju var iecelt arī juridisko personu.

(3) Kuģi vai Kuģu reģistrā reģistrētu peldošo konstrukciju pārdod izsolē tādā kārtībā, kāda šajā likumā noteikta nekustamā īpašuma pārdošanai. Paziņojumu par kuģa vai Kuģu reģistrā reģistrētas peldošās konstrukcijas izsoli nosūta arī Jūras kodeksa 55. pantā noteiktajām personām.

(01.03.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

580.[3] pants. Bezķermenisku lietu apķīlāšanas un pārdošanas kārtība

(1) Bezķermeniskas lietas (tiesības) tiesu izpildītājs apķīlā, pieņemot lēmumu, kurā norāda apķīlāto tiesību, tās rašanās tiesisko pamatu un novērtējumu. Lēmumu tiesu izpildītājs triju dienu laikā nosūta personai, kurai saskaņā ar apķīlāto tiesību ir pienākums dot izpildījumu parādniekam (saistītajai personai), norādot, ka no lēmuma saņemšanas dienas izpildījums saskaņā ar saistību dodams tiesu izpildītājam, nevis parādniekam. Pēc lēmuma nosūtīšanas saistītajai personai lēmumu par tiesības apķīlāšanu tiesu izpildītājs nosūta piedzinējam un parādniekam.

(2) No tiesu izpildītāja lēmuma saņemšanas dienas parādniekam aizliegts prasīt vai saņemt izpildījumu saskaņā ar apķīlāto tiesību. Parādniekam un saistītajai personai ir pienākums pēc tiesu izpildītāja pieprasījuma sniegt visu pieprasīto informāciju, kas attiecas uz apķīlāto tiesību.

(3) Nav apķīlājamas tiesības, kuras ir tīri personiskas vai kuru atsavināšana aizliegta ar likumu vai tiesas nolēmumu.

(4) Bezķermeniskas lietas novērtē tiesu izpildītājs, nosakot to piespiedu pārdošanas vērtību pēc šai apvidū esošajām cenām. Ja nepieciešams, piespiedu pārdošanas vērtības noteikšanai tiesu izpildītājs pēc savas iniciatīvas var pieaicināt ekspertu.

(5) Nosūtot šā panta pirmajā daļā minēto lēmumu piedzinējam un parādniekam, tiesu izpildītājs izskaidro viņu tiesības 10 dienu laikā no lēmuma nosūtīšanas dienas lūgt tiesu izpildītāju pieaicināt ekspertu atkārtotai lietu novērtēšanai. Persona, kura lūgusi atkārtotu novērtēšanu, sedz novērtēšanas izdevumus tiesu izpildītāja noteiktajā termiņā, kas nav īsāks par piecām dienām, iemaksājot nepieciešamo naudas summu tiesu izpildītāja kontā. Ja novērtēšanai nepieciešamā naudas summa nav iemaksāta, tiesu izpildītājs lūgumu pieaicināt ekspertu noraida.

(6) Apķīlātas bezķermeniskas lietas tiesu izpildītājs pārdod izsolē vai šā likuma 583.[1] pantā noteiktajā kārtībā bez izsoles.

(01.03.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

580.[4] pants. Kapitālsabiedrības pamatkapitāla daļu vai akciju un kooperatīvās sabiedrības paju apķīlāšanas un pārdošanas kārtība

(1) Par parādniekam piederošo kapitālsabiedrības pamatkapitāla daļu vai akciju vai kooperatīvās sabiedrības paju apķīlāšanu tiesu izpildītājs pieņem lēmumu, kurā norāda apķīlātās lietas un to novērtējumu.

(2) Pamatkapitāla daļu vai akciju vai paju piespiedu pārdošanas vērtību nosaka tiesu izpildītājs, bet ne zemāku par pamatkapitāla daļas vai akcijas vai pajas nominālvērtību. Ja nepieciešams, piespiedu pārdošanas vērtības noteikšanai tiesu izpildītājs pēc savas iniciatīvas var pieaicināt ekspertu.

(3) Šā panta pirmajā daļā minēto lēmumu tiesu izpildītājs triju dienu laikā nosūta piedzinējam un parādniekam, vienlaikus izskaidrojot viņu tiesības 10 dienu laikā no lēmuma nosūtīšanas dienas lūgt tiesu izpildītāju pieaicināt ekspertu atkārtotai lietu novērtēšanai. Persona, kura lūgusi atkārtotu novērtēšanu, sedz novērtēšanas izdevumus tiesu izpildītāja noteiktajā termiņā, kas nav īsāks par piecām dienām, iemaksājot nepieciešamo naudas summu tiesu izpildītāja kontā. Ja novērtēšanai nepieciešamā naudas summa nav iemaksāta, tiesu izpildītājs lūgumu pieaicināt ekspertu noraida.

(4) No šā panta pirmajā daļā minētā lēmuma saņemšanas dienas parādniekam ir aizliegts atsavināt apķīlātās pamatkapitāla daļas vai akcijas vai pajas, apgrūtināt tās ar citām lietu vai saistību tiesībām, mainīt to nominālvērtību, kā arī veikt citas darbības, kas samazina pamatkapitāla daļu vai akciju vai paju vērtību.

(5) Vienlaikus ar lēmuma pieņemšanu par pamatkapitāla daļu apķīlāšanu tiesu izpildītājs dod rīkojumu sabiedrības ar ierobežotu atbildību valdei un komercreģistra iestādei ievērot aizliegumu atsavināt vai ieķīlāt parādniekam piederošās pamatkapitāla daļas, apgrūtināt tās ar citām lietu vai saistību tiesībām un, ja tas nepieciešams apķīlāto pamatkapitāla daļu pārdošanas nodrošināšanai, — arī aizliegumu mainīt pamatkapitāla daļu nominālvērtību un veikt citas darbības, kas samazina parādniekam piederošo pamatkapitāla daļu vērtību.

(6) Vienlaikus ar lēmuma pieņemšanu par akciju vai paju apķīlāšanu tiesu izpildītājs dod rīkojumu attiecīgi akciju sabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības valdei ievērot aizliegumu atsavināt vai ieķīlāt parādniekam piederošās akcijas vai pajas, apgrūtināt tās ar citām lietu vai saistību tiesībām un, ja tas nepieciešams apķīlāto akciju vai paju pārdošanas nodrošināšanai, — arī aizliegumu mainīt to nominālvērtību un veikt citas darbības, kas samazina parādniekam piederošo akciju vai paju vērtību.

(7) Vienlaikus ar šā panta pirmajā daļā minētā lēmuma pieņemšanu tiesu izpildītājs var dot rīkojumu kapitālsabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības valdei visus naudas līdzekļus, kas pienākas parādniekam, ieskaitīt tiesu izpildītāja depozīta kontā.

(8) Pamatkapitāla daļas vai akcijas vai pajas tiesu izpildītājs pārdod izsolē, bet, ja tas nav izdevies un neviens nav šajā nodaļā noteiktajā kārtībā pieteicies paturēt sev pamatkapitāla daļas vai akcijas vai pajas pēc nenotikušas izsoles, tās var pārdot arī bez izsoles, ievērojot šā panta otrajā daļā noteikto piespiedu pārdošanas vērtības noteikšanas kārtību. Pēc pamatkapitāla daļu vai akciju vai paju atsavināšanas tiesu izpildītājs paziņo kapitālsabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības valdei un komercreģistram par apķīlājuma atcelšanu.

(9) Vienlaikus ar pamatkapitāla daļu izsoles sludinājuma ievietošanu elektronisko izsoļu vietnē tiesu izpildītājs par izsoli paziņo sabiedrības ar ierobežotu atbildību valdei.

(01.03.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

580.[5] pants. Sabiedrības ar ierobežotu atbildību pamatkapitāla daļu pirmpirkuma tiesību izmantošanas kārtība

(1) Tiesu izpildītājs nekavējoties paziņo sabiedrības ar ierobežotu atbildību valdei, ka citi sabiedrības dalībnieki var izmantot apķīlāto pamatkapitāla daļu pirmpirkuma tiesības, ja:

1) pamatkapitāla daļu izsole atzīta par nenotikušu šā likuma 589. panta pirmās daļas 1. vai 2. punktā paredzēto iemeslu dēļ un piedzinējs šā likuma 590. pantā noteiktajā kārtībā ir iemaksājis tiesu izpildītāja depozīta kontā nepieciešamo summu pamatkapitāla daļu paturēšanai sev;

2) nosolītājs vai pēdējais pārsolītais solītājs ieskaitījis tiesu izpildītāja depozīta kontā visu no viņa pienākošos summu;

3) tiesu izpildītājs pārdod apķīlātās pamatkapitāla daļas bez izsoles šā likuma 583.[1] pantā noteiktajā kārtībā, un pircējs ieskaitījis tiesu izpildītāja depozīta kontā pirkuma cenu.

(2) Paziņojumā sabiedrības ar ierobežotu atbildību valdei tiesu izpildītājs norāda summu, kāda tiesu izpildītāja noteiktajā termiņā, kas nevar būt īsāks par 10 dienām no paziņojuma nosūtīšanas dienas, ieskaitāma tiesu izpildītāja depozīta kontā, kā arī to, ka tad, ja valde starp dalībniekiem rīko slēgtu izsoli saskaņā ar Komerclikuma 189. panta devīto daļu, valdei ir pienākums tajā papildus iegūto pirkuma maksas daļu, kas pārsniedz tiesu izpildītājam paziņojumā norādīto pārskaitīto summu, ieskaitīt tiesu izpildītāja depozīta kontā 10 dienu laikā no slēgtajā izsolē nosolītās pirkuma maksas samaksas dienas.

(3) Ja norādītā summa paziņojumā noteiktajā termiņā tiesu izpildītāja depozīta kontā nav ieskaitīta, tiesu izpildītājs paziņo attiecīgi pircējam, nosolītājam, piedzinējam vai pēdējam pārsolītajam solītājam, ka sabiedrības dalībnieki savas pirmpirkuma tiesības nav izmantojuši.

(4) Ja paziņojumā noteiktajā termiņā tiesu izpildītāja depozīta kontā tiek ieskaitīta visa norādītā summa, tiesu izpildītājs sastāda aktu par apķīlāto pamatkapitāla daļu nodošanu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību un nosūta to sabiedrības valdei. Pēc akta nosūtīšanas tiesu izpildītājs paziņo par pirmpirkuma tiesību izmantošanu piedzinējam, parādniekam un personai, kas nosolījusi vai izteikusi vēlēšanos paturēt sev pamatkapitāla daļas vai bijusi pēdējais pārsolītais solītājs, nekavējoties atmaksājot šai personai tās ieskaitīto summu.

(01.03.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

580.[6] pants. Finanšu instrumentu apķīlāšanas un pārdošanas kārtība

(1) Ja parādniekam pieder finanšu instrumenti, tiesu izpildītājs kredītiestādei vai ieguldījumu brokeru sabiedrībai, kurā ir atvērts parādnieka finanšu instrumentu konts un kura parādnieka uzdevumā rīkojas ar viņa finanšu instrumentiem, dod rīkojumu, ar kuru aizliedz atsavināt, ieķīlāt vai kā citādi apgrūtināt ar lietu vai saistību tiesībām parādniekam piederošos finanšu instrumentus. Ja apķīlātie finanšu instrumenti atrodas centrālā vērtspapīru depozitārija sākotnējā reģistrā (Finanšu instrumentu tirgus likuma izpratnē), šādu rīkojumu dod centrālajam vērtspapīru depozitārijam.

(2) Šā likuma 576. pantā noteiktajā kārtībā apraksta tikai papīra formas vērtspapīrus. Aprakstot vērtspapīrus, norāda to skaitu, šķiru, numurus un nominālvērtību, ja tā ir zināma. Ja nominālvērtība nav zināma, tiesu izpildītājs papīra formas vērtspapīrus novērtē šā likuma 578. panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā. Piedzinējs vai parādnieks var lūgt tiesu izpildītāju pieaicināt ekspertu atkārtotai vērtspapīru novērtēšanai šā likuma 578. panta otrajā daļā noteiktajā kārtībā. Aprakstītos vērtspapīrus tiesu izpildītājs izņem un, ja nevar nodrošināt to saglabāšanu, nodod glabāšanā kredītiestādē.

(3) Finanšu instrumentu pārdošanai tiesu izpildītājs kredītiestādei vai ieguldījumu brokeru sabiedrībai, kurā ir atvērts parādnieka finanšu instrumentu konts un kura parādnieka uzdevumā rīkojas ar viņa finanšu instrumentiem, dod rīkojumu termiņā, kas nepārsniedz vienu mēnesi, pārdot apķīlātos finanšu instrumentus regulētajā tirgū par šo finanšu instrumentu tirgus cenu un iegūtos naudas līdzekļus pārskaitīt tiesu izpildītāja depozīta kontā. Ja tiesu izpildītāja noteiktajā termiņā visus parādnieka finanšu instrumentus vai daļu no tiem pārdot nav izdevies, tiesu izpildītājs pārdošanas termiņu var pagarināt, dodot jaunu rīkojumu.

(4) Ja parādniekam pieder tādi finanšu instrumenti, kuri tiek turēti parādnieka finanšu instrumentu kontā, bet kurus nevar pārdot šā panta trešajā daļā noteiktajā kārtībā, jo tie nav iekļauti regulētajā tirgū, tiesu izpildītājs dod rīkojumu kredītiestādei vai ieguldījumu brokeru sabiedrībai realizēt šos finanšu instrumentus atbilstoši kārtībai, kāda finanšu instrumentu vērtības noteikšanai un pārdošanai noteikta attiecīgajā tirgū.

(5) Papīra formas vērtspapīrus tiesu izpildītājs pārdod kustamās mantas izsolē. Šādā gadījumā par sākumcenu tiek noteikta papīra formas vērtspapīru nominālvērtība vai tiesu izpildītāja vai eksperta noteikta piespiedu pārdošanas vērtība, ja tās noteikšanai tiesu izpildītājs pieaicinājis ekspertu. Ja ir veiktas divas eksperta novērtēšanas, sākumcena ir augstākais eksperta novērtējums.

(6) Tiesības uz finanšu instrumentiem, kuri atrodas centrālā vērtspapīru depozitārija sākotnējā reģistrā, tiesu izpildītājs pārdod kustamās mantas izsolē. Šādā gadījumā par sākumcenu nosaka finanšu instrumentu vidējo tirgus cenu iepriekšējā mēnesī pirms izsoles izziņošanas. Ja parādniekam pieder vairāku veidu un kategoriju finanšu instrumenti, ir pieļaujama to pārdošana pa daļām ar nosacījumu, ka vienā darījumā ir pārdodami visi viena veida un vienas kategorijas finanšu instrumenti. Pēc tam kad nosolītājs samaksājis pirkuma cenu pilnā apmērā tiesu izpildītāja depozīta kontā un informējis tiesu izpildītāju par savu finanšu instrumentu kontu kredītiestādē vai ieguldījumu brokeru sabiedrībā, tiesu izpildītājs sastāda par to aktu un dod rīkojumu centrālajam vērtspapīru depozitārijam veikt finanšu instrumentu dereģistrāciju uz ieguvēja finanšu instrumentu kontu.

(01.03.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

580.[7] pants. Lietu, kuru apgrozība ir ierobežota, apķīlāšanas un pārdošanas kārtība

(1) Lietas, kuru apgrozība ir ierobežota, var nodot glabāšanā tikai tādai fiziskajai vai juridiskajai personai, kurai izsniegta speciālā atļauja (licence), kas nepieciešama darbību veikšanai ar attiecīgā veida lietām.

(2) Lietas, kuru apgrozība ir ierobežota, tiesu izpildītājs pārdod izsolē vai šā likuma 583.[1] pantā noteiktajā kārtībā bez izsoles. Persona, kas vēlas iegādāties lietu, kuras apgrozība ir ierobežota, uzrāda tiesu izpildītājam dokumentus, kas apliecina tās tiesības iegūt īpašumā šādas lietas.

(01.03.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

581. pants. Apķīlātās mantas pārdošana

(1) Tiesu izpildītājam ir tiesības pārdot parādnieka mantu, ja šajā likumā noteiktajā termiņā nav iesniegts lūgums par eksperta pieaicināšanu atkārtotai lietu novērtēšanai, bet, ja ir iesniegts lūgums par eksperta pieaicināšanu, — pēc mantas atkārtotas novērtēšanas vai lūguma noraidīšanas.

(2) Ja sevišķu apstākļu dēļ nolēmuma izpildes kavēšanās var radīt ievērojamus zaudējumus piedzinējam vai parādniekam vai arī pati piedziņa var kļūt neiespējama, manta izņemama un pārdodama nekavējoties šā likuma 583.[1] pantā noteiktajā kārtībā. Šādos gadījumos piedzinējs vai parādnieks nevar lūgt lietu atkārtotu novērtēšanu un tiesu izpildītāja lēmuma par mantas pārdošanu bez izsoles pārsūdzēšana neaptur mantas pārdošanu, izņemot šā likuma 632. panta trešajā daļā minēto gadījumu. Ja parādnieks ir reģistrēts pievienotās vērtības nodokļa maksātājs, tiesu izpildītājs pārdošanas cenu apliek ar pievienotās vērtības nodokli.

(3) Apķīlātās lietas tiesu izpildītājs var pārdot kā vienu priekšmetu, ja ir apķīlātas vienādas lietas vai galvenā lieta un tās blakus lietas vai apķīlātās lietas ir nelietderīgi pārdot atsevišķi.

(4) Ja parādnieks ir reģistrēts pievienotās vērtības nodokļa maksātājs, tiesu izpildītājs pirms apķīlātās mantas pārdošanas, izņemot šā panta otrajā daļā minēto gadījumu, nosūta parādniekam uzaicinājumu sniegt informāciju par to, vai, pārdodot viņa apķīlāto mantu, pārdošanas vai izsoles cena saskaņā ar pievienotās vērtības nodokli regulējošiem normatīvajiem aktiem apliekama ar pievienotās vērtības nodokli un kāda ir šīs cenas apliekamā vērtība.

(01.03.2018. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

582. pants. Apķīlātās mantas pārdošanas kārtība

(1) Tiesu izpildītājs apķīlāto mantu pārdod izsolē, bet šajā likumā noteiktajos gadījumos un kārtībā apķīlāto mantu var pārdot arī bez izsoles.

(2) Tiesu izpildītājs var izņemt apķīlāto kustamo mantu:

1) pirms pārdošanas izsolē, ja tas nepieciešams;

2) lai šajā likumā noteiktajos gadījumos to nodotu kustamās mantas pircējam, nosolītājam, piedzinējam vai parādniekam.

(3) Ja parādnieks pilnīgi samaksā parādu un sprieduma izpildes izdevumus pirms apķīlātās mantas pārdošanas, bet, ja manta tiek pārdota izsolē, — ne vēlāk kā septiņas dienas pirms izsoles sludinājumā norādītā izsoles noslēguma datuma, pārdošana tiek atcelta, jau uzsāktā izsole pārtraukta un apķīlātā manta tiek atdota parādniekam, sastādot par to aktu.

(4) Pēc apķīlātās mantas pārdošanas vai nodošanas piedzinējam tiesu izpildītājs pieņem lēmumu par pārdotās mantas atbrīvošanu no apķīlājuma, kā arī nosūta attiecīgajam kustamo lietu reģistra turētājam vai citam publiskajam reģistram paziņojumu par aizlieguma atcelšanu un mantas atbrīvošanu no apķīlājuma.

(01.03.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

583.pants. Apķīlātās mantas pārdošana komisijā

(Izslēgts ar 01.03.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

583.[1] pants. Apķīlātās mantas pārdošana bez izsoles

(1) Tiesu izpildītājs pārdod apķīlāto mantu konkrētai personai (pircējam) bez izsoles šajā likumā īpaši norādītos gadījumos, kā arī tad, ja apķīlāto mantu varētu būt neiespējami pārdot izsolē vai to nav izdevies pārdot izsolē. Par apķīlātās mantas pārdošanu bez izsoles tiesu izpildītājs pieņem lēmumu, norādot apstākļus, kas pieļauj mantas pārdošanu bez izsoles. Lēmumu nosūta parādniekam un piedzinējam. Lēmumu var pārsūdzēt šā likuma 632. pantā noteiktajā kārtībā.

(2) Attiecībā uz apķīlātās mantas pircēju piemērojami šā likuma 586. pantā noteiktie ierobežojumi personām, kurām nav tiesību piedalīties solīšanā.

(3) Pēc tam kad beidzies tiesu izpildītāja sastādītā lēmuma pārsūdzēšanas termiņš, bet, ja tiesu izpildītāja lēmums ir pārsūdzēts, — pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies tiesas lēmums, ar kuru sūdzība noraidīta, tiesu izpildītājs paziņo pircējam termiņu, kas nedrīkst būt ilgāks par mēnesi, kādā pirkuma cena ieskaitāma tiesu izpildītāja depozīta kontā.

(4) Cena, par kādu atļauts pārdot apķīlāto mantu (pirkuma cena), nedrīkst būt zemāka par mantas aprakstes aktā tiesu izpildītāja norādīto, bet, ja pieaicināts eksperts, — par eksperta noteikto piespiedu pārdošanas vērtību. Ja ir veiktas divas eksperta novērtēšanas, pirkuma cena nedrīkst būt zemāka par augstāko eksperta noteikto piespiedu pārdošanas vērtību. Pēc tam kad pirkuma cena pilnā apmērā saņemta tiesu izpildītāja depozīta kontā, tiesu izpildītājs nodod apķīlāto mantu pircējam, sastādot par to aktu, un informē Valsts ieņēmumu dienestu par mantas pārdošanas faktu un cenu, par kādu manta pārdota.

(5) Ja apķīlātās mantas pircējs ir piedzinējs, viņam atļauts ieskaitīt pirkuma cenā savu prasījumu, kas pamatots ar izpildu dokumentu. Ja ar pirkuma cenu nepietiek visu piedziņu un komercķīlas ņēmēju prasījumu apmierināšanai, piedzinējs var ieskaitīt pirkuma cenā savus prasījumus tikai tās summas apmērā, kāda viņam saskaņā ar aprēķinu pienākas pēc tam, kad segti tie prasījumi, kuriem salīdzinājumā ar viņa prasījumu ir priekšrocība.

(6) Ja vairākas personas izteikušas vēlmi pirkt apķīlāto mantu, rīkojama izsole.

(7) Ja pircējs šā panta trešajā daļā noteiktajā termiņā neieskaita tiesu izpildītāja depozīta kontā pirkuma cenu, tiesu izpildītājs var pārdot apķīlāto mantu izsolē vai šajā pantā noteiktajā kārtībā bez izsoles.

(01.03.2018. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

583.[2] pants. Kustamās mantas pārdošana izsolē

Kustamās mantas pārdošanai un izsoles organizēšanai piemēro tādu kārtību, kādā veic darbības elektronisko izsoļu vietnē un kādā izsoļu dalībnieku reģistrā iekļauj, aktualizē un dzēš ziņas par personu (605.[1] un 605.[2] pants).

(01.03.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

584. pants. Kustamās mantas izsoles izziņošana

(1) Sludinājumu par kustamās mantas izsoli tiesu izpildītājs ievieto elektronisko izsoļu vietnē un, ja uzskata to par lietderīgu, izliek arī savā prakses vietā. Ieinteresētā persona izsoles sludinājumu uz sava rēķina var ievietot laikrakstos un citos plašsaziņas līdzekļos, kā arī izlikt sludinājumu sabiedriskās vietās atbilstoši attiecīgās pašvaldības noteiktajai kārtībai.

(2) Sludinājumā par kustamās mantas izsoli norāda:

1) tiesu izpildītāja vārdu, uzvārdu, amata vietu un prakses vietu;

2) parādnieka vārdu un uzvārdu, juridiskajai personai — nosaukumu un juridisko adresi;

3) pārdodamo lietu un tās novērtējumu;

4) kura izsole pēc kārtas tā ir;

5) izsoles sākumcenu un izsoles soli;

6) izsoles sākuma datumu un noslēguma datumu un laiku;

7) vai izsoles cena apliekama ar pievienotās vērtības nodokli un kāda ir šīs cenas apliekamā vērtība;

8) nodrošinājuma summu, kas iemaksājama tiesu izpildītāja depozīta kontā;

9) datumu, līdz kuram persona, kas vēlas piedalīties izsolē, var lūgt tiesu izpildītāju autorizēt to dalībai izsolē un iemaksāt nodrošinājuma summu;

10) norādi uz tīmekļvietni, kur pieejama informācija par izsoles kārtību un nosacījumiem, ar kādiem personas var reģistrēties dalībai izsolē un piedalīties solīšanā.

(3) Vienlaikus ar izsoles sludinājuma ievietošanu elektronisko izsoļu vietnē tiesu izpildītājs par izsoli paziņo piedzinējam un parādniekam.

(4) Kustamās mantas izsole tiek uzsākta no tiesu izpildītāja novērtējuma, bet, ja ir veikta viena vai divas eksperta novērtēšanas, — no augstākā eksperta novērtējuma.

(5) Tiesu izpildītājs nosaka izsoles soli, ne mazāku par vienu procentu un ne lielāku par 10 procentiem no kustamās mantas izsoles sākumcenas.

(6) Laika posmā no izsoles izziņošanas dienas līdz dienai, kas noteikta lūguma iesniegšanai par autorizēšanu dalībai izsolē, personām, kuras vēlas piedalīties izsolē, ir tiesības pārdodamo lietu apskatīt. Tiesu izpildītājs mantas apskates laiku un vietu paziņo mantas glabātājam. Ja vēlmi apskatīt pārdodamo lietu izteikušas vairākas personas, tiesu izpildītājs nodrošina, ka mantas apskate, ja tas iespējams, tiek organizēta vienlaikus.

(01.03.2018. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

584.[1] pants. Kustamās mantas pirkuma nodrošinājums un izsoles dalībnieku autorizācija

(1) Persona, kura vēlas piedalīties kustamās mantas izsolē, izmantojot elektronisko izsoļu vietni, 10 dienu laikā no kustamās mantas izsoles sludinājumā norādītā izsoles sākuma datuma nosūta tiesu izpildītājam lūgumu autorizēt to dalībai izsolē un ieskaita izsoles sludinājumā norādītajā tiesu izpildītāja depozīta kontā nodrošinājumu 10 procentu apmērā no pārdodamās lietas novērtējuma.

(2) Ja pārdodamās lietas novērtējums ir 10 000 *euro* vai vairāk, termiņš, kādā persona šā panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā nosūta tiesu izpildītājam lūgumu autorizēt to dalībai izsolē un ieskaita tiesu izpildītāja depozīta kontā nodrošinājumu, ir 20 dienas no kustamās mantas izsoles sludinājumā norādītā izsoles sākuma datuma.

(3) Tiesu izpildītājs autorizē personu dalībai izsolē triju, bet šā panta otrajā daļā minētajā gadījumā — piecu darbdienu laikā no nodrošinājuma un personas lūguma saņemšanas dienas, ja nepastāv šā likuma 586. pantā minētie ierobežojumi. Ja nodrošinājums vai autorizācijas lūgums nav saņemts šā panta pirmajā vai otrajā daļā norādītajā termiņā vai personai nav tiesību piedalīties izsolē saskaņā ar šā likuma 586. pantu, tiesu izpildītājs atsaka personas autorizāciju dalībai izsolē.

(4) Nodrošinājumu, ko iemaksājusi persona, kura nosolījusi pārdodamo lietu, ieskaita pirkuma maksā. Pārējiem izsoles dalībniekiem, izņemot pēdējo pārsolīto solītāju, iemaksāto nodrošinājumu pēc izsoles noslēguma nekavējoties izsniedz atpakaļ. Pēdējam pārsolītajam solītājam viņa iemaksāto nodrošinājumu atdod divu darbdienu laikā pēc tam, kad nosolītājs samaksājis pilnu nosolīto summu. Ja mantu pēc nenotikušas izsoles patur sev pēdējais pārsolītais

solītājs, viņa iemaksāto nodrošinājumu ieskaita pirkuma maksā.

(01.03.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

585.pants. Kuģa izsoles izziņošana

(Izslēgts ar 01.03.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

586. pants. Personas, kam nav tiesību piedalīties solīšanā

(1) Solīšanā nav tiesību piedalīties parādniekam, viņa aizbildnim vai aizgādnim, personai, kas veikusi šā likuma 578. pantā minēto novērtēšanu, kā arī tiesu izpildītājam, kas rīko izsoli. Piedzinējam ir tiesības piedalīties izsolē vispārējā kārtībā. Par citos normatīvajos aktos noteikto ierobežojumu ievērošanu attiecībā uz izsolāmās lietas iegādi ir atbildīgi paši izsoles dalībnieki.

(2) Šā panta pirmajā daļā parādniekam noteikto aizliegumu piedalīties solīšanā nepiemēro attiecībā uz izsoli, kas tiek rīkota, lai izpildītu tiesas spriedumu par kopīpašuma dalīšanu, izņemot gadījumu, kad kopīpašuma daļa tiek pārdota saskaņā ar Civillikuma 1074.[1] pantu.

(3) Solīšanā nav tiesību piedalīties kopīpašniekam, kura kopīpašuma daļa tiek pārdota saskaņā ar Civillikuma 1075. panta pirmās daļas 3. punktu.

(01.03.2018. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

587. pants. Kustamo lietu izsoles kārtība

(1) Izsoles dalībnieks elektroniski var veikt solījumus no brīža, kad viņš šā likuma 584.[1] pantā noteiktajā kārtībā autorizēts dalībai izsolē, līdz brīdim, kad izsole ir noslēgusies.

(2) Solīšana notiek šā likuma 608. panta otrajā un trešajā daļā noteiktajā kārtībā.

(3) Izsole noslēdzas divdesmitajā dienā no kustamās mantas izsoles sludinājumā norādītā izsoles sākuma datuma pulksten 13.00, bet, ja divdesmitā diena iekrīt brīvdienā vai svētku dienā, — nākamajā darbdienā pulksten 13.00. Ja pārdodamā priekšmeta novērtējums ir 10 000 *euro* vai vairāk, izsole noslēdzas trīsdesmitajā dienā no kustamās mantas izsoles sludinājumā norādītā izsoles sākuma datuma pulksten 13.00, bet, ja trīsdesmitā diena iekrīt brīvdienā vai svētku dienā, — nākamajā darbdienā pulksten 13.00.

(4) Ja pēdējo piecu minūšu laikā pirms izsoles noslēgšanai noteiktā laika tiek reģistrēts solījums, izsoles laiks automātiski tiek pagarināts par piecām minūtēm. Ja pēdējās stundas laikā pirms izsoles noslēguma tiek konstatēti būtiski tehniski traucējumi, kas var ietekmēt izsoles rezultātu, un tie nav saistīti ar sistēmas drošības pārkāpumiem, izsoles laiks automātiski tiek pagarināts līdz nākamās darbdienas pulksten 13.00. Pēc izsoles noslēgšanas solījumus vairs nereģistrē un elektronisko izsoļu vietnē tiek norādīts izsoles noslēguma datums, laiks un pēdējais izdarītais solījums.

(5) Tiesu izpildītājs var pārtraukt kustamās mantas izsoli šajā likumā paredzētajos gadījumos. Paziņojumu par izsoles pārtraukšanu publicē elektronisko izsoļu vietnē.

(6) Piedzinējs, iesniedzot pieteikumu tiesu izpildītājam, var lūgt atlikt izsoli vai izsniegt izpildu dokumentu, pēc kura piedziņa nav izdarīta vai ir izdarīta nepilnīgi, ja šāds piedzinēja lūgums saņemts ne vēlāk kā septiņas dienas pirms izsoles sludinājumā norādītā izsoles noslēguma datuma.

(7) Pēc izsoles noslēguma nosolītājam elektroniski uz Izsoļu dalībnieku reģistrā reģistrētā elektronisko izsoļu vietnes lietotāja kontu nosūta paziņojumu par to, ka viņš nosolījis augstāku cenu nekā citi un ir iestājies pienākums samaksāt visu no viņa pienākošos summu.

(01.03.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

588. pants. Izsoles akts

(1) Izsoles aktā tiesu izpildītājs norāda:

1) izsoles sākuma datumu un noslēguma datumu un laiku;

2) tiesu izpildītāja vārdu, uzvārdu, amata vietu un prakses vietu;

3) nolēmumu, kas tiek pildīts;

4) pārdodamās lietas nosaukumu;

5) pārdodamās lietas izsoles sākumcenu;

6) personas, kas autorizētas dalībai izsolē, norādot to vārdu, uzvārdu, personas kodu vai dzimšanas datumu (personai, kurai nav piešķirts personas kods), Izsoļu dalībnieku reģistrā norādīto kontaktadresi; juridiskajai personai — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;

7) izsolē solītās cenas un solītāja vārdu un uzvārdu vai firmu (nosaukumu);

8) augstāko nosolīto cenu, nosolītāja vārdu un uzvārdu vai nosaukumu, personas kodu vai reģistrācijas numuru un adresi.

(2) Elektronisko izsoļu vietnē elektroniski sagatavots izsoles akts ir derīgs bez tiesu izpildītāja paraksta.
(01.03.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

588.[1] pants. Izsoles sekas

(1) Persona, kura nosolījusi pārdodamo lietu, samaksā pilnu nosolīto summu un pievienotās vērtības nodokli, ja izsoles cena apliekama ar pievienotās vērtības nodokli, ne vēlāk kā divu darbdienu laikā pēc izsoles noslēguma. Ja nosolītā summa pārsniedz 1420 *euro*, tiesu izpildītājs pēc nosolītāja lūguma var atlikt pilnas pirkuma cenas un pievienotās vērtības nodokļa samaksu uz laiku līdz septiņām dienām. Ja nosolītā summa pārsniedz 142 280 *euro*, tiesu izpildītājs pēc nosolītāja lūguma var atlikt pilnas pirkuma cenas un pievienotās vērtības nodokļa samaksu uz laiku līdz 14 dienām. Kad nosolītā summa un pievienotās vērtības nodoklis samaksāts pilnā apmērā, tiesu izpildītājs sastāda aktu, norādot, kam un par kādu cenu izsolītās lietas pārdotas, kā arī informē par mantas pārdošanas faktu un cenu Valsts ieņēmumu dienestu. Akts un nopirktās lietas tiek nodotas nosolītājam.

(2) Pēc tam kad ir beidzies tiesu izpildītāja sastādītā aprēķina pārsūdzēšanas termiņš un šis aprēķins nav pārsūdzēts vai, ja šis aprēķins ir pārsūdzēts, — pēc tam, kad spēkā stājies tiesas nolēmums par sastādīto aprēķinu, tiesu izpildītājs nosolītāja samaksāto pievienotās vērtības nodokli iemaksā valsts budžetā un paziņo par to parādniekam un Valsts ieņēmumu dienestam.
(01.03.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

588.[2] pants. Pirkuma maksas ieskaits

(1) Nosolītājam atļauts ieskaitīt pirkuma summā savu prasījumu, kas pamatots ar izpildu dokumentu.

(2) Ja ar pārdošanā ieņemto summu nepietiek visu piedziņu un komercķīlas ņēmēju prasījumu apmierināšanai, nosolītājs var ieskaitīt pirkuma cenā savus prasījumus tikai tās summas apmērā, kāda viņam saskaņā ar aprēķinu pienākas pēc tam, kad segti tie prasījumi, kuriem salīdzinājumā ar viņa prasījumu ir priekšrocība.
(01.03.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

589. pants. Nenotikusi izsole

(1) Tiesu izpildītājs atzīst izsoli par nenotikušu, ja:

1) izsolei nav autorizēts neviens izsoles dalībnieks;

2) neviens no dalībniekiem, kas autorizēti izsolei, nepārsola sākumcenu;

3) nosolītājs noteiktā termiņā nesamaksā visu summu, kas no viņa pienākas (588.[1] panta pirmā daļa);

4) izsoles norises laikā, izņemot šā likuma 587. panta ceturtajā daļā minēto gadījumu, vai 24 stundu laikā pēc izsoles noslēguma saņemts elektronisko izsoļu vietnes drošības pārvaldnieka paziņojums par būtiskiem

tehniskiem traucējumiem, kas var ietekmēt izsoles rezultātu, vai par sistēmas drošības pārkāpumu.

(2) Par to, ka izsole atzīta par nenotikušu, šā panta pirmās daļas 1. vai 2. punktā minētajā gadījumā tiesu izpildītājs sastāda aktu un paziņo piedzinējam un parādniekam. Dalībniekiem, kas autorizēti dalībai izsolē, paziņojumu nosūta, izmantojot elektronisko izsoļu vietni.

(3) Par to, ka izsole atzīta par nenotikušu, šā panta pirmās daļas 3. punktā minētajā gadījumā tiesu izpildītājs sastāda aktu un paziņo nosolītājam, parādniekam un piedzinējam.

(4) Ja šā panta pirmās daļas 4. punktā minētais paziņojums saņemts izsoles norises laikā, tiesu izpildītājs pārtrauc izsoli un ievieto par to paziņojumu elektronisko izsoļu vietnē.

(5) Par to, ka izsole atzīta par nenotikušu, šā panta pirmās daļas 4. punktā minētajā gadījumā tiesu izpildītājs sastāda aktu un paziņo piedzinējam un parādniekam. Dalībniekiem, kas autorizēti dalībai izsolē, paziņojumu nosūta, izmantojot elektronisko izsoļu vietni.

(6) Šā panta pirmās daļas 3. punktā minētajā gadījumā iemaksāto nodrošinājumu neatmaksā, bet pievieno kopējai par mantu saņemtajai summai. Iemaksātais nodrošinājums pievienojams kopējai summai arī tad, ja tiek konstatēts, ka nosolītājam nebija tiesību piedalīties izsolē (586. panta trešais teikums), un tad, ja pēdējais pārsolītais solītājs nav paziņojis par mantas paturēšanu sev par savu augstāko solīto cenu vai ir atteicies to paturēt (590. panta ceturtā un astotā daļa).

(01.03.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

590. pants. Nenotikušas izsoles sekas un otrā izsole

(1) Ja izsole atzīta par nenotikušu šā likuma 589. panta pirmās daļas 1. vai 2. punktā paredzētā iemesla dēļ, tiesu izpildītājs nekavējoties paziņo par to piedzinējam, uzaicinot viņu paturēt apķīlāto mantu sev par izsoles sākumcenu. Piedzinējam ir tiesības divu nedēļu laikā no tiesu izpildītāja uzaicinājuma nosūtīšanas dienas rakstveidā paziņot tiesu izpildītājam par apķīlātās mantas paturēšanu sev.

(2) Ja vairāki piedzinēji vēlas paturēt apķīlāto mantu sev par izsoles sākumcenu, rīkojama atkārtota pirmā izsole, kurā piedalās piedzinēji, kas vēlas paturēt apķīlāto mantu sev par sākumcenu, un solīšana sākas no pirmās izsoles sākumcenas. Par izsoles laiku un vietu tiesu izpildītājs rakstveidā paziņo piedzinējiem septiņas dienas iepriekš. Piedzinēja neierašanās uz izsoli tiek uzskatīta par viņa atteikšanos no tiesībām paturēt mantu sev. Ja uz izsoli ierodas viens piedzinējs, viņš var paturēt apķīlāto mantu sev bez solīšanas. Ja uz izsoli neierodas neviens piedzinējs, tiesu izpildītājs nekavējoties izsludina otro izsoli.

(3) Ja neviens nav pieteicies paturēt apķīlāto mantu sev, tiesu izpildītājs nekavējoties rīko otro izsoli. Otro izsoli izziņo, ievērojot pirmās izsoles noteikumus, bet solīšana kustamās mantas otrajā izsolē tiek uzsākta no summas, kas atbilst 75 procentiem no pirmās izsoles sākumcenas.

(4) Ja izsole atzīta par nenotikušu šā likuma 589. panta pirmās daļas 3. punktā paredzētā iemesla dēļ, tiesu izpildītājs nekavējoties paziņo par to pēdējam pārsolītajam solītājam, uzaicinot viņu paturēt apķīlāto mantu sev par viņa solīto augstāko cenu. Pēdējam pārsolītajam solītājam ir tiesības divu nedēļu laikā no tiesu izpildītāja uzaicinājuma nosūtīšanas dienas rakstveidā paziņot tiesu izpildītājam par apķīlātās mantas paturēšanu sev. Ja pēdējais pārsolītais solītājs nav likumā noteiktajā termiņā paziņojis par apķīlātās mantas paturēšanu vai atteicies to paturēt sev, tiesu izpildītājs nekavējoties izsludina atkārtotu pirmo izsoli.

(5) Ja izsole atzīta par nenotikušu šā likuma 589. panta pirmās daļas 4. punktā paredzētā iemesla dēļ, tiesu izpildītājs nekavējoties izsludina atkārtotu pirmo izsoli.

(6) Šā panta pirmajā, otrajā un ceturtajā daļā paredzētajos gadījumos persona, kura patur sev apķīlāto mantu, kā arī persona, kura otrajā izsolē nosolījusi pārdodamo priekšmetu, samaksu veic un apķīlāto mantu saņem šā likuma $588.^{1}$ pantā noteiktajā kārtībā.

(7) Ja otrā izsole atzīta par nenotikušu šā likuma 589. panta pirmās daļas 1. vai 2. punktā paredzētā iemesla dēļ un neviens nav šā panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā paziņojis par vēlēšanos apķīlāto mantu paturēt sev par otrās izsoles sākumcenu, mantu var atdot parādniekam, atbrīvojot to no apķīlājuma, vai arī tiesu izpildītājs var lemt par mantas pārdošanu citā šajā nodaļā paredzētajā veidā. Par mantas atdošanu parādniekam tiesu izpildītājs sastāda aktu.

(8) Ja otrā izsole atzīta par nenotikušu šā likuma 589. panta pirmās daļas 3. punktā paredzētā iemesla dēļ un

pēdējais pārsolītais solītājs nav šā panta ceturtajā daļā noteiktajā kārtībā paziņojis par vēlēšanos apķīlāto mantu paturēt sev par savu augstāko solīto cenu vai ja otrā izsole atzīta par nenotikušu šā likuma 589. panta pirmās daļas 4. punktā paredzētā iemesla dēļ, tiesu izpildītājs nekavējoties izsludina atkārtotu otro izsoli.

(9) Persona, uz kuru attiecināmas sankcijas, nevar paturēt apķīlāto mantu, ja mantas iegūšana nav savienojama ar ierobežojumiem, kas noteikti ar sankcijām.

(01.03.2018. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

591.pants. Izsoles atzīšana par spēkā neesošu

(1) Tiesa izsoli atzīst par spēkā neesošu, ja:

1) kādam nepamatoti nav atļauts piedalīties izsolē vai nepareizi atraidīts kāds pārsolījums;

2) mantu nopirkusi tāda persona, kura nav bijusi tiesīga piedalīties izsolē;

3) *(izslēgts ar 01.03.2018. likumu)*;

4) tiesu izpildītājs, piedzinējs vai pircējs pieļāvis ļaunprātības.

(1^1) Sūdzību par tiesu izpildītāja, piedzinēja vai pircēja rīcību, kas dod pamatu prasīt izsoles atzīšanu par spēkā neesošu, ieinteresētās personas 10 dienu laikā no izsoles noslēguma dienas var iesniegt rajona (pilsētas) tiesai pēc tiesu izpildītāja amata vietas.

(2) Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību.

(3) Ja izsole atzīta par spēkā neesošu, rīkojama atkārtota izsole pēc tās izsoles noteikumiem, kura atzīta par spēkā neesošu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.03.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

591.^{1} pants. Kustamās mantas konfiskācijas izpildes kārtība

(1) Tiesu izpildītājs konfiscēto kustamo mantu apķīlā un pārdod šajā nodaļā noteiktajā kārtībā, ciktāl šajā pantā nav noteikts citādi.

(2) Saņēmis izpildu rakstu un tam pievienoto protokola vai lēmuma par aresta uzlikšanu mantai izrakstu, tiesu izpildītājs nekavējoties pārbauda tajā norādītās mantas esību. Ja mantas glabātājs uzrāda visu glabāšanā nodoto mantu un tās vērtība nav būtiski mainījusies, tiesu izpildītājs mantu atkārtoti neapķīlā. Ja mantas konfiskācijas izpildi nav iespējams veikt, jo konfiscētā manta nav konstatēta, tiesu izpildītājs pabeidz izpildu lietu bez izpildes un paziņo par to pirmās instances tiesai, kas pieņēmusi izpildāmo spriedumu, un prokuratūrai, lai tā izlemtu jautājumu par mantas glabātāja atbildību.

(3) Ja konfiscētās lietas varētu būt neiespējami pārdot un sprieduma izpildes izdevumi varētu pārsniegt no pārdošanas iegūstamo naudas summu, tiesu izpildītājs tās nodod kompetentajai institūcijai, kura nodrošina rīcību ar valstij piekritīgo mantu.

(4) Personai, kuras mantas konfiskācija tiek izpildīta, nav šajā likumā noteikto parādnieka tiesību.

(5) Ja izsole pasludināta par nenotikušu vai mantu nav izdevies pārdot bez izsoles, tiesības paturēt mantu šajā nodaļā noteiktajā kārtībā ir piedzinējam citās izpildu lietās par piedziņu no personas, kuras mantas konfiskācija tiek izpildīta. Ja otrā izsole nav notikusi un neviens nav vēlējies paturēt konfiscēto mantu sev, tiesu izpildītājs mantu nodod kompetentajai institūcijai, kura nodrošina rīcību ar valstij piekritīgo mantu.

(22.06.2017. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.02.2025. un 03.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2026.)

72.nodaļa
Piedziņas vēršana uz darba samaksu,

tai pielīdzinātajiem maksājumiem un citām naudas summām

(Nodaļas nosaukums 31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 07.09.2006. likumu, kas stājas spēkā 11.10.2006.)

592.pants. Piedziņas vēršana uz darba samaksu

(1) Piedziņa uz parādnieka darba samaksu, arī uz samaksu, ko parādnieks saņem par valsts civildienesta vai militārā dienesta pildīšanu, tiek vērsta, ja:

1) tiek izpildīts nolēmums par periodisku maksājumu piedziņu;

2) piedziņas apmērs nepārsniedz to mēneša darba samaksas vai tai pielīdzināto maksājumu daļu, uz kuru pēc likuma var vērst piedziņu;

3) piedzinējs ir lūdzis vērst piedziņu uz darba samaksu vai tai pielīdzinātajiem maksājumiem.

(2) Piedziņa uz parādnieka darba samaksu tiek vērsta arī tad, ja parādniekam nav mantas vai tās nepietiek, lai piedzītu parādu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

593.pants. Ziņas par parādnieka darba samaksu un tai pielīdzinātajiem maksājumiem

Darba devējs pēc tiesu izpildītāja pieprasījuma viņa noteiktajā termiņā sniedz ziņas par to, vai parādnieks strādā pie tā, kāda ir viņa darba samaksa un tai pielīdzinātie maksājumi tiesu izpildītāja norādītajā laikposmā.

(31.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

594. pants. Ieturējumu apmērs no parādnieka darba samaksas un tai pielīdzinātajiem maksājumiem

(1) No parādniekam izmaksājamās darba samaksas un tai pielīdzinātajiem maksājumiem ieturējumus, pamatojoties uz tiesu izpildītāja rīkojumu, izdara līdz piedzenamā parāda dzēšanai.

(2) Veicot ieturējumus, parādniekam tiek saglabāta darba samaksa un tai pielīdzinātie maksājumi 50 procentu apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un papildus par katru apgādībā esošo nepilngadīgo bērnu — līdzekļi 15 procentu apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet ne vairāk kā 50 procenti no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas kopā.

(3) No summas, kas pārsniedz šā panta otrajā daļā noteikto apmēru, ieturējumus izdara 30 procentu apmērā.

(4) Saņemot vairākus šā panta pirmajā daļā noteiktos rīkojumus, vispirms izpilda rīkojumu, kas dots augstākas kārtas prasījuma piedziņai. Ja saņemti rīkojumi par vienas kārtas prasījumu piedziņu, tos izpilda proporcionāli piedzenamajai summai, kas norādīta rīkojumā.

(5) Ja piedziņa uz darba samaksu un tai pielīdzinātajiem maksājumiem vienlaikus tiek vērsta pēc vairākiem rīkojumiem, ieturējumus no summas, kas pārsniedz šā panta otrajā daļā noteikto apmēru, veic 40 procentu apmērā.

(6) Ieturējumu apmēru no darba samaksas un tai pielīdzinātajiem maksājumiem aprēķina no summas, kas parādniekam jāsaņem pēc nodokļu samaksas. Ieturējumu apmēru aprēķina darba devējs vai attiecīgā juridiskā persona, ņemot vērā ieturējuma izdarīšanas brīdī parādnieka apgādībā reģistrēto nepilngadīgo bērnu skaitu.

(7) Ja vienas izpildu lietas ietvaros piedziņa vienlaikus tiek vērsta gan uz darba samaksu un tai pielīdzinātajiem maksājumiem, gan uz noguldījumiem kredītiestādē, tiesu izpildītājs pēc parādnieka lūguma dod kredītiestādei rīkojumu saglabāt kontā, kurā parādnieks saņem darba samaksu vai tai pielīdzinātos maksājumus, naudas līdzekļus tādā apmērā, kādā tie parādniekam izmaksājami pēc ieturējumu veikšanas atbilstoši šajā pantā noteiktajam.

(20.06.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 18.07.2024. Panta jaunā redakcija stājas spēkā 01.10.2024. Sk. pārejas noteikumu 183. punktu)

595.pants. Piedziņas vēršana uz citiem parādnieka ienākumiem ārpus darba samaksas

(1) Šajā nodaļā noteiktos nosacījumus un kārtību, kas jāievēro, vēršot piedziņu uz darba samaksu, piemēro arī gadījumos, kad parādnieks saņem:

1) mācību iestādes audzēkņa stipendiju;

2) summas zaudējumu atlīdzināšanai par personisku aizskārumu, kura rezultātā radies sakropļojums vai cits veselības bojājums vai iestājusies personas nāve;

3) *(izslēgts ar 17.12.2009. likumu);*

4) atlīdzību par asistenta, pavadoņa un aprūpes mājās pakalpojumu sniegšanu personām ar invaliditāti.

(2) Vēršot piedziņu uz valsts pensijām, valsts sociālās apdrošināšanas pabalstiem un atlīdzībām, piemērojami noteikumi par piedziņas vēršanu uz darba samaksu, ja citos likumos nav noteikti citi ieturējumu ierobežojumi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 17.12.2009., 19.12.2013. un 16.04.2026. likumu, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

596.pants. Summas, uz kurām nevar vērst piedziņu

Piedziņu nevar vērst uz:

1) atlaišanas pabalstu, apbedīšanas pabalstu, pabalstu mirušā laulātajam, valsts sociālajiem pabalstiem, valsts atbalstu ar celiakiju slimam bērnam, apgādnieka zaudējuma pensiju un atlīdzību par apgādnieka zaudējumu;

2) kompensācijas izmaksām par darbiniekam piederošo instrumentu nolietošanos un citām kompensācijām saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas regulē darba tiesiskās attiecības;

3) darbiniekam izmaksājamām summām sakarā ar komandējumu, pārcelšanu un nosūtīšanu darbā uz citu apdzīvotu vietu;

4) sociālās palīdzības pabalstiem;

5) bērna uzturlīdzekļiem, kurus saņem parādnieks tādā apmērā, kāds noteikts, pamatojoties uz tiesas nolēmumu vai notariālā akta formā taisītu vienošanos par vienreizējiem vai periodiskiem uzturlīdzekļu maksājumiem, vai Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas lēmumu, un kurus maksā persona, kurai iestājies pienākums uzturēt bērnu, vai Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija;

6) noziedzīgos nodarījumos cietušajiem izmaksāto valsts kompensāciju saskaņā ar likumu "Par valsts kompensāciju cietušajiem".

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 17.12.2009., 12.02.2015., 08.12.2016., 20.06.2024. un 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

597.pants. Kārtība piedziņas vēršanai uz parādnieka darba samaksu, tai pielīdzinātajiem maksājumiem un citiem ienākumiem

(1) Tiesu izpildītājs nosūta darba devējam vai attiecīgajai juridiskajai personai rīkojumu ar norādi izdarīt ieturējumus no parādnieka darba samaksas vai citas atlīdzības, pensijas, stipendijas vai pabalsta un uz parādnieka rēķina ieskaitīt ieturētās summas tiesu izpildītāja depozīta kontā.

(2) Izbeidzot darba attiecības ar parādnieku, darba devējs par to informē tiesu izpildītāju, kā arī norāda parādnieka jauno darbavietu, ja tā ir zināma. Šie noteikumi attiecināmi arī uz juridiskajām personām, kas ir izdarījušas ieturējumus no parādniekam izmaksājamās pensijas, stipendijas vai pabalsta, ja šo maksājumu izdarīšana tiek pārtraukta.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 19.06.2003. un 05.02.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2009.)

598.pants. Kontrole par ieturējumu pareizību

Tiesu izpildītājs pēc piedzinēja rakstveida lūguma pārbauda, vai darba devējs (attiecīga juridiskā persona) pareizi

un savlaicīgi izdarījis ieturējumus no parādnieka darba samaksas un cita veida ienākumiem un vai ieturētās summas ieskaitījis tiesu izpildītāja depozīta kontā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. un 05.02.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2009.)

599.pants. Piedziņas vēršana uz naudas līdzekļiem, kas pienākas no citām personām

(1) Ja piedziņu vērš uz naudas līdzekļiem, kas pienākas no citām personām, tajā skaitā no cita tiesu izpildītāja, tiesu izpildītājs nosūta šīm personām pieprasījumu paziņot, vai tām ir pienākums samaksāt kādas summas parādniekam, uz kāda pamata un kādā termiņā.

(2) Vienlaikus ar pieprasījumu tiesu izpildītājs paziņo, ka šie naudas līdzekļi tiek apķīlāti piedziņas summas un sprieduma izpildes izdevumu apmērā un ka līdz pilnīgai piedzenamās summas un sprieduma izpildes izdevumu dzēšanai šīm personām naudas līdzekļi jāieskaita tiesu izpildītāja depozīta kontā.

(3) *(Izslēgts no 01.07.2017. ar 23.11.2016. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2017.)*

(4) Ja piedziņu vērš uz naudas līdzekļiem, kuri parādniekam — fiziskajai personai — no citām personām pienākas parādnieka reģistrētas saimnieciskās darbības ietvaros, kas ir parādnieka vienīgais ienākumu gūšanas avots, piemērojami noteikumi par piedziņas vēršanu uz darba samaksu.

(07.09.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 23.11.2016. un 20.06.2024. likumu, kas stājas spēkā 18.07.2024.)

599.[1] pants. Piedziņas vēršana uz naudas līdzekļiem kredītiestādēs vai pie citiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem

(1) Vēršot piedziņu uz parādnieka naudas līdzekļiem kredītiestādē vai pie cita maksājumu pakalpojumu sniedzēja, tiesu izpildītājs sagatavo un nosūta kredītiestādei vai citam maksājumu pakalpojumu sniedzējam rīkojumu par naudas līdzekļu apķīlāšanu rīkojumā norādītajā apmērā. Rīkojumu saskaņā ar kontu reģistra ziņām par parādnieka atvērtajiem kontiem nosūta attiecīgajai kredītiestādei vai maksājumu pakalpojumu sniedzējam.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētajā rīkojumā tiesu izpildītājs attiecībā uz parādnieku — fizisko personu — vienai no kredītiestādēm vai maksājumu pakalpojumu sniedzējiem norāda šā likuma 1.pielikuma 3.punktā noteikto ierobežojumu.

(3) Triju darba dienu laikā pēc rīkojuma saņemšanas kredītiestāde vai cits maksājumu pakalpojumu sniedzējs, izmantojot Valsts reģionālās attīstības aģentūras pārziņā esošo Valsts informācijas sistēmu savietotāju, nosūta rīkojuma devējam Izpildu lietu reģistrā paziņojumu par apķīlātās summas apmēru.

(4) Kredītiestādei vai citam maksājumu pakalpojumu sniedzējam nav tiesību piedziņai apķīlātos naudas līdzekļus izmaksāt citai personai vai ļaut parādniekam ar tiem rīkoties.

(5) Četru darba dienu laikā pēc kredītiestādes vai cita maksājumu pakalpojumu sniedzēja sniegtā paziņojuma saņemšanas tiesu izpildītājs izvērtē paziņojumā sniegtās ziņas un nosūta kredītiestādei vai citam maksājumu pakalpojumu sniedzējam rīkojumu par:

1) naudas līdzekļu pārskaitīšanu tiesu izpildītāja depozīta kontā rīkojumā norādītajā apmērā līdz piedzenamās summas un sprieduma izpildes izdevumu dzēšanai;

2) naudas līdzekļu pārskaitīšanu tiesu izpildītāja depozīta kontā rīkojumā norādītajā apmērā, saglabājot parādnieka — fiziskās personas — naudas līdzekļus šā likuma 1.pielikuma 3.punktā noteiktajā apmērā, līdz piedzenamās summas un sprieduma izpildes izdevumu dzēšanai;

3) darbības vai naudas līdzekļu apmēra precizēšanu vai rīkojuma atcelšanu.

(6) Parādniekam — fiziskajai personai — ir tiesības informēt tiesu izpildītāju par kontu, kurā tam saglabājami kā neapķīlāti naudas līdzekļi šā likuma 1.pielikuma 3.punktā noteiktajā apmērā.

(7) Šā panta piektās daļas 3.punktā minēto rīkojumu par tiesu izpildītāja iepriekš dotā rīkojuma precizēšanu var sagatavot un kredītiestādei vai citam maksājumu pakalpojumu sniedzējam nosūtīt ar Izpildu lietu reģistra sistēmas starpniecību, ievērojot izpildu lietā atlikušās piedzenamās summas un sprieduma izpildes izdevumu apmēru.

(8) Ja parādniekam ir tikai viens konts vai tā paša tiesu izpildītāja lietvedībā esošā citā izpildu lietā jau tiek izpildīts rīkojums par naudas līdzekļu apķīlāšanu, tiesu izpildītājs nekavējoties var dot kredītiestādei vai citam maksājumu pakalpojumu sniedzējam šā panta piektajā daļā minēto rīkojumu.

(9) Tiesu izpildītājs uzrauga, lai depozīta kontā no kredītiestādēm vai citiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem saņemto naudas līdzekļu kopsumma nepārsniedz parāda summu un sprieduma izpildes izdevumu segšanai nepieciešamo apmēru. Ja saņemtā naudas līdzekļu kopsumma pārsniedz piedzenamo parāda summu un sprieduma izpildes izdevumu segšanai nepieciešamo apmēru, tiesu izpildītājs nekavējoties, bet ne vēlāk kā septiņu dienu laikā no dienas, kad tās tiek ieskaitītas tiesu izpildītāja depozīta kontā, atmaksā parādniekam pārmaksātos naudas līdzekļus. Ja objektīvu apstākļu dēļ šo termiņu nav iespējams ievērot, tiesu izpildītājs pēc objektīvo apstākļu novēršanas vai izbeigšanās nekavējoties atmaksā parādniekam naudas līdzekļus pārsniegtās summas apmērā.

(10) Tiesu izpildītājs šajā pantā noteiktos rīkojumus kredītiestādei vai citam maksājumu pakalpojumu sniedzējam nosūta un kredītiestādes vai cita maksājumu pakalpojumu sniedzēja paziņojumus saņem elektroniski, izmantojot Valsts reģionālās attīstības aģentūras pārziņā esošo Valsts informācijas sistēmu savietotāju.

(11) Saņemot vairākus rīkojumus par parādnieka naudas līdzekļu apķīlāšanu vai šā panta astotajā daļā minētos rīkojumus, kredītiestāde vai cits maksājumu pakalpojumu sniedzējs izpilda tos tādā secībā, kādā tie ievietoti Valsts reģionālās attīstības aģentūras pārziņā esošā Valsts informācijas sistēmu savietotājā.

(23.11.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2017. Pants stājas spēkā 01.07.2017. Sk. pārejas noteikumu 118., 119. un 120. punktu)

599.[2] pants. Finanšu līdzekļu konfiskācijas izpildes kārtība

Ja konfiscēti finanšu līdzekļi, tiesu izpildītājs dod rīkojumu valsts vai pašvaldības institūcijai, kuras kontā atrodas šie finanšu līdzekļi, pārskaitīt tos tiesu izpildītāja depozīta kontā. Ja konfiscētie finanšu līdzekļi atrodas citas personas kontā, rīkojumu par to pārskaitīšanu tiesu izpildītāja depozīta kontā dod kredītiestādei. Tiesu izpildītāja rīkojums izpildāms nekavējoties.

(22.06.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2017.)

73.nodaļa
Piedziņas vēršana uz nekustamo īpašumu

600.pants. Paziņojums par piedziņas vēršanu uz nekustamo īpašumu

(1) Ja piedzinējs lūdz vērst piedziņu uz nekustamo īpašumu, tiesu izpildītājs nosūta parādniekam paziņojumu un uzaicina viņu nokārtot parādu, kā arī sniegt informāciju par to, vai parādnieks ir reģistrēts pievienotās vērtības nodokļa maksātājs un vai, pārdodot izsolē viņa nekustamo īpašumu, izsoles cena apliekama ar pievienotās vērtības nodokli un kāda ir šīs cenas apliekamā vērtība.

(2) Tiesu izpildītājs iesniedz rajona (pilsētas) tiesai nostiprinājuma lūgumu par piedziņas atzīmes ierakstīšanu. Šīs atzīmes sekas norādītas Civillikuma 1077.panta pirmajā daļā, 1081. un 1305.pantā, kā arī Zemesgrāmatu likuma 46.pantā.

(3) Tiesu izpildītājs atbilstoši attiecīgā zemesgrāmatas nodalījuma norakstam nosūta paziņojumu nekustamā īpašuma īpašniekam, apbūves tiesīgajiem, nekustamā īpašuma kopīpašniekiem, izņemot tādas dzīvojamās mājas kopīpašniekiem, kura nav sadalīta dzīvokļu īpašumos, kā arī visiem hipotekārajiem kreditoriem, tajā skaitā personām, kuru labā ierakstīta ķīlas tiesības vai aizlieguma atzīme, norādot:

1) kuras personas prasījuma apmierināšanai tiek vērsta piedziņa uz nekustamo īpašumu;

2) cik liela ir parāda summa un vai parāds nodrošināts ar hipotēku uz attiecīgo nekustamo īpašumu.

(4) Šā panta trešajā daļā minētajā paziņojumā tiesu izpildītājs pieprasa, lai hipotekārie kreditori tiesu izpildītāja noteiktajā termiņā, kas nav mazāks par 10 dienām, iesniedz ziņas par atlikušā hipotekārā parāda apmēru.

(5) Tiesu izpildītājs pieprasa no pašvaldības ziņas par nekustamā īpašuma nodokļu parādu un uzaicina pašvaldību iesniegt lēmumu par nodokļu parāda piedziņu, ja tāds ir.

(6) Ja parādnieks ne vēlāk kā septiņas dienas pirms izsoles sludinājumā norādītā izsoles noslēguma datuma pilnībā samaksājis parādu un sprieduma izpildes izdevumus tiesu izpildītājam, nekustamā īpašuma pārdošana tiek atcelta, bet jau uzsāktā izsole — pārtraukta.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 19.06.2003., 05.02.2009., 20.12.2010., 08.09.2011. 23.05.2013., 11.09.2014., 28.05.2015., 01.03.2018., 25.10.2018. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

601.pants. Parādnieka pienākumi

(1) No tiesu izpildītāja paziņojuma saņemšanas dienas parādniekam ir aizliegts:

1) atsavināt šo nekustamo īpašumu vai ieķīlāt to;

2) cirst tajā mežu, izņemot saimniecības uzturēšanai nepieciešamo;

3) atsavināt vai bojāt nekustamā īpašuma piederumus;

4) nodot šo nekustamo īpašumu valdījumā citai personai, tajā skaitā slēgt nomas, īres un citus nekustamo īpašumu apgrūtinošus līgumus.

(2) Līgumi, kurus par nekustamo īpašumu parādnieks noslēdzis pēc tam, kad zemesgrāmatā izdarīta piedziņas atzīme, nav spēkā attiecībā uz piedzinēju un nekustamā īpašuma pircēju izsolē.

(3) To līgumu spēks, kurus attiecībā uz nekustamo īpašumu parādnieks noslēdzis, pirms zemesgrāmatā ierakstīta piedziņas atzīme, nosakāms kā attiecībā uz pusēm, kas piedalījušās šajos līgumos, tā arī attiecībā uz nekustamā īpašuma pircēju izsolē, saskaņā ar Civillikumu.

(4) Parādniekam ir pienākums tiesu izpildītāja noteiktajā termiņā paziņot par nekustamā īpašuma faktisko valdītāju un pārvaldnieku, ja tāds ir, kā arī par visiem attiecībā uz šo nekustamo īpašumu noslēgtajiem nomas, īres un citiem nekustamo īpašumu apgrūtinošiem līgumiem, iesniedzot minēto līgumu kopijas, vienlaikus uzrādot to oriģinālus.

(5) Parādniekam ir pienākums tiesu izpildītājam paziņot, vai viņš ir reģistrēts pievienotās vērtības nodokļa maksātājs un vai, pārdodot izsolē viņa nekustamo īpašumu, izsoles cena apliekama ar pievienotās vērtības nodokli. Ja izsoles cena saskaņā ar pievienotās vērtības nodokli regulējošiem normatīvajiem aktiem apliekama ar pievienotās vērtības nodokli, minētajā informācijā parādnieks norāda šīs cenas apliekamo vērtību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 05.02.2009., 20.12.2010., 08.09.2011. un 23.05.2013. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2013.)

602.pants. Piedzinēju un citu kreditoru tiesības

(1) Piedzinējam neatkarīgi no piedziņas vēršanas uz nekustamo īpašumu ir tiesības prasīt, lai viņam nostiprina zemesgrāmatā hipotēku piedzenamās summas apmērā.

(2) Hipotekārajam kreditoram ir tiesības piedalīties nekustamā īpašuma aprakstē, saņemt aprakstes aktu un par saviem līdzekļiem publicēt sludinājumus par izsoli, par to paziņojot tiesu izpildītājam.

(3) Hipotekārajam kreditoram un piedzinējam ir tiesības piedalīties solīšanā, iemaksājot šā likuma 607.panta pirmajā daļā noteikto nodrošinājumu.

(4) Piedzinējs, iesniedzot pieteikumu tiesu izpildītājam, var lūgt atlikt izsoli vai izsniegt izpildu dokumentu, pēc kura piedziņa nav izdarīta vai izdarīta nepilnīgi, ja šāds piedzinēja lūgums saņemts ne vēlāk kā septiņas dienas pirms izsoles sludinājumā norādītā izsoles noslēguma datuma.

(5) Hipotekārais kreditors, uz kuru attiecināmas sankcijas, nevar izmantot šajā un citos šā likuma pantos tam noteiktās tiesības, ciktāl šīs tiesības nav savienojamas ar ierobežojumiem, kas noteikti ar sankcijām. Minētais nav šķērslis amata darbību veikšanai izpildu lietā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 05.02.2009., 04.02.2016. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

603.pants. Nekustamā īpašuma aprakste

(1) Nekustamo īpašumu tiesu izpildītājs apraksta pēc piedzinēja lūguma. Par nekustamā īpašuma aprakstes laiku viņš paziņo parādniekam, nosūtot šā likuma 600.pantā paredzēto paziņojumu, un piedzinējam. Pie nekustamā īpašuma aprakstes parādniekam un piedzinējam ir tiesības pieaicināt ne vairāk kā divus lieciniekus. Parādnieka, piedzinēja vai liecinieku neierašanās neaptur apraksti.

(2) Aprakstes aktā norāda:

1) tiesu izpildītāja vārdu, uzvārdu, amata vietu un prakses vietu;

2) tiesas vai citas institūcijas nolēmumu, kurš tiek pildīts;

3) piedzinēja un parādnieka vai viņu pilnvaroto personu vai pārstāvju vārdu un uzvārdu, ja tādi piedalās aprakstē;

4) liecinieku vārdu, uzvārdu, deklarēto dzīvesvietu un deklarācijā norādīto papildu adresi, bet, ja tādas nav, — dzīvesvietu, ja tādi piedalās aprakstē;

5) vietu, kur nekustamais īpašums atrodas;

6) no kādām daļām nekustamais īpašums sastāv;

7) uz zemesgrāmatas ierakstu pamata:

a) aprakstāmā nekustamā īpašuma vērtību, ja tāda ir norādīta, tā īpašnieku, apgrūtinājumus ar parādiem un to summu, kā arī aprobežojumus un apgrūtinājumus, kas uzlikti nekustamajam īpašumam,

b) ziņas par nekustamā īpašuma stāvokli un līgumiem, kas noslēgti attiecībā uz šo īpašumu, ja tiesu izpildītājam par tādiem ir zināms, kā arī ziņas par kustamo mantu, kura ir nekustamā īpašuma piederums;

8) nekustamā īpašuma faktisko valdītāju vai pārvaldnieku, ja tādi ir zināmi.

(3) Aprakstot tehnoloģiski savstarpēji saistītu iekārtu un ēku kopumu, norāda arī to, kurās ēkās tas atrodas, aizņemto ēku lielumu, sastāvu, darba telpu skaitu, darbgaldu un citu iekārtu skaitu.

(4) Aprakstot nekustamo īpašumu, piemērojami arī šā likuma 576. un 577.panta noteikumi.

(5) Parādnieks iesniedz dokumentus un plānus, ar kuriem noteikta aprakstāmā nekustamā īpašuma platība un parādnieka tiesības uz šo īpašumu, kā arī tiesu izpildītājam paziņo, kas ir nekustamā īpašuma faktiskais valdītājs un pārvaldnieks.

(6) Tiesu izpildītājs pēc ieinteresēto personu lūguma un uz to rēķina var pieprasīt no rajona (pilsētas) tiesas tos dokumentus, kuri attiecas uz aprakstāmo nekustamo īpašumu.

(7) Šā panta piektajā un sestajā daļā norādīto dokumentu nesaņemšana neaptur apraksti.

(8) Ja parādnieks vai piedzinējs nav piedalījies nekustamā īpašuma aprakstē, tiesu izpildītājs aprakstes aktu tiem nosūta triju dienu laikā pēc aprakstes.

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012., 25.10.2018. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

604.pants. Nekustamā īpašuma novērtēšana

(1) Nekustamo īpašumu uz parādnieka rēķina pēc tiesu izpildītāja pieprasījuma novērtē sertificēts nekustamā īpašuma vērtētājs, nosakot nekustamā īpašuma piespiedu pārdošanas vērtību.

(2) Tiesu izpildītājs paziņo par novērtējumu parādniekam, piedzinējam un hipotekārajam kreditoram, vienlaikus izskaidrojot viņu tiesības 10 dienu laikā no paziņojuma nosūtīšanas dienas lūgt nekustamā īpašuma atkārtotu novērtēšanu.

(3) Persona, kura lūgusi atkārtotu novērtēšanu, sedz novērtēšanas izdevumus tiesu izpildītāja noteiktajā termiņā,

iemaksājot nepieciešamo naudas summu tiesu izpildītāja kontā. Ja novērtēšanai nepieciešamā naudas summa šajā termiņā nav iemaksāta, tiesu izpildītājs lūgumu par nekustamā īpašuma atkārtotu novērtēšanu noraida.

(05.02.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

605.pants. Nekustamā īpašuma pārvaldīšana

(1) Aprakstītais nekustamais īpašums līdz nodošanai jaunajam īpašniekam paliek agrākā valdītāja vai pārvaldnieka pārvaldīšanā.

(2) Īpašuma valdītājs vai pārvaldnieks aprakstīto nekustamo īpašumu saglabā tādā pašā stāvoklī, kāds tas bija aprakstes brīdī, un kopā ar to pašu kustamo mantu.

(3) Ja nav zināms nekustamā īpašuma valdītājs vai pārvaldnieks, tiesu izpildītājs pēc saviem ieskatiem var iecelt nekustamā īpašuma pārvaldnieku. Tiesu izpildītāja ieceltajam nekustamā īpašuma pārvaldītājam ir tāda pati atbildība kā šajā likumā noteiktajam kustamās mantas glabātājam.

(4) Nekustamā īpašuma valdītājam un pārvaldniekam jādod norēķins tiesu izpildītājam par aprakstītā īpašuma pārvaldīšanas laiku. Saņemtie ienākumi no nekustamā īpašuma nododami tiesu izpildītājam un pievienojami summai, kas ieņemta, šo īpašumu pārdodot.

(31.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

605.[1] pants. Elektronisko izsoļu vietne

(1) Elektronisko izsoļu vietne ir Izpildu lietu reģistra modulis, kas nodrošina izsoles sludinājumu izvietošanu, izsoles dalībnieku reģistrāciju, informācijas uzkrāšanu par reģistrētajiem izsoles dalībniekiem, reģistrēto izsoles dalībnieku autorizāciju dalībai izsludinātajā izsolē, kā arī tehnoloģisko rīku kopu solījumu izdarīšanai un reģistrēšanai.

(2) Tiesu izpildītājs, pildot amata pienākumus, elektronisko izsoļu vietnē izvieto izsoles sludinājumus, reģistrē izsoļu dalībniekus, autorizē viņus dalībai izsludinātajā izsolē, kā arī veic citas darbības, kas saistītas ar izsoles rīkošanu.

(3) Kārtību, kādā veic darbības elektronisko izsoļu vietnē, nosaka Ministru kabinets.

(28.05.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 02.07.2015. Sk. pārejas noteikumu 106.punktu)

605.[2] pants. Izsoļu dalībnieku reģistrs

(1) Elektronisko izsoļu vietnes izsoļu dalībnieku reģistrs satur ziņas par personām, kas piekritušas elektronisko izsoļu vietnes lietošanas noteikumiem un reģistrētas kā izsoļu dalībnieki. Izsoļu dalībnieku reģistrā iekļautajām personām ir pienākums paziņot par izmaiņām to datos. Izsoļu dalībnieku reģistrā iekļautā informācija ir ierobežotas pieejamības informācija.

(2) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā ziņas par personu tiek iekļautas izsoļu dalībnieku reģistrā, iekļaujamo ziņu apjomu, kā arī šo ziņu aktualizēšanas un dzēšanas kārtību.

(28.05.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 02.07.2015. Sk. pārejas noteikumu 106.punktu)

606.pants. Nekustamā īpašuma izsoles izziņošana

(1) Tiesu izpildītājs izziņo nekustamā īpašuma izsoli, ja šā likuma 604.pantā noteiktajā termiņā nav iesniegts lūgums par nekustamā īpašuma jaunu novērtēšanu vai tas ir noraidīts.

(2) Sludinājumu par nekustamā īpašuma izsoli tiesu izpildītājs nosūta publicēšanai oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" un ievieto elektronisko izsoļu vietnē.

(3) Sludinājumā par nekustamā īpašuma izsoli norāda:

1) nekustamā īpašuma īpašnieka un piedzinēja vārdu un uzvārdu, juridiskajām personām — nosaukumu un juridisko adresi;

2) tiesu izpildītāja vārdu, uzvārdu, amata vietu un prakses vietu;

3) nekustamā īpašuma īsu aprakstu, atrašanās vietu un kadastra numuru;

3[1]) apbūves tiesības līguma datumu, priekšmetu un termiņu, ja tiek izsolīta apbūves tiesība;

4) nekustamā īpašuma novērtējumu;

5) kura izsole pēc kārtas tā ir;

6) izsoles sākumcenu un izsoles soli;

7) izsoles sākuma datumu un noslēguma datumu un laiku;

8) vai izsoles cena apliekama ar pievienotās vērtības nodokli un kāda ir šīs cenas apliekamā vērtība;

9) nodrošinājuma summu, kas iemaksājama tiesu izpildītāja depozīta kontā;

10) datumu, līdz kuram persona, kas vēlas piedalīties izsolē, var iemaksāt nodrošinājuma summu un lūgt tiesu izpildītāju autorizēt to dalībai izsolē;

11) norādi uz tīmekļa vietni, kur pieejama informācija par izsoles kārtību un nosacījumiem, ar kādiem personas var reģistrēties dalībai izsolē un piedalīties solīšanā.

(4) Sludinājumā norādītais izsoles sākuma datums nedrīkst būt vēlāks par 10 darba dienām, skaitot no datuma, kurā sludinājums nosūtīts publicēšanai oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

(5) Vienlaikus ar nekustamā īpašuma izsoles sludinājuma nosūtīšanu publicēšanai oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" tiesu izpildītājs paziņo par izsoli parādniekam un piedzinējam, nekustamā īpašuma īpašniekam, apbūves tiesīgajiem, kopīpašniekiem, izņemot tādas dzīvojamās mājas kopīpašniekiem, kura nav sadalīta dzīvokļu īpašumos, hipotekārajiem kreditoriem un personām, kuru labā ierakstītas ķīlas tiesības vai aizlieguma atzīme. Paziņojumā norāda arī to, vai izsoles cena apliekama ar pievienotās vērtības nodokli un kāda ir šīs cenas apliekamā vērtība.

(6) Tiesu izpildītājs nosaka izsoles soli, ne mazāku par vienu procentu un ne lielāku par 10 procentiem no nekustamā īpašuma izsoles sākumcenas.

(7) No izsoles izsludināšanas dienas visi dokumenti, kas attiecas uz nekustamā īpašuma pārdošanu izsolē, ir pieejami visām personām, kuras vēlas ar tiem iepazīties.

(8) Dalībnieki, kas autorizēti izsolei, drīkst izdarīt solījumus visā izsoles norises laikā.

(28.05.2015. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.03.2018. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

607.pants. Nekustamā īpašuma pirkuma nodrošinājums un izsoles dalībnieku autorizācija

(1) Persona, kura vēlas piedalīties nekustamā īpašuma izsolē, 20 dienu laikā no nekustamā īpašuma izsoles sludinājumā norādītā izsoles sākuma datuma iemaksā izsoles sludinājumā norādītā tiesu izpildītāja depozīta kontā nodrošinājumu 10 procentu apmērā no nekustamā īpašuma novērtējuma un, izmantojot elektronisko izsoļu vietni, nosūta tiesu izpildītājam lūgumu autorizēt to dalībai izsolē.

(2) Tiesu izpildītājs personu dalībai izsolē autorizē piecu darbdienu laikā no nodrošinājuma un personas lūguma saņemšanas dienas, ja nepastāv šajā pantā minētie ierobežojumi. Ja nodrošinājums vai autorizācijas lūgums nav saņemts šā panta pirmajā daļā norādītajā termiņā vai personai nav tiesību piedalīties izsolē saskaņā ar šo pantu, tiesu izpildītājs atsaka personas autorizāciju dalībai izsolē.

(3) Izsolē nav tiesību piedalīties parādniekam, viņa aizbildnim vai aizgādnim, personai, kas veikusi šā likuma 604.pantā minēto novērtēšanu, kā arī tiesu izpildītājam, kas rīko izsoli. Par citos normatīvajos aktos noteikto ierobežojumu ievērošanu attiecībā uz nekustamo īpašumu iegādi ir atbildīgi paši izsoles dalībnieki.

(3[1]) Šā panta trešajā daļā parādniekam noteikto aizliegumu piedalīties solīšanā nepiemēro attiecībā uz izsoli, kas

tiek rīkota, lai izpildītu tiesas spriedumu par kopīpašuma dalīšanu, izņemot gadījumu, kad kopīpašuma daļa tiek pārdota saskaņā ar Civillikuma 1074.[1] pantu.

(3[2]) Izsolē nav tiesību piedalīties kopīpašniekam, kura kopīpašuma daļa tiek pārdota saskaņā ar Civillikuma 1075. panta pirmās daļas 3. punktu.

(4) Nodrošinājumu, ko iemaksājusi persona, kura izsolē nopirkusi nekustamo īpašumu, ieskaita pirkuma maksā. Pārējiem izsoles dalībniekiem viņu iemaksāto nodrošinājumu pēc izsoles noslēguma nekavējoties izsniedz atpakaļ. Pēdējam pārsolītajam solītājam viņa iemaksāto nodrošinājumu atdod divu darbdienu laikā pēc tam, kad nosolītājs samaksājis pilnu nosolīto summu. Ja nekustamo īpašumu pēc nenotikušas izsoles patur sev pēdējais pārsolītais solītājs, viņa iemaksāto nodrošinājumu ieskaita pirkuma maksā.

(28.05.2015. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 04.02.2016., 25.10.2018., 16.06.2022. un 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

607.[1] pants. Izsoles sākumcena

Izsole sākas no nekustamā īpašuma novērtējumā norādītās piespiedu pārdošanas vērtības. Ja ir bijušas divas novērtēšanas, izsole sākas no augstākās nekustamā īpašuma novērtējuma summas.

(05.02.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.03.2009.)

608.pants. Nekustamā īpašuma izsoles kārtība

(1) Izsoles dalībnieks elektroniski var veikt solījumus no brīža, kad viņš šā likuma 607.pantā noteiktajā kārtībā autorizēts dalībai izsolē, līdz brīdim, kad izsole ir noslēgusies.

(2) Solīšana sākas no izsoles sākumcenas. Solītājs nevar reģistrēt solījumu, kas ir mazāks par izsoles sākumcenu vai vienāds ar to, atšķiras no izsoles sludinājumā noteiktā izsoles soļa vai ir mazāks par iepriekš reģistrētajiem solījumiem vai vienāds ar tiem. Reģistrētos solījumus nevar atsaukt vai mainīt.

(3) Elektronisko izsoļu vietnē solījumi tiek reģistrēti hronoloģiskā secībā, fiksējot solīto summu un solījuma reģistrēšanas laiku. Izsoles norises laikā šī informācija ir pieejama tiesu izpildītājam un izsoles dalībniekiem. Izsoles norises laikā un pēc izsoles noslēguma elektronisko izsoļu vietnē ir publiski pieejama informācija par augstāko nosolīto cenu.

(4) Izsole noslēdzas trīsdesmitajā dienā no nekustamā īpašuma izsoles sludinājumā norādītā izsoles sākuma datuma pulksten 13.00, bet, ja trīsdesmitā diena iekrīt brīvdienā vai svētku dienā, — nākamajā darbdienā līdz pulksten 13.00. Ja pēdējo piecu minūšu laikā pirms izsoles noslēgšanai noteiktā laika tiek reģistrēts solījums, izsoles laiks automātiski tiek pagarināts par piecām minūtēm. Ja pēdējās stundas laikā pirms izsoles noslēgšanas tiek konstatēti būtiski tehniski traucējumi, kas var ietekmēt izsoles rezultātu, un tie nav saistīti ar sistēmas drošības pārkāpumiem, izsoles laiks automātiski tiek pagarināts līdz nākamās darbdienas pulksten 13.00. Pēc izsoles noslēgšanas solījumus vairs nereģistrē un elektronisko izsoļu vietnē tiek norādīts izsoles noslēguma datums, laiks un pēdējais izdarītais solījums.

(5) Tiesu izpildītājs var pārtraukt nekustamā īpašuma izsoli šajā likumā paredzētajos gadījumos. Paziņojumu par izsoles pārtraukšanu publicē elektronisko izsoļu vietnē.

(6) Pēc izsoles noslēguma nosolītājam elektroniski uz Izsoļu dalībnieku reģistrā reģistrētā elektronisko izsoļu vietnes lietotāja kontu nosūta paziņojumu par to, ka viņš nosolījis augstāku cenu nekā citi un ir iestājies pienākums samaksāt visu no viņa pienākošos summu (611. panta otrā daļa).

(28.05.2015. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 04.02.2016. un 01.03.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

609.pants. Divkāršā izsole

(1) Divkāršo izsoli var pieprasīt hipotekārais kreditors, ja zemesgrāmatā pēc hipotēkas nostiprināšanas bez viņa piekrišanas ierakstīts tāds nekustamā īpašuma apgrūtinājums, kas var ietekmēt hipotekārā kreditora apmierinājuma apmēru, un izsole notiek tieši viņa vai par viņu agrāk zemesgrāmatā ierakstīta hipotekārā kreditora prasījuma piedziņai.

(2) Nekustamais īpašums pārdodams izsolē ar nosacījumu, ka minētais apgrūtinājums atstājams, un ar

nosacījumu, ka minētais apgrūtinājums dzēšams.

(3) Ja neviens nevēlas iegūt nekustamo īpašumu ar atstāto apgrūtinājumu, tas paliek nosolītājam ar nosacījumu, ka apgrūtinājums dzēšams.

(4) Ja ir solītāji, kas vēlas pirkt nekustamo īpašumu, gan atstājot apgrūtinājumu, gan to dzēšot, nekustamais īpašums paliek nosolītājam ar nosacījumu dzēst apgrūtinājumu tikai tad, ja nosolītā cena pārsniedz ne vien augstāko cenu, kāda solīta ar nosacījumu atstāt apgrūtinājumu, bet arī to prasījumu summu, kuriem ir priekšrocība salīdzinājumā ar tā hipotekārā kreditora prasījumiem, kurš lūdzis izdarīt divkāršo izsoli.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

610.pants. Izsoles akts

(1) Izsoles aktā tiesu izpildītājs norāda:

1) izsoles sākuma un noslēguma datumu un laiku;

2) tiesu izpildītāja vārdu, uzvārdu, amata vietu un prakses vietu;

3) nolēmumu, kas tiek pildīts;

4) kāds nekustamais īpašums tiek izsolīts un izsoles sākumcenu;

5) personas, kas autorizētas dalībai izsolē, norādot to vārdu, uzvārdu, personas kodu vai dzimšanas datumu (personai, kurai nav piešķirts personas kods), Izsoļu dalībnieku reģistrā norādīto kontaktadresi; juridiskajai personai — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;

6) izsolē solītās cenas un solītāja vārdu un uzvārdu vai firmu (nosaukumu);

7) augstāko nosolīto cenu, nosolītāja vārdu un uzvārdu vai nosaukumu, personas kodu vai reģistrācijas numuru un adresi;

8) apgrūtinājumus, ja nekustamo īpašumu pārdod ar nosacījumu, ka tie atstājami.

(2) Elektronisko izsoļu vietnē elektroniski sagatavots izsoles akts ir derīgs bez tiesu izpildītāja paraksta.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 05.02.2009., 28.05.2015. un 01.03.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

611.pants. Izsoles sekas

(1) Nekustamais īpašums paliek tam, kas solījis augstāku cenu nekā citi.

(2) Nosolītājam viena mēneša laikā pēc izsoles noslēguma dienas jāsamaksā:

1) visa summa, ko viņš nosolījis;

2) pievienotās vērtības nodoklis, ja izsoles cena apliekama ar pievienotās vērtības nodokli;

3) šā likuma 3. pielikuma 2. punkta ievaddaļā noteiktā valsts nodeva par pieteikumu par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda;

4) valsts un kancelejas nodeva, kāda normatīvajos aktos noteikta īpašuma tiesību nostiprināšanai zemesgrāmatā.

(2^1) Par visas summas samaksu uzskatāma arī tiesu izpildītājam iesniegta kredītiestādes pieprasījuma garantijas vēstule, kurā norādīts garantijas priekšmets, summa un termiņš, kas nevar būt īsāks par trim mēnešiem, skaitot no izsoles akta apstiprināšanas dienas, ja šādai pieprasījuma garantijas vēstules izmantošanai piekritis piedzinējs un hipotekārais kreditors. Tiesu izpildītājs pieņem samaksai kredītiestādes pieprasījuma garantijas vēstuli, ja tai pievienots kredītiestādes lūgums par ķīlas tiesības nodibināšanu uz pārdoto nekustamo īpašumu un kredītiestādes un

nosolītāja ķīlas līgums par nosolītā nekustamā īpašuma ieķīlāšanu, kā arī tiesu izpildītāja depozīta kontā veikta iemaksa valsts nodevas samaksai par ķīlas tiesības nostiprināšanu zemesgrāmatā. Šādā gadījumā tiesu izpildītājs pieteikumā par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda norāda, ka, pamatojoties uz pieteikumam pievienoto kredītiestādes lūgumu, vienlaikus ar nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda nostiprināma arī hipotēka par labu kredītiestādei, kas izsniegusi attiecīgo garantiju.

(2^2) Ja nosolītājs ir šajā daļā minētā persona, viņam ir pienākums viena mēneša laikā pēc izsoles noslēguma dienas iesniegt tiesu izpildītājam:

1) fiziskajai personai, ārzemniekam, kurš nav reģistrēts Fizisko personu reģistrā, Zemesgrāmatu likuma 118.^{2} pantā minētās ziņas;

2) Uzņēmumu reģistra vestajos reģistros reģistrētai juridiskajai personai, personālsabiedrībai vai ārvalsts juridiskajai personai vai juridiskajam veidojumam, kas Latvijas Republikā reģistrē filiāli vai pārstāvniecību, informāciju par Zemesgrāmatu likuma 77. panta 6. punkta prasību izpildi;

3) citā Eiropas Savienības dalībvalstī reģistrētai juridiskajai personai vai juridiskajam veidojumam informāciju par Zemesgrāmatu likuma 61. panta pirmās daļas 7. punkta prasību izpildi;

4) Uzņēmumu reģistra vestajos reģistros vai citā Eiropas Savienības dalībvalsts reģistrā nereģistrētai juridiskajai personai vai juridiskajam veidojumam informāciju par Zemesgrāmatu likuma 61.^{2} panta prasību izpildi.

(3) Pēc tam, kad nekustamā īpašuma nosolītājs samaksājis visu no viņa pienākošos summu, un šā panta 2.^{2} daļā minētajos gadījumos pēc tajā norādītās informācijas saņemšanas tiesu izpildītājs pieteikumu par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda elektroniski iesniedz rajona (pilsētas) tiesā, izmantojot Tiesu informatīvo sistēmu, un lūdz nostiprināt īpašuma tiesības zemesgrāmatā uz ieguvēja vārda. Ja fiziskā persona, nekustamā īpašuma ieguvējs, ir ārzemnieks, kurš nav reģistrēts Fizisko personu reģistrā, tiesu izpildītājs pieteikumā norāda Zemesgrāmatu likuma 118.^{2} pantā minētās ziņas iekļaušanai Zemesgrāmatu personu rādītājā.

(3^1) Pēc tam, kad tiesu izpildītājs iesniedz kredītiestādei tiesas lēmumu par izsoles akta apstiprināšanu, kredītiestāde triju dienu laikā ieskaita tiesu izpildītāja depozītu kontā kredītiestādes pieprasījuma garantijas vēstulē norādīto summu.

(3^2) Pēc tam, kad ir notecējis tiesu izpildītāja sastādītā aprēķina pārsūdzēšanas termiņš un šis aprēķins nav pārsūdzēts, vai, ja šis aprēķins ir pārsūdzēts, — pēc tam, kad spēkā stājies tiesas nolēmums par sastādīto aprēķinu, tiesu izpildītājs nosolītāja samaksāto pievienotās vērtības nodokli iemaksā valsts budžetā un paziņo par to parādniekam un Valsts ieņēmumu dienestam.

(4) Ja nosolītājs noteiktā termiņā nesamaksā visu no viņa pienākošos summu, iemaksātais nodrošinājums pievienojams pie kopējās par īpašumu saņemtās summas un sadalāms tādā pašā kārtībā kā šī summa. Iemaksātais nodrošinājums pievienojams pie kopējās summas arī tad, ja tiek konstatēts, ka nosolītājam nebija tiesību piedalīties izsolē (607.panta trešā daļa), kā arī tad, ja pēdējais pārsolītais solītājs nav paziņojis par nekustamā īpašuma paturēšanu sev par savu augstāko solīto cenu vai ir atteicies to paturēt sev (615. panta otrā daļa).

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 05.02.2009., 17.12.2009., 20.12.2010., 12.09.2013., 11.09.2014., 28.05.2015., 01.06.2017., 01.03.2018., 25.10.2018., 25.03.2021., 11.11.2021., 27.02.2025. un 18.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2026.)

612.pants. Pirkuma maksas ieskaits

(1) Nosolītājam atļauts ieskaitīt pirkuma summā savu hipotekāro prasījumu, kas pamatots ar izpildu dokumentu, kā arī citus hipotekāros parādus, ja hipotekārie kreditori piekrīt tos atstāt uz nekustamo īpašumu, pārvedot šos parādus uz nosolītāju.

(2) Ja ar pārdošanā ieņemto summu nepietiek visu piedziņu un hipotekāro parādu apmierināšanai, nosolītājs var ieskaitīt pirkuma cenā savus prasījumus tikai tās summas apmērā, kāda viņam saskaņā ar aprēķinu pienākas pēc tam, kad segti tie prasījumi, kuriem salīdzinājumā ar viņa prasījumu ir priekšrocība.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2009.)

613.pants. Nekustamā īpašuma izsoles akta apstiprināšana

(1) Lietu par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja (persona, kas pārņēmusi nekustamo īpašumu, vai nosolītājs) vārda tiesa izskata rakstveida procesā 30 dienu laikā no tiesu izpildītāja pieteikuma iesniegšanas tiesā. Par lietas izskatīšanu tiesa paziņo tiesu izpildītājam, kā arī piedzinējam, parādniekam, nekustamā īpašuma ieguvējam, nekustamā īpašuma īpašniekam, hipotekārajam kreditoram un personai, kura iesniegusi šā likuma 617.panta otrajā daļā minēto sūdzību, ja šāda sūdzība ir iesniegta.

(2) Tiesu izpildītājs pieteikumā ietver informāciju par lietā veiktajām izpildu darbībām, kas saistītas ar piedziņas vēršanu uz nekustamo īpašumu, un apliecina šā likuma 611.panta otrās daļas 3. un 4.punktā noteikto tiesas izdevumu samaksu par minētā pieteikuma iesniegšanu tiesā.

(3) Izskatot lietu, tiesa ieskatās Izpildu lietu reģistra datos. Tiesa ir tiesīga pieprasīt no lietā iesaistītajām personām papildu rakstveida paskaidrojumus un pierādījumus, lai precizētu lietas apstākļus un pierādījumus.

(4) Vienlaikus ar pieteikumu par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda tiesa var izskatīt arī sūdzību par tiesu izpildītāja rīcību, ja sūdzības iesniedzējs lūdz atzīt izsoli par spēkā neesošu (617.panta otrā daļa).

(5) Apmierinot pieteikumu, tiesa pieņem lēmumu:

1) par izsoles akta apstiprināšanu un pārdotā nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda;

2) neatkarīgi no kreditora piekrišanas — par visu zemesgrāmatā uz šo īpašumu ierakstīto parādu saistību dzēšanu, par kurām ieguvējs nav tieši paziņojis, ka uzņemas tās uz sevi;

3) neatkarīgi no kreditora piekrišanas — par to apgrūtinājumu dzēšanu, kuri pieņemti kā nosacījums, īpašumu iegūstot (609.pants);

4) par zemesgrāmatā uz šo īpašumu ierakstīto aizlieguma atzīmju dzēšanu;

5) par sūdzības par izsoles atzīšanu par spēkā neesošu noraidīšanu, ja šāda sūdzība ir iesniegta.

(6) Noraidot pieteikumu, tiesa atzīst izsoli par spēkā neesošu.

(7) *(Izslēgta ar 11.11.2021. likumu)*

(8) Apmierinot pieteikumu par izsoles akta apstiprināšanu un nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda gadījumos, kad pirkuma summas samaksai izmantota kredītiestādes pieprasījuma garantijas vēstule, tiesa uz kredītiestādes lūguma pamata vienlaikus ar nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda nostiprina arī hipotēku par labu kredītiestādei, kas izsniegusi attiecīgo garantiju.

(9) Lēmumu, ar kuru apstiprināts izsoles akts vai apmierināts pieteikums par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz nosolītāja, kopīpašnieka vai kreditora vārda (615. panta piektā daļa), tiesa sastāda rezolūcijas veidā, izņemot gadījumu, kad lietā iesniegta sūdzība par izsoles atzīšanu par spēkā neesošu.

(10) Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību apgabaltiesā.

(11) Pēc tam, kad stājies spēkā tiesas lēmums, ar kuru apmierināts pieteikums par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda, tiesu izpildītājs šā likuma 611.panta otrās daļas 4.punktā vai 615.panta ceturtās daļas 2.punktā minēto valsts un kancelejas nodevu, kāda normatīvajos aktos noteikta īpašuma tiesību nostiprināšanai zemesgrāmatā, iemaksā valsts budžetā un paziņo par to ieguvējam un attiecīgajai rajona (pilsētas) tiesai.

(12) Šajā pantā noteiktajā kārtībā, ciktāl tā attiecas uz lēmuma par izsoles akta apstiprināšanu pieņemšanu, rajona (pilsētas) tiesa apstiprina arī kuģa izsoles aktu.

(11.09.2014. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.06.2017., 25.10.2018., 25.03.2021. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

614.pants. Nenotikusi izsole

(1) Tiesu izpildītājs izsoli atzīst par nenotikušu, ja:

1) izsolei nav autorizēts neviens izsoles dalībnieks;

2) neviens no dalībniekiem, kas autorizēti izsolei, nepārsola sākumcenu;

3) nosolītājs noteiktā termiņā nesamaksā visu summu, kas no viņa pienākas (611.panta otrā daļa), vai neiesniedz tiesu izpildītājam šā likuma 611. panta $2.^2$ daļā noteikto informāciju;

4) izsoles norises laikā, izņemot šā likuma 608.panta ceturtajā daļā minēto gadījumu, vai 24 stundu laikā pēc izsoles noslēguma saņemts elektronisko izsoļu vietnes drošības pārvaldnieka paziņojums par būtiskiem tehniskiem traucējumiem, kas var ietekmēt izsoles rezultātu.

(2) Par to, ka izsole uzskatāma par nenotikušu šā panta pirmās daļas 1. vai 2.punktā minētajos gadījumos, tiesu izpildītājs sastāda aktu un paziņo parādniekam un nekustamā īpašuma īpašniekam. Dalībniekiem, kas autorizēti dalībai izsolē, paziņojumu nosūta, izmantojot elektronisko izsoļu vietni.

(3) Par to, ka izsole uzskatāma par nenotikušu šā panta pirmās daļas 3.punktā minētajā gadījumā, tiesu izpildītājs sastāda aktu un paziņo nosolītājam, parādniekam un nekustamā īpašuma īpašniekam.

(4) Saņēmis šā panta pirmās daļas 4.punktā minēto paziņojumu, tiesu izpildītājs pārtrauc izsoli un izsoles norises laikā ievieto par to paziņojumu elektronisko izsoļu vietnē.

(5) Par to, ka izsole uzskatāma par nenotikušu šā panta pirmās daļas 4.punktā minētajā gadījumā, tiesu izpildītājs sastāda aktu un paziņo piedzinējam, parādniekam un nekustamā īpašuma īpašniekam. Dalībniekiem, kas autorizēti dalībai izsolē, paziņojumu nosūta, izmantojot elektronisko izsoļu vietni.

(28.05.2015. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 04.02.2016. un 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

615.pants. Nenotikušas izsoles sekas

(1) Ja izsole atzīta par nenotikušu šā likuma 614. panta pirmās daļas 1. vai 2. punktā paredzētā iemesla dēļ, tiesu izpildītājs nekavējoties paziņo par to visiem kreditoriem un kopīpašniekiem, kā arī apbūves tiesīgajiem, uzaicinot viņus paturēt nekustamo īpašumu sev par nenotikušās izsoles sākumcenu. Katram kreditoram un kopīpašniekam, kā arī apbūves tiesīgajam ir tiesības divu nedēļu laikā no tiesu izpildītāja uzaicinājuma nosūtīšanas dienas paziņot tiesu izpildītājam par nekustamā īpašuma paturēšanu sev.

(2) Ja izsole atzīta par nenotikušu šā likuma 614.panta pirmās daļas 3.punktā paredzētā iemesla dēļ, tiesu izpildītājs nekavējoties paziņo par to pēdējam pārsolītajam solītājam, uzaicinot viņu paturēt nekustamo īpašumu par viņa solīto augstāko cenu. Pēdējam pārsolītajam solītājam ir tiesības divu nedēļu laikā no tiesu izpildītāja uzaicinājuma nosūtīšanas dienas paziņot tiesu izpildītājam par nekustamā īpašuma paturēšanu sev. Ja pēdējais pārsolītais solītājs nav likumā noteiktajā termiņā paziņojis par nekustamā īpašuma paturēšanu vai atteicies paturēt nekustamo īpašumu sev, tiesu izpildītājs nekavējoties izsludina atkārtotu izsoli.

(2^1) Ja izsole atzīta par nenotikušu šā likuma 614.panta pirmās daļas 4.punktā paredzētā iemesla dēļ, tiesu izpildītājs nekavējoties izsludina atkārtotu izsoli.

(3) Ja vairākas personas vēlas paturēt nekustamo īpašumu sev, rīkojama izsole, kurā piedalās šīs personas, turklāt solīšana sākas no nenotikušās izsoles sākumcenas. Par izsoles laiku un vietu tiesu izpildītājs personām, kuras vēlas paturēt nekustamo īpašumu sev, rakstveidā paziņo septiņas dienas iepriekš. Personas neierašanās uz izsoli tiek uzskatīta par atteikšanos no tiesībām piedalīties solīšanā. Ja uz izsoli ierodas viena persona, tā var paturēt sev nekustamo īpašumu par rīkotās izsoles sākumcenu. Ja uz izsoli neierodas neviens, tiesu izpildītājs nekavējoties izsludina otru izsoli.

(3^1) Persona, uz kuru attiecināmas sankcijas, nevar paturēt nekustamo īpašumu, ja īpašuma iegūšana nav savienojama ar ierobežojumiem, kas tai noteikti ar sankcijām.

(4) Persona, kas patur sev nekustamo īpašumu, viena mēneša laikā iemaksā tiesu izpildītāja depozīta kontā:

1) šā likuma 3. pielikuma 2. punkta ievaddaļā noteikto valsts nodevu par pieteikumu par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda;

2) valsts un kancelejas nodevu, kāda normatīvajā aktā noteikta īpašuma tiesību nostiprināšanai

zemesgrāmatā;

3) šā panta pirmajā, otrajā vai trešajā daļā norādīto summu;

4) pievienotās vērtības nodokli, ja izsoles cena apliekama ar pievienotās vērtības nodokli, atbilstoši tiesu izpildītāja sastādītajam aprēķinam (631.panta trešā daļa) un ņemot vērā šā likuma 612.panta noteikumus.

(4[1]) Ja persona, kas patur sev nekustamo īpašumu, ir šajā daļā minētā persona, tai ir pienākums viena mēneša laikā iesniegt tiesu izpildītājam:

1) fiziskajai personai, ārzemniekam, kurš nav reģistrēts Fizisko personu reģistrā, Zemesgrāmatu likuma 118.[2] pantā minētās ziņas;

2) Uzņēmumu reģistra vestajos reģistros reģistrētai juridiskajai personai, personālsabiedrībai vai ārvalsts juridiskajai personai vai juridiskajam veidojumam, kas Latvijas Republikā reģistrē filiāli vai pārstāvniecību, informāciju par Zemesgrāmatu likuma 77. panta 6. punkta prasību izpildi;

3) citā Eiropas Savienības dalībvalstī reģistrētai juridiskajai personai vai juridiskajam veidojumam informāciju par Zemesgrāmatu likuma 61. panta pirmās daļas 7. punkta prasību izpildi;

4) Uzņēmumu reģistra vestajos reģistros vai citā Eiropas Savienības dalībvalsts reģistrā nereģistrētai juridiskajai personai vai juridiskajam veidojumam informāciju par Zemesgrāmatu likuma 61.[2] panta prasību izpildi.

(5) Pēc šā panta ceturtajā daļā minētās summas samaksas un šā panta 4.[1] daļā norādītās informācijas saņemšanas tiesu izpildītājs elektroniski iesniedz rajona (pilsētas) tiesā, izmantojot Tiesu informatīvo sistēmu, pieteikumu par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz nosolītāja, kopīpašnieka, apbūves tiesīgā vai kreditora vārda un par zemesgrāmatā ierakstīto parādu dzēšanu (šā likuma 613. pants) un lūdz nostiprināt īpašuma tiesības zemesgrāmatā. Ja fiziskā persona, nekustamā īpašuma ieguvējs, ir ārzemnieks, kurš nav reģistrēts Fizisko personu reģistrā, tiesu izpildītājs pieteikumā norāda Zemesgrāmatu likuma 118.[2] pantā minētās ziņas iekļaušanai Zemesgrāmatu personu rādītājā.

(6) Ja neviens nav pieteicies paturēt nekustamo īpašumu sev, rīkojama otrā izsole.

(05.02.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.12.2009., 20.12.2010., 08.09.2011., 12.09.2013., 11.09.2014., 28.05.2015., 01.06.2017., 01.03.2018., 25.10.2018., 11.11.2021., 27.02.2025. un 18.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2026.)

616.pants. Otrā izsole

(1) Otro izsoli izziņo un rīko, ievērojot pirmās izsoles noteikumus. Tomēr nekustamā īpašuma solīšana sākas no summas, kas atbilst 75 procentiem no sākumcenas pirmajā izsolē.

(2) *(Izslēgta ar 17.12.2009. likumu)*

(3) Ja otrā izsole nav notikusi šā likuma 614. panta pirmās daļas 1. un 2. punktā paredzētā iemesla dēļ un neviens nav vēlējies paturēt nekustamo īpašumu sev, nekustamais īpašums paliek iepriekšējā īpašnieka īpašumā un piedziņas atzīme zemesgrāmatā dzēšama. Ja otrā izsole nav notikusi šā likuma 614. panta pirmās daļas 3. punktā paredzētā iemesla dēļ un pēdējais pārsolītais solītājs nav šā likuma 615. panta otrajā daļā noteiktajā kārtībā paziņojis par nekustamā īpašuma paturēšanu vai atteicies paturēt nekustamo īpašumu sev vai ja otrā izsole atzīta par nenotikušu šā likuma 614. panta pirmās daļas 4. punktā paredzētā iemesla dēļ, tiesu izpildītājs nekavējoties izsludina atkārtotu otro izsoli.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 17.12.2009. un 25.10.2018. likumu, kas stājas spēkā 28.11.2018.)

617.pants. Spēkā neesoša izsole

(1) Tiesa izsoli atzīst par spēkā neesošu, ja:

1) kādam nepamatoti nav atļauts piedalīties izsolē vai nepareizi atraidīts kāds pārsolījums;

2) nekustamo īpašumu nopirkusi tāda persona, kura nav bijusi tiesīga piedalīties izsolē;

3) *(izslēgts ar 28.05.2015. likumu);*

4) *(izslēgts ar 05.02.2009. likumu)*;

5) piedzinējs vai solītājs rīkojušies ļaunprātīgi;

6) vēršot piedziņu uz nekustamo īpašumu, tiesu izpildītājs pieļāvis būtiskus procesuālus pārkāpumus vai konstatēti citi būtiski apstākļi, kas nepieļauj nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz pircēja vārda.

(2) Sūdzību par tiesu izpildītāja rīcību, kas dod pamatu prasīt izsoles atzīšanu par spēkā neesošu, ieinteresētās personas 10 dienu laikā no izsoles noslēguma dienas var iesniegt rajona (pilsētas) tiesā.

(3) Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību.

(4) Ja nekustamā īpašuma izsole atzīta par spēkā neesošu, rīkojama atkārtota izsole pēc tās izsoles noteikumiem, kura atzīta par spēkā neesošu.

(5) *(Izslēgta ar 05.02.2009. likumu.)*

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 11.09.2014., 28.05.2015., 01.06.2017. un 25.10.2018. likumu, kas stājas spēkā 28.11.2018. Grozījums otrajā daļā par vārdu "rajona (pilsētas) tiesas zemesgrāmatu nodaļa" aizstāšanu ar vārdiem "rajona (pilsētas) tiesa" stājas spēkā 01.06.2019. Sk. pārejas noteikumu 151. punktu)

617.[1] pants. Sprieduma par kopīpašuma dalīšanu izpildes kārtība

(1) Nekustamo īpašumu vai tā daļu tiesu izpildītājs pārdod izsolē šajā nodaļā noteiktajā kārtībā, ievērojot šajā pantā noteiktās īpatnības.

(2) Tiesu izpildītājs, stājoties pie izpildes, šā likuma 555. pantā noteiktajā kārtībā visiem nekustamā īpašuma kopīpašniekiem nosūta paziņojumu par izpildu lietas ievešanu. Citus ar nolēmuma izpildi saistītos dokumentus tiesu izpildītājs nekustamā īpašuma kopīpašniekiem nosūta šā likuma 555.[1] pantā norādītajā kārtībā.

(3) Izpildot spriedumu par nekustamā īpašuma vai tā daļas pārdošanu izsolē, vispirms rīko izsoli kopīpašnieku starpā (slēgtu izsoli), izņemot gadījumu, kad spriedumā ir noteikts, ka rīkojama atklāta izsole. Ja slēgtā izsole atzīta par nenotikušu šā likuma 614. panta pirmās daļas 1. vai 2. punktā paredzētā iemesla dēļ, rīkojama atklāta izsole.

(4) Ja slēgtā izsole atzīta par nenotikušu šā likuma 614. panta pirmās daļas 3. vai 4. punktā paredzētā iemesla dēļ, piemērojama attiecīgi šā likuma 615. panta otrā vai 2.[1] daļa. Ja atklātā izsole atzīta par nenotikušu šā likuma 614. panta pirmās daļas 1. vai 2. punktā paredzētā iemesla dēļ, rīkojama otrā atklātā izsole saskaņā ar šā likuma 616. panta pirmo daļu.

(5) Nekustamo īpašumu vai tā daļu pēc tiesu izpildītāja pieprasījuma novērtē sertificēts nekustamā īpašuma vērtētājs, nosakot nekustamā īpašuma tirgus vērtību. Novērtēšana notiek uz parādnieka rēķina, ja izpilda spriedumu, kas pieņemts, pamatojoties uz Civillikuma 1074.[1] pantu, bet, ja izpilda spriedumu, kas pieņemts, pamatojoties uz Civillikuma 1075. pantu, — uz visu kopīpašnieku rēķina. Tiesu izpildītājs paziņo par novērtējumu visiem kopīpašniekiem, vienlaikus izskaidrojot viņu tiesības 10 dienu laikā no paziņojuma nosūtīšanas dienas lūgt nekustamā īpašuma atkārtotu novērtēšanu. Persona, kura lūgusi atkārtotu novērtēšanu, sedz novērtēšanas izdevumus tiesu izpildītāja noteiktajā termiņā, iemaksājot nepieciešamo naudas summu tiesu izpildītāja kontā. Ja novērtēšanai nepieciešamā naudas summa šajā termiņā nav iemaksāta, tiesu izpildītājs lūgumu par nekustamā īpašuma atkārtotu novērtēšanu noraida.

(6) Slēgtā izsole un pirmā atklātā izsole sākas no nekustamā īpašuma novērtējumā norādītās tirgus vērtības. Ja ir bijušas divas novērtēšanas, izsole sākas no augstākās nekustamā īpašuma novērtējuma summas. Tiesu izpildītājs nosaka izsoles soli viena procenta apmērā no nekustamā īpašuma izsoles sākumcenas.

(7) Kopīpašniekam, kas nosolījis vai patur nekustamo īpašumu, pirkuma summā atļauts ieskaitīt to summu, kāda viņam saskaņā ar tiesu izpildītāja aprēķinu pienāktos no nekustamā īpašuma pārdošanā iegūtajiem līdzekļiem.

(8) Ja uz nekustamo īpašumu vai tā daļu zemesgrāmatā ir nostiprināta ķīlas tiesība, izmaksa no tiesu izpildītāja

depozīta konta nekustamā īpašuma bijušajam īpašniekam pieļaujama tikai tās summas apmērā, kas aprēķināta kā starpība starp pārdošanas rezultātā iegūtajiem naudas līdzekļiem, no kuriem atskaitīti sprieduma izpildes izdevumi, un nekustamā īpašuma zemesgrāmatas nodalījumā reģistrēto nodrošinājuma apmēru, ievērojot šā likuma 628. pantā noteikto prasījumu apmierināšanas secību. Naudas līdzekļi nekustamā īpašuma zemesgrāmatas nodalījumā reģistrētā nodrošinājuma apmērā deponējami tiesu izpildītāja depozīta kontā.

(9) Izmaksu no tiesu izpildītāja depozīta konta zemesgrāmatas nodalījumā reģistrētā nodrošinājuma apmērā tiesu izpildītājs veic uz izpildu dokumenta pamata vai uz nekustamā īpašuma bijušā īpašnieka un personas, kurai par labu attiecībā uz nekustamo īpašumu bija nostiprināta ķīlas tiesība, vienošanās par līdzekļu sadali pamata. Personu parakstu īstumu uz vienošanās par līdzekļu sadali apliecina zvērināts notārs, vai arī vienošanās tiek sastādīta elektroniskā formā un parakstīta ar drošu elektronisko parakstu.

(10) Tiesu izpildītāja depozīta kontā iemaksātos līdzekļus, no kuriem atskaitīti sprieduma izpildes izdevumi, nodod administratoram rīcībai saskaņā ar Maksātnespējas likuma noteikumiem, ja nekustamā īpašuma bijušajam īpašniekam pasludināts maksātnespējas process. Ķīlas tiesības dzēšana šajā likumā minētajos gadījumos pati par sevi neietekmē personas, kurai par labu attiecībā uz nekustamo īpašumu bija nostiprināta ķīlas tiesība, kā nodrošinātā kreditora tiesības maksātnespējas procesā, ievērojot Maksātnespējas likuma 6. pantā nostiprināto tiesību saglabāšanas principu.

(11) Kopīpašnieka tiesiskās aizsardzības procesa ierosināšana, ārpustiesas tiesiskās aizsardzības procesa vai maksātnespējas procesa pasludināšana vai kopīpašnieka darbības izbeigšana nav šķērslis izpildu lietas ievešanai un nav pamats ievestās izpildu lietvedības apturēšanai vai izbeigšanai.
(27.02.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

618.pants. Kopīpašumā esoša nekustamā īpašuma pārdošana

(1) Izdarot piedziņu no viena vai vairākiem nedalīta nekustamā īpašuma īpašniekiem, šis īpašums aprakstāms visā tā sastāvā, bet izsolē pārdodama tikai parādnieka tiesība uz viņa daļu, to iepriekš neatdalot.

(2) Kopīpašumā esošus nekustamos īpašumus var pārdot arī visā sastāvā, ja to vēlas visi kopīpašnieki un ja kreditori neceļ pret to iebildumus. Pārdošanā ieņemtā nauda sadalāma starp nekustamā īpašuma īpašniekiem, bet summa, kas pienākas parādniekam, izlietojama parāda dzēšanai.

618.[1] pants. Nekustamā īpašuma konfiskācijas izpildes kārtība

(1) Tiesu izpildītājs pārdod izpildu rakstā un tam pievienotā protokola vai lēmuma izrakstā par aresta uzlikšanu mantai norādīto konfiscēto nekustamo īpašumu šajā nodaļā noteiktajā kārtībā.

(2) Personai, kuras nekustamā īpašuma konfiskācija tiek izpildīta, nav šajā likumā noteikto parādnieka tiesību.

(3) Ja izsole pasludināta par nenotikušu, tiesības paturēt nekustamo īpašumu šajā nodaļā noteiktajā kārtībā ir pēdējam pārsolītajam solītājam, parādnieka kopīpašniekam un kreditoram izpildu lietā par piedziņu no personas, kuras nekustamais īpašums tiek konfiscēts. Ja otrā izsole nav notikusi un neviens nav vēlējies paturēt nekustamo īpašumu sev, tiesu izpildītājs nosūta kompetentajai institūcijai, kura nodrošina rīcību ar valstij piekritīgo mantu paziņojumu, ar kuru nodod nekustamo īpašumu tās rīcībā.
(22.06.2017. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2026.)

73.[1] nodaļa
Piedziņas vēršana uz apbūves tiesību

(Nodaļa 01.03.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

618.[2] pants. Paziņojums par piedziņas vēršanu uz apbūves tiesību

(1) Ja piedzinējs lūdzis vērst piedziņu uz apbūves tiesību, tiesu izpildītājs nosūta parādniekam paziņojumu un uzaicina viņu nokārtot parādu, kā arī sniegt informāciju par to, vai parādnieks ir reģistrēts pievienotās vērtības nodokļa maksātājs, vai, pārdodot izsolē viņa apbūves tiesību, izsoles cena apliekama ar pievienotās vērtības nodokli un kāda ir šīs cenas apliekamā vērtība. Izpildot tādus nolēmumus, kas paredz apbūves tiesības labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā vai apbūves tiesības pārdošanu piespiestā izsolē, paziņojumā nenorāda uzaicinājumu parādniekam

nokārtot parādu.

(2) Tiesu izpildītājs iesniedz rajona (pilsētas) tiesai nostiprinājuma lūgumu par piedziņas atzīmes ierakstīšanu. Šīs atzīmes sekas norādītas Civillikuma 1077. panta pirmajā daļā, 1081. un 1305. pantā, kā arī Zemesgrāmatu likuma 46. pantā. Piedziņas atzīme ierakstāma arī, izpildot tādus nolēmumus, kas paredz apbūves tiesības labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā vai apbūves tiesības pārdošanu piespiestā izsolē.

(3) Tiesu izpildītājs atbilstoši attiecīgajam zemesgrāmatas nodalījumam nosūta paziņojumu zemes gabala īpašniekam, apbūves tiesīgajiem, kuriem pieder apbūves tiesības domājamā daļa, kā arī visiem hipotekārajiem kreditoriem, tajā skaitā personām, kuru labā attiecībā uz apbūves tiesību ierakstīta ķīlas tiesības vai aizlieguma atzīme, norādot:

1) kuras personas prasījuma apmierināšanai tiek vērsta piedziņa uz apbūves tiesību;

2) cik liela ir parāda summa un vai parāds nodrošināts ar hipotēku uz attiecīgo apbūves tiesību.

(4) Šā panta trešajā daļā minētajā paziņojumā tiesu izpildītājs pieprasa, lai hipotekārie kreditori tiesu izpildītāja noteiktajā termiņā, kas nav mazāks par 10 dienām, iesniedz ziņas par atlikušā hipotekārā parāda apmēru.

(5) Tiesu izpildītājs pieprasa no pašvaldības ziņas par nekustamā īpašuma nodokļu parādu un uzaicina pašvaldību iesniegt lēmumu par nodokļu parāda piedziņu, ja tāds ir.

(6) Tiesu izpildītājs izprasa no attiecīgā zemesgrāmatas nodalījuma apbūves līguma kopiju un citus nostiprinājumu apliecinošus dokumentus, ja tādi ir.

(7) Ja nepieciešamā informācija apbūves tiesību novērtēšanai uz apbūves tiesību pamata uzsāktajam būvniecības procesam nav iegūstama valsts informācijas sistēmu datubāzēs, tiesu izpildītājs, konkrēti norādot nepieciešamos dokumentus, tos pieprasa no būvvaldes vai institūcijas, kura pilda būvvaldes funkcijas, ja vien nepieciešamā informācija vai dokumenta oriģināls nav pieejams citā valsts vai pašvaldības iestādē. Sertificēts nekustamā īpašuma vērtētājs ir tiesīgs tiesu izpildītāja uzdevumā iepazīties ar valsts vai pašvaldības iestāžu rīcībā esošo informāciju apbūves tiesību novērtēšanai.

(8) Ja parādnieks ne vēlāk kā septiņas dienas pirms izsoles sludinājumā norādītā izsoles noslēguma datuma pilnībā samaksājis parādu un sprieduma izpildes izdevumus tiesu izpildītājam, apbūves tiesības pārdošana tiek atcelta, bet jau uzsāktā izsole — pārtraukta. Minētais nav piemērojams, izpildot tādus nolēmumus, kas paredz apbūves tiesības pārdošanu piespiestā izsolē.

(01.03.2018. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.10.2018. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

618.[3] pants. Parādnieka pienākumi

(1) No tiesu izpildītāja paziņojuma saņemšanas dienas parādniekam ir aizliegts:

1) atsavināt apbūves tiesību vai ieķīlāt to;

2) atsavināt vai bojāt uz apbūves tiesības pamata uzcelto nedzīvojamo ēku (inženierbūvi) vai tās piederumus;

3) slēgt nomas un citus līgumus, kas samazina vai var samazināt apbūves tiesības vai uz tās pamata uzceltās nedzīvojamās ēkas (inženierbūves) vērtību.

(2) Līgumi, kurus pretēji šā panta pirmajā daļā noteiktajiem aizliegumiem parādnieks noslēdzis pēc tam, kad zemesgrāmatā izdarīta piedziņas atzīme, nav spēkā attiecībā uz piedzinēju un apbūves tiesības pircēju izsolē.

(3) Parādniekam ir pienākums tiesu izpildītāja noteiktajā termiņā paziņot, kas ir uz apbūves tiesības pamata uzceltās nedzīvojamās ēkas (inženierbūves) faktiskais valdītājs vai pārvaldnieks, ja tāds ir, kā arī par visiem noslēgtajiem nomas un citiem līgumiem, kuri attiecas uz apbūves tiesību vai uz tās pamata uzcelto nedzīvojamo ēku (inženierbūvi), iesniegt šo līgumu kopijas un uzrādīt to oriģinālus.

(4) Parādniekam ir pienākums tiesu izpildītājam paziņot, vai viņš ir reģistrēts pievienotās vērtības nodokļa maksātājs un vai, pārdodot izsolē viņa apbūves tiesību, izsoles cena apliekama ar pievienotās vērtības nodokli. Ja izsoles cena saskaņā ar pievienotās vērtības nodokli regulējošiem normatīvajiem aktiem apliekama ar pievienotās

vērtības nodokli, minētajā informācijā parādnieks norāda šīs cenas apliekamo vērtību.

(01.03.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

618.[4] pants. Uz apbūves tiesības pamata uzceltās nedzīvojamās ēkas (inženierbūves) aprakste un pārvaldīšana

Uz apbūves tiesības pamata uzcelto nedzīvojamo ēku (inženierbūvi) tiesu izpildītājs apraksta pēc piedzinēja lūguma šā likuma 603. pantā noteiktajā kārtībā. Aprakstītās nedzīvojamās ēkas (inženierbūves) pārvaldīšanu nodrošina saskaņā ar šā likuma 605. pantu.

(01.03.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

618.[5] pants. Apbūves tiesības novērtēšana

Apbūves tiesību uz parādnieka rēķina pēc tiesu izpildītāja pieprasījuma novērtē sertificēts nekustamā īpašuma vērtētājs, nosakot apbūves tiesības piespiedu pārdošanas vērtību. Novērtējums tiek paziņots, kā arī tiesības lūgt atkārtotu novērtēšanu un kārtība, kādā tiek veikta atkārtota novērtēšana, nosakāma pēc šā likuma 604. panta noteikumiem.

(01.03.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

618.[6] pants. Apbūves tiesības pārdošana

(1) Apbūves tiesības izsole, izsoles akta apstiprināšana un apbūves tiesības nostiprināšana uz ieguvēja vārda notiek pēc noteikumiem, kādi paredzēti nekustamā īpašuma izsolei. Paziņojumu par izsoli tiesu izpildītājs nosūta arī zemes gabala īpašniekam.

(2) Nenotikušas izsoles gadījumā līdz ar šā likuma 615. pantā minētajām personām, ja tās nav parādnieki, tiesības paturēt apbūves tiesību ir arī zemes gabala īpašniekam.

(01.03.2018. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

74. nodaļa
Tiesas piespriestās mantas piespiedu nodošana un ar tiesas nolēmumu uzlikto darbību izpildīšana

(Nodaļas nosaukums 25.03.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.04.2021.)

619.pants. Tiesas spriedumā norādīto priekšmetu nodošana piedzinējam

(1) Ja piedzinējam ir piespriesti tiesas spriedumā norādīti noteikti priekšmeti, tiesu izpildītājs šā likuma 555.pantā noteiktajā kārtībā paziņo parādniekam par pienākumu izpildīt spriedumu. Paziņojumā tiesu izpildītājs norāda arī datumu, kad tiks veikta tiesas sprieduma piespiedu izpilde, ja tas nebūs izpildīts. Ja tiesas spriedums izpildāms nekavējoties, tiesu izpildītājs paziņojumā parādniekam nedod termiņu tiesas sprieduma izpildīšanai, bet norāda datumu un laiku, kad tiks veikta tiesas sprieduma piespiedu izpilde.

(2) Tiesu izpildītāja noteiktajā sprieduma piespiedu izpildes laikā pēc tiesu izpildītāja pieprasījuma parādniekam ir pienākums uzrādīt izpildu rakstā norādītos piedzinējam nododamos priekšmetus. Pie priekšmetu nodošanas parādniekam un piedzinējam ir tiesības pieaicināt ne vairāk kā divus lieciniekus. Liecinieku neierašanās neaptur sprieduma izpildi.

(3) Ja tiesas sprieduma piespiedu izpildes laikā parādnieks neuzrāda spriedumā norādītos piedzinējam nododamos priekšmetus, atsakās darīt zināmu to atrašanās vietu un pēc telpu apskates priekšmeti nav atrasti, tiesu izpildītājs par to sastāda aktu, ko paraksta tiesu izpildītājs, piedzinējs un liecinieki, ja tādi ir piedalījušies. Pēc tam, kad sastādīts akts par piedzinējam nododamās mantas neesamību, tiesu izpildītājs atbilstoši šā likuma noteikumiem veic piespiedu izpildu darbības tiesas spriedumā noteiktās summas (196.pants) piedziņai.

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.09.2011. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

620. pants. Sekas, kas rodas, ja neizpilda nolēmumu, kas uzliek parādniekam par pienākumu izpildīt noteiktas darbības

(1) Ja netiek izpildīts nolēmums, kas uzliek parādniekam par pienākumu izpildīt noteiktas darbības, kuras nav saistītas ar mantas vai naudas summu nodošanu, tiesu izpildītājs sastāda aktu par nolēmuma neizpildīšanu.

(2) Ja nolēmumā norādītas šā likuma 197.panta otrajā daļā paredzētās nolēmuma neizpildīšanas sekas, sastādīto aktu nosūta rajona (pilsētas) tiesai pēc izpildīšanas vietas, lai tā pieņemtu lēmumu par nolēmumā norādīto seku piemērošanu sakarā ar to, ka parādnieks neizpilda noteiktas darbības.

(3) Ja nolēmumā nav norādītas tā neizpildīšanas sekas, sastādīto aktu nosūta tiesai, kura taisījusi nolēmumu lietā, un šī tiesa izlemj jautājumu par nolēmuma izpildīšanas kārtību saskaņā ar šā likuma 206. u n 438.panta noteikumiem.

(4) Ja tiesas noteiktajā termiņā neizpilda nolēmumu, kas uzliek parādniekam par pienākumu izpildīt darbības, kuras var izpildīt tikai viņš pats (197. panta pirmā daļa), sastādīto aktu tiesu izpildītājs nosūta tiesai pēc tiesu izpildītāja amata vietas. Jautājumu par nolēmuma neizpildīšanu izlemj tiesas sēdē. Par sēdes laiku un vietu paziņo piedzinējam un parādniekam. Šo personu neierašanās nav šķērslis izskatīt jautājumu par nolēmuma neizpildīšanu. Parādniekam, ja viņš tiesas noteiktajā termiņā neizpilda nolēmumu, kas uzliek viņam pienākumu izpildīt darbības, kuras var izpildīt tikai viņš pats, tiesa var uzlikt naudas sodu līdz 5000 *euro*, nosakot jaunu termiņu nolēmuma izpildei. Naudas sods piedzenams no parādnieka valsts ienākumos. Naudas soda samaksa neatbrīvo parādnieku no pienākuma izpildīt tiesas nolēmumā paredzētās darbības.

(5) Ja parādnieks turpina nepildīt nolēmumu pēc naudas soda uzlikšanas, zvērināts tiesu izpildītājs nosūta prokuroram iesniegumu par kriminālprocesa uzsākšanu.

(6) Ja darba devējs neizpilda tiesas nolēmumu par nelikumīgi atlaista vai pārcelta darbinieka atjaunošanu darbā, tiesa pēc darbinieka lūguma pieņem lēmumu par darba samaksu par visu laiku no nolēmuma taisīšanas dienas līdz tā izpildīšanas dienai.

(7) Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.09.2013., 09.06.2016., 31.05.2018., 25.03.2021. un 16.04.2026. likumu, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

74.[1] nodaļa
Personu un mantas izlikšana no telpām

(Nodaļa 31.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

620.[1] pants. Paziņojums par pienākumu izpildīt nolēmumu

(1) Paziņojumu par pienākumu izpildīt tiesas nolēmumu un kopā ar ģimenes locekļiem un citām iemitinātajām personām atbrīvot telpas tiesu izpildītājs piegādā parādniekam šā likuma 555. pantā noteiktajā kārtībā.

(2) Paziņojumā tiesu izpildītājs norāda arī datumu, kurā notiks nolēmuma piespiedu izpilde, ja parādnieks to neizpildīs.

(25.03.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.04.2021.)

620.[1A] pants. Trešo personu tiesību aizsardzība piespiedu izlikšanā

Piespiedu izlikšana neskar citu personu tiesības lietot telpas, ja tiesības lietot telpas izriet no nostiprinājuma zemesgrāmatā.

(25.03.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.04.2021.)

620.[2] pants. Izlikšana parādnieka klātbūtnē

(1) Pie piespiedu izlikšanas piedzinējam un parādniekam ir tiesības pieaicināt katram ne vairāk kā divus lieciniekus. Tiesu izpildītājs pārbauda lecinieku identitāti un norāda šīs personas aktā. Liecinieku neierašanās neaptur

piespiedu izpildi.

(2) Tiesu izpildītājs uzaicina parādnieku atbrīvot tiesas nolēmumā norādītās telpas no mantas un kopā ar ģimenes locekļiem un citām iemitinātajām personām atbrīvot šīs telpas.

(3) Ja parādnieks nepilda tiesu izpildītāja uzaicinājumu, visas telpās esošās personas izliek, bet mantu tiesu izpildītājs apraksta un novērtē atbilstoši šā likuma 577. un 578. panta noteikumiem, kā arī ieceļ mantas glabātāju.

(4) Akta vienu eksemplāru tiesu izpildītājs izsniedz parādniekam.

(5) Pēc nolēmuma izpildes telpas nodod piedzinējam.

(6) Ja ir aprakstītas lietas, kas ātri bojājas, tiesu izpildītājs tās pārdod saskaņā ar šā likuma 581. panta otrās daļas noteikumiem. Saņemtā nauda tiek ieskaitīta sprieduma izpildes izdevumu segšanai, bet varbūtējais naudas pārpalikums izmaksājams parādniekam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.05.2018. un 25.03.2021. likumu, kas stājas spēkā 20.04.2021.)

620.[3] pants. Izlikšana, parādniekam klātneesot

(1) Ja izlikšanai noteiktajā laikā parādnieks neierodas un nav ziņu par viņa neierašanās iemeslu vai arī viņš nav ieradies attaisnojoša iemesla dēļ, tiesu izpildītājs izlikšanu atliek.

(2) Ja parādnieks nav ieradies izlikšanai atkārtoti noteiktajā laikā un nav paziņojis neierašanās iemeslu vai arī nav ieradies tāda iemesla dēļ, kuru tiesu izpildītājs neatzīst par attaisnojošu, telpa tiek atvērta piespiedu kārtā, klātesot policijas pārstāvim. Par telpas piespiedu atvēršanu tiesu izpildītājs izdara atzīmi aktā.

(3) Izlikšana izdarāma šā likuma 620.[2] pantā noteiktajā kārtībā.

(4) Parādnieks ir tiesīgs saņemt vienu mantas aprakstes akta eksemplāru.

620.[4] pants. Rīcība ar parādnieka mantu

(1) Parādniekam ir tiesības mēneša laikā saņemt glabāšanā nodoto mantu, samaksājot sprieduma izpildes izdevumus.

(2) Ja parādnieks atsakās maksāt sprieduma izpildes izdevumus, tiesu izpildītājs aiztur parādnieka mantu tādā vērtībā, kāda nepieciešama sprieduma izpildes izdevumu segšanai, bet pārējo mantu nodod parādniekam.

(3) Aizturēto mantu tiesu izpildītājs pārdod saskaņā ar šā likuma 71.nodaļas noteikumiem.

(4) Mantas pārdošanā saņemtā nauda tiek ieskaitīta sprieduma izpildes izdevumu segšanai, bet varbūtējais naudas pārpalikums izmaksājams parādniekam. Par mantas pārdošanu tiesu izpildītājs paziņo parādniekam, ja viņam ir ziņas par parādnieka oficiālo elektronisko adresi, elektroniskā pasta adresi vai dzīvesvietu.

(5) Ja parādnieks mēneša laikā neierodas saņemt glabāšanā nodoto mantu, tiesu izpildītājs to pārdod saskaņā ar šā likuma 71.nodaļas noteikumiem.

(6) Mantu, kurai nav tirgus vērtības vai kuru nevar pārdot un kuru parādnieks šā panta pirmajā daļā norādītajā termiņā un kārtībā nav ieradies saņemt, tiesu izpildītājs iznīcina liecinieku klātbūtnē, sastādot par to aktu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009. un 25.03.2021. likumu, kas stājas spēkā 20.04.2021.)

74.[2] nodaļa
Ievešana nekustamā īpašuma valdījumā

(Nodaļa 31.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

620.[5] pants. Paziņojums par pienākumu izpildīt nolēmumu

(1) Paziņojumu par pienākumu izpildīt tiesas lēmumu, kopā ar ģimenes locekļiem un citām personām atbrīvot nekustamo īpašumu un nodot to ieguvējam tiesu izpildītājs nosūta parādniekam šā likuma 555. pantā noteiktajā kārtībā.

(2) Paziņojumā tiesu izpildītājs norāda arī datumu, kurā notiks ieguvēja ievešana nekustamā īpašuma valdījumā, ja parādnieks pienākumu neizpildīs.

(3) Ievešana valdījumā notiek arī tad, ja ieguvējs īpašuma tiesības vēl nav nostiprinājis zemesgrāmatā.

(4) Ja veicama ievešana tādā nekustamā īpašuma valdījumā, ko tiesu izpildītājs atsavinājis kā bezmantinieku mantu, tiesu izpildītājs sagatavo paziņojumu par ieguvēja ievešanas nekustamā īpašuma valdījumā datumu un laiku un izsniedz to personai, ko sastop nekustamajā īpašumā. Ja nekustamajā īpašumā netiek sastapta neviena pilngadīga persona, tiesu izpildītājs paziņojumu atstāj pie attiecīgā nekustamā īpašuma.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.09.2011. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

620.[6] pants. Ievešana nekustamā īpašuma valdījumā, parādniekam klātesot

(1) Ievešanu nekustamā īpašuma valdījumā tiesu izpildītājs izdara, klātesot nekustamā īpašuma ieguvējam un parādniekam vai citai pilngadīgai ar viņu kopā nekustamajā īpašumā dzīvojošai personai. Šīm personām ir tiesības katrai pieaicināt ne vairāk kā divus liecinieku. Tiesu izpildītājs pārbauda liecinieku identitāti un norāda šīs personas aktā. Liecinieku neierašanās neaptur piespiedu izpildi.

(2) Tiesu izpildītājs uzaicina parādnieku atbrīvot nekustamo īpašumu no viņam piederošās mantas un atstāt nekustamo īpašumu kopā ar ģimenes locekļiem un citām personām.

(3) Ja tiesu izpildītāja uzaicinājums netiek pildīts, visas telpā esošās personas izliek, bet mantu tiesu izpildītājs apraksta un novērtē atbilstoši šā likuma 577. un 578. panta noteikumiem, kā arī ieceļ mantas glabātāju, mantu izved un nodod mantas glabātāja glabāšanā pēc aprakstes akta. Pie nekustamā īpašuma piederošās kustamas lietas netiek iekļautas šajā aprakstes aktā un netiek izvestas. Ievešana valdījumā neskar citu personu tiesības lietot telpas, ja tiesības lietot telpas izriet no nostiprinājuma zemesgrāmatā.

(4) Vienu akta eksemplāru tiesu izpildītājs izsniedz parādniekam vai personai, kuras klātbūtnē veikta ieguvēja ievešana nekustamā īpašuma valdījumā.

(5) Pēc parādnieka vai ieguvēja lūguma par ieguvējam nododamo nekustamo īpašumu tiesu izpildītājs sastāda atsevišķu aktu, kurā norāda nekustamā īpašuma stāvokli un pie tā piederošās kustamās lietas, ko nodod ieguvējam.

(6) Ja ir aprakstītas un izvestas lietas, kas ātri bojājas, tiesu izpildītājs tās pārdod saskaņā ar šā likuma 581. panta otrās daļas noteikumiem. Saņemtā nauda tiek ieskaitīta sprieduma izpildes izdevumu segšanai, bet varbūtējais naudas pārpalikums izmaksājams parādniekam.

(11.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

620.[7] pants. Ievešana nekustamā īpašuma valdījumā, parādniekam klātneesot

(1) Ja ievešanai nekustamā īpašuma valdījumā noteiktajā laikā ne parādnieks, ne kāda no citām pilngadīgām personām, kas dzīvo kopā ar parādnieku nekustamajā īpašumā, neierodas un nav ziņu par viņu neierašanās iemeslu vai arī viņi nav ieradušies attaisnojoša iemesla dēļ, tiesu izpildītājs ievešanu valdījumā atliek.

(2) Ja ne parādnieks, ne kāda no citām pilngadīgām personām, kas dzīvo kopā ar parādnieku nekustamajā īpašumā, neierodas ievešanai nekustamā īpašuma valdījumā atkārtoti noteiktajā laikā un nav ziņu par viņu neierašanās iemeslu vai arī viņi nav ieradušies tāda iemesla dēļ, kuru tiesu izpildītājs neatzīst par attaisnojošu, telpas tiek atvērtas piespiedu kārtā, klātesot policijas pārstāvim. Par telpu piespiedu atvēršanu tiesu izpildītājs izdara atzīmi aktā.

(3) Ievešana nekustamā īpašuma valdījumā izdarāma atbilstoši šā likuma 620.[6] panta noteikumiem.

(4) Parādnieks ir tiesīgs saņemt vienu mantas aprakstes akta eksemplāru.

(5) Ievešanu tādā nekustamā īpašuma valdījumā, ko tiesu izpildītājs atsavinājis kā bezmantinieku mantu, veic,

klātesot policijas pārstāvim un nekustamā īpašuma ieguvējam. Ja nekustamajā īpašumā tiek sastaptas personas, tiesu izpildītājs rīkojas šā likuma 620.[6] pantā noteiktajā kārtībā.

(11.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

620.[8] pants. Strīdi un sūdzības sakarā ar ievešanu nekustamā īpašuma valdījumā

(Izslēgts ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

620.[9] pants. Rīcība ar glabāšanā nodoto mantu

(1) Parādniekam ir tiesības mēneša laikā saņemt glabāšanā nodoto mantu, samaksājot sprieduma izpildes izdevumus.

(2) Ja parādnieks atsakās maksāt sprieduma izpildes izdevumus, tiesu izpildītājs aiztur parādnieka mantu tādā vērtībā, kāda nepieciešama sprieduma izpildes izdevumu segšanai, bet pārējo mantu nodod parādniekam.

(3) Aizturēto mantu tiesu izpildītājs pārdod saskaņā ar šā likuma 71.nodaļas noteikumiem.

(4) Mantas pārdošanā saņemtā nauda tiek ieskaitīta sprieduma izpildes izdevumu segšanai, bet varbūtējais naudas pārpalikums izmaksājams parādniekam. Par mantas pārdošanu tiesu izpildītājs paziņo parādniekam, ja viņam ir ziņas par parādnieka oficiālo elektronisko adresi, elektroniskā pasta adresi vai dzīvesvietu.

(5) Ja parādnieks mēneša laikā neierodas saņemt glabāšanā nodoto mantu, tiesu izpildītājs to pārdod saskaņā ar šā likuma 71.nodaļas noteikumiem.

(6) Mantu, kurai nav tirgus vērtības vai kuru nevar pārdot un kuru parādnieks šā panta pirmajā daļā norādītajā termiņā un kārtībā nav ieradies saņemt, tiesu izpildītājs iznīcina liecinieku klātbūtnē, sastādot par to aktu.

(7) Mantu, kura aprakstīta nekustamajā īpašumā, kas atsavināts kā bezmantinieku manta, un kurai nav tirgus vērtības, tiesu izpildītājs iznīcina liecinieku klātbūtnē, sastādot par to aktu, bet mantas aprakstes aktu daļā par mantu, kurai ir tirgus vērtība, tiesu izpildītājs nosūta notāram, kurš taisījis notariālo aktu par mantojuma lietas izbeigšanu, papildinājumu izdarīšanai tajā.

(08.09.2011. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

74.[3] nodaļa
Bērna nogādāšana atpakaļ uz valsti, kurā ir viņa dzīvesvieta

(Nodaļa 04.08.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.10.2011.)

620.[10] pants. Nolēmuma izpildes izdevumi un to maksāšanas kārtība

(1) Piedzinējs, iesniedzot izpildu dokumentu izpildei, samaksā valsts nodevu un sedz nolēmuma izpildes izdevumus saskaņā ar šā likuma 567.panta pirmo daļu.

(2) Piedzinējs, kurš nolēmuma izpildē nepiedalās, pēc tiesu izpildītāja pieprasījuma papildus šā panta pirmajā daļā minētajiem nolēmuma izpildes izdevumiem iemaksā naudas summu to izdevumu segšanai, kas saistīti ar bērna nogādāšanu atpakaļ uz valsti, kurā ir viņa dzīvesvieta (arī ar bērna uzturēšanos krīzes centrā vai citos drošos apstākļos saistīto izdevumu, ceļa izdevumu, izdevumu par tulka un psihologa pakalpojumiem un citu izdevumu segšanai). Šo izdevumu apmēru un maksāšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(3) Pēc bērna nodošanas bāriņtiesas pārstāvim tiesu izpildītājs šā panta otrajā daļā minētos izdevumus nekavējoties pārskaita bāriņtiesas norādītajā kontā.

(4) Izsniedzot izpildu dokumentu piedzinējam (565.panta pirmās daļas 7. un 8.punkts un 620.[13] panta trešā daļa), šā panta otrajā daļā minētos izdevumus, kas nav izlietoti nolēmuma izpildei, tiesu izpildītājs vai bāriņtiesa atmaksā piedzinējam.

(5) Nolēmuma izpildes izdevumus tiesu izpildītājs piedzen no parādnieka.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.10.2015. likumu, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

620.[10A] pants. Termiņš, kādā izpildu dokuments iesniedzams izpildei

Izpildu dokumentu par bērna nogādāšanu atpakaļ uz valsti, kurā ir viņa dzīvesvieta, tostarp attiecīgu Eiropas Savienības izpildu dokumentu, var iesniegt piespiedu izpildei gada laikā no tiesas vai ārvalsts tiesas nolēmuma spēkā stāšanās dienas.

(16.06.2022.likuma redakcijā, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

620.[11] pants. Paziņojums par pienākumu izpildīt nolēmumu

(1) Tiesu izpildītājs, stājoties pie izpildes šā likuma 555.pantā noteiktajā kārtībā, paziņo parādniekam par pienākumu izpildīt nolēmumu 10 dienu laikā. Ja piedzinējs izpildu dokumentu iesniedz izpildei atkārtoti pēc tam, kad tiesu izpildītājs to viņam izsniedzis saskaņā ar šā likuma 620.[13] panta trešo daļu, paziņojumu nesūta.

(2) Saņemot izpildei Eiropas Savienības izpildu dokumentu, kurā nav noteikts termiņš nolēmuma labprātīgai izpildei, tiesu izpildītājs šā likuma 555.pantā noteiktajā kārtībā nosūta parādniekam paziņojumu par pienākumu izpildīt nolēmumu 30 dienu laikā. Paziņojumā tiesu izpildītājs brīdina parādnieku par šajā nodaļā paredzētajām sekām, kas iestāsies, ja nolēmums netiks izpildīts.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.10.2015. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

620.[12] pants. Sekas, kas rodas, ja parādnieks nolēmumu neizpilda labprātīgi

(1) Tiesu izpildītājs informāciju, ka parādnieks nav labprātīgi izpildījis nolēmumu, nosūta:

1) rajona (pilsētas) tiesai, kura pieņēmusi lēmumu par bērna atgriešanos valstī, kurā ir viņa dzīvesvieta, — saņemot minēto lēmumu izpildei;

2) rajona (pilsētas) tiesai, kuras darbības teritorijā izpildāms ārvalsts tiesas nolēmums, — pēc izpildu dokumentā vai saskaņā ar šā likuma 620.[11] pantu noteiktā nolēmuma labprātīgas izpildes termiņa beigām.

(2) Tiesa pēc šā panta pirmajā daļā minētās informācijas saņemšanas uzliek parādniekam naudas sodu 750 *euro* apmērā.

(3) Jautājumu par naudas soda uzlikšanu izskata rakstveida procesā ne vēlāk kā viena mēneša laikā no šā panta pirmajā daļā minētā akta saņemšanas.

(4) Tiesas lēmumu par naudas soda uzlikšanu nosūta parādniekam.

(5) Par tiesas lēmumu par naudas soda uzlikšanu var iesniegt blakus sūdzību.

(6) Naudas sods piedzenams no parādnieka valsts ienākumos.

(7) Naudas soda samaksa neatbrīvo parādnieku no pienākuma izpildīt nolēmumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.09.2013., 09.06.2016., 11.11.2021., 16.06.2022. un 18.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2026.)

620.[13] pants. Bērna dienas režīma noskaidrošana

(1) Vienlaikus ar šā likuma 620.[12] panta pirmajā daļā minētās informācijas nosūtīšanu tiesu izpildītājs, ja tas nepieciešams nolēmuma izpildei, dod rīkojumu bāriņtiesai pēc bērna atrašanās vietas 15 dienu laikā no rīkojuma saņemšanas dienas noskaidrot bērna dienas režīmu un informēt par to tiesu izpildītāju.

(2) Bāriņtiesa nekavējoties informē tiesu izpildītāju par ziņām, kuras attiecas uz bērnu un bērna atrašanās vietu un kuras tā ieguvusi, izpildot šā panta pirmajā daļā noteikto rīkojumu. Ja nav iespējams minētās ziņas iegūt, bāriņtiesa par to informē tiesu izpildītāju. Tiesu izpildītājs, saņemot informāciju, ka bērna atrašanās vieta nav zināma, saskaņā ar šā likuma 569.pantu lūdz tiesnesi pieņemt lēmumu par bērna vai bērna un parādnieka meklēšanu ar policijas

palīdzību un aptur izpildu lietvedību.

(3) Tiesu izpildītājs, saņēmis no bāriņtiesas vai policijas informāciju par bērna atrašanās vietu, kas ir tās apgabaltiesas darbības teritorijā, pie kuras nepastāv šis tiesu izpildītājs, izdara par to atzīmi izpildu dokumentā, norādot ziņas par bērna atrašanās vietu, un nekavējoties izsniedz izpildu dokumentu piedzinējam, izskaidrojot viņam tiesības iesniegt izpildu dokumentu izpildei atbilstoši šā likuma 549.panta noteikumiem.

(4) *(Izslēgta ar 29.10.2015. likumu)*
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.10.2015. likumu, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

620.[14] pants. Bērna nodošana piedzinējam vai bāriņtiesas pārstāvim

(1) Saņemot šā likuma 620.[13] panta pirmajā daļā minēto informāciju, tiesu izpildītājs nosaka laikus un vietas, kad un kur tiks bērns nodots piedzinējam vai bāriņtiesas pārstāvim, ja piedzinējs izpildē nepiedalās, un par to paziņo:

1) piedzinējam, informējot viņu par piedzinēja tiesībām būt klāt pie izpildu darbībām;

2) bāriņtiesai un policijai pēc bērna atrašanās vietas, dodot rīkojumu to pārstāvjiem piedalīties piespiedu izpildē. Bāriņtiesa pēc sava ieskata nolēmuma piespiedu izpildē pieaicina psihologu.

(2) Par laikiem un vietām, kad un kur tiks bērns nodots piedzinējam vai bāriņtiesas pārstāvim, ja piedzinējs izpildē nepiedalās, tiesu izpildītājs parādnieku neinformē.

(3) Bērna nodošana piedzinējam vai bāriņtiesas pārstāvim veicama pēc iespējas ātrāk.

(4) Bērna nodošanā piedalās tiesu izpildītājs, bāriņtiesas un policijas pārstāvji, kā arī psihologs, ja bāriņtiesa to ir pieaicinājusi. Tiesu izpildītāja rīkojumā noteiktajā laikā un vietā bāriņtiesas pārstāvis sadarbībā ar psihologu, ja tāds ir pieaicināts, veic pārrunas ar parādnieku vai citām personām, pie kurām atrodas bērns, lai pārliecinātu atdot bērnu piedzinējam vai bāriņtiesas pārstāvim, ja piedzinējs nepiedalās izpildē, kā arī lai sagatavotu bērnu nogādāšanai atpakaļ uz valsti, kurā ir viņa dzīvesvieta. Policijas pārstāvji nodrošina sabiedrisko kārtību un tiesu izpildītāja rīkojumu ievērošanu.

(5) Ja tiesu izpildītājs netiek ielaists telpās, par kurām ir ziņas, ka tajās atrodas bērns, tās tiek atvērtas piespiedu kārtā, klātesot policijas pārstāvim. Ja telpās netiek sastapta neviena persona, kas vecāka par septiņiem gadiem, tiesu izpildītājs pēc telpu piespiedu atvēršanas, neaprakstot telpās esošo mantu, gādā par šo telpu drošu aizvēršanu un aizzīmogošanu. Tiesu izpildītājs pie attiecīgā nekustamā īpašuma vai telpām atstāj paziņojumu ar uzaicinājumu ierasties tiesu izpildītāja birojā, lai saņemtu telpu atslēgas. Par darbībām, kas saistītas ar telpu piespiedu atvēršanu, tiesu izpildītājs izdara atzīmi aktā.

(6) Ja bērns tiek nodots piedzinējam, tiesu izpildītājs par bērna nodošanu izdara atzīmi aktā, norādot, ka nolēmums ir izpildīts, un šā likuma 644.[19] panta divpadsmitajā daļā paredzētajā gadījumā nekavējoties paziņo par to tiesai.

(7) Ja bērns tiek nodots bāriņtiesas pārstāvim turpmāku darbību veikšanai, lai bērnu nogādātu atpakaļ uz valsti, kurā ir viņa dzīvesvieta, tiesu izpildītājs par bērna nodošanu izdara atzīmi aktā. Akta kopija tiek izsniegta bāriņtiesas pārstāvim. Pēc tam, kad saņemts bāriņtiesas paziņojums, ka bērns nogādāts atpakaļ uz valsti, kurā ir viņa dzīvesvieta, tiesu izpildītājs sastāda aktu par to, ka nolēmums ir izpildīts, un šā likuma 644.[19] panta divpadsmitajā daļā paredzētajā gadījumā nekavējoties paziņo par to tiesai.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.10.2015., 11.11.2021. un 06.06.2024. likumu, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

620.[15] pants. Tiesu izpildītāja rīcība, ja bērnu nav iespējams nodot piedzinējam vai bāriņtiesas pārstāvim

Ja bāriņtiesai nav iespējams iegūt šā likuma 620.[13] pantā minēto informāciju vai bērna nogādāšana atpakaļ uz valsti, kurā ir viņa dzīvesvieta, nav iespējama, jo tiesu izpildītāja noteiktajos laikos un vietās bērns nav sastapts, tiesu izpildītājs sastāda par to aktu un nosūta šo aktu prokuratūrai, lai tā izlemtu jautājumu par kriminālprocesa uzsākšanu pret parādnieku sakarā ar viņa ļaunprātīgu izvairīšanos no nolēmuma izpildes, un aptur izpildu lietvedību.

620.[16] pants. Nolēmuma izpildes atteikums vai atlikšana

(1) Parādnieks var iesniegt rajona (pilsētas) tiesai, kura pieņēmusi lēmumu par bērna atgriešanos valstī, kurā ir viņa dzīvesvieta, priekšlikumu par nolēmuma izpildes atlikšanu vai nolēmuma izpildes atteikumu, ja notikusi būtisku apstākļu maiņa.

(2) Par būtisku apstākļu maiņu šā panta izpratnē tajā skaitā uzskata:

1) to, ka bērna nogādāšana atpakaļ uz valsti, kurā ir viņa dzīvesvieta, nav iespējama bērna veselības vai psiholoģiskā stāvokļa dēļ, ko apliecina slimnīcas vai psihiatra izziņa;

2) bērna iebildumus pret viņa nogādāšanu atpakaļ uz valsti, kurā ir viņa dzīvesvieta, ko apliecina bāriņtiesas norīkota psihologa atzinums;

3) to, ka piedzinējs neizrāda interesi par saiknes ar bērnu atjaunošanu.

(3) Šā panta pirmajā daļā minēto priekšlikumu var iesniegt, ja kopš lēmuma par bērna atgriešanos valstī, kurā ir viņa dzīvesvieta, (644.[20] pants) ir pagājis vairāk nekā gads, izņemot šā panta otrās daļas 1.punktā minēto gadījumu.

(4) Pieteikumu izskata tiesas sēdē, iepriekš par to paziņojot pusēm un bāriņtiesai. Šo personu neierašanās nav šķērslis pieteikuma izskatīšanai.

(5) Lēmumā par nolēmuma izpildes atlikšanu tiesa norāda parādnieka un piedzinēja pienākumus laikā, kamēr nolēmuma izpilde atlikta, un, ja nepieciešams, — arī kārtību, kādā atjaunojama saikne starp bērnu un piedzinēju.

(6) Lēmums izpildāms nekavējoties. Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību. Blakus sūdzības iesniegšana neaptur lēmuma izpildi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.10.2015. un 16.06.2022 likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

74.[4] nodaļa
Nolēmumu izpildīšana lietās, kas izriet no aizgādības tiesībām

(Nodaļa 29.10.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

620.[17] pants. Paziņojums par pienākumu izpildīt nolēmumu

Paziņojumu par pienākumu nodot bērnu piedzinējam 15 dienu laikā tiesu izpildītājs nosūta vai izsniedz parādniekam šā likuma 555.pantā noteiktajā kārtībā. Paziņojumā tiesu izpildītājs brīdina parādnieku par šajā nodaļā paredzētajām sekām, kas radīsies, ja nolēmums netiks izpildīts.

620.[18] pants. Civilprocesuālās sekas, kas rodas, ja parādnieks neizpilda nolēmumu vai notariālo aktu par bērna aizgādību

(1) Ja parādnieks tiesu izpildītāja paziņojumā norādītajā termiņā nav izpildījis nolēmumu, tiesu izpildītājs nosūta par to informāciju rajona (pilsētas) tiesai, kura pieņēmusi nolēmumu lietā, kas izriet no aizgādības tiesībām, vai kuras darbības teritorijā izpildāms ārvalsts nolēmums, vai tiesai pēc bērna dzīvesvietas, ja netiek pildīts Notariāta likuma D[1] sadaļā noteiktajā kārtībā taisīts notariālais akts par bērna aizgādību.

(2) Tiesnesis pēc šā panta pirmajā daļā minētās informācijas saņemšanas uzliek parādniekam naudas sodu līdz 5000 *euro*.

(3) Jautājumu par naudas soda uzlikšanu izskata rakstveida procesā ne vēlāk kā viena mēneša laikā no šā panta pirmajā daļā minētā akta saņemšanas.

(4) Tiesneša lēmumu par naudas soda uzlikšanu nosūta parādniekam.

(5) Par tiesas lēmumu par naudas soda uzlikšanu var iesniegt blakus sūdzību.

(6) Naudas sods piedzenams no parādnieka valsts ienākumos.

(7) Naudas soda samaksa neatbrīvo parādnieku no pienākuma izpildīt nolēmumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 09.06.2016., 11.11.2021., 18.12.2025. un 16.04.2026. likumu, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

620.[19] pants. Bērna dienas režīma noskaidrošana

(1) Ja tas nepieciešams nolēmuma izpildei, tiesu izpildītājs dod rīkojumu bāriņtiesai pēc bērna atrašanās vietas 15 dienu laikā no rīkojuma saņemšanas dienas noskaidrot bērna dienas režīmu un informēt par to tiesu izpildītāju.

(2) Bāriņtiesa nekavējoties informē tiesu izpildītāju par ziņām, kuras attiecas uz bērnu un viņa atrašanās vietu un kuras tā ieguvusi, izpildot šā panta pirmajā daļā noteikto rīkojumu. Ja nav iespējams minētās ziņas iegūt, bāriņtiesa par to informē tiesu izpildītāju.

(3) Tiesu izpildītājs, saņēmis informāciju, ka bērna atrašanās vieta nav zināma, saskaņā ar šā likuma 569.pantu lūdz tiesnesi pieņemt lēmumu par bērna vai bērna un parādnieka meklēšanu ar policijas palīdzību un aptur izpildu lietvedību.

(4) Tiesu izpildītājs, saņēmis no bāriņtiesas vai policijas informāciju par bērna atrašanās vietu, kas ir tās apgabaltiesas darbības teritorijā, pie kuras nepastāv šis tiesu izpildītājs, izdara par to atzīmi izpildu dokumentā, norādot ziņas par bērna atrašanās vietu, un nekavējoties izsniedz izpildu dokumentu piedzinējam, izskaidrojot viņam tiesības iesniegt izpildu dokumentu izpildei atbilstoši šā likuma 549.panta noteikumiem.

620.[20] pants. Bērna nodošana piedzinējam

(1) Saņēmis šā likuma 620.[19] panta pirmajā daļā minēto informāciju, tiesu izpildītājs nosaka vietu un laiku, kur un kad bērns tiks nodots piedzinējam, un par to paziņo piedzinējam, bāriņtiesai un policijai pēc bērna atrašanās vietas, dodot rīkojumu to pārstāvjiem piedalīties piespiedu izpildē. Bāriņtiesa pēc sava ieskata nolēmuma piespiedu izpildē pieaicina psihologu.

(2) Par vietu un laiku, kur un kad bērns tiks nodots piedzinējam, tiesu izpildītājs parādnieku neinformē.

(3) Bērns nododams piedzinējam pēc iespējas ātrāk.

(4) Ja tiesu izpildītāja noteiktajā laikā un vietā piedzinējs neierodas, tiesu izpildītājs bērna nodošanu atliek. Ja piedzinējs arī atkārtoti neierodas noteiktajā laikā un nav paziņojis neierašanās iemeslu vai arī nav ieradies tāda iemesla dēļ, kuru tiesu izpildītājs neatzīst par attaisnojošu, piedzinējam izpildu dokumentu izsniedz atpakaļ bez izpildes.

(5) Bērna nodošanā piedalās tiesu izpildītājs, bāriņtiesas un policijas pārstāvji, kā arī psihologs, ja bāriņtiesa to ir pieaicinājusi. Tiesu izpildītāja rīkojumā noteiktajā vietā un laikā bāriņtiesas pārstāvis sadarbībā ar psihologu, ja tāds ir pieaicināts, veic pārrunas ar parādnieku vai citām personām, pie kurām atrodas bērns, lai pārliecinātu tās atdot bērnu piedzinējam, kā arī lai sagatavotu bērnu nodošanai piedzinējam. Policijas pārstāvji nodrošina sabiedrisko kārtību un tiesu izpildītāja rīkojumu ievērošanu.

(6) Ja tiesu izpildītājs netiek ielaists telpās, par kurām ir ziņas, ka tajās atrodas bērns, tās tiek atvērtas piespiedu kārtā, klātesot policijas pārstāvim. Ja telpās netiek sastapta neviena persona, kas vecāka par septiņiem gadiem, tiesu izpildītājs pēc telpu piespiedu atvēršanas, neaprakstot telpās esošo mantu, gādā par šo telpu drošu aizvēršanu un aizzīmogošanu. Tiesu izpildītājs pie attiecīgā nekustamā īpašuma vai telpām atstāj paziņojumu ar uzaicinājumu ierasties tiesu izpildītāja birojā, lai saņemtu telpu atslēgas. Par darbībām, kas saistītas ar telpu piespiedu atvēršanu, tiesu izpildītājs izdara atzīmi aktā.

(7) Par bērna nodošanu piedzinējam tiesu izpildītājs izdara atzīmi aktā, norādot, ka nolēmums ir izpildīts.

620.[21] pants. Tiesu izpildītāja rīcība, ja bērnu nav iespējams nodot piedzinējam

(1) Ja bāriņtiesai nav iespējams iegūt šā likuma 620.[19] pantā minēto informāciju vai bērna nodošana piedzinējam nenotiek, jo tiesu izpildītāja noteiktajā vietā un laikā bērns nav sastapts, tiesu izpildītājs sastāda par to aktu un nosūta to prokuratūrai, lai tā izlemtu jautājumu par kriminālprocesa uzsākšanu pret parādnieku sakarā ar viņa ļaunprātīgu izvairīšanos no nolēmuma izpildes, kā arī nosūta aktu bāriņtiesai parādnieka rīcības izvērtēšanai un aptur

izpildu lietvedību.

(2) Ja lietā par Notariāta likuma D^1 sadaļā noteiktajā kārtībā taisītā notariālā akta izpildi bāriņtiesai nav iespējams iegūt šā likuma 620.[19] pantā minēto informāciju vai bērna nodošana piedzinējam nenotiek, jo tiesu izpildītāja noteiktajā vietā un laikā bērns nav sastapts, tiesu izpildītājs sastāda par to aktu un izsniedz izpildu dokumentu atpakaļ piedzinējam bez izpildes.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2026.)

620.[22] pants. Ārvalsts nolēmuma izpildes atteikums vai atlikšana

(Izslēgts no 01.08.2022. ar 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022. Sk. pārejas noteikumu 177. punktu)

74.[5] nodaļa
Nolēmumu izpildīšana lietās, kas izriet no saskarsmes tiesībām

(Nodaļa 29.10.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

620.[23] pants. Paziņojums par pienākumu izpildīt nolēmumu

(1) Ja nolēmumā (tajā skaitā ārvalsts tiesas nolēmumā un šā likuma 244.[13] pantā noteiktajā kārtībā pieņemtā tiesas nolēmumā par saskarsmes tiesību izmantošanas laika un vietas pārskatīšanu, ja tiesa nav noteikusi telpu atvēršanu piespiedu kārtā) ir noteikta piedzinēja saskarsmes tiesību īstenošanas kārtība, laiks un vieta, tiesu izpildītājs šā likuma 555.pantā noteiktajā kārtībā nosūta parādniekam paziņojumu par pienākumu izpildīt nolēmumu tajā noteiktajā kārtībā, laikā un vietā. Ja nolēmumā laiks un vieta nav noteikta, tiesu izpildītājs nosaka izpildes vietu un izpildes laiku saprātīgā termiņā, bet ne vēlāk kā pēc divām nedēļām, ja no nolēmuma neizriet citādi. Paziņojumā tiesu izpildītājs brīdina parādnieku par šajā nodaļā paredzētajām sekām, kas rodas nolēmuma neizpildes gadījumā.

(2) Ja nolēmumā noteikts, ka saskarsmes tiesības īstenojamas noteiktā vietā vai saskarsmes personas vai bāriņtiesas pārstāvja, vai bāriņtiesas pilnvarotas personas klātbūtnē vai noteiktā vietā un saskarsmes personas vai bāriņtiesas pārstāvja, vai bāriņtiesas pilnvarotas personas klātbūtnē, par nolēmuma izpildes laiku un vietu tiesu izpildītājs paziņo arī saskarsmes personai, bāriņtiesai un noteiktās vietas telpu lietotājam, dodot rīkojumu saskarsmes personai vai bāriņtiesas pārstāvim, vai bāriņtiesas pilnvarotai personai piedalīties izpildē un rīkojumu noteiktās vietas telpas lietotājam nodrošināt iekļūšanu noteiktajā vietā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

620.[24] pants. Akts par nolēmuma izpildīšanu vai nepildīšanu

(1) Ja tiesu izpildītāja noteiktajā laikā un vietā parādnieks nodrošina piedzinēja saskarsmi ar bērnu atbilstoši nolēmumā noteiktajai saskarsmes tiesību īstenošanas kārtībai, tiesu izpildītājs sastāda aktu par to, ka nolēmums tiek pildīts. Ja tiesu izpildītāja norādītajā laikā un vietā bērns nav sastopams un parādnieks nav paziņojis iemeslu, kādēļ bērns nav sastopams, vai paziņojis iemeslu, kuru tiesu izpildītājs neatzīst par attaisnojošu, vai parādnieks atsakās nolēmumu izpildīt tāda iemesla dēļ, kuru tiesu izpildītājs neatzīst par attaisnojošu, tiesu izpildītājs sastāda aktu par nolēmuma nepildīšanu.

(2) Ja tiesu izpildītāja norādītajā laikā un vietā bērns nav sastopams, bet parādnieks ir paziņojis iemeslu, kādēļ bērns nav sastopams, un tiesu izpildītājs atzīst šo iemeslu par attaisnojošu vai parādnieks atsakās nolēmumu izpildīt tāda iemesla dēļ, kuru tiesu izpildītājs atzīst par attaisnojošu, tiesu izpildītājs sastāda aktu par nolēmuma nepildīšanu attaisnojošiem iemesliem un nosaka jaunu nolēmuma izpildes laiku un vietu.

620.[25] pants. Civilprocesuālās sekas, kas rodas, ja parādnieks neizpilda nolēmumu vai notariālo aktu par bērna saskarsmes tiesībām

(1) Aktu par nolēmuma nepildīšanu tiesu izpildītājs nosūta rajona (pilsētas) tiesai, kura pieņēmusi nolēmumu lietā, kas izriet no saskarsmes tiesībām, vai kuras darbības teritorijā izpildāms ārvalsts tiesas nolēmums, vai tiesai pēc bērna dzīvesvietas, ja netiek pildīts Notariāta likuma D^1 sadaļā noteiktajā kārtībā taisīts notariālais akts par saskarsmes tiesībām.

(2) Tiesnesis pēc šā panta pirmajā daļā minētā akta saņemšanas uzliek parādniekam naudas sodu līdz 5000 *euro*.

(3) Jautājumu par naudas soda uzlikšanu izskata rakstveida procesā ne vēlāk kā viena mēneša laikā no šā panta pirmajā daļā minētā akta saņemšanas.

(4) Tiesneša lēmumu par naudas soda uzlikšanu nosūta parādniekam.

(5) Par tiesas lēmumu par naudas soda uzlikšanu var iesniegt blakus sūdzību.

(6) Naudas sods piedzenams no parādnieka valsts ienākumos.

(7) Naudas soda samaksa neatbrīvo parādnieku no pienākuma izpildīt nolēmumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 09.06.2016. un 11.11.2021., 16.06.2022., 18.12.2025. un 16.04.2026. likumu, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

620.[26] pants. Tiesu izpildītāja rīcība, ja bērnu nav iespējams nodot piedzinējam

Ja pēc tam, kad izskatīts jautājums par naudas soda uzlikšanu (620.[25] pants), parādnieks nepilda tiesu izpildītāja saskaņā ar šā likuma 620.[23] pantā noteikto kārtību atkārtoti doto rīkojumu par pienākumu izpildīt nolēmumu un par to atkārtoti saskaņā ar šā likuma 620.[24] panta pirmo daļu ir sastādīts akts par nolēmuma nepildīšanu, tiesu izpildītājs nosūta minēto aktu prokuratūrai, lai tā izlemtu jautājumu par kriminālprocesa uzsākšanu pret parādnieku sakarā ar viņa ļaunprātīgu izvairīšanos no nolēmuma izpildes, kā arī nosūta aktu bāriņtiesai parādnieka rīcības izvērtēšanai un aptur izpildu lietvedību. Šajā pantā noteiktais nav piemērojams Notariāta likuma D[1] sadaļā noteiktajā kārtībā taisītiem notariālajiem aktiem par saskarsmes tiesībām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2026.)

620.[27] pants. Izpildu dokumenta izsniegšana piedzinējam

(1) Ja pēc izpildu lietvedības atjaunošanas parādnieks turpina nolēmumu nepildīt vai pastāv citi apstākļi, kas apgrūtina nolēmuma izpildi vai padara to neiespējamu, tiesu izpildītājs izsniedz izpildu dokumentu atpakaļ piedzinējam, informējot to par viņa tiesībām saskaņā ar šā likuma 244.[13] pantu lūgt tiesu pārskatīt saskarsmes tiesību izmantošanas kārtību.

(2) Ja pēc tam, kad izskatīts jautājums par naudas soda uzlikšanu (620.[25] pants), parādnieks nepilda tiesu izpildītāja saskaņā ar šā likuma 620.[23] pantā noteikto kārtību atkārtoti doto rīkojumu par pienākumu izpildīt Notariāta likuma D[1] sadaļā noteiktajā kārtībā taisītu notariālo aktu par saskarsmes tiesībām un par to atkārtoti saskaņā ar šā likuma 620.[24] panta pirmo daļu ir sastādīts akts par notariālā akta nepildīšanu vai pastāv citi apstākļi, kas apgrūtina šā akta izpildi vai padara to neiespējamu, tiesu izpildītājs izsniedz izpildu dokumentu atpakaļ piedzinējam, informējot to par viņa tiesībām celt tiesā prasību par saskarsmes tiesībām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2026.)

620.[28] pants. Kārtība, kādā izpilda nolēmumu par saskarsmes tiesību izmantošanas laika un vietas pārskatīšanu, ja tiesa noteikusi telpu atvēršanu piespiedu kārtā

(1) Tiesu izpildītājs, stājoties pie šā likuma 244.[13] pantā noteiktajā kārtībā pieņemtā tiesas nolēmuma par saskarsmes tiesību izmantošanas laika un vietas pārskatīšanu izpildes, ievērojot nolēmumā norādīto adresi un laika periodu, kurā telpas drīkst atvērt piespiedu kārtā, nosaka laiku un vietu, kad un kur bērns tiks nodots piedzinējam saskarsmes īstenošanai, un paziņo par to:

1) piedzinējam, informējot viņu par piedzinēja pienākumu būt klāt pie izpildu darbībām;

2) saskarsmes personai, kuras klātbūtnē saskaņā ar nolēmumā noteikto ir īstenojamas saskarsmes tiesības, dodot rīkojumu šai personai piedalīties izpildē;

3) bāriņtiesai pēc bērna atrašanās vietas, dodot rīkojumu tās pārstāvim piedalīties piespiedu izpildē. Bāriņtiesa pēc sava ieskata nolēmuma piespiedu izpildē pieaicina psihologu;

4) policijai pēc bērna atrašanās vietas, dodot rīkojumu tās pārstāvim piedalīties piespiedu izpildē.

(2) Par vietu un laiku, kur un kad bērns tiks nodots piedzinējam saskarsmes īstenošanai, tiesu izpildītājs parādnieku neinformē.

(3) Tiesu izpildītāja rīkojumā noteiktajā vietā un laikā bāriņtiesas pārstāvis sadarbībā ar psihologu, ja tāds ir pieaicināts, veic pārrunas ar parādnieku vai citām personām, pie kurām atrodas bērns, lai pārliecinātu atdot bērnu piedzinējam saskarsmes īstenošanai. Policijas pārstāvji nodrošina sabiedrisko kārtību un tiesu izpildītāja rīkojumu ievērošanu.

(4) Ja tiesu izpildītājs netiek ielaists tiesas nolēmumā norādītajās telpās, tās tiek atvērtas piespiedu kārtā. Ja telpās netiek sastapta neviena persona, kas vecāka par septiņiem gadiem, tiesu izpildītājs pēc telpu piespiedu atvēršanas, neaprakstot telpās esošo mantu, gādā par šo telpu drošu aizvēršanu un aizzīmogošanu. Tiesu izpildītājs pie attiecīgā nekustamā īpašuma vai telpām atstāj paziņojumu ar uzaicinājumu ierasties tiesu izpildītāja birojā, lai saņemtu telpu atslēgas. Par darbībām, kas saistītas ar telpu piespiedu atvēršanu, tiesu izpildītājs izdara atzīmi aktā.

(5) Ja bērns tiek nodots piedzinējam, tiesu izpildītājs sastāda aktu par nolēmuma izpildīšanu.

(6) Ja saskarsmes tiesības īstenojamas noteiktā vietā vai saskarsmes personas klātbūtnē citā vietā, kas nav izpildes vieta, bērns tiek nodots bāriņtiesas pārstāvim vai saskarsmes personai, lai tā kopā ar piedzinēju nogādātu bērnu saskarsmes izmantošanai noteiktajā vietā. Tiesu izpildītājs sastāda aktu par nolēmuma izpildīšanu, norādot personu, kurai bērns nodots.

(7) Ja, izpildot šajā pantā norādītās darbības, bērnu nebija iespējams nodot piedzinējam, tiesu izpildītājs pabeidz izpildu lietu bez izpildes un informē piedzinēju par viņa tiesībām saskaņā ar šā likuma 244.[13] pantu lūgt tiesu pārskatīt saskarsmes tiesību izmantošanas kārtību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

620.[29] pants. Ārvalsts nolēmuma izpildes atlikšana vai atteikums

(Izslēgts no 01.08.2022. ar 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022. Sk. pārejas noteikumu 177. punktu)

620.[29A] pants. Termiņš, kādā izpildu dokuments iesniedzams izpildei

(1) Izpildu dokumentu lietās, kas izriet no saskarsmes tiesībām, var iesniegt piespiedu izpildei triju gadu laikā no tiesas vai tiesneša nolēmuma spēkā stāšanās dienas vai notariālā akta (vienošanās) taisīšanas dienas.

(2) Nolēmuma labprātīga izpilde noilguma termiņu nepārtrauc. Noilguma termiņš tiek apturēts no izpildu dokumenta iesniegšanas izpildei līdz dienai, kad tiesu izpildītājs to izsniedzis atpakaļ piedzinējam.

(18.12.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.03.2026.)

75.nodaļa
Piedzīto summu sadalīšana starp piedzinējiem

621.pants. Piedzīto summu izsniegšana piedzinējiem

(1) No summas, ko tiesu izpildītājs piedzinis no parādnieka, vispirms sedz sprieduma izpildes izdevumus, no pārējās summas apmierina piedzinēju prasījumus, kas pamatoti ar šā tiesu izpildītāja lietvedībā esošiem izpildu dokumentiem. Summu, kas paliek pēc visu prasījumu apmierināšanas, izsniedz atpakaļ parādniekam.

(2) Summas, kas piedzītas no parādnieka un nododamas piedzinējiem, ieskaita tiesu izpildītāja depozīta kontā, bet pēc tam izsniedz vai pārskaita noteiktā kārtībā.

(3) Summas, kas ieskaitāmas valsts ienākumos, tiesu izpildītājs iemaksā Valsts kases budžeta kontā.

(4) Summas, kas piedzītas ārvalstīs dzīvojošas personas labā, pārskaita piedzinējam noteiktā kārtībā.

(5) Personas, kurām ir izpildu dokumenti citās lietās, var pievienoties piedziņai, iesniedzot izpildu dokumentu tam

tiesu izpildītājam, kurš rīko izsoli ne vēlāk kā septiņas dienas pirms izsoles sludinājumā norādītās izsoles noslēguma dienas vai līdz kustamās mantas pārdošanai bez izsoles.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 05.02.2009., 28.05.2015. un 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

622.pants. Piedzinēju prasījumu apmierināšanas secība

(1) Ja no parādnieka piedzītās summas nepietiek, lai apmierinātu visus prasījumus pēc izpildu dokumentiem, šī summa sadalāma starp piedzinējiem šajā likumā noteiktajā secībā, ja atsevišķā likumā kādiem piedzinējiem nav noteiktas priekšrocības.

(2) Katras nākamās kārtas prasījumi tiek apmierināti pēc iepriekšējās kārtas prasījumu pilnīgas apmierināšanas.

(3) Ja piedzītās summas nepietiek, lai pilnīgi apmierinātu visus vienas kārtas prasījumus, šie prasījumi apmierināmi proporcionāli summai, kas pienākas katram piedzinējam.

(4) Ja tiesu izpildītāja lietvedībā atrodas vairākas izpildu lietas, kas ievestas par šā likuma 623.panta pirmajā daļā minētajiem prasījumiem, un starp tām ir izpildu lieta, kurā Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija stājusies piedzinēja vietā daļā par to uzturlīdzekļu piedziņu no parādnieka, kuri izmaksāti no Uzturlīdzekļu garantiju fonda, un ar piedzīto summu nepietiek, lai pilnīgi apmierinātu visus prasījumus, piedzītā summa sadalāma proporcionāli izpildu lietās aprēķinātā parāda summai vai parādu kopsummai, ja lietā ir vairāki piedzinēji.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.12.2016. likumu, kas stājas spēkā 04.01.2017.)

623.pants. Pirmās kārtas piedziņas

(1) Vispirms apmierināmi:

1) prasījumi par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam vai Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas prasījumi par uzturlīdzekļu parāda piedziņu;

2) prasījumi par darba samaksas piedziņu;

3) prasījumi personisku aizskārumu dēļ, kuru rezultātā radies sakropļojums vai cits veselības bojājums vai iestājusies personas nāve;

4) prasījumi par fiziskās personas labā apmierinātu kaitējuma kompensācijas pieteikumu krimināllietā.

(2) Ja uzturlīdzekļi tiek maksāti saskaņā ar Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas lēmumu un piedzītā uzturlīdzekļu summa:

1) nenodrošina uzturlīdzekļu apmēru, ko izmaksā no Uzturlīdzekļu garantiju fonda, piedzītos uzturlīdzekļus ieskaita Uzturlīdzekļu garantiju fondā;

2) nodrošina uzturlīdzekļu apmēru, ko izmaksā no Uzturlīdzekļu garantiju fonda, bet nenodrošina minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kādu, pamatojoties uz Civillikuma 179. panta piekto daļu, noteicis Ministru kabinets, piedzītos uzturlīdzekļus izmaksā iesniedzējam;

3) nodrošina minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kādu, pamatojoties uz Civillikuma 179. panta piekto daļu, noteicis Ministru kabinets, tad uzturlīdzekļus minētajā Ministru kabineta noteiktajā apmērā izmaksā iesniedzējam, bet atlikušo summu ieskaita Uzturlīdzekļu garantiju fondā līdz pilnīgai parāda dzēšanai.

(3) Ja tiesu izpildītāja lietvedībā atrodas izpildu lieta par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam un lieta, kurā Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija stājusies tā paša piedzinēja vietā daļā par to uzturlīdzekļu piedziņu no parādnieka, kuri izmaksāti no Uzturlīdzekļu garantiju fonda, bet uzturlīdzekļu izmaksa piedzinējam no Uzturlīdzekļu garantiju fonda izbeigta, jo beidzies parādnieka pienākums katru mēnesi nodrošināt savam bērnam uzturlīdzekļus, piedzītos uzturlīdzekļus ieskaita Uzturlīdzekļu garantiju fondā līdz pilnīgai parāda dzēšanai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.06.2004., 09.06.2011., 08.12.2016., 22.06.2017., 21.01.2021. un 25.03.2021. likumu, kas stājas spēkā 20.04.2021.)

624.pants. Otrās kārtas piedziņas

Otrajā kārtā apmierināmi prasījumi par nodokļiem un nenodokļu maksājumiem budžetā.

625.pants. Trešās kārtas piedziņas

Trešajā kārtā apmierināmi:

1) fizisko personu prasījumi par tādu zaudējumu atlīdzināšanu, kas nodarīti to mantai ar noziedzīgu nodarījumu, ja zaudējumu atlīdzināšana noteikta, pamatojoties uz tiesas spriedumu civillietā vai administratīvo pārkāpumu;

2) prasījumi par maksājumiem par pārvaldīšanas darbībām daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā (pārvaldīšanas izdevumi), par maksājumiem par mājas uzturēšanai nepieciešamajiem pakalpojumiem (komunālie pakalpojumi) un maksājumiem dzīvokļu īpašnieku kopības uzkrājumu fondā (uzkrājumi), kas maksājami par šo nekustamo īpašumu.

(21.01.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.03.2021. Sk. pārejas noteikumu 162. punktu)

626.pants. Ceturtās kārtas piedziņas

Ceturtajā kārtā apmierināmi visi pārējie prasījumi.

627.pants. Ar ķīlu apgrūtinātas kustamās mantas pārdošanā saņemtās naudas sadalīšana

No naudas, kas saņemta par pārdoto ar ķīlu apgrūtinātu kustamo mantu, vispirms sedzami sprieduma izpildes izdevumi, pēc tam apmierināmi prasījumi šādā secībā:

1) ar ķīlu nodrošinātais prasījums;

2) pārējie prasījumi šajā likumā noteiktajā secībā.

628.pants. Ar ķīlu apgrūtināta nekustamā īpašuma pārdošanā saņemtās naudas sadalīšana

(1) No naudas, kas saņemta par pārdoto ar ķīlu apgrūtinātu nekustamo īpašumu, vispirms sedzami sprieduma izpildes izdevumi, kas saistīti ar nekustamā īpašuma pārdošanu, pēc tam apmierināmi prasījumi šādā secībā:

1) to darbinieku prasījumi par darba algu izmaksu, kuri saistīti ar nekustamā īpašuma uzturēšanu, un ar viņu darba algām saistītie sociālās apdrošināšanas maksājumi;

2) prasījumi par nodokļu maksājumiem, kas maksājami par šo nekustamo īpašumu;

2^1) prasījumi par maksājumiem par pārvaldīšanas darbībām daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā (pārvaldīšanas izdevumi), par maksājumiem par mājas uzturēšanai nepieciešamajiem pakalpojumiem (komunālie pakalpojumi) un maksājumiem dzīvokļu īpašnieku kopības uzkrājumu fondā (uzkrājumi), kas maksājami par šo nekustamo īpašumu;

3) zemesgrāmatā ierakstītās reālnastas, kurām pienācis samaksas termiņš;

4) ar šā nekustamā īpašuma ķīlu nodrošinātie prasījumi pēc to pirmtiesības;

5) pārējie prasījumi šajā likumā noteiktajā secībā, tostarp šīs daļas $2.^1$ punktā norādītie prasījumi to neapmierinātajā daļā.

(1^1) Apmierinot prasījumus šā panta pirmās daļas $2.^1$ punktā noteiktajā kārtībā, tie sedzami apmērā, kas kopumā nepārsniedz 5 procentus no naudas, kas saņemta par šo nekustamo īpašumu.

(2) Apmierinot hipotekāros prasījumus pēc to pirmtiesības, vienlaikus apmierināmi arī to blakus prasījumi —

procenti par pēdējiem trim gadiem līdz izsoles noslēguma dienai, piespriestie tiesas izdevumi un ar lietas vešanu saistītie izdevumi, nepārsniedzot zemesgrāmatā ierakstītās hipotēkas summu. Atlikušajā ar nekustamā īpašuma ķīlu (hipotēku) nenodrošinātajā daļā prasījums apmierināms šā likuma 622.pantā noteiktajā kārtībā.

(2^1) Ja hipotekārais kreditors nav pievienojies piedziņai (621.panta piektā daļa), nauda zemesgrāmatā norādītās hipotēkas summas apmērā vai hipotekārā kreditora paziņojumā norādītajā apmērā, ja tāds saņemts (600.panta ceturtā daļa), ņemot vērā attiecīgā hipotekārā prasījuma pirmtiesību, ieskaitāma tā tiesu izpildītāja depozīta kontā, kurš rīkoja izsoli, un uzglabājama līdz izpildu dokumentu saņemšanai.

(3) Ja izsolē ir pārdots nekustamais īpašums, attiecībā uz kuru zemesgrāmatā ierakstīta ķīlas tiesības atzīme, nauda prasījuma apmērā atbilstoši prasījuma prioritātei ieskaitāma tiesu izpildītāja depozīta kontā un uzglabājama līdz nodrošinātās prasības izskatīšanai tiesā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 05.02.2009., 28.05.2015. un 21.01.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2021. Sk. pārejas noteikumu 161. punktu)

629.pants. Kuģa pārdošanā saņemtās naudas sadalīšana

No naudas, kas saņemta par pārdoto kuģi, sprieduma izpildes izdevumus sedz un citus prasījumus apmierina, ņemot vērā Jūras kodeksa 56.panta otro daļu.

(19.06.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.07.2003.)

630.pants. Piedziņas secība gadījumos, kad parādniekam manta konfiscēta ar spriedumu krimināllietā

(1) Izpildot krimināllietas spriedumu par mantas konfiskāciju, naudas līdzekļus, kas iegūti, izpildot spriedumu par mantas konfiskāciju, tiesu izpildītājs iemaksā Valsts kases budžeta kontā pēc tam, kad apmierināti visi parādniekam iesniegtie prasījumi, kādi radušies, pirms notiesātā mantai uzlikušas arestu vai to apķīlājušas iepriekšējās izmeklēšanas iestādes vai tiesa.

(2) Prasījumus par uzturlīdzekļiem un prasījumus personisku aizskārumu dēļ, kuru rezultātā radies sakropļojums vai cits veselības bojājums vai iestājusies personas nāve, apmierina arī tad, ja tie radušies pēc aresta uzlikšanas notiesātā mantai vai tās apķīlāšanas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. un 22.06.2017. likumu, kas stājas spēkā 01.08.2017.)

631.pants. Tiesu izpildītāja sastādītais aprēķins

(1) Ja tiesa ir atzinusi piedzinēja tiesības saņemt procentus par piespriesto summu līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) vai ja procentu maksāšanas pienākums noteikts citā likumā, tiesu izpildītājs sastāda aprēķinu par kopējo summu, kas izmaksājama piedzinējam.

(2) Ja ir vairāki piedzinēji un ja no parādnieka piedzītās summas nepietiek, lai pilnīgi apmierinātu visus prasījumus, tiesu izpildītājs sastāda aprēķinu naudas sadalīšanai starp piedzinējiem un izsniedz to piedzinējiem un parādniekam.

(3) Ja nekustamā īpašuma izsole pasludināta par nenotikušu un kreditors, kopīpašnieks vai pēdējais pārsolītais solītājs izteicis vēlēšanos paturēt nekustamo īpašumu sev, tiesu izpildītājs sastāda aprēķinu, lai noteiktu summu, kāda pienākas no šīs personas.

(4) Tiesu izpildītāja sastādīto aprēķinu var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā pēc tiesu izpildītāja amata vietas. Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.06.2003., 17.06.2004., 05.02.2009., 28.05.2015. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

76.nodaļa
Piedzinēja, parādnieka un citu personu tiesību aizsardzība, izpildot tiesas spriedumu

632.pants. Tiesu izpildītāja darbību pārsūdzēšana

(1) Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildīšanā vai viņa atteikumu izpildīt šādas darbības, izņemot šā likuma 617.pantā noteikto gadījumu, piedzinējs vai parādnieks, iesniedzot motivētu sūdzību, var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā pēc tiesu izpildītāja amata vietas 10 dienu laikā no pārsūdzamās darbības izdarīšanas dienas vai dienas, kad sūdzētājam, kuram nav paziņots par izdarāmās darbības laiku un vietu, kļuvis par to zināms.

(2) Sūdzību izskata 15 dienu laikā rakstveida procesā, nerīkojot tiesas sēdi, izņemot gadījumu, kad tiesa uzskata par nepieciešamu sūdzību izskatīt tiesas sēdē vai kad parādnieks, piedzinējs vai tiesu izpildītājs lūdz sūdzību izskatīt tiesas sēdē. Uz tiesas sēdi tiek aicināts parādnieks, piedzinējs un tiesu izpildītājs. Šo personu neierašanās nav šķērslis jautājuma izskatīšanai.

(3) Pēc sūdzības iesniedzēja motivēta lūguma tiesnesis šā likuma 140.pantā noteiktajā kārtībā var pieņemt lēmumu par izpildu darbības atlikšanu, par aizliegumu tiesu izpildītājam nodot naudu vai mantu piedzinējam vai parādniekam vai par mantas pārdošanas apturēšanu. Lēmums izpildāms nekavējoties pēc tā pieņemšanas.

(4) Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002., 19.06.2003., 05.02.2009. un 06.06.2024. likumu, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

633.pants. Citu personu tiesību aizsardzība, izpildot nolēmumu

(1) Personai, kura uzskata, ka tai ir kādas tiesības uz aprakstīto kustamo mantu vai nekustamo īpašumu, uz kuru tiek vērsta piedziņa, vai tā daļu, jāceļ prasība tiesā pēc vispārējās lietu piekritības.

(2) Prasība par mantas izslēgšanu no aprakstes akta, piedziņas atzīmes dzēšanu zemesgrāmatā vai cita prasība ceļama pret parādnieku un piedzinēju. Ja manta aprakstīta, pamatojoties uz krimināllietas spriedumu daļā par mantas konfiskāciju, kā atbildētājus pieaicina notiesāto un finanšu iestādi.

(3) Ja manta jau pārdota, prasība iesniedzama arī pret personām, kurām manta nodota. Ja tiesa apmierina prasību attiecībā uz nekustamo īpašumu, atzīstams par spēkā neesošu ieraksts zemesgrāmatā par īpašuma tiesību pāreju tā ieguvējam.

(4) Strīdus starp ieguvēju, piedzinēju un parādnieku, ja prasība par pārdotas mantas atdošanu atpakaļ natūrā ir apmierināta, izskata tiesa prasības kārtībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

634.pants. Sprieduma izpildīšanas pagrieziens

(1) Ja izpildītu spriedumu atceļ un pēc lietas jaunas izskatīšanas taisa spriedumu par prasības noraidīšanu vai pieņem lēmumu par tiesvedības izbeigšanu lietā vai par lietas atstāšanu bez izskatīšanas, atbildētājam jāatdod atpakaļ viss, kas no viņa piedzīts prasītāja labā pēc atceltā sprieduma (sprieduma izpildīšanas pagrieziens).

(2) Ja atdot atpakaļ mantu natūrā nav iespējams, tiesas spriedumā vai lēmumā tiek paredzēta šīs mantas vērtības atlīdzināšana.

635.pants. Jautājuma izlemšana par sprieduma izpildīšanas pagriezienu

(1) Tiesa, kurai lieta nodota jaunai izskatīšanai, pēc savas iniciatīvas izskata jautājumu par sprieduma izpildīšanas pagriezienu un izlemj to jaunajā spriedumā vai lēmumā, ar kuru beidzas tiesvedība lietā.

(2) Ja tiesa, kas izskata lietu no jauna, nav izlēmusi jautājumu par atceltā sprieduma izpildīšanas pagriezienu, atbildētājs ir tiesīgs iesniegt šai tiesai pieteikumu par sprieduma izpildīšanas pagriezienu. Šis pieteikums tiek izskatīts tiesas sēdē, iepriekš par to paziņojot lietas dalībniekiem. Šo personu neierašanās nav šķērslis pieteikuma izskatīšanai.

(3) Kasācijas instances tiesa, ja tā ar savu spriedumu groza pārsūdzēto (protestēto) spriedumu, atceļ to un izbeidz tiesvedību lietā vai atstāj pieteikumu bez izskatīšanas, izlemj jautājumu par sprieduma izpildīšanas pagriezienu vai nodod tā izlemšanu tiesai, kuras spriedums bija pārsūdzēts.

(4) Ja apelācijas instances tiesa noraida prasību lietā, kurā pirmās instances tiesa saskaņā ar šā likuma 205.pantu pieļāvusi sprieduma izpildīšanu nekavējoties, vai tiesvedību šādā lietā izbeidz vai atstāj prasību bez izskatīšanas, tā

vienlaikus izlemj jautājumu par sprieduma izpildīšanas pagriezienu.

(5) Ja spriedums tiek atcelts sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem vai sakarā ar nolēmuma pārskatīšanu Eiropas Savienības tiesību normās paredzētajos gadījumos, jautājumu par sprieduma izpildīšanas pagriezienu izlemj tiesa, kura pēc sprieduma atcelšanas izskata lietu no jauna.

(6) Lietās par uzturlīdzekļu piedziņu, darba samaksas piedziņu, zaudējumu piedziņu sakarā ar personiskiem aizskārumiem, kuru rezultātā radies sakropļojums vai cits veselības bojājums vai iestājusies personas nāve, sprieduma izpildīšanas pagrieziens pieļaujams, ja atceltais spriedums pamatots uz prasītāja sniegtām nepatiesām ziņām vai uz viņa iesniegtiem viltotiem dokumentiem.

(7) Par tiesas lēmumu jautājumā par sprieduma izpildīšanas pagriezienu var iesniegt blakus sūdzību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.09.2011. likumu, kas stājas spēkā 30.09.2011. Sestā daļa, ciktāl tā attiecas uz sprieduma izpildīšanas pagriezienu lietās par darba samaksas piedziņu, atzīta par spēkā neesošu no 01.11.2015. ar Satversmes tiesas 16.04.2015. spriedumu, kas stājas spēkā 20.04.2015.)

F daļa
Starptautiskais civilprocess

(Daļa 07.04.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2004.)

Piecpadsmitā sadaļa
Starptautiskā civilprocesuālā sadarbība

77.nodaļa
Ārvalstu tiesu nolēmumu atzīšana un izpildīšana

636.pants. Ārvalsts tiesas nolēmums

(1) Ārvalsts tiesas nolēmums šīs nodaļas izpratnē ir ārvalsts tiesas pieņemts spriedums, ar kuru strīdus jautājums starp pusēm ir izspriests pēc būtības, kā arī ārvalsts tiesas apstiprināts izlīgums.

(2) Ārvalsts tiesas nolēmums šīs nodaļas izpratnē ir arī ārvalsts kompetentās iestādes nolēmums, kas izpildāms tā pieņemšanas valstī, ja nolēmuma atzīšana un izpilde izriet no tieši piemērojamām Eiropas Savienības tiesību normām vai Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem.

(07.09.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.10.2006.)

637.pants. Ārvalsts tiesas nolēmuma atzīšana

(1) Ārvalsts tiesas nolēmumu atzīst saskaņā ar šīs nodaļas noteikumiem, ievērojot šā likuma vispārējos noteikumus.

(2) Ārvalsts tiesas nolēmumu neatzīst tikai tad, ja pastāv viens no šādiem neatzīšanas pamatiem:

1) ārvalsts tiesa, kura pieņēmusi nolēmumu, saskaņā ar Latvijas likumu nebija kompetenta izskatīt attiecīgo strīdu vai šādam strīdam ir izņēmuma piekritība Latvijas tiesai;

2) ārvalsts tiesas nolēmums nav stājies likumīgā spēkā;

3) atbildētājam bijusi liegta iespēja aizstāvēt savas tiesības, it īpaši, ja atbildētājam, kurš nav piedalījies lietas izskatīšanā, nav ticis savlaicīgi un pienācīgā kārtā paziņots par ierašanos tiesā, izņemot, ja atbildētājs nav pārsūdzējis šo nolēmumu, lai gan viņam ir bijusi tāda iespēja;

4) ārvalsts tiesas nolēmums nav savienojams ar Latvijā jau agrāk pieņemtu un likumīgā spēkā stājušos tiesas nolēmumu tajā pašā strīdā starp tām pašām pusēm vai ar Latvijas tiesā jau agrāk uzsāktu tiesvedību starp

tām pašām pusēm;

5) ārvalsts tiesas nolēmums nav savienojams ar tādu jau agrāk pieņemtu un likumīgā spēkā stājušos citas ārvalsts tiesas nolēmumu tajā pašā strīdā starp tām pašām pusēm, kas ir atzīstams vai jau ir atzīts Latvijā;

6) ārvalsts tiesas nolēmuma atzīšana ir pretrunā ar Latvijas sabiedrisko iekārtu;

7) pieņemot ārvalsts tiesas nolēmumu, nav piemērots tās valsts likums, kas būtu piemērojams atbilstoši Latvijas starptautisko privāttiesību kolīziju normām.

(3) Ārvalsts tiesas nolēmumu lietās, kas izriet no aizgādības, aizbildnības vai saskarsmes tiesībām, neatzīst tikai tad, ja pastāv vismaz viens no šā panta otrās daļas 1., 2., 3., 6. un 7.punktā minētajiem neatzīšanas pamatiem vai viens no šādiem neatzīšanas pamatiem:

1) ārvalsts tiesas nolēmums nav savienojams ar Latvijā vēlāk pieņemtu un likumīgā spēkā stājušos tiesas nolēmumu tajā pašā strīdā starp tām pašām pusēm vai ar Latvijas tiesā vēlāk uzsāktu tiesvedību starp tām pašām pusēm;

2) ārvalsts tiesas nolēmums nav savienojams ar vēlāk pieņemtu un likumīgā spēkā stājušos citas ārvalsts tiesas nolēmumu tajā pašā strīdā starp tām pašām pusēm, kas ir atzīstams vai jau ir atzīts Latvijā.

(3^1) Ārvalsts tiesas nolēmums lietās par uzturlīdzekļu piedziņu, ar kuru groza jau agrāk pieņemtu nolēmumu par uzturlīdzekļu piedziņu, pamatojoties uz to, ka ir mainījušies apstākļi, nav uzskatāms par nesavienojamu spriedumu šā panta otrās daļas 4. un 5.punkta izpratnē.

(4) Izlemjot jautājumu par to, vai ārvalsts tiesas nolēmums ir atzīstams atbilstoši šā panta otrajai daļai, tiesnesis vai tiesa vadās pēc apstākļiem, kas nodibināti ar ārvalsts tiesas nolēmumu.

(5) Ja ar ārvalsts tiesas nolēmumu ir apmierināti vairāki vienā prasībā apvienoti prasījumi un šis nolēmums nav atzīstams pilnā apjomā, ārvalsts tiesas nolēmumu var atzīt attiecībā uz vienu vai vairākiem apmierinātiem prasījumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 07.09.2006. un 29.10.2015. likumu, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

638.pants. Pieteikuma iesniegšana

(1) Pieteikumu par ārvalsts tiesas nolēmuma atzīšanu vai atzīšanu un izpildīšanu iesniedz izskatīšanai rajona (pilsētas) tiesai pēc nolēmuma izpildīšanas vietas vai arī pēc atbildētāja deklarētās dzīvesvietas, bet, ja tādas nav, — pēc atbildētāja dzīvesvietas vai juridiskās adreses.

(2) Pieteikumā norāda:

1) tās tiesas nosaukumu, kurai pieteikums iesniegts;

1^1) pieteicēja vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja tāda nav, — citus identifikācijas datus) un adresi saziņai ar tiesu; juridiskajai personai — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi. Ja pieteicējs piekrīt elektroniskajai saziņai ar tiesu, norāda arī elektroniskā pasta adresi un, ja tas ir reģistrējies tiešsaistes sistēmā saziņai ar tiesu, ietver arī norādi par reģistrēšanos;

1^2) atbildētāja vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja tāda nav, tad citus identifikācijas datus), deklarēto dzīvesvietu un deklarācijā norādīto papildu adresi, bet, ja tādas nav, — dzīvesvietu; juridiskajai personai — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;

2) *(izslēgts ar 29.11.2012. likumu)*;

3) pieteikuma priekšmetu un apstākļus, uz kuriem pieteikums pamatots;

4) pieteicēja lūgumu atzīt vai atzīt un izpildīt ārvalsts tiesas nolēmumu pilnā apjomā vai kādā tā daļā;

5) pārstāvja elektroniskā pasta adresi un, ja tas ir reģistrējies tiešsaistes sistēmā saziņai ar tiesu, ietver arī norādi par reģistrēšanos, ja pieteikumu iesniedz pārstāvis, kura adrese saziņai ar tiesu ir Latvijā, un viņš piekrīt

elektroniskai saziņai ar tiesu. Ja pieteicēja pārstāvja adrese ir ārpus Latvijas, papildus norāda elektroniskā pasta adresi vai paziņo par savas dalības reģistrēšanu tiešsaistes sistēmā;

6) pievienoto dokumentu sarakstu;

7) pieteikuma sastādīšanas laiku.

(2^1) Pieteikumu lietā par ārvalsts tiesas nolēmuma par uzturlīdzekļu piedziņu atzīšanu vai izpildes pasludināšanu Eiropas Savienības un starptautiskos līgumos paredzētajos gadījumos, izmantojot attiecīgajos tiesību aktos norādītās veidlapas, var iesniegt vai pārsūtīt ar sadarbības nodrošināšanai iecelto Latvijas centrālo iestāžu starpniecību.

(3) Pieteikumam pievieno:

1) ārvalsts tiesas nolēmumu ar apliecinājumu, ka nolēmums stājies likumīgā spēkā;

2) ārvalsts tiesas izdotu dokumentu, kas apliecina, ka atbildētājam, kurš nav piedalījies lietas izskatīšanā, savlaicīgi un pienācīgā kārtā bija paziņots par lietas izskatīšanas laiku un vietu;

3) ārvalsts tiesas vai kompetentas institūcijas izdotu dokumentu par nolēmuma izpildi, ja ārvalsts tiesas nolēmums jau daļēji ir izpildīts;

4) ārvalsts tiesas izdotu dokumentu, kas apliecina, ka ārvalsts tiesas nolēmums ir izpildāms tā pieņemšanas valstī, ja pieteicējs lūdz ārvalsts tiesas nolēmuma atzīšanu un izpildi;

5) pieteikuma un noteiktā kārtībā apliecinātu šīs daļas 1., 2. un 3.punktā minēto dokumentu tulkojumu valsts valodā;

6) dokumentu, kas apstiprina valsts nodevas nomaksu likumā noteiktajā kārtībā un apmērā, izņemot gadījumu, kad pieteikums iesniegts un samaksa veikta tiešsaistes sistēmā".

(4) Pieteikumu paraksta pieteicējs vai viņa pārstāvis. Ja pieteikumu parakstījis pārstāvis, pieteikumam pievienojama pilnvara vai cits dokuments, kas apliecina pārstāvja pilnvarojumu griezties ar pieteikumu tiesā.

(5) Neparakstītu pieteikumu uzskata par neiesniegtu un nosūta atpakaļ iesniedzējam.

(6) Tiesnesis pieņem lēmumu par atteikšanos pieņemt pieteikumu, ja tam nav pievienota pilnvara vai cits dokuments, kas apliecina pārstāvja pilnvarojumu griezties ar šo pieteikumu tiesā. Lēmums nav pārsūdzams.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 02.09.2004., 07.09.2006., 09.06.2011., 08.09.2011., 29.11.2012., 23.04.2015., 29.10.2015., 23.11.2016., 01.06.2017. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

639.pants. Pieteikuma atstāšana bez virzības

Ja pieteikums neatbilst šā likuma 638.panta otrās un trešās daļas prasībām vai ja no pieteikumam pievienotās pilnvaras vai cita dokumenta neizriet pilnvarojums pārstāvim griezties ar šo pieteikumu tiesā, tiesnesis atstāj pieteikumu bez virzības un iestājas šā likuma 133.pantā paredzētās sekas.

(23.04.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.05.2015.)

640.pants. Pieteikuma izlemšana

Lēmumu par ārvalsts tiesas nolēmuma atzīšanu un izpildīšanu vai lēmumu par pieteikuma noraidīšanu pieņem tiesnesis vienpersoniski uz iesniegtā pieteikuma un tam pievienoto dokumentu pamata 10 dienu laikā pēc lietas ierosināšanas, neaicinot puses.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.04.2015. likumu, kas stājas spēkā 26.05.2015.)

641.pants. Pirmās instances tiesas un apelācijas instances tiesas lēmuma spēkā stāšanās pārsūdzēšana

(1) Par pirmās instances tiesas lēmumu ārvalsts tiesas nolēmuma atzīšanas lietā var iesniegt blakus sūdzību apgabaltiesai, bet apgabaltiesas lēmumu par blakus sūdzību var pārsūdzēt Augstākajā tiesā, iesniedzot blakus sūdzību.

(2) Lietas dalībnieks, kura deklarētā dzīvesvieta, bet, ja tādas nav, — dzīvesvieta vai juridiskā adrese ir Latvijā, šā panta pirmajā daļā minēto blakus sūdzību var iesniegt 30 dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas, bet lietas dalībnieks, kura deklarētā dzīvesvieta, bet, ja tādas nav, — dzīvesvieta vai juridiskā adrese nav Latvijā, — 60 dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas.

(2^1) Padomes regulā Nr. 4/2009 paredzētajos gadījumos lietas dalībnieks, kura deklarētā dzīvesvieta, bet, ja tādas nav, — dzīvesvieta vai juridiskā adrese nav Latvijā, šā panta pirmajā daļā minēto blakus sūdzību var iesniegt 45 dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas.

(3) Pirmās instances tiesas lēmums un apelācijas instances tiesas lēmums stājas likumīgā spēkā pēc tam, kad notecējis tā pārsūdzēšanas termiņš, skaitot no vēlākā lēmuma izsniegšanas datuma, un blakus sūdzība nav iesniegta.

(4) Ja šā panta trešajā daļā minētajā gadījumā nav saņemts attiecīgs apstiprinājums par lēmuma izsniegšanu, lēmums stājas likumīgā spēkā sešus mēnešus pēc tā pasludināšanas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 09.06.2011., 29.11.2012., 30.10.2014. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

642.pants. Apgabaltiesas kompetence

(1) Apgabaltiesai, izskatot blakus sūdzību, ir tiesības:

1) atstāt lēmumu negrozītu, bet sūdzību noraidīt;

2) atcelt lēmumu pilnīgi vai kādā tā daļā un izlemt jautājumu par ārvalsts tiesas nolēmuma atzīšanu;

3) grozīt lēmumu.

(2) Tiesa var pieprasīt no pusēm paskaidrojumus vai arī papildu ziņas no ārvalsts tiesas, kas pieņēmusi nolēmumu.

(2^1) Piemērojot Padomes regulu Nr. 4/2009, blakus sūdzību izskata Padomes regulas Nr. 4/2009 34.pantā noteiktajos termiņos.

(3) Tiesa pēc atbildētāja lūguma var apturēt tiesvedību, ja ārvalsts tiesas nolēmums attiecīgajā ārvalstī ir pārsūdzēts vispārējā kārtībā vai arī nav beidzies termiņš šādai pārsūdzēšanai. Otrajā gadījumā tiesa var noteikt termiņu, kādā iesniedzama sūdzība ārvalsts tiesas nolēmuma pārsūdzēšanai attiecīgajā ārvalstī.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 09.06.2011., 30.10.2014. un 23.04.2015. likumu, kas stājas spēkā 26.05.2015.)

643.pants. Ārvalsts tiesas nolēmuma izpildīšanas nodrošināšana

(1) Pēc pieteicēja pieteikuma tiesnesis vai tiesa lēmumā, ar kuru tiek atzīts ārvalsts tiesas nolēmums, var noteikt šā likuma 138.pantā vai $77.^3$ nodaļā paredzētos pasākumus ārvalsts tiesas nolēmuma izpildīšanas nodrošinājumam.

(2) Šā likuma 641.panta pirmajā daļā minētās blakus sūdzības iesniegšana neaptur tiesneša vai tiesas lēmuma izpildi daļā par ārvalsts tiesas nolēmuma izpildīšanas nodrošinājumu. Blakus sūdzības iesniegšana par tādu lēmumu ārvalsts tiesas nolēmuma atzīšanas lietā, ar kuru atcelts ārvalsts tiesas nolēmuma izpildīšanas nodrošinājums vai mainīts nodrošinājuma līdzeklis, aptur lēmuma izpildi šajā daļā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 07.09.2006. un 08.12.2016. likumu, kas stājas spēkā 04.01.2017. Grozījumi pantā saistībā ar Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu stājas spēkā 18.01.2017. Sk. pārejas noteikumu 121. punktu)

644.pants. Ārvalsts tiesas nolēmuma izpilde

(1) Ārvalsts tiesas nolēmumu, kurš ir izpildāms tā pieņemšanas valstī, pēc tā atzīšanas izpilda šajā likumā noteiktajā kārtībā.

(2) Attiecībā uz sprieduma izpildes pasludināšanas kārtību, kas paredzēta 2007.gada 30.oktobra Lugāno konvencijā par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās, Padomes regulā Nr. 2201/2003,

Padomes regulā Nr. 4/2009 un Eiropas Parlamenta un Padomes 2012.gada 4.jūlija regulā (ES) Nr. 650/2012 par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un publisku aktu akceptēšanu un izpildi mantošanas lietās un par Eiropas mantošanas apliecības izveidi (turpmāk — Eiropas Parlamenta un Padomes regula Nr. 650/2012), piemērojami šā likuma 77.nodaļas noteikumi par ārvalstu tiesas nolēmumu atzīšanu, ciktāl to pieļauj attiecīgās konvencijas un regulu noteikumi.

(3) Gadījumos, kas paredzēti Padomes regulā Nr. 2201/2003, Eiropas Parlamenta un Padomes regulā Nr. 805/2004, Eiropas Parlamenta un Padomes regulā Nr. 861/2007, Eiropas Parlamenta un Padomes regulā Nr. 1896/2006, Padomes regulā Nr. 4/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes regulā Nr. 1215/2012, Eiropas Parlamenta un Padomes regulā Nr. 655/2014 un Padomes regulā (ES) 2019/1111, ārvalstu tiesu nolēmumi ir izpildāmi šajā likumā noteiktajā kārtībā, neprasot ārvalsts tiesas nolēmuma atzīšanu, kā arī ārvalsts tiesas nolēmuma izpildes pasludināšanu.

(4) Ar ārvalsts tiesas nolēmuma izpildi saistītos izdevumus sedz vispārējā kārtībā.

(07.09.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 09.06.2011., 29.11.2012., 30.10.2014., 28.05.2015., 08.12.2016. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022. Grozījums trešajā daļā stājas spēkā 01.08.2022. Sk. pārejas noteikumu 177. punktu)

644.[1] pants. Ārvalsts tiesas nolēmuma izpildes atlikšana, sadalīšana termiņos, izpildes veida vai kārtības grozīšana

(1) Tiesa, kas pieņēmusi lēmumu par ārvalsts tiesas nolēmuma atzīšanu un izpildīšanu, pēc lietas dalībnieka pieteikuma var atlikt ārvalsts tiesas nolēmuma izpildi, sadalīt izpildi termiņos, grozīt izpildes veidu vai kārtību.

(1[1]) Rajona (pilsētas) tiesa, kuras darbības teritorijā izpildāms ārvalsts tiesas nolēmums, par kuru izsniegta Padomes regulas (ES) 2019/1111 36. panta 1. punkta "b" vai "c" apakšpunktā vai 47. panta 1. punkta "a" vai "b" apakšpunktā minētā apliecība, pēc parādnieka pieteikuma saņemšanas, pamatojoties uz minētās regulas 56. panta 4. punktu, var atlikt ārvalsts tiesas nolēmuma izpildi.

(2) Pieteikumu izskata rakstveida procesā, iepriekš par to paziņojot lietas dalībniekiem. Vienlaikus ar paziņojumu tiesa, nosakot termiņu paskaidrojuma iesniegšanai, nosūta lietas dalībniekiem pieteikumu par sprieduma izpildes atlikšanu, sadalīšanu termiņos, tā izpildes veida vai kārtības grozīšanu.

(2[1]) Pieteikumu lietā, kas skar bērnu, izskata tiesas sēdē, iepriekš par to paziņojot pusēm un bāriņtiesai. Pušu neierašanās nav šķērslis pieteikuma izskatīšanai.

(2[2]) Lēmumā par ārvalsts nolēmuma izpildes atlikšanu lietā, kas skar bērnu, tiesa norāda parādnieka un piedzinēja pienākumus laikā, kamēr nolēmuma izpilde atlikta, un, ja nepieciešams, — arī kārtību, kādā atjaunojama saikne starp bērnu un piedzinēju.

(3) Lēmums par ārvalsts tiesas nolēmuma izpildīšanas atlikšanu, sadalīšanu termiņos vai izpildes veida un kārtības grozīšanu izpildāms nekavējoties. Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību. Blakus sūdzības iesniegšana neaptur lēmuma izpildi.

(07.09.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.09.2011., 29.10.2015. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022. 1.[1], 2.[1] un 2.[2] daļa; grozījums pirmajā daļā un trešās daļas jaunā redakcija stājas spēkā 01.08.2022. Sk. pārejas noteikumu 177. punktu)

644.[2] pants. Ar Eiropas Savienības izpildu dokumentiem saistīti izpildes jautājumi

(1) Rajona (pilsētas) tiesa, kuras darbības teritorijā izpildāms attiecīgs ārvalsts tiesas nolēmums, pēc parādnieka pieteikuma, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 805/2004 23.pantu, Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 861/2007 23.pantu, Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 1896/2006 23.pantu, Padomes regulas Nr. 4/2009 21.panta 3.punktu, Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 1215/2012 44. pantu vai Padomes regulas (ES) 2019/1111 56. panta 1. un 2. punktu, ir tiesīga:

1) aizstāt nolēmuma izpildi ar šā likuma 138.pantā paredzētajiem pasākumiem šā nolēmuma izpildīšanas nodrošinājumam;

2) grozīt nolēmuma izpildes veidu vai kārtību;

3) apturēt nolēmuma izpildi.

(2) *(Izslēgta ar 23.04.2015. likumu)*

(3) Šā panta pirmajā daļā minēto pieteikumu izskata tiesas sēdē, iepriekš par to paziņojot lietas dalībniekiem. Šo personu neierašanās nav šķērslis pieteikuma izskatīšanai.

(4) Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību.

(07.09.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 09.06.2011., 30.10.2014., 23.04.2015. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022. Grozījums pirmajā daļā stājas spēkā 01.08.2022. Sk. pārejas noteikumu 177 punktu)

644.[3] pants. Ārvalsts tiesas nolēmuma izpildes atteikšana

(1) Rajona (pilsētas) tiesa, kuras darbības teritorijā izpildāms ārvalsts tiesas nolēmums, kas ir apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu, pēc parādnieka pieteikuma saņemšanas, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 805/2004 21.pantu, var atteikt nolēmuma izpildi.

(2) Rajona (pilsētas) tiesa, kuras darbības teritorijā izpildāms ārvalsts tiesas nolēmums, par kuru izsniegta Padomes regulas Nr. 2201/2003 41.panta 1.punktā vai 42.panta 1.punktā minētā apliecība, pēc lietas dalībnieka pieteikuma saņemšanas, pamatojoties uz minētās regulas 47.pantu, var atteikt nolēmuma izpildi.

(3) Rajona (pilsētas) tiesa, kuras darbības teritorijā izpildāms ārvalsts tiesas nolēmums, par kuru izsniegta Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 861/2007 20.panta 2.punktā minētā apliecība, pēc lietas dalībnieka pieteikuma saņemšanas, pamatojoties uz minētās regulas 22.pantu, var atteikt nolēmuma izpildi.

(4) Rajona (pilsētas) tiesa, kuras darbības teritorijā izpildāms Eiropas maksājuma rīkojums, pēc parādnieka pieteikuma saņemšanas, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 1896/2006 22.pantu, var atteikt nolēmuma izpildi.

(4[1]) Rajona (pilsētas) tiesa, kuras darbības teritorijā izpildāms ārvalsts tiesas nolēmums, par kuru izsniegts Padomes regulas Nr. 4/2009 20.panta 1.punkta "b" apakšpunktā minētais izraksts, pēc parādnieka pieteikuma saņemšanas, pamatojoties uz minētās regulas 21.panta 2.punktu, var atteikt nolēmuma izpildi.

(4[2]) Rajona (pilsētas) tiesa, kuras darbības teritorijā izpildāms ārvalsts tiesas nolēmums, par kuru izsniegta Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 1215/2012 53. vai 60.pantā minētā apliecība, pēc parādnieka pieteikuma saņemšanas, pamatojoties uz minētās regulas 46.pantu, var atteikt nolēmuma izpildi.

(4[3]) Rajona (pilsētas) tiesa, kuras darbības teritorijā veicama ar ārvalsts tiesas nolēmumu noteiktā aizsardzības pasākuma izpildes kontrole, pēc personas pieteikuma saņemšanas, pamatojoties uz Padomes regulas Nr. 606/2013 13.pantu, var atteikt nolēmuma izpildi.

(4[4]) Rajona (pilsētas) tiesa, kuras darbības teritorijā izpildāms ārvalsts tiesas nolēmums, par kuru izsniegta Padomes regulas (ES) 2019/1111 36. panta 1. punkta "b" vai "c" apakšpunktā vai 47. panta 1. punkta "a" vai "b" apakšpunktā minētā apliecība, vai ārvalsts iestādes izdots publisks akts vai apstiprināta vienošanās, par kuru izdota Padomes regulas (ES) 2019/1111 66. panta 1. punkta "b" apakšpunktā minētā apliecība, pēc parādnieka pieteikuma saņemšanas, pamatojoties uz minētās regulas 41., 50. pantu, 56. panta 6. punktu vai 68. panta 3. punktu, var atteikt attiecīgi nolēmuma, publiskā akta vai vienošanās izpildi.

(5) Pieteikums tiek izskatīts tiesas sēdē, iepriekš par to paziņojot lietas dalībniekiem. Šo personu neierašanās nav šķērslis pieteikuma izskatīšanai.

(6) Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību.

(05.02.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 09.06.2011., 30.10.2014. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022. 4.[4] daļa un grozījums piektajā daļā stājas spēkā 01.08.2022. Sk. pārejas noteikumu 177. punktu)

644.[4] pants. Pieteikuma iesniegšana par ārvalsts tiesas nolēmuma, Eiropas Savienības izpildu dokumenta izpildes atlikšanu, sadalīšanu termiņos, izpildes veida vai kārtības grozīšanu, izpildes apturēšanu vai

atteikšanu

(1) Šā likuma 644.[1], 644.[2] un 644.[3] pantā minētajā pieteikumā norāda:

1) tās tiesas nosaukumu, kurai pieteikums iesniegts;

1[1]) pieteicēja vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja tāda nav, — citus identifikācijas datus) un adresi saziņai ar tiesu; juridiskajai personai — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi. Ja pieteicējs piekrīt elektroniskajai saziņai ar tiesu, norāda arī elektroniskā pasta adresi un, ja tas ir reģistrējies tiešsaistes sistēmā saziņai ar tiesu, ietver arī norādi par reģistrēšanos;

1[2]) atbildētāja (piedzinēja) vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja tāda nav, tad citus identifikācijas datus), deklarēto dzīvesvietu un deklarācijā norādīto papildu adresi, bet, ja tādas nav, — dzīvesvietu; juridiskajai personai — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;

2) *(izslēgts ar 29.11.2012. likumu)*;

3) pieteikuma priekšmetu un apstākļus, uz kuriem pieteikums pamatots;

4) pieteicēja lūgumu;

5) pārstāvja elektroniskā pasta adresi un, ja tas ir reģistrējies tiešsaistes sistēmā saziņai ar tiesu, ietver arī norādi par reģistrēšanos, ja pieteikumu iesniedz pārstāvis, kura adrese saziņai ar tiesu ir Latvijā, un viņš piekrīt elektroniskai saziņai ar tiesu. Ja pieteicēja pārstāvja adrese ir ārpus Latvijas, papildus norāda elektroniskā pasta adresi vai paziņo par savas dalības reģistrēšanu tiešsaistes sistēmā;

6) pievienoto dokumentu sarakstu;

7) pieteikuma sastādīšanas laiku.

(2) Pieteikumam pievieno:

1) pienācīgi apliecinātu ārvalsts tiesas nolēmumu;

2) attiecīgajos gadījumos — ārvalsts tiesas vai kompetentās iestādes izsniegtu Eiropas Savienības izpildu dokumentu;

3) citus dokumentus, uz kuriem pamatots pieteicēja pieteikums;

4) pieteikuma un noteiktā kārtībā apliecinātu šīs daļas 1., 2. un 3.punktā minēto dokumentu tulkojumu valsts valodā.

(3) Pieteikumu paraksta pieteicējs vai tā pārstāvis. Ja pieteikumu parakstījis pieteicēja pārstāvis, pieteikumam pievieno pilnvaru vai citu dokumentu, kas apliecina pilnvarojumu griezties ar šo pieteikumu tiesā.

(4) Neparakstītu pieteikumu uzskata par neiesniegtu un nosūta atpakaļ iesniedzējam.

(5) Tiesnesis pieņem lēmumu par atteikšanos pieņemt pieteikumu, ja tam nav pievienota pilnvara vai cits dokuments, kas apliecina pārstāvja pilnvarojumu griezties ar šo pieteikumu tiesā. Lēmums nav pārsūdzams.

(07.09.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.2009., 09.06.2011., 29.11.2012., 23.04.2015., 23.11.2016., 01.06.2017., 11.11.2021. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

644.[5] pants. Iesniegtā pieteikuma par ārvalsts tiesas nolēmuma — Eiropas Savienības izpildu dokumenta — izpildes atlikšanu, sadalīšanu termiņos, izpildes veida vai kārtības grozīšanu, izpildes apturēšanu vai atteikšanu atstāšana bez virzības

Ja saskaņā ar šā likuma 644.[1], 644.[2] vai 644.[3] pantu iesniegtais pieteikums neatbilst šā likuma 644.[4] panta pirmās un otrās daļas prasībām vai ja no pieteikumam pievienotās pilnvaras vai cita dokumenta neizriet pilnvarojums pārstāvim griezties ar šo pieteikumu tiesā, tiesnesis atstāj pieteikumu bez virzības un iestājas šā likuma 133.pantā paredzētās sekas.

(23.04.2015. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

77.[1] nodaļa
Lietas par atzinuma sniegšanu ārvalsts tiesai par bērna pārvietošanas pāri robežai uz ārvalsti vai aizturēšanas ārvalstī tiesiskumu

(Nodaļa 07.09.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.10.2006. Nodaļas nosaukums 14.12.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.01.2018. Sk. pārejas noteikumu 135. punktu)

644.[6] pants. Lietu izskatīšanas kārtība

Lietas par atzinuma sniegšanu ārvalsts tiesai par bērna, kura dzīvesvieta ir Latvijā, pārvietošanas pāri robežai uz ārvalsti vai aizturēšanas ārvalstī tiesiskumu tiek izskatītas saskaņā ar šīs nodaļas noteikumiem, ievērojot šā likuma vispārīgos noteikumus.

(14.12.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.01.2018.)

644.[7] pants. Pieteikums par atzinuma sniegšanu ārvalsts tiesai lietā par bērna pārvietošanas pāri robežai uz ārvalsti vai aizturēšanas ārvalstī tiesiskumu

(1) Ja ārvalsts tiesa izskata lietu par prettiesiski uz šo ārvalsti pārvietota vai tajā aizturēta bērna atgriešanos Latvijā, pēc šīs tiesas pieprasījuma persona, kuras tiesības īstenot aizgādību vai aizbildnību ir aizskartas, kā arī bāriņtiesa vai prokurors var iesniegt tiesai pieteikumu par atzinuma sniegšanu ārvalsts tiesai par bērna pārvietošanas no Latvijas pāri robežai uz ārvalsti vai aizturēšanas ārvalstī tiesiskumu. Šajā daļā minēto pieteikumu var iesniegt, ja attiecīgā ārvalsts, kuras tiesa izskata lietu par prettiesiski uz šo ārvalsti pārvietota vai tajā aizturēta bērna atgriešanos Latvijā, ir 1980. gada 25. oktobra Hāgas konvencijas par starptautiskās bērnu nolaupīšanas civiltiesiskajiem aspektiem vai 1996. gada 19. oktobra Hāgas konvencijas par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, atzīšanu, izpildi un sadarbību attiecībā uz vecāku atbildību un bērnu aizsardzības pasākumiem līgumslēdzēja valsts.

(1[1]) Šā panta pirmajā daļā minēto pieteikumu persona, kuras tiesības īstenot aizgādību vai aizbildnību ir aizskartas, kā arī bāriņtiesa vai prokurors var iesniegt tiesai arī tad, ja nav saņemts ārvalsts tiesas pieprasījums, bet minētā persona, bāriņtiesa vai prokurors uzskata, ka šāda atzinuma sniegšana ārvalsts tiesai ir lietderīga.

(2) Lietas par atzinuma sniegšanu ārvalsts tiesai lietā par bērna prettiesisku pārvietošanu pāri robežai uz ārvalsti vai aizturēšanu ārvalstī, ja bērna dzīvesvieta ir Latvijā, tiek izskatītas Rīgas pilsētas tiesā.

(2[1]) *(Izslēgta ar 30.10.2014. likumu)*

(3) Pieteikumā norāda:

1) tās tiesas nosaukumu, kurai pieteikums iesniegts;

2) pieteicēja vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja tāda nav, — citus identifikācijas datus), deklarēto dzīvesvietu un deklarācijā norādīto papildu adresi, bet, ja tādas nav, — dzīvesvietu, kā arī adresi Latvijā saziņai ar tiesu, lai saņemtu tiesas dokumentus. Ja pieteicējs piekrīt elektroniskajai saziņai ar tiesu, norāda arī elektroniskā pasta adresi un, ja tas ir reģistrējies tiešsaistes sistēmā saziņai ar tiesu, ietver arī norādi par reģistrēšanos;

3) prettiesiski pārvietotā vai aizturētā bērna vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja tāda nav, dzimšanas datus) un citas ziņas par bērnu, kā arī ziņas par bērna iespējamo atrašanās vietu un tās personas identitāti, ar kuru kopā bērns varētu atrasties;

4) atbildētāja vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja tāda nav, citus identifikācijas datus), deklarēto dzīvesvietu un deklarācijā norādīto papildu adresi, kā arī dzīvesvietu, ja tā atšķiras no deklarētās dzīvesvietas un deklarācijā norādītās papildu adreses vai ziņas par tā atrašanās vietu;

5) apstākļus, kas apstiprina pieteicēja aizgādības vai aizbildnības tiesības;

6) apstākļus, kas apstiprina bērna prettiesiskas pārvietošanas vai aizturēšanas faktu un civiltiesiskos aspektus;

7) pieteicēja lūgumu;

8) pievienoto dokumentu sarakstu;

9) pieteikuma sastādīšanas laiku.

(4) Pieteikumam pievieno dokumentus, uz kuriem tas pamatots, un ārvalsts tiesas pieprasījumu, ja tāds ir.

(5) Pieteikumu paraksta pieteicējs vai viņa pārstāvis. Ja pieteikumu iesniedz pieteicēja pārstāvis, pieteikumam pievienojama pilnvara vai cits dokuments, kas apliecina pilnvarojumu griezties ar šo pieteikumu tiesā. Ja pieteicēja pārstāvja adrese ir ārpus Latvijas, papildus norāda elektroniskā pasta adresi vai paziņo par savas dalības reģistrēšanu tiešsaistes sistēmā.

(6) Neparakstītu pieteikumu uzskata par neiesniegtu un nosūta atpakaļ iesniedzējam.

(7) Tiesnesis pieņem lēmumu par atteikšanos pieņemt pieteikumu, ja tam nav pievienota pilnvara vai cits dokuments, kas apliecina pārstāvja pilnvarojumu griezties ar šo pieteikumu tiesā. Lēmums nav pārsūdzams.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 04.08.2011., 29.11.2012., 30.10.2014., 23.04.2015., 23.11.2016., 01.06.2017., 14.12.2017., 11.11.2021. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 01.08.2022.)

644.[8] pants. Pieteikuma atstāšana bez virzības

Ja pieteikums neatbilst šā likuma 644.[7] panta trešās un ceturtās daļas prasībām vai ja no pieteikumam pievienotās pilnvaras vai cita dokumenta neizriet pilnvarojums pārstāvim griezties ar šo pieteikumu tiesā, tiesa atstāj pieteikumu bez virzības un iestājas šā likuma 133.pantā paredzētās sekas.

(23.04.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.05.2015.)

644.[9] pants. Pieteikuma izskatīšana

(1) Pieteikumu izskata tiesas sēdē 15 dienu laikā pēc lietas ierosināšanas, piedaloties pieteikuma iesniedzējam un attiecīgās bāriņtiesas pārstāvim. Bāriņtiesai ir šā likuma 88.panta otrajā daļā noteiktās lietas dalībnieka tiesības.

(2) Par tiesas sēdi paziņo atbildētājam. Šīs personas neierašanās nav šķērslis pieteikuma izskatīšanai.

(3) Tiesa pieņem lēmumu, ar kuru sniedz ārvalsts tiesai atzinumu par bērna pārvietošanas no Latvijas pāri robežai uz ārvalsti vai aizturēšanas ārvalstī tiesiskumu.

(4) Ja tiesa konstatē, ka bērns atrodas Latvijā, tā pieņem lēmumu par pieteikuma atstāšanu bez izskatīšanas.

(5) Izskatot pieteikumu, tiesa pēc savas iniciatīvas pieprasa pierādījumus.

(6) *(Izslēgta ar 14.12.2017. likumu)*

(7) Tiesas lēmums stājas spēkā nekavējoties un nav pārsūdzams.

(04.08.2011. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012., 14.12.2017. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

644.[10] pants. Apgabaltiesas kompetence

(Izslēgts ar 14.12.2017. likumu, kas stājas spēkā 15.01.2018.)

644.[11] pants. Rīcība pēc lēmuma pieņemšanas

(1) Tiesa pieņemto lēmumu, ar kuru ārvalsts tiesai sniegts atzinums par bērna pārvietošanas no Latvijas pāri robežai uz ārvalsti vai aizturēšanas ārvalstī tiesiskumu, iesniedz Tieslietu ministrijai, ja pieprasījums par bērna atgriešanos Latvijā ārvalstij ir iesniegts ar Tieslietu ministrijas starpniecību.

(2) *(Izslēgta ar 12.06.2009. likumu)*

(3) Tiesa pēc savas iniciatīvas vai Tieslietu ministrija pievieno tiesas dokumentiem informāciju par Latvijas normatīvo aktu noteikumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.06.2009., 14.12.2017. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

644.[12] pants. Ārvalsts tiesas vai kompetentās iestādes pieņemta nolēmuma par bērna neatgriešanos sekas

(1) Ārvalsts tiesas vai kompetentās iestādes nolēmums un citi dokumenti par bērna neatgriešanos Latvijā, kas pieņemti, pamatojoties uz 1980.gada 25.oktobra Hāgas konvencijas par starptautiskās bērnu nolaupīšanas civiltiesiskajiem aspektiem 13.pantu, saskaņā ar Padomes regulas (ES) 2019/1111 29. panta 3. punktu Latvijā var tikt iesniegti tiesai ar Tieslietu ministrijas starpniecību.

(2) Tieslietu ministrija, saņēmusi šā panta pirmajā daļā minētos dokumentus, tos nosūta tiesai, kuras lietvedībā atrodas lieta izskatīšanai pēc būtības, informējot attiecīgo bāriņtiesu par ārvalsts tiesas vai kompetentās iestādes lēmumu.

(3) *(Izslēgta no 01.08.2022. ar 16.06.2022. likumu. Sk. pārejas noteikumu 177. punktu)*

(04.08.2011. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012., 30.10.2014., 14.12.2017. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022. Grozījums pirmajā un otrajā daļā stājas spēkā 01.08.2022. Sk. pārejas noteikumu 177. punktu)

77.[2] nodaļa
Lietas par bērna prettiesisku pārvietošanu pāri robežai uz Latviju vai aizturēšanu Latvijā

(Nodaļa 07.09.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.10.2006.)

644.[13] pants. Lietu izskatīšanas kārtība

Lietas par bērna prettiesisku pārvietošanu pāri robežai uz Latviju vai aizturēšanu Latvijā, ja bērna dzīvesvieta ir citā valstī, tiek izskatītas saskaņā ar šīs nodaļas noteikumiem, ievērojot šā likuma vispārīgos noteikumus.

644.[14] pants. Lietu piekritība

(1) Lietas par bērna prettiesisku pārvietošanu pāri robežai uz Latviju vai aizturēšanu Latvijā, ja bērna dzīvesvieta ir citā valstī, tiek izskatītas Rīgas pilsētas tiesā.

(2) *(Izslēgta ar 30.10.2014. likumu)*

(3) Ja lietā par bērna prettiesisku pārvietošanu pāri robežai uz Latviju vai aizturēšanu Latvijā puses noslēdz izlīgumu, Rīgas pilsētas tiesai ir piekritība apstiprināt minēto izlīgumu arī daļā par aizgādības un saskarsmes tiesībām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012., 30.10.2014., 14.12.2017., 16.06.2022. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 01.08.2022.)

644.[15] pants. Pieteikums par bērna atgriešanos valstī, kurā ir viņa dzīvesvieta

(1) Lai nodrošinātu prettiesiski uz Latviju pārvietota vai Latvijā aizturēta bērna atgriešanos valstī, kurā ir viņa dzīvesvieta, persona, kuras tiesības īstenot aizgādību vai aizbildnību ir aizskartas, var iesniegt tiesai pieteikumu par bērna atgriešanos valstī, kurā ir viņa dzīvesvieta, ja attiecīgā valsts ir 1980.gada 25.oktobra Hāgas konvencijas par starptautiskās bērnu nolaupīšanas civiltiesiskajiem aspektiem vai 1996.gada 19.oktobra Hāgas konvencijas par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, atzīšanu, izpildi un sadarbību attiecībā uz vecāku atbildību un bērnu aizsardzības pasākumiem līgumslēdzēja valsts.

(2) Šā panta pirmajā daļā minēto pieteikumu var iesniegt tiesai arī kompetentās iestādes, lai piemērotu 1980.gada 25.oktobra Hāgas konvenciju par starptautiskās bērnu nolaupīšanas civiltiesiskajiem aspektiem, 1996.gada 19.oktobra Hāgas konvenciju par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, atzīšanu, izpildi un sadarbību attiecībā uz vecāku atbildību un bērnu aizsardzības pasākumiem vai Padomes regulu (ES) 2019/1111.

(3) Pieteikumā norāda:

1) tās tiesas nosaukumu, kurai pieteikums iesniegts;

2) pieteicēja vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja tāda nav, — citus identifikācijas datus), deklarēto dzīvesvietu un deklarācijā norādīto papildu adresi, bet, ja tādas nav, — dzīvesvietu vai ziņas par viņa atrašanās vietu, kā arī adresi Latvijā saziņai ar tiesu, lai saņemtu tiesas dokumentus. Ja pieteicējs piekrīt elektroniskajai saziņai ar tiesu, norāda arī elektroniskā pasta adresi un, ja tas ir reģistrējies tiešsaistes sistēmā saziņai ar tiesu, ietver arī norādi par reģistrēšanos;

3) prettiesiski pārvietotā vai aizturētā bērna vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja tāda nav, citus identifikācijas datus) un citas ziņas par bērnu, kā arī ziņas par bērna iespējamo atrašanās vietu un tās personas identitāti, ar kuru kopā bērns varētu atrasties;

4) atbildētāja vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja tāda nav, citus identifikācijas datus), deklarēto dzīvesvietu un deklarācijā norādīto papildu adresi, kā arī dzīvesvietu, ja tā atšķiras no deklarētās dzīvesvietas un deklarācijā norādītās papildu adreses vai ziņas par tā atrašanās vietu;

5) apstākļus, kas apstiprina attiecīgās personas aizgādības vai aizbildnības tiesības uz bērnu;

6) apstākļus, kas apstiprina bērna prettiesiskas pārvietošanas vai aizturēšanas faktu un civiltiesiskos aspektus;

7) pieteicēja lūgumu;

7^1) vai pieteicējs vai viņa pārstāvis piedalīsies lēmuma par bērna atgriešanos valstī, kurā ir viņa dzīvesvieta, labprātīgā izpildē Latvijas teritorijā;

7^2) pieteicēja viedokli par iespēju izmantot mediāciju jautājuma par bērna atgriešanos vai neatgriešanos valstī, kurā ir viņa dzīvesvieta, risināšanai;

7^3) vai ārvalsts tiesā ir celta prasība izskatīt lietu par aizgādības tiesībām pēc būtības, un šādas ārvalsts tiesas nosaukumu un adresi;

8) pievienoto dokumentu sarakstu;

9) pieteikuma sastādīšanas laiku.

(4) Pieteikumam pievieno:

1) dokumentus, uz kuriem tas pamatots;

2) attiecīgās ārvalsts kompetento iestāžu apliecinātu informāciju par tiesisko regulējumu valstī, kurā ir bērna dzīvesvieta;

3) pieteikuma un noteiktā kārtībā apliecinātu šīs daļas 1. un 2.punktā minēto dokumentu tulkojumu valsts valodā.

(5) Pieteikumu paraksta pieteicējs vai viņa pārstāvis. Ja pieteikumu iesniedz pieteicēja pārstāvis, pieteikumam pievieno pilnvaru vai citu dokumentu, kas apliecina pilnvarojumu griezties ar šo pieteikumu tiesā. Ja pieteicēja pārstāvja adrese ir ārpus Latvijas, papildus norāda elektroniskā pasta adresi vai paziņo par savas dalības reģistrēšanu tiešsaistes sistēmā.

(6) Neparakstītu pieteikumu uzskata par neiesniegtu un nosūta atpakaļ iesniedzējam.

(7) Tiesnesis pieņem lēmumu par atteikšanos pieņemt pieteikumu, ja tam nav pievienota pilnvara vai cits

dokuments, kas apliecina pārstāvja pilnvarojumu griezties ar šo pieteikumu tiesā. Lēmums nav pārsūdzams.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 04.08.2011., 29.11.2012., 23.04.2015., 23.11.2016., 01.06.2017., 11.11.2021. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022. Grozījums otrajā daļā un trešās daļas 7.^{2} un 7.^{3} punkts stājas spēkā 01.08.2022. Sk. pārejas noteikumu 177. punktu)

644.^{16} pants. Pieteikuma atstāšana bez virzības

(1) Ja pieteikums neatbilst šā likuma 644.^{15} panta pirmās, otrās, trešās un ceturtās daļas prasībām vai ja no pieteikumam pievienotās pilnvaras vai cita dokumenta neizriet pilnvarojums pārstāvim griezties ar šo pieteikumu tiesā, tiesa atstāj pieteikumu bez virzības tikai tādā gadījumā, ja dokumentu vai nepieciešamo ziņu trūkums būtiski ietekmē pieteikuma izskatīšanas iespējamību.

(2) Ja tiesa atbilstoši šā panta pirmajai daļai atstāj pieteikumu bez virzības, iestājas šā likuma 133.pantā paredzētās sekas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.04.2015. likumu, kas stājas spēkā 26.05.2015.)

644.^{17} pants. Atbildētāja un bērna meklēšana

(1) Ja atbildētāja vai prettiesiski uz Latviju pārvietota vai Latvijā aizturēta bērna dzīvesvieta vai atrašanās vieta nav zināma, bet ir pamats uzskatīt, ka bērns atrodas Latvijā, tiesnesis pēc šā likuma 644.^{15} pantā minētā pieteikuma saņemšanas pieņem lēmumu par atbildētāja vai bērna meklēšanu ar policijas palīdzību.

(2) Tiesa aptur tiesvedību, ja pieņemts lēmums par atbildētāja vai bērna meklēšanu ar policijas palīdzību.

(3) Tiesvedība tiek apturēta, līdz atbildētājs vai bērns tiek atrasts.

(04.08.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.10.2011.)

644.^{18} pants. Tiesas rīcība pēc lietas ierosināšanas

(1) Tiesa paziņo Tieslietu ministrijai par lietas ierosināšanu. Tieslietu ministrija par to informē tās valsts kompetento iestādi, kurā ir bērna dzīvesvieta, lai piemērotu 1980.gada 25.oktobra Hāgas konvenciju par starptautiskās bērnu nolaupīšanas civiltiesiskajiem aspektiem, 1996.gada 19.oktobra Hāgas konvenciju par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, atzīšanu, izpildi un sadarbību attiecībā uz vecāku atbildību un bērnu aizsardzības pasākumiem, Padomes regulu Nr. 2201/2003 vai Padomes regulu (ES) 2019/1111.

(2) Ja pieteikums ir pamatots ar attiecīgās ārvalsts kompetentās iestādes pieņemtu lēmumu par bērna atgriešanos, tiesa papildus var tieši informēt arī attiecīgās ārvalsts kompetento iestādi, kas pieņēmusi lēmumu par bērna atgriešanos attiecīgajā valstī.

(3) Tiesas dokumentus un tiesas pavēsti atbildētājam nosūta šā likuma 56. pantā noteiktajā kārtībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.06.2009., 29.11.2012., 11.11.2021. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022. Grozījums pirmajā daļā stājas spēkā 01.08.2022. Sk. pārejas noteikumu 177. punktu)

644.^{18A} pants. Pagaidu lēmums

(1) Tiesa pēc puses lūguma vai savas iniciatīvas pieņem pagaidu lēmumu, ar kuru līdz lēmuma taisīšanai lietā par bērna prettiesisku pārvietošanu pāri robežai uz Latviju vai aizturēšanu Latvijā, nosaka aizliegumu bērna izvešanai no valsts. Tiesa lēmumu nekavējoties pēc tā pieņemšanas nosūta Valsts policijai un Valsts robežsardzei uz to norādītajām elektroniskā pasta adresēm.

(1^{1}) Tiesa pēc puses lūguma var pieņemt pagaidu lēmumu, lai līdz lēmuma taisīšanai lietā par bērna prettiesisku pārvietošanu pāri robežai uz Latviju vai aizturēšanu Latvijā nodrošinātu bērna un pieteikuma iesniedzēja saskarsmi, ja tas ir bērna interesēs.

(2) Lūgumu par pagaidu lēmumu izskata rakstveida procesā un lēmumu pieņem rezolūcijas veidā vienas darba dienas laikā no lūguma saņemšanas dienas. Tiesas lēmums nav pārsūdzams.

(2[1]) Ja tiesa atzīst par nepieciešamu noskaidrot papildu apstākļus lūguma par saskarsmi izlemšanai, tiesa lūgumu par saskarsmi izlemj ne vēlāk kā tiesas sēdē, skatot lietu par bērna prettiesisku pārvietošanu pāri robežai uz Latviju vai aizturēšanu Latvijā

(3) Pagaidu lēmums zaudē spēku, kad tas tiek atcelts vai kad lietā par bērna prettiesisku pārvietošanu pāri robežai uz Latviju vai aizturēšanu Latvijā stājas spēkā lēmums par bērna atgriešanos vai neatgriešanos valstī, kurā ir viņa dzīvesvieta, vai lēmums, ar kuru izbeigta tiesvedība lietā. Tiesa šajā lēmumā var noteikt, ka aizliegums bērna izvešanai no valsts, izņemot izvešanu uz valsti, kurā ir bērna pastāvīgā dzīvesvieta, ir spēkā arī pēc tam, kad stājas spēkā lēmums par bērna atgriešanos vai neatgriešanos valstī, kurā ir viņa dzīvesvieta, vai lēmums, ar kuru izbeigta tiesvedība lietā, bet ne ilgāk kā līdz lēmuma izpildei. Kad lēmums par aizliegumu bērna izvešanai no valsts ir zaudējis spēku, tiesa par to nekavējoties paziņo Valsts policijai un Valsts robežsardzei.

(4) Izņēmuma gadījumā, ja būtiski mainījušies apstākļi un tas ir bērna interesēs, puse pēc pagaidu lēmuma pieņemšanas var lūgt tiesu atcelt pagaidu lēmumu. Ja tiesa nekonstatē pamatu pagaidu lēmuma atcelšanai, tā pieņem lēmumu par atteikšanos pieņemt pieteikumu. Tiesa lēmumu par atteikšanos pieņemt pieteikumu pieņem rezolūcijas veidā, un tas nav pārsūdzams.

(11.11.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2022. un 06.06.2024. likumu, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

644.[19] pants. Pieteikuma izskatīšana

(1) Pieteikumu izskata tiesas sēdē 15 dienu laikā pēc lietas ierosināšanas, piedaloties pusēm. Tiesas sēdē uzaicina piedalīties bāriņtiesas pārstāvi, kā arī noskaidro bērna viedokli, ja bērns ir spējīgs to formulēt, ņemot vērā viņa vecumu un brieduma pakāpi. Bāriņtiesai ir šā likuma 88.panta otrajā daļā noteiktās lietas dalībnieka tiesības.

(2) Ja atbildētājs bez attaisnojoša iemesla neierodas pēc tiesas uzaicinājuma, viņu var atvest uz tiesu piespiedu kārtā.

(3) Ja viena no pusēm dzīvo tālu vai cita iemesla dēļ nevar ierasties pēc tiesas uzaicinājuma, tiesa var atzīt, ka lietas izskatīšanai pietiek ar šīs puses rakstveida paskaidrojumiem vai tās pārstāvja piedalīšanos.

(4) Izskatot pieteikumu, tiesa pēc savas iniciatīvas pieprasa pierādījumus, izmantojot atbilstošākās procesuālās iespējas, kā arī ātrāko pierādījumu iegūšanas veidu.

(5) Ja tiesa konstatē, ka bērns atrodas ārvalstī, tā var pieņemt lēmumu par pieteikuma atstāšanu bez izskatīšanas.

(6) Ja tiesa konstatē, ka bērns ir prettiesiski pārvietots uz Latviju vai aizturēts Latvijā, tā pieņem lēmumu par bērna atgriešanos valstī, kurā ir viņa dzīvesvieta.

(7) Tiesa pieņem lēmumu par bērna atgriešanos vai neatgriešanos valstī, kurā ir viņa dzīvesvieta, piemērojot 1980.gada 25.oktobra Hāgas konvencijas par starptautiskās bērnu nolaupīšanas civiltiesiskajiem aspektiem, Padomes regulas Nr. 2201/2003 vai Padomes regulas (ES) 2019/1111 noteikumus.

(8) Lietas izskatīšanas gaitā tiesa cenšas puses samierināt, kā arī piedāvā strīdu atrisināt, izmantojot mediāciju, ja tiesa uzskata, ka konkrētajā lietā strīdu ir iespējams risināt, izmantojot mediāciju. Tiesa arī noskaidro, vai ārvalsts tiesā ir celta prasība izskatīt lietu par aizgādības tiesībām pēc būtības, un lietas dalībnieku viedokli par iespējamā lēmuma par bērna atgriešanos valstī, kurā ir viņa dzīvesvieta, labprātīgas izpildes pasākumiem.

(9) Taisot lēmumu par bērna atgriešanos valstī, kurā ir viņa dzīvesvieta, tiesa norāda termiņu lēmuma labprātīgai izpildei un, ja iespējams, lēmuma labprātīgas izpildes kārtību. Termiņu lēmuma labprātīgai izpildei nosaka ne garāku par 30 dienām no lēmuma spēkā stāšanās dienas. Tiesa lēmumā brīdina atbildētāju — ja lēmums netiks izpildīts labprātīgi, tiks piemērots naudas sods un veikta piespiedu izpilde šajā likumā noteiktajā kārtībā, kā arī var tikt izlemts jautājums par kriminālprocesa uzsākšanu.

(10) Tiesa lēmumā uzliek atbildētājam par pienākumu nekavējoties ziņot Tieslietu ministrijai, ja viņš līdz nolēmuma izpildei maina savu dzīvesvietu vai atrašanās vietu vai tiek mainīta bērna atrašanās vieta.

(11) Tiesa pēc puses lūguma vai savas iniciatīvas lēmumā par bērna atgriešanos valstī, kurā ir viņa dzīvesvieta, pamatojoties uz Padomes regulas (ES) 2019/1111 27. panta 5. punktu, var iekļaut pagaidu pasākumus.

(12) Ja tiesa saskaņā ar šā likuma 644.[18A] panta trešo daļu ir noteikusi, ka aizliegums bērna izvešanai no valsts ir

spēkā arī pēc tam, kad stājas spēkā lēmums par bērna atgriešanos vai neatgriešanos valstī, kurā ir viņa dzīvesvieta, vai lēmums, ar kuru izbeigta tiesvedība lietā, bet ne ilgāk kā līdz lēmuma izpildei, tad tiesa lēmumā uzliek par pienākumu pieteicējam nekavējoties paziņot tiesai, kad lēmums ir labprātīgi izpildīts.

(04.08.2011. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021., 16.06.2022. un 06.06.2024. likumu, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

644.[20] pants. Lēmuma spēkā stāšanās un pārsūdzēšana

(1) Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību. Ja lēmums pieņemts bez lietas dalībnieka klātbūtnes, termiņu sūdzības iesniegšanai skaita no lēmuma izsniegšanas dienas.

(2) Pirmās instances tiesas lēmums stājas likumīgā spēkā pēc tam, kad notecējis termiņš tā pārsūdzēšanai.

(04.08.2011. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

644.[21] pants. Apgabaltiesas kompetence

(1) Apgabaltiesa blakus sūdzību izskata 15 dienu laikā pēc apelācijas tiesvedības ierosināšanas. Apgabaltiesai, izskatot blakus sūdzību, ir tiesības:

1) atstāt lēmumu negrozītu, bet sūdzību noraidīt;

2) atcelt lēmumu un izlemt jautājumu pēc būtības.

(2) Lēmums stājas spēkā un ir izpildāms nekavējoties.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 04.08.2011. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2011.)

644.[22] pants. Rīcība pēc lēmuma pieņemšanas

Tiesa pieņemto lēmumu par bērna neatgriešanos valstī, kurā ir viņa dzīvesvieta, un citus lietas materiālus iesniedz Tieslietu ministrijai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.06.2009. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

77.[3] nodaļa. Lietas par Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu

(Nodaļa 08.12.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.01.2017. Nodaļa stājas spēkā 18.01.2017. Sk. pārejas noteikumu 121. punktu)

644.[23] pants. Lietas par Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu piekritība

(1) Pieteikumu par Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma izdošanu iesniedz tiesā, kurā ceļama nodrošināmā prasība, vai tiesā, kuras lietvedībā atrodas lieta izskatīšanai pēc būtības.

(2) Ja Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 6.panta 2.punktā minētajā gadījumā lieta pēc būtības ir piekritīga ārvalsts tiesai, pieteikumu par Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma izdošanu iesniedz rajona (pilsētas) tiesā pēc atbildētāja deklarētās dzīvesvietas vai dzīvesvietas.

(3) Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 6.panta 4.punktā minētajā gadījumā prasītājs pieteikumu par Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma izdošanu var iesniegt pēc savas izvēles jebkurā rajona (pilsētas) tiesā, kas atrodas tās apgabaltiesas darbības teritorijā, pie kuras pastāv zvērināts notārs, kas taisījis attiecīgo notariālo aktu.

(08.12.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.01.2017. Pants stājas spēkā 18.01.2017. Sk. pārejas noteikumu 121. punktu)

644.[24] pants. Pieteikums par Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma izdošanu

(1) Papildus Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 8.pantā minētajam pieteikumam pievieno dokumentu, kas apstiprina valsts nodevas samaksu likumā noteiktajā kārtībā un apmērā, izņemot gadījumu, kad pieteikums iesniegts un samaksa veikta tiešsaistes sistēmā.

(2) Pieteikumu paraksta prasītājs vai viņa pārstāvis. Ja pieteikumu parakstījis pārstāvis, pieteikumam pievienojama pilnvara vai cits dokuments, kas apliecina pārstāvja pilnvarojumu griezties ar pieteikumu tiesā.

(3) Neparakstītu pieteikumu uzskata par neiesniegtu un nosūta atpakaļ iesniedzējam.

(08.12.2016. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

644.[25] pants. Ziņas par atbildētāja naudas līdzekļiem (kontiem) kredītiestādē

(1) Ja prasītājs saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 14.panta 1. un 2.punktu lūdz tiesu iegūt ziņas par atbildētāja naudas līdzekļiem (kontiem) kredītiestādē, prasītājs papildus šā likuma 644.[24] panta pirmajā daļā minētajam pievieno dokumentu, kas apliecina ar ziņu iegūšanu saistīto izdevumu samaksu.

(2) Ja prasītāja lūgums iegūt ziņas par atbildētāja naudas līdzekļiem (kontiem) kredītiestādē atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 14.panta 3.punktā minētajām prasībām, tiesa apmierina prasītāja lūgumu.

(3) Lai iegūtu šā panta pirmajā daļā minētās ziņas, tiesa nosūta kredītiestādēm lūgumu sniegt ziņas par atbildētāja naudas līdzekļiem (kontiem) kredītiestādē.

(4) Kredītiestāde nekavējoties, bet ne vēlāk kā trešajā dienā no tiesas lūguma saņemšanas dienas, nosūta tiesai ziņas par atbildētāja naudas līdzekļiem (kontiem) attiecīgajā kredītiestādē.

(5) Šā panta trešajā daļā minēto lūgumu sniegt ziņas par atbildētāja naudas līdzekļiem (kontiem) kredītiestādē ārvalstī tiesa nosūta ārvalsts informācijas iestādei Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 29.pantā noteiktajā kārtībā.

(6) Ja tiesa uzskata, ka prasītāja lūgums iegūt ziņas par atbildētāja naudas līdzekļiem (kontiem) kredītiestādē nav pamatots, tā lūgumu noraida. Par tiesas vai tiesneša lēmumu var iesniegt blakus sūdzību Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 21.panta 2.punktā noteiktajā termiņā.

(7) Ja ārvalsts tiesa, kurā iesniegts pieteikums par Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma izdošanu, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 14.panta 3.punktu lūdz iegūt ziņas par atbildētāja naudas līdzekļiem (kontiem) kredītiestādē, tiesa šīs ziņas iegūst šā panta pirmajā, trešajā un ceturtajā daļā noteiktajā kārtībā, kā arī saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 14.panta 6.punktu nosūta tās attiecīgajai ārvalsts tiesai.

(08.12.2016. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

644.[26] pants. Pieteikuma nepieņemšanas pamats

(1) Tiesa atsakās pieņemt pieteikumu par Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma izdošanu, ja pieteikumam nav pievienota pilnvara vai cits dokuments, kas apliecina pārstāvja pilnvarojumu griezties ar pieteikumu tiesā.

(2) Par atteikšanos pieņemt pieteikumu tiesa pieņem motivētu lēmumu. Lēmumu līdz ar iesniegto pieteikumu izsniedz iespējamam prasītājam. Lēmums nav pārsūdzams.

(3) Tiesneša atteikums pieņemt pieteikumu šā panta pirmajā daļā noteiktajos gadījumos nav šķērslis tāda paša pieteikuma iesniegšanai tiesā, kad būs novērsti pieļautie trūkumi.

(08.12.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.01.2017. Pants stājas spēkā 18.01.2017. Sk. pārejas noteikumu 121. punktu)

644.[27] pants. Pieteikuma atstāšana bez virzības

(1) Ja prasītājs nav sniedzis visas Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 8.pantā prasītās ziņas vai nav pievienojis dokumentus, kas apliecina valsts nodevas vai ar ziņu iegūšanu saistīto izdevumu samaksu, vai ja no pieteikumam pievienotās pilnvaras vai cita dokumenta neizriet pilnvarojums pārstāvim griezties ar šo pieteikumu

tiesā, tiesa atstāj pieteikumu bez virzības un iestājas šā likuma 133.pantā paredzētās sekas.

(2) Ja prasītājs noteiktā termiņā trūkumus nenovērš un pieteikums tiek atdots prasītājam, tiesa vienlaikus pieņem lēmumu par zaudējumu atlīdzības nodrošināšanai iemaksātās summas izmaksu no tiesu izpildītāja konta, ja prasītājs ir sniedzis šā likuma 644.[28] panta pirmajā daļā minēto zaudējumu nodrošinājumu. Lēmums izpildāms nekavējoties.

(08.12.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.01.2017. Pants stājas spēkā 18.01.2017. Sk. pārejas noteikumu 121. punktu)

644.[28] pants. Atbildētāja iespējamo zaudējumu nodrošināšana

(1) Zaudējumu nodrošinājumu, ko prasītājs Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 12.pantā minētajos gadījumos sniedz, lai nodrošinātu zaudējumus, kas atbildētājam varētu rasties sakarā ar Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma izdošanu, veic, iemaksājot tiesas vai tiesneša noteikto summu tiesu izpildītāja depozītu kontā. Iesniegumā tiesu izpildītājam prasītājs norāda, saskaņā ar kādu tiesas lēmumu par atbildētāja iespējamo zaudējumu nodrošināšanu šī summa tiek iemaksāta, kā arī iesniedz tiesu izpildītājam attiecīgo lēmumu.

(2) Tiesa lēmumu par zaudējumu nodrošināšanu pieņem nekavējoties pēc šā likuma 644.[24] pantā minētā pieteikuma iesniegšanas, bet ne vēlāk kā Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 18.panta 4.punktā minētajā termiņā. Lēmums nav pārsūdzams. Tiesa lēmumu par zaudējumu nodrošināšanu var pieņemt vienlaikus ar šā likuma 644.[27] pantā minēto lēmumu.

(3) Lēmumu par Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu tiesa pieņem pēc tam, kad ir saņemts tiesu izpildītāja paziņojums par zaudējumu nodrošināšanai noteiktās summas ieskaitīšanu tiesu izpildītāja depozītu kontā, izņemot Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 12.panta 1.punkta otrajā daļā un 2.punktā noteiktos gadījumus. Ja šā panta otrajā daļā minētais lēmums pieņemts vienlaikus ar šā likuma 644.[27] pantā minēto lēmumu, lēmumu par Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu pieņem tikai tad, ja prasītājs ir novērsis pieļautos trūkumus.

(4) Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 14.panta 7.punktā minētajā gadījumā tiesa nekavējoties pieņem lēmumu par zaudējumu atlīdzības nodrošināšanai iemaksātās summas izmaksu no tiesu izpildītāja depozītu konta. Lēmums izpildāms nekavējoties.

(08.12.2016. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

644.[29] pants. Ar Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma izdošanu radīto zaudējumu atlīdzināšana

(1) Papildus Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 13.panta 2.punktā minētajiem gadījumiem atbildētājs ir tiesīgs prasīt atlīdzību par zaudējumiem, kas tam radušies sakarā ar Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma izdošanu, arī tad, ja pret atbildētāju celtā prasība ir noraidīta vai atstāta bez izskatīšanas vai tiesvedība lietā izbeigta šā likuma 223.panta 2. un 4.punktā noteiktajos gadījumos.

(2) Tiesa spriedumā vai lēmumā, ar kuru prasība atstāta bez izskatīšanas vai lieta izbeigta, pēc atbildētāja lūguma vienlaikus izlemj jautājumu par zaudējumu atlīdzības nodrošināšanai iemaksātās summas izmaksu no tiesu izpildītāja depozītu konta atbildētājam. Ja lūgums un pierādījumi par faktisko zaudējumu apmēru tiesai nav iesniegti, nodrošinātie zaudējumi atmaksājami prasītājam.

(3) Noraidot vai apmierinot prasību daļēji, tiesa jautājumu par zaudējumu nodrošinājuma pilnīgu vai daļēju izmaksu atbildētājam izlemj pēc atbildētāja lūguma. Ja lūgums un pierādījumi par faktisko zaudējumu apmēru tiesai nav iesniegti, nodrošinātie zaudējumi atmaksājami prasītājam. Ja prasība celta citā valstī, atbildētājs papildus iesniedz pierādījumus tam, ka prasība noraidīta vai apmierināta daļēji.

(4) Atbildētājam ir tiesības celt prasību par nepiedzīto zaudējumu atlīdzināšanu saskaņā ar šā panta pirmo daļu.

(08.12.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.01.2017. Pants stājas spēkā 18.01.2017. Sk. pārejas noteikumu 121. punktu)

644.[30] pants. Lēmums par Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma izdošanu

(1) Tiesa lēmumu par Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma izdošanu vai lēmumu, ar kuru pilnībā vai daļēji noraidīts pieteikums par Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma izdošanu, pieņem Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 17.pantā noteiktajā kārtībā rakstveida procesā, iepriekš par to nepaziņojot atbildētājam un citiem lietas dalībniekiem.

(2) Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu tiesa izraksta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 19.pantu. Tiesa pēc prasītāja lūguma veic šajā daļā minētā rīkojuma transliterāciju vai tulkojumu, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 23.panta 4.punktu.

(3) Tiesas vai tiesneša lēmumu, ar ko pilnībā vai daļēji noraidīts pieteikums par Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma izdošanu, var pārsūdzēt šajā likumā noteiktajā kārtībā un Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 21.pantā noteiktajā kārtībā un termiņā.

(08.12.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.01.2017. Pants stājas spēkā 18.01.2017. Sk. pārejas noteikumu 121. punktu)

644.[31] pants. Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma atcelšana, ja nav celta prasība

(1) Ja prasītājs pieteikumu par Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma izdošanu iesniedzis pirms prasības celšanas un Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 10.panta 1.punktā noteiktajā termiņā prasību nav cēlis, tiesa vai tiesnesis, izmantojot Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 10.panta 2.punktā minēto veidlapu, pēc savas iniciatīvas pieņem lēmumu par Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma atcelšanu. Lēmums izpildāms nekavējoties.

(2) Tiesa pēc lēmuma pieņemšanas nekavējoties nosūta to tiesu izpildītājam, kura lietvedībā atrodas izpildu lieta, vai, ja lēmums izpildāms ārvalstī, Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 29.pantā noteiktajā kārtībā — attiecīgās ārvalsts kompetentajai iestādei.

(08.12.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.01.2017. Pants stājas spēkā 18.01.2017. Sk. pārejas noteikumu 121. punktu)

644.[32] pants. Lēmuma par Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu izpilde

(1) Lēmums par Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu izpildāms nekavējoties pēc tā pieņemšanas.

(2) Tiesu izpildītājs uzsāk izpildu darbības pēc piedzinēja pieteikuma, kam pievienota Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma A daļa un neaizpildīta standarta veidlapa paziņojumam saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 25.pantu.

(3) Tiesu izpildītājs, pamatojoties uz Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma A daļu, dod kredītiestādei rīkojumu apķīlāt atbildētāja naudas līdzekļus Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma A daļā norādītās summas apmērā, ievērojot šā likuma 1.pielikuma 3.punktā noteikto ierobežojumu attiecībā uz atbildētāju un Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 24.panta 7.punktā noteikto atbildētāja kontu apķīlāšanas secību, un pārskaitīt tos tiesu izpildītāja depozītu kontā.

(4) Pēc tam, kad saņemts kredītiestādes paziņojums par šā panta trešajā daļā minētā rīkojuma izpildes rezultātiem, tiesu izpildītājs Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 25.panta 2.punktā vai — attiecīgā gadījumā — 3.punkta otrajā daļā noteiktajā kārtībā nosūta tiesai un prasītājam paziņojumu par kredītiestādē esošo atbildētāja naudas līdzekļu apķīlāšanu.

(5) Lūgumu par pārmērīgi apķīlāto naudas līdzekļu atbrīvošanu prasītājs iesniedz tiesu izpildītājam Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 27.panta 2.punktā noteiktajā kārtībā.

(6) Tiesu izpildītājs, pamatojoties uz šā panta piektajā daļā minēto prasītāja lūgumu, atmaksā pārmērīgi apķīlātos naudas līdzekļus, pārskaitot tos uz atbildētāja kontu, no kura naudas līdzekļi tika saņemti.

(08.12.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.01.2017. Pants stājas spēkā 18.01.2017. Sk. pārejas noteikumu 121. punktu)

644.[33] pants. Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma izsniegšana atbildētājam

(1) Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu un pārējos Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 28.panta 1.punktā minētos dokumentus atbildētājam izsniedz tiesa vai šā panta ceturtajā daļā minētajā gadījumā — tiesu izpildītājs.

(2) Tiesa, kas izdevusi Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu:

1) pēc tam, kad saņemts paziņojums par naudas līdzekļu apķīlāšanu, Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 28.pantā noteiktajos termiņos šā panta pirmajā daļā minētos dokumentus izsniedz atbildētājam:

a) ja atbildētāja dzīvesvieta vai atrašanās vieta ir Latvijā,

b) pārsūtot dokumentus tās ārvalsts kompetentajai iestādei, kurā atrodas atbildētāja dzīvesvieta vai atrašanās vieta, ja atbildētāja dzīvesvieta vai atrašanās vieta ir citā Eiropas Savienības dalībvalstī,

c) šā likuma 82. vai 83.nodaļā noteiktajā kārtībā, ja atbildētāja dzīvesvieta vai atrašanās vieta nav kādā no Eiropas Savienības dalībvalstīm;

2) pēc prasītāja lūguma Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 28.panta 3.punkta otrajā daļā minētajā gadījumā šīs regulas 28.panta 5.punktā minētos dokumentus nekavējoties nosūta izpildes ārvalsts kompetentajai iestādei.

(3) Ja Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu izdevusi ārvalsts tiesa un atbildētāja deklarētā dzīvesvieta, dzīvesvieta, atrašanās vieta vai juridiskā adrese ir Latvijā, šā panta pirmajā daļā minētos dokumentus pēc ārvalsts tiesas vai lietas dalībnieka lūguma izsniedz tiesa, kuras darbības teritorijā atrodas atbildētāja deklarētā dzīvesvieta, dzīvesvieta, atrašanās vieta vai juridiskā adrese. Par dokumentu izsniegšanu tiesa informē ārvalsts tiesu vai lietas dalībnieku atkarībā no tā, kurš iesniedzis šajā daļā minēto lūgumu.

(4) Tiesu izpildītājs, kura lietvedībā atrodas izpildu lieta, kas ievesta pēc Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma, ko izdevusi ārvalsts tiesa, Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 28.panta 3.punkta otrajā daļā minētajā gadījumā pēc piedzinēja rakstveida lūguma nosūta atbildētājam, kura deklarētā dzīvesvieta, dzīvesvieta, atrašanās vieta vai juridiskā adrese ir Latvijā, šā panta pirmajā daļā minētos dokumentus. Par dokumentu nosūtīšanu tiesu izpildītājs informē piedzinēju.

(5) Tiesa vai tiesu izpildītājs atkarībā no tā, kurš saskaņā ar šā panta noteikumiem ir bijis atbildīgs par dokumentu izsniegšanu, pēc prasītāja rakstveida lūguma Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 33.panta 3.punkta trešajā daļā noteiktajā kārtībā atkārtoti nosūta atbildētājam šā panta pirmajā daļā minētos dokumentus.

(08.12.2016. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

644.[34] pants. Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma atcelšana, grozīšana, tā izpildes atteikšana vai izpildes kārtības grozīšana

(1) Tiesa, kas izdevusi Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu, vai tiesa, kuras lietvedībā atrodas lieta izskatīšanai pēc būtības, var atcelt vai grozīt Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu:

1) pēc atbildētāja pieteikuma saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 33.pantu;

2) pēc atbildētāja vai prasītāja pieteikuma saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 35.panta 1.punktu;

3) pēc atbildētāja vai prasītāja kopīga pieteikuma saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 35.panta 3.punktu.

(2) Tiesa, kas izdevusi Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu, vai tiesa, kuras lietvedībā atrodas lieta izskatīšanai pēc būtības, var atteikt Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu izpildi vai grozīt tā izpildes kārtību:

1) pēc atbildētāja pieteikuma saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 34.panta 1.punkta "a" apakšpunktu un "b" apakšpunkta "i" un "iii" apakšpunktu;

2) pēc prasītāja pieteikuma saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 35.panta 4.punktu.

(3) Saņēmusi šā panta pirmās daļas 1.punktā minēto atbildētāja pieteikumu, tiesa var atkārtoti lemt par saskaņā ar šā likuma 644.[28] pantu prasītājam uzlikto pienākumu.

(4) Šā panta pirmajā un otrajā daļā minēto pieteikumu, kas iesniegts, izmantojot Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 36.pantā minēto veidlapu, izskata rakstveida procesā, iepriekš par to paziņojot lietas dalībniekiem. Vienlaikus ar paziņojumu tiesa nosūta lietas dalībniekiem pieteikumu un nosaka termiņu paskaidrojuma

iesniegšanai, izņemot tādu pieteikumu, kuru atbildētājs iesniedzis saskaņā ar Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 34.panta 1.punkta "a" apakšpunktu vai 35.panta 3.punktu.

(5) Ja pieteikums iesniegts saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 33.panta 1.punkta "b" un "c" apakšpunktu, tiesa par to paziņo lietas dalībniekiem, nosakot prasītājam termiņu šajos apakšpunktos minēto trūkumu novēršanai šīs regulas 33.panta 3. un 4.punktā noteiktajā kārtībā.

(6) Ja prasītājs nenovērš šā panta piektajā daļā minētos trūkumus, pieteikumu izskata šā panta ceturtajā daļā noteiktajā kārtībā. Ja prasītājs šā panta piektajā daļā minētos trūkumus novērš, tiesa pieteikumu noraida.

(7) Tiesa šā panta pirmajā un otrajā daļā minēto lēmumu pieņem Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 36.panta 4.punktā minētajā termiņā, un šis lēmums izpildāms nekavējoties.

(8) Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību, izmantojot Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 37.pantā minēto veidlapu.

(9) Ja Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojums izpildāms ārvalstī, tiesa šā panta pirmajā, otrajā un trešajā daļā minēto lēmumu pārsūta ārvalsts kompetentajai iestādei Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 36.panta 5.punkta otrajā daļā noteiktajā kārtībā.

(08.12.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.01.2017. Pants stājas spēkā 18.01.2017. Sk. pārejas noteikumu 121. punktu)

644.[35] pants. Ārvalsts tiesas izdota Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma izpildes atteikšana vai izpildes kārtības grozīšana

(1) Rajona (pilsētas) tiesa, kuras darbības teritorijā izpildāms Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojums, ir tiesīga:

1) pēc atbildētāja pieteikuma Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 34.pantā noteiktajos gadījumos vai pēc prasītāja un atbildētāja kopīga pieteikuma Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 35.panta 3.punktā noteiktajā gadījumā atteikt Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma izpildi vai grozīt tā izpildes kārtību;

2) pēc prasītāja pieteikuma Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 35.panta 4.punktā noteiktajā gadījumā grozīt tā izpildes kārtību.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētā pieteikuma izskatīšanai piemēro šā likuma 644.[34] pantā noteikto kārtību.

(3) Tiesa šā panta pirmajā daļā minēto lēmumu pieņem Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 36.panta 4.punktā minētajā termiņā, un šis lēmums izpildāms nekavējoties.

(4) Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību, izmantojot Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 37.pantā minēto veidlapu.

(08.12.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.01.2017. Pants stājas spēkā 18.01.2017. Sk. pārejas noteikumu 121. punktu)

644.[36] pants. Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma aizstāšana

(1) Tiesa, kas izdevusi Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu, pēc atbildētāja pieteikuma, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 38.panta 1.punkta "a" apakšpunktu, var aizstāt Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu ar šā likuma 138.pantā paredzētajiem prasības nodrošinājuma līdzekļiem.

(2) Tiesa, kuras darbības teritorijā izpildāms ārvalsts tiesas izdotais Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojums, pēc atbildētāja pieteikuma, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 38.panta 1.punkta "b" apakšpunktu, var aizstāt Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu ar šā likuma 138.pantā paredzētajiem prasības nodrošinājuma līdzekļiem.

(3) Šā panta pirmajā un otrajā daļā minēto pieteikumu izskata rakstveida procesā, iepriekš par to paziņojot lietas dalībniekiem. Vienlaikus ar paziņojumu tiesa nosūta lietas dalībniekiem pieteikumu un nosaka termiņu paskaidrojuma iesniegšanai.

(4) Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību.

(5) Lēmumu par Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma aizstāšanu izpilda tiesu izpildītājs, kura lietvedībā atrodas lieta par attiecīgā Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma izpildi, vispirms nodrošinot prasību ar aizstājošo prasības nodrošinājuma līdzekli un pēc tam atceļot naudas līdzekļu apķīlājumu, kas veikts saskaņā ar Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu. Summu, kura iemaksāta tiesu izpildītāja depozītu kontā saskaņā ar Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu, tiesu izpildītājs atmaksā, tikai pamatojoties uz tiesas nolēmumu.

(08.12.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.01.2017. Pants stājas spēkā 18.01.2017. Sk. pārejas noteikumu 121. punktu)

78.nodaļa
Ārvalstu šķīrējtiesu nolēmumu atzīšana un izpildīšana

645.pants. Ārvalsts šķīrējtiesas nolēmums

Ārvalsts šķīrējtiesas nolēmums ir ārvalsts šķīrējtiesas pieņemts saistošs nolēmums neatkarīgi no tā nosaukuma.

646.pants. Ārvalsts šķīrējtiesas nolēmuma atzīšana

Ārvalsts šķīrējtiesas nolēmumu atzīst saskaņā ar šo likumu un Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem.

647.pants. Pieteikuma iesniegšana

(1) Pieteikumu par ārvalsts šķīrējtiesas nolēmuma atzīšanu un izpildīšanu iesniedz izskatīšanai rajona (pilsētas) tiesai pēc nolēmuma izpildīšanas vietas vai arī atbildētāja deklarētās dzīvesvietas, bet, ja tādas nav, — pēc atbildētāja dzīvesvietas vai juridiskās adreses.

(2) Pieteikumā norāda šā likuma 638.panta otrajā daļā minētās ziņas.

(3) Pieteikumam pievieno:

1) ārvalsts šķīrējtiesas nolēmumu vai pienācīgi apliecinātu nolēmuma atvasinājumu;

2) dokumentu, kas apliecina pušu rakstveida vienošanos par strīda nodošanu izskatīšanai šķīrējtiesā;

3) pieteikuma un noteiktā kārtībā apliecinātu šīs daļas 1. un 2.punktā minēto dokumentu tulkojumu valsts valodā;

4) *(izslēgts ar 11.11.2021. likumu);*

5) dokumentu, kas apstiprina valsts nodevas nomaksu likumā noteiktajā kārtībā un apmērā, izņemot gadījumu, kad pieteikums iesniegts un samaksa veikta tiešsaistes sistēmā.

(4) Pieteikumu paraksta pieteicējs vai viņa pārstāvis. Ja pieteikumu parakstījis pārstāvis, pieteikumam pievienojama pilnvara vai cits dokuments, kas apliecina pārstāvja pilnvarojumu griezties ar pieteikumu tiesā.

(5) Neparakstītu pieteikumu uzskata par neiesniegtu un nosūta atpakaļ iesniedzējam.

(6) Tiesnesis pieņem lēmumu par atteikšanos pieņemt pieteikumu, ja tam nav pievienota pilnvara vai cits dokuments, kas apliecina pārstāvja pilnvarojumu griezties ar šo pieteikumu tiesā. Lēmums nav pārsūdzams.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012., 23.04.2015. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

648.pants. Pieteikuma atstāšana bez virzības

Ja pieteikums neatbilst šā likuma 647.panta otrās un trešās daļas prasībām vai ja no pieteikumam pievienotās

pilnvaras vai cita dokumenta neizriet pilnvarojums pārstāvim griezties ar šo pieteikumu tiesā, tiesnesis atstāj pieteikumu bez virzības un iestājas šā likuma 133.pantā paredzētās sekas.

(23.04.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.05.2015.)

649.pants. Pieteikuma izskatīšana

(1) Pieteikumu par ārvalsts šķīrējtiesas nolēmuma atzīšanu un izpildīšanu izskata tiesas sēdē, iepriekš par to paziņojot pusēm. Attiecīgo personu neierašanās nav šķērslis pieteikuma izskatīšanai.

(2) Tiesa var pieprasīt no pusēm paskaidrojumus vai arī papildu ziņas no ārvalsts šķīrējtiesas, kas pieņēmusi nolēmumu.

(3) Izskatījusi pieteikumu par ārvalsts šķīrējtiesas nolēmuma atzīšanu un izpildīšanu, tiesa pieņem lēmumu atzīt un izpildīt nolēmumu vai noraidīt pieteikumu.

(4) Pieteikumu var noraidīt tikai Latvijas Republikai saistošos starptautiskajos līgumos paredzētajos gadījumos.

(5) Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību.

650.pants. Ārvalsts šķīrējtiesas nolēmuma izpildīšanas nodrošināšana

(1) Pēc pieteicēja pieteikuma tiesa lēmumā, ar kuru tiek atzīts ārvalsts šķīrējtiesas nolēmums, var noteikt šā likuma 138.pantā paredzētos pasākumus ārvalsts šķīrējtiesas nolēmuma izpildīšanas nodrošinājumam.

(2) Šā likuma 649.panta piektajā daļā minētās blakus sūdzības iesniegšana neaptur tiesas lēmuma izpildi daļā par ārvalsts šķīrējtiesas nolēmuma izpildīšanas nodrošinājumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 07.09.2006. likumu, kas stājas spēkā 11.10.2006.)

651.pants. Ārvalsts šķīrējtiesas nolēmuma izpildīšana

(1) Ārvalsts šķīrējtiesas nolēmumu pēc tā atzīšanas izpilda šajā likumā noteiktajā kārtībā.

(2) Ar ārvalsts šķīrējtiesas nolēmuma izpildīšanu saistītos izdevumus sedz vispārējā kārtībā, ja Latvijas Republikai saistošos starptautiskajos līgumos nav noteikts citādi.

78.[1] nodaļa
Ārvalsts tiesas nolēmumā noteikto tiesību un pienākumu pielāgošana to īstenošanai Latvijā

(Nodaļa 23.04.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.05.2015.)

651.[1] pants. Ārvalsts tiesas nolēmums, kurā noteiktās tiesības un pienākumi pielāgojami to īstenošanai Latvijā

Ārvalsts tiesas nolēmums šīs nodaļas izpratnē ir tāds ārvalsts tiesas vai ārvalsts kompetentās iestādes nolēmums, kas saskaņā ar tieši piemērojamām Eiropas Savienības tiesību normām vai Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem ir atzīstams vai pasludināms par izpildāmu Latvijā, kā arī tāds nolēmums, kas ir izpildāms šajā likumā noteiktajā kārtībā, neprasot ārvalsts tiesas nolēmuma atzīšanu un ārvalsts tiesas nolēmuma izpildes pasludināšanu.

651.[2] pants. Ārvalsts tiesas nolēmumā noteikto tiesību un pienākumu pielāgošana to īstenošanai Latvijā

(1) Ja ārvalsts tiesas nolēmumam pilnā apjomā vai kādā tā daļā nav tiesisko seku Latvijā, jo tajā ir noteiktas tādas tiesības un pienākumi, kas nav pazīstami Latvijas tiesību aktos, veic ārvalsts tiesas nolēmumā noteikto tiesību un pienākumu pielāgošanu to īstenošanai Latvijā. Šajā daļā minēto pielāgošanu veic tikai tajos gadījumos, kad tas paredzēts Eiropas Savienības tiesību normās vai Latvijas Republikai saistošos starptautiskajos līgumos.

(2) Ārvalsts tiesas nolēmumā noteiktās tiesības un pienākumus pielāgo īstenošanai Latvijā, cik vien iespējams tās pielāgojot attiecīgiem tiesību institūtiem, kas pazīstami Latvijas tiesību aktos un kam ir līdzvērtīgas tiesiskās sekas, mērķi un nolūki. Ārvalsts tiesas nolēmumā noteikto tiesību un pienākumu pielāgošana nedrīkst radīt tādas tiesiskās sekas, kas pārsniedz attiecīgās ārvalsts tiesību aktos noteiktās tiesiskās sekas.

(3) Ja jautājums par ārvalsts tiesas nolēmumā noteikto tiesību un pienākumu pielāgošanu īstenošanai Latvijā ir saistīts ar jautājumu par šā nolēmuma atzīšanu vai atzīšanu un izpildīšanu, jautājumus izskata vienlaikus, piemērojot šā likuma 77. un šīs nodaļas noteikumus. Ja ārvalsts tiesas nolēmums ir izpildāms šajā likumā noteiktajā kārtībā, neprasot ārvalsts tiesas nolēmuma atzīšanu un ārvalsts tiesas nolēmuma izpildes pasludināšanu, jautājumu par ārvalsts tiesas nolēmumā noteikto tiesību un pienākumu pielāgošanu to īstenošanai Latvijā izskata kā atsevišķu jautājumu, piemērojot tikai šīs nodaļas noteikumus.

651.[3] pants. Pieteikuma iesniegšana

(1) Pieteikumu par ārvalsts tiesas nolēmumā noteikto tiesību un pienākumu pielāgošanu īstenošanai Latvijā iesniedz izskatīšanai rajona (pilsētas) tiesā pēc nolēmuma izpildīšanas vietas vai arī pēc atbildētāja deklarētās dzīvesvietas, bet, ja tādas nav, — pēc atbildētāja dzīvesvietas vai juridiskās adreses.

(2) Pieteikumā norāda šā likuma 638.panta otrajā daļā minētās ziņas, kā arī pieteicēja lūgumu pielāgot ārvalsts tiesas nolēmumā noteiktās tiesības vai pienākumus, kas nav pazīstami Latvijas tiesību aktos, attiecīgiem tiesību institūtiem, kas pazīstami Latvijas tiesību aktos.

(3) Ja jautājumu par ārvalsts tiesas nolēmumā noteikto tiesību un pienākumu pielāgošanu īstenošanai Latvijā izskata kā atsevišķu jautājumu, pieteikumā nenorāda pieteicēja lūgumu atzīt vai atzīt un izpildīt ārvalsts tiesas nolēmumu pilnā apjomā vai kādā tā daļā.

(4) Pieteikumam pievieno:

1) attiecīgo ārvalsts tiesas nolēmumu vai pienācīgi apliecinātu nolēmuma atvasinājumu un noteiktā kārtībā apliecinātu tā tulkojumu valsts valodā;

2) attiecīgā ārvalsts likuma tekstu, kas nosaka ārvalsts tiesas nolēmumā noteiktās tiesības vai pienākumus, kas nav pazīstami Latvijas tiesību aktos, un noteiktā kārtībā apliecinātu tā tulkojumu valsts valodā;

3) dokumentu, kas apstiprina attiecīgā ārvalsts likuma saturu, kurš nosaka ārvalsts tiesas nolēmumā minētās tiesības vai pienākumus, kas nav pazīstami Latvijas tiesību aktos, un noteiktā kārtībā apliecinātu tā tulkojumu valsts valodā;

4) dokumentu, kas apstiprina valsts nodevas samaksu likumā noteiktajā kārtībā un apmērā, izņemot gadījumu, kad pieteikums iesniegts un samaksa veikta tiešsaistes sistēmā.

(5) Lietās par ārvalsts tiesas nolēmumā noteikto tiesību un pienākumu pielāgošanu to īstenošanai Latvijā saskaņā ar Padomes regulas Nr. 606/2013 11.pantu šā panta ceturtās daļas 2. un 3.punktā minētos dokumentus nepievieno.

(6) Pieteikumu paraksta pieteicējs vai viņa pārstāvis. Ja pieteikumu parakstījis pārstāvis, pieteikumam pievienojama pilnvara vai cits dokuments, kas apliecina pārstāvja pilnvarojumu griezties ar šo pieteikumu tiesā.

(7) Neparakstītu pieteikumu uzskata par neiesniegtu un nosūta atpakaļ iesniedzējam.

(8) Tiesnesis pieņem lēmumu par atteikšanos pieņemt pieteikumu, ja tam nav pievienota pilnvara vai cits dokuments, kas apliecina pārstāvja pilnvarojumu griezties ar šo pieteikumu tiesā. Lēmums nav pārsūdzams.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

651.[4] pants. Pieteikuma atstāšana bez virzības

Ja pieteikums neatbilst šā likuma 651.[3] panta otrās un ceturtās daļas prasībām vai ja no pieteikumam pievienotās pilnvaras vai cita dokumenta neizriet pilnvarojums pārstāvim griezties ar šo pieteikumu tiesā, tiesa atstāj pieteikumu bez virzības un iestājas šā likuma 133.pantā paredzētās sekas.

651.[5] pants. Pieteikuma izlemšana

(1) Lēmumu par ārvalsts tiesas nolēmumā noteikto tiesību un pienākumu pielāgošanu to īstenošanai Latvijā vai lēmumu par pieteikuma noraidīšanu pieņem tiesnesis vienpersoniski uz iesniegtā pieteikuma un tam pievienoto dokumentu pamata 10 dienu laikā pēc lietas ierosināšanas, neaicinot puses.

(2) Padomes regulas Nr. 606/2013 11.pantā noteiktajos gadījumos šā panta pirmajā daļā minēto lēmumu tiesnesis pieņem nākamajā darbdienā pēc pieteikuma saņemšanas, neaicinot puses. Lēmumu par ārvalsts tiesas nolēmumā noteikto tiesību un pienākumu pielāgošanu to īstenošanai Latvijā saskaņā ar Padomes regulas Nr. 606/2013 11.pantu paziņo atbildētājam atbilstoši minētās regulas 11.panta 4.punktam.

(3) Ja, izvērtējot objektīvos ar lietu saistītos apstākļus, it īpaši — lietas sarežģītības un apjomīguma pakāpi, tiesnesis uzskata par neiespējamu šā panta pirmajā daļā minēto lēmumu pieņemt 10 dienu laikā, viņš to pieņem pēc iespējas tuvākajā laikā.

651.[6] pants. Pirmās instances tiesas un apelācijas instances tiesas lēmuma spēkā stāšanās, izpildāmība un pārsūdzēšana

(1) Par pirmās instances tiesas lēmumu lietā par ārvalsts tiesas nolēmumā noteikto tiesību un pienākumu pielāgošanu to īstenošanai Latvijā var iesniegt blakus sūdzību apgabaltiesai, bet apgabaltiesas lēmumu par blakus sūdzību var pārsūdzēt Augstākajā tiesā, iesniedzot blakus sūdzību.

(2) Lietas dalībnieks, kura deklarētā dzīvesvieta, bet, ja tādas nav, — dzīvesvieta vai juridiskā adrese ir Latvijā, šā panta pirmajā daļā minēto blakus sūdzību var iesniegt 30 dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas, bet lietas dalībnieks, kura deklarētā dzīvesvieta, bet, ja tādas nav, — dzīvesvieta vai juridiskā adrese nav Latvijā, — 60 dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas.

(3) Pirmās instances tiesas lēmums un apelācijas instances tiesas lēmums stājas likumīgā spēkā pēc tam, kad notecējis tā pārsūdzēšanas termiņš, skaitot no vēlākā lēmuma izsniegšanas datuma, un blakus sūdzība nav iesniegta.

(4) Ja šā panta trešajā daļā minētajā gadījumā nav saņemts attiecīgs apstiprinājums par lēmuma izsniegšanu, lēmums stājas likumīgā spēkā sešus mēnešus pēc tā pasludināšanas.

(5) Pirmās instances tiesas lēmums un apelācijas instances tiesas lēmums lietā par ārvalsts tiesas nolēmumā noteikto tiesību un pienākumu pielāgošanu to īstenošanai Latvijā saskaņā ar Padomes regulas Nr. 606/2013 11.pantu ir izpildāms nekavējoties pēc tā pieņemšanas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

651.[7] pants. Apgabaltiesas kompetence

(1) Apgabaltiesai, izskatot blakus sūdzību, ir tiesības:

1) atstāt lēmumu negrozītu, bet sūdzību noraidīt;

2) atcelt lēmumu pilnīgi vai kādā tā daļā un izlemt jautājumu par ārvalsts tiesas nolēmumā noteikto tiesību un pienākumu pielāgošanu to īstenošanai Latvijā;

3) grozīt lēmumu.

(2) Tiesa var pieprasīt no pusēm paskaidrojumus vai arī papildu ziņas no ārvalsts tiesas, kas pieņēmusi nolēmumu.

79.nodaļa
Starptautiskā tiesiskā sadarbība

652.pants. Tiesiskās palīdzības lūgumi

(Izslēgts ar 05.02.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2009.)

653.pants. Latvijas tiesu sazināšanās ar ārvalstu tiesām un tiesībaizsardzības iestādēm

Latvijas tiesas sazinās ar ārvalstu tiesām un tiesībaizsardzības iestādēm saskaņā ar likumiem, Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem un Eiropas Savienības tiesību normām.

653.[1] pants. Tiesiskā sadarbība lietās par bērnu prettiesisku pārvietošanu pāri robežai vai aizturēšanu

(1) Ja šajā likumā nav noteikts citādi, lietās par bērnu prettiesisku pārvietošanu pāri robežai vai aizturēšanu Latvijas tiesas ar attiecīgās ārvalsts tiesām vai kompetentajām iestādēm sazinās tieši vai ar Tieslietu ministrijas starpniecību.

(2) *(Izslēgta ar 12.06.2009. likumu.)*

(3) Tiesas dokumentu tulkojumu valodā, kas noteikta kā sazināšanās valoda attiecīgā tiesību akta piemērošanā, vai dokumentu saņēmējas valsts valodā, vai tajā valodā, ko attiecīgā valsts ir paziņojusi kā pieņemamu saziņā, nodrošina Tieslietu ministrija.

(4) Lai piemērotu 1996.gada 19.oktobra Hāgas konvenciju par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, atzīšanu, izpildi un sadarbību attiecībā uz vecāku atbildību un bērnu aizsardzības pasākumiem, 1980.gada 25.oktobra Hāgas konvenciju par starptautiskās bērnu nolaupīšanas civiltiesiskajiem aspektiem, Padomes regulu Nr. 2201/2003 vai Padomes regulu (ES) 2019/1111, ārvalstu kompetento iestāžu dokumenti, personu pieteikumi vai citi dokumenti, kas iesniedzami Tieslietu ministrijai, attiecīgajos gadījumos noformējami oriģinālvalodā, pievienojot tulkojumu valsts valodā, bet, ja tas nav iespējams, dokumentus var iesniegt angļu valodā, un tad to tulkojumu nodrošina Tieslietu ministrija.

(07.09.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.06.2009. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022. Grozījums ceturtajā daļā stājas spēkā 01.08.2022. Sk. pārejas noteikumu 177. punktu)

80.nodaļa
Ārvalsts likumu piemērošana civillietu iztiesāšanā

654.pants. Ārvalsts likuma teksts

Gadījumos, kad piemērojams ārvalsts likums, lietas dalībnieks, kurš atsaucas uz ārvalsts likumu, iesniedz tiesai noteiktā kārtībā apliecinātu tā teksta tulkojumu valsts valodā.

655.pants. Ārvalsts likuma satura noskaidrošana

(1) Latvijas Republikai saistošos starptautiskajos līgumos noteiktajā kārtībā tiesa noskaidro piemērojamā ārvalsts likuma saturu.

(2) Citos gadījumos tiesa ar Tieslietu ministrijas starpniecību iespēju robežās noskaidro piemērojamā ārvalsts likuma saturu.

Sešpadsmitā sadaļa
Starptautiskā civilprocesuālā sadarbība dokumentu izsniegšanā

(Sadaļa 05.02.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.03.2009.)

81.nodaļa
Starptautiskā civilprocesuālā sadarbība dokumentu izsniegšanā saskaņā ar

(Nodaļas nosaukums ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

656.pants. Starptautiskās civilprocesuālās sadarbības pamats dokumentu izsniegšanā

(1) Personai, kuras deklarētā dzīvesvieta, dzīvesvieta, atrašanās vieta vai juridiskā adrese ir Latvijā un kuras adrese ir zināma, tiesu izpildītājs izsniedz dokumentus, pamatojoties uz ārvalsts kompetentās iestādes lūgumu par tiesas vai ārpustiesas dokumentu izsniegšanu (turpmāk — ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgums) un Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes izvērtējumu par ārvalsts dokumenta izsniegšanas lūguma atbilstību Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1784 prasībām.

(2) Ja tiesas dokumentus izsniedz personai, kuras dzīvesvieta, atrašanās vieta vai juridiskā adrese nav Latvijā un kuras adrese ir zināma, tiesa var iesniegt ārvalsts kompetentajai iestādei lūgumu par tiesas dokumentu izsniegšanu ārvalstī (turpmāk — Latvijas dokumentu izsniegšanas lūgums) saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1784 II nodaļas pirmo iedaļu vai arī tiesa var izsniegt tiesas dokumentus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1784 18. vai 19. pantu.

(3) Lietas dalībnieks ar tiesneša piekrišanu var saņemt tiesas dokumentus izsniegšanai citam lietas dalībniekam, kura dzīvesvieta, atrašanās vieta vai juridiskā adrese nav Latvijā un kura adrese ir zināma, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1784 20. panta 1. punktu, ja šādu tiešu izsniegšanu pieļauj attiecīgās dalībvalsts tiesību akti.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012., 30.10.2014. un 31.05.2018. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

657.pants. Tieslietu ministrijas kompetence dokumentu izsniegšanā

(1) *(Izslēgta ar 30.10.2014. likumu)*

(2) Tieslietu ministrija veic Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1784 4. pantā minētās funkcijas.

(3) Ja nepieciešams, Tieslietu ministrija:

1) Latvijas dokumentu izsniegšanas lūgumu ārvalstij pārsūta ar Ārlietu ministrijas starpniecību, izmantojot konsulāros vai diplomātiskos kanālus, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1784 16. pantu;

2) lūdz ar Ārlietu ministrijas starpniecību izsniegt Latvijas diplomātiskajiem vai konsulārajiem pārstāvjiem tiesas dokumentus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1784 17. pantu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2014. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

658.pants. Ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūguma valoda un forma

(Izslēgts no 01.01.2019. ar 31.05.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2018. Sk. pārejas noteikumu 147. punktu)

659.pants. Latvijas dokumentu izsniegšanas lūguma valoda un forma

(1) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulu (ES) 2020/1784 Latvijas dokumentu izsniegšanas lūgumu, dokumentu izsniegšanas apliecinājumu un citas Eiropas Parlamenta un Padomes regulā (ES) 2020/1784 paredzētās veidlapas tiesa sagatavo rakstveidā lūguma saņēmējas dalībvalsts valodā vai tajā valodā, ko attiecīgā valsts ir paziņojusi kā pieņemamu saziņā.

(2) Latvijas dokumentu izsniegšanas lūgumu paraksta tiesnesis.

(3) Latvijas dokumentu izsniegšanas lūgumu vai dokumentu izsniegšanas apliecinājumu tiesa iesniedz ārvalstij saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulā (ES) 2020/1784 noteikto kārtību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2014., 11.11.2021. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

660.pants. Latvijas dokumentu izsniegšanas lūgumam pievienoto dokumentu valoda

(1) Ja tiesas dokumentus izsniedz personām ārvalstī pēc puses lūguma, tiesa saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1784 9. pantu izskaidro pusei, ka adresāts ir tiesīgs atteikties pieņemt tiesas dokumentus, ja tie nav sagatavoti vai tiem nav pievienots tulkojums kādā no Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1784 12. panta 1. punktā minētajām valodām. Šādā gadījumā puse pēc sava ieskata tiesas dokumentus var sagatavot vai tiem pievienot tulkojumu kādā no Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1784 12. panta 1. punktā minētajām valodām.

(2) Pārējos gadījumos, tajā skaitā gadījumos, kad saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1784 12. panta 1. un 3. punktu adresāts ir atteicies pieņemt Latvijas dokumentu izsniegšanas lūgumam pievienotos tiesas dokumentus, tiem pievieno tulkojumu lūguma saņēmējas dalībvalsts valodā vai adresātam saprotamā valodā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

661.pants. Ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūguma izlemšana un tā izpilde

(Izslēgts no 01.01.2019. ar 31.05.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2018. Sk. pārejas noteikumu 147. punktu)

662.pants. Ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūguma izpildes vispārīgie noteikumi

(Izslēgts ar 30.10.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

663.pants. Ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūguma izpilde, ko veic ārvalsts diplomātiskie vai konsulārie pārstāvji

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1784 17. pantu ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūguma izpilde, ko veic ārvalsts diplomātiskie vai konsulārie pārstāvji, izsniedzot dokumentus, ir pieļaujama tikai tad, ja dokumentus izsniedz attiecīgās ārvalsts pilsoņiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

664.pants. Adresāta tiesības atteikties pieņemt dokumentus

(1) Tiesu izpildītājs izskaidro adresātam Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1784 12. panta 1. un 3. punktā paredzētās tiesības atteikties pieņemt dokumentus uz minētajā pantā norādītajiem pamatiem.

(2) Ja saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1784 12. panta 1. un 3. punktu adresāts nav atteicies pieņemt dokumentus to izsniegšanas brīdī, viņš var atteikties pieņemt dokumentus divu nedēļu laikā pēc to saņemšanas, nosūtot atpakaļ tiesu izpildītājam Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1784 12. panta 3. punktā minēto veidlapu vai rakstveida paziņojumu, kurā norādīts, ka adresāts atsakās pieņemt dokumentus tās valodas dēļ, kurā tie izsniegti.

(3) *(Izslēgta ar 30.10.2014. likumu)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2014. un 31.05.2018. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

665.pants. Ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūguma izpildes izmaksas

(Izslēgts no 01.01.2019. ar 31.05.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2018. Sk. pārejas noteikumu 147. punktu)

81.[1] nodaļa
Starptautiskā civilprocesuālā sadarbība dokumentu izsniegšanā saskaņā ar Hāgas 1965. gada konvenciju

(31.05.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018. Nodaļa stājas spēkā 01.01.2019. Sk. pārejas noteikumu 147. punktu)

665.[1] pants. Starptautiskās civilprocesuālās sadarbības pamats dokumentu izsniegšanā

(1) Personai, kuras deklarētā dzīvesvieta, dzīvesvieta, atrašanās vieta vai juridiskā adrese ir Latvijā un kuras adrese ir zināma, tiesu izpildītājs izsniedz dokumentus, pamatojoties uz ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgumu un

Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes izvērtējumu par ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūguma atbilstību Hāgas 1965. gada konvencijas prasībām.

(2) Ja tiesas dokumentus izsniedz personai, kuras dzīvesvieta, atrašanās vieta vai juridiskā adrese nav Latvijā un kuras adrese ir zināma, tiesa iesniedz Latvijas dokumentu izsniegšanas lūgumu saņēmējas valsts centrālajai iestādei.

(3) Saskaņā ar Hāgas 1965. gada konvencijas 10. panta "a" punktu tiesa var izsniegt tiesas dokumentus personai, kuras dzīvesvieta, atrašanās vieta vai juridiskā adrese nav Latvijā un kuras adrese ir zināma, ar pasta sūtījumu, ievērojot attiecīgās līgumslēdzējas valsts izvirzītos nosacījumus, ja tā pret šādu izsniegšanas veidu nav iebildusi.

(4) Saskaņā ar Hāgas 1965. gada konvencijas 10. panta "c" punktu lietas dalībnieks ar tiesneša piekrišanu var saņemt tiesas dokumentus izsniegšanai citam lietas dalībniekam, kura dzīvesvieta, atrašanās vieta vai juridiskā adrese nav Latvijā un kura adrese ir zināma, tieši no saņēmējas līgumslēdzējas valsts tiesu varas amatpersonām, citām amatpersonām vai citām kompetentām personām, ievērojot attiecīgās līgumslēdzējas valsts izvirzītos nosacījumus, ja tā pret šādu izsniegšanas veidu nav iebildusi.

(31.05.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018. Pants stājas spēkā 01.01.2019. Sk. pārejas noteikumu 147. punktu)

665.[2] pants. Tieslietu ministrijas kompetence dokumentu izsniegšanā

Tieslietu ministrija, ja nepieciešams:

1) Latvijas dokumentu izsniegšanas lūgumu ārvalstij pārsūta ar Ārlietu ministrijas starpniecību, izmantojot konsulāros vai diplomātiskos kanālus, saskaņā ar Hāgas 1965. gada konvencijas 9. pantu;

2) ar Ārlietu ministrijas starpniecību lūdz Latvijas diplomātiskos vai konsulāros pārstāvjus izsniegt tiesas dokumentus saskaņā ar Hāgas 1965. gada konvencijas 8. pantu.

(31.05.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018. Pants stājas spēkā 01.01.2019. Sk. pārejas noteikumu 147. punktu)

665.[3] pants. Latvijas dokumentu izsniegšanas lūguma valoda

(1) Latvijas dokumentu izsniegšanas lūgumu, apliecinājumu un izsniedzamo dokumentu pārskatu sagatavo lūguma saņēmējas valsts valodā vai angļu vai franču valodā.

(2) Latvijas dokumentu izsniegšanas lūgumam pievienotos tiesas dokumentus sagatavo valsts valodā. Tiem var pievienot tulkojumu lūguma saņēmējas valsts valodā.

(3) Ja lūguma saņēmēja valsts vai adresāts ir atteicies pieņemt dokumentus valodā, kas nav šīs valsts valoda, dokumentiem pievieno tulkojumu lūguma saņēmējas valsts valodā.

(4) Ja nav iespējams nodrošināt tulkojumu kādā no šā panta trešajā daļā minētajām valodām, Latvijas un ārvalsts kompetentās iestādes savstarpēji vienojas par citu valodu, kādā sagatavojami dokumenti vai kādā tiem pievienojams tulkojums.

(31.05.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018. Pants stājas spēkā 01.01.2019. Sk. pārejas noteikumu 147. punktu)

665.[4] pants. Latvijas dokumentu izsniegšanas lūguma forma

(1) *(Izslēgta ar 11.11.2021. likumu)*

(2) Latvijas dokumentu izsniegšanas lūgumu paraksta tiesnesis.

(3) Latvijas dokumentu izsniegšanas lūgumu un tam pievienotos dokumentus tiesa iesniedz ārvalstij elektroniski, bet, ja tas nav iespējams, kā pasta sūtījumu.

(31.05.2018. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

665.[5] pants. Adresāta tiesības atteikties pieņemt dokumentus

(1) Tiesu izpildītājs rakstveidā informē adresātu par tā tiesībām atteikties pieņemt dokumentus, ja tie sagatavoti vai tiem pievienots tulkojums kādā citā valodā, izņemot valsts valodu vai adresātam saprotamu valodu.

(2) Adresāts var atteikties pieņemt dokumentus to izsniegšanas brīdī vai nedēļas laikā pēc dokumentu saņemšanas, iesniedzot vai nosūtot atpakaļ dokumentus tiesu izpildītājam, kas tos izsniedza. Ja adresāts atsakās pieņemt dokumentus, kas nav valsts valodā, adresāts paziņo tiesu izpildītājam par valodu, kuru tas saprot.

(3) Ja adresāts ir atteicies pieņemt dokumentus saskaņā ar šā panta pirmo un otro daļu, tiesu izpildītājs par to paziņo Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padomei, nosūtot atpakaļ ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgumu un dokumentus pārtulkošanai.

(4) Ja saskaņā ar Hāgas 1965. gada konvencijas 10. panta "a" punktu dokumenti ir nosūtīti pa pastu tieši adresātam Latvijā, adresāts var atteikties pieņemt dokumentus, ja tie sagatavoti vai tiem pievienots tulkojums kādā citā valodā, izņemot valsts valodu, vai tie nosūtīti kādā citā veidā, izņemot ierakstītu pasta sūtījumu ar paziņojumu par saņemšanu.

(31.05.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018. Pants stājas spēkā 01.01.2019. Sk. pārejas noteikumu 147. punktu)

82.nodaļa
Starptautiskā civilprocesuālā sadarbība dokumentu izsniegšanā saskaņā ar Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem

666.pants. Starptautiskās civilprocesuālās sadarbības pamats dokumentu izsniegšanā

(1) Personai, kuras deklarētā dzīvesvieta, dzīvesvieta, atrašanās vieta vai juridiskā adrese ir Latvijā un kuras adrese ir zināma, tiesa izsniedz dokumentus, pamatojoties uz ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgumu un Tieslietu ministrijas lēmumu par ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūguma pieļaujamību.

(2) Ja tiesas dokumentus izsniedz personai, kuras dzīvesvieta, atrašanās vieta vai juridiskā adrese nav Latvijā un kuras adrese ir zināma, tiesa iesniedz Latvijas dokumentu izsniegšanas lūgumu Tieslietu ministrijai.

(3) *(Izslēgta no 01.01.2019. ar 31.05.2018. likumu)*

(4) *(Izslēgta no 01.01.2019. ar 31.05.2018. likumu)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012., 22.06.2017. un 31.05.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2018. Grozījumi otrajā daļā un grozījumi par trešās un ceturtās daļas izslēgšanu stājas spēkā 01.01.2019. Sk. pārejas noteikumu 147. punktu)

667.pants. Tieslietu ministrijas kompetence dokumentu izsniegšanā

(1) Tieslietu ministrija saņem un izlemj ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgumus un pārsūta Latvijas dokumentu izsniegšanas lūgumus saskaņā ar Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem

(2) Latvijas Republikai saistošos starptautiskajos līgumos paredzētajos gadījumos, ja nepieciešams, Tieslietu ministrija:

1) Latvijas dokumentu izsniegšanas lūgumu ārvalstij pārsūta ar Ārlietu ministrijas starpniecību, izmantojot konsulāros vai diplomātiskos kanālus;

2) ar Ārlietu ministrijas starpniecību lūdz Latvijas diplomātiskos vai konsulāros pārstāvjus izsniegt tiesas dokumentus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.06.2017. un 31.05.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2018. Pirmās daļas jaunā redakcija stājas spēkā 01.01.2019. Sk. pārejas noteikumu 147. punktu)

668.pants. Dokumentu izsniegšanas lūguma valoda

Dokumentu izsniegšanas lūgumu sagatavo un iesniedz valodā, kas noteikta kā sazināšanās valoda Latvijas Republikai saistošu starptautisko līgumu piemērošanā.

669.pants. Latvijas dokumentu izsniegšanas lūgumam pievienoto dokumentu valoda

(1) Latvijas dokumentu izsniegšanas lūgumam pievienotos tiesas dokumentus sagatavo valsts valodā. Tiem var pievienot tulkojumu lūguma saņēmējas valsts valodā vai citā valodā, ja Latvijas Republikai saistoši starptautiskie līgumi pieļauj šādu iespēju.

(2) Ja saskaņā ar Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem lūguma saņēmēja valsts vai adresāts ir atteicies pieņemt dokumentus valodā, kas nav šās valsts valoda, dokumentiem pievieno tulkojumu lūguma saņēmējas valsts valodā vai citā valodā, kuru lūguma saņēmēja valsts ir paziņojusi kā pieņemamu saziņā.

(3) Ja nav iespējams nodrošināt tulkojumu kādā no šā panta otrajā daļā minētajām valodām, Latvijas un ārvalsts kompetentās iestādes savstarpēji vienojas par citu valodu, kādā sagatavojami dokumenti vai kādā tiem pievienojams tulkojums.

670.pants. Dokumentu izsniegšanas lūguma forma

(1) *(Izslēgta ar 11.11.2021. likumu)*

(2) Latvijas dokumentu izsniegšanas lūgumu paraksta tiesnesis un apstiprina ar tiesas zīmogu.

(3) Latvijas dokumentu izsniegšanas lūgumu un tam pievienotos dokumentus Tieslietu ministrija var iesniegt ārvalstij ar citiem komunikācijas līdzekļiem, iesniedzot tos arī kā pasta sūtījumu.

(4) Ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgumu un tam pievienotos dokumentus pieņem sagatavotus kā pasta sūtījumu. Ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgumu un tam pievienotos dokumentus var pieņemt ar citiem komunikācijas līdzekļiem, ja tos iesniedz arī kā pasta sūtījumu.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.06.2017., 31.05.2018. un 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

671.pants. Ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūguma izlemšana

(1) Ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgumu izlemj Tieslietu ministrija septiņu dienu laikā no tā saņemšanas dienas.

(2) Tieslietu ministrija pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

1) par dokumentu izsniegšanas lūguma izpildes pieļaujamību, nosakot dokumentu izsniegšanas lūguma izpildes iestādi, termiņus un citus nosacījumus;

2) par atteikšanos pieņemt dokumentu izsniegšanas lūgumu vai tā daļu izpildei Latvijas Republikai saistošos starptautiskajos līgumos paredzētajos gadījumos.

(3) Tieslietu ministrijas lēmums nav pārsūdzams.

672.pants. Ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūguma izpildes vispārīgie noteikumi

(1) Ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgumu izpilda rajona (pilsētas) tiesa, kuras darbības teritorijā atrodas ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgumā norādītā adresāta adrese vai adresāta deklarētā dzīvesvieta, bet, ja tādas nav, — adresāta dzīvesvieta vai juridiskā adrese.

(2) Ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgumu izpilda saskaņā ar šā likuma 56.pantu, izņemot gadījumus, kad saskaņā ar Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem dokumentus izsniedz lūguma iesniedzējas valsts procesuālajā kārtībā vai īpaši lūgtā veidā.

(3) Ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūguma izpildi uzsāk nekavējoties pēc tam, kad pieņemts lēmums par dokumentu izsniegšanas lūguma izpildes pieļaujamību. Ja nav iespējams ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgumu izpildīt mēneša laikā no dienas, kad tas saņemts Tieslietu ministrijā, vai lūgumā norādītajā termiņā, tiesa par to

rakstveidā paziņo Tieslietu ministrijai, norādot iemeslus, kas kavē minētā lūguma izpildi.

(4) Ja ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūguma izpilde nav iespējama vai tas ir izpildīts daļēji, tiesa Tieslietu ministrijai rakstveidā paziņo minētā lūguma neizpildes iemeslus, kā arī nosūta neizsniegtos dokumentus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

673.pants. Adresāta tiesības atteikties pieņemt dokumentus

(1) Tiesa rakstveidā informē adresātu par tā tiesībām atteikties pieņemt dokumentus, ja tie sagatavoti vai tiem pievienots tulkojums kādā citā valodā, izņemot valsts valodu vai adresātam saprotamu valodu.

(2) Adresāts var atteikties pieņemt dokumentus to izsniegšanas brīdī vai nedēļas laikā pēc dokumentu saņemšanas, iesniedzot vai nosūtot atpakaļ dokumentus tiesai, kas tos izsniedza. Ja adresāts atsakās pieņemt dokumentus, kas nav valsts valodā, adresāts paziņo tiesai par valodu, kuru tas saprot.

(3) Ja adresāts ir atteicies pieņemt dokumentus saskaņā ar šā panta pirmo un otro daļu, tiesa par to paziņo Tieslietu ministrijai, nosūtot atpakaļ ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgumu un dokumentus pārtulkošanai.

(4) *(Izslēgta no 01.01.2019. ar 31.05.2018. likumu)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.05.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2018. Grozījums par ceturtās daļas izslēgšanu stājas spēkā 01.01.2019. Sk. pārejas noteikumu 147. punktu)

674.pants. Ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūguma izpildes izmaksas

(Izslēgts no 01.01.2019. ar 31.05.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2018. Sk. pārejas noteikumu 147. punktu)

83.nodaļa
Starptautiskā civilprocesuālā sadarbība dokumentu izsniegšanā, ja ar ārvalsti nav līguma, kas paredz sadarbību dokumentu izsniegšanā

675.pants. Starptautiskās civilprocesuālās sadarbības pamats dokumentu izsniegšanā

(1) Personai, kuras deklarētā dzīvesvieta, dzīvesvieta, atrašanās vieta vai juridiskā adrese ir Latvijā un kuras adrese ir zināma, tiesa izsniedz dokumentus, pamatojoties uz ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgumu un Tieslietu ministrijas lēmumu par ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūguma pieļaujamību.

(2) Ja tiesas dokumentus izsniedz personai, kuras dzīvesvieta, atrašanās vieta vai juridiskā adrese nav Latvijā un kuras adrese ir zināma, tiesa iesniedz Latvijas dokumentu izsniegšanas lūgumu Tieslietu ministrijai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

676.pants. Tieslietu ministrijas kompetence dokumentu izsniegšanā

(1) Latvijas dokumentu izsniegšanas lūgumu iesniedz un ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgumu saņem un izlemj Tieslietu ministrija.

(2) Tieslietu ministrija var pieprasīt vai izsniegt ārvalstij apliecinājumu, ka sadarbībā tiks ievērota savstarpējība, tas ir, ka turpmāk sadarbības partneris sniegs palīdzību, ievērojot tādus pašus principus.

(3) Ja nepieciešams, Tieslietu ministrija:

1) Latvijas dokumentu izsniegšanas lūgumu ārvalstij pārsūta ar Ārlietu ministrijas starpniecību, izmantojot konsulāros vai diplomātiskos kanālus;

2) lūdz ar Ārlietu ministrijas starpniecību Latvijas diplomātiskos vai konsulāros pārstāvjus izsniegt tiesas dokumentus Latvijas pilsoņiem, lūdzot attiecīgās valsts piekrišanu šādam izsniegšanas veidam.

677.pants. Dokumentu izsniegšanas lūguma saturs

(1) Dokumentu izsniegšanas lūgumā norāda:

1) dokumentu izsniegšanas lūguma iesniedzējas iestādes nosaukumu;

2) dokumentu izsniegšanas lūguma priekšmetu un būtību;

3) ziņas par adresātu: fiziskajām personām — vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja tāda nav, citus identifikācijas datus) un dzīvesvietu, bet juridiskajām personām — nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi, kā arī ziņas par adresāta statusu tiesvedības procesā;

4) lietas būtību un īsu faktu izklāstu;

5) citu informāciju, kas nepieciešama dokumentu izsniegšanas lūguma izpildei.

(2) Dokumentu izsniegšanas lūgumā var lūgt dokumentus izsniegt lūguma iesniedzējas valsts likumā noteiktajā procesuālajā kārtībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

678.pants. Dokumentu izsniegšanas lūguma un tam pievienoto dokumentu valoda

(1) Latvijas dokumentu izsniegšanas lūgumu un tam pievienotos dokumentus sagatavo un iesniedz valsts valodā, pievienojot tulkojumu kādā no šādām valodām:

1) lūguma saņēmējas valsts valodā;

2) adresātam saprotamā valodā, ja attiecīgā valsts to pieļauj;

3) citā valodā, Latvijas un ārvalsts kompetentajām iestādēm par to savstarpēji vienojoties.

(2) Ja lūguma saņēmēja valsts vai adresāts atteicies pieņemt dokumentus valodā, kas nav šīs valsts valoda, dokumentiem pievieno tulkojumu lūguma saņēmējas valsts valodā vai citā valodā, kuru lūguma saņēmēja valsts ir norādījusi kā pieņemamu.

(3) Ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgumu pieņem sagatavotu vai ar pievienotu tulkojumu valsts valodā, krievu vai angļu valodā.

(4) Ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgumam pievienotos dokumentus pieņem sagatavotus vai ar pievienotu tulkojumu jebkurā valodā, ja vien adresāts tos pieņem labprātīgi (682.pants).

(5) Ja nav iespējams nodrošināt tulkojumu kādā no šā panta otrajā daļā minētajām valodām vai adresātam saprotamā valodā, Latvijas un ārvalsts kompetentās iestādes var savstarpēji vienoties par citu valodu, kādā sagatavojams ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgums un tam pievienotie dokumenti vai kādā tiem pievienojams tulkojums.

679.pants. Dokumentu izsniegšanas lūguma forma

(1) *(Izslēgta ar 11.11.2021. likumu)*

(2) Latvijas dokumentu izsniegšanas lūgumu paraksta tiesnesis un apstiprina ar tiesas zīmogu.

(3) Latvijas dokumentu izsniegšanas lūgumu un tam pievienotos dokumentus Tieslietu ministrija var iesniegt ārvalstij ar citiem komunikācijas līdzekļiem, iesniedzot tos arī kā pasta sūtījumu.

(4) Ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgumu un tam pievienotos dokumentus pieņem sagatavotus, kā pasta sūtījumu. Ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgumu un tam pievienotos dokumentus var pieņemt ar citiem komunikācijas līdzekļiem, ja tos iesniedz arī kā pasta sūtījumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

680.pants. Ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūguma izlemšana

(1) Ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgumu izlemj Tieslietu ministrija 10 dienu laikā no tā saņemšanas dienas.

(2) Tieslietu ministrija pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

1) par dokumentu izsniegšanas lūguma izpildes pieļaujamību, nosakot lūguma izpildes iestādi, termiņus un citus nosacījumus;

2) par atteikšanos pieņemt dokumentu izsniegšanas lūgumu vai tā daļu izpildei, motivējot atteikumu.

(3) Ja dokumentu izsniegšanas lūguma izlemšanai nepieciešama papildu informācija, Tieslietu ministrija to pieprasa no attiecīgās ārvalsts kompetentās iestādes.

(4) Ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūguma izpildi var atteikt, ja:

1) ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūguma izpilde ir pretrunā ar Latvijas sabiedrisko iekārtu;

2) nav iesniegta pietiekama informācija un papildu informāciju iegūt nav iespējams.

(5) Ja ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūguma izpilde ir atteikta, Tieslietu ministrija nekavējoties par to paziņo lūguma iesniedzējas valsts kompetentajai iestādei.

(6) Atteikšanās izpildīt ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgumu vai tā daļu neliedz ārvalsts kompetentajai iestādei pēc trūkumu novēršanas atkārtoti iesniegt tādu pašu lūgumu.

(7) Tieslietu ministrijas lēmums nav pārsūdzams.

681.pants. Ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūguma izpildes vispārīgie noteikumi

(1) Ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgumu izpilda rajona (pilsētas) tiesa, kuras darbības teritorijā atrodas ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgumā norādītā adresāta adrese vai adresāta deklarētā dzīvesvieta, bet, ja tādas nav, — adresāta dzīvesvieta vai juridiskā adrese.

(2) Ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgumu izpilda saskaņā ar šā likuma 56.pantu, izņemot gadījumus, kad ārvalsts kompetentā iestāde lūdz izsniegt dokumentus tās procesuālajā kārtībā vai īpaši lūgtā veidā.

(3) Ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūguma izpildi uzsāk nekavējoties pēc tam, kad pieņemts lēmums par dokumentu izsniegšanas lūguma izpildes pieļaujamību. Ja nav iespējams ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgumu izpildīt mēneša laikā no dienas, kad tas saņemts Tieslietu ministrijā, vai lūgumā norādītajā termiņā, tiesa par to rakstveidā paziņo Tieslietu ministrijai, norādot iemeslus, kas kavē minētā lūguma izpildi.

(4) Ja ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūguma izpilde nav iespējama vai tas ir izpildīts daļēji, tiesa Tieslietu ministrijai rakstveidā paziņo minētā lūguma neizpildes iemeslus, kā arī nosūta neizsniegtos dokumentus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

682.pants. Adresāta tiesības atteikties pieņemt dokumentus

(1) Tiesa rakstveidā informē adresātu par tā tiesībām atteikties pieņemt dokumentus, ja tie sagatavoti vai tiem pievienots tulkojums kādā citā valodā, izņemot valsts valodu vai adresātam saprotamu valodu.

(2) Adresāts var atteikties pieņemt dokumentus to izsniegšanas brīdī vai nedēļas laikā pēc dokumentu saņemšanas, iesniedzot vai nosūtot atpakaļ dokumentus tiesai, kas tos izsniedza. Ja adresāts atsakās pieņemt dokumentus, kas nav valsts valodā vai adresātam saprotamā valodā, adresāts paziņo tiesai par valodu, kuru tas saprot.

(3) Ja adresāts ir atteicies pieņemt dokumentus saskaņā ar šā panta pirmo un otro daļu, tiesa par to paziņo Tieslietu ministrijai, nosūtot atpakaļ ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgumu un dokumentus pārtulkošanai.

683.pants. Ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūguma izpildes izmaksas

(1) Izdevumus, kas radušies, izpildot ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgumu, sedz no valsts budžeta līdzekļiem, izņemot šā panta otrajā daļā paredzēto gadījumu.

(2) Ja izdevumi radušies, likumā paredzētajos gadījumos ārvalsts dokumentu izsniegšanas lūgumu izpildot ārvalsts likumā noteiktajā procesuālajā kārtībā vai īpaši lūgtā veidā, tiesa paziņo Tieslietu ministrijai par minētā lūguma izpildes izmaksām, un Tieslietu ministrija var lūgt ārvalsts kompetento iestādi segt šīs izmaksas.

Septiņpadsmitā sadaļa
Starptautiskā civilprocesuālā sadarbība pierādījumu iegūšanā

(Sadaļa 05.02.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.03.2009.)

84.nodaļa
Starptautiskā civilprocesuālā sadarbība pierādījumu iegūšanā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 25. novembra regulu (ES) 2020/1783 par sadarbību starp dalībvalstu tiesām pierādījumu iegūšanā civillietās un komerclietās (pierādījumu iegūšana)

(Nodaļas nosaukums ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

684.pants. Starptautiskās civilprocesuālās sadarbības pamats pierādījumu iegūšanā

(1) Tiesa iegūst pierādījumus Latvijā, pamatojoties uz ārvalsts kompetentās iestādes lūgumu par pierādījumu iegūšanu Latvijā (turpmāk — ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgums) un Latvijas kompetentās iestādes lēmumu par ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma pieļaujamību.

(2) Tiesa šajā likumā paredzētajos gadījumos un kārtībā pēc savas iniciatīvas vai pēc lietas dalībnieka motivēta lūguma izlemj jautājumu par pierādījumu iegūšanu ārvalstī (turpmāk — Latvijas pierādījumu iegūšanas lūgums).

(3) Pierādījumu iegūšana šīs nodaļas izpratnē ir arī pierādījumu nodrošināšana šajā likumā noteiktajā kārtībā.

685.pants. Pierādījumu iegūšanā kompetentās iestādes

(1) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 25. novembra regulas (ES) 2020/1783 par sadarbību starp dalībvalstu tiesām pierādījumu iegūšanā civillietās un komerclietās (pierādījumu iegūšana) (turpmāk — Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) 2020/1783) 3. pantu tiesa saņem un izlemj ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumus, kā arī lemj par pierādījumu iegūšanu ārvalstī un iesniedz Latvijas pierādījumu iegūšanas lūgumus tieši ārvalstij vai — Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1783 4. panta 1. punkta "c" apakšpunktā paredzētajos gadījumos — Tieslietu ministrijai.

(2) Tieslietu ministrija veic Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1783 4. pantā minētās funkcijas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

686.pants. Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma valoda un forma

(1) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1783 5. un 6. pantu ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu un tam pievienotos dokumentus, kā arī paziņojumus pieņem, ja tie sagatavoti valsts valodā vai angļu valodā.

(2) *(Izslēgta ar 11.11.2021. likumu)*

(3) Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu un tam pievienotos dokumentus, kā arī paziņojumus pieņem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulā (ES) 2020/1783 noteikto kārtību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

687.pants. Latvijas pierādījumu iegūšanas lūguma valoda un forma

(1) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1783 5. un 6. pantu Latvijas pierādījumu iegūšanas lūgumu un tam pievienotos dokumentus, kā arī paziņojumus tiesa sagatavo rakstveidā lūguma saņēmējas valsts valodā vai tajā valodā, ko attiecīgā valsts ir paziņojusi kā pieņemamu saziņā.

(2) Latvijas pierādījumu iegūšanas lūgumu paraksta tiesnesis.

(3) Latvijas pierādījumu iegūšanas lūgumu un tam pievienotos dokumentus, kā arī paziņojumus tiesa vai Tieslietu ministrija iesniedz ārvalstij saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulā (ES) 2020/1783 noteikto kārtību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. un 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

688.pants. Latvijas pierādījumu iegūšanas lūgums par pušu vai tiesas pārstāvju klātbūtni vai līdzdalību pierādījumu iegūšanā ārvalstī

Tiesa šajā likumā paredzētajos gadījumos pēc savas iniciatīvas vai pēc lietas dalībnieka motivēta lūguma Latvijas pierādījumu iegūšanas lūgumā var lūgt:

1) atļaut lietas dalībniekiem vai viņu pārstāvjiem būt klāt vai piedalīties pierādījumu iegūšanā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1783 13. pantu;

2) atļaut tiesas pārstāvjiem būt klāt vai piedalīties pierādījumu iegūšanā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1783 14. pantu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

689.pants. Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izlemšana

(1) Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu izlemj tā rajona (pilsētas) tiesa, kuras darbības teritorijā atrodas iegūstamā pierādījuma avots, vai Tieslietu ministrija Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1783 4. panta 3. punktā un 19. pantā paredzētajos gadījumos septiņu dienu laikā no tā saņemšanas dienas.

(2) Ja tiesa, kurai ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgums iesniegts saskaņā ar šā panta pirmo daļu, konstatē, ka daļa pierādījumu atrodas citā pilsētā vai rajonā, tā uzdod attiecīgajai tiesai izdarīt noteiktas procesuālās darbības atbilstoši šā likuma 102. un 103.pantam.

(3) Izskatot ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu, tiesa pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

1) par pierādījumu iegūšanas lūguma izpildes pieļaujamību, pieņemot to izpildei vai nosakot pierādījumu iegūšanas lūguma izpildes iestādi, termiņus un citus nosacījumus;

2) par atteikšanos pieņemt pierādījumu iegūšanas lūgumu vai tā daļu izpildei saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1783 16. pantu.

(4) Izskatot ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1783 19. pantā paredzētajā gadījumā, Tieslietu ministrija pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

1) par pierādījumu iegūšanas lūguma izpildes pieļaujamību, nosakot, ka minētā lūguma izpildē piedalās tā rajona (pilsētas) tiesa, kuras darbības teritorijā atrodas iegūstamā pierādījuma avots, pierādījumu iegūšanas lūguma izpildes termiņus un citus nosacījumus;

2) par atteikšanos pieņemt pierādījumu iegūšanas lūgumu vai tā daļu izpildei saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1783 19. pantu.

(5) Kompetentās iestādes lēmums nav pārsūdzams.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

690.pants. Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpildes vispārīgie noteikumi

(1) Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu izpilda šajā likumā noteiktajā kārtībā, izņemot gadījumus, kad ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpilde pieļauta ārvalsts procesuālajā kārtībā pēc ārvalsts kompetentās iestādes lūguma.

(2) Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpildi uzsāk nekavējoties pēc tam, kad pieņemts lēmums par pierādījumu iegūšanas lūguma izpildes pieļaujamību. Ja nav iespējams ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu izpildīt 90 dienu laikā no tā saņemšanas dienas, tiesa saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1783 17. pantu par to rakstveidā paziņo ārvalsts kompetentajai iestādei, norādot iemeslus, kas kavē minētā lūguma izpildi.

(3) Ja ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpilde ir apgrūtināta vai neiespējama, tiesa saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1783 12. pantu rakstveidā paziņo ārvalsts kompetentajai iestādei minētā lūguma neizpildes iemeslus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

691.pants. Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpilde pušu vai ārvalsts kompetentās tiesas pārstāvju klātbūtnē vai ar to līdzdalību

(1) Tiesa, kas izpilda ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1783 13. vai 14. pantu, paziņo ārvalsts kompetentās tiesas pārstāvjiem vai pusēm, vai to pārstāvjiem par pierādījumu iegūšanas laiku un vietu, kā arī par līdzdalības nosacījumiem.

(2) Tiesa noskaidro, vai ārvalsts kompetentās tiesas pārstāvjiem, pusēm vai to pārstāvjiem ir nepieciešams tulks.

(3) Ja šā panta pirmajā daļā minētās personas nesaprot valsts valodu un ja nav būtisku praktisko grūtību, pēc ārvalsts kompetentās tiesas pārstāvju vai pušu, vai to pārstāvju lūguma pierādījumu iegūšanā piedalās tulks.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

692.pants. Pierādījumu iegūšana, izmantojot tehniskos līdzekļus

(1) Ja ir pieļauta ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpilde, izmantojot tehniskos līdzekļus, šādu ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu izpilda tā rajona (pilsētas) tiesa, kurai ir pieejami pierādījumu iegūšanai nepieciešamie tehniskie līdzekļi.

(2) Pierādījumu iegūšanā Latvijā vai ārvalstī, izmantojot tehniskos līdzekļus, ja nepieciešams, piedalās tulks.

(3) Tiesa apliecina iesaistīto personu identitāti un nodrošina pierādījumu iegūšanas norisi Latvijā.

693.pants. Liecinieku tiesības atteikties no liecības došanas

(1) Izpildot ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu, tiesa pārliecinās, vai nepastāv šā likuma 106.pantā norādītie šķēršļi, kā arī izskaidro lieciniekiem viņu tiesības atteikties no liecības došanas šā likuma 107.pantā paredzētajos gadījumos.

(2) Izpildot ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu, tiesa saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1783 16. pantu izskaidro lieciniekiem viņu tiesības atteikties no liecības došanas arī saskaņā ar lūguma iesniedzējas valsts likumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

694.pants. Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpildes izmaksas

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1783 22. panta 3. punktā paredzētajos gadījumos tiesa var lūgt ārvalsts kompetento tiesu līdz ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpildei iemaksāt summas, kas izmaksājamas ekspertiem.

(2) Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2020/1783 22. panta 2. punktā paredzētajos gadījumos tiesa var lūgt ārvalsts kompetento tiesu pēc ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpildes segt:

1) izdevumu summas, kas izmaksājamas ekspertiem un tulkiem;

2) izmaksas, kas radušās, ja ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgums pēc ārvalsts kompetentās iestādes lūguma izpildīts ārvalsts procesuālajā kārtībā;

3) izmaksas, kas radušās, ja ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgums pēc ārvalsts kompetentās iestādes lūguma izpildīts, izmantojot tehniskos līdzekļus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2022. likumu, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

85.nodaļa
Starptautiskā civilprocesuālā sadarbība pierādījumu iegūšanā saskaņā ar Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem

695.pants. Starptautiskās civilprocesuālās sadarbības pamats pierādījumu iegūšanā

(1) Tiesa iegūst pierādījumus Latvijā, pamatojoties uz ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu un Tieslietu ministrijas lēmumu par ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma pieļaujamību.

(2) Tiesa šajā likumā paredzētajos gadījumos un kārtībā pēc savas iniciatīvas vai pēc lietas dalībnieka motivēta lūguma izlemj jautājumu par Latvijas pierādījumu iegūšanas lūgumu.

(3) Pierādījumu iegūšana šīs nodaļas izpratnē ir arī pierādījumu nodrošināšana šajā likumā noteiktajā kārtībā.

696.pants. Tieslietu ministrijas kompetence pierādījumu iegūšanā

Tieslietu ministrija saņem un izlemj ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumus un nosūta Latvijas pierādījumu iegūšanas lūgumus saskaņā ar Hāgas 1970.gada konvenciju un citiem Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem.

697.pants. Pierādījumu iegūšanas lūguma un tam pievienoto dokumentu valoda

Pierādījumu iegūšanas lūgumu un tam pievienotos dokumentus sagatavo un iesniedz valodā, kas noteikta kā sazināšanās valoda Latvijas Republikai saistošu starptautisko līgumu piemērošanā.

698.pants. Pierādījumu iegūšanas lūguma forma

(1) Latvijas pierādījumu iegūšanas lūgumu un tam pievienotos dokumentus tiesa iesniedz Tieslietu ministrijai.

(2) Latvijas pierādījumu iegūšanas lūgumu paraksta tiesnesis un apstiprina ar tiesas zīmogu.

(3) Latvijas pierādījumu iegūšanas lūgumu un tam pievienotos dokumentus Tieslietu ministrija var iesniegt ārvalstij ar citiem komunikācijas līdzekļiem, iesniedzot tos arī kā pasta sūtījumu.

(4) Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu un tam pievienotos dokumentus var pieņemt ar citiem komunikācijas līdzekļiem, ja tos iesniedz arī kā pasta sūtījumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

699.pants. Latvijas pierādījumu iegūšanas lūgums par pušu vai tiesas pārstāvju līdzdalību

Tiesa šajā likumā paredzētajos gadījumos pēc savas iniciatīvas vai pēc lietas dalībnieka motivēta lūguma Latvijas pierādījumu iegūšanas lūgumā var lūgt:

1) atļaut lietas dalībniekiem vai viņu pārstāvjiem piedalīties pierādījumu iegūšanā saskaņā ar Hāgas 1970.gada konvencijas 7.pantu;

2) atļaut tiesas pārstāvjiem piedalīties pierādījumu iegūšanā saskaņā ar Hāgas 1970.gada konvencijas 8.pantu.

700.pants. Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izlemšana

(1) Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu izlemj Tieslietu ministrija septiņu dienu laikā no tā saņemšanas dienas.

(2) Tieslietu ministrija pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

1) par pierādījumu iegūšanas lūguma izpildes pieļaujamību, nosakot pierādījumu iegūšanas lūguma izpildes iestādi, termiņus un citus nosacījumus;

2) par atteikšanos pieņemt pierādījumu iegūšanas lūgumu vai tā daļu izpildei Latvijas Republikai saistošos starptautiskajos līgumos paredzētajos gadījumos.

(3) Izskatot ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu, kas iesniegts saskaņā ar Hāgas 1970.gada konvencijas 16. vai 17.pantu, Tieslietu ministrija pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

1) par pierādījumu iegūšanas lūguma izpildes pieļaujamību, nosakot, ka minētā lūguma izpildē piedalās tā rajona (pilsētas) tiesa, kuras darbības teritorijā atrodas iegūstamā pierādījuma avots, pierādījumu iegūšanas lūguma izpildes termiņus un citus nosacījumus;

2) par atteikšanos pieņemt pierādījumu iegūšanas lūgumu vai tā daļu izpildei.

(4) Tieslietu ministrijas lēmums nav pārsūdzams.

701.pants. Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpildes vispārīgie noteikumi

(1) Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu izpilda rajona (pilsētas) tiesa, kuras darbības teritorijā atrodas iegūstamā pierādījuma avots.

(2) Ja tiesa, kurai ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgums iesniegts saskaņā ar šā panta pirmo daļu, konstatē, ka daļa pierādījumu atrodas citā pilsētā vai rajonā, tā uzdod attiecīgajai tiesai izdarīt noteiktas procesuālās darbības atbilstoši šā likuma 102. un 103.pantam.

(3) Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu izpilda šajā likumā noteiktajā kārtībā, izņemot gadījumus, kad ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpilde pieļauta ārvalsts procesuālajā kārtībā pēc ārvalsts kompetentās iestādes lūguma.

(4) Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpildi uzsāk nekavējoties pēc tam, kad pieņemts lēmums par pierādījumu iegūšanas lūguma izpildes pieļaujamību. Ja nav iespējams ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu izpildīt 90 dienu laikā no tā saņemšanas dienas, tiesa par to rakstveidā paziņo Tieslietu ministrijai, norādot iemeslus, kas kavē minētā lūguma izpildi.

(5) Ja ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpilde ir apgrūtināta vai neiespējama, tiesa rakstveidā paziņo Tieslietu ministrijai minētā lūguma neizpildes iemeslus.

702.pants. Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpilde ar pušu vai ārvalsts kompetentās tiesas pārstāvju līdzdalību

(1) Ja ir pieļauta ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpilde, ārvalsts kompetentās tiesas pārstāvjiem vai pusēm, vai to pārstāvjiem klātesot vai piedaloties pierādījumu iegūšanā saskaņā ar Hāgas 1970.gada konvencijas 7. vai 8.pantu, tiesa, kas izpilda ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu, paziņo ārvalsts kompetentajai iestādei vai tieši ārvalsts kompetentās tiesas pārstāvjiem vai pusēm, vai to pārstāvjiem par pierādījumu iegūšanas laiku un vietu, kā arī par līdzdalības nosacījumiem.

(2) Tiesa noskaidro, vai ārvalsts kompetentās tiesas pārstāvjiem, pusēm vai to pārstāvjiem nepieciešams tulks.

(3) Ja šā panta pirmajā daļā minētās personas nesaprot valsts valodu un ja nav būtisku praktisko grūtību, pēc ārvalsts kompetentās tiesas pārstāvju vai pušu, vai to pārstāvju lūguma pierādījumu iegūšanā piedalās tulks.

703.pants. Pierādījumu iegūšana, izmantojot tehniskos līdzekļus

(1) Ja ir pieļauta ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpilde, izmantojot tehniskos līdzekļus, šādu ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu izpilda tā rajona (pilsētas) tiesa, kurai ir pieejami pierādījumu iegūšanai nepieciešamie tehniskie līdzekļi.

(2) Pierādījumu iegūšanā Latvijā vai ārvalstī, izmantojot tehniskos līdzekļus, ja nepieciešams, piedalās tulks.

(3) Tiesa apliecina iesaistīto personu identitāti un nodrošina pierādījumu iegūšanas norisi Latvijā.

704.pants. Liecinieku tiesības atteikties no liecības došanas

(1) Izpildot ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu, tiesa pārliecinās, vai nepastāv šā likuma 106.pantā norādītie šķēršļi, kā arī izskaidro lieciniekiem viņu tiesības atteikties no liecības došanas šā likuma 107.pantā paredzētajos gadījumos.

(2) Izpildot ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu saskaņā ar Hāgas 1970.gada konvenciju, tiesa izskaidro lieciniekiem viņu tiesības atteikties no liecības došanas arī saskaņā ar lūguma iesniedzējas valsts likumu.

705.pants. Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpildes izmaksas

(1) Atbilstoši Hāgas 1970.gada konvencijas 14.panta otrajai daļai tiesa paziņo Tieslietu ministrijai par ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpildes izmaksām, ja tādas radušās.

(2) Tieslietu ministrija var lūgt ārvalsts kompetento iestādi segt ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpildes izmaksas, kas radušās saskaņā ar Hāgas 1970.gada konvencijas 14.panta otro daļu.

86.nodaļa
Starptautiskā civilprocesuālā sadarbība pierādījumu iegūšanā, ja ar ārvalsti nav līguma, kas paredz sadarbību pierādījumu iegūšanā

706.pants. Starptautiskās civilprocesuālās sadarbības pamats pierādījumu iegūšanā

(1) Tiesa iegūst pierādījumus Latvijā, pamatojoties uz ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu un Tieslietu ministrijas lēmumu par ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma pieļaujamību.

(2) Tiesa šajā likumā paredzētajos gadījumos un kārtībā pēc savas iniciatīvas vai pēc lietas dalībnieka motivēta lūguma izlemj jautājumu par Latvijas pierādījumu iegūšanas lūgumu.

(3) Pierādījumu iegūšana šīs nodaļas izpratnē ir arī pierādījumu nodrošināšana šajā likumā noteiktajā kārtībā.

707.pants. Tieslietu ministrijas kompetence pierādījumu iegūšanā

(1) Ja ar ārvalsti nav līguma, kas paredz sadarbību pierādījumu iegūšanā, Latvijas pierādījumu iegūšanas lūgumu iesniedz un ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu saņem un izlemj Tieslietu ministrija.

(2) Tieslietu ministrija var pieprasīt vai izsniegt ārvalstij apliecinājumu, ka sadarbībā tiks ievērota savstarpējība, tas ir, ka turpmāk sadarbības partneris sniegs palīdzību, ievērojot tādus pašus principus.

(3) Ja nepieciešams, Tieslietu ministrija Latvijas pierādījumu iegūšanas lūgumu ārvalstij nosūta ar Ārlietu ministrijas starpniecību, izmantojot konsulāros vai diplomātiskos kanālus.

708.pants. Pierādījumu iegūšanas lūguma saturs

(1) Pierādījumu iegūšanas lūgumā norāda:

1) pierādījumu iegūšanas lūguma iesniedzējas tiesas nosaukumu;

2) pierādījumu iegūšanas lūguma priekšmetu un būtību;

3) ziņas par lietas dalībnieku un tā pārstāvjiem: fiziskajām personām — vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja tāda nav, citus identifikācijas datus) un dzīvesvietu, bet juridiskajām personām — nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;

4) lietas būtību un īsu faktu izklāstu;

5) ziņas par iegūstamajiem pierādījumiem un to saistību ar lietu;

6) ziņas par likumā paredzētajiem gadījumiem, kad liecinieki var atteikties no liecības došanas;

7) citu informāciju, kas nepieciešama pierādījumu iegūšanas lūguma izpildei.

(2) Latvijas pierādījumu iegūšanas lūgumā tiesa pēc savas iniciatīvas vai pēc lietas dalībnieka motivēta lūguma var lūgt:

1) atļaut lietas dalībniekiem vai viņu pārstāvjiem būt klāt vai piedalīties pierādījumu iegūšanā;

2) atļaut tiesas pārstāvjiem būt klāt vai piedalīties pierādījumu iegūšanā;

3) iegūt pierādījumus, izmantojot tehniskos līdzekļus;

4) iegūt pierādījumus šajā likumā paredzētajā procesuālajā kārtībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

709.pants. Pierādījumu iegūšanas lūguma un tam pievienoto dokumentu valoda

(1) Latvijas pierādījumu iegūšanas lūgumu un tam pievienotos dokumentus sagatavo un iesniedz valsts valodā, pievienojot tulkojumu kādā no šādām valodām:

1) lūguma saņēmējas valsts valodā;

2) citā valodā, Latvijas un ārvalsts kompetentajām iestādēm par to savstarpēji vienojoties.

(2) Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu pieņem sagatavotu vai ar pievienotu tulkojumu valsts valodā, krievu vai angļu valodā.

(3) Ja nav iespējams nodrošināt tulkojumu kādā no šā panta otrajā daļā minētajām valodām, Latvijas un ārvalsts kompetentās iestādes savstarpēji var vienoties par citu valodu, kādā sagatavojams ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgums un tam pievienotie dokumenti vai kādā tiem pievienojams tulkojums.

710.pants. Pierādījumu iegūšanas lūguma forma

(1) *(Izslēgta ar 11.11.2021. likumu)*

(2) Latvijas pierādījumu iegūšanas lūgumu paraksta tiesnesis un apstiprina ar tiesas zīmogu.

(3) Latvijas pierādījumu iegūšanas lūgumu un tam pievienotos dokumentus Tieslietu ministrija var iesniegt ārvalstij ar citiem komunikācijas līdzekļiem, iesniedzot tos arī kā pasta sūtījumu.

(4) Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu un tam pievienotos dokumentus var pieņemt ar citiem komunikācijas līdzekļiem, ja tos iesniedz arī kā pasta sūtījumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

711.pants. Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izlemšana

(1) Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu izlemj Tieslietu ministrija 10 dienu laikā no tā saņemšanas dienas.

(2) Tieslietu ministrija pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

1) par pierādījumu iegūšanas lūguma izpildes pieļaujamību, nosakot pierādījumu iegūšanas lūguma izpildes iestādi, termiņus un citus nosacījumus;

2) par atteikšanos pieņemt pierādījumu iegūšanas lūgumu vai tā daļu izpildei, motivējot atteikumu.

(3) Ja pierādījumu iegūšanas lūguma izlemšanai nepieciešama papildu informācija, Tieslietu ministrija to pieprasa no attiecīgās ārvalsts kompetentās iestādes.

(4) Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpildi var atteikt, ja:

1) ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpilde ir pretrunā ar Latvijas sabiedrisko iekārtu;

2) nav iesniegta pietiekama informācija un papildu informāciju iegūt nav iespējams;

3) ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpilde ir apgrūtināta.

(5) Ja ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpilde ir atteikta, Tieslietu ministrija nekavējoties par to paziņo lūguma iesniedzējas valsts kompetentajai iestādei.

(6) Atteikšanās izpildīt ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu vai tā daļu neliedz ārvalsts kompetentajai iestādei pēc trūkumu novēršanas atkārtoti iesniegt tādu pašu lūgumu.

(7) Tieslietu ministrijas lēmums nav pārsūdzams.

712.pants. Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpildes vispārīgie noteikumi

(1) Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu izpilda rajona (pilsētas) tiesa, kuras darbības teritorijā atrodas iegūstamā pierādījuma avots.

(2) Ja tiesa, kurai ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgums iesniegts saskaņā ar šā panta pirmo daļu, konstatē, ka daļa pierādījumu atrodas citā pilsētā vai rajonā, tā uzdod attiecīgajai tiesai izdarīt noteiktas procesuālās darbības atbilstoši šā likuma 102. un 103.pantam.

(3) Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu izpilda šajā likumā noteiktajā kārtībā, izņemot gadījumus, kad ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpilde pieļauta ārvalsts procesuālajā kārtībā pēc ārvalsts kompetentās iestādes lūguma.

(4) Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpildi uzsāk nekavējoties pēc tam, kad pieņemts lēmums par pierādījumu iegūšanas lūguma izpildes pieļaujamību. Ja nav iespējams ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu izpildīt 90 dienu laikā no tā saņemšanas dienas, tiesa par to rakstveidā paziņo Tieslietu ministrijai, norādot iemeslus, kas kavē minētā lūguma izpildi.

(5) Ja ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpilde ir apgrūtināta vai neiespējama, tiesa rakstveidā paziņo Tieslietu ministrijai minētā lūguma neizpildes iemeslus.

713.pants. Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpilde pušu vai ārvalsts kompetentās tiesas pārstāvju klātbūtnē vai ar to līdzdalību

(1) Ja ir pieļauta ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpilde, pusēm vai to pārstāvjiem, vai ārvalsts kompetentās tiesas pārstāvjiem klātesot vai piedaloties pierādījumu iegūšanā, tiesa, kas izpilda ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu, paziņo ārvalsts kompetentajai iestādei vai tieši ārvalsts kompetentās tiesas pārstāvjiem vai pusēm, vai to pārstāvjiem par pierādījumu iegūšanas laiku un vietu, kā arī līdzdalības nosacījumiem.

(2) Tiesa noskaidro, vai ārvalsts kompetentās tiesas pārstāvjiem, pusēm vai to pārstāvjiem nepieciešams tulks.

(3) Ja šā panta pirmajā daļā minētās personas nesaprot valsts valodu un ja nav būtisku praktisko grūtību, pēc ārvalsts kompetentās tiesas pārstāvju vai pušu, vai to pārstāvju lūguma pierādījumu iegūšanā piedalās tulks.

714.pants. Pierādījumu iegūšana, izmantojot tehniskos līdzekļus

(1) Ja ir pieļauta ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpilde, izmantojot tehniskos līdzekļus, šādu ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu izpilda tā rajona (pilsētas) tiesa, kurai ir pieejami pierādījumu iegūšanai nepieciešamie tehniskie līdzekļi.

(2) Pierādījumu iegūšanā Latvijā vai ārvalstī, izmantojot tehniskos līdzekļus, ja nepieciešams, piedalās tulks.

(3) Tiesa apliecina iesaistīto personu identitāti un nodrošina pierādījumu iegūšanas norisi Latvijā.

715.pants. Liecinieku tiesības atteikties no liecības došanas

(1) Izpildot ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu, tiesa pārliecinās, vai nepastāv šā likuma 106.pantā norādītie šķēršļi, kā arī izskaidro lieciniekiem viņu tiesības atteikties no liecības došanas šā likuma 107.pantā paredzētajos gadījumos.

(2) Izpildot ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu, liecinieki var atteikties no liecības došanas arī saskaņā ar lūguma iesniedzējas valsts likumu, ja šādas tiesības ir norādītas ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumā vai arī to citādi ir apstiprinājusi ārvalsts kompetentā iestāde.

716.pants. Ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūguma izpildes izmaksas

(1) Izdevumus, kas radušies, izpildot ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu, sedz no valsts budžeta līdzekļiem, izņemot šā panta otrajā daļā paredzēto gadījumu.

(2) Tiesa, kura izpilda ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu, paziņo Tieslietu ministrijai par šādām minētā lūguma izpildes izmaksām:

1) izdevumu summām, kas izmaksājamas ekspertiem un tulkiem;

2) izdevumiem, kas radušies, likumā paredzētajos gadījumos izpildot ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgumu ārvalsts procesuālajā kārtībā;

3) izmaksām, kas radušās, ja ārvalsts pierādījumu iegūšanas lūgums pēc ārvalsts kompetentās iestādes lūguma izpildīts, izmantojot tehniskos līdzekļus.

(3) Tieslietu ministrija var lūgt ārvalsts kompetento iestādi segt šā panta otrajā daļā paredzētās izmaksas.

Mantas saraksts, uz kuru nevar vērst piedziņu pēc izpildu dokumentiem

(Pielikums ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.06.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2004.)

Piedziņas vēršanai pēc izpildu dokumentiem nav pakļauta šāda veida manta un priekšmeti, kas pieder parādniekam vai ir viņa daļa kopīpašumā:

1. Mājas iekārtas un mājturības priekšmeti, apģērbs, kas nepieciešams parādniekam, viņa ģimenes locekļiem, kā arī personām, kuras atrodas viņa apgādībā:

1) ikdienā valkājamais nepieciešamais apģērbs, apavi un veļa;

2) gultas piederumi, gultas drēbes un dvieļi;

3) virtuves un galda piederumi, kuri nepieciešami ikdienas lietošanai;

4) mēbeles — pa vienai gultai un krēslam katrai personai, kā arī viens galds un viens skapis uz ģimeni;

5) visi bērnu piederumi.

2. Mājās esošie pārtikas produkti tādā daudzumā, kāds nepieciešams parādnieka un viņa ģimenes locekļu uzturēšanai triju mēnešu laikā.

3. Nauda minimālās mēneša darba algas apmērā uz parādnieku, katru viņa ģimenes locekli un apgādībā esošu personu, bet uzturlīdzekļu piedziņas lietās nepilngadīgu bērnu uzturam vai Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas labā — nauda 50 procentu apmērā no minimālās mēneša darba algas uz parādnieku, katru viņa ģimenes locekli un apgādībā esošu personu.

4. Uz ģimeni viena govs vai kaza un viena cūka, kā arī lopbarība tādā daudzumā, kāds nepieciešams līdz jaunas lopbarības ievākšanai vai līdz lopu dzīšanai ganībās.

5. Kurināmais, kas nepieciešams ģimenei ēdiena gatavošanai un dzīvojamās telpas apsildīšanai apkurināšanas sezonas laikā.

6. Grāmatas, instrumenti un rīki, kas nepieciešami parādniekam viņa personīgajā ikdienas darbā, sagādājot iztikai vajadzīgos līdzekļus.

7. Lauksaimniecības inventārs, tas ir, zemkopības rīki, tehnika, lopi un sēkla, kas nepieciešami zemnieku saimniecībā, līdz ar barības daudzumu, kāds nepieciešams attiecīgās saimniecības lopu uzturēšanai līdz jaunai ražai. Kādi zemkopības rīki, cik lopu un kādi barības daudzumi uzskatāmi par nepieciešamiem, nosaka zemkopības ministra instrukcija.

8. Kustamā manta, kas pēc Civillikuma atzīstama par nekustamā īpašuma piederumu, — atsevišķi no šā nekustamā īpašuma.

9. Dievnami un rituāla priekšmeti.

Nozaudēto tiesvedības vai izpildu lietvedības materiālu atjaunošanas noteikumi

(Pielikums ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

1. Nozaudētos tiesvedības vai izpildu lietvedības materiālus civillietā tiesa var atjaunot pēc lietas dalībnieka pieteikuma, pēc tiesu izpildītāja vai prokurora iesnieguma, kā arī pēc savas iniciatīvas.

2. Nozaudētos tiesvedības materiālus atjauno pilnīgi vai tajā daļā, kuru atjaunot nepieciešams pēc tiesas ieskata. Ja lietā bijis tiesas spriedums vai lēmums par tiesvedības izbeigšanu, tas obligāti atjaunojams.

3. Pieteikumu par nozaudēto tiesvedības materiālu vai izpildu raksta atjaunošanu iesniedz tiesai, kas izskatījusi lietu, bet pieteikumu par nozaudēto izpildu lietvedības materiālu (izņemot izpildu rakstu) atjaunošanu — rajona (pilsētas) tiesai pēc izpildīšanas vietas.

4. Pieteikumā norāda precīzas ziņas par lietu. Pieteikumam pievieno dokumentus, kuri saglabājušies pie iesniedzēja un kuri attiecas uz lietu, pat tad, ja tie nav noteiktā kārtībā apliecināti.

5. Tiesa, izskatot lietu, izmanto saglabājušās tiesvedības materiālu daļas, pieprasa no lietas dalībniekiem vai citām personām dokumentus, kas pirms tiesvedības materiālu nozaudēšanas tiem izsniegti, kā arī citus materiālus, kuri attiecas uz lietu. Lietas dalībnieki ir tiesīgi iesniegt apspriešanai viņu sastādīto atjaunojamā sprieduma vai lēmuma projektu.

6. Tiesa kā lieciniekus var nopratināt personas, kas bijušas klāt pie procesuālo darbību izpildīšanas, bet, ja nepieciešams, — personas, kas bijušas tiesas sastāvā, izskatot lietu, kuras tiesvedības materiāli nozaudēti, kā arī personas, kas izpildījušas tiesas spriedumu.

7. Ja savākto materiālu nepietiek, lai precīzi atjaunotu nozaudētos tiesvedības materiālus, tiesa ar lēmumu izbeidz pieteikuma izskatīšanu par tiesvedības materiālu atjaunošanu. Šajā gadījumā iesniedzējs ir tiesīgs atkārtoti iesniegt prasību vai pieteikumu vispārīgā kārtībā. Izdevumus, kas saistīti ar tādas lietas izskatīšanu, sedz valsts.

8. Izdevumus, kas radušies tiesai, izskatot lietu par nozaudēto materiālu atjaunošanu, sedz valsts. Ja iesniegts apzināti nepatiess pieteikums, tiesas izdevumi tiek piedzīti no iesniedzēja.

Valsts nodevu apmēri

1. Par katru prasījumu vai pieteikumu maksājama valsts nodeva šādā apmērā:

1) par prasījumu, kas novērtējams naudas summā:

Prasījuma summa (*euro*)	**Valsts nodeva** (*euro*)
līdz 1000	80
1001—1500	150
1501—2000	200
2001—2500	250
2501—5000	300
5001—7500	400
7501—10 000	500
10 001—15 000	550
15 001—20 000	750
20 001—25 000	900
25 001—30 000	1050
30 001—40 000	1200
40 001—50 000	1500
50 001—70 000	1800
70 001—90 000	2400
90 001—120 000	3000
120 001—150 000	3900
150 001—200 000	4800
200 001—250 000	6050
250 001—300 000	7300
300 001—400 000	8550
400 001—500 000	11 050
500 001—600 000	13 550
600 001—700 000	16 050
700 001—750 000	18 550
vairāk par 750 000	25 000

2) par prasījumu šķirt laulību — 160 *euro*, bet par prasījumu šķirt laulību ar personu, kas noteiktā kārtībā atzīta par bezvēsts promesošu, vai ar personu, kas notiesāta ar brīvības atņemšanu uz laiku, kas nav mazāks par vienu gadu, — 80 *euro*;

3) par prasījumu, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām, vai par prasījumu lietā par bērna izcelšanās noteikšanu — 80 *euro*;

4) par prasījumu, kas izriet no dzīvojamo telpu īres tiesiskajām attiecībām, kam nav mantiska rakstura vai kas nav jānovērtē, — 80 *euro*;

5) par citiem prasījumiem, kam nav mantiska rakstura vai kas nav jānovērtē, — 300 *euro*;

6) par pieteikumu sevišķās tiesāšanas kārtības lietās, tai skaitā par parādnieka iesniegto juridiskās personas vai fiziskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu, — 80 *euro*, par kreditora iesniegto juridiskās personas vai

fiziskās personas, kura vienlaikus ir individuālais komersants, individuālā (ģimenes) uzņēmuma, zemnieku saimniecības, zvejnieku saimniecības īpašnieks vai saimnieciskās darbības veicējs, maksātnespējas procesa pieteikumu, par tiesiskās aizsardzības procesa pieteikumu — 300 *euro*, savukārt par kredītiestāžu maksātnespējas vai likvidācijas pieteikumu — 1000 *euro*;

7) par pieteikumu Eiropas maksājuma rīkojumam saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulu Nr. 1896/2006, par pieteikumu par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā, par pieteikumu par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā vai par pieteikumu par bezstrīdus piespiedu izpildīšanu:

Parāda summa vai atdodamās vai labprātīgā izsolē pārdodamās mantas vērtība (*euro*)	**Valsts nodeva** (*euro*)
1—300	5
301—700	15
701—1200	25
1201—1800	35
1801—2500	45
2501—3300	65
3301—4200	80
4201—5200	100
5201—6300	120
6301—7500	140
7501—8800	165
8801—10 200	195
10 201—11 700	220
11 701—13 300	255
13 301—15 000	300
15 001—16 800	325
16 801—18 700	350
18 701—20 700	375
20 701—22 800	420
22 801—25 000	465
vairāk par 25 000	500

8) par pieteikumu par bezstrīdus piespiedu izpildīšanu, ja bezstrīdus piespiedu izpildīšana pieļaujama par saistību, kam nav mantiska rakstura vai kas nav jānovērtē, — 80 *euro*;

9) par pieteikumu par šķīrējtiesas sprieduma apstrīdēšanu, par pieteikumu par izpildu raksta izdošanu uz šķīrējtiesas sprieduma pamata vai ārvalsts šķīrējtiesas nolēmuma atzīšanu un izpildīšanu:

Parāda summa (*euro*)	**Valsts nodeva** (*euro*)
1—700	5
701—1800	15
1801—3300	25
3301—5200	45
5201—7500	65
7501—10 200	90
10 201—13 300	115
13 301—16 800	150
16 801—20 700	185
20 701—25 000	225
vairāk par 25 000	300

10) par pieteikumu par šķīrējtiesneša iecelšanu, noraidīšanu vai atcelšanu, par pieteikumu par strīda pakļautību šķīrējtiesai — 300 *euro*.

2. Valsts nodeva 80 *euro* apmērā maksājama par citiem šādiem pieteikumiem:

1) par prasības nodrošinājuma pieteikumu vai pagaidu aizsardzības pieteikumu;

2) par pierādījumu nodrošināšanas pieteikumu, ja tas iesniegts pirms prasības celšanas, kā arī par šķīrējtiesas pierādījumu nodrošināšanas pieteikumu;

3) par pieteikumu Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumam saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulu Nr. 655/2014;

4) par pieteikumu par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda;

5) par pieteikumu par puses procesuālo tiesību pārņemšanu, ja šāds pieteikums tiesā iesniegts pēc tam, kad lietā spēkā stājies nolēmums;

6) par pieteikumu par fiziskās personas atbrīvošanas no parādsaistībām atcelšanu Fiziskās personas atbrīvošanas no parādsaistībām likumā minētajos gadījumos;

7) par pieteikumu par parādnieka atbrīvošanas no saistībām atcelšanu fiziskās personas maksātnespējas procesa lietā;

8) par pieteikumu par izpildu raksta dublikāta izdošanu;

9) par pieteikumu par ārvalsts tiesas nolēmuma atzīšanu un izpildīšanu un ārvalsts tiesas nolēmumā noteikto tiesību un pienākumu pielāgošanu to īstenošanai Latvijā.

3. Par sūdzību tiesiskās aizsardzības procesa lietā, par sūdzību maksātnespējas procesa lietā sakarā ar kreditoru sapulces lēmumu, kā arī par Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 46. un 51. pantā noteikto darbību veikšanu maksājama valsts nodeva 80 *euro* apmērā.

4. Par apelācijas sūdzību maksājama valsts nodeva atbilstoši likmei, kāda jāmaksā, iesniedzot prasības pieteikumu (pieteikumu sevišķās tiesāšanas kārtības lietā), bet mantiska rakstura strīdos — likmei, kuru aprēķina atbilstoši strīda summai pirmās instances tiesā.

5. Par pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas jaunu izskatīšanu lietā, kurā taisīts aizmugurisks spriedums, maksājama valsts nodeva tādā pašā apmērā kā par prasības pieteikumu.

6. Iesniedzot izpildu rakstu vai citu izpildu dokumentu izpildei, maksājama valsts nodeva — 3 *euro*.

Pārejas noteikumi

1. Izskatīšanas kārtību lietās, kas rodas no administratīvi tiesiskajām attiecībām, līdz dienai, kad spēkā stājas administratīvā procesa likums, regulē Civilprocesa likuma vispārīgie noteikumi un Latvijas Civilprocesa kodeksa divdesmit otrās, divdesmit trešās, divdesmit trešās—A, divdesmit ceturtās, divdesmit ceturtās—A un divdesmit piektās nodaļas noteikumi.

2. Šā likuma 548.panta otrā daļa, 550. un 632.panta noteikumi piemērojami pēc tam, kad stājas spēkā attiecīgi grozījumi likumā "Par tiesu varu".

3. Līdz dienai, kad stājas spēkā pārejas noteikumu 2.punktā minētie grozījumi likumā "Par tiesu varu":

1) tiesas spriedumu pareizu un savlaicīgu izpildi kontrolē Tieslietu ministrijas Tiesu izpildītāju departaments;

2) vecākā tiesu izpildītāja lēmumu, ar kuru pieteikums par tiesu izpildītāja noraidīšanu atstāts bez apmierinājuma, var pārsūdzēt Tieslietu ministrijas Tiesu izpildītāju departamentā. Sūdzības iesniegšana neaptur izpildu darbības;

3) sūdzības par tiesu izpildītāju darbībām vai viņu atteikumu izpildīt šādas darbības piedzinējs vai parādnieks var iesniegt tiesā tikai pēc tam, kad sūdzību izskatījis Tieslietu ministrijas Tiesu izpildītāju departaments. Sūdzību var iesniegt tiesā 10 dienu laikā no dienas, kad sūdzības iesniedzējs saņēmis atbildi no Tiesu izpildītāju departamenta, vai no dienas, kad izbeidzies mēnesi ilgs termiņš pēc sūdzības iesniegšanas un iesniedzējs uz to nav saņēmis atbildi.

4. Ja nekustamais īpašums nav ierakstīts zemesgrāmatā (dzīvokļa īpašums likumā paredzētajos gadījumos — Kadastra reģistrā), nodrošinot ar to prasību vai vēršot uz to piedziņu, nekustamais īpašums aprakstāms un nododams pārvaldīšanā atbilstoši šā likuma 603.panta otrās — ceturtās daļas un 605.panta noteikumiem. Pirms nekustamā īpašuma aprakstīšanas tiesu izpildītājs pārliecinās par tā piederību vai tā valdītāju, pieprasot ziņas no Valsts zemes dienesta vai attiecīgās pašvaldības. Par nekustamā īpašuma aprakstīšanu prasības nodrošināšanai vai parāda piedziņai tiesu izpildītājs paziņo attiecīgi Valsts zemes dienestam vai pašvaldībai.

5. Ja šā likuma spēkā stāšanās dienā Latvijas Civilprocesa kodeksā noteiktie procesuālie termiņi attiecībā uz sprieduma izpildes darbībām nav notecējuši un šis likums nosaka ilgāku termiņu, piemērojams ilgākais termiņš, ieskaitot notecējušo laiku.

6. Ja manta nodota komisijā līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai saskaņā ar Latvijas Civilprocesa kodeksa 390.pantu, tās realizācija izdarāma saskaņā ar komisijas līguma noteikumiem.

7. Ja uzņēmējsabiedrības kapitāla daļas vai slēgtās emisijas akcijas atbilstoši Latvijas Civilprocesa kodeksa 389.panta trešās daļas noteikumiem nodotas attiecīgās uzņēmējsabiedrības izpildinstitūcijai līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, izpildinstitūcija pārdošanu veic noteiktajā mēneša termiņā no nodošanas dienas.

8. Ja parādniekam piederošās aprakstītās mantas izsole izsludināta līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, tā rīkojama pēc izziņotajiem noteikumiem.

9. Ja tiesu izpildītāja sastādītais aprēķins par sprieduma izpildīšanas izdevumiem iesniegts tiesā līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, tiesa pieņem lēmumu par tiesu izpildītāja iepriekš sastādīto aprēķinu.

10. Ja tiesu izpildītājs ir pieņēmis lēmumu par izpildu lietvedības apturēšanu, tad gadījumā, kad izpildu lietvedības apturēšanu neparedz Civilprocesa likums, pēc šā likuma spēkā stāšanās izpildu lietvedība nekavējoties atjaunojama. Tiesu izpildītājs par to pieņem attiecīgu lēmumu un nosūta to ieinteresētajām personām.

11. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē Latvijas Civilprocesa kodekss, izņemot tā divdesmit otro, divdesmit trešo, divdesmit trešo—A, divdesmit ceturto, divdesmit ceturto—A un divdesmit piekto nodaļu.

12. Grozījumi Civilprocesa likumā par 34.panta otrās daļas 1. un 2.punkta un trešās daļas pirmā teikuma, 39.panta 8.punkta, 43.panta 9.punkta, par 40., 41., 42., 43., 44.nodaļas un 566.panta otrās daļas izslēgšanu stājas spēkā 2012.gada 1.janvārī.

(31.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.12.2005. un 11.12.2008. likumu, kas stājas spēkā 31.12.2008.)

13. Lietas par mantojuma tiesībām, kuras līdz 2002.gada 31.decembrim pieņemtas izskatīšanai sevišķās tiesāšanas kārtībā, tiesas izskata Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā, kāda bija spēkā līdz 2011.gada 31.decembrim (pārejas noteikumu 12.punktā minētās normas, kas zaudē spēku 2011.gada 31.decembrī).

(04.08.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.10.2011.)

14. Pieteikumus par aizgādnības nodibināšanu mantojumam notāru lietvedībā esošajās mantojuma lietās tiesa izskata, piemērojot šā likuma 323.pantu un Civillikuma 660.pantu.

(31.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

15. Pieteikumu par mutiska testamenta konstatēšanu, kas nepieciešams iesniegšanai notāram mantojuma lietā, tiesa izskata šā likuma 309.pantā noteiktajā kārtībā, pieaicinot kā ieinteresētās personas mantiniekus.

(31.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

16. Līdz valsts nodevas noteikšanai par mantas pāreju mantiniekiem uz notāra izsniegtas mantojuma apliecības

pamata valsts nodeva maksājama 50 procentu apmērā no Civilprocesa likuma 34.pantā noteiktās likmes lietās par apstiprināšanu mantojuma tiesībās vai par pēdējās gribas rīkojuma akta stāšanos likumīgā spēkā. Minētajās lietās noteiktā valsts nodeva attiecībā uz nekustamo īpašumu iekasējama pirms īpašuma tiesību nostiprināšanas zemesgrāmatā, bet attiecībā uz kustamām lietām tā maksājama pirms mantojuma apliecības izsniegšanas, un notārs par to izdara apliecinājumu mantojuma apliecībā. Kustamo lietu reģistru turētāji, kā arī personas, pie kurām atrodas mantojamā manta (kredītiestādes u.c.), nav tiesīgas mantoto mantu pārreģistrēt vai izsniegt mantiniekiem, ja mantojuma apliecībā manta nav norādīta un nav samaksāta valsts nodeva.

(31.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

17. Šā likuma 346.panta pirmās daļas 2.punkts par to, ka tiesneša lēmuma par maksātnespējas lietas ierosināšanu noraksts nosūtāms Finanšu un kapitāla tirgus komisijai, un 378.panta $2.^1$ daļa stājas spēkā ar īpašu likumu.

(12.02.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 10.03.2004.)

18. Visus pieteikumus par ārvalsts tiesu nolēmumu (izņemot ārvalsts šķīrējtiesu nolēmumus) atzīšanu un izpildīšanu, kas iesniegti rajona (pilsētas) tiesai un nav izskatīti līdz 2004.gada 1.maijam, izskata pirmās instances tiesa kārtībā, kāda bija spēkā pirms 2004.gada 1.maija. Pēc pieteicēja lūguma tiesnesis var izlemt šādu pieteikumu šajā likumā noteiktajā kārtībā, un 10 dienu termiņš pieteikuma izlemšanai skaitāms no pieteicēja lūguma iesniegšanas dienas.

(07.04.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2004.)

19. Ja rajona (pilsētas) tiesa pieņēmusi lēmumu par ārvalsts tiesas nolēmuma (izņemot ārvalsts šķīrējtiesas nolēmumu) atzīšanu un izpildīšanu vai lēmumu par pieteikuma noraidīšanu un 2004.gada 1.maijā nav izbeidzies blakus sūdzības iesniegšanas termiņš, piemērojami šā likuma 641.panta otrajā daļā noteiktie blakus sūdzības iesniegšanas termiņi, tajos ieskaitot pagājušo laiku.

(07.04.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2004.)

20. Šā likuma 486.panta jaunā redakcija, kas nosaka šķīrējtiesas izveidošanas kārtību, un $486.^1$ pants stājas spēkā 2005.gada 1.aprīlī.

(17.02.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 10.03.2005.)

21. Šķīrējtiesa, kura izveidota un par kuras izveidošanu paziņots Tieslietu ministrijai līdz 2005.gada 31.martam, ne vēlāk kā līdz 2005.gada 15.augustam iesniedz pieteikumu Uzņēmumu reģistram šķīrējtiesas reģistrācijai, ievērojot šajā likumā un citos normatīvajos aktos noteikto kārtību.

(17.02.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 10.03.2005.)

22. Tieslietu ministrija līdz 2005.gada 20.oktobrim publicē laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" tās šķīrējtiesas, kuras līdz 2005.gada 30.septembrim nav reģistrējušās šķīrējtiesu reģistrā.

(17.02.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 10.03.2005.)

23. Ja puses vienojušās par strīda nodošanu izšķiršanai pastāvīgajā šķīrējtiesā un šī šķīrējtiesa nav reģistrējusies likumā noteiktajā kārtībā līdz 2005.gada 30.septembrim vai izbeigusi savu darbību, puses vienojas par strīda nodošanu izšķiršanai citā šķīrējtiesā. Ja vienošanās netiek panākta, strīds izskatāms tiesā.

(17.02.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 10.03.2005.)

24. Jaunizveidotās šķīrējtiesas nosaukumam skaidri un noteikti jāatšķiras no Tieslietu ministrijas sarakstā esošo šķīrējtiesu nosaukumiem. Pirmtiesības uz šķīrējtiesas nosaukumu šķīrējtiesu reģistrā ir šķīrējtiesai, kura pirmā ar šādu nosaukumu ierakstīta Tieslietu ministrijas sarakstā.

(17.02.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 10.03.2005.)

25. Ja līdz 2005.gada 10.martam ir uzsākts šķīrējtiesas process šā likuma 487.panta 6. un 7.punktā minētajos strīdos (par personas izlikšanu no dzīvojamām telpām un individuālo darba tiesību strīdu), to izšķiršana pabeidzama attiecīgajā šķīrējtiesā.

(17.02.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 10.03.2005.)

26. Līdz 2006.gada 30.jūnijam pieteikumu par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju iesniedz attiecīgajai apgabaltiesai. Līdz 2006.gada 30.jūnijam ierosinātās lietas par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju izskata attiecīgā apgabaltiesa.

(01.12.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 31.12.2005.)

27. Šā likuma 447.panta jaunā redakcija, kas nosaka blakus sūdzību par tiesneša lēmumiem un par zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu lēmumiem izskatīšanu rakstveida procesā, stājas spēkā 2006.gada 1.jūlijā un attiecas uz blakus sūdzību izskatīšanu par tiem lēmumiem, kuri pieņemti no 2006.gada 1.jūlija.

(25.05.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.06.2006.)

28. Grozījumi šā likuma 238.panta trešajā daļā, 239.panta otrajā daļā, 246.panta ceturtajā daļā, 250.^{5} panta pirmajā daļā, 266.panta pirmajā daļā, 267.panta trešajā daļā, 268.panta otrajā daļā, 270.panta pirmajā un trešajā daļā, 275.panta otrajā daļā, 276.panta otrajā daļā, 277.panta otrajā daļā, 280.panta otrajā daļā, 286.panta ceturtajā daļā, 323.pantā (par vārda "pagasttiesa" izslēgšanu) un 329.panta trešajā daļā (par vārda "pagasttiesa" aizstāšanu ar vārdu "bāriņtiesa") stājas spēkā 2007.gada 1.janvārī.

(07.09.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.10.2006.)

29. Lietas, kurās uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības), kā arī komercreģistrā reģistrēta komersanta maksātnespēja pasludināta līdz 2007.gada 31.decembrim, izskata tiesa, kas pasludinājusi maksātnespēju.

(01.11.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2008.)

30. Šā likuma 434.panta jaunā redakcija (par kārtību, kādā stājas likumīgā spēkā un ir izpildāms apelācijas instances tiesas spriedums), 439.^{1} pants, 464.panta jaunā redakcija (par Augstākās tiesas rīcības sēdi), kā arī 464.^{1} un 477.^{1} pants stājas spēkā 2008.gada 1.jūlijā. Apelācijas instances tiesas spriedumi, kurus tiesa pasludinājusi līdz 2008.gada 30.jūnijam, stājas likumīgā spēkā to pasludināšanas brīdī, un šo apelācijas instances tiesas spriedumu izpilde uzsākama, turpināma un pabeidzama šā likuma E daļā noteiktajā kārtībā.

(22.05.2008. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

31. Likumā noteiktās tiesas darbības sakarā ar tiesas nolēmumu nosūtīšanu likumā pilnvarotajai iestādei, kas veic ierakstus maksātnespējas reģistrā, nav attiecināmas uz tiem tiesas nolēmumiem, kuri pieņemti maksātnespējas lietās, kurās maksātnespējas pieteikums iesniegts tiesā līdz 2007.gada 31.decembrim un kurās turpmākie jautājumi tiesā lemti atbilstoši tiem normatīvajiem aktiem, kas līdz 2007.gada 31.decembrim regulēja uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju.

(22.05.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 25.06.2008.)

32. Maksātnespējas procesos, kuros maksātnespējas pieteikums iesniegts tiesā līdz 2007.gada 31.decembrim un kuros jautājumi tiesā lemjami atbilstoši tiem normatīvajiem aktiem, kas līdz 2007.gada 31.decembrim regulēja uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju, ieceltais administrators līdz lietas izskatīšanai vai līdz tiesneša lēmumā noteiktajam termiņam iesniedz tiesai:

1) to personu sarakstu, kuras saskaņā ar likumu ir parādnieka pārstāvji;

2) trešajām personām piederošās un parādnieka valdījumā vai turējumā esošās mantas sarakstu;

3) nodrošināto un nenodrošināto kreditoru sarakstus, kas sagatavoti, pamatojoties uz parādnieka grāmatvedībā esošajiem datiem;

4) pārskatu par banku kontos un kasē esošajiem parādnieka naudas līdzekļiem, parādnieka pamatlīdzekļu un apgrozāmo līdzekļu vērtību;

5) atzinumu par to, vai pret parādnieku uzsākama Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3.panta 1. vai 2.punktā noteiktā maksātnespējas procedūra.

(22.05.2008. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.05.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

33. Maksātnespējas procesos, kuros maksātnespējas pieteikums iesniegts tiesā līdz 2007.gada 31.decembrim,

bet spriedums par maksātnespējas pasludināšanu tiek pieņemts pēc šā datuma, tiesa spriedumā nosaka parādnieka pārstāvjus, pamatojoties uz administratora iesniegto parādnieka pārstāvju sarakstu, un nosaka viņu pienākumus atbilstoši tiem normatīvajiem aktiem, kas līdz 2007.gada 31.decembrim regulēja uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju.

(22.05.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 25.06.2008.)

34. Tos maksātnespējas procesus, kuros maksātnespējas pieteikums iesniegts tiesā līdz 2007.gada 31.decembrim, tiesa, apstiprinot izlīgumu, neizbeidz. Tiesa pieņem lēmumu par maksātnespējas procesa izbeigšanu izlīguma noslēgšanas gadījumos, ja konstatē, ka parādnieks nokārtojis visas savas saistības, kurām iestājies izpildes termiņš, un pēc šo saistību nokārtošanas tā aktīvi pārsniedz atlikušo parādu summu.

(22.05.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 25.06.2008.)

35. Maksātnespējas procesos, kuros maksātnespējas pieteikums iesniegts tiesā līdz 2007.gada 31.decembrim, tiesa uz attiecīga pieteikuma pamata lemj par izlīguma atcelšanu, ja:

1) noslēdzot izlīgumu, pārkāptas normatīvo aktu prasības;

2) izlīguma noslēgšana panākta, lietojot viltu vai spaidus, vai notikusi maldības ietekmē;

3) parādnieks nepilda izlīgumā paredzētās saistības.

(22.05.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 25.06.2008.)

36. Maksātnespējas procesos, kuros maksātnespējas pieteikums iesniegts tiesā līdz 2007.gada 31.decembrim un kuros jautājumi tiesā lemjami atbilstoši tiem normatīvajiem aktiem, kas līdz 2007.gada 31.decembrim regulēja uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju, sūdzības var iesniegt:

1) administrators - par jebkuru kreditoru sapulces lēmumu un kreditoru komitejas lēmumu, kā arī par Tieslietu ministrijas lēmumu par administratora rīcību;

2) ieinteresētais kreditors vai kreditoru grupa - par kreditoru sapulces lēmumu, ar kuru atzīts vai noraidīts kāda kreditora prasījums, triju nedēļu laikā no kreditoru sapulces dienas vai dienas, kad kreditoram, kurš nav piedalījies kreditoru sapulcē, paziņots tās lēmums;

3) kreditors vai kreditoru grupa - par kreditoru sapulces (kreditoru komitejas) lēmumu par administrācijas izmaksām un parādu segšanas kārtību triju nedēļu laikā pēc tā pieņemšanas.

(22.05.2008. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.05.2018. un 21.05.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2026. Grozījums 1. apakšpunktā par vārdu "Maksātnespējas kontroles dienesta" aizstāšanu ar vārdiem "Tieslietu ministrijas" stājas spēkā 01.10.2026. Sk. pārejas noteikumu 189. punktu)

37. Maksātnespējas procesos, kuros maksātnespējas pieteikums iesniegts tiesā līdz 2007.gada 31.decembrim un kuros turpmākie jautājumi tiesā lemjami atbilstoši tiem normatīvajiem aktiem, kas līdz 2007.gada 31.decembrim regulēja uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju, parādnieks var iesniegt tiesā pieteikumu par maksātnespējas procesa izbeigšanu, ja viņš nokārtojis visas parādsaistības noteiktajos termiņos un aktīvu vērtība pārsniedz atlikušo parādsaistību summu.

(22.05.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 25.06.2008.)

38. Rīkojumi, kuri līdz 2009.gada 28.februārim saskaņā ar šā likuma 597.pantu izdoti ieturējumu izdarīšanai, izpildāmi atbilstoši attiecīgajā tiesu izpildītāja rīkojumā norādītajam.

(05.02.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.03.2009.)

39. Līdz šā likuma 39.panta otrajā daļā minēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2009.gada 1.septembrim piemērojami Ministru kabineta 1999.gada 27.aprīļa noteikumi Nr.154 "Kārtība, kādā civillietās aprēķināmas lieciniekiem un ekspertiem izmaksājamās summas un ar atbildētāja meklēšanu saistītie izdevumi", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(05.02.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.03.2009.)

40. Tiesa, kas līdz 2009.gada 28.februārim uzsākusi skatīt civillietu, kuras materiālos ir iekļauts valsts noslēpuma objekts, pabeidz uzsākto civillietas izskatīšanu.

(05.02.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.03.2009.)

41. Grozījumi attiecībā uz šā likuma 345.panta trešo daļu (par tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāna saskaņošanas termiņa pagarināšanu līdz 30 dienām) stājas spēkā vienlaikus ar grozījumiem Maksātnespējas likumā, kas paredz, ka tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu vienlaikus nosūta administratoram un nodrošinātajiem kreditoriem atzinuma sniegšanai, kā arī nenodrošinātajiem kreditoriem — saskaņošanai.

(05.02.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.03.2009.)

42. Šā likuma 363.[9] panta septītā daļa nav piemērojama izlīgumiem, kuri apstiprināti tiesā līdz 2009.gada 30.jūnijam.

(11.06.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

43. Ja nekustamā īpašuma izsole izsludināta līdz 2010.gada 31.janvārim, tā rīkojama pēc izziņotajiem noteikumiem. Ja izziņotā otrā izsole nav notikusi un neviens nevēlas paturēt nekustamo īpašumu sev (615.pants), pēc piedzinēja lūguma pēc viena mēneša no sludinājuma publicēšanas dienas tiesu izpildītājs rīko trešo izsoli, ievērojot pirmās izsoles noteikumus, bet solīšana sākas no summas, kas atbilst 60 procentiem no sākumcenas pirmajā izsolē.

(17.12.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.02.2010.)

44. Laika periodā no 2010.gada 1.februāra līdz 2012.gada 31.decembrim hipotekārajam kreditoram, kuram par labu nostiprināta pirmā hipotēka, ja vien tas nav arī piedzinējs, papildus šā likuma 600.panta trešajā daļā noteiktajam vienlaikus tiek pieprasīts informēt tiesu izpildītāju, vai tas piekrīt nekustamā īpašuma pārdošanai, izņemot gadījumus, kad piedziņa tiek izdarīta par labu šādiem prasījumiem:

1) par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam;

2) par darba samaksas piedziņu;

3) par personisku aizskārumu, kura rezultātā radies sakropļojums vai cits veselības bojājums vai iestājusies personas nāve;

4) par nodokļu un nenodokļu maksājumiem budžetā;

5) par tādu zaudējumu atlīdzināšanu, kuri nodarīti fizisko personu mantai ar noziedzīgu nodarījumu vai administratīvu pārkāpumu;

6) par parāda piedziņu maksātnespējas subjekta labā.

(17.12.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 09.06.2011. likumu, kas stājas spēkā 18.06.2011.)

45. Ja hipotekārais kreditors, kuram par labu nostiprināta pirmā hipotēka, iebilst pret nekustamā īpašuma pārdošanu (pārejas noteikumu 44.punkts), tiesu izpildītājs uz vienu gadu, bet ne ilgāk kā līdz 2012.gada 31.decembrim atliek piedziņas vēršanu uz nekustamo īpašumu.

(17.12.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.02.2010.)

46. Tiesiskās aizsardzības procesam, ārpustiesas tiesiskās aizsardzības procesam, juridiskās personas maksātnespējas procesam, kā arī fiziskās personas maksātnespējas procesam, kas uzsākts līdz 2010.gada 31.oktobrim, piemēro šā likuma 46., 46.[1] un 46.[2] nodaļu redakcijā, kas bija spēkā līdz 2010.gada 31.oktobrim, un pārejas noteikumu 42.punktu.

(30.09.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2010.)

47. Lietas par laulības šķiršanu pēc abu laulāto kopīga iesnieguma un lietas par saistības priekšmeta iesniegšanu tiesai glabājumā, kuras līdz 2011.gada 31.janvārim pieņemtas izskatīšanai tiesās, izskata Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā, kāda bija spēkā līdz 2011.gada 31.janvārim.

(28.10.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.02.2011.)

48. Kustamās mantas izsole, kas izsludināta līdz 2011.gada 31.janvārim, rīkojama saskaņā ar tiem noteikumiem, kādi bija spēkā izsoles izziņošanas dienā.

(28.10.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.02.2011.)

49. Šā likuma 34.panta pirmās daļas 7.punkta jaunā redakcija (kas paredz valsts nodevas apmēru par pieteikumu par bezstrīdus piespiedu izpildīšanu, par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā vai par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā — 2 procenti no parāda summas vai atdodamās vai labprātīgā izsolē pārdodamās mantas vērtības, bet ne vairāk par 350 latiem) stājas spēkā 2011.gada 1.februārī.

(20.12.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

50. Šā likuma 587.panta sestās daļas jaunā redakcija (kas paredz, ka persona, kura nosolījusi pārdodamo priekšmetu, samaksā pilnu nosolīto summu un pievienotās vērtības nodokli, ja izsoles cena apliekama ar pievienotās vērtības nodokli, ne vēlāk kā nākamajā darbdienā pēc izsoles) stājas spēkā 2011.gada 1.februārī.

(20.12.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

51. Attiecībā uz kustamas mantas un nekustamā īpašuma izsolēm, kuras izsludinātas līdz 2010.gada 31.decembrim, tiek piemērotas tās Civilprocesa likuma normas, kas bija spēkā līdz 2010.gada 31.decembrim.

(20.12.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

52. Šā likuma 133.panta pirmās daļas 3.punkts, $30.^3$ nodaļa, kā arī grozījumi šā likuma 37.panta pirmajā daļā, $406.^4$ panta otrajā un ceturtajā daļā, $406.^6$ panta otrajā un trešajā daļā, $406.^8$ panta otrajā un trešajā daļā, 450.panta pirmajā un trešajā daļā un 486.panta piektajā daļā stājas spēkā 2011.gada 1.oktobrī.

(08.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 30.09.2011.)

53. Šā likuma $30.^3$ nodaļas noteikumi nav piemērojami tādu prasības pieteikumu izskatīšanai, kas saņemti tiesā līdz 2011.gada 30.septembrim.

(08.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 30.09.2011.)

54. Līdz 2011.gada 30.septembrim samaksāto valsts nodevu lietās par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā atmaksā Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā, kāda bija spēkā līdz 2011.gada 30.septembrim.

(08.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 30.09.2011.)

55. Grozījums šā likuma 486.panta piektajā daļā par šķīrējtiesu nosaukumu atšķiramību neattiecas uz šķīrējtiesas nosaukumu, kas šķīrējtiesu reģistrā ierakstīts līdz 2011.gada 30.septembrim.

(08.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 30.09.2011.)

56. Šā likuma 24.panta otrais teikums [par rajona (pilsētas) tiesas zemesgrāmatu nodaļas kompetenci pieteikumu par bezstrīdus piespiedu izpildīšanu un saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā izskatīšanā] un 566.panta trešā daļa, kā arī grozījums, kas paredz izslēgt 34.panta otrās daļas ievaddaļu, un grozījumi 403.pantā un $406.^2$ panta otrajā daļā [par pieteikumu iesniegšanu rajona (pilsētas) tiesas zemesgrāmatu nodaļā] stājas spēkā 2012.gada 1.janvārī.

(04.08.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.10.2011.)

57. Administrators, kuru tiesa ar lēmumu ir atcēlusi no viņa pienākumu pildīšanas laika posmā no 2010.gada 1.novembra līdz 2012.gada 1.jūlijam uz Maksātnespējas likuma 22.panta otrās daļas 7.punkta pamata, šo tiesas lēmumu var pārsūdzēt šā likuma $341.^8$ panta septītajā daļā, $363.^{14}$ panta divpadsmitajā daļā vai $363.^{28}$ panta devītajā daļā noteiktajā kārtībā līdz 2012.gada 11.jūlijam. Apgabaltiesas lēmums nav pamats administratora atjaunošanai maksātnespējas procesā vai tiesiskās aizsardzības procesā, no kura viņš tika atcelts.

(21.06.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2012.)

58. *(Izslēgts ar 19.12.2013. likumu, kas stājas spēkā 04.01.2014.)*

59. Ja tiesa nodibinājusi pagaidu aizgādnību, pamatojoties uz likuma "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ģimenes tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 21.panta 1.punktu, un mēneša laikā pēc šo grozījumu spēkā stāšanās dienas nav iesniegts pieteikums par personas rīcībspējas ierobežošanu un aizgādnības nodibināšanu, tiesnesis pieņem lēmumu par pagaidu aizgādnības izbeigšanu. Lēmums par pagaidu aizgādnības izbeigšanu nosūtāms bāriņtiesai izpildīšanai, prokuroram, aizgādnim un personai, kuras rīcībspēja ierobežota.

(29.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

60. Ja tiesa apturējusi tiesvedību, pamatojoties uz likuma "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ģimenes tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 21.panta 2. un 3.punktu, tā atjauno tiesvedību pēc savas iniciatīvas, pēc lietas dalībnieka vai aizgādņa pieteikuma. Ja persona, kas ir pieteicējs apturētajā lietā, zaudējusi prasības tiesības lietās par aizgādnības nodibināšanu vai rīcībspējas ierobežojuma pārskatīšanu saskaņā ar grozījumiem Civillikumā un Civilprocesa likumā, kuri stājās spēkā 2013.gada 1.janvārī, tiesa to paziņo prokuratūrai un pieteicēja vietā iestājas prokurors. Atjaunojot tiesvedību, tiesa izskaidro pieteicējam viņa tiesības grozīt pieteikuma priekšmetu un pamatojumu. Šādas lietas tiesā izskata Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā, kāda ir spēkā no šo grozījumu spēkā stāšanās dienas.

(29.11.2012. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.05.2013. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2013.)

61. Persona, kuru tiesa līdz 2011.gada 31.decembrim atzinusi par rīcībnespējīgu gara slimības vai plānprātības dēļ un nodibinājusi aizgādnību tās izlaidīgas vai izšķērdīgas dzīves dēļ, kā arī alkohola vai citu apreibinošo vielu lietošanas dēļ, turpmāk uzskatāma par personu ar rīcībspējas ierobežojumu bez personisko nemantisko tiesību ierobežojuma. Līdz brīdim, kad stājas spēkā attiecīgie grozījumi citos normatīvajos aktos, tiesiskais regulējums attiecībā uz rīcībnespējīgo personu un to personu, kurai nodibināta aizgādnība tās izlaidīgas vai izšķērdīgas dzīves dēļ, kā arī alkohola vai citu apreibinošo vielu lietošanas dēļ, tulkojams un piemērojams saskaņā ar šajā likumā un Civillikumā noteikto.

(29.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

62. Šo pārejas noteikumu 61.punktā minētās personas rīcībnespēja pārskatāma pēc tādiem pašiem noteikumiem kā personai ar rīcībspējas ierobežojumu. Aizgādnim ir pienākums par šo pārejas noteikumu 61.punktā minēto personu iesniegt tiesā pieteikumu par rīcībspējas ierobežojuma pārskatīšanu četru gadu laikā pēc šo grozījumu spēkā stāšanās, ja pieteikums par rīcībspējas ierobežojuma pārskatīšanu nav iesniegts tiesā vai attiecībā uz to nav stājies spēkā spriedums. Ja pēc minētā termiņa tiesā nav iesniegts pieteikums par personas rīcībspējas ierobežojuma pārskatīšanu vai attiecībā uz to nav stājies spēkā spriedums, bāriņtiesa gada laikā no iepriekš minētā aizgādnim uzliktā pienākuma termiņa notecējuma informē prokuratūru par tādām rīcībnespējīgām personām, kurām nepieciešams pārskatīt rīcībspējas ierobežojumu. Tiesa informē Iedzīvotāju reģistru, ka ir saņēmusi pieteikumu par rīcībspējas ierobežojuma pārskatīšanu rīcībnespējīgai personai, kurš iesniegts pēc četriem gadiem no dienas, kad stājās spēkā attiecīgie grozījumi. Iedzīvotāju reģistrs informē prokuratūru, kurai personai pēc četriem gadiem no dienas, kad stājās spēkā šie grozījumi, nav stājies spēkā spriedums par rīcībspējas ierobežojuma pārskatīšanu un kurai šo pārejas noteikumu 61.punktā minētajai personai tiesā ir ierosināta rīcībspējas ierobežojuma pārskatīšana. Prokuratūra iesniedz pieteikumu tiesā par minētās personas rīcībspējas ierobežojuma pārskatīšanu septiņu gadu laikā no šo grozījumu spēkā stāšanās dienas.

(29.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

63. Līdz šā likuma 483.panta grozījumu spēkā stāšanās dienai attiecīgajai amatpersonai iesniegtā sūdzība izskatāma saskaņā ar tiem noteikumiem, kādi bija spēkā sūdzības iesniegšanas dienā.

(29.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

64. Šā likuma 11.panta pirmās daļas 4.^{2} punktā, 251.panta 3.^{1} punktā un 34.^{1} nodaļā "Nākotnes pilnvarnieka tiesību apturēšana" izdarītie grozījumi saistībā ar nākotnes pilnvarojumu stājas spēkā vienlaikus ar Civillikuma ceturtās daļas 18.nodaļas pirmās apakšnodaļas III^{1} sadaļu "Nākotnes pilnvarojums".

(29.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013. Sk. 29.11.2012. likumu)

65. Šķīrējtiesu reģistrā reģistrētas pastāvīgās šķīrējtiesas dibinātājs līdz 2013.gada 1.aprīlim iesniedz Uzņēmumu reģistram apliecinājumu, ka šķīrējtiesnesis atbilst šā likuma 497.panta otrās daļas prasībām, pievienojot dokumentus, kas pamato šķīrējtiesneša kvalifikāciju.

(29.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

66. Ja puses ir vienojušās par strīda nodošanu pastāvīgajā šķīrējtiesā un šīs šķīrējtiesas dibinātājs normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā līdz 2013.gada 1.aprīlim nav iesniedzis apliecinājumu par pastāvīgajā šķīrējtiesā esošā šķīrējtiesneša atbilstību šā likuma 497.panta otrās daļas prasībām, puses vienojas par strīda nodošanu izšķiršanai citai šķīrējtiesai. Ja vienošanās netiek panākta, strīds izskatāms tiesā.

(29.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

67. Šķīrējtiesnesis, kurš neatbilst šā likuma 497.panta otrās daļas prasībām, līdz šo grozījumu spēkā stāšanās brīdim uzsākto šķīrējtiesas procesu pabeidz attiecīgajā šķīrējtiesā.

(29.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

68. Šā likuma $30.^4$ nodaļas noteikumi nav piemērojami to prasības pieteikumu izskatīšanai, kuri saņemti tiesā līdz 2013.gada 30.jūnijam.

(18.04.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 22.05.2013.)

69. Grozījums šā likuma 400.pantā par tā papildināšanu ar $1.^1$ daļu, kas paredz, ka panta pirmā daļa nav piemērojama Notariāta likuma D^1 sadaļā noteiktajā kārtībā taisītiem notariālajiem aktiem, attiecas uz tiem notariālajiem aktiem, kuri taisīti pēc 2013.gada 31.oktobra.

(23.05.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2013.)

70. Lietas par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu, pamatojoties uz saistībām, saskaņā ar kurām līdz 2013.gada 31.oktobrim bija pieļaujama bezstrīdus piespiedu izpildīšana, izskata šajā likumā noteiktajā kārtībā, kāda bija spēkā līdz 2013.gada 31.oktobrim.

(23.05.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2013.)

71. Šā likuma 539.panta otrās daļas 5.punkts un 540.panta 15.punkts attiecas uz tiem notariālajiem aktiem, kuri taisīti pēc 2013.gada 31.oktobra.

(23.05.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2013.)

72. Grozījumi šā likuma 551.panta pirmajā daļā un 594.panta pirmajā un otrajā daļā, kuri paredz, ka parādniekam saglabājama darba samaksa un tai pielīdzinātie maksājumi ne mazāk kā minimālās mēneša darba algas apmērā un uz katru apgādībā esošo nepilngadīgo bērnu līdzekļi valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērā, stājas spēkā 2014.gada 1.janvārī. Izpildu lietās, kuras zvērināta tiesu izpildītāja lietvedībā ievestas un nav pabeigtas līdz šā likuma 594.panta pirmās un otrās daļas grozījumu spēkā stāšanās brīdim un kurās tiek piemērots piespiedu izpildes līdzeklis — piedziņas vēršana uz parādniekam izmaksājamo darba samaksu vai tai pielīdzinātajiem maksājumiem —, šā likuma 594.panta pirmajā un otrajā daļā noteikto parādniekam saglabājamo līdzekļu apmēru laika posmā no šā likuma 594.panta pirmajā un otrajā daļā minēto grozījumu spēkā stāšanās un līdz brīdim, kad zvērināta tiesu izpildītāja rīkojumā norādītā piedzenamā parāda summa ir dzēsta vai piemērotais piespiedu izpildes līdzeklis atcelts, aprēķina darba devējs vai attiecīgā juridiskā persona brīdī, kad izdara ieturējumu no parādnieka darba samaksas vai tai pielīdzinātajiem maksājumiem.

(23.05.2013. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.2013. likumu, kas stājas spēkā 04.01.2014.)

73. *(Izslēgts ar 10.12.2020. likumu, kas stājas spēkā 31.12.2020.)*

74. Grozījumi šā likuma $250.^{27}$ pantā par tiesas spriedumu, kas taisīti lietās par maza apmēra prasībām, pārsūdzēšanu apelācijas kārtībā stājas spēkā 2014.gada 1.aprīlī.

(19.12.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.01.2014.)

75. Grozījumi šā likuma $250.^{27}$ pantā par tiesas spriedumu, kas taisīti lietās par maza apmēra prasībām, pārsūdzēšanu apelācijas kārtībā attiecas uz spriedumiem, kas pasludināti vai — ja spriedumi taisīti rakstveida procesā — sastādīti pēc 2014.gada 1.aprīļa.

(19.12.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.01.2014.)

76. Šā likuma 406.[3] panta otrās daļas 10.punkta noteikumi par apliecinājuma ietveršanu pieteikumā nav piemērojami to pieteikumu izskatīšanai, kuri iesniegti tiesai līdz 2014.gada 1.jūlijam.

(19.12.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.01.2014.)

77. Šķīrējtiesu reģistrā reģistrētas pastāvīgās šķīrējtiesas dibinātājs līdz 2014.gada 15.jūlijam iesniedz Uzņēmumu reģistram reglamenta grozījumus atbilstoši grozījumiem šā likuma 486.[1] pantā.

(22.05.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.06.2014.)

78. Ja šķīrējtiesu reģistrā reģistrētas pastāvīgās šķīrējtiesas dibinātājs šo pārejas noteikumu 77.punktā noteiktajā termiņā nav iesniedzis Uzņēmumu reģistram minētos dokumentus, Uzņēmumu reģistrs līdz 2014.gada 15.septembrim saskaņā ar Ministru kabineta 2005.gada 29.marta noteikumiem Nr.204 "Noteikumi par šķīrējtiesu reģistru" lemj par pastāvīgās šķīrējtiesas izslēgšanu no šķīrējtiesu reģistra.

(22.05.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.06.2014.)

79. Ja puses vienojušās par civiltiesiskā strīda nodošanu izšķiršanai pastāvīgajā šķīrējtiesā, kura saskaņā ar šo pārejas noteikumu 78.punktu ir izslēgta no pastāvīgo šķīrējtiesu reģistra, puses vienojas par civiltiesiskā strīda nodošanu izšķiršanai citā šķīrējtiesā. Ja vienošanās netiek panākta, strīds izskatāms rajona (pilsētas) tiesā.

(22.05.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.06.2014.)

80. Pastāvīgā šķīrējtiesa, kura saskaņā ar šo pārejas noteikumu 78.punktu ir izslēgta no pastāvīgo šķīrējtiesu reģistra, var pabeigt uzsākto lietu izskatīšanu, bet ne ilgāk kā līdz 2014.gada 31.decembrim.

(22.05.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.06.2014.)

81. No šķīrējtiesu reģistra izslēgtās pastāvīgās šķīrējtiesas dibinātājs līdz 2014.gada 1.oktobrim nodod procesuālos dokumentus glabāšanā Latvijas Nacionālajam arhīvam, sedzot izdevumus par procesuālo dokumentu glabāšanu.

(22.05.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.06.2014.)

82. Pieteikumu par pastāvīgās šķīrējtiesas sprieduma piespiedu izpildi vai par atteikumu izdot izpildu rakstu pastāvīgās šķīrējtiesas sprieduma piespiedu izpildei, kurš saņemts līdz 2014.gada 31.decembrim, tiesa izskata tādā kārtībā, kāda bija spēkā pastāvīgās šķīrējtiesas sprieduma taisīšanas brīdī.

(11.09.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

83. Grozījumi šā likuma D daļā par pastāvīgās šķīrējtiesas sprieduma izpildes kārtību un par 61., 62., 63., 64. un 65.nodaļas izslēgšanu stājas spēkā 2015.gada 1.janvārī.

(11.09.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

84. Šā likuma 611.panta trešo daļu par pieteikuma par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda elektronisku iesniegšanu, šā likuma 613.panta trešo daļu par ieskatīšanos Izpildu lietu reģistrā un šā likuma 615.panta piekto daļu par pieteikuma par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz nosolītāja, līdzīpašnieka vai kreditora vārda un par zemesgrāmatā ierakstīto parādu dzēšanas elektronisku iesniegšanu sāk piemērot līdz ar attiecīgā tehniskā nodrošinājuma pieejamību, bet ne vēlāk kā ar 2015.gada 1.janvāri.

(11.09.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

85. Lietas par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja (personas, kas pārņēmusi nekustamo īpašumu, vai nosolītāja) vārda, kuras līdz 2014.gada 31.oktobrim pieņemtas izskatīšanai apgabaltiesā, izskata Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā, kāda bija spēkā līdz 2014.gada 31.oktobrim.

(11.09.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

86. Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta izskata blakus sūdzības par lēmumiem, kurus pieņēmusi apgabaltiesa, izskatot lietas par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja (personas, kas pārņēmusi nekustamo īpašumu, vai nosolītāja) vārda, ja tās pieņemtas izskatīšanai apgabaltiesā līdz 2014.gada 31.oktobrim. Augstākās tiesas Civillietu palātas lēmumu, kurš, izskatot blakus sūdzību, pieņemts pēc 2014.gada 1.novembra un ar kuru atcelts apgabaltiesas

lēmums un jautājums nodots jaunai izskatīšanai, nodod jaunai izskatīšanai rajona (pilsētas) tiesas zemesgrāmatu nodaļai pēc nekustamā īpašuma atrašanās vietas.

(11.09.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2014.)

87. Lietas, kuras izskatītas apgabaltiesā kā pirmās instances tiesā un kurās sprieduma pasludināšanai noteikts datums pēc 2014.gada 31.decembra, kā arī blakus sūdzības par apgabaltiesas kā pirmās instances tiesas lēmumiem, kuri pasludināti pēc 2014.gada 31.decembra, apelācijas kārtībā izskata tā pati apgabaltiesa kā apelācijas instances tiesa, bet jaunā tiesas sastāvā.

(30.10.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

88. Lietas, par kurām ierosināta apelācijas tiesvedība Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātā, un blakus sūdzības par apgabaltiesas kā pirmās instances tiesas pasludinātiem lēmumiem, bet kuras līdz 2016.gada 31.decembrim nav izskatītas, tajā skaitā lietas, kurās pieņemts lēmums par tiesvedības apturēšanu, nodod izskatīšanai apgabaltiesai kā apelācijas instances tiesai, bet jaunā tiesas sastāvā.

(30.10.2014. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.05.2015. likumu, kas stājas spēkā 02.07.2015.)

89. Lietas, kuras ierosinātas izskatīšanai apgabaltiesā kā pirmās instances tiesā līdz 2014.gada 31.decembrim, bet kuru izskatīšana pēc būtības nav uzsākta līdz 2015.gada 30.jūnijam, nodod izskatīšanai rajona (pilsētas) tiesai kā pirmās instances tiesai.

(30.10.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

90. Lietas, kuras apgabaltiesa kā pirmās instances tiesa ir uzsākusi izskatīt pēc būtības, izskatāmas tajā pašā tiesā, kurā tās iesniegtas. Lietas, kuras apgabaltiesa kā pirmās instances tiesa ir sākusi izskatīt pēc būtības, bet kuras līdz 2015.gada 31.decembrim nav izskatītas sakarā ar to, ka tajās pieņemts lēmums par tiesvedības apturēšanu, nodod izskatīšanai rajona (pilsētas) tiesai kā pirmās instances tiesai.

(10.12.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2016.)

91. Kasācijas instances tiesa pēc 2015.gada 1.janvāra, atceļot Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas kā apelācijas instances nolēmumu, lietu nodod jaunai izskatīšanai apgabaltiesai kā apelācijas instances tiesai vai pilsētas (rajona) tiesai kā pirmās instances tiesai (474.panta 2.punkts). Apelācijas instances tiesa, atceļot apgabaltiesas kā pirmās instances tiesas spriedumu (427.pants), lēmumu par tiesvedības izbeigšanu, lēmumu par prasības atstāšanu bez izskatīšanas, kā arī lēmumu par atteikšanos pieņemt prasības pieteikumu (132.pants) un lēmumu par prasības pieteikuma atstāšanu bez virzības (133.pants), lietu nodod jaunai izskatīšanai rajona (pilsētas) tiesai kā pirmās instances tiesai. Lietu šādā gadījumā nodod tiesai saskaņā ar civiltiesisko strīdu piekritības noteikumiem.

(30.10.2014. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.12.2015. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2016.)

92. Ja pēc 2015.gada 1.janvāra lietā, kas izskatīta apgabaltiesā kā pirmās instances tiesā, ir izlemjami ar nolēmuma izpildi saistīti jautājumi, tos izlemj apgabaltiesa, kura pieņēmusi nolēmumu.

(30.10.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

93. Ja pēc 2016.gada 1.janvāra lietā, kas izskatīta Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātā apelācijas kārtībā, ir izlemjami ar nolēmuma izpildi saistīti jautājumi, tos nosūta izlemšanai apgabaltiesai kā apelācijas instances tiesai.

(30.10.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

94. Tiesa, kas līdz 2015.gada 1.janvārim sākusi skatīt civillietu, kuras materiālos ir iekļauts valsts noslēpuma objekts, pabeidz tās izskatīšanu.

(30.10.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

95. Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātā izskatītās lietas par zemesgrāmatas nodaļas tiesneša lēmumiem un viņa rīcību, kurās pēc 2015.gada 1.janvāra kasācijas instance ir atcēlusi Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas nolēmumu, nodod jaunai izskatīšanai apgabaltiesai, kuras darbības teritorijā atrodas rajona (pilsētas) tiesas zemesgrāmatas nodaļa. Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta sūdzības par zemesgrāmatas nodaļas tiesneša lēmumiem un viņa rīcību, kuras līdz 2016.gada 31.decembrim nav izskatītas, tajā skaitā sūdzības, kurās pieņemts lēmums par tiesvedības apturēšanu, nodod izskatīšanai apgabaltiesai, kuras darbības teritorijā atrodas rajona

(pilsētas) tiesas zemesgrāmatas nodaļa.

(30.10.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

96. Blakus sūdzības, kas iesniegtas par apgabaltiesas kā pirmās instances tiesas pieņemtajiem lēmumiem, kuru pārsūdzībai noteiktais termiņš beidzas līdz 2014.gada 31.decembrim, apelācijas kārtībā izskatāmas kārtībā, kāda bija spēkā līdz 2014.gada 31.decembrim.

(30.10.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

97. Grozījumi šā likuma 540., 541.[1], 555., 559., 644., 644.[2] un 644.[3] pantā attiecībā uz Padomes regulu Nr. 44/2001 un Eiropas Parlamenta un Padomes regulu Nr. 1215/2012 stājas spēkā 2015.gada 10.janvārī.

(30.10.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

98. Grozījumi šā likuma 541.[1], 543.[1], 545.[1] un 644.[3] pantā attiecībā uz Eiropas Parlamenta un Padomes regulu Nr. 606/2013 stājas spēkā 2015.gada 11.janvārī.

(30.10.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

99. Tiesvedībām, kuras uzsāktas, publiskiem aktiem, kuri oficiāli sastādīti un reģistrēti, un tiesas izlīgumiem, kuri apstiprināti vai noslēgti laikā no 2004.gada 1.maija līdz 2015.gada 9.janvārim, piemēro šā likuma 541.[1] panta trešo daļu un 644.panta otro daļu redakcijā, kas bija spēkā līdz 2015.gada 9.janvārim.

(30.10.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

100. Šā likuma 77.[1] un 77.[2] nodaļā noteiktajā kārtībā izskatāmos pieteikumus, kas iesniegti rajona (pilsētas) tiesā līdz 2015.gada 28.februārim, bet lietu izskatīšana pēc būtības nav uzsākta, nodod izskatīšanai Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesai. Šā likuma 77.[1] un 77.[2] nodaļā noteiktajā kārtībā izskatāmos pieteikumus, kas iesniegti rajona (pilsētas) tiesai līdz 2015.gada 28.februārim un lietu izskatīšana pēc būtības ir uzsākta, pabeidz izskatīt tiesa, kurā pieteikums iesniegts.

(30.10.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.03.2015.)

101. Ja pēc 2015.gada 1.marta lietā par bērna prettiesisku pārvietošanu pāri robežai uz ārvalsti vai aizturēšanu ārvalstī, ja bērna dzīvesvieta ir Latvijā, un prettiesisku pārvietošanu pāri robežai uz Latviju vai aizturēšanu Latvijā, ja bērna dzīvesvieta ir citā valstī, ir izlemjami ar nolēmuma izpildi saistīti jautājumi, tos izskata Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesa.

(30.10.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.03.2015.)

102. Tiesa pieņem lēmumu par juridiskās personas maksātnespējas procesa izbeigšanu, ja saņemts Maksātnespējas kontroles dienesta pieteikums par administratora atcelšanu un juridiskās personas maksātnespējas procesa izbeigšanu Maksātnespējas likuma pārejas noteikumu 27.punktā noteiktajā gadījumā.

(12.02.2015. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.05.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

103. Tiesa, kas pieņem šā likuma pārejas noteikumu 102.punktā minēto lēmumu, pēc Maksātnespējas kontroles dienesta lūguma uzdod no maksātnespējas procesa atceltajam administratoram veikt ar parādnieka izslēgšanu no Uzņēmumu reģistra saistītās darbības. Ja administrators neiesniedz tiesā pieteikumu par maksātnespējas procesa izbeigšanu sakarā ar to, ka nav uzsākta vai nav pabeigta mantas pārdošana vai nav sākta vai nav pabeigta kreditoru prasījumu apmierināšana, pēc Maksātnespējas kontroles dienesta lūguma tiesa papildus šajā punktā minētajam pienākumam uzdod no maksātnespējas procesa atceltajam administratoram veikt ar maksātnespējas procesa pabeigšanu saistītās darbības.

(12.02.2015. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.05.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

104. Līdz 2012.gada 30.jūnijam uzsāktajos tiesiskās aizsardzības procesos, juridiskās personas maksātnespējas procesos un fiziskās personas maksātnespējas procesos sūdzības tiesa izskata šā likuma 45.[1], 46.[1] un 46.[2] nodaļā noteiktajā kārtībā.

(12.02.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.03.2015.)

105. Ja fiziskās personas maksātnespējas procesa pieteikums iesniegts līdz 2015.gada 1.martam, tad piemēro šā likuma 363.[25] un 363.[27] panta redakciju, kas bija spēkā fiziskās personas maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanas dienā.

(12.02.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.03.2015.)

106. Grozījumi šā likuma 73.nodaļā, kuri saistīti ar nekustamā īpašuma izsoles organizēšanu elektronisko izsoļu vietnē, stājas spēkā 2015.gada 1.jūlijā. Maksātnespējas procesa administratori, rīkojot nekustamā īpašuma izsoli, minētos grozījumus piemēro no 2016.gada 1.janvāra. Izsoles, kuras tiesu izpildītājs izziņojis līdz 2015.gada 30.jūnijam, notiek atbilstoši kārtībai, kāda bija spēkā līdz 2015.gada 30.jūnijam. Izsoles, kuras maksātnespējas procesa administrators izziņojis līdz 2015.gada 31.decembrim, notiek atbilstoši kārtībai, kāda bija spēkā līdz 2015.gada 31.decembrim.

(28.05.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 02.07.2015.)

107. Grozījumi šā likuma 594.panta pirmās daļas 2.punktā, kuri paredz saglabāt parādniekam darba samaksu un tai pielīdzinātos maksājumus 50 procentu apmērā no minimālās mēneša darba algas, stājas spēkā 2015.gada 1.jūlijā. Šā likuma 594.panta pirmās daļas 2.punktā minētajās izpildu lietās, kuras tiesu izpildītāja lietvedībā ievestas un nav pabeigtas līdz 2015.gada 30.jūnijam un kurās tiek piemērots piespiedu izpildes līdzeklis — piedziņas vēršana uz parādniekam izmaksājamo darba samaksu vai tai pielīdzinātajiem maksājumiem —, no 2015.gada 1.jūlija līdz brīdim, kad tiesu izpildītāja rīkojumā norādītā piedzenamā parāda summa ir dzēsta vai piemērotais piespiedu izpildes līdzeklis atcelts, parādniekam saglabājamo līdzekļu apmēru patstāvīgi aprēķina darba devējs vai attiecīgā juridiskā persona (tiesu izpildītāja rīkojuma adresāts) brīdī, kad izdara ieturējumu no parādnieka darba samaksas vai tai pielīdzinātajiem maksājumiem saskaņā ar grozījumiem šā likuma 594.panta pirmajā daļā, kas stājās spēkā no 2015.gada 1.jūlija.

(28.05.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 02.07.2015.)

108. Grozījumi šā likuma 250.[2] panta trešajā daļā, 401.panta 3.punktā un 644.panta otrajā daļā attiecībā uz Eiropas mantošanas apliecību un Eiropas Parlamenta un Padomes regulu Nr. 650/2012 stājas spēkā 2015.gada 17.augustā.

(28.05.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 02.07.2015.)

109. Pēc Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas priekšsēdētāja priekšlikuma Augstākās tiesas priekšsēdētājs izlemj jautājumu par Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas izskatīšanā esošas lietas nodošanu citai apelācijas instances tiesai, ja lietas izskatīšanu līdz 2016.gada 31.decembrim nav iespējams nodrošināt. Lēmumu pieņem rezolūcijas veidā, un tas nav pārsūdzams. Lietu citai apelācijas instances tiesai nodod, ievērojot šā likuma 32.[1] panta piektās un sestās daļas nosacījumus.

(28.05.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 02.07.2015.)

110. Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta, atceļot apgabaltiesas kā pirmās instances spriedumu šā likuma 427.pantā noteiktajos gadījumos, nosūta lietu jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesai saskaņā ar civiltiesisko strīdu piekritības noteikumiem.

(28.05.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 02.07.2015.)

111. Izpildu lietās par nolēmumu, kas izriet no aizgādības vai saskarsmes tiesībām, izpildi, kuras ievestas līdz šā likuma 74.[4] un 74.[5] nodaļas spēkā stāšanās dienai, tiesu izpildītājs pēc minēto nodaļu spēkā stāšanās nosūta šā likuma 620.[17] pantā vai 620.[23] pantā noteikto paziņojumu un turpmāko nolēmumu izpildi veic attiecīgajā nodaļā noteiktajā kārtībā. Ja izpildu lietā par nolēmuma, kas izriet no aizgādības vai saskarsmes tiesībām, izpildi tiesa saskaņā ar šā likuma 620.pantu uzlikusi naudas sodu, tas ieskaitāms naudas sodā, kas uzlikts saskaņā ar šā likuma 620.[18] vai 620.[25] pantu.

(29.10.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

112. Šā likuma 33.panta trešās daļas 4.punktu un 44.[1] pantu piemēro lietām, kas ierosinātas pēc 2016.gada 1.marta.

(10.12.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2016.)

113. Grozījumi par šā likuma 539.panta trešās daļas, 540.panta 9.punkta un 567.panta piektās daļas izslēgšanu stājas spēkā vienlaikus ar Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likumu. Izpildu lietvedību lietās attiecībā uz atbildīgās iestādes lēmumu par starptautisko organizāciju noteikto sankciju piespiedu izpildi, kuras tiesu izpildītāja lietvedībā ievestas līdz Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma spēkā stāšanās dienai, tiesu izpildītājs izbeidz, atceļot visus sakarā ar šāda lēmuma izpildi pieņemtos piespiedu izpildes līdzekļus. Izpildu lietā radušies sprieduma izpildes izdevumi tiesu izpildītājam tiek atlīdzināti atbilstoši to normatīvo aktu prasībām, kuri bija spēkā līdz Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma spēkā stāšanās dienai.

(04.02.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 29.02.2016.)

114. Saistībā ar tulkiem izdarītie grozījumi šā likuma 13.panta ceturtajā daļā, 33.panta trešajā daļā, papildinot to ar 5.punktu, 44.panta pirmās daļas 4.punktā un to papildinot ar 5.punktu, kā arī papildinot pantu ar sesto daļu, 54.panta trešajā daļā, 55.pantā, papildinot to ar 8.punktu, 74.panta septītajā daļā, papildinot to ar $2.^1$ punktu, 210.panta pirmās daļas 3.punktā un papildinot daļu ar 6.punktu, stājas spēkā 2016.gada 31.jūlijā.

(04.02.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 29.02.2016.)

115. Šā likuma 540.panta 18.punkts, 560.panta $2.^2$ daļa, 562.panta pirmās daļas 15.punkts un 563.panta pirmās daļas 12.punkts stājas spēkā 2016.gada 18.jūnijā.

(04.02.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 29.02.2016.)

116. Tiesa, kas līdz 2016.gada 1.augustam uzsākusi izskatīt pieteikumus par lietas jaunu izskatīšanu sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem, pabeidz to izskatīšanu. Par to pieteikumu izskatīšanu, kuri nodoti izskatīšanai Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātā, izlemj saskaņā ar šo pārejas noteikumu 109.punktu.

(09.06.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 13.07.2016.)

117. Līdz 2017.gada 30.jūnijam dotos tiesu izpildītāja rīkojumus par kredītiestādē vai pie cita maksājumu pakalpojumu sniedzēja noguldīto līdzekļu apķīlāšanu un pārskaitīšanu tiesu izpildītāja depozīta kontā izpilda, piemērojot šā likuma normas, kas bija spēkā līdz 2017.gada 30.jūnijam.

(23.11.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2017.)

118. No 2019.gada 1.jūlija šā likuma $599.^1$ pantā minētos rīkojumus dod, izpilda un informē par to izpildi, izmantojot Valsts reģionālās attīstības aģentūras pārziņā esošo Valsts informācijas sistēmu savietotāju.

(23.11.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2017.)

119. Līdz 2019.gada 30.jūnijam šā likuma $599.^1$ pantā minētos rīkojumus saņem un izpilda, izmantojot Valsts reģionālās attīstības aģentūras pārziņā esošo Valsts informācijas sistēmu savietotāju, tās kredītiestādes un citi maksājumu pakalpojumu sniedzēji, kuri ir informējuši Tiesu administrāciju par elektroniskas datu apmaiņas uzsākšanu. Līdz informēšanai par elektronisku datu apmaiņu tiesu izpildītāja rīkojumus par kredītiestādē noguldīto līdzekļu apķīlāšanu un pārskaitīšanu tiesu izpildītāja depozīta kontā izpilda, piemērojot šā likuma normas, kas bija spēkā līdz 2017.gada 30.jūnijam.

(23.11.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2017.)

120. Grozījumi šā likuma 142.panta piektajā daļā, 555.panta septītajā daļā, 557.pantā, 572.panta pirmajā un otrajā daļā, 599.panta trešās daļas izslēgšana, kā arī likuma papildināšana ar $599.^1$ pantu stājas spēkā 2017.gada 1.jūlijā.

(23.11.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2017.)

121. Grozījumi šā likuma 34., 207., 540., 549., 563., 568., 643. un 644.pantā saistībā ar Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu un $77.^3$ nodaļa stājas spēkā 2017.gada 18.janvārī.

(08.12.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.01.2017.)

122. Grozījumi šā likuma $250.^{19}$ pantā par lietas ierosināšanu par uzturlīdzekļu piedziņu Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, grozījumi 596.panta 5.punktā par piedziņas nevēršanu uz bērna uzturlīdzekļiem Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, kurus, pamatojoties uz Uzturlīdzekļu garantijas fonda administrācijas lēmumu, maksā viens no vecākiem, kā arī grozījumi 623.panta pirmās daļas 1.punktā par pirmās kārtas piedziņas

prasījumiem stājas spēkā 2017.gada 1.aprīlī.

(08.12.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.01.2017.)

123. Grozījumi šā likuma 572.[1] panta pirmajā un trešajā daļā par piedziņu Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas labā stājas spēkā 2017.gada 1.februārī un attiecas uz izpildu lietām, kas ievestas ar 2017.gada 1.februāri.

(08.12.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.01.2017.)

124. Prasības par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, kuras celtas tiesā līdz 2017.gada 1.aprīlim, izskata Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā, kāda bija spēkā līdz 2017.gada 1.aprīlim.

(08.12.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.01.2017.)

125. Grozījumi par šā likuma 341.[9] un 363.[6] panta izslēgšanu, kā arī grozījumi šā likuma 43. panta pirmās daļas 10. punktā, 341.[5], 341.[6], 341.[7], 341.[8], 341.[10] , 363.[1], 363.[2], 363.[9], 363.[10] un 363.[11] pantā, ar kuriem attiecīgi tiek ieviests uzraugošās personas regulējums un noteikta ar to saistīto jautājumu izlemšana tiesiskās aizsardzības procesā un ārpustiesas tiesiskās aizsardzības procesā, ierobežotas administratora tiesības un pienākumi tiesiskās aizsardzības procesā un ārpustiesas tiesiskās aizsardzības procesā, kā arī noteikts kreditoru un Maksātnespējas likuma 42. panta trešajā daļā noteiktā kreditoru vairākuma maksātnespējas procesa pieteikuma regulējums juridiskās personas maksātnespējas procesā, stājas spēkā 2017. gada 1. jūlijā un ir piemērojami attiecībā uz tiesiskās aizsardzības procesiem un ārpustiesas tiesiskās aizsardzības procesiem, kas uzsākti, sākot ar 2017. gada 1. jūliju, un šiem procesiem sekojošiem juridiskās personas maksātnespējas procesiem. Tiesiskās aizsardzības procesiem un ārpustiesas tiesiskās aizsardzības procesiem, kas uzsākti līdz 2017. gada 30. jūnijam, un tiem sekojošiem maksātnespējas procesiem piemēro šā likuma normas, kas bija spēkā attiecīgā tiesiskās aizsardzības procesa vai ārpustiesas tiesiskās aizsardzības procesa uzsākšanas dienā.

(01.06.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2017.)

126. Grozījumi šā likuma 485.[1] un 541.[1] pantā saistībā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulu Nr. 861/2007 stājas spēkā 2017. gada 14. jūlijā.

(01.06.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2017.)

127. Grozījumi šā likuma 611. panta trešajā daļā un 615. panta piektajā daļā par pieteikuma elektronisku iesniegšanu rajona (pilsētas) tiesas zemesgrāmatu nodaļā, izmantojot Tiesu informatīvo sistēmu, un grozījumi šā likuma 617. panta otrajā daļā par sūdzības iesniegšanu jebkurā zemesgrāmatu nodaļā stājas spēkā 2017. gada 1. septembrī.

(01.06.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2017.)

128. Šā likuma 567. panta 1.[1] daļa par piedzinēja atbrīvošanu no pienākuma norādīt piespiedu izpildes līdzekli, otrās daļas 2.[1] punkts par cietušā atbrīvošanu no sprieduma izpildes izdevumiem, 4.[1] daļa par sprieduma izpildes izdevumu segšanu stājas spēkā 2019. gada 1. janvārī.

(22.06.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2017.)

129. Grozījumi šā likuma 582. panta sestajā daļā par pienākuma noteikšanu tiesu izpildītājam veikt atzīmi Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā par apķīlāta transportlīdzekļa atsavināšanas datumu un ieguvēju stājas spēkā 2018. gada 1. janvārī. Līdz 2017. gada 31. decembrim tiesu izpildītājs par transportlīdzekļa atsavināšanas datumu un ieguvēju paziņo Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistram, rakstveidā nosūtot informāciju.

(22.06.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2017.)

130. Pieteikumus par zaudējumu atlīdzināšanu par konkurences tiesību pārkāpumiem, kas iesniegti rajona (pilsētas) tiesai līdz dienai, kad stājās spēkā šā likuma 30.[6] nodaļā noteiktā kārtība par konkurences tiesību pārkāpumiem, ja lietu izskatīšana pēc būtības nav uzsākta, nodod izskatīšanai Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesai. Pieteikumus par zaudējumu atlīdzināšanu par konkurences tiesību pārkāpumiem, kas iesniegti rajona (pilsētas) tiesai līdz dienai, kad stājās spēkā šā likuma 30.[6] nodaļā noteiktā kārtība par konkurences tiesību pārkāpumiem, ja lietu izskatīšana pēc būtības ir uzsākta, pabeidz izskatīt tiesa, kurai pieteikums iesniegts.

(19.10.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2017.)

131. Grozījumi šā likuma 34. un 38. pantā saistībā ar valsts nodevas un kancelejas nodevas precizēšanu stājas spēkā 2018. gada 1. martā.

(14.12.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.01.2018.)

132. Grozījumi šā likuma 82. pantā par sestās un septītās daļas izslēgšanu, par likuma papildināšanu ar 82.[1] pantu un grozījumi 83. pantā par pārstāvības ierobežojumiem tiesā stājas spēkā 2019. gada 1. janvārī.

(14.12.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.01.2018.)

133. Šā likuma 82.[1] panta pirmās daļas 1. un 2. punktā minētās fiziskās personas vai juridiskās personas lietas, kuras līdz 2018. gada 31. decembrim pirmās vai apelācijas instances tiesā tiek vestas ar pārstāvja starpniecību, var tikt pabeigtas, tās vedot pirmās vai apelācijas instances tiesā ar šā pārstāvja starpniecību.

(14.12.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.01.2018.)

134. Līdz šā likuma 250.[20] panta pirmajā daļā un 250.[23] panta pirmajā daļā minēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2018. gada 1. jūlijam ir piemērojami Ministru kabineta 2011. gada 11. oktobra noteikumi Nr. 783 "Noteikumi par maza apmēra prasībā izmantojamām veidlapām", ņemot vērā šajos pantos izdarītos grozījumus, ar kuriem termins "lietas par maza apmēra prasībām" tiek aizstāts ar terminu "vienkāršotās procedūras lietas".

(14.12.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.01.2018.)

135. Pieteikumus par pieprasījuma iesniegšanu ārvalstij par bērna atgriešanos Latvijā (77.[1] nodaļa), kas iesniegti Latvijas tiesā līdz 2018. gada 14. janvārim, izskata šajā likumā noteiktajā kārtībā, kāda bija spēkā līdz 2018. gada 15. janvārim.

(14.12.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.01.2018.)

136. Blakus sūdzību par rajona (pilsētas) tiesas lēmumu, kas, izskatot sūdzību par Rīgas apgabaltiesas iecirkņa Nr. 35, Rīgas apgabaltiesas iecirkņa Nr. 36 vai Rīgas apgabaltiesas iecirkņa Nr. 37 tiesu izpildītāja darbībām sprieduma izpildīšanā (632. pants), pasludināts līdz 2018. gada 28. februārim, izskata Rīgas apgabaltiesa.

(14.12.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.01.2018.)

137. Grozījumi šā likuma 14. panta trešajā daļā, 62. panta pirmajā daļā, 187., 193., 194., 199., 208., 230.[1], 231., 250.[25], 250.[26], 250.[27], 250.[36], 250.[42] pantā, 415. panta otrajā daļā, 442. pantā, 452. panta trešajā daļā, 454. panta otrajā daļā, 464.[3], 472. un 477.[1] pantā saistībā ar saīsinātā sprieduma taisīšanas kārtību, formu un saturu, spriedumu sastādīšanas lūgumu, saīsinātā lēmuma taisīšanas kārtību, formu un saturu, kā arī sprieduma, saīsinātā sprieduma, lēmuma un saīsinātā lēmuma pasludināšanas kārtību stājas spēkā 2018. gada 1. martā.

(14.12.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.01.2018.)

138. Lietas, kas ierosinātas par maza apmēra prasībām, un lietas, par kurām strīds izskatīts Rūpnieciskā īpašuma Apelācijas padomē līdz grozījumu šā likuma 250.[25], 250.[26] un 250.[27] pantā par saīsinātā sprieduma un sprieduma sastādīšanas lūguma spēkā stāšanās dienai, izskata šā likuma 250.[25], 250.[26] un 250.[27] pantā noteiktajā kārtībā, kāda bija spēkā līdz 2018. gada 1. martam.

(14.12.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.01.2018.)

139. Grozījumi šā likuma 34. pantā par piektās daļas izslēgšanu, grozījumi 41. panta pirmajā daļā, 445. pantā, 449. panta ceturtajā daļā, 464. panta septītajā daļā, 443.[1] un 444.[1] pants saistībā ar blakus sūdzības saturu, valsts nodevas par blakus sūdzību aizstāšanu ar drošības naudu un šīs drošības naudas apmēru, iemaksāšanas un atmaksas kārtību stājas spēkā 2018. gada 1. martā.

(14.12.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.01.2018.)

140. Blakus sūdzības, par kurām samaksāta valsts nodeva un kuras iesniegtas līdz grozījumu šā likuma

34. pantā par piektās daļas izslēgšanu, grozījumu 41. panta pirmajā daļā, 445. pantā, 449. panta ceturtajā daļā, 464. panta septītajā daļā par rīcību ar drošības naudu un līdz likuma papildināšanas ar 444.[1] pantu par drošības naudas samaksu blakus sūdzībās spēkā stāšanās dienai, izskata šajā likumā noteiktajā kārtībā, kāda bija spēkā līdz 2018. gada 1. martam.

(14.12.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.01.2018.)

141. Pēc tam kad stājušies spēkā grozījumi šā likuma 187., 194., 199., 230.[1] un 231. pantā par saīsinātā sprieduma taisīšanas kārtību, formu un saturu, kā arī par saīsināto lēmumu taisīšanas kārtību, formu un saturu, lietās, kurās taisīts saīsinātais nolēmums atbilstoši šajā likumā noteiktajai kārtībai, kāda bija spēkā līdz 2018. gada 1. martam, arī pilnais nolēmums tiek sastādīts atbilstoši šajā likumā noteiktajai kārtībai, kāda bija spēkā līdz 2018. gada 1. martam.

(14.12.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.01.2018.)

142. Kustamās mantas izsole, kas izziņota līdz 2018. gada 30. jūnijam, rīkojama saskaņā ar tiem noteikumiem, kādi bija spēkā izsoles izziņošanas dienā.

(01.03.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

143. Valsts ieņēmumu dienests un Nodrošinājuma valsts aģentūra līdz atbilstoša tiesiskā regulējuma izstrādei, bet ne ilgāk kā līdz 2018. gada 31. decembrim tās darbību regulējošos normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos piemēro šā likuma 71. nodaļas "Piedziņas vēršana uz kustamo mantu" noteikumus, kas bija spēkā līdz 2018. gada 30. jūnijam.

(01.03.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018.)

144. Šā likuma 30.[7] nodaļa, kas nosaka kārtību, kādā izskatāmi strīdi lietās par tiesībām maksātnespējas procesa lietās un pieteikumi par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu, piemērojama tiem juridiskās personas maksātnespējas procesiem, kuri uzsākti pēc 2018. gada 30. jūnija.

(31.05.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018. Panta numerācija grozīta ar 25.10.2018. likumu, kas stājas spēkā 28.11.2018.)

145. Pirmās instances tiesas lēmumiem par administratora atcelšanu no attiecīgā tiesiskās aizsardzības procesa, juridiskās personas vai fiziskās personas maksātnespējas procesa, kuri pieņemti līdz 2018. gada 30. jūnijam, piemēro šā likuma 341.[8] panta trešo un septīto daļu, 363.[14] panta trešo un divpadsmito daļu, 363.[28] panta trešo un devīto daļu tādā redakcijā, kāda bija spēkā līdz 2018. gada 30. jūnijam.

(31.05.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018. Panta numerācija grozīta ar 25.10.2018. likumu, kas stājas spēkā 28.11.2018.)

146. Šā likuma 341.[2] panta otrās daļas 3. punktu un 363.[11] panta ceturtās daļas otro teikumu piemēro tiesiskās aizsardzības procesa lietām, kas uzsāktas pēc 2018. gada 30. jūnija.

(31.05.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018. Panta numerācija grozīta ar 25.10.2018. likumu, kas stājas spēkā 28.11.2018.)

147. Grozījumi šā likuma 56.[2] panta pirmajā daļā, papildinot to ar 5. punktu, 656. panta pirmajā daļā, 664., 666. pantā, 667. panta pirmajā daļā, 670. panta trešajā daļā, kā arī grozījumi par 658., 661., 665. panta, 673. panta ceturtās daļas un 674. panta izslēgšanu un šā likuma papildināšanu ar 81.[1] nodaļu saistībā ar ārvalsts tiesas vai ārpustiesas dokumentu izsniegšanas funkcijas nodošanu tiesu izpildītājiem un dokumentu izsniegšanu saskaņā ar Hāgas 1965. gada konvenciju stājas spēkā 2019. gada 1. janvārī.

(31.05.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018. Panta numerācija grozīta ar 25.10.2018. likumu, kas stājas spēkā 28.11.2018.)

148. Grozījumi šā likuma 620. panta ceturtajā daļā par naudas soda apmēra palielināšanu un piektajā daļā par iesnieguma iesniegšanu kriminālprocesa uzsākšanai, ja parādnieks turpina nepildīt spriedumu pēc naudas soda uzlikšanas, stājas spēkā 2019. gada 1. jūlijā.

(31.05.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2018. Panta numerācija grozīta ar 25.10.2018. likumu, kas stājas spēkā 28.11.2018.)

149. Līdz dienai, kad Civilprocesa likumā stājas spēkā grozījumi, kas paredz pieteikumus par bezstrīdus piespiedu izpildīšanu iesniegt tikai elektroniski, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa izskata pieteikumus par bezstrīdus piespiedu izpildīšanu:

1) naudas maksājumu saistībās, kustamās mantas atdošanas saistībās vai saistībās pēc līgumiem, kas nodrošinātas ar komercķīlu, ja parādnieka deklarētā dzīvesvieta, bet, ja tādas nav, — dzīvesvieta vai juridiskā adrese ir Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā;

2) pēc nekustamā īpašuma ieķīlājuma aktiem un pēc saistībām atstāt vai atdot nomāto vai īrēto nekustamo īpašumu, ja nekustamais īpašums atrodas Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā.

(25.10.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.11.2018.)

150. Līdz dienai, kad Civilprocesa likumā stājas spēkā grozījumi, kas paredz pieteikumus par saistības piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā iesniegt tikai elektroniski, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa izskata pieteikumus, ja parādnieka deklarētā dzīvesvieta, bet, ja tādas nav, — dzīvesvieta vai juridiskā adrese ir Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā.

(25.10.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.11.2018.)

151. Grozījumi par vārdu "zemesgrāmatu nodaļa" (attiecīgā locījumā) un vārdu "rajona (pilsētas) tiesas zemesgrāmatu nodaļa" (attiecīgā locījumā) aizstāšanu visā likumā, 24. panta pirmās daļas trešā teikuma izslēgšanu, 363.[15] panta ceturtās daļas izteikšanu jaunā redakcijā, 403. panta pirmās daļas papildināšana, vārdu "un rajona (pilsētas) tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneša" izslēgšana 443. panta pirmās daļas 1. punktā, vārdu "zemesgrāmatu nodaļas tiesneša lēmumu" aizstāšana 449. panta trešajā daļā stājas spēkā 2019. gada 1. jūnijā.

(25.10.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.11.2018.)

152. Šā likuma 43. panta pirmās daļas 16.[1] punkts par trauksmes cēlēja vai viņa radinieka kā puses civillietā atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas stājas spēkā 2019. gada 1. maijā.

(28.02.2019. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2019.)

153. Līdz 2020. gada 31. decembrim tiesā iesniegtos pieteikumus, kuru izskatīšana ir piekritīga Ekonomisko lietu tiesai, izskata tā tiesa, kurā pieteikumi iesniegti. Šajās lietās apelācijas kārtībā pārsūdzēto nolēmumu izskata Rīgas apgabaltiesa.

(01.10.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

154. Apelācijas instances tiesa, atceļot rajona (pilsētas) tiesas spriedumu lietā, kas ir piekritīga Ekonomisko lietu tiesai, lietu nodod jaunai izskatīšanai Ekonomisko lietu tiesā.

(01.10.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

155. Kasācijas instances tiesa, atceļot spriedumu lietā, kas ir piekritīga Ekonomisko lietu tiesai, lietu nodod jaunai izskatīšanai Ekonomisko lietu tiesā vai Rīgas apgabaltiesā.

(01.10.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

156. Līdz 2020. gada 31. decembrim tiesā iesniegtos pieteikumus par autortiesībām un blakustiesībām un datubāzu veidotāju tiesībām (*sui generis*) izskata tā tiesa, kurā pieteikumi iesniegti. Šajās lietās apelācijas kārtībā pārsūdzēto nolēmumu izskata Rīgas apgabaltiesa.

(01.10.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

157. Apelācijas instances tiesa, atceļot rajona (pilsētas) tiesas spriedumu lietā par autortiesībām un blakustiesībām un datubāzu veidotāju tiesībām (*sui generis*), lietu nodod jaunai izskatīšanai Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

(01.10.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

158. Kasācijas instances tiesa, atceļot spriedumu lietā par autortiesībām un blakustiesībām un datubāzu veidotāju

tiesībām (*sui generis*), lietu nodod jaunai izskatīšanai Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā vai Rīgas apgabaltiesā.

(01.10.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

159. Šā likuma 594. panta pirmajā, otrajā un piektajā daļā noteiktie parādniekam saglabājamie maksājumi valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērā uz katru apgādībā esošo nepilngadīgo bērnu līdz 2021. gada 31. decembrim nosakāmi 64,03 *euro* apmērā, kas atbilst valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēram 2020. gada 31. decembrī.

(10.12.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 31.12.2020.)

160. Grozījums šā likuma 250.^{19} panta otrajā daļā saistībā ar prasības par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam atsaisti no Ministru kabineta noteiktā minimālā apmēra un šā likuma 250.^{19} panta 2.^{1} daļa stājas spēkā 2021. gada 1. janvārī.

(10.12.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 31.12.2020.)

161. Grozījumi šā likuma 628. pantā, ar kuriem apmierināmo prasījumu secībā iekļauj prasījumus par maksājumiem par pārvaldīšanas darbībām daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā (pārvaldīšanas izdevumi), par maksājumiem par mājas uzturēšanai nepieciešamajiem pakalpojumiem (komunālie pakalpojumi) un maksājumiem dzīvokļu īpašnieku kopības uzkrājumu fondā (uzkrājumi), attiecas uz nolēmumiem par parādsaistībām, kas radušās pēc 2022. gada 31. decembra.

(21.01.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.03.2021.)

162. Šā likuma 195. panta otro daļu, kā arī 625. panta 2. punktu piemēro prasībām, kas celtas pēc 2021. gada 28. februāra.

(21.01.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.03.2021.)

163. Prasībās, kas celtas pēc 2021. gada 28. februāra, tiesa, taisot spriedumu un piemērojot šā likuma 195. panta otro daļu, spriedumā atsevišķi norāda prasījuma apmierināšanas kārtību par laika periodu līdz 2022. gada 31. decembrim un laika periodu no 2023. gada 1. janvāra.

(21.01.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.03.2021.)

164. Šā likuma 250.^{47} panta pirmās daļas 7.^{1} punkts, 250.^{54A} pants, 250.^{59} panta 4.^{1} daļa un grozījums šā panta piektajā daļā, grozījums 250.^{60} panta pirmajā daļā, 250.^{62} panta sestā daļa, kā arī 250.^{62A} pants saistībā ar pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekli — pienākums atbildētājam apgūt sociālās rehabilitācijas kursu vardarbīgas uzvedības mazināšanai — stājas spēkā 2021. gada 1. jūlijā.

(25.03.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

165. Ministru kabinets līdz 2021. gada 30. jūnijam izdod noteikumus par tiesas noteiktā pagaidu aizsardzības līdzekļa — pienākums atbildētājam apgūt sociālās rehabilitācijas kursu vardarbīgas uzvedības mazināšanai — apjomu, saņemšanas, apmaksas un izpildes, pārtraukšanas un izbeigšanas kārtību.

(25.03.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.04.2021.)

166. Sūdzības par administratora, zvērināta tiesu izpildītāja vai zvērināta notāra darbību, par kurām samaksāta valsts nodeva un kuras iesniegtas līdz dienai, kad stājas spēkā grozījumi šā likuma 34. panta pirmajā daļā, kas izslēdz 14. punktu un 13. punktā izslēdz vārdus "par sūdzībām sakarā ar maksātnespējas procesa administratora (turpmāk — administrators) lēmumu vai rīcību", izskata šajā likumā noteiktajā kārtībā, kāda bija spēkā līdz šajā punktā minēto grozījumu spēkā stāšanās dienai.

(25.03.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.04.2021.)

167. Līdz dienai, kad dokumentu aprite civilprocesā ir pilnībā pārgājusi uz elektronisko formu, papīra formā sagatavotos dokumentus pārvērš elektroniskā formā, tos apliecinot ar elektronisko parakstu Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 910/2014 3. panta 10. punkta izpratnē un ievērojot šādus noteikumus:

1) ir nodrošināts oriģinālā dokumenta satura attēlojums un atbilstība tam noteiktajā datu glabāšanas laikā;

2) ir nodrošināta satura lasīšana elektroniski un, ja nepieciešams, atvasinājuma veidošana papīra formā;

3) pārvērstais dokuments tiek aizsargāts pret papildinājumiem, izmaiņām vai neatļautu piekļūšanu vai iznīcināšanu.

Šajā punktā noteiktajā kārtībā elektroniskā formā glabāšanai elektroniskā vidē pārvērstajam dokumentam ir tāds pats juridiskais spēks kā oriģinālajam dokumentam.

(11.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

168. Līdz 2021. gada 30. novembrim izsniegtajiem papīra formas izpildu rakstiem vai izpildu rakstiem, kas parakstīti ar drošu elektronisko parakstu, piemēro noteikumus, kas noteikti pārējiem izpildu dokumentiem, kā arī noteikumus, kas attiecās uz izpildu rakstiem un bija spēkā līdz 2021. gada 30. novembrim.

(11.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

169. Papīra formas izpildu raksta nozaudēšanas gadījumā vai līdz 2021. gada 30. novembrim neizsniegta izpildu raksta pieprasīšanas gadījumā tiesa pēc piedzinēja pieteikuma sagatavo izpildu rakstu un nodrošina tā pieejamību tiešsaistes sistēmā vai, ja tas tehnisku iemeslu dēļ nav iespējams vai izpildu raksts iesniedzams tiesā hipotēkas nostiprināšanai, izsniedz izpildu rakstu, kas parakstīts ar drošu elektronisko parakstu, atbilstoši kārtībai, kāda bija spēkā līdz 2021. gada 30. novembrim.

(16.06.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

170. No 2021. gada 1. decembra attiecībā uz dokumentu, kas izveidots vai pievienots tiešsaistes sistēmā, šajā likumā noteiktā prasība pēc paraksta ir izpildīta, ja dokuments ir parakstīts ar elektronisko parakstu Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 910/2014 3. panta 10. punkta izpratnē.

(11.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

171. No 2021. gada 1. decembra tiesas vai tiesneša nolēmumu, ko pieņem atsevišķa procesuāla dokumenta veidā, paraksta ar drošu elektronisko parakstu, izņemot gadījumu, kad tas nav iespējams tehnisku iemeslu dēļ.

(11.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

172. Lietas materiāliem pievienojamos dokumentus, kas iesniegti tiesā no 2021. gada 1. decembra papīra formā, tiesa pārvērš elektroniskā formā. Tiesa līdz 2026. gada 31. maijam iesniegtos dokumentus var nepārvērst elektroniskā formā, ja ir liels papīra formas dokumentu apjoms vai ja tas nav iespējams tehnisku iemeslu dēļ.

(11.11.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.10.2023. likumu, kas stājas spēkā 02.11.2023.)

173. Līdz 2026. gada 31. decembrim šā likuma 48.^{3} nodaļu, kā arī grozījumus šā likuma 613. pantā un 74.^{2} nodaļā nepiemēro gadījumos, kad ievešana valdījumā ir veicama tādā nekustamajā īpašumā, par kura lietošanu līdz 2021. gada 30. aprīlim ir noslēgts dzīvojamās telpas īres līgums un tas nav ierakstīts zemesgrāmatā.

(11.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

174. Līdz šā likuma 39. panta otrajā daļā minēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai piemērojami Ministru kabineta 2009. gada 1. septembra noteikumi Nr. 983 "Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu aprēķināšanas kārtība", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(11.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

175. Līdz šā likuma 39. panta otrajā daļā minēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai ar tiesas dokumentu atvasinājumu izgatavošanu saistīto izdevumu apmēru nosaka, piemērojot Ministru kabineta 2013. gada 19. februāra noteikumu Nr. 96 "Noteikumi par tiesas sniegtajiem maksas pakalpojumiem" 2. pielikuma 2. punktu.

(11.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.12.2021.)

176. Attiecībā uz ārvalsts tiesas nolēmuma, par kuru izdota apliecība saskaņā ar Padomes regulas Nr. 2201/2003 41. panta 1. punktu vai 42. panta 1. punktu, izpildes atlikšanu vai atteikumu būtisku apstākļu maiņas gadījumā piemēro tās šā likuma normas, kas bija spēkā līdz 2022. gada 31. jūlijam.

(16.06.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

177. Šā likuma 540. panta 20. punkts, 563. panta astotā daļa, grozījums 559. panta pirmajā daļā par skaitļu "620.[22]" un "620.[29]" izslēgšanu, grozījumi par 620.[22] un 620.[29] panta izslēgšanu, kā arī grozījumi 244.[2], 541.[1], 543.[1], 545.[1], 555., 644., 644.[1], 644.[2], 644.[3], 644.[12], 644.[15], 644.[18], 644.[19] un 653.[1] pantā saistībā ar Padomes regulas (ES) 2019/1111 piemērošanu stājas spēkā 2022. gada 1. augustā.

(16.06.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

178. Grozījums šā likuma 400. panta pirmās daļas 4. punktā par protestētiem vekseļiem, kuri nav izdoti notariālā akta formā, šā likuma 539. panta otrās daļas 6. punkts un 540. panta 16.[1] punkts stājas spēkā 2022. gada 1. oktobrī.

(16.06.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 07.07.2022.)

179. Grozījumi šā likuma 34. panta pirmās daļas 3. un 19. punktā, 43. panta pirmās daļas 1.[2] punktā, 341.[2] panta pirmajā un otrajā daļā, 341.[4] pantā, 341.[5] panta otrajā, trešajā, piektajā un sestajā daļā, 341.[6] pantā, 341.[7] panta trešajā, ceturtajā un piektajā daļā, 341.[8] panta pirmajā daļā, 341.[11] pantā, 341.[12] pants, grozījumi 363.[9], 363.[23], 363.[24], 363.[25], 363.[26] un 363.[27] pantā, 363.[28] panta pirmajā daļā, 363.[29] pantā, 363.[36] panta pirmajā daļā, 363.[37] un 363.[38] pants, grozījumi 440.[1] un 440.[11] pantā, 560. panta pirmajā un trešajā daļā, 562. panta pirmajā un ceturtajā daļā un 563. panta pirmajā daļā, kas saistīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 20. jūnija direktīvas (ES) 2019/1023 par preventīvās pārstrukturēšanas regulējumu, parādsaistību dzēšanu un diskvalifikāciju un ar pārstrukturēšanu, maksātnespēju un parādsaistību dzēšanu saistīto procedūru efektivitātes palielināšanas pasākumiem un ar ko groza direktīvu (ES) 2017/1132 (Direktīva par pārstrukturēšanu un maksātnespēju) ieviešanu, stājas spēkā vienlaikus ar grozījumiem Maksātnespējas likumā un ir piemērojami tiem tiesiskās aizsardzības procesiem, juridiskās personas maksātnespējas procesiem un fiziskās personas maksātnespējas procesiem, kas uzsākti no 2023. gada 15. septembra.

(16.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 29.03.2023.)

180. Grozījums šā likuma 223. pantā par tā papildināšanu ar 10. punktu daļā par tiesvedības izbeigšanu lietā, ja parādnieka maksātnespējas procesa administrators iesniedzis lūgumu prasībā par šā parādnieka izslēgšanu no citas sabiedrības, kas celta saskaņā ar Komerclikuma 136.[1] pantu, stājas spēkā 2023. gada 1. jūlijā.

(16.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 29.03.2023.)

181. Grozījumi šā likuma 374., 375. un 388. pantā saistībā ar administratora izvēli kredītiestādes maksātnespējas lietā stājas spēkā 2023. gada 1. septembrī.

(16.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 29.03.2023.)

182. Šā likuma 77. panta 1.[2] daļa, kas paredz Uzturlīdzekļu garantiju fonda parādniekam aizliegumu cedēt prasījumus, stājas spēkā 2023. gada 1. decembrī.

(05.10.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 02.11.2023.)

183. Šā likuma grozījums par 594. panta, kas regulē to, kā aprēķināmi ieturējumi no parādniekam izmaksājamās darba samaksas un tai pielīdzināmiem maksājumiem, izteikšanu jaunā redakcijā, paredzot, ka ieturējumi veicami no summas, kas pārsniedz 50 procentus no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, stājas spēkā 2024. gada 1. oktobrī.

(20.06.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 18.07.2024.)

184. Grozījums šā likuma 250.[58] pantā par tā papildināšanu ar 8.[1] daļu, kurā noteikts, ka šā likuma 250.[47] panta pirmās daļas 7.[1] punktā minētais pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzeklis ir spēkā līdz tā izpildei vai līdz brīdim, kad kriminālprocess par nolēmuma par aizsardzību pret vardarbību ļaunprātīgu nepildīšanu ir pabeigts uz nereabilitējoša pamata, tiek piemērots arī lēmumiem, kas pieņemti līdz 2025. gada 31. martam.

(27.02.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

185. Tiesa, taisot spriedumu lietās, kas ierosinātas līdz 2025. gada 31. martam, piedzen no pusēm valsts labā summas, ko iemaksājusi valsts par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu atvasinājumu izgatavošanu, piegādāšanu, izsniegšanu un rakstveida pierādījumu atgriešanu atbilstoši šajā likumā noteiktajai kārtībai un 39. un 40. panta noteikumiem, kas bija spēkā līdz 2025. gada 31. martam.

(27.02.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2025.)

186. *(Punkts stājas spēkā 01.04.2027. un iekļauts likuma redakcijā uz 01.04.2027. Sk. 26.02.2026. likumu)*

187. *(Punkts stājas spēkā 01.04.2027. un iekļauts likuma redakcijā uz 01.04.2027. Sk. 26.02.2026. likumu)*

188. Pieteikumiem par saistības piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā, kas iesniegti tiesā līdz 2026. gada 30. jūnijam, piemērojamas šā likuma 406.[1], 406.[2], 406.[3], 406.[5], 406.[6], 406.[7], 406.[8] un 406.[9] panta redakcijas, kas bija spēkā pieteikuma iesniegšanas dienā.

(21.05.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2026.)

189. Grozījumi šā likuma 43.[1] panta pirmās daļas 3. punktā, šā panta pirmās daļas 3.[1] punkts, grozījumi šā likuma 250.[77] panta piektajā daļā, 341.[8] panta ceturtajā daļā, 341.[12] pantā, 363.[10] panta trešajā daļā, 363.[13] panta divpadsmitajā daļā, 363.[14] panta desmitajā un sešpadsmitajā daļā, 363.[19] pantā, šā likuma 363.[19A] pants, grozījumi šā likuma 363.[27] panta septītajā daļā, 363.[28] panta septītajā un trīspadsmitajā daļā, 363.[34] pantā, kā arī šā likuma pārejas noteikumu 36. punkta 1. apakšpunktā, kas saistīti ar Maksātnespējas kontroles dienesta likvidāciju un tā funkciju nodošanu Tieslietu ministrijai un Tiesu administrācijai, stājas spēkā 2026. gada 1. oktobrī.

(21.05.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2026.)

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

(14.12.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2010., 15.03.2012., 19.12.2013., 04.02.2016., 19.10.2017., 28.02.2019., 16.06.2022., 16.03.2023. un 16.04.2026. likumu, kas stājas spēkā 07.05.2026.)

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

1) *(izslēgts ar 19.12.2013. likumu)*;

2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa direktīvas 2004/48/EK par intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu;

3) Eiropas Parlamenta un Padomes 2008.gada 21.maija direktīvas 2008/52/EK par konkrētiem mediācijas aspektiem civillietās un komerclietās;

4) Padomes 2010.gada 16.marta direktīvas 2010/24/ES par savstarpēju palīdzību prasījumu piedziņā saistībā ar noteiktiem maksājumiem, nodokļiem un citiem pasākumiem;

5) Eiropas Parlamenta un Padomes 2011.gada 16.februāra direktīvas 2011/7/ES par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos;

6) Eiropas Parlamenta un Padomes 2014.gada 15.maija direktīvas 2014/67/ES par to, kā izpildīt direktīvu 96/71/EK par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes regulu (ES) Nr. 1024/2012 par administratīvo sadarbību, izmantojot Iekšējā tirgus informācijas sistēmu ("IMI regula");

7) Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. novembra direktīvas 2014/104/ES par atsevišķiem noteikumiem, kuri valsts tiesībās reglamentē zaudējumu atlīdzināšanas prasības par dalībvalstu un ES konkurences tiesību pārkāpumiem;

8) Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 8. jūnija direktīvas (ES) 2016/943 par zinātības un darījumdarbības neizpaužamas informācijas (komercnoslēpumu) aizsardzību pret nelikumīgu iegūšanu, izmantošanu un izpaušanu;

9) Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 11. decembra direktīvas (ES) 2019/1 par apstākļu nodrošināšanu nolūkā dot dalībvalstu konkurences iestādēm iespēju efektīvāk izpildīt konkurences noteikumus un par iekšējā tirgus pienācīgas darbības nodrošināšanu;

10) Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 20. jūnija direktīvas (ES) 2019/1023 par preventīvās pārstrukturēšanas regulējumu, parādsaistību dzēšanu un diskvalifikāciju un ar pārstrukturēšanu, maksātnespēju un

parādsaistību dzēšanu saistīto procedūru efektivitātes palielināšanas pasākumiem un ar ko groza direktīvu (ES) 2017/1132 (Direktīva par pārstrukturēšanu un maksātnespēju);

11) Eiropas Parlamenta un Padomes 2024. gada 11. aprīļa direktīvas (ES) 2024/1069 par sabiedrības līdzdalībā iesaistījušos personu aizsardzību pret acīmredzami nepamatotām prasībām vai ļaunprātīgu tiesvedību ("stratēģiska tiesvedība pret sabiedrības līdzdalību").

Likums stājas spēkā 1999.gada 1.martā.

Likums Saeimā pieņemts 1998.gada 14.oktobrī.

Valsts prezidents G.Ulmanis

Rīgā 1998.gada 3.novembrī

© Oficiālais izdevējs "Latvijas Vēstnesis"